

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

“FATİH HARBİYE” ROMANINDA KELİME GRUPLARI

Hazırlayan
Ali Rıza DEMİRCİ

Türk Dil ve Edebiyatı
Yüksek lisans Tezi

Danışman
Doç. Dr. Hanifi VURAL

Tokat – 2010

“FATİH HARBİYE” ROMANINDA KELİME GRUPLARI

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 09 / 08 / 2010

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

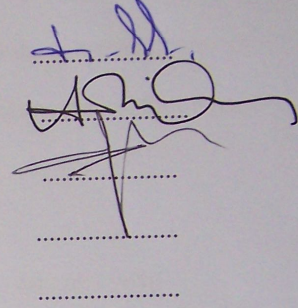
Başkan : Doç. Dr. Hanifi VURAL

Üye : Yrd.Doç.Dr. Ali Osman SOLMAZ

Üye : Yrd.Doç.Dr. Tuncay BÖLER

Üye : .....

Üye : .....

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun
21./07./2010 tarih ve 26/03 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul
edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU

Müdür
İmza

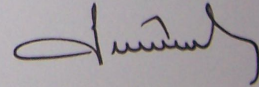
T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

09 / 08 / 2010

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Ali Rıza DEMİRCİ

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada, değerli bilgilerini benimle paylaşan sayın hocam Doç. Dr. Hanifi VURAL' a teőekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

Birden fazla kelimenin bir araya gelerek bir kavramı veya bir nesneyi ad olarak karşılamak için oluşturduğu dil birliklerine *kelime grubu* denir. Kelime grupları iki önemli unsurdan oluşur: *Ana unsur*, *Yardımcı unsur*. Genellikle *yardımcı unsur* başta, *ana unsur* sonda bulunur. Sadece birleşik fiil ve edat grubunda ana unsur başta bulunur. Unsurların sırası, konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

Bu çalışmamızda *kelime grupları* konusunu inceledik. “*Fatih Harbiye*” adlı romanı ele aldık. Bir yandan Türkçedeki belli başlı kelime gruplarının tasnifini netleştirirken bir yandan da “*Fatih Harbiye*” adlı romanda, daha çok hangi kelime gruplarının kullanıldığını gözler önüne serdik. Birçok gramerci, kelime gruplarının çeşidi hakkında çeşitli sayılar vermektedir. Yalnız bunların belirttiği kelime gruplarının birçoğu birbirine benzemektedir. Bu alanda en kapsamlı çalışmayı ortaya koyduğuna inandığımız *Leyla Karahan*’ı esas aldık. *Türkçede Söz Dizimi* adlı çalışmasını birinci kaynak olarak değerlendirdik.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm konu anlatımından ibarettir. Bu bölümde Türkiye Türkçesindeki belli başlı kelime gruplarını örnekler eşliğinde incelemeye çalıştık. Kelime grupları adlandırılırken çeşitli gramercilerimizin üzerinde anlaştıkları ortak terimler seçilmiştir. Her kelime grubu ayrı ayrı işlenerek yapıları ve kullanılışları anlatılmış, anlatımları örneklerle zenginleştirilmiştir. Burada elimizden geldiği kadar örneklerimizi, üzerinde çalıştığımız *Fatih Harbiye* adlı romandan almaya çalıştık. İkinci bölümde ise *Fatih Harbiye* adlı roman baştan sona taranmış, konu anlatımı bölümünde anlatılan kurallara uygun bir şekilde tüm kelime grupları yapılarına uygun bir şekilde incelenmiştir.

Yaptığımız çalışma neticesinde *Fatih Harbiye* adlı romanda, *sıfat tamlaması*, *isim tamlamasının* ve *birleşik fiilin* en çok; *sayı ve ünlem grubunun* ise en az kullanılan kelime grubu olduğunu gözlemledik. Bunların dışında kelime gruplarının nasıl oluştuğunu somut bir şekilde göstermeye çalıştık. Kelime gruplarının cümle içersindeki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konulmuştur. Bu kelime gruplarının cümleye olan katkıları tek tek analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: kelime grupları, roman, *Fatih Harbiye*.

ABSTRACT

Language combinations formed to respond an object or a concept as a noun by coming together of more than one word or another appendix are called “*wordgroup*”. The wordgroups are made up of two elements: Basis element, auxiliary element. Generally auxiliary element is at the beginning of the sentence and basis element is at the end of the sentence. Order of elements can change in everyday speech and poems.

In this study we examined “*wordgroup*”. We examined the novel *Fatih Harbiye*. Not only we determined known wordgroups that how many in turkish; but also we exposed that Which wordgroups used the most in literary studies. Many linguists say different things about kind of wordgroups. But this wordgroups which are determined by linguists are similar in each other. We took as a model Leyla Karahan who made the most comprehensive study about wordgroups. While setting limits to this study, *Leyla Karahan’s* study that *Part Syntagm in Turkish* was taken as a criterion.

This study is made up of two parts. The first section consists of the expression of the subject. We tried to research well-know wordgroups in Turkish of Turkey with the accompanied examples. While choosing the names of the wordgroups as term, the same names on which our many linguists agreed were chosen. Structures and the usages of every wordgroups were explained by studying on seperately and their explanation were enriched by examples. By doing our best, we tried to take our examples from the novel “*Fatih-Harbiye*” we studied in the second part, the novel *Fatih Harbiye* was searched thoroughly, all word groups appropriate to the rules explained in subject explanation part were searched according.

At the en of this study we observed that *noun phrase*, *adjective pharese* and *compound verb* were used more and *numbergroup* and *exclamationgroup* was used less in *Fatih Harbiye*. Moreover we studied to show in a concrete form how to formed wordgroups. Similarities and differences of wordgroups were brought up. Contributions of this wordgroups to sentence were analyzed one by one.

Key Words: wordgroups, novel, Fatih-Harbiye.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK SÖZLEŞME.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
I. GİRİŞ.....	1
1. TÜRKÇEDE SÖZ DİZİMİ.....	2
1.1. CÜMLE	
1.1.1.Cümlenin Öğeleri	3
1.1.1.1. <i>Yüklem</i>	3
1.1.1.2. <i>Özne</i>	7
1.1.1.3. <i>Nesne</i>	11
1.1.1.4. <i>Zarf</i>	15
1.1.1.5. <i>Yer Tamlayıcısı</i>	20
1.1.2. Cümle Dışı Öge.....	22

1.2. KELİME GRUPLARI.....	23
1.2.1. İsim Tamlaması.....	24
1.2.2. Sıfat Tamlaması.....	30
1.2.3. İsim-Fiil Grubu	36
1.2.4. Sıfat-Fiil Grubu.....	38
1.2.5. Zarf-Fiil Grubu.....	42
1.2.6. Tekrar Grubu.....	45
1.2.7. Edat Grubu.....	50
1.2.8. Bağlama Grubu.....	54
1.2.9. Unvan Grubu.....	56
1.2.10. Birleşik İsim Grubu.....	57
1.2.11. Ünlem Grubu.....	58
1.2.12. Sayı Grubu.....	60
1.2.13. Birleşik Fiil.....	61
1.2.13.1. <i>Yardımcı Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller</i>	61
1.2.13.2. <i>Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller</i>	64
1.2.13.3. <i>Tasvir Fiilleriyle Kurulan Birleşik Fiiller</i>	66
1.2.14. Kısaltma Grupları.....	67
1.2.14.1. <i>Yönelme Durumu</i>	69
1.2.14.2. <i>Bulunma Durumu</i>	70
1.2.14.3. <i>Ayrılma Durumu</i>	70
1.2.14.4. <i>Yükleme Durumu</i>	71
1.2.14.5. <i>İlgi Durumu</i>	72
1.2.14.6. <i>Eşitlik Durumu</i>	72

1.2.14.7. <i>Vasıta Durumu</i>	72
1.2.14.8. <i>İsnat Durumu</i>	73
II. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	74
III. YÖNTEM VE METERYAL.....	82
1. YÖNTEM.....	82
2. MATERYAL.....	82
2.1. Peyami Safa Hayatı ve Edebi Kişiliği.....	82
2.2. Fatih Harbiye Romanı.....	88
IV. BULGULAR VE YORUM.....	90
1. YARGILI-YARGISIZ ANLATIM.....	90
2. KELİME GRUBU TAHLİLLERİ.....	91
V. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	556
KAYNAKLAR.....	561
SÖZLÜK.....	563
ÖZGEÇMİŞ.....	567

KISALTMALAR LİSTESİ

be : bağlama edatı

bln : belirtili nesne

bsn : belirtisiz nesne

cdö : cümle dışı öge

çe : çekim edatı

f : fiil

i : isim

n : nesne

ö : özne

s : sıfat

st : sıfat tamlaması

tn: tamlanan

ty : tamlayan

u : unvan

ü : ünlem

y : yüklem

yf : yardımcı fiil

yt : yer tamlayıcısı

z : zarf

I. GİRİŞ

Yeryüzünde birçok canlı vardır. Biz ne kadar farkında olmasak da her birinin kendi arasında birbirlerini anlayacak çeşitli iletişim öğeleri vardır. Bu öğeler çerçevesinde birbirleriyle anlaşılır, hayatlarını bir düzene sokarlar. Biz bu düzenin sağlanmasına yarayan unsura “iletişim” diyoruz.

Canlılar arasında iletişimi en gelişmiş olan varlık insandır. İnsanoğlu bunu kelimelerin gücüne borçludur. Dil sürekli kendini geliştiren, yenileyen bir yapıya sahiptir. Sürekli bir değişim içinde olan insan her geçen gün değişmekte ve kendini yenilemektedir. İnsanoğlu kendini yenilerken farkında olmadan dilini de yeniler. Hayatına yeni kavramlar, nesnelere, eylemler girerken bunların dildeki karşılıkları da diline yerleşir. Yani dil bir ihtiyaçtan doğar, duygularımızı, düşüncelerimizi farklı nesne ve kavramlarla anlatmak isteriz.

Dil ile ilgili birçok tanım yapılmıştır. Muharrem Ergin yapmış olduğu şu tanımda dilin insanla birlikte doğduğunu, kurallarının ne zaman oluştuğunun bilinmediğini, toplumdan beslenen doğal bir yapıya sahip olduğunu anlatmak istemiştir: *“Dil insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş toplumsal bir kuruluştur”* (Ergin, 1984, s.3).

İnsanlar sürekli bir değişim içinde yer almışlardır. Bu değişim esnasında karşılaştıkları her nesne, kavram, varlık, eylem için ad olacak yeni kelimeler bulmuşlardır. Bunları dilin mantığı içerisinde bilinçli ya da bilinçsiz çoğaltmışlardır. Zamanla nesnelere, kavramlar, eylemler çoğalınca bunlara ad olacak kelimeler aranmış, çoğu zaman yapım ekleri kullanılmıştır. Yalnız nesnelere, kavramların çeşitli özelliklerini anlatmak için bu mantık da yetersiz kalmıştır. Bunun yerine kelimeler belli bir düzene göre yan yana getirilerek anlamlı büyük dil birlikleri oluşturulmuştur. Bu konuda Mehmet Kaplan, “Dil ve Kültür” adlı eserinde şöyle demektedir: *“Dil, her gün konuşulmak suretiyle işlenir. Konuşan, dış âlemde bulunan bir varlığı veya duygu ve düşüncesini anlamak için, bildiği kelime ve deyimlere başvurur. Onlar yetişmezse, yeni kelime ve deyimler icat eder yahut bilinen kelimelerin yerlerini değiştirir”* (Kaplan, 1986, s.5).

Her dilin kendine ait bir mantığı vardır. Örneğin Türkçede kelimeler eklerini sondan alır. Sıfatlar isimden önce gelir. Yüklem bir cümlenin olmazsa olmazıdır. Önce yapım, sonra çekim ekleri gelir. Bu şekilde, Türkçe gelişerek günümüze kadar gelmiş ve işlek bir dil özelliğine sahip olmuştur.

Son derece gelişmiş olan Türkçede kelime grupları konusu birçok gramercinin üzerinde özenle çalıştığı bir konudur. Genel olarak herkes tarafından bilinen bir konu olmasına rağmen hâlâ yeniliklere, değişime açıktır. Yaptığımız bu çalışmada kelime gruplarını dilin mantığına ters düşmeyecek şekilde sınıflandırdık ve “Fatih-Harbiye” adlı roman üzerinde uygulamalı bir şekilde gösterdik. Bunun yanı sıra bu romanda hangi kelime grubunun ne kadar kullanıldığını da somut bir şekilde göstermeye çalıştık.

1. TÜRKÇEDE SÖZ DİZİMİ

Söz dizimi, kelimelerin bir grup veya bir cümle oluştururken hangi kurallara uyduğunu, cümlede hangi görevlerde kullanıldıklarını, sıralanışlarını ve cümlelerin yapılarını inceleyen dil bilgisi konusudur. Kısacası cümlenin oluşumunu inceleyen kurallar bütünüdür.

Dilin en küçük bölümü sestir. Sesler genişleyerek heceleri, heceler kelimeleri, kelimeler kelime gruplarını, kelime grupları da cümleleri oluşturur. Küçükten büyüğe doğru sıralanış bu şekildedir. Seslerin tek başlarına bir anlam ifade etmeye genelde güçleri yetmez. Ancak kelime seviyesine çıktıklarında bir anlamları olabilir. Kelimelerin her birinin ayrı ayrı anlamları olmasına rağmen genellikle hiçbiri ek almadan tek başına bir yargı bildirmez. Ancak bir araya gelerek ve çekim eklerini alarak hüküm bildiren bir yargı bildirirler. Zaten güçlü bir dil kelimelere değil; cümlelere dayanır. Cümle kurabilmek, bir dilin gelişmişliğini gösterir. Her şeyden önce karşımızdaki kelime veya kelimelerin cümle olabilmesi için çekimli bir fiil veya ekfile ihtiyacı vardır. Yani eksilteli cümleler hariç, yüklemsiz cümle olmaz.

Bazı kelimeler çekim eki alarak veya almadan cümleyi oluşturabilir. Bunlar genellikle yüklem olarak kullanılan kelimelerdir: *Geliyor, söyle, bakacaksın, Ahmet'ti...* Bu kullanımlar sınırlıdır. Her zaman işimizi görmez. Duygu ve düşüncelerimizi ifade etmek için bazen tek kelime, hatta birçok kelime bile yetmeyebilir. Anlatıklarımızın kapsamı genişledikçe kelime sayısı da artar.

Cümlede anlam oluşturulurken anlamın kapsamının genişlemesine de dikkat edilir. Kapsam ne kadar geniş olursa cümleye o kadar yeni kelimeler veya kelime grupları katılır. Aşağıdaki örneğimizi iyice incelersek cümlelerin oluşturulurken çok küçük parçalara dahi ihtiyaç duyduğunu daha somut görebiliriz:

- *Şinasi yalnız kalınca, kendi kendini taşıyamayacağını hissederek herhangi bir hareket yapmak için yerinden fırladı ve kemeçesini kaptı.*

kalınca : zarf-fiil

taşıyamayacağını : Gelecek Zaman Eki

hissederek: zarf-fiil

in: Edat

yerinden: İsmi Ayrılma Eki

fırladı: Bilinen Geçmiş Zaman Eki

ve: Bağlaç

kemeçesini : İyelik Eki

1.1. CÜMLE

Cümle, yargı bildiren kelime veya kelimeler topluluğudur. Dilin en küçük anlatım birimidir. İnsanlar duygularını veya düşüncelerini cümleler sayesinde başkalarıyla paylaşırlar. İletişimde en etkili araçtır.

1.1. Cümlenin Öğeleri

1.1.1.Yüklem

a. İş, oluş, hareket bildiren ya da durum bildiren ana ögeye *yüklem* denir. Kelimeler, kelime grupları ne kadar geniş olursa olsun anlamlı bir cümle oluşturabilmek için bir yükleme ihtiyaç duyarlar. Yüklem yoksa cümle de yoktur (Eksilteli cümleler hariç).

- *Aşağı kattan babasının bir haykırışını duyacakmış gibi* (Edat grubu olan bu kelime grubu, birçok kelimedenden meydana gelmiş olmasına rağmen bir yargı bildirmez.)
- *Aşağı kattan babasının bir haykırışını duyacakmış gibi korktu.*

“korktu” kelimesi yüklemdir. Çünkü çekimli bir fiildir. Hem bilinen geçmiş zaman ekini hem de 3.tekil kişi anlamını taşımaktadır.

b. Cümlelerin ana ögesi olan yüklem, Türkçede genellikle sonlarda bulunur. Türkçede kurallı cümle kullanımı daha yaygındır. Şiirlerde bu durum biraz değişebilir. Genellikle kafiye oluşturmak veya ahenk sağlamak amacıyla devrik cümleler kullanılabilir. Yüklem, cümlelerin herhangi bir yerinde olabilir.

- **Değmen** benim gamlı yaslı gönlüme

Ben bir selvi boylu yardan ayrıldım (Anonim, Tokat Yöresi Türkü)

- *Ne hasta* **bekler** sabahı

Ne taze ölüyü meza

Ne de şeytan bir günahı

Seni beklediğim kadar (Necip Fazıl KISAKÜREK)

- *Bütün lambaları* **kapar** gecede

Kapar perdeleri sabaha kadar (Zeki Ömer DEFNE)

c. Yüklemler iş, oluş, hareket bildirir. Bu yapıdaki yüklem fiil soyludur. Bu tür yüklemli cümlelerde diğer yardımcı öğelerin de olması muhtemeldir.

- *Aklına Şinasi ile münakaşası gelince* (z) / *bu hatıranın yükünden kurtulmak ister gibi* (z) / *yorganı* (bln) / *üstünden* (yt) / **attı.** (y)
- *Neriman* (ö) / *doğrudan doğruya kendisine yapılan hücumun karşılığını tehir etmek mecburiyetiyle* (z) / **kendini tuttu.** (y)
- *Neriman* (ö) / *akşamın bu saatlerinde* (z) / *evde bulunmaya* (yt) / **tahammül etmez olmuştı.** (y)
- *Daima bir iki adım önde giden Neriman'ın yürüyüşündeki çevikliği, kıyafetindeki itinayı gören Şinasi* (ö) / *onunla kendisi arasındaki farkı* (bln) / *hissetmekten* (yt) / **yoruluyordu.** (y)

- *Gülter'in ayak seslerini (bln) / işitti (y) / biraz (z) / toplandı (y) / gizlemeye muvaffak olamayacağı bir alâkayı (z) / gözlerini açarak (z) / oda kapısına (yt) / **baktı.** (y)*

d. Bir durumu bildiren yüklem isim soyludur. Yüklem isim soylu olduğu için *ek-fiil* alır. Bu tür yüklemi olan cümlelerin öğeleri azdır. Nesne çok nadir bulunur. Diğer öğeler ise fiil cümlelerine göre daha az bulunur. Bu cümleler genellikle yüklem ve öznenen oluşurlar.

- *Neriman'ın yeni şekillere karşı incizabı (ö) / **yeni bir kültüre karşı incizabı demektir.** (y)*
- *Şüphesiz böyle uyanık birkaç kişi müstesna, bütün sokak, bütün Fatih, (ö) / **uyku içinde idi.** (y)*
- *Bunlar (ö) / **kimi bir iğne topuzundan biraz daha büyücek, kimi ince bir kurdele parçası gibi uzunca, renkli kâğıtlardı.** (y)*
- *Herkes (ö) / er geç onların evleneceklerine (yt) / **kani idi.** (y)*
- *Faiz Beyin bu gelişi (ö) / **biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çekilen kızı ile konuşmak için bir bahane miydi?** (y)*

e. Her yüklem bir yargı demektir. Her yargı da bir cümle demektir. İster sıralı, ister bağlı cümle olsun, kaç tane yüklem var ise o kadar da cümle vardır. Bizim en çok yanıldığımız, “Cümlelerin sonunda kesinlikle nokta işareti vardır, nokta yoksa o cümle, cümle değildir.” yargısıdır. Oysa bunun bir kelime tasarrufu olduğunu, ortak bir öğeye sahip olduğunu veya peş peşe gerçekleşen bir yapısı olduğunu görmezden gelmemek gerekir. Ünlü komutan *Sezar*, *Zile*'ye geldiğinde şu ünlü sözünü söylemiştir: “*Geldim, gördüm, yendim.*” (*Veni, vidi, vici.*) Bu sözlere baktığımızda sıralı bir cümle görürüz. bu sıralı cümle aslında üç tane ayrı cümlelerin birleşmesinden oluşmuştur. Bir de gördüğümüz gibi bir cümle bir sözcükten de meydana gelebilir. Bu tek kelimenin anlamlı bir yargı bildirmesi yeterlidir:

- *Bir İngiliz kızına Sadi'yi sorsan **bilir**, sen Şarklı olduğun halde **bilmezsin.***
- *Göğsünü hemen geriye **çektii** ve korku ile önüne **baktı.***
- *Tütüncüye giderek bir cigara **aldı** ve camın kenarına asılı bir Akşam gazetesinin ilk sayfasına **göz attı.***

- **Çekildiler.**

f. Yükleme bir tek kelimedenden meydana geldiği gibi bir kelime grubundan da meydana gelebilir.

- *Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına girmektense daha müspet konuşmayı **tercih etti.** (birleşik fiil)*
- *Bu, **derunî anarşisinin akislerini eşyada da görmeye mahkûm olduğu zamanlara mahsus, zarurî bir perişanlıktı.** (sıfat tamlaması)*
- *Arada bir, tramvayın uzaklaştığını unutarak, içine tekrar koşmak, büyük bir hareket yapmak için hamleler **gelip gidiyordu.** (tekrar grubu)*
- *Bu onun için, **acz duygusuyla müterafik ruh hallerinden biri değildi.** (kısaltma grubu)*
- *Bilseniz bu akşam geldiği vakit yüzü **ne kadar sarıydı.** (sıfat tamlaması)*
- *Niçin, biz bugün ikimiz de **kıymetli bir şey kaybetmiş gibiyiz?** (edat grubu)*

g. Sıralı cümlelerde tekrardan kaçınmak için yükleme en sonda bulunur.

- *Hava bittikten sonra aynı makam içinde **geziniyor, gene o şarkıyı çalıyordu.***
- *Faiz Bey'in başı hâlâ **kımıldamıyor, fakat titreyerek hafifçe sallanıyordu.***
- *Faiz Bey, Şinasi ve Gülter kadar hanımının son zamanlarda başkalaştığını **anlıyor ve onun yanına sokulmuyordu.***
- *Şinasi, yüksek bir hayvana mahsus, ruhî insiyakla her şeyi **seziyor, fakat hiçbir şey bilmiyor, tayin edemiyordu.***
- *Şinasi, hatta bu kuvveti dağıtması korkusuyla eline saz almak **istemiyor, başkalarının bu hâlini anlamasını arzu etmekten vazgeçebiliyordu.***
- *Merak ettikleri, keşfedemedikleri bu hakikati muhayyelleriyle **tamamlıyorlar, birçok şeyler tasarlıyorlardı.***

h. Bir metinde kaç tane yükleme var ise o kadar da cümle vardır.

- *Faiz Bey masasının üstünü düzelttikten sonra lâmbasını **aldı, karşıdaki yatak odasına geçti, kapının eşiği kenarında duran idare kandilini alarak büyük lâmbayı söndürdü ve yattı.***
- *Faiz Bey, Neriman'ın arkasından biraz baktıktan sonra, basamakları ağır ağır*

*çıkmişti. Sofada, yerde, gözüne bazı kâğıt parçaları **ilişti**. Oda kapısına bıraktığı küçük lâmbayı alarak yere **eğildi**, bu kâğıtları avucuna **aldı** ve doğrularak **baktı**.*

- *Şinasi, aklına gelen sayısız birçok suallerin hücumu altında boğulmaktan kurtulmaya çalışır gibi **durdu**, **düşündü**, **seçti** ve **sordu**.*
- *Gözleri **kararabilir**, dizleri **bükülebilir**, yere **çökebilir**, ağlayabilir, **bayılabilir**, bir sara nöbetine tutulabilir, **çırpınabilir**, **felce uğrayabilirdi**.*

Bir cümlenin ögeleri bulunurken önce yüklem aranır. Yüklem bulunduktan sonra diğer ögeleri bulmak için tüm sorular yükleme sorulur. Bu yüzden bir yanlışlık yapmamak için yüklemi düzgün bulmalıyız. Yüklem, bir evin giriş kapısının anahtarı gibidir. Kapıyı düzgün bir şekilde açamazsak içerisini asla göremeyiz.

1.1.2. Özne

a. Bir cümlede bir işi, hareketi yapan, karşılayan ya da bunların olmadığı durumlarda (Gerçek öznenin olmadığı durumlarda) yapılan işten etkilenen ögeye özne denir. Özne bir cümlede, nesne, kavram, varlık, hareket soyut veya somut herhangi bir şey olabilir. Yine özne bir kelime veya birçok kelimedenden de oluşabilir. Özne tekil veya çoğul da olabilir.

- *Fatih meydanının önünden geçerken meydan kahvelerinde **bir sürü işsiz güçsüz, softa makulesi adamlar** oturuyorlar.*
- ***Otomobil**, eğri büğrü sokaklara girdi.*
- ***Bu ümit**, Neriman'ın neşesini iade etti.*
- ***Onlarla beraber eğlenmek** de bir haktır.*
- ***Küpün kapağı** devrildi, **maşrapa** yuvarlandı ve **mutfak** karıştı.*
- ***Arap kılıklı bir adam**, irili ufaklı birçok yağlı, kirli şişeler arasında, ayakta durur, kokular satardı.*
- *Yolda yürürlerken, **herkes**, Fahriye'den ziyade Neriman'a dikkat ediyordu.*

b. Özne bir cümlede yüklemden sonra en önemli ikinci ögedir. Cümlenin yükleminden asla ayrı tutulamaz. Özne cümlede gösterilmese bile biz onu yüklem

yapısından çıkartabiliriz. Özneyi bulmak için yüklem şü soruları sorarız: *Kim, kimler, ne, neler*. Aldığımız cevap öznedir.

- (O) *Ev temizlenirken, tertip edilirken hizmetçilerin başında **durur**, en kabasından en incesine kadar bütün ev hizmetlerini **bilirdi**.* (Kim ?)
- ***Macit** bu fikirde olmadığını söylüyordu.* (Kim?)
- ***Bu ümit** Neriman'ın neşesini iade etti.* (Ne?)
- (O) *Son günlerde sık sık yaptığı mukayeseyi tekrarladı ve bu iki koku arasındaki farkı düşündü.* (Kim?)

c. Bir cümlede bir tane yüklem olması bir tane özne olacağı anlamına gelmez. Bir cümlede birden fazla özne olabilir. Özneler bağlaçlarla ya da noktalama işaretleriyle bir birine bağlanmış olabilir.

- *Ne **Macit**, ne **Şinasi**, ne **balo**, **hiçbir şey** o anda onu çekmiyordu.*
- ***Gülter** de uyuyor, **Sarman** da.*

NOT: Edilgen çatılı cümlelerde eylemi yapan belli olmadığı için yüklem bildirdiği işten etkilenen öge özne olarak hesaplanır. Gramerciler bu yapıdaki özneyi normal öznenen ayırmak için *sözde özne* olarak adlandırır.

- ***Neriman'ın zihniyle beraber yüzü** de gerildi ve **gözleri** açıldı.*
- ***Toplantıya gelenler** güvenlik için bir bir arandı.*

Bu tür yapılarda özne olarak bilinen öge aslında cümlenin nesnesidir. Yalnız bu tür cümlelerde yüklem bildirdiği yargıyı kimin yaptığı belirtilmediği için, yüklem bildirildiği işten etkilenen nesne, *özne* (sözde özne) konumuna düşmüştür.

Cümlede özne ile yüklem arasında bir uyum olmalıdır. Mantık hatası yapılmamalıdır. Uyum için şü kıstaslar göz önünde bulundurulur:

- * Özne tekil ise yüklem de tekil olur.
- ***Neriman**, babası odadan çıktıktan sonra bu suale **cevap aradı**.*
- ***Şinasi**, Faiz Bey'in ne derece inandığını anlamak için ona bakmaya **cesaret edemiyordu**.*
- ***Fahriye**, biraz evvelki hadisenin bu sinirliliği **andırıldığını anlıyordu**.*

* Özne çoğul ise yüklem de genellikle çoğul olur.

- *Fatih meydanının önünden geçerken meydan kahvelerinde **bir sürü işsiz güçsüz, softa makulesi adamlar oturuyor(lar).***
- ***Bunlar** hem iki kardeşe, hem karı kocaya **benziyorlardı.***
- ***Bir sürü mukayese unsurları** kendiliklerinden teşkil **ediyorlardı.***
- ***İki arkadaş** da konuşmadan epey **yürüdüler.***
- ***Şarklılar** kediye, **Garplılar** köpeğe **benziyorlar!***
- ***Eskiler** bir işe başladılar mı, saatlerce durup dinlenmeden **didinirlerdi**, ama bir kere de rahat etmek istediler mi adam akıllı vücutlarını **dinlendirirlerdi.***

* Özneler topluluk isimleri veya topluluk ilgisi düşünülen isimler ise yüklem, tekil veya çoğul olabilir.

- ***Meclis**, yeni kararlar almak için bugün **toplantıyor.***
- ***Büyük devletler**, vatandaşlarına sonuna kadar **sahip çıkarlar.***
- *Yolda yürürlerken, **herkes**, Fahriye'den ziyade Neriman'a dikkat ediyordu.*

* Çoğul eylem adları özne görevinde ise yüklem tekil olur.

- *Cenaze evinde, cenazenin gelmesiyle **feryat figanlar** bir anda daha da **arttı.***
- *Bu güzel espriden sonra **gülüşmeler** birbirini **izledi.***
- ***Bu son çırpınışlar** bir fayda **sağlamıyordu.***

* Saygı ve nezaket anlamı olan cümlelerde özne tekil olsa bile yüklem çoğul olabilir.

- *Ahmet Bey, **teşrif ettiler.***
- *Ayşe Hanım, acaba ne arz **ederler.***
- *Mehmet Bey, nereye **oturmak isterler.***

* Çokluk organ isimleri, bitki isimleri, hayvan isimleri, soyut isimler, özne olduğunda yüklem genellikle tekil olur.

- ***Gözlerim** akşama kadar seni **aradı.***
- *En güzel şarkıyı **kulaklarım** senden **dinledi.***

- *Nefretler, yerini aşka bıraktı.*
- *“Kuzular, söyler bize yılların geçtiğini.”*
- *Bu yıl fındıklar, geçen yıla göre daha verimli oldu.*

* Cümlede birden çok özne var ise yüklem çoğul olur.

- *Neriman ve Şinasi, Darülelhan'dan beraber çıktılar, Vezneciler'e kadar beraber yürüdüler.*
- *Faiz Bey, Şinasi ve Gülter kapının önünde kaldılar.*
- *Ferit, Şeref Bey'in bir işareti üzerine, mecmuayı göstermek için ilerlerken Muammer, Şinasi de görmek için koştular.*
- *Evvelâ Nezahet, sonra ötekiler birer birer yanına geldiler.*

* Çoğul anlamı olan insan dışı varlıklara kişilik kazandırılmak istenmişse yüklem çoğunlukla çoğul olur.

- *Elektrik direğinin tellerine sıralanan kuşlar, hep bir ağızdan o bildikleri şarkıyı söylüyorlar.*
- *Güller, laleler, menekşeler, bu mahalleden her geçişinde sana hayran olurlar.*

Not: Bunların dışında yüklem kişiye göre de uygun olması gerekir. Örneğin özne *biz* anlamında ise yüklem de birinci çoğul kişi ekini almalıdır.

- *Annem, babam ve ben bu küçük evde mutlu bir şekilde yıllarca yaşarız.*
(Biz)
- *Sen, o sıksa arkadaşın ve Betül, çok iyi anlaşıyorsunuz.* (Siz)

Not: Özneler çokluk ve iyelik ekleri dışında ismin hal eklerini almazlar.

Not: *-mek gerek, -mak lazım* gibi biten cümlelerde, gereklilik kipinin teklik 3. şahsının bazı kullanışlarında, cümlede özne aranmaz.

- *Bunun başlangıcını bulmak için daha evvellere, ta çocukluğuna kadar gitmek lâzımdır.*

- *Notaları sıraya koymak ve aylardan beri tasavvur ettiği gibi onların bir fihristini yapmak lâzım.*

Not: Bazı hitap unsurları cümlede özne olarak algılanır. Oysa bu kelime veya kelime grupları yükleme bağılı olmadıkları için cümlelerin herhangi bir ögesi değildirler.

- *Aman küçük hanımcığım! Şimdiki onlar kadar çalışıyorlar mı?*
- *Aman küçük hanım, bırakınız, ben yaparım.*

1.1.3. Nesne

a. Yükleme geçişli fiil olan cümlelerde öznenin yaptığı işten direkt etkilenen ögeye *nesne* denir. Yükleme *ne, neyi, kimi* sorularını sorarak o cümledeki nesne veya nesnelere bulabiliriz. Bir cümlede yüklem isim soylu veya geçişsiz fiil ise bu tür cümlelerde genellikle nesne bulunmaz. Bulunması çok nadirdir. Çünkü bu tür cümlelerde yüklem nitelik, oluş ve durum bildirdiği görülmez.

- *Hepsinde yük taşıyan insanların yorgunluğu ve bezginliği var.* (İsim cümlesi)
- *Bunlar, kimi bir iğne topuzundan biraz daha büyücek, kimi ince bir kurdele parçası gibi uzunca, renkli kâğıtlardı.* (İsim cümlesi)
- *Hep kendi eliyle düzelttiği odasında, bazen hendesî bir itina ve her eşyaya en güzel manasını veren bir intizam vardı.* (İsim cümlesi)
- *Beni asıl sinirlendiren şey, bu semtte, bu evde her şeyden mahrum yaşamaktır.* (İsim cümlesi)
- *Doğada kaybolan bir kişinin işaret fişeğiyle yerini belli etmesi, bir çeşit ileti aktarma yöntemidir.* (İsim cümlesi)

Yukarıdaki cümleler isim cümleleri oldukları için genellikle nesneye rastlanmaz.

- *Gündüz, ne şiddetli bir ihtirasla Beyoğlu'na çıktığını, yorulmadan kaç mağaza dolaştığını hatırladı.* (Neyi?)
- *Bu ümit Neriman'ın neşesini iade etti.* (Neyi?)
- *Neriman içeriye doğru bir göz attı ve Macit'i göremedi.* (Kimi?)
- *Neriman burada her duruşunda, bu pencereden onların saadetini imrenerek seyrediyordu.* (Neyi?)

- *Satış memuru kız, esans şişesini doldururken Neriman **bir şey** hatırladı. (Ne?)*
- *Bu kadar ince hesap yapan babasına **yeni bir kıyafet masrafı** nasıl teklif edecekti? (Ne?)*
- *Neriman ve Şinasi, bu tahini boyalı konağın önünden her geçişlerinde, pencerede oturan ihtiyara ait efsaneye **öyle hakikat unsurları** ilâve ediyorlardı. (Ne?)*
- *Saz yapmışlar, sonra da Fahriye Hanım'ın dayısı **Neriman Hanım'** otomobille getirmiş. (Kimi?)*

Yukarıdaki cümleler yüklemi geçişli olan fiil cümleleridir. Dolayısıyla bu tür cümlelerde nesne rahatlıkla bulunur.

b. Nesnelere yalın halde veya ismin belirtme durum ekini almış bir şekilde cümlede görev yapabilirler. Nesnelere iki türlü bir yapıya sahiptir: İsmi belirtme durum eklerini (-1, -i, -u, -ü) alanlarına *belirtili nesne*; bu ekleri almayanlara ise *belirtisiz nesne* denir.

- *Artık Neriman **nereden gelip nereye gittiğini** anlıyor, çünkü **iki zıt iştiağın remizlerini** gözleriyle görüyordu. (Neyi anlıyor? Neyi görüyordu?)*
- *Fakat tramvay biraz ilerledikten sonra, Neriman parmağıyla Fahriye'ye caddede **bir şey** gösterdi. (Ne gösterdi?)*
- *Bu iki genç, **Neriman'ın ruhundaki iki cepheyi** bütün vuzuhuyla şuura çıkardılar. (Neyi şuura çıkardılar?)*
- *Neriman Macit'i tanıdıktan sonra **kendi kendisini** daha iyi tanımıştı. (Kimi tanımıştı?)*

c. Belirtili nesne yükleme ismi belirtme durum ekleri ile bağlandığı için belirli, herkes tarafından bilinen bir varlığı, kavramı ifade eder. Belirtisiz nesne ise ismi belirtme durum eklerini almadığı için sıradan herhangi bir nesneyi, kavramı belirtir. Yani belirtili nesne özel bir nesne, belirtisiz nesne genel bir nesne üzerinde durulur. Belirtili nesne birçok kelimedenden oluşabilir. Belirtisiz nesne daha az kelimedenden oluşur ve genellikle yüklemle yan yana bulunur. Fiillere ek almadan doğrudan bağlanır.

- *Şinasi, Neriman'a söylediği sözlerin onda bu akşam daha az alâka uyardırıldığını anladıkça yükselen ve yorulan sesiyle **cevabını bile alamadığı şeyler** soruyordu. (Ne soruyordu?) Belirtisiz nesne*
- *Neriman da hemen durmuş, hemen **elini** uzatmıştı. (Neyi uzatmış?) Belirtili nesne*
- *Beyazıt meydanına gelince tramvay bekleme yerinde **Neriman'ı** gördü, şaşırarak birdenbire durakladı. (Kimi gördü?) Belirtili nesne*
- *Fakat tramvay biraz ilerledikten sonra, Neriman parmağıyla Fahriye'ye caddede **bir şey** gösterdi. (Ne gösterdi?) Belirtisiz nesne*
- *Biraz durdu ve başını kaldırınca, merdivenin dönemeç yerindeki küçük boşlukta, **bembeyaz bir şekil** gördü. (Ne gördü?) Belirtisiz nesne*

d. Bazen nesnelere bir cümle içerisinde yer alan alıntı bir cümle olarak da karşımıza çıkar. Bun tür nesnelere belirtisiz nesne görevindedir.

- *"**Merak ediyorum, Şinasi'nin ne halde olduğunu anlamak istiyorum**" dedi.*
- *Onun hâlâ ayakta durduğunu görünce, böyle zamanlarda merasim olmayacağını ima eden sitemli bir sesle, "**Otursana, Şinasi Bey!**" dedi.*
- *Neriman bir gün evvel Fatih-Harbiye tramvayına atlarken Şinasi tarafından görüldüğünü bilseydi, "**ne kadar yalvardığını gördün**" demezdi.*

e. İsim cümleleri nesne almazlar. Çok az örneği vardır.

- *Okulumuz **YGS başarısını** başarılı öğretmenlerine borçludur.*

f. Cümlelerde nesne ve onun açıklaması (açıklayıcı nesne) bir arada bulunabilir.

- *Yaz tatilinde "**Yabancı**", Yakup Kadri'nin ölümsüz romanını okudum.*
- *Bu doğum gününde babası ona **güzel bir hediye**, bisiklet almıştı.*

g. Cümle içerisinde belli bir yeri yoktur. Herhangi bir yerde görev yapabilir.

- *Babası, **Şinasi'yi görmesini ve çağırmasını** bir kere daha tembih etmişti.*
- ***Onu** müdüriyet kapısı önünde, muallimlerden birisi ile konuşurken gördü*
- *Neriman **daha fazla bekleyemeyeceğini** hissetti.*

- *Bütün ruhî kuvvetlerini bir nokta etrafına çağırıyordu.*

h. Bir cümlede birden fazla nesne olabilir. Ama aynı cümle içersinde hem belirtili hem de belirtisiz nesne bir arada bulunmaz.

- *Mesnevî'yi de, Rubaiyat'ı da, Gazalî'yi de, Farabî'yi de bizden daha çok okuyorlar.*
- *Fakat Neriman bu işlere elini sürmediğini / kömür tenekesini boşalttıktan sonra sinirlendiğini itiraf etti.*
- *Pencere tozlarının ıslak bezlerle nasıl alındığını / yerdeki ufak şiltelerin nasıl kabartıldıklarını / minderlerdeki beyaz örtülerin iyice gerilerek toplu iğnelerle nasıl tutturulduğunu / bardakların üstündeki boncuktan işleme kapacıkların, cigara iskemlelerindeki tentene örtülerin birer birer nasıl silindiğini anlattı.*

1. Belirtisiz nesne ile yüklem arasında sürekli bir iletişim vardır. Belirtisiz nesne ile yüklem arasına kuvvetlendirme edatları (da / dahi, bile), soru edatı (mı, mi, mu, mü) dışında başka bir öge genellikle giremez.

- *Neriman Beyoğlu'na çıktığı vakit, halis Türk mahallelerinde oturanların çoğu gibi, kendini büyük bir seyahat yapmış sanırdı.*
- *Orada, çadır gibi bir şeyin altında, Arap kılıklı bir adam, irili ufaklı birçok yağlı, kirli şişeler arasında, ayakta durur, kokular satardı.*
- *Arkasından kız kardeşi de gelmiş ve ona lâmba getirmişti.*
- *Bahsi değiştirmezlerse hiç konuşamayacaklarını ikisi de anlayarak başka bir zemin aradılar.*
- *Hanımefendi size üstü papatya örneği beyaz ketenlerden yeni bir elbise dikmişti.*

i. Ard arda sıralan cümlelerde nesne ortak olabilir.

- *Hâlâ şapkası başındaydı; biraz sonra bunu hissetti, şapkasını başından çıkardı ve bir tarafa attı. (Neyi attı? Şapkasını)*
- *Halayıklar, daha alt kat taşlığında Neriman'ı kucaklayarak havaya kaldırmışlar, öpe öpe yukarıya çıkarmışlardı. (Kimi yukarıya çıkarmışlardı?)*

j. Bir cümlede nesneyi bulmak için yükleme *ne, neyi, kimi* sorularını sorarız. Yalnız burada dikkat etmemiz gereken bir husus var. Biz bu soruları özneyi bulduktan sonra yükleme ve özneye aynı anda sorarsak daha sağlıklı olur. Aksi takdirde özne ile nesneyi bir birine karıştırabiliriz.

- *Neriman **günleri** sayıyordu.* (Neriman neyi sayıyordu?)
- ***Benim** yaşumdaki kızların nasıl yaşadıklarını bilmiyorsunuz.*(Sen neyi bilmiyorsun?)
- ***Kızını okşayacak bir kelime** söyleyemedi.* (O ne söyleyemedi?)
- *Faiz Bey, **Şinasi**'yi evladı gibi sever.* (Faiz Bey, kimi sever?)

1.1.4. Zarf

a. Cümlede yardımcı ögeler grubundandır. Yüklemin bildirdiği işi, oluşu, hareketi, durumu *zaman, yer-yön, durum, sebep, ölçü, araç* vb. yönlerden tamamlayan bir ögedir. Yüklemin bildirdiği bir hareketin *nasıl, ne zaman, hangi sebeple, hangi şartlar altında, hangi araçla* vb. şekilde yapıldığını gösterir.

- *Mutad yollardan **Süleymaniye**'ye doğru saptılar.* (yer-yön)
- *Neriman ve Şinasi, **hiçbir gün**, bu konağın kapısının açıldığını görmediler.* (zaman)
- *Meselâ, bu konakta, ihtiyar ve meyas bir adam, **hiç kimse ile temas etmeden, tek başına** yaşıyor ve ölümünü bekliyor.* (durum)
- *Sokakta bir ayak sesi duyunca başını **titreye titreye** / **pencereye doğru** uzatır, kafes deliklerinden bakar,* (durum, yer-yön)
- *Öne eğilmiş başı **derece derece** kalkıyor ve sanki **gurur ile** / **aynı seviyede yükseliyordu.*** (durum, araç)

b. Her türlü kelime veya kelime grubu zarf olabilir. Özellikle *tekrar grupları (ikilemeler), edat grupları, kısaltma grupları* zarf olmaya uygundur.

- *Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki farkın uyandırdığı komik duygusu geçinceye kadar **şaşkın** durdu.* (Sıfat).
- *Neriman, **Şinasi**'yi tanıdığının ikinci senesi ilk defa bu sokakta, şahnişin*

altında gözlerini kapayarak ve kızararak dudaklarını ona uzatmıştı. (Belirtili isim tamlaması)

- *Neriman ve Şinasi, hiçbir gün, bu konağın kapısının açıldığını görmediler.* (Sıfat tamlaması)
- *Daha üç beş ay evvelki hatıralar bile senelerce uzak bir maziye ait gibi görünüyorlardı.* (Edat grubu)
- *Ben birçok şey söylemediğim halde ona lüzumundan fazla tesir etti.* (Kısaltma grubu)
- *Birdenbire bütün vücudu korkuyla irkilmişti..* (Kısaltma grubu-Edat grubu)
- *Faiz Bey masasının üstünü düzelttikten sonra lâmbasını aldı.* (Edat grubu)
- *Hep dalıp dalıp uyanıyordu.* (Tekrar grubu)
- *Şinasi ile Neriman, adeta gece gündüz beraber yaşadılar.* (Tekrar grubu)
- *Neriman'daki değişiklikler, Macit'i tanıdıktan sonra meydana çıkmıştı.* (Edat grubu)

c. İsim soylu kelime veya kelime grupları eşitlik, vasıta eki ve ismin bazı hal eklerini alarak zarf olarak kullanılabilirler.

- *Fakat hakikatte, Neriman'ın yenileşmeye karşı arzuları o tarihte başlamaz.*
- *Mektepten çıktılar ve birbirlerinden başka hiçbir şeye karşı tecessüs duymadıkları hararetli aşk günlerinde olduğu gibi hep arka sokaklara saparak, nereye gittiklerini bilmeden, hedefsiz yürüdüler.*
- *Ve bu, senelerce böyle devam etti.*
- *Şinasi de ona hafifçe yaklaşmıştı.*
- *Sen bollukta büyüdün, bu semtte, bu evde sıkılıyorsun, istediklerin olmuyor, ben bunu biliyorum.*
- *Fakat içinde çok derin, tehlikeli duyguların uyanışını fark ediyordu; hafifçe titremeye başladı.*

d. Fiil soylu kelimeler de zarf-fiil eklerini alarak cümlede zarf olarak kullanılabilirler.

- *Bahsi değiştirmezlerse ikisi de hiç konuşamayacaklarını anlayarak başka bir zemin aradılar.*

- *Macit'le Neriman tanışınca, Şinasi için güçlük bütün bütün arttı.*
- *Neriman bütün bunları müphem olarak / tarihleri birbirine karıştırarak / takdim ve tehirler yaparak düşündü.*
- *Ya uzaklaşmak yahut muallimin vücuduna ehemmiyet vermeden Şinasi'ye doğru yürümek istiyordu.*
- *Tam kapının önünde yürürlerken Neriman'ın içine garip bir his gelmişti*
- *Faiz Bey "balo" kelimesini duyunca, gizli amilin bu olup olmadığını düşündü.*

e. Bir cümlede birden fazla zarf bulunabilir. Bunlar aynı veya farklı amaçları olan zarflar olabilir. Bunun sebebi zarfların yüklemeleri çeşitli yönlerden tamamlamalarındandır. Bir cümlede yüklem nasıl yapıldığını belirten bir zarf olduğu gibi, yüklem ne zaman yapıldığını belirten bir zarf da bulunabilir.

- *O gün belki ilk defa büyük tahini boyalı evin önünden, birbirlerine uzak durarak geçtiler.* (zaman, durum)
- *Neriman, Beyoğlu'na çıktığı vakit / halis Türk mahallelerinde oturanların çoğu gibi kendini büyük bir seyahat yapmış sanırdı.* (zaman, durum)
- *Kapıyı açan kız kardeşinin ve merdiven başında duran annesinin yüzlerine bakmadan / hızla / yukarı / çıktı.* (durum, yer-yön)
- *On beş yirmi gündən beri Şinasi, bu odada hiçbir şey düzeltmek için uğraşmamıştı.* (zaman-sebep)
- *O gün / Şinasi'yi görebileceği saate kadar Darülelhan'da sıkıntılı anlar geçirdi.* (zaman-ölçü)

f. Bazı zarfların açıklamaları da aynı cümle içerisinde zarf olarak kullanılabilir.

- *TBMM'nin açıldığı gün, 23 Nisan 1923'te, Mustafa Kemal bir konuşma yaptı.*

g. Sıralı veya bağlı cümlelerde zarf ortak olabilir.

- *Şinasi yalnız kalınca, kendi kendini taşıyamayacağını hissederek herhangi bir hareket yapmak için yerinden fırladı ve kemeçesini kapı.*
- *Neriman'ın zihninde bir sürü fikirler ansızın ayaklandılar ve hedefsiz bir kalabalık gibi gürültü çıkardılar.*

- *Kimi adam vardır ki sabahtan akşama kadar oturur ve düşünür.*
- *Gülter mahrem bir konuşmaya mani olduğunu zannederek elindeki tepsiyi bıraktı ve dışarı çıktı.*
- *Koridorlarda gezerken, Şinasi ile karşılaşmak ihtimalini düşünerek dalgın bulunmamak istiyor, etrafına dikkatle bakıyordu.*

1. Cümlede zaman, sebep, araç, ölçü, yer-yön bildiren tüm kelime grupları zarf görevindedir.

- *Ben sizi üzmemek için çok sabrediyorum, ama ne kadar çok, bilmezsiniz.*
- *Gülter odadan çıktı ve evin son bir iki günlük neşesi o anda / tamamıyla mahvoldu.*
- *Yedi sene evvel, Faiz Bey, karısı öldükten sonra, Kuruçeşme'deki yalıda oturmak istemedi.*
- *İki arkadaş da konuşmadan / epey yürüdüler.*

i. Bir cümlede zarfı bulmak için yükleme, nasıl, niçin, ne zaman, ne ile, kiminle, hangi şartlarda, ne kadar, neden, neyle, hangi yöne vb. sorular sorulur. Alınan cevap zarf ögesidir.

- *Neriman, kendisine ait bir şey ebediyen elinden çıkmak üzere imiş gibi / şiddetle tezahür eden bir temellük hırsı ile Şinasi'ye atıldı. (Nasıl?)*
- *Koridorlarda gezerken, Şinasi ile karşılaşmak ihtimalini düşünerek dalgın bulunmamak istiyor, etrafına dikkatle bakıyordu. (Ne zaman?)*
- *Macit'le Neriman tanışınca / Şinasi için güçlük bütün bütün arttı. (Ne zaman- Nasıl?)*
- *Faiz Bey, Şinasi'yi evladı gibi sever. (Nasıl?)*
- *Şinasi ile Neriman, adeta gece gündüz / beraber yaşadılar. (Nasıl?)*
- *Anadolu'da, birçok memuriyetlerde gezen Faiz Bey, Neriman'ı yedi yaşına kadar saf Türk muhitlerinde büyütmişti. (Ne zaman?)*
- *Neriman ve Şinasi, hiçbir gün, bu konağın kapısının açıldığını görmediler. (Ne zaman?)*
- *"Bize bakıyor!" diyorlar, birbirine sokularak şahnişin altına doğru kaçıyorlardı. (Ne yöne?)*

- *Neriman, Şinasi'yi tanıdığıının ikinci senesi / ilk defa bu sokakta, şahnişin altında gözlerini kapayarak ve kızararak dudaklarını ona uzatmıştı. (Ne zaman-Nasıl?)*
- *Şinasi, müşfik bir ses perdesiyle örtmeye çalıştıkça / Neriman'a daha fazla tesir eden gururunu gizlemek için / gayret göstererek devam etti. (Ne zaman-Niçin-Nasıl?)*
- *Gülter kapıyı açınca Neriman kendini içeri attı ve merdivenlere doğru koşmaya başladı. (Ne zaman-Ne yöne ?)*

j. Edat tümleci olarak bilinen tümleçler de zarf tümleci olarak kabul edilir.

- *Mahiyetini tayin edemediği birçok hadiselerle dolu gördüğü istikbaline **sabit gözlerle** bakamıyordu.*
- *Bütün bunlar Neriman'da, anadan babadan gelen tesirleri **tamamıyla** gidermiş değildi.*
- *Artık Neriman nereden gelip nereye gittiğini anlıyor, çünkü iki zıt iştiyakın remizlerini **gözleriyle** görüyor*
- *Bu iki genç, Neriman'ın ruhundaki iki cepheyi **bütün vuzuhuyla** şuura çıkardılar.*
- *Faiz Bey orada, **beyaz takkesi ve beyaz entarisiyle** hareketsiz duruyor, ona bakıyordu.*
- ***İki yolcunun yardımıyla** onu evvelâ bir kahveye taşıdılar.*
- *Şinasi **otomobille** onu bir eczaneye götürdü.*

k. Bazı ögeler ismin yönelme (-a), bulunma (-da), ayrılma (-dan) hal eklerini almış gibi gözüke de zaman kavramı taşıdıkları için bunlar zarf tümleci olarak kabul edilir.

- *Genç kız, **iki ayrı medeniyetin zıt telkinleri altında**, gizli bir derunî mücadele geçiriyordu.*
- *Fakat **bir taraftan** da Şinasi'ye karşı nasıl hareket edeceğini düşünüyordu.*
- *Şinasi ile konuşmak lâzım geldiğini hissediyordu; kendi kendine uyanan bu tecessüsü, **tam bir şuur içinde** keşfetti.*
- *Şinasi **onun geldiğini yan gözleriyle gördüğü halde** vaziyetini değiştirmiyor,*

hararetili bir şeyler söyleyen muallimi dinliyordu.

- *Neticeyi **şimdiden** görüyordu.*
- *Neriman ve Şinasi, bu tahini boyalı konağın önünden **her geçişlerinde**, pencerede oturan ihtiyara ait efsaneye öyle hakikat unsurları ilâve ediyorlardı.*
- *Fakat kız kolunu şiddetle çekti ve Şinasi'nin bu zaafından aldığı yeni bir cesaretle dirildi, derin bir nefes aldı ve gözlerini **alabildiğine** açtı.*
- *Sanki fırtınalı bir **gecede** bütün pencereler açık kalmış ve rüzgâr, odanın bütün hafif eşyasını yerinden oynatmış, öteye beriye savunmuştu.*

1.1.5. Yer Tamlayıcısı

a. Bir cümlede eylemin yapıldığı, olduğu, bulunduğu yeri ve yönü gösteren ögedir. Cümlede ismin yönelme (-a), bulunma (-da), ayrılma (-dan) durum eklerini alarak yüklem anlamını yer (mekân) olarak tamamlar.

- *Faiz Bey, Şinasi ve Gülter **kapının önünde** kaldılar.*
- *Ne **o konakta**, ne de **Kuruçeşme'de** kimse **sandalyeye** oturmazdı.*
- *Aklına Şinasi ile münakaşası gelince, bu hatıranın yükünden kurtulmak ister gibi yorganı **üstünden** attı ve **yataktan** atladı.*
- *Faiz Bey **bu üç rakamıyla** kızının **gizli bir kararı** arasındaki **münasebetten** şüphe etti.*
- *Nihayet kız, bir gece yarısı, erkek evde yokken **yatağından** fırlar, **sokağa** çıkar, **Beyoğlu'na** gelir, eski sevgilisini **odasında** arar, bulamaz, bütün Rus lokantalarını, kahvelerini dolaşır; nihayet **meyhane gibi bir yerde** onu görür.*
- *Tramvay **Galatasaray'a** gelmişti.*
- *Fakat o günden beri, Macit, **Neriman'a** bütün şahsiyetini tam bir ahenk halinde bulunduran bir samimiyet göstermişti.*
- *Neriman, **kendinde** bir boşluk hissetmeye başladı.*

b. Bir cümlede birden fazla yer tamlayıcısının bulunması doğaldır. Hem bulunma hem de ayrılma durumu ile yüklem tamamlanmış olabilir:

- *Babası **ona** / **evlenmekten** bahsedecek.*

- *Darülelhan'ın alafranga kısmında, keman dersi almaya giden Macit'i, arkadaşları, Neriman'a tanıttılar.*

c. Bazı yer tamlayıcıları kendilerinden önce gelen yer tamlayıcısını açıklaması olabilir.

- *Üç gün evvel şurada / senin şu oturduğun koltukta oturmuştu.*
- *İzzeti nefsinin bir taziyi ile, bu zaafını aşktan başka şeylere / itiyada ve dostluğa atfetmek istiyordu.*

d. Dolaylı tümleçlerden yönelme ve ayrılma durum eki almış olanlar isim cümlelerinde çok nadir kullanılırlar. *Bulunma* durum eki almış yer tamlayıcıları isim veya fiil cümlelerinde çok rahat bir şekilde kullanılabilir.

- *Beni asıl sinirlendiren şey, bu semtte, bu evde her şeyden mahrum yaşamaktır.*
- *Merdiven başında Faiz Bey'le karşılaştılar, ihtiyar adam kızının önüne durdu.*
- *Ara sıra, cumbadan başını uzatarak hava gazıyla aydınlanmış yokuştan inen gece yolcusuna bakıyor ve erkek olduğunu görünce başını içeri alıyordu.*
- *Biraz durdu ve başını kaldırıncı, merdivenin dönemeç yerindeki küçük boşlukta, bembeyaz bir şekil gördü.*
- *Garplıdan daha (pasif), daha derunî olduğunu kaide halinde kabul etmekte büyük bir tahmin hatası yapmak tehlikesi yoktur.*

e. Zarf konusunu işlerken bahsettiğimiz bir hususu burada tekrarlamak isteriz. İsmi yönelme, bulunma, ayrılma durum ekini almış her öge yer tamlayıcısı değildir. Bunlar içinde sebep veya zaman kavramı olanlar zarftır.

- *Günün bu saatinde Şinasi'nin yalnız başına yapabileceği hiçbir şey yoktu.*
- *Ona görünmek istemeyerek sıra kahvelerin arasına çekildi ve onu uzaktan seyretti.*
- *Hayret içinde, ne olduğunu anlamıyor.*
- *Senelerden beri devam etmiş felaketlerin ağır tesiri altında ağladı.*
- *Faiz Bey gözlerini yarı kapadı ve göğsünde sıkışmış hava tabakasını bir nefeste bıraktı.*

- *Neriman ilk aklına gelen bu isimleri **düşünmeden** söyleyivermişti.*

f. Sıralı veya bağlı cümlelerde yer tamlayıcıları ortak olabilir.

- ***Neriman'ın zihninde** bir sürü fikirler ansızın ayaklandılar ve hedefsiz bir kalabalık gibi gürültü çıkardılar.*
- *Sen bollukta büyüdün, **bu semtte, bu evde** sıkılıyorsun / istediklerin olmuyor.*
- *Neriman o gün de Şinasi'yi **mektepe** aradı / buldu ve beraber çıktılar.*
- *Şinasi, **bu meselede** de, sükûtlarını zırh olarak kullandı ve müdafaalarıyla taarruz etti.*

g. Bir cümlede yer tamlayıcısını bulmak için yükleme, *kime, kimde, kimden, nereye, nerede, nereden* vb. soruları sorarız. Bu sorular yer tamlayıcısını bulmaya yöneliktir.

- *Beyazıt meydanına gelince **tramvay bekleme yerinde** Neriman'ı gördü. (Nerede?)*
- *Ferit'in arkadaşı Muammer, **Neriman'a** yaklaştı ve onu göstererek **bütün meclise** bağırdı. (Kime ?- Kime?)*
- *Kaç defa **Ferit'in evinde** o buna benzer münakaşalar duymuştu. (Nerede?)*
- *İki dayızadesi de, **Neriman için hayatının en büyük hadiselerinden biri olan bu balo meselesine** âdeta hiç ehemmiyet vermediler. (Neye?)*

1.1.2. Cümle Dışı Öge

Cümleye katkısı olduğu varsayılan; ama cümlenin herhangi bir ögesi olmayan kelime veya kelime gruplarıdır. Cümleye açıklama, pekiştirme gibi yönlerden yardımcı olur. Ünlem grupları, hitaplar, bağlaçlar, ara sözler, açıklama cümleleri vb. cümlede cümle dışı öge olarak kullanılabilir. Bunlar cümlenin herhangi bir yerinde olabilirler. Bazen iki virgül arasında ya da parantez içinde yazılırlar:

- *O kadar mağrurdur **ki** hiç kimseye ıstırabından bahsetmez.*
- *Babamın **da** izin vermesi lâzımdır.*

1.2. KELİME GRUPLARI

Kelime, tek başına anlamı olan en küçük ses birimidir. Bu ses birimlerinin bir araya gelerek oluşturdukları anlamlı daha büyük ses birimlerine *kelime grubu* denir.

Birden fazla kelimenin belirli şartlara bağlı kalarak bir araya getirilmesi demek olan kelime grubu, Türk dili üzerinde çalışan gramerciler tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Muharrem Ergin, “Türk Dil Bilgisi” nde kelime grubunu “*Birden fazla kelimeyi içine alan, yapısında ve manasında bir bütünlük bulunan, dilde bir bütün olarak muamele gören bir dil birliğidir.*” diye tanımlar. (Ergin, 1984, s.374)

Leyla Karahan ise kelime grupları için: “*Bir varlığı bir kavramı bir niteliği bir durumu veya bir hareketi karşılamak üzere belirli kurallar içinde yan yana gelen kelimeler topluluğudur.*” der. (Karahan, 2005, s.39) Genel olarak *kelime gruplarını* şöyle tanımlayabiliriz: Bir kavramı, varlığı, nesneyi, hareketi, bir özelliği belirtmek amacıyla belli kurallar ve belli bir düzen içersinde yan yana getirilmiş kelimeler öbeğidir. Birden fazla kelimedenden oluşmuş olsa bile bir cümle gibi yargı bildirmez. Ancak cümle içersinde herhangi bir öge olabilirler.

İletişimin sağlanması için birkaç yöntem vardır: İşaretler, simgeler, beden hareketleri, dil vb. Bunların en önemlisi dildir. Daha iyi iletişim kurabilmek için insanlar dili daha iyi kullanma yoluna gitmişlerdir. Kelimelerin tek tek kullanımları ile karşılayamadıkları anlamlar ve kavramlar için yeni kelimeler yapılmış, kurallara uygun bir şekilde kelime grupları oluşturulmuştur.

Bir *kelime grubu*, o grubu oluşturan unsurların toplamından fazla bir anlama sahiptir. Günlük hayatta karşımıza çıkan birçok nesneyi, kavramı ya da hareketi tek kelime ile karşılayabiliriz. Ancak dili sürekli kullanıp işlediğimiz için karşımıza bazı sorunlar çıkabilir. Örneğin nesnelere, kavramların, hareketlerin çeşitli özelliklerini anlatırken tek başına kelimeler yeterli olmaz, anlatımda sıkıntı çekeriz. Daha büyük nesnelere, daha büyük veya daha karmaşık eylemleri, kavramları anlatmak için daha büyük dil birliklerine ihtiyaç duyarız. Anlatımımızı daha anlamlı hâle getirmek için kelimelerin gücünden yararlanırız.

Kelime grupları iki önemli unsurdan oluşur: *Ana unsur*, *Yardımcı unsur*. Genellikle yardımcı unsur başta, ana unsur sonda bulunur: Sadece *birleşik fiil* ve *edat*

grubunda ana unsur başta bulunur. Kelime gruplarında unsurların sırası, konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

Sıcak hava: sıfat tamlaması (*sıcak*: yardımcı unsur, *hava*: ana unsur)

Çocuk (i) / gibi (çe) : edat grubu (*çocuk* : ana unsur, *gibi* : yardımcı unsur)

Yardım (i) / et- (yf) : birleşik fiil (*yardım*: ana unsur, *et-*: yardımcı unsur)

Türkçede kullanılan belli başlı kelime grupları şunlardır: *İsim Tamlaması, Sıfat Tamlaması, Sıfat-fiil Grubu, İsim-fiil Grubu, Zarf-fiil Grubu, Tekrar Grubu, Edat Grubu, Bağlama Grubu, Unvan Grubu, Birleşik İsim Grubu, Ünlem Grubu, Sayı Grubu, Birleşik Fiil Grubu, Kısaltma Grupları.*

1.2.1. İsim Tamlaması

Bir ismin veya bir isim grubunun diğer bir ismi veya isim grubunu sahiplenmek için tamlamasıyla oluşan kelime grubudur. Bir varlığın, nesnenin, kavramın vb. başka bir varlığa, nesneye ait olduğunu göstermek için isim tamlamalarına başvurulur. Bir ismin başka bir ismin bir parçası olduğunu gösterir.

İsim tamlamaları yapı olarak ikiye ayrılır. Bu ayrımın temel noktası tamlayan bölümündeki ilgi ekinin oluşu veya olmayışıdır. Tamlanan bölümünde bir değişiklik olmaz. İyelik eki her zaman vardır. Tamlayan bölümünde ilgi eki (-ın, -nın) olmayan isim tamlamalarına *belirtisiz isim tamlaması*; ilgi eki olan isim tamlamalarına *belirtili isim tamlaması* denir.

Belirtili isim tamlamasında tamlayan bölümünde ilgi eki, tamlanan bölümünde iyelik eki vardır:

isim unsuru + ilgi eki (-nın, -ın)	/	isim unsuru + iyelik eki (-sı, -ı)
TAMLAYAN		TAMLANAN

- *babasıyla Gülter arasında geçecek muhaverenin (ty) / sonu (tn)*
- *babasının (ty) / bir haykırışı (tn)*
- *karyolasının (ty) / kenarı (tn)*
- *Gülter'in (ty) / ayak sesleri (tn)*

- *Fahriye Hanım'ın* (ty) / *dayısı* (ty)
- *bu değişmenin* (ty) / *siyasî manası* (tn)
- *tramvayın* (ty) / *hareket ederken yaptığı* (tn)
- *Bu haline herkesin* (ty) / *dikkat ettiği* (tn)

Belirtili isim tamlaması belirtisiz isim tamlamasına göre daha özel bir anlam içerir. Tamlanan bölümünde anlatılanlar kime, neye ait olduğu açıkça belirtilmek istenmiştir.

- *Ceketin* (ty) / *dış cebi* (tn) - (Dış cep, bilinen bir cekete aittir.)
- *Camın kenarına asılı bir Akşam gazetesinin* (ty) / *ilk sayfası* (tn) - (ilk sayfa, bilinen bir gazeteye aittir.)
- *Neriman'ın* (ty) / *tramvay bekleyip beklemediği* (tn) – (Tramvay bekleme işini yapan kişi bilinen bir kişidir.)
- *Tramvayın* (ty) / *uzaklaştığı* (tn) – (Uzaklaşma eylemini yapan, bilinen bir tramvaydır.)
- *Mektep çocuklarının* (ty) / *haykırışları* (tn) – (Haykırışların sahibi bellidir.)
- *Kahvecinin* (ty) / *sualleri* (tn) –(Sual, bilinen bir kahveciye aittir.)

Belirtisiz isim tamlaması tamlayanı ek almamış, tamlanan bölümü iyelik eki almış bir yapıya sahiptir. Tamlayan ile tamlanan arasındaki ilişki genel bir anlam ifade eden bir sahipliktir.

isim unsuru + (Ø)	/	isim unsuru + iyelik eki (-sı, -ı)
TAMLAYAN		TAMLANAN

- *Sarışın bir kadın* (ty) / *başı* (tn)
- *gece* (ty) / *yarısı* (tn)
- *ayak* (tn) / *sesi* (tn)
- *Istirabın verdiği intibah* (ty) / *zamanları* (tn)
- *geceyi hatırlaması* (ty) / *ihtimali* (tn)
- *Her şeyi sükûnla karşılamak* (ty) / *cesareti* (tn)

Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan arasında sürekli bir ilişki vardır. Bu iki unsur arasına başka bir unsur giremez. Hatta bu iki öge yer değiştiremez. Bu sebepten dolayı bu kelime grubu nesnelere ad olarak verilmek için en uygun kelime grubudur:

- *Bey (ty) / oğlu (tn)*
- *Baş (ty) / örtüsü (tn)*
- *diş (ty) / fırçası (tn)*
- *Zeytin (ty) / yağı (tn)*
- *kahve (ty) / altı (tn)*
- *Can (ty) / sıkıntısı (tn)*

Not: Her belirtisiz isim tamlamasını belirtili, her belirtili isim tamlamasını belirtisiz isim tamlamasına dönüştürmek mümkün değildir. Mümkün olmamasının temel sebebi tamlama unsurları arasındaki ilişkidir.

Özellikleri

a. Bu kelime grubu iki ana unsurdan oluşur: Birincisi *tamlayan*, ikincisi de *tamlanan* bölümüdür. Tamlayan bölümü genellikle önce, tamlanan bölümü de sonra yer alır. Tamlanan bölümünde anlatılanların kime, neye ait olduğunu tamlayan bölümünden öğrenebiliriz.

- *Fahriye'nin (ty) / bu fikri (tn)*
- *para (ty) / meselesi (tn)*
- *son hadisenin (ty) / fena tesiri (tn)*
- *sözlerin ve tavırların (ty) / arkası (tn)*
- *açıkça istihza eden bir adamın (ty) / ruhu (tn)*
- *ahenk (ty) / hali (tn)*
- *haykırmak veya ağlamak (ty) / ihtimalleri (tn)*

b. Belirtili isim tamlamasını unsurları yer değiştirebilir.

- *elleri (tn) / Şinasi'nin (ty)*
- *neresi (tn) / ruhunun (ty)*

- *Ne içindeyim (tn) / zamanın (ty)*
Ne de büsbütün dışında;
Yekpare, geniş bir anın
Parçalanmaz akışında. (Ne İçindeyim Zamanın, Ahmet Hamdi Tanpınar)

c. Belirtili isim tamlamasının unsurları arasına başka unsurlar da girebilir.

- *Fahriye'nin (ty) / de hayranlığı (tn)*
- *Hayatında bu kadar çok istediği şeylerin (ty) / hemen hepsi (tn)*
- *Neriman'ın (ty) / zihniyle beraber yüzü (tn)*
- *Neriman'ın (ty) / Fahriye'ye hiç gitmediği halde bu kadar cüretkârca yalan söylemesi (tn)*

d. Belirtili isim tamlamasında tamlayan ve tamlanan bölümü aynı zamanda başka bir belirtili veya belirtisiz isim tamlaması da olabilir.

- *Fatih meydanının (ty) / önü (tn)*
- *pastacının (ty) / yukarı kat salonu (tn)*
- *sevinçten kedere süratle geçmenin (ty) / baş dönmesi (tn)*
- *tekaüt maaşının (ty) / bir kısmı (tn)*
- *Gülter'in (ty) / ayak sesi (tn)*

Not: Bazı gramerciler bu durumu zincirleme isim tamlaması başlığı altında incelemektedir.

e. Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan bölümü bir cümleden oluşabilir.

- *"Macit'le beraberdik" (ty) / cümlesi (tn)*
- *"Seni seviyorum" (ty) / demesi (tn)*

f. Bir isim tamlaması başka bir isim tamlamasında tamlanan konumunda ise kendi iyelik ekini değil ana tamlamanın iyelik ekini alır.

- *Vaktiyle böyle teferruata hiç ehemmiyet vermeyen babasının (ty) / tasarruf endişesi (tn)*
- *iki kişinin (ty) / de (cdö) / ayak sesleri (tn)*

g. Tamlanan bölümü sıfat-fiil yada sıfat-fiil grubu olan tamlamalarda genellikle tamlayan bölümü ilgi eki alır.

- *Neriman'ın (ty) / Fahriye'ye hiç uğramadığını ve Beyoğlu'na yalnız gittiği (tn)*
- *Şinasi'nin (ty) / onu çok mes'ut ettiği (tn)*
- *Bu sözün (ty) / bir mukaddime olduğu (tn)*
- *sarsılmaz bir mantığın (ty) / telkin ettiği (tn)*
- *başkalarına Şinasi'den bahseden Faiz Bey'in (ty) / ekseriyetle kullandığı (tn)*

h. İsim tamlamasının tamlayan ve tamlanan unsurları kelime grubu olabilir.

- *Zevkin ve sevincin (ty) / uyuşturduğu (tn) - (bağlama grubu)*
- *Erkeklerin (ty) / işi gücü (tn) - (tekrar grubu)*
- *şu musibetin (ty) / biçimi (tn) - (sıfat tamlaması)*
- *konuştuğum adamların (ty) / çoğu (tn) - (sıfat tamlaması)*
- *onun (ty) / bu sözleri (tn) - (sıfat tamlaması)*
- *Kabil'le New York (ty) / arası (tn) - (bağlama grubu)*
- *bu farkların (ty) / her biri (tn) - (sıfat tamlaması)*
- *rahat ve mesut insanların (ty) / kullanmayı âdet ettikleri (tn) - (sıfat tamlaması- sıfat-fiil grubu)*
- *Neriman'ın arkadaşı tarafından davet edilmemesinin (ty) / hususî sebepleri (tn) - (belirtili isim tamlaması- sıfat tamlaması)*
- *halis Türk mahallelerinde oturanların (ty) / çoğu (tn) - (sıfat-fiil grubu)*
- *kendi fikirlerini kabul ettirmek için başlarına kan çıkan ve yüzleri kızaran bu insanların (ty) / birtakım nazariyeler üzerinde kendilerini harap etmeleri (tn) - (sıfat tamlaması- isim-fiil grubu)*
- *Alaturka kısmının (ty) / lâğvedilmesi (tn) - (Belirtisiz isim tamlaması)*
- *onun (ty) / kabul ettiği (tn) - (birleşik fiil)*

ı. İsim tamlamalarında birden fazla tamlayan ve tamlanan bulunabilir.

- *Macit'in (ty) / ince uzun elleri (tn) / hafif manikürlü parmakları (tn)*
- *aynı saatte geçtikleri yolun (ty) / kaldırımın (ty) / üstü (tn)*
- *Kapıyı açan kız kardeşinin (ty) / merdiven başında duran annesinin (ty) /*

yüzleri (tn)

- gözlerimizin önünden şekillerin (ty) / güzel tayfların (ty) / geçtiği (tn)
- güneşin (ty) / doğduğu (tn) / battığı (tn)
- benim (ty) / yatağım (tn)/ yastığım (tn)
- Ona daha fazla sokulmak (ty) / "Şinasi kabahatli benim! Yalnız ben kabahatliyim" demek ve onu kazanmak (ty) / arzusu (tn)
- bu şahsiyetinin (ty) / tamamıyla tersine döndüğü (tn) / son derece müteaddit bir hale geldiği (tn)

i. İsim tamlamaları söz dizimi içerisinde isim, sıfat, zarf olarak görev üstlenirler.

- Neriman **yatağın içine** oturdu ve gözlerini uğuşturdu. (isim)
- Yaptığı işi istememesi **notaların sıkletini** artırıyordu. (isim)
- Şinasi o vakit yorgun, bitik bir halde eve girer, kaçır gibi hızlı yürür, derin ve çok mahrem kederini gizlemek için **kimsenin yüzüne** bakmaz. (isim)
- Bir kenarda durdu ve **lâmbanın aydınlattığı** odasına baktı. (sıfat)
- Ve bu lüzumlar birbirini çekip hatırlatarak, saatlerce, günlerce uğraşılsa **bitirilmeyecek bir iş yığını halinde** karşısına çıkardı.(zarf)
- Evvelâ soyunmadan kendini yatağa **arka üstü** bıraktı. (zarf)

j. Belirtili isim tamlamalarında vurgu her iki unsurda da aynı ölçüdedir. Belirtisiz isim tamlamasında ise vurgu birinci unsur üzerinde bulunur.

- **onların** (ty) / **saadeti** (tn)
- **utriyat** (ty) / **mağazaları** (tn)
- **Türk** (ty) / **kızı** (tn)
- **Neriman'ın** (ty) / **midesi** (tn)
- **esans** (ty) / **şişesi** (tn)
- **herkesin** (ty) / **alâkası** (tn)

1.2.2. Sıfat Tamlaması

Varlıkları renk, biçim, durum gibi yönlerden niteleyen ya da sayı, işaret, soru, yönünden belirten sözcüklere *sıfat* denir.

Sıfat görevindeki kelime ya da kelime gruplarının kendilerinden sonra gelen bir veya birkaç ismi renk, durum, biçim, sayı, yer, işaret bakımından nitelediği veya belirttiği kelime gruplarına *sıfat tamlaması* denir. Sıfat tamlamalarında asıl unsur isimdir, yardımcı unsur da sıfattır. İsim tamlamasında olduğu gibi bu iki unsuru birbirine bağlayan, kelime grubu olmasını sağlayan herhangi bir ek yoktur.

Özellikleri

a. Sıfat tamlamaları bir sıfat ve bir isimden meydana gelmektedir. Bu her iki öge tek başına bulunabileceği gibi geniş bir kelime grubu halinde de bulunabilir.

- *küflü (s) / tahta (i)*
- *aynaya bakılmadan bağlanmış (s) / boyunbağı (i)*
- *bir iki (s) / adım (i)*
- *eski (s) / Dârülfünun binası (i)*
- *gizli bir sevinçle karışan (s) / bu acele (i)*
- *Göz kapaklarının aralığından içeriye sızan gündüz ışığının tamamıyla aydınlatamadığı (s) / loş bir zemin (i)*
- *bir zenci sesiyle daima karışarak hafızaya musallat olan (s) / fokstrot nağme (i)*
- *Macit'in girdiği (s) / birçok masraflar (i)*
- *İnce (s) / uzun (s) / eller (i)*

b. Sıfat önce, isim daha sonra gelir. Burada asıl unsur isim bölümüdür. Sıfat bölümü isim bölümünü niteler veya belirtir.

- *yaşanacak (s) / seneler (i)*
- *aynı (s) / mahalle (i)*
- *başkalarına Şinasi'den bahseden Faiz Bey'in ekseriyetle kullandığı (s) / tabirler (i)*
- *İçindeki (s) / ses (i)*

c. Sıfat tamlamalarında sıfat bölümü bir sıfat-fiil olabilir. Burada nesne hareket niteliği ile nitelenmiştir.

- *büyük bir kültürü olmayan (s) / Neriman (i)*
- *epey zamandan beri, babasıyla kendisi arasında çıkan ve henüz hiç münakaşa edilmeyen (s) / hayati meseleler (i)*
- *Cevabını kendi kendinden ısrarla beklediği (s) / bir sual (i)*
- *bahçe haline getirilen (s) / kahve (i)*
- *Neriman'ın Darülelhan'a uğramadığı (s) / günler (i)*
- *kaldırım üstüne sandalyelerini çıkarmış (s) / bir kahve (i)*
- *babasıyla Gülter arasında geçecek (s) / muhavere (i)*

d. Sıfat tamlamalarında sıfat veya isim bölümü çeşitli kelime gruplarından oluşabilir

- *Bu gibi (s) / eserler (i) (sıfat bölümü: edat grubu)*
- *baloya ait (s) / arzular (i) (sıfat bölümü: edat grubu)*
- *bu kadar (s) / ders (i) (sıfat bölümü: edat grubu)*
- *dün geceki (s) / münakaşa (i) (sıfat bölümü: sıfat tamlaması)*
- *Yemek odasına indiği (s) / vakit (i) (sıfat bölümü: sıfat-fiil grubu)*
- *şeytanî (s) / bir tazelik (i) (isim bölümü: sıfat tamlaması)*
- *kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek kadar (s) / sade ve kuvvetli (i) (sıfat bölümü: edat grubu; isim bölümü: bağlama grubu)*
- *soğuk bulduğu (s) / bu latife (i) (sıfat bölümü: sıfat-fiil grubu)*
- *küçük (s) / vicdan azabı (i) (isim bölümü: belirtisiz isim tamlaması)*
- *ayrı ayrı (s) / tesirler (i) (sıfat bölümü: tekrar grubu)*
- *on beş (s) / yaş (i) (sıfat bölümü: sayı grubu)*
- *ilk gelen (s) / Fatih-Harbiye tramvayı (i) (sıfat bölümü: sıfat-fiil grubu; isim bölümü: belirtisiz isim tamlaması)*
- *küçük küçük (s) / birçok hadiseler (i) (sıfat bölümü: tekrar grubu; isim bölümü: sıfat tamlaması)*
- *yattığı yerden fersahlarca uzak (s) / bir yer (i) (sıfat bölümü: kısaltma grubu,*

isim bölümü: sıfat tamlaması)

- *Gülter'in bıraktığı (s) / idare lâmbası (i)* (sıfat bölümü: sıfat-fiil grubu; isim bölümü: belirtisiz isim tamlaması)
- *birbirine hiç karışmayan (s) / tebessüm ve endişe (i)* (sıfat bölümü: sıfat-fiil grubu; isim bölümü: bağlama grubu)

e. Sıfat tamlamalarında sıfat bölümünde birden çok sıfat bulunabilir. Yani ismi aynı anda niteleyen veya belirten birden fazla sıfat unsuru olabilir.

- *çok derin (s) / tehlikeli (s) / duygular (i)*
- *açık (s) / berrak (s) / fikirler (i)*
- *siyah saten gömlekli (s) / siyah başörtülü (s) / kız (i)*
- *kadın eli gibi (s) / tertemiz (s) / incecik (s) / turnaklar (i)*
- *İnce (s) / uzun (s) / eller (i)*
- *işsiz güçsüz (s) / softa makulesi (s) / adamlar (i)*
- *yorgun (s) / bitik (s) / bir hal (i)*
- *Sakız gibi incele incele uzanan ve ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan (s) / ezik (s) / yapışkan (s) / sesler (i)*
- *çok derin (s) / tehlikeli (s) / duygular (i)*
- *irili ufaklı birçok yağlı (s) / kirli (s) / şişeler (i)*

f. Bir sıfat aynı görevde olan birçok ismi, isim grubunu niteleyebilir veya belirtebilir.

- *büyük (s) / bir alâka (i) / zevk (i)*
- *bütün (s) / renkler (i) / çizgiler (i) / sesler (i) / parıltılar (i) / kokular (i)*
- *aynı saatte geçtikleri (s) / yol (i) / kaldırım (i)*
- *ne kadar (s) / koltuk (i) / kanepeler (i)*
- *her tarafı çarpılmış (s) / pencereleri mustatillerinin intizamını kaybetmiş (s) / saçaklarından bazı tahtalar ve çinkolar sarkmış (s) / kaplamalarında bazı yarıklar peyda olmuş (s) / çöküvermeye hazır ve üç yaşında bir çocuk tarafından itilse yıkılacak gibi görünen (s) / son derece viran bir konak (i)*
- *kar gibi beyaz (s) / örtüler (i) / perdeler (i) / tenteler (i)*

g. Bir sıfat tamlaması başka bir sıfat tamlamasında sıfat veya isim bölümünü oluşturabilir. Hatta her iki bölüm de sıfat tamlamasından oluşmuş olabilir. Bunları incelerken her sıfat tamlaması bölümünü kendi içinde değerlendirmek gerekir.

- *kara kaplı (s) / kitap (i)*
- *o kadar şiddetli (s) / bir ihtiras (i)*
- *bembeyaz (s) / bir şekil (i)*
- *buruşuk renkli (s) / kâğıtlar (i)*
- *her günkü (s) / hayat (i)*
- *Sarışın (s) / bir kadın (i)*
- *sarı (s) / bir etek (i)*
- *bu (s) / muvakkat serinlik (i)*
- *Macit'in girdiği (s) / birçok masraflar (i)*
- *hafif manikürlü (s) / parmaklar (i)*
- *o kadar büyük (s) / bir merak (i)*
- *siyah torbalı (s) ut (i)*

h. Bir nesnenin neyden yapıldığını belirten sözcüklere de sıfat denir. Birçok gramerci bu konu üzerinde tartışmaktadır. Bu tür yapıları *takısız isim tamlaması* adı altında incelemektedir. Biz bu tür kelime gruplarını sıfat tamlaması olarak inceliyoruz.

Çünkü birinci unsur ikinci unsurun bir niteliğini ortaya koymaktadır.

- *cam (s) / tabak (i)*
- *altın (s) / saat (i)*
- *naylon (s) / bardak (i)*
- *demir (s) / ranza (i)*
- *gümüş (s) / tepsi (i)*
- *ahşap (s) / merdiven (i)*

ı. Sıfat ve zarfların anlamlarını ölçü ve derece bakımından tamamlayan zarfların oluşturduğu kelime gruplarına da sıfat tamlaması denir.

- *daha (s) / genç (i)*
- *en (s) / saf (i)*

- *en (s) / adî (i)*
- *pek (s) / çok (i)*
- *en (s) / mutaassıplar (i)*
- *daha (s) / iyi (i)*
- *daha (s) / az (i)*
- *pek (s) / asık (i)*
- *gayet (s) / tatlı (i)*
- *en (s) / münasip (i)*

Bunları incelerken şu hususa dikkat etmeliyiz. Bu zarflar kendisinden hemen sonra gelen sıfat ile birlikte incelenmelidir. Bu zarflar bu sıfat ile birlikte kullanılır, belli bir anlam kazanır.

- *en (s) / tatlı elma (i) : yanlış -(en tatlı (s) / elma (i)) : doğru*
- *en (s) / ciddi zamanlar (i) : yanlış -(en ciddi (s) / zamanlar (i)) : doğru*
- *en (s) / basit saz sesi (i) : yanlış – (en basit (s) / saz sesi (i)) : doğru*
- *gayet (s) / ince bir hayret ve sevinç (i) : yanlış – (gayet ince (s) / bir hayret ve sevinç (i)) : doğru*

i. Sıfat tamlamalarında sıfat bölümü sıfat-fiil haricinde yapım eki almış olabilir.

- *şiddetli (s) / his feveranları (i)*
- *tozlu (s) / potinler (i)*
- *lüzumsuz (s) / şeyler (i)*
- *gizli (s) / bir korku (i)*
- *insicamsız (s) / hatıralar (i)*
- *Kıpkırmızı elbiseli (s) / kadın ve erkek (i)*
- *ümitsiz (s) / adımlar (i)*
- *fırtınalı (s) / bir gece (i)*

j. Birleşik isim yapısına sahip bir çok kelime de yapı itibarı ile sıfat tamlamasıdır.

- *Bu (s) / gün (i)*
- *arka (s) / daş (i)*

- *hiç (s) / bir (i)*
- *bir (s) / çok (i)*
- *Galata (s) / saray (i)*

k. Sıfat tamlamalarında sıfat bölümü ile isim bölümü yer değiştirebilir. Genelde devrik cümlelerde ve şiirlerde görülen bir durumdur.

- *Seninle bir yağmur başlıyor iplik iplik,
Bir güzellik doğuyor yüreğime şiirden.
Martular konuyor omuzlarıma,
Gözlerin İstanbul oluyor birden.
Akşamlardan, gecelerden, senden uzağım
Şiirlerim (i) rüzgardır **uzak dağlardan esen** (s)*

(Gözlerin yağmur oluyor birden, Yavuz Bülent Bakiler)

l. Sıfat tamlamalarında bazen ek alarak ya da ikileme şeklinde bir yapıya sahip olarak isimler de sıfat unsuru olarak kullanılabilir.

- *Dolma (s) / kalem (i)*
- *yapma (s) / çiçek (i)*
- *kendiliğinden doğma (s) / nağmeler (i)*

m. Farsça aitlik eki alan kelimeler de sıfat özelliği taşır.

- *mantıkî (s) / silsile (i)*
- *filizî (s) / manto (i)*
- *gayri tabiî (s) / birtakım hareketler (i)*
- *zihnî (s) / kargaşalık (i)*
- *derunî (s) / ihtilâl (i)*
- *zarurî (s) / bir perişanlık (i)*

n. Sıfat tamlamaları söz dizimi içerisinde isim, sıfat, zarf görevinde bulunabilir.

- **Bir gün** mektebin kapısında, Neriman bir arkadaşıyla konuşurken Şinasi'nin yaklaştığını görmüş, birdenbire susmuş, ne konuştuklarını söylememiştir. (zarf)
- Beyoğlu'na çıkıyor, onun girdiği bir pastacı dükkânında, **arkada bir yere**

oturuyor. (isim)

- *Bunları tahayyül ederken, aynı zamanda, yarım kalan mantıkî cümle, bütün bu hayaller arasında ses veriyordu.* (zarf)
- *Bu kelimeyi ilk defa **dün gece** işitti.* (zarf)
- ***Birçok** geceleri Faiz Bey ve Gülter yatıyor, onları baş başa bırakıyorlardı.*(sıfat)

n. Tamlamalarında vurgu sıfat bölümünün üzerindedir.

- ***kuvvetli** (s) / arzu (i)*
- ***sarıklı** (s) / adamlar (i)*
- ***kabarık** (s) / saçlar (i)*
- ***mavi** (s) / hava (i)*
- ***yerdeki** (s) / minder (i)*
- ***birçok** (s) / işler (i)*
- *Şark ve Garp'ı **temsil eden** (s) / bu iki remiz (i)*
- ***kendi kendine halletmeye çalıştığı** (s) / muammalar (i)*

NOT: Sıfat tamlamalarında sıfat ile isim arasına noktalama işareti gelmez.

NOT: Sıfat tamlamalarında isim unsuru sıfat bölümünde belirtilmişse, isim bölümünün düştüğü de görülür. Biz bu halini kelime grubu olarak incelemiyoruz.

1.2.3. İsim-Fiil Grubu

Yargı bildiren bir fiile “-mak, -mek, -ma, -me, -ış, -iş” isim-fiil eklerinden birinin getirilmesi ve yardımcı unsur / unsurlarla bunun tamamlanmasıyla oluşan kelime gruplarıdır. İsim-fiil bölümü, bu kelime grubunun ana unsurudur, bu grubun yüklemidir.

Yardımcı unsur + fiil + isim-fiil eki = isim-fiil grubu
--

a. Yüklem olan isim-fiil, bir fiil gibi yargı bildirmez.

- *O alçak değildi, **baloya gitmekten** bile vazgeçmek üzereydi.*

- Macit'in girdiği birçok masraflara rağmen, o kadar yalnız ve baş başa kaldıkları halde, **hiçbir çapkınca hareket yapmamasını** düşünüyor.
- İstirabın verdiği intibah zamanlarında, **kendi kendini aldatmak**, başkalarını kandırmak kadar basit değildir.

b. Ortak bir isim-fiille kurulmuş bazı gruplarda, isim-fiil tekrar edilmez. İsim-fiil eki en son grupta yer alır.

- İkiye, üçe, beşe **ayrmak**
- yüzlerinin pudrasını, dudaklarının kırmızısını **tazelemek**
- "Şinasi kabahatli benim! , Yalnız ben kabahatliyim" **demek**

c. İsim-fiil grubunda isim-fiilin yeri özellikle konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

- "Bütün saadetler mümkündür...
Bahtsızların biraz gülümsemesi...
Körlerin gün görmesi,
Mümkündür bütün mucizeler...
Ana, baba, evlât, bütün kaybolanlar...
Ebedî bir sabahta **buluşmamız** bir daha. "

(Bütün saadetler mümkündür, Ziya Osman Saba)

- "Kalbim: Ebemkuşağı; günde bin kere
Senin için yeni baştan can kesilecek.
Ne güzel seni **bulmak** bütün yüzlerde
Sonra seni **kaybetmek** hemen her yerde
Ne güzel bineceğim vapurları kaçırmak
Yapayalnız **kalmak** iskelelerde." (Gözlerin İstanbul oluyor Birden, Yavuz Bülent Bakiler)

d. Söz dizimi içersinde isim görevinde bulunabilir.

- **bundan on gün evvel, gece yarısından sonra Macit'le beraber otomobile bu sokaklara girişini hatırladı.**
- **Bunu bulmak için hadiselerin fihristini yapmaya uğraşiyor.**
- **"Türk musikisi her şeyden evvel Avrupalılaşmaktan sakınmaya mecburdur."**

- "esas" ve "şekil" gibi tasniflerin ancak tahlil için kullanılmasına taraftarım
- Bizde kadının gözlerini aldatmak kâfidir.
- Ziya Bey'e, daha doğrusu onun kabul ettiği içtimaî nazariyeye göre her kültür millî kalmalıdır.
- Bir aralık **ut çalmak** sinirime dokunuyordu.
- Hattâ bu kuvveti dağıtması korkusuyla eline saz almak istemiyor, **başkalarının bu hâlini anlamasını arzu etmekten** vazgeçebiliyordu.
- **Fahriye'ye hiç gitmediği halde bu kadar cüretkârca yalan söylemesini** hazmedemedi.

e. Grubun vurgusu isim-fiilden önceki unsur üzerindedir.

- birtakım nazariyeler üzerinde (yt) / **kendilerini** (bln) / harap etmelerini (y)
- **balolara** (yt) / gitmek (y)
- **bu kararı** (bln) / kabul etmesi (y)
- **hanımına hayretle** (z) / bakmakta (y)
- **Yataktan** (yt) / kalkmak (y)

1.2.4. Sıfat-Fiil Grubu

Bir veya birden fazla kelimenin sıfat-fiil eki almış bir kelime (ler) ile oluşturmuş olduğu kelime grubuna *sıfat-fiil grubu* denir. Sıfat-fiiller, fiillerin kök ve gövdelerine sıfat-fiil ekleri getirilerek yapılır. En çok kullanılan sıfat-fiil ekleri şunlardır : -an, -mış, -acak, -dık, -ası- -r , -ar,-maz...

Yardımcı unsur + fiil + sıfat-fiil eki = sıfat-fiil grubu
--

a. Sıfat-fiil grubun ana unsuru, sıfat-fiildir.

- Beyazıt'ta bir arkadaşının davetine (yt) / **geciken** (s) (Neriman)
- Kolunun altına (yt) / **sıkıştırdığı** (y) (kemence)
- aynaya bakılmadan (z) / **bağlanmış** (y) (boyunbağı)
- ayrılmak arzusuna (yt) / **benzer** (y) (bir hareket)
- yalnız başına (z) / **yapabileceği** (y) (hiçbir şey)

- *misafir (bsn) / gittiği (y) (arkadaş)*
- *siyah kadifelerin arasına (yt) / gizlenmiş (y) (bir ampul)*
- *ovakte kadar (z) / pek (z) / ehemmiyet vermeyen (y) (Şinasi)*
- *ikisini de birleştirmesi (bln) / lâzım gelen (y) (hakikat)*
- *Uçurumun kenarında bir tepeye (yt) / turmanan (y) (insanlar)*
- *Zevkli bir kadın eliyle (z) / döşenmiş (y) (ev)*

b. Sıfat-fiil grubunda özellikle konuşma ve şiir dilinde sıfat-fiilin yeri değişebilir.

- “Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti; **dönen** yok seferinden.” (Sessiz Gemi, Yahya Kemal Beyatlı)

- “Martılar konuyor omuzlarıma,
Gözlerin İstanbul oluyor birden.
Akşamlardan, gecelerden, senden uzağım
Şiirlerim rüzgârdır uzak dağlardan **esen**
Durgun sular gibi azalacağım
Bir gün, birdenbire çıkıp gelmesen.”

(Gözlerin İstanbul oluyor Birden, Yavuz Bülent Bakiler)

c. Bazı kelime gruplarında sıfat-fiil ortak olabilir. Bu tür yapılarda sıfat-fiil grubu tekrar edilmez. Sıfat-fiil eki en son grupta yer alır.

- *kızının bu gözyaşlarına (yt) / bu arzusuna (yt) / sebep olabilecek (y)*
- *maneviyat ile (z) / zihin gayreti ile (z) / yapılan (y)*
- *iki kardeşi (bln) / iki sevgiliyi (bln) / iki zevç zevceyi (bln) / birbirine (yt) / bağlayan (y)*
- *Akraba ve arkadaşlardan (yt) / örneklerden (yt) / gittikçe medenileşen İstanbul'un dekorundan (yt) / kitaplardan (yt) / resimlerden (yt) / tiyatro ve sinemalardan (yt) / gelen (y)*
- *Daima (z) / bir iki adım önde giden Neriman'ın yürüyüşündeki çevikliği (bln) / kıyafetindeki itinayı (bln) / gören (y)*

d. Bazı birleşik kelimeler yapı olarak sıfat-fiil grubuna girer.

- *Can (bsn) / kurtaran (y)*
- *Bilgi (bsn) / sayar (y)*
- *Yel (s) / kovan (i)*

e. Sıfatlar isim soylu kelimelerdir. Sıfat-fiiller de bu yüzden isim gibi işlem görürler. Çokluk, iyelik, yapım, çekim eklerini alabilirler.

- *başkasından (yt) / duyduklarım (y)*
- *onda (yt) bu akşam (z) daha az (z) / alâka uyandırdığını (y)*
- *merdivenlerden (yt) / çıkanlar (y)*
- *nereye (yt) / gidebileceğini (y)*
- *o kadar yalnız ve baş başa (z) / kaldıkları (y)*
- *bir gün evvel (z) / ayrıldıkları (y)*
- *halis Türk mahallelerinde (yt) / oturanlar (y)*

f. Fiil yönleri de ağır basar. Tıpkı fiiller gibi hareket ve zaman anlamı taşırlar. Olumsuz şekilleri fiillerde olduğu gibi *-ma, -me* olumsuzluk ekleri ile yapılır.

- *cevabını (bln) / bile (cdö) / alamadığı (y)*
- *Şinasi'den (yt) / pek (z) / hoşlanmadığı (y)*
- *ovakte kadar (z) / pek (z) / ehemmiyet vermeyen (y)*
- *bütün Darülelhan kızlarının (ö) / kendisinden (yt) / hoşlanmadığını (y)*
- *Hiçbir şey (bsn) / yapamayacağını (y)*
- *Darülelhan'a (yt) / uğramadığı (y)*
- *böyle zamanlarda (z) / merasim (ö) / olmayacağını (y)*
- *sözü (bln) / hiç (z) / kesilmemiş (y)*
- *kendi kendine (yt) / pek de (z) / itiraf edemediği (y)*

g. Sıfat-fiil grupları yüklem gibi yargı bildirmez. Sıfat-fiil grupları birleşik cümlelerde yan cümle görevindedir. Sıfat-fiil eki alan bölüm, bu grubun yüklemidir. Yine yüklem olarak belirlenen ögeye diğer ögeleri bulmak için uygun sorular sorulur.

Diğer ögeler de bulunur. Tüm yardımcı ögeler sıfat-fiil almış bölümü (yüklemi) çeşitli yönlerden tamamlarlar.

- *bir gün evvel (z) / Fatih-Harbiye tramvayına atlarken (z) / Şinasi tarafından (z) / görüldüğünü (y) bilseydi.*
- *Şinasi evvelâ Neriman'ın (ö) / sırf kendisini çağırmak için (yt) / evinden (yt) / geldiğini (y) sandı.*
- *Fakat Neriman bu işlere (yt) / elini sürmediğini (y) kömür tenekesini boşalttıktan sonra (z) sinirlendiğini (y) itiraf etti.*
- *Aylardan beri (z) / kızının zihnini (bln) / işgal eden (y) bu meseleyi seziyordu.*

h. Sıfat-fiil grubunda özne çok az kullanılır. İyelik eki alan öge öznedir.

- *kemence sürtünüşleri ile (z) / sağ dizi (ö) / ütü tutmaz bir hale (yt) / gelen (y)*
- *Şinasi'nin yaklaştığını görünce (z) / korkusu (ö) / giden (y)*
- *fitili (ö) / açık (bsn) / kaldığı (y)*
- *kendisinde (yt) / yeni bir hayatın iştiyaki ve yeni bir medeniyetin şuuru (ö) / uyanmağa başladığı (y)*

ı. Sıfat-fiil grubu, söz dizimi içersinde isim, sıfat, zarf olarak kullanılabilir.

- *Son zamanlarda **bütün bu farklara dikkat eden Şinasi, aramak yorgunluğuna karışan** gizli bir korku ile her hadiseyi ayrı ayrı eşelemekten çekinmişti. (sıfat, sıfat)*
- *Epey düşündükten sonra Faiz Bey **bunlara "konfeti ve serpantin" dendiğini** hatırladı. (isim)*
- *liseye **giderken sabahları Şinasi'yi bu yol üzerinde beklediği** günlerin heyecanını hatırladı. (sıfat)*
- *Fakat, birkaç adım ileride, **kaldırım üstüne sandalyelerini çıkarmış** bir kahvenin önünden geçerlerken Neriman gene biraz hararetlendi. (sıfat)*
- *Hayret etmedi ve **bu mevzuda kendisine söz söylemek fırsatı çıktığı** için memnun oldu. (isim)*
- *Gülter kapının yanında yerdeki minderde, **başını önüne eğmiş**, uyukluyordu. (zarf)*

j. Grubun vurgusu sıfat-fiilden önceki unsur üzerindedir.

- *Derunî asayişini (bln) / temine çalışan (y)*
- *Masanın kenarından (yt) / sarkmış (y)*

1.2.5. Zarf-Fiil Grubu

Filelerin kök veya gövdelerine zarf-fiil eki getirilerek yapılan kelime gruplarına *zarf-fiil grubu* denir. Zarf-fiiller çekimsiz kelimelerdir. Sıfat-fiiller gibi ad olarak kullanılmazlar. Yüklem anlamını çeşitli yönlerden tamamlarlar.

Yardımcı unsur + fiil + zarf-fiil eki = zarf-fiil grubu

Özellikleri

a. Yardımcı unsur ve zarf-fiil eki almış unsurdan oluşan kelime grubudur. Zarf-fiil genellikle sonda bulunur. Bir cümlede yan cümle görevinde olsa da yüklem gibi yargı bildirmez. Sadece yüklem anlamını tamamlamasına yardımcı olur.

- *bir kahveye (yt) / girip (y)*
- *gözlerini (bln) / gazeteye (yt) / indirerek (y)*
- *onun bu neşeli anını (bln) / kaçırmak istemeyerek (y)*
- *yalan (ö) / tekrar edilince (y)*
- *caminin önünde (yt) / oturup (y)*
- *böyle (z) / yorulmadan (y)*
- *iki basamağı (bln) / birden (z) / atlayarak (y)*
- *yatağın içinde (yt) / saatler geçtiğini (bln) / hissettirmeden (y)*

b. Peş peşe gelen zarf-fiil gruplarında zarf-fiil eki en sonda bulunan fiil üzerindedir.

- *allığına (yt) / pudrasına (yt) / elini sürmeden (y)*

c. *-r / -maz, -dı mı, -dı / -alı, dı / -madı, -dı / -acak, -di / -ecek*, ekleri ile kurulan kelime grupları da zarf-fiil grubudur.

- *fakat ne zamandan beri geçmedikleri bu yollara **girer girmez**, uzun müddet kapalı kalmış, hatıralarla dolu bir evin eşiğinden içeriye ilk adımlarını atmış gibi, ikisinde de, maziye ait intibalar bir anda uyandı.*
- *O odalarda yarım saat **oturdu mu** insanın içi açılır, gamı kasaveti gider...*
- *Eskiler bir işe **başladılar mı**, saatlerce durup dinlenmeden didinirlerdi, ama bir kere de **rahat etmek istediler mi** adam akıllı vücutlarını dinlendirirlerdi.*
- ***Kelimesini bile ağzına alır almaz** bütün gizli ve örtülü duygularının birden keşfedileceğini sanarak ürküyordu.*

d. Zarf-fiil grubunda zarf-fiilin yeri özellikle konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

- *“Bir ana **gülümserken** yorgun ve güzel
Yüreği müjdelerle tüy gibi hafiflerken,
Orda, bir çocuk doğar sınırsız dünyamıza
Burda ben...
...
Dal nasıl, yaprak nasıl, ekin nasıl büyürse
Toprak nasıl uyanırsa bir incecik yağmurdan
Orda bir çocuk büyür yumak yumak bir nurdan,
Burda ben...*

(Orda Bir Çocuk... Burda Ben, Yavuz Bülent BAKİLER)

e. *-ken, -sa* ekleri ile zarf-fiil grubu oluşturulabilir. Bunlar sıralı veya bağlı bir cümle içerisinde bulunuyorlarsa en sonda bulunan grup üzerinde bu ekler kullanılır.

- *İki üç adım gitti, **yere doğru eğilirken** gene vazgeçti.*
- *Geceleyin Maksim' de, sonra otomobille **dönerken**, hele karanlık sokaklara girince ve yokuşu **inerken** duyduğu korku, içinde yeniden canlantıyordu.*
- ***Bir kere düşünmeye başlayacak olursa**, kahvecinin sualleriyle rahatsız edilmemek için hemen kahvesini ısmarladı.*
- ***Bahsi değiştirmezlerse** hiç konuşamayacaklarını ikisi de anlayarak başka bir zemin aradılar.*
- *Neriman **bir gün evvel Fatih-Harbiye tramvayına atlarken** Şinasi tarafından görüldüğünü bilseydi, "ne kadar yalvardığını gördün" demezdi.*

f. Bazı sıfat-fiiller ve isim-fiiller hal ekleri aldıklarında zarf görevinde bulunurlar. Bu gruplara da zarf-fiil grubu denir. Genellikle şu yapılarla karşımıza çıkar. –**maksızın**, –**makla**, –**masıyla**, –**macasına**, –**masından**, –**maktansa**, –**muşcasına**, –**dıkça**, –**dıktan**, –**dığından**, –**dıkta**, –**dığında**, –**dığınca**, –**acağına**, –**acağında**, –**asıya**, –**ircasına**, –**yormuşcasına**...

- *Hayatının bütün felâketleri, **bazen bir torbayı bile yerinden kaldıramayacak kadar iradesiz olmasından** geliyordu.*
- ***Baloya gitmekle** hemen medenî olacak mısınız?*
- *Neriman sustu. **Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına girmektense** daha müspet konuşmayı tercih etti.*
- ***Teknikte Garpllaşmakla** iktifa mı etmeliyiz, yoksa kültürde de mi Garpllaşmalıyız?*
- *En büyük sui tefehhümlerin **bir kere açık konuşmakla** izale edilmesi mümkündür.*

g. –**a**, –**e** / –**i**, –**i**, –**u**, –**ü** zarf-fiil ekleri genellikle tekrar gruplarını oluşturmak için kullanılır.

- *Avrupa'nın göbeğinde, hâlâ sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki için şiddetli münakaşalara sebep olan medeniyet meselesinin, **basitleşe basitleşe** Neriman'ın ağzında aldığı bu gülünç formül tuhafına gitmişti.*
- *Ağlamak, **katıla katıla** ağlamak, ağladıkça sarhoş olarak ve kendini kaybederek ve **hıçkırarak** ve **hıçkırıklarının** sesini duyarak...*
- *Sakız gibi **incele incele** uzanan ve ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan, ezik, yapışkan sesler.*
- *Halayıklar, daha alt kat taşlığında Neriman'ı kucaklayarak havaya kaldırmışlar ve **öpe öpe** yukarıya çıkarmışlardı.*
- *Fakat ne kadar olsa kadın, ihtiyaçları tatmin edilmedikçe **büyüye büyüye**, kendisinin farkına varmadığı büyük bir ıstırap haline geliyor.*

h. Zarf-fiil grubu cümlede zaman, sebep, şart, karşılaştırma, araç vb. işlevlerle kullanılarak zarf tümleci görevinde bulunurlar.

- *Bir basamak geriye indi ve **gözleri babasının gözleriyle karşılaşınca başını önüne eğdi.***
- *Faiz Bey orada, **beyaz takkesi ve beyaz entarisiyle hareketsiz duruyor, ona bakıyordu.***
- ***Oda kapısına bıraktığı küçük lâmbayı alarak yere eğildi.***
- *Şinasi onları gördü, fakat **gözlerini gazeteye indirerek görmemiş gibi yaptı.***

1. Zarf-fiil grubunda vurgu, zarf-fiilden önceki unsur üzerindedir.

- *kendine (yt) / **sükûn** (bsn) / telkin ederek (y)*
- *Neriman (ö) / **salona** (yt) / girince (y)*

1.2.6. Tekrar Grubu

Anlatıma akıcılık katmak, anlamı pekiştirip güçlendirmek, zenginleştirmek, çekici kılmak ya da değişik anlam ilgileri oluşturmak için iki kelimenin birlikte kullanılmasına *tekrar grubu* denir. Tekrar gruplarının yapısını şu başlıklar altında inceleyebiliriz:

* Aynı kelimenin tekrarıyla yapılır:

- *Bu, Neriman'ın herkese **ayrı ayrı** dikkatinin karşılığında başka bir şey değildi.*
- *Sakız gibi **incele ince** uzanan ve ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan, ezik, yapışkan sesler.*
- *Hep **dalıp dalıp** uyanıyordu.*
- *Süzülmüş gözler, yarı açık ağız, **ağır ağır** sallanarak şarkının veznini takip eden baş.*
- *bardakların üstündeki boncuktan işleme kapacıkların, cigara iskemlelerindeki tentene örtülerin **birer birer** nasıl silindiğini anlattı.*
- *O anda pek çok şeyler yapmak istediği halde, gözleri, köşeyi **ağır ağır** dönen tramvaya takılıp kalmıştı.*
- ***Sık sık** aşağı kayan kemeçesini eline almıştı.*

* Karşıt anlamlı kelimelerle yapılır:

- *Arap kılıklı bir adam, **irili ufaklı** birçok yağlı, kirli şişeler arasında, ayakta durur, kokular satardı.*
- *Sanki fırtınalı bir gecede bütün pencereler açık kalmış ve rüzgâr, odanın bütün hafif eşyasını yerinden oynatmış, **öteye beriye** savunmuştu.*
- ***Gece gündüz** demeden ilahi bir güçle istekli bir şekilde çalışıyordu.*
- *Bir insanın nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu anlayacak kadar **az çok** insan sarrafiyim.*
- *Arada bir, tramvayın uzaklaştığını unutarak, içine tekrar koşmak, büyük bir hareket yapmak için hamleler **gelip gidiyordu**.*
- *Şinasi benim **er geç**... kocamdır, olacaktır, ben buna itiraz edemem,*

* Eş veya Yakın Anlamlı Kelimelerle yapılır:

- *Fatih meydanının önünden geçerken meydan kahvelerinde bir sürü **işsiz güçsüz**, softa makulesi adamlar oturuyorlar.*
- *Düğünlerimiz de olmasa **eşi dostu** bir arada göremeyeceğiz.*
- *İşlediği kabahatin önemini anlamış olmalı ki **yanıma yöreme** hiç yaklaşmıyordu.*
- *Bir haberci, **yalan yanlış** haberleri gerçekmiş gibi anlatırsa zamanla inandırıcılığını kaybeder.*
- *“Bugünlerde gazete ve televizyonlar **doğru dürüst** haber vermiyor.” diye kızarak geçmiş günlerden bahis açıyordu.*
- *O odalarda yarım saat oturdu mu insanın içi açılır, **gamı kasaveti** gider...*
- *Neriman, bir suale cevap almadan söze başlamak mecburiyetinin tazyiki altında, bu sükûtun ağırlığını **silkip atabilmek** için kendini hazırlıyor.*

* Anlamsız kelimelerle yapılır:

- *Ne zaman bir yerlere gitmek istesek önce o **mırın kırın** ederdi.*
- *Son zamanlarda çocuklarımız karınlarını **abur cuburla** doyurmaya çalışıyor.*
- *Çantasına doldurdukları **tır zıvırdan** başka bir şey değildi.*
- *Aklımı bir anda **allak bullak** etti.*
- *Cenaze törenine gelen bir sarhoş **abuk sabuk** konuşarak oradakilerin canını*

sıktı.

- Aradığı şeyi bulamamış; ama evi de **karman çorman** etmişti.

- “an gelir

paldır küldür yıkılır bulutlar

gökyüzünde anlaşılmaz bir heybet

o eski heyecan ölür “

(An Gelir, Atilla İLHAN)

* Biri anlamlı diğeri anlamsız olan iki kelimeyle yapılır:

- Bazı insanlar evlerinde **çer çöp** biriktirmeyi alışkanlık haline getirmiştir.
- Yurdumuzun en ücra köşelerinde **yırtık pırtık** elbiseleriyle okumaya çalışan öğrencilerimizi unutmamak gerekir.
- Şehrimizin kurtuluşu adına düzenlenen törene **çoluk çocuk** herkes katılmıştı.
- O yıllarda yaşım küçük olduğu için, Mustafa Kemal'in şehrimize gelişini **hayal meyal** hatırlıyorum.
- **Boyuna posuna** bakıp herkesin iç dünyasını çözemeyeceğini bu acı tecrübe ile iyice öğrenmişti.
- **Soyunu sopunu** bilmediği insanlar ile ilk konuşmasında biraz temkinli davranırdı.
- Otomobil **eğri büğrü** sokaklara girdi. Sarsılıyor ve sığıyorlardı.
- **Tek tük** birkaç şey konuşuldu.

* Bir sözcüğe “m” sesi eklenip yapılır:

- Derslere **defter mefter** getirmeyen öğrencilerin başarıları da bu alışkanlıklarına bağlı olarak düşüyor.
- “Hocam, bana **kalem malem** vermediler.” diyerek uğradığı haksızlığı anlatmaya çalışıyordu.
- **Gece mece** demeden hemen gelsin.
- **Para mara...** boş lâf! Saadet başka şey, dediler. Sonra, hadisenin Neriman'da uyandırdığı dalgınlığı görünce:

* Yansıma ve taklidi seslerle yapılır:

- *Evdeki **hey hey** yetişmiyormuş gibi üstelik bir de Darülelhan!*
- *Bir gün şu **piril piril** gökyüzünü bir daha göremeyeceğim diye her gece bir korku ile yatıyorum.*
- *Küçükken evimizin önünden kara kara trenler “**cuf cuf**” diye sesler çıkararak geçirdi.*
- *Zevahire niçin aldaniyorsun? Sadece gece gündüz, **dazıra dazır** koşmak mı çalışmaktır?*
- *İhtiyar adam, bozuk sokak, salaşpur ev, **gıy gıy, hey hey**, ezan, helvacı...*

Not: Bazı sözcüklerin ilk hecelerine *-m* , *-p* , *-s* ekleri eklenerek pekiştirme yapılır. Bazı dilciler bunu tekrar grubu olarak alıyor. Biz bu çalışmamızda bu tür pekiştirmeli yapıya sahip kelimeleri tekrar grubu sınıfına almadık. Çünkü ortada anlamsız da olsa ikinci bir kelime yok. Sadece mevcut bir kelimenin ilk seslerinden meydana gelen bir pekiştirme var.

- *Yeşil- yemyeşil*
- *Kırmızı kıpkırmızı*
- *Sarı –sapsarı*
- *Canlı-capcanlı*
- *Temiz-tertemiz*

Özellikleri

a. Çeşitli şekilde yapılara sahip olan tekrar grubunun başlıca görevi, süreklilik, anlamı kuvvetlendirme, çokluk, ortalama, birliktelik vb. Anlamı güçlendiren tekrarlar, nesne ve eylemlere çokluk, pekiştirme, abartma, beraberlik, süreklilik anlamları katarlar.

- *O anda pek çok şeyler yapmak istediği halde, gözleri, köşeyi **ağır ağır** dönen tramvaya takılıp kalmıştı.*
- *Şinasi bir sandalye çekti, kanepenin yanına oturdu, bu sarkan eli avucuna aldı ve **hafif hafif** okşamaya başladı.*
- ***Gece gündüz** ben Şinasi ile beraber yaşadım.*
- *Sakız gibi **incele incele** uzanan ve ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan, ezik, yapışkan sesler.*

- *bardakların üstündeki boncuktan işleme kapacıkların, cigara iskemlelerindeki tentene örtülerin **birer birer** nasıl silindiğini anlattı.*
- ***Para mara...** boş lâf! Saadet başka şey, dediler.*

b. Tekrar grubundaki kelimeler çeşitli çekim eklerini alabilirler:

- *Sadece gece gündüz, **dazıra dazır** koşmak mı çalışmaktır?*
- ***Soyunu sopunu** bilmediğimiz bir insanla iş yapamayız.*
- *Artık sana **iyiyi kötüyü** anlatacak değilim.*
- ***Havadan sudan** konuştuk.*
- *O odalarda yarım saat oturdu mu insanın içi açılır, **gamı kasaveti** gider...*

c. Tekrar grubunu oluşturan unsurlar arasında hem şekil, hem anlam ilişkisi vardır.

Bazen aynı kelime tekrar edilir, bazen de zıt anlamlı kelimeler bir araya gelerek tekrar grubunu oluşturur.

- *Öne eğilmiş başı **derece derece** kalkıyor ve sanki gurur ile aynı seviyede yükseliyordu.*
- *Macit, Macit'in daveti, balo gibi **az çok** muayyen vakaların doğuracağı mukadderatı tahminden de kaçtı.*

d. Küçültme –sevgi ekleriyle tekrar grupları oluşturulabilir.

- *Yeni doğmuş çocuğunun **mini minnacık** parmaklarını ellerinde tutuyordu.*
- *Çalıştığı iş yerinde **hanım hanımcık** davranışları ile çevresinde büyük ilgi topluyordu.*
- *İlkokula yeni başlayan öğrenciler gibi **kargacık burgacık** bir yazısı vardı.*

e. Bağlama ve çekim edatları dışında bütün kelimelerle tekrar grubu oluşturulabilir

- *Öne eğilmiş başı **derece derece** kalkıyor ve sanki gurur ile aynı seviyede yükseliyordu.*
- *İhtiyar adam, bozuk sokak, salaşpur ev, **gıy gıy, hey hey**, ezan, helvacı...*
- *Kahkahalar, kendini **oraya buraya** atmalar, nefes tıkanıklıkları, boğulmalar, ihtilâçlar gibi...*
- *Evdeki **hey hey** yetişmiyormuş gibi üstelik bir de Darülelhan!*

- *Neriman, bir suale cevap almadan söze başlamak mecburiyetinin tazyiki altında, bu sükûtin ağırlığını **silkip atabilmek** için kendini hazırlıyor.*

f. Tekrar grubunu oluşturan kelimeler arasında bir düzen vardır. Bu düzen kendiliğinden oluşmuştur. Dolayısıyla kelimelerin yerini istediğimiz gibi değiştiremeyiz.

- *Eğri büğrü* tekrar grubu *büğrü eğri* şeklinde değiştirilemez.
- *İrili ufaklı* tekrar grubu *ufaklı irili* şeklinde değiştirilemez.

g. Tekrar grupları cümlede isim, sıfat, zarf ve fiil görevinde bulunabilirler.

- *fakat yekûnunun intibai kuvvetli bir surette hatırlanan **küçük küçük** birçok hadiseler kendi kendilerini hatırlatıyorlardı.* (sıfat)
- *Her basamağı gıcırdayan tahta merdivenleri **ağır ağır** çıktılar.* (zarf)
- *Arap kılıklı bir adam, **irili ufaklı** birçok yağlı, kirli şişeler arasında, ayakta durur, kokular satardı.* (sıfat)
- *Bir iki yere **grip çıktı.*** (fiil)
- *O odalarda yarım saat oturdu mu insanın içi açılır, **gamı kasaveti** gider...* (isim)

h. Tekrar gruplarında her kelime kendi vurgusunu üzerinde taşır.

Not: ikilemeler, iki veya ikiden fazla kelimedenden oluşmuş olsalar bile anlam olarak tek bir karşılığı vardır. Bu yüzden bu grubun kelimelerinin hiçbir şekilde yerleri değiştirilmemelidir. Kelimeler arasına herhangi bir noktalama işareti konmamalıdır.

1.2.7. Edat Grubu

Bir isim ve bir çekim edatından oluşan kelime gruplarına *edat grubu* denir. Edatlar cümleye çeşitli anlamlar katan sözcüklerdir. Görevleri anlam grubu oluşturmaktır. Tek başlarına bir anlamları yoktur; ama cümleye anlam katarlar. Edatların cümleden çıkarılması, cümlede anlamın ve anlatımın bozuk olmasına sebep

olur. Başlıca edatlar şunlardır: *İçin, kadar, gibi, üzere, dolayı, değil, -e göre, -e doğru, -e tersine, -e karşı, -den başka, -den beri, -den yana, -den sonra, ile...*

Yardımcı unsur + çekim edatı = edat grubu

Özellikleri

a. Edat grubunda isim başta çekim edatı sonda bulunur.

- *Beyazıt'a (i) / kadar (çe)*
- *doldurmak (i) / için (çe)*
- *hakikat (i) / gibi (çe)*
- *serbest bırakmak (i) / için (çe)*
- *bir arkadaşı (i) / ile (çe)*
- *randevu dakikasına (i) / kadar (çe)*
- *Vezneciler'e (i) / doğru (çe)*
- *Neriman'ın arkasından biraz baktıktan (i) sonra (çe)*
- *ince bir kurdele parçası (i) / gibi (çe)*
- *"ince bir adam!" (i) / diye (çe)*
- *birer cinayet (i) / kadar (çe)*
- *cazip bir renkler âleminden (i) / ibaret (çe)*
- *Macit'le Neriman'a (i) / dair (çe)*

b. Edat grubu oluşturulurken edatın türüne göre ekli veya eksiz olabilir.

- *birkaç adım attıktan (i) / sonra (çe) (-tıktan sonra)*
- *ona (i) / doğru (çe) (-a doğru)*
- *herkesten (i) / evvel (çe) (-den evvel)*
- *kızının hayatına (i) / dair (çe) (-a dair)*
- *bir düşman (i) / gibi (çe) (gibi)*
- *gece yarısına (i) / kadar (çe) (-a kadar)*
- *kendi kendine (i) / karşı (çe) (-e karşı)*
- *Sabahtan (i) / beri (çe) (-tan beri)*
- *pencereye (i) / doğru (çe) (-e doğru)*

- *ona (i) / karşı (çe) (-a karşı)*
- *bu değişmenin siyasî manasını anlamak (i) / ile beraber (çe) (ile beraber)*
- *Tünel'den Galatasaray'a (i) / kadar (çe) (-a kadar)*

c. Edat gruplarında isim bölümü bir kelime olduğu gibi bir kelime gurubu da olabilir.

- *O vakte (i) / kadar (çe) (sıfat tamlaması)*
- *Şinasi'nin muvaffakiyetsiz bir tabiyesi (i) / yüzünden (çe) (belirtili isim tamlaması)*
- *hava gazı (i) / ile (çe) (belirtisiz isim tamlaması)*
- *Karşılarındakilerin halini anlayamayacak (i) / kadar (çe) (sıfat-fiil grubu)*

d. Edat gruplarında isim bölümü sıfat-fiil, zarf-fiil, isim-fiil grubu da olabilir.

- *Ayrılığı geciktirmek (i) / için (çe) (isim-fiil grubu)*
- *Şinasi'den pek hoşlanmadığı (i) / için (çe) (sıfat-fiil grubu)*
- *Sağ taraftaki ilk satırları kendi falı addetmek (i) / gibi (çe) (isim-fiil grubu)*
- *Buna cevap vermeden (i) / evvel (çe) (zarf-fiil grubu)*
- *Hava bittikten (i) / sonra (çe) (zarf-fiil grubu)*
- *Faiz Bey'in ne derece inandığını anlamak (i) / için (çe) (isim-fiil grubu)*
- *Fitili açık kaldığı (i) / için (çe) (zarf-fiil grubu)*
- *Gayet büyük bir heyecan duyduğu (i) / için (çe) (sıfat-fiil grubu)*

e. İsim bölümünde birden çok isim olabilir.

- *titremeler (i) / katılmalar (i) / küçük muvakkat felçler (i) / hıçkırıklar (i) / kahkahalar (i) / kendini oraya buraya atmalar (i) / nefes tikanıklıkları (i) / boğulmalar (i) / ihtilâçlar (i) / gibi (çe)*

f. Edat gruplarında isim bölümü bir cümle de olabilir

- *Yalnız mısın oğlum (i) / diye (çe)*
- *Yabancı bir yerde imiş (i) / gibi (çe)*
- *Bir şey arar (i) / gibi (çe)*

- *Bir şey söylemesini ister (i) / gibi (çe)*
- *Bir şey dinler (i) / gibi (çe)*
- *Aşağı kattan babasının bir haykırışını duyacakmış (i) / gibi (çe)*
- *Sözü hiç kesilmemiş (i) / gibi (çe)*
- *Evdeki hey hey yetişmiyormuş (i) / gibi (çe)*
- *Bu baloya gitmek istediğim (i) / için (çe)*

g. Edat grubu cümle içinde sıfat, zarf ve isim olarak kullanılabilir.

- *Neriman ve Şinasi, Darülelhan'dan beraber çıktılar, **Vezneciler'e kadar** beraber yürüdüler. (zarf)*
- *Şinasi **yabancı bir yerde imiş gibi** etrafına bakındı ve mırıldandı (zarf)*
- *Kalbi **o kadar** şiddetle çarpıyordu ki, bu ses bütün mahalleyi uyandıracakmış gibi ürktü ve elini göğsüne götürdü. (sıfat)*
- *Şinasi'ye aşinalık etmeden **bir şey arar gibi** görünüyordu. (zarf)*
- *Neriman basamağı çıkmak kuvvetini bulamadı, fakat orada durdukça **bayılacak gibi** oluyordu. (isim)*
- ***Geceye ait** hatıralar da onu serbest bırakmıyor, yatağın içinde saatler geçtiğini hissettirmeden onu oyalıyor. (sıfat)*
- *Tabii... dedi, yedi senedir, âdeta gece gündüz beraberiz, **bizim evin erkeği gibi** bir şey. (sıfat)*

h. Tekrar grubunda vurgu isim unsuru üzerindedir.

- *revolver ile*
- *bir şey gibi*

Not: Zamirler edatlara bağlanırken kesinlikle ek alırlar. İlgili eki (-ın,-nın) ile birbirlerine bağlanırlar.

- *Onun gibi*
- *Bunun için*

1.2.8. Bağlama Grubu

Kelimeleri, söz öbeklerini ve cümleleri bağlayan kelimelere *bağlaç* denir. Bağlaçların tam bir anlamı yoktur. Edatlar grup oluşturduğu halde bağlaçlar grup oluşturmaz. Bağlama grubunda isim unsuru olan kelimeleri bir bağlaç bir araya getirip bağlar ve *bağlama grubu* bu şekilde oluşur.

İsim unsuru + bağlama edatı + isim unsuru = bağlama grubu

Türkçede kullanılan belli başlı bağlaçlar şunlardır: *Fakat, ama, ve, veya, ya da, yahut, de, değil, ki, gerek...gerek, hem...hem, ister...ister, mi...mi, ne...ne, ya...ya...*

Özellikleri

a. Bağlama edatları en az iki isim unsurunun arasında bulunur.

- *Bütün öfkeler (i) / ve (be) / isyanlar (i)*
- *Neriman (i) / ve (be) / Şinasi (i)*
- *Yeni yaptırdığı bu dekolte rügan iskarpinler (i) / ve (be) / bu filizî manto (i)*
- *kömür tozu (i) / ve (be) / küf (i)*
- *kitabını (i) / ve (be) / gözlüğünü (i)*
- *itimatsızlık (i) / ve (be) / hayret (i)*
- *sarı (i) / ve (be) / çürük (i)*
- *beyaz takke (i) / ve (be) / beyaz entari (i)*

b. Bir bağlama grubunda ikiden fazla isim unsuru olabilir. Bu durumlarda bağlama edatı son iki isim unsuru arasına gelir.

- *Şinasi (i) / Neriman (i) / ve (be) / Faiz Bey(i)*
- *dışarının faaliyetlerinden (i) / tramvaya girenlerden (i) / veya (be) / kapıları açıp kapayan biletçiden (i)*

c. *ne...ne, hem...hem, da...da, gerek...gerek* vb. bağlama gruplarında edatlar isim unsurlarının başında veya sonunda yer alır.

- Bunlar, **kimi** bir iğne topuzundan biraz daha büyücek, **kimi** ince bir kurdele parçası gibi uzunca, renkli kâğıtlardı.
- **Hem** kol saatine **hem de** tramvayın geleceği tarafa bakıyordu.
- Niçin yaşadığını kendi kendine sordu. **Ne** Macit, **ne** Şinasi, **ne** balo, hiçbir şey o anda onu çekmiyordu.
- Mesnevî'yi **de**, Rubaiyat'ı **da**, Gazalî'yi **de**, Farabî'yi **de** bizden daha çok okuyorlar.
- Bunlar **hem** iki kardeşe, **hem** karı kocaya benziyorlardı.

d. “ile” bağlacı cümlede “ve” anlamı taşıyorsa ise bağlama grubu oluşturabilir. Vasıta eki olan “ile” ile bu bağlaç karıştırılmamalıdır.

- **Şark'la Garp'ın** mültekasında olan Türkiye, Garp'tan tesir almakta tereddüt etmemelidir.
- Neriman dışarıdaki hadiselerle kendi ruhundaki mütemadi oluşların nerede başlayıp nerede bittiğini ve nasıl kaynaştığını anlayamıyordu.

e. Bağlama gruplarında isim bölümü bir kelime grubu olabilir.

- "Hararet ve su, benim yatağım **ve** yastığımdır: yanmak ve boğulmak.
- **kimi** bir iğne topuzundan biraz daha büyücek, **kimi** ince bir kurdele parçası gibi uzunca, renkli kâğıtlardı.
- Nihayet, sazlar sustu, ağır ağır **ve** itina ile torbalarına kondu.

f. Bağlama grubu cümle içinde isim, sıfat, zarf görevinde bulunabilir. Bağlama grupları cümlede özne, nesne, yer tamlayıcısı ve yüklem olarak kullanılabilir.

- Epey düşündükten sonra Faiz Bey bunlara "**konfeti ve serpantin**" dendiğini hatırladı. (isim)
- Kuytu köşelerde renkli abajurlar, **parlak ve sarı bir etek, kıpkırmızı esvaplı kadın ve erkek**, bir alkış, iki balkon arasına takılı bir serpantin. (isim)
- Hep Şinasi'nin **vakur ve muztarip yüzünü** hatırladı. (isim)
- Çünkü Şinasi bir gün evvel, Neriman'ın Fahriye'ye hiç uğramadığını ve **Beyoğlu'na yalnız gittiğini** biliyordu. (isim)

- *Sinirlendiği vakit iplik kadar incelen ve sık sık asabi titreyişlerin kopardığı hırçın bir sesle söylenmeye başladı.* (sıfat)
- *Şinasi, Neriman'a söylediği sözlerin onda bu akşam daha az alâka uyardırdığını anladıkça yükselen ve yorulan sesiyle cevabını bile alamadığı şeyler soruyordu.* (sıfat)

g. Bağlama gruplarında her unsur kendi vurgusunu üzerinde taşır.

1.2.9. Unvan Grubu

Kişilerin mesleklerini, makamlarını, akrabalık ilişkilerini, lakaplarını, onlara duyulan saygıyı belirten sıfatlara *unvan* denir. Bu unvanlar ile bir kişi isminin beraber kullanılarak oluşturmuş olduğu kelime gruplarına *unvan grubu* denir. Toplumda her insanın bir unvanı vardır. Bu durum bir insanın toplum içindeki özel konumunu gösterir. Bu unvanlar, bazen meslek, bazen akrabalık, bazen de saygınlık ifade eden kelimelerle yapılır. Böylece kişi toplumda tanıtılmış olur.

Kişi ismi + unvan veya akrabalık isimi = unvan grubu
--

Özellikleri

a. Kişi ismi öce, unvan ismi sonra gelir. İki isim birbiriyle bir kelime grubu oluştururken herhangi bir eke ihtiyaç duymazlar.

- *Faiz Bey*
- *Neriman Hanım*

b. Bu grupta kişi ismi birkaç isimden oluşan birleşik bir isim olabilir.

- *Mehmet Akif (i) / Bey (u)*
- *Yahya Kemal (i) / Bey (u)*

c. Unvan grubu cümle içersinde isim görevinde kullanılır. Özne, nesne, yüklem, yer tamlayıcısı gibi görevler alabilir.

- *Faiz Bey, gözlerini bir daha kapadı.*

- *Faiz Bey ellerini oturduğu koltuğun kenarına dayadı ve kalkmak için bir hareket yaptı.*
- *Ferit, Şeref Bey'in bir işareti üzerine, mecmuayı göstermek için ilerlerken Muammer ve Şinasi de görmek için koştular.*

d. Unvan gruplarında vurgu baştaki kelimededir.

NOT: Başta bulunan kelime unvan, sonda bulunan kelime kişi ismi olursa, bu kelime grubu unvan grubu değildir. Bu yapıda bulunan kelime gruplarını birleşik isim grubu adı altında incelememiz gerekir.

1.2.10. Birleşik İsim Grubu

Bir nesnenin, varlığın, kişinin adı olmak üzere birkaç kelimenin bir araya gelerek oluşturdukları kelime grubuna *birleşik isim grubu* denir. Bu kelime grubu oluşturulurken kelimeleri birbirine bağlamak için özel bir eke ihtiyaç duyulmaz. Türkçede kullanılan birçok kişi adı, yerleşim yeri adı bu gruba girer.

Özellikleri

a. İki ve ikiden fazla kelimededen oluşan kişi adları bu gruba girer.

- *Arif Nihat*
- *Orhan Veli*

b. Bazı sıfat tamlamalarında isim bölümü özel bir isimdir. Bu tür tamlamalardaki sıfatlar zamanla bir kişiye özel isim olarak kullanılabilir. Birleşik isim grubuna dönüşebilir. Bu tür kelimeler artık sıfat tamlaması değil, birleşik isim grubudur.

- *Ulubatlı Hasan*
- *Erzurumlu Emrah*
- *Deli Dumrul*
- *Küçük Hanım*
- *Hanım Efendi*

c. Unvan grupları zamanla birleşik isim grubuna dönüşebilir. Genel de unvan ile kişi adı yer değiştirir.

- *Evliya Çelebi*
- *Hoca Nasrettin*

d. Birleşik isim genellikle özel isimlerden yapılır.

- *Mustafa Kemal*
- *Hoca Yesevi*

e. Birleşik isim grubu cümlede isim görevinde bulunur.

- *Bu romanında **Mehmet Rauf**, iyi bir çizgi yakalamış.*
- ***Reşat Nuri**'yi sadece bu kitabına bakarak değerlendiremeyiz.*

f. Vurgu son unsur üzerindedir.

NOT: Unvan grubu ile birleşik isim grubunu birbirine karıştırmamak gerekir. Bunlar arasında benzerlik olduğu kadar farklar da vardır. Unvan grubunda kişi ismi önce, unvan sonra gelir.

NOT: Birleşik kelime grubu ile birleşik isimleri birbirine karıştırmamak gerekir. Birleşik kelime grubu bir kavrama, varlığa, nesneye, eyleme ad olmak üzere birkaç kelimenin bir araya gelerek kaynaşmasından oluşmuştur. *Hanımeli, sivrisinek...* Birleşik isim grubu birkaç ismin bir araya gelerek bir kişiye özel bir isim olarak kullanıldığı yapılardır.

1.2.11. Ünlem

Bunlar, bir ünlemle bir ismin oluşturduğu kelime gruplarıdır.

Ünlem + isim = ünlem grubu

Özellikleri

a. Ünlemler (*ey, ay, hey, bre, a,ya, yahu...*) başta, isim unsuru sonda bulunur. Bu iki unsurun birleşiminde herhangi bir ek kullanılmaz.

- *Ey köyleri hududa bağlayan yaşlı yollar,
Dönmeyen yolculara ağlayan yaslı yollar!
Ey garip çizgilerle dolu han duvarları,
Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları!..* (Han Duvarları, Faruk Nafiz ÇAMLIBEL)
- *Ah efendim, dedi, bizi bizden daha iyi biliyorlar*
- *Hey bir zaman bakıp bakıp
Seyrine doyamadığım!
Şimdi gurbette bırakıp
Sesini duyamadığım!* (Kıyamadığım, Sabahattin ALİ)

b. Ünlem gruplarına isim bölümü bir kelime grubundan oluşabilir.

- *“Ey tatlı ve ulvi gece! Yıllarca devam et!”* (Vuslat, Yahya Kemal BEYATLI)
- *Aman küçük hanımcığım! Şimdikiler onlar kadar çalışıyorlar mı?*

c. İsim unsuru bölümü birden çok isimden oluşabilir.

- *“Ey talih! Ölümünden de beterdir bu karanlık;
Ey aşk! O gönüller sana mal oldular artık;
Ey vuslat! O âşıkları efsununa ram et!”* (Vuslat, Yahya Kemal BEYATLI)

d. Cümle dışı öge olarak bilinen ünlemler hitap cümlelerinde sıkça kullanılırlar. Cümlenin herhangi bir yerinde kullanılırlar, cümleye bir ahenk, bir değişiklik getirirler; ama cümleye dâhil edilmezler.

- *Aman küçük hanımcığım! Şimdikiler onlar kadar çalışıyorlar mı?*

e. Ünlem grubunda vurgu ünlem üzerindedir.

1.2.12. Sayı Grubu

Basamak sistemine göre sıralanmış sayı isimlerinin oluşturmuş olduğu kelime gruplarıdır. Sayı anlamı olan bu kelimeler grup oluştururken ek almazlar. Sayılar yazılırken en büyükten en küçüğe doğru yazılır. En büyük en başa en küçük en sona yazılır. Yazı ile yazılar sayılarda her sayı ayrı yazılır. Aralarına herhangi bir noktalama işareti konmaz.

Özellikleri

a. Sayılar basamak sistemine göre sıralanırlar. Sondan başa doğru, birler, onlar, yüzler, binler... vb. şekilde büyürler.

- *Bin dört yüz elli üç*
- *Bin dokuz yüz yirmi üç*
- *Bin yedi yüz seksen dokuz*
- *İki bin on*

b. Grup halindeki sayı gruplarının bir bölümü sıfat tamlaması bir bölümü de sayı grubu şeklinde bir yapıya sahiptir. Ara sayılar sayı grubu, ana sayılar sıfat tamlaması şeklindedir. Sayılar, sıfat tamlaması şeklinde bir grup oluşturursa, vurgu başta, sayı grubu oluşturursa sonda bulunur.

- *İki yüz elli (250)*

İki (s) / yüz (i) : Sıfat Tamlaması

Yüz (i) / elli (i) : Sayı Grubu

c. Sayı grupları başka sayı grubu veya sıfat tamlamalarından oluşabilir.

- *Dokuz yüz / kırk bir*
Dokuz yüz (sıfat tamlaması) / kırk bir (sayı grubu)
- *Bin iki yüz / altmış beş*
İki yüz (sıfat tamlaması) / altmış beş (sayı grubu)

d. Sayı grupları cümlede isim ve sıfat olarak görev alırlar ve nesne, yer tamlayıcısı ve yüklem olarak kullanılabilirler.

- *On beş yirmi günden beri Şinasi bu odada hiçbir şey düzeltmek için uğraşmamıştı.*

e. Grubun vurgusu, küçük sayı isminin üzerindedir.

1.2.13. Birleşik Fiil

Bir isim veya fiilin bir yardımcı fiil veya ve esas bir fiil ile anlam ilişkisi içine girip tek bir anlamı karşılayacak şekilde yapılanmalarıyla oluşan kelime gruplarına *birleşik fiil* denir. Birleşik fiiller asli fiiller gibi çekime girebilirler. Asli fiillerin yapı olarak sahip olduğu tüm özelliklere sahiptirler. Bu çalışmamızda birleşik fiilleri üç grupta inceledik:

1.2.13.1. Yardımcı Fiillerle Kurulan Birleşik Fiiller

a. Bir isim ve bir yardımcı fiilden oluşur.

et-, eyle-, yap-, kal-, bulun-, ol- yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiillerdir. İsim asıl unsurdur. Yardımcı fiil, çekime girerek isim unsurunu fiilleştir. Bu tür birleşik fiillerde anlam isim üzerindedir.

İsim unsuru + yardımcı fiil = birleşik fiil

- *Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına girmektense daha müspet konuşmayı **tercih etti**.*
- *Mesnevî'yi de, Rubaiyat'ı da, Gazalî'yi de, Farabî'yi de bizden daha çok okuyorlar; bizi bizden daha çok **takdir ediyorlar**.*
- *Şinasi, Faiz Bey'in ne derece inandığını anlamak için ona bakmaya **cesaret edemiyordu**.*
- *Fakat onun asla itiraf edemediği en gizli arzusunu ya anlamamış yahut tatmin etmeye **razı olmamıştı**.*
- *Neriman ilk gelen Fatih-Harbiye tramvayına herkesten evvel atlamaya **muvaffak olmuştu**.*

b. Bazı yardımcı fiiller isim unsuru ile bitişik yazılır.

- *Neriman, biraz evvel tecessüsün gerdiği omuzlarını bıraktı ve bu ricayı müsamaha ile karşılayacağını **hissettirdi**.*
- *Zaten bizim kısmı **lağvedeceklermiş**.*
- *Neriman'ın Fahriye'ye hiç gitmediği halde bu kadar cüretkârca yalan söylemesini **hazmedemedi**.*
- *Gülter mahrem bir konuşmaya mani olduğunu **zannederek** elindeki tepsiyi bıraktı.*
- *Faiz Bey teşbih çekiyor ve kehribar tanelerine bakarak, onları her günküden daha güzel buluyormuş gibi, tebessümle, birer birer çekerek **seyrediyordu**.*
- *Fakat Neriman'ın hem kol saatine, hem de tramvayın geleceği tarafa sabırsızlıkla baktığını görünce, arkadaşına gitmediğini anladı, ona görünmek istemeyerek sıra kahvelerin arasına çekildi ve onu uzaktan **seyretti**.*
- *Burada her şey, tek başına konmuş zarif bir küçük şişenin tatlı mavisini, kırmızı ipek bir püskül, siyah kadifelerin arasına gizlenmiş bir ampulün yumuşak ziyası, bir gümüşün parıltısı, gözleri ayrı ayrı çekiyor ve **zaptediyordu**.*
- *Şinasi'nin kız kardeşi de **reddetti**.*
- *O halde bu ihtilâfin ötekiler kadar kolayca **hallolunabileceğini** ümit etmemek lâzım geliyordu.*

c. Bazı birleşik fiillerin isim unsuru bir *sıfat-fiil* olabilir. Genelde sıfat-fiilden sonra “*ol-*, *bulun-*” yardımcı fiilleri gelir ve birleşik fiil oluşturulur. *-miş* ekli sıfat-fiillerle yapılan birleşik fiiller bitmemiş eylemleri; *-r*, *-ır*, *-ar* ekli sıfat-fiillerle yapılan birleşik fiiller devam etmekte olan bir eylemi; *-acak*, *-ecek* ekli sıfat-fiillerle yapılan birleşik fiiller dilek ifade eden bir eylemi anlatır. Yine *-yor* eki sıfat-fiil olarak birleşik fiil grubu oluşturduğunda çok yakın bir zamanda ortaya çıkmış ama henüz tamamlanmamış, halen devam eden bir eylemi anlatır.

- *Artık bu mevzuda **konuşamaz olmuştu**.*
- *Ne zamandır, Neriman bu kediyi de **okşamaz olmuştu**.*
- *Şark ve Garp âlemleri, güneşin doğduğu ve battığı cihazlar kadar birbirinden ayrı değildirler, "prototipik" vasıflar ararken basitler üzerinde **konuşmuş olurlar**.*

- *Bir kere düşünmeye başlayacak olursa, kahvecinin sualleriyle rahatsız edilmemek için hemen kahvesini ısmarladı, getirtti, bir cigara daha yakarak düşünmeye başladı.*
- *Her şey ona müsavi görünüyor ve eşya arasındaki farklara **dikkat edemez oldu.***

d. Birleşik fiillerde yardımcı fiil sonda, isim unsuru başta bulunur. Bu durum bazı şiirlerde değişebilir.

- *Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce **alır yol;**
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol. (Sessiz Gemi, Yahya Kemal Beyatlı)*

e. Bu tür birleşik fiillerde birden fazla isim unsuru bulunabilir.

- *Çoşkulu, heyecanlı, tutkulu ol-*
- *Başarılı, çalışkan ol-*

f. Bu birleşik fiillerde birinci bölüm (isim unsuru) bir kelime grubu veya bir cümle olabilir.

- *Nikâhımız olmazsa olmaz, rezalet olur, **namus meselesi olur**, hattâ çok geç bile kaldık, anlıyorum. (belirtisiz isim tamlaması)*
- *Başına kan doldu ve **dışarı âlemlerle bütün alâkaları kesilir gibi oldu.**(edat grubu)*
- *En mutaassıplar bile, onların bu sevişmesini biraz **tabî ve ahenkdar buluyorlardı.** (bağlama grubu)*
- *Akraba ve arkadaşlardan, örneklerden, gittikçe medenileşen İstanbul'un dekorundan, kitaplardan, resimlerden, tiyatro ve sinemalardan gelen bu telkinler, yeni kanunlarda **müeyyidesini bulmuş oluyordu.** (sıfat-fiil grubu)*

NOT: *-maya başlamak, -mak istemek, -maya çalışmak* yapılarında görüldüğü gibi *başla-, çalış-, iste-* gibi fiiller, yardımcı fiil olmadıkları halde bu tür yapıların içinde yardımcı fiil gibi görev alırlar.

- Aynı semtte ve aynı mahallede oturdukları için mektebe beraber **gidip gelmeye başladılar.**
- Söze böyle başlayarak masum insanlar gibi içi rahat ve neşeli **gülmek istiyordu.**
- Faiz Bey de başını önüne eğmiş, kızının bu gözyaşlarına, bu arzusuna sebep olabilecek şeylerin hepsini bir anda **bulmaya çalışıyordu.**
- Buna o kadar emniyetle hükmetti ki vereceği cevap ve söyleyeceği sözleri düşünmeye ve **hazırlanmaya başladı.**
- Hemen bir zihin gayretiyle **muhakeme etmek istedi.**
- Kendini bir daha toplayarak, yeni bir zihin gayretiyle muhakemesine **devam etmeye çalıştı.**

1.2.13.2. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller

a. Bazı birleşik fiiller, yardımcı fiillerle oluşturulur; bazıları da asli fiillerle oluşturulur. Bu tür birleşik fiil gruplarındaki kelimelerden biri veya hepsi sözlük anlamlarını yitirmiş olabilir. Anlamını yitiren bu kelimeler deyimleşmiş de olabilir.

İsim unsuru + fiil = birleşik fiil

- zaman bütün bir aşk meselesi en zihnî muadelelerinden, en hissî galeyanlarına kadar, şişmiş bir ruhî külçe halinde, Şinasi'nin içinde **kafa arıyordu.**
- Ben daha sizi geçenlerde büyük bir **masrafa soktum.**
- Hâlâ babasına karşı ev kadını görünmek istiyordu, iki defa odasına girdi, çıktı; önünde önlüğüyle, sıvanmış kollarıyla babasına **kendini gösterdi.**
- Neriman'ın Şinasi'den ayrı gezmeleri, eve geç gelmeleri, semtin insanlarına karşı bakışlarındaki farklar, tuvaleti ve yürüyüşü **tecessüs uyandırıyor.**

b. Bu birleşik fiilin isim unsuruna ismin durum ekleri gelebilir.

- Fazla bir şey söylemedi ve **başını önüne eğdi.**
- Fakat muhakeme etmiyordu. Birbirine zıt birtakım hayaller **gözünün önünden geçiyor.**

- *Neriman da hemen durmuş, hemen elini uzatmıştı; fakat onun gizli bir sevinçle karışan bu acelesi, Şinasi'yi **tereddüde düşürdü**.*

c. Bu tür birleşik fiillerde isim unsuru geniş bir tamlama içinde kullanılarak anlamda bir genişleme sağlanır.

- *Neriman'ın gözleri doldu.*
- *İnsanın öpeceği, koklayacağı gelir...*

d. Bu birleşik fiillerde iki unsur da kelime grubu olabilir.

- *Sonra geçip geçmediklerini görmek için bir daha onlara baktı, Fahriye ile **göz göze geldiler**.*
- *Şimdi de biraz evvel tramvaya atlayışı **gözünün önüne geliyor**.*
- *Cigarasını yaktı ve kibriti çakarken aşağı kayan kemeçesini koltuğuna sıkıştırmak için, **itiyat haline gelmiş** hareketini yaparak yürümeye devam etti.*
- *Bir kere düşünmeye başlayacak olursa, kahvecinin sualleriyle rahatsız edilmemek için hemen kahvesini ısmarladı, getirtti.*

e. Bu tür birleşik fiillerde birden fazla isim unsuru bulunabilir.

- *Fakat babasıyla hiç buna benzer mevzularda konuşmamış, ona hiçbir **mülâhazasını, fikrini açmamıştı**.*

f. Birleşik fiillerde fiil sonda, isim unsuru başta bulunur. Bu durum bazı şiirlerde değişebilir.

- *Anam bir yaz gecesi doğurmuş beni burda,
Bu çamlıkta söylemiş son sözlerini babam;
Şu karşıkı bayırda verdim kuzuyu kurda,
"Suna"nın başka köye gelin gittiği akşam,
Gün biter, sürü yatar ve sararan bir ayla,
Çoban hicranlarını **basar bağrına** yayla. (Bingöl Çobanlarına, Kemalettin Kamu)*

g. Grubun vurgusu isim üzerindedir.

1.2.13 3. Tasvir Fiilleriyle Kurulan Birleşik Fiiller

a. Aslı olan fiillerle tasvir fiili olarak adlandırılan fiillerin birleşmesinden oluşan birleşik fiil yapılarıdır. Bu tasvir fiilleri asli fiile “yeterlilik, olasılık, tezlik, yaklaşma” anlamları verir. Bu birleşimde yardımcı fiiler zarf-fiilin anlattığı eylemin nasıl, ne şekilde yapıldığını veya olduğunu belirten bir yapıları vardır.

Fiil + zarf-fiil eki (-a, -ı, -ıp) yardımcı fiil = birleşik fiil

- *Yalnız, bu sevincin verdiği kuvvetle, biraz evvelki ruhî dalgınlığını belli etmemek için yüzünü topladı ve müphem **görünbildi.** (yeterlilik)*
- *O sırada Neriman, Şinasi'nin yüzüne bakmadan **yürüyüvermişti.** (tezlik)*
- *Fakat bu gece, gözleri tamamıyla süzülüverdi. (tezlik)*

b. Bir aslı fiil ile bir tasvir fiilinin birleşmesinden oluşur. Asli fiil başta, tasvir fiili sonda bulunur. Anlam birinci unsurun üzerindedir. Birinci unsura –a, -ı, -ıp zarf-fiil eklerinden birisi gelir.

- *Öyleyse ne mahzur var? dedi, Şinasi beraber olduktan sonra **gidebilirsin.***
- *Neriman ilk aklına gelen bu isimleri düşünmeden **söyleyivermişti.***
- *O sırada Neriman, Şinasi'nin yüzüne bakmadan **yürüyüvermişti.***
- *Gayet büyük bir heyecan duyduğu için, kendini bıraksa, gayri tabî birtakım hareketlerde **bulunabilirdi.***
- *Onları zapt edebilse bir veya birkaç şarkı **besteleyebilirdi.***

c. *bil-, ver-, dur-, gel-, git-, kal-, gör-, yaz-* yardımcı fiilleri asıl fiile yeterlik, olasılık, tezlik, süreklilik, beklenmezlik, yaklaşma gibi anlamlar kazandır.

- *"Bu dargınlık böyle **uzayıp gitse,** birbirimizi aramasak ne olur?" diye düşündü.*
- *O anda pek çok şeyler yapmak istediği halde, gözleri, köşeyi ağır ağır dönen tramvaya **takılıp kalmıştı.***

d. Bazı birleşik fiillerin asli fiil bölümü bir kip eki alabilir.

- *Bakar dururum*

- *Çırpınır durur*

e. Asli fiil bölümü bir kelime grubu olabilir.

- *Burada her şey, rahat ve mes'ut insanların kullanmayı âdet ettikleri eşyaydı; burası, aynı zamanda, bir insanın ne kadar **mes'ut olabileceğini** hissettiren imkânlarla doğru açılmış pencereydi.*
- *Babasına tekrar nasıl **müracaat edebilir?***
- *Neriman'la arasında ebedi ihtilafta, kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek kadar sade ve kuvvetli bir nakarat halinde her zaman **diline dolayabilsin.***
- *Altı ay evveline kadar bu suale kolayca bir **cevap verebilirdi**, altı ay evveline kadar Şinasi'yi şüphesiz seviyordu.*
- *İkisi de, şiddetli his feveranları halinde bile sessizliklerini **muhafaza edebilen** ve yalnız kendi kendilerine mahrem olmasını bilen insanlar.*
- *Artık Neriman nereden gelip nereye gittiğini anlıyor, çünkü iki zıt iştiağın remizlerini gözleriyle görüyor ve **mukayeseler yapabiliyordu.***

f. Grubun vurgusu asli fiil bölümündedir.

1.2.14. Kısaltma Grupları

İyelik eki veya ismin durum eklerini almış bir ismin başka bir isim unsuruyla birleşerek oluşturmuş olduğu kelime gruplarına *kısaltma grupları* denir. Bu gruplar genellikle isim-fiil, sıfat-fiil veya zarf-fiil gruplarının kısaltmış ve kalıplaşmış şekilleridir.

Özellikleri

a. Bu gruplar genellikle isim-fiil, sıfat-fiil veya zarf-fiil gruplarından kısaltılmıştır. Kısalan bu grupların bir bölümü kalıplaşarak günümüzde kullanılmaktadır.

- *Neriman, bir kanepenin üstüne, **yüzükoyun** kapanmış, hıçkırıyor.*
- *Başını yastığına koyunca, yüksek bir yerden **lezzetlerle dolu** bir boşluğa kayarak derhal uyudu.*

- *Fakat muhakeme etmiyordu. **Birbirine zıt** birtakım hayaller gözünün önünden geçiyor ve kendiliklerinden bir sürü mukayese unsurları teşkil ediyorlardı.*

b. İki unsurdan oluşan kısaltma gruplarında ikinci unsur genellikle bir nitelik ismidir.

- *Bizim **bizden daha büyük** düşmanımız yoktur efendim, yoktur.*
- *Söze böyle başlayarak masum insanlar gibi **İç rahat ve neşeli** gülmek istiyordu.*
- *Kulağı çınılıyor, **ağız yarı açık**. Hayret içinde, ne olduğunu anlamıyor.*

c. Kısaltma gruplarının unsurlarının her biri kendi içinde ayrı bir kelime grubu olabilir.

- *Babasının **şefkatten ziyade kinle ve tahakküm hırsı ile karışık bütün fena** istihzalarını müphem bir surette hatırlayarak öfkeleni.*
- *Demek ki, dediler, **paradan daha kuvvetli** şeyler var.*
- *Önüne eğilmiş başını hiç oynatmayarak **en ciddi zamanlarına mahsus bir** bakışla yalnız gözlerini Şinasi'ye doğru kaldırdı.*

d. Kısaltma grupları cümle içinde isim, sıfat ve zarf olarak kullanılabilir.

- *Başını yastığına koyunca, yüksek bir yerden **lezzetlerle dolu** bir boşluğa kayarak derhal uyudu. (sıfat)*
- *Sokağın kenarında, **bahçe haline getirilen kahvedeki masalardan birine** sallanarak ilerledi, bir sandalyeye çöktü. (isim)*
- *Şinasi, **Fahriye'nin sözlerinden birine** ilk kahkahasını attığı vakit, Neriman onun bu neşeli anını kaçırmak istemeyerek sordu. (isim)*
- *Fakat Neriman'ın ilk cesareti ve neşesi kaybolduğu için sesi **gütgide** hafifliyordu. (zarf)*

e. Vurgu ikinci unsur üzerindedir.

Kısaltma gruplarını yapı olarak şu başlıklar altında toplayabiliriz:

1.2.14.1. Yönelme Durumu

İsmin yönelme durum ekini (-a,-e) alan bir isim ve onu takip eden bir başka isim veya sıfattan oluşur.

- *Derunî anarşisinin akislerini eşyada da görmeye mahkûm olduğu zamanlara mahsus, zarurî bir perişanlıktı.*
- *Bir eliyle üst üste yığılmış ve yere düşmeye meyyal notaları tuttu, yukarı kaldırdı.*
- *Fakat babasıyla hiç buna benzer mevzularda konuşmamış, ona hiçbir mülâhazasını, fikrini açmamıştı.*
- *Önüne eğilmiş başını hiç oynatmayarak en ciddi zamanlarına mahsus bir bakışla yalnız gözlerini Şinasi'ye doğru kaldırdı.*
- *Kuytu köşelerde renkli abajurlar, parlak ve sarı bir etek, kıpkırmızı esvaplı kadın ve erkek, bir alkış, iki balkon arasına takılı bir serpantin.*
- *Baloya ait arzularını yaptırabilmek için babasını o akşamdan itibaren kazanması lâzımdı.*
- *Fakat muhakeme etmiyordu. Birbirine zıt birtakım hayaller gözünün önünden geçiyor ve kendiliklerinden bir sürü mukayese unsurları teşkil ediyorlardı.*

Bir ismin tekrar edilerek ikileme haline gelir ve bu kelimelerden ikincisi yönelme durum ekini (-a,-e) alır ve kısaltma grubu oluşturur.

- *Fakat Neriman'ın ilk cesareti ve neşesi kaybolduğu için sesi gitgide hafifliyordu.*
- *Zevkli bir kadın eliyle döşenmiş küçük bir ev odası gibi ve baş başa konuşmaya ne müsait!*
- *Ancak kendi kendini yaratan, kendi kendine var olan, her şeyle alâkasını inkâr eden müstakil bir duygu gibi taşıyordu.*
- *Macit'in girdiği birçok masraflara rağmen, o kadar yalnız ve baş başa kaldıkları halde, hiçbir çapkınca hareket yapmamasını düşünüyor.*
- *Evvelce kendi kendine karşı mazur gördüğü bütün cürümler, şimdi, korkunun pertavsız altında, birer cinayet kadar gözünde büyüyordu.*
- *Neriman üst üste ve hiç durmadan söylüyordu.*

1.2.14.2. *Bulunma Durumu*

İsmin bulunma durum ekini (-*da*, -*de*) alan bir isim ve onu takip eden bir başka isim veya sıfattan oluşan kelime gruplarıdır.

- ***Teknikte Garplılaşmakla*** iktifa mı etmeliyiz, yoksa kültürde de mi?
- ***Yükte hafif, pahada ağır*** olanı seçmeliyiz.
- *Elindeki idare lâmbasıyla **arada bir** durarak Şinasi'nin yolunu aydınlatıyordu.*

1.2.14.3. *Ayrılma Durumu*

İsmin ayrılma durum ekini (-*dan*, -*den*) alan bir isim ve onu takip eden bir başka isim veya sıfattan oluşur.

- *Bunların arasında, yepyeni, **kendiliğinden doğma** nağmeler de vardı.*
- ***Darülelhan muallimlerinden biri***
- *Bardakların üstündeki **boncuktan işleme** kapacıkların, cigara iskemlelerindeki tentene örtülerin birer birer nasıl silindiğini anlattı.*
- *Beni asıl sinirlendiren şey, bu semtte, bu evde **her şeyden mahrum** yaşamaktır.*
- *Istırabını en mücerret, en musaffa, **muayyen tesirlerden azade**, ancak kendi kendini yaratan, kendi kendine var olan, her şeyle alâkasını inkâr eden müstakil bir duygu gibi taşıyordu.*
- *Ben birçok şey söylemediğim halde ona **lüzumundan fazla** tesir etti.*
- *Şark ve Garp âlemleri, güneşin doğduğu ve battığı cihetler kadar **birbirinden ayrı** değildirler.*
- *Bunlar, kimi **bir iğne topuzundan biraz daha büyücek**, kimi ince bir kurdele parçası gibi uzunca, renkli kâğıtlardı.*
- *Yakalığını ve boyunbağını çözdü; bu hareketleri o kadar şiddetle yapıyordu ki **yanında duran notalardan birkaçı** daha yere düştü.*
- *Hastalığa, ölüme ve **bunlardan daha korkunç**, yüzleri karanlıkta kalan ve hüviyetleri meçhul birtakım felâketlere ait korkular uyandırıyorlardı.*
- *Benim başkalarına, **senin zannettiğinden çok daha az** kıymet vermediğimi*

bilmiyorsun.

Birinci unsur ismin ayrılma durum ekini; ikinci unsur ismin yönelme durum ekini alır.

- *Fahriye, biraz evvelki hadisenin bu sinirliliği andırıldığını anlıyordu. Mevzua doğrudan doğruya girdi.*
- *Ev temizlenirken, tertip edilirken hizmetçilerin başında durur, **en kabasından en incesine** kadar bütün ev hizmetlerini bilirdi.*
- ***Harbiye'den Fatih'e** giden tramvaya bindi.*
- *Şinasi **birdenbire** ayağını yere vurdu.*
- ***Birdenbire** bütün vücudu korkuyla irkilmişti.*
- *Kimi adam vardır ki **sabahtan akşama** kadar oturur ve düşündür.*

1.2.14.4.Yükleme Durumu

İsmin yükleme durum ekini (-ı, -i, -u, -ü) alan bir isim ve onu takip eden bir başka isim veya sıfattan oluşan kelime gruplarıdır.

- *Söze böyle başlayarak masum insanlar gibi **içi rahat ve neşeli** gülmek istiyordu.*
- *Hastalığa, ölüme ve bunlardan daha korkunç, yüzleri karanlıkta kalan ve **hüviyetleri meçhul** birtakım felâketlere ait korkular uyandırıyorlardı.*
- *Ne olduklarını bilmediği bir alay meçhul ve **yüzleri örtülü** maniler, ümidinin önünü kesiyorlardı.*
- *Bazan, kendisinde bir baba şefkatinin zerresi bulunmayan ve **içi kızı için, garez dolu**, korkunç bir düşmandı, düşmanların en korkuncu.*
- *Neriman, bir kanepenin üstüne, **yüzükoyun** kapanmış, hıçkırıyordu.*
- *Kulağı çınlıyor, **ağız yarı açık**. Hayret içinde, ne olduğunu anlamıyor.*
- *Aynı makamdan birçok şarkıların parçalarını birbiri **ardı sıra** içinde mırıldanıyordu.*

1.2.14.5. İlgi Durumu

İlgi eki (-ın, -nın) alan bir kelime ile ondan sonra gelen bir ismin veya bir sıfatın oluşturduğu kelime gruplarıdır.

- *Darüelhan'dan da çıkacağım yahut alafranga kısmına gireceğim. Zaten **bizim kısmı** lağvedeceklermiş. Allah razı olsun.*
- *Tabîî... dedi, yedi senedir, âdetâ gece gündüz beraberiz, **bizim evin** erkeği gibi bir şey.*

1.2.14.6. Eşitlik Durumu

Bu kısaltma grubunda genellikle birinci unsur eşitlik eki (-ca, -ce) alır.

- *Ara sıra, uykusu derinleştiği halde, yattığı yerden **fersahlarca uzak** bir yere gitmiş de iki dakikada geriye dönmüş gibi, baş döndürücü bir sürat hissiyle gözlerini açıyor ve küçük seslere dikkat ediyordu.*

1.2.14.7. Vasıta Durumu

Vasıta durum eki almış bir isim ile başka bir isim veya sıfatın oluşturduğu kelime gruplarıdır.

- *Neriman'ın ahlâkında salâha doğru yeni bir imkân yolu açan bu hareketlerinden **korku ile karışık**, mütereddit bir sevinç duyuyordu.*
- *Mahiyetini tayin edemediği **birçok hadiselerle dolu** gördüğü istikbaline sabit gözlerle bakamıyordu.*
- *Neriman, babasının **tenkit ve nasihatle karışık** uzun bir söze başlayacağını hissetti.*
- *Bu onun için, **acz duygusuyla müterafik** ruh hallerinden biri değildi.*
- *Fakat **aldatmak zevkiyle karışık** bir merhametle Faiz Bey'e gündüzki hâdiseden bahsetmemeye karar verdi.*
- *Babasının şefkatten ziyade kinle ve **tahakküm hırsı ile karışık** bütün fena istihzalarını müphem bir surette hatırlayarak öfkeleni.*

1.2.14.8. İsnat Durumu

Bir sıfat tamlamasının ters çevrilmiş şeklidir. İsim, genellikle iyelik eki alır, birinci unsur olur; sıfat ise yalın bir şekilde ikinci unsur olur.

- *Yedi sene! Siyah saten gömlekleli, siyah **başörtülü** kız. O vakit böyle koşmazdı.*
- *Sessiz, halûk, fevkalâde terbiyeli, **fitraten asil** bir çocuk, büyük bir rikkatli kalbi var.*
- *Toplumun içinde **alnu açık** gezebiliyordu.*

NOT: Kısaltma grubunu oluşturan unsurlar tek bir kelimedenden oluşabildikleri gibi birden fazla kelimedenden de oluşabilir.

II. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

KARAHAN, Leyla, (1991), *Türkçede Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, Ankara.

Leyla Karahan, Türkçede Söz Dizimi adlı eserinde kelime grubunu, “*Bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu veya hareketi karşılamak üzere, belirli kurallar içinde yan yana gelen kelimeler topluluğudur*” şeklinde tanımlar. Cümleyi de “*Bir düşünceyi, bir duyguyu, bir durumu, bir olayı yargı bildirerek anlatan kelime veya kelime dizisine cümle denir.*” diyerek tanımlar. (Karahan, 2005, s.39) Bu kaynak kitap 7 bölümden oluşur: Birinci bölümde cümle bilgisi üzerinde durulmuş, cümleyi oluşturan öğeler hakkında geniş bir bilgi verilmiştir: *Yüklem, özne, nesne, yer tamlayıcısı, zarf.* Açıklamalar örneklerle desteklenmiştir.

İkinci bölümde tamamen kelime grupları konusuna değinilmiştir. Kelime grupları belli başlı 14 başlık altında toparlanmıştır: *İsim Tamlamaları, Sıfat Tamlamaları, Sıfat-fiil Grubu, İsim-fiil Grubu, Zarf-fiil Grubu, Tekrar Grubu, Edat Grubu, Bağlama Grubu, Unvan Grubu, Birleşik İsim Grubu, Ünlem Grubu, Sayı Grubu, Birleşik Fiil Grubu, Kısaltma Grupları.*

Bu grupta bol örnekler verilerek kelime grupları ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Önemli noktaların altı çizilmiştir. Bu gruplar açıklanırken en son olarak bu grupların cümlede ne olarak kullanıldığı ve vurgunun grubun hangi ögesi üzerinde olduğu hakkında bilgi verilmiştir. Bunlara örnek olarak isim tamlamaları sadece belirtili ve belirtisiz isim tamlamaları olarak değerlendirilmiş, üçüncü bir sınıflandırma yapılmamıştır. Zincirleme veya takısız isim tamlaması gibi bilinen sınıflandırma yapılmamış, bunların farklı bir yapıya sahip olduğu hakkında açıklamalar yapılmıştır. Yine birleşik isim grubu ile unvan grubu arasındaki fark somut bir şekilde açıklanmıştır.

Üçüncü bölümde cümlelerin birbirine nasıl bağlandığı hakkında bilgi vermiştir. Sıralı, bağlı cümleleri yapısal olarak incelemiştir.

Dördüncü bölümde cümleleri fiil ve isim soylu olarak ikiye ayırmış ve her birini kendi içinde tanıtmıştır.

Beşinci bölümde cümleleri kurallı ve devrik cümle olarak incelemiştir. Bu bölüm ayrıntılı işlenmemiştir.

Altıncı bölümde anlam özelliklerine göre cümleler incelenmiştir. Olumlu, olumsuz, soru cümleleri...

Yedinci bölümde kelime grupları uygulamalı bir şekilde örnek metinler üzerinde gösterilmiştir. Önce cümleler ortaya konulmuş, öğelere ayrılmış ve büyük olan kelime grubundan küçük olana doğru bir kelime grubu tahlili yapılmıştır. Konularına göre farklı olan metinlerden alınan cümleler dikkat dağılmasını önlemek için daha kısa bölümler halinde verilmeye çalışılmıştır. Özellikle şiir metinleri de seçilerek kelime gruplarının yapıları hakkında somut bilgiler verilmiştir.

KESKİN, Raşit, (2004), *Türkçe Dilbilgisi ve Kompozisyon Bilgileri, Çizgi Kitabevi Yay., Konya*

Bu kaynak kitap 10 bölümden oluşmuş olup 6. bölümü kelime grupları için ayrılmıştır. Bu bölümde kelime gruplarını tanıtırken *isim tamlaması* ile başlamış, isim tamlamalarını dört başlık altında değerlendirmiştir: *Belirtili, belirtisiz, zincirleme, takısız isim tamlaması*. Devamında *sıfat tamlamalarını, tekrar, isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil grupları* anlatılmış. Bundan sonra farklı olarak karşımıza *aitlik grubu* çıkıyor. Biz kendi çalışmamızda böyle bir isim altında herhangi bir kelime grubu incemedik. Sıfat tamlaması bölümünde değerlendirme yaptık. Edat, unvan, birleşik isim grupları, birleşik fiil, kısaltma grubu hakkında bilgi verilmiştir. Kısaltma grubunu 6 başlık altında değerlendirmiştir: *isnat, yaklaşma, bulunma, ayrılma, belirtme, vasıta*

AKSAN, Doğan (Hazırlayan) (1983), *Sözcük Türleri, TDK, Ankara, 2. Baskı*

Geleneksel dilbilgisi anlayışıyla hazırlanmış olan “Sözcük Türleri” adlı bu çalışmada sözcüklerin biçim, anlam ve görevlerine göre durumları ele alınmıştır. İlk baskısı 1976’da iki cilt, ikinci baskısı 1983’te tek kitap olarak Atatürk’ün Türk Dil Kurumunda (TDK) yapılmıştır.

“Sözcük Türleri”nin hazırlanış sürecinde 1975’lere dek yayımlanmış dilbilim ve dilbilgisi kaynaklarının yanı sıra, bir çok sayıda yazınsal ürün taranmıştır. “Sözcük Türleri” araştırmacılar açısından olduğu kadar, Türkçeyi öğrenmek ve öğretmek

isteyenler için de vazgeçilmez bir kaynaktır. (Bu eser Dil Derneği ortak ürünüdür) Konu başlıkları aşağıda olduğu gibidir:

VI. AD TAMLAMASI VE TÜRLERİ

1. Belirtili Tamlama
2. Belirtisiz Tamlama
3. Takısız Tamlama
4. Zincirleme Tamlama

Ad Tamlamalarında Araya Sözcük Girişi
İkilemeli Ad

VII. KÜÇÜLTMELİ AD

VIII. ADLARIN TÜMCEDEKİ GÖREVLERİ

- Addan Özne
Addan Tümleç ve Nesne
Addan Yükleme

IX. ADLARIN ÖTEKİ SÖZCÜK TÜRLERİNE KAYMASI

- Adın Sıfat Oluşu
Adın Belirteç Oluşu
Sıfattan Ad
Belirteçten Ad

SIFAT

Sıfat Tamlamaları

I. GÖREV VE ANLAM AÇISINDAN SIFATLAR

1. Niteleme Sıfatları
2. Belirtme Sıfatları
  - a) Gösterme Sıfatları
  - b) Soru Sıfatları
  - c) Belgisiz Sıfatlar
  - ç) Sayı Adlarının Sıfat Olarak Kullanılması
    1. Asıl Sayı Sıfatları
    2. Üleştirme Sıfatları
    3. Kesir Sayı Sıfatları
    4. Sıra Sayı Sıfatları

II. BİÇİM AÇISINDAN SIFATLAR

Yalın Sıfatlar

Türemiş Sıfatlar

Bileşik Sıfatlar

Sıfatlarda Karşılaştırma

Sıfatlarda Küçültme

İkilemenin Sıfat Olarak Kullanılması

Pekiştirme Sıfatları

ATABAY, Neşe-ÖZEL, Sevgi -ÇAM, Ayfer, (1981), *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*, TDK, Ankara, Papatya Yayınları.

"**Türkçenin Sözdizimi**"nin ilk baskısı Atatürk'ün Türk Dil Kurumu'nda yapılmıştır. Bu yapıt, bu kurumun 1974-76 arasında Dilbilgisi ve Dilbilim Kolu Başkanı Prof. Dr. Doğan Aksan'ın oluşturduğu, "**Türkiye Türkçesi Temel Dilbilgisi Genel Programı**"nın önemli bir bölümü olarak hazırlanmış ve yine Prof. Dr. Aksan tarafından denetlenerek 1981'de yayımlanmıştır.

BANGUOĞLU, Tahsin, (1940), *Ana Hatları ile Türk Grameri*, İstanbul.

Tahsin Banguoğlu, kelime grupları ile ilgili olarak, Türkçe'nin Grameri adlı eserinde "Sözü geliştirmek üzere kelimeler öbeklenirler, kavramlar arasında derece derece ilişkiler meydana getirirler. Böylece tek kavramdan anlatmaya doğru giderler. Bunlara kelime öbekleri (groupe de mot) diyoruz. Kimi kelime öbekleri sadece kavramları daha yakından belirtmeğe yararlar" demektedir. Kelime gruplarını "Belirtme Grupları" adı altında inceler. Banguoğlu cümle için de "Kendi kendine yeten bir yargı bir cümle sayılır" der.

ERGİN, Muharrem, (1985), *Türk Dil Bilgisi, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 5. Baskı, XXVIII+407 s.*

Muharrem Ergin, Türk Dil Bilgisi adlı eserinde kelime gruplarını “*Birden fazla kelimeyi içine alan, yapısında ve manasında bir bütünlük bulunan, dilde bir bütün olarak muamele gören bir dil birliğidir (648. madde)*” şeklinde ifade eder. Ergin aynı eserde cümle için “*Cümle bir fikri, bir düşüncüyü, bir hareketi, bir duyguyu, bir hadiseyi tam olarak bir hüküm halinde ifade eden kelime grubudur. (686. madde)*” ifadesini kullanır.

Bu kaynak kitapta kelime grupları ile ilgili bilgiler 648. madde ile 685. maddeler arasında açıklanmıştır. (374-397. sayfalar) kelime gruplarının yapısını oluşturan temel kanunlar olduğunu söyleyen Ergin, yardımcı unsurların, ana unsurdan önce geldiğini söylemektedir. Şiir veya konuşma dilinde unsurların yerlerini değiştirmesinin geçici olduğunu söyleyerek bu temel kanunun değişmeyeceğini vurgulamaktadır.

Kelime grupları anlatılırken tekrar gruplarına öncelik verilmiştir. Bunların nasıl oluştuğu hakkında örneklerle desteklenmiş açıklamalar verilmiştir. Daha sonra bağlama grubu, sıfat tamlaması anlatılmıştır. İyelik grubu ile isim tamlaması beraber işlenmiştir. Birleşik fiiller üç grupta incelenmiştir. İsimle birleşik fiil yapan birleşik fiiller, fiille birleşik

TDK, (1988), *Türkçe Sözlük, Ankara.*

Özellikle birleşik fiil grupları incelenirken sık sık başvurulabilecek bir kaynaktır. Bazı kelimeler sanki birleşik bir fiil grubu gibi duruyor. Bunları bu sözlük sayesinde rahatça ayırt edebiliriz.

GÖKER, Osman, (1997), *Uygulamalı Türkçe Bilgileri, MEB Basımevi, İstanbul*

Bu kitap üç ciltten oluşmaktadır. MEB Basımevinin yayınlamış olduğu bir kitaptır. Birinci ciltte dil, dil aileleri, ses olayları, Türkçenin kullandığı alfabeler, yazım kuralları, noktalama işaretleri vb. konular işlenmiştir. 2. ciltte yapım ekleri üzerinde durulmuştur. Bizim için üçüncü cilt önemlidir. Bu ciltte Türkçede söz dizimi, kelime

grupları ve sınıflandırılması, Kelime gruplarının yapısının incelenmesi, cümle bilgisi, anlatım türleri vb. konular incelenmiştir.

Kelime grupları konusu anlatılırken ikilemeler üzerinde ayrıntılı durulmuş, ikilemelerin nasıl oluşturulduğu hakkında bilgi verilmiştir.

AKTAN, Bilal, (2009), *Türkiye Türkçesinin Söz dizimi*, Gazi Yayınevi, Ankara

Sayın Aktan'ın bu kitabı 4 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde kelime grupları tek tek tanıtılmış ve çeşitli eserlerden alınan cümleler örnek olarak sunulmuştur. Aktan kelime gruplarını şu şekilde sınıflandırmıştır: *isim tamlamaları ve iyelik grubu, sıfat tamlamaları, birleşik isim grubu, tekrar grubu, aitlik grubu, edat grubu, unvan grubu, birleşik fiil, sayı grubu, ünlem grubu, bağlama grubu, isim-fiil grubu, sıfat-fiil grubu, zarf-fiil grubu, kısaltma grubu*. Görüldüğü gibi bu sınıflandırma da hemen hemen Leyla Karahan'ın sınıflandırmasına yakındır.

Birinci bölümde edatlar ayrıntılı incelenmiş hatta edatlar tek tek ele alınarak örnekler verilmiştir. Türkçede kullanılan edatların ekli veya eksiz nasıl kullanıldığını çeşitli romanlardan ve bilimsel yazı örneklerinden örnek aldığı cümleler üzerinde göstermiştir.

Kısaltma gruplarının çeşitleri hakkında bilgi verilmiş. Kısaltma gruplarının tek tek çeşit olarak cümlede nasıl bir işleve sahip olduğu hakkında ayrıntılı bir biçimde açıklamalar yapılmıştır.

Genel olarak bu kaynağa baktığımızda kelime grupların cümledeki görevleri üzerinde daha yoğun bir açıklama yapılmıştır.

İsim-fiil, zarf-fiil, sıfat-fiil konularını sonlara doğru incelemiş, cümle içersinde hangi öge olarak kullanıldıkları hakkında tek tek örnek verilmiştir.

İkinci bölümde cümle ve cümleyi oluşturan unsurlar üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümde yapısına, anlamlarına, yüklemine yerine, yüklemine türüne göre cümleler tahlil edilmiş, örnek çözümlenmeler yapılmıştır.

Cümleler yapısına göre şu şekilde incelenmiştir: *Basit, birleşik, bağlı, sıralı, eksilteli, ara sözlü cümle*.

Dördüncü bölümde cümle çözümlenmeleri yapılmış, kelime grupları uygulamalı bir şekilde gösterilmiştir.

Bu bölümde sadece düzyazı metinleri değil, şiir metinleri de seçilmiş ve örnekler bunlar üzerinde gösterilmiştir. Bir de düzyazı metinleri sanatsal ağırlıklı olduğu kadar bilimsel ağırlıklıdır.

Bu kaynakta dikkatimizi çeken bir unsur isim tamlamalarını, belirtili, belirtisiz, eksiz diye üç gruba ayrılmasıdır. Bu farklılık dışında yine Leyla Karahan'ın çalışmasında olduğu gibi bu çalışmada da kelime gruplarının cümledeki görevleri üzerinde durulmuştur.

ÖZKAN, Mustafa-Sevinçli, Veysi, (2008) *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*, 3F Yayınevi, İstanbul

Bu kaynak kitap, 4 bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde kelime grupları anlatılmıştır. Bu gruba *Belirtme Grupları* adı verilmiştir. Bu çalışma içerik olarak Bilal AKTAN 'ın "*Türkiye Türkçesinin Söz dizimi*" adlı çalışmasına daha çok benzemektedir. Bu iki çalışmada da "*aitlik grubu*"ndan bahsedilir, yine ikisinde de *isim tamlamaları* üç grupta toparlanır. Leyla Karahan'ın çalışmasından bu yönden farklıdırlar.

İsim tamlamalarını üç başlık altında açıklamıştır: *Belirtili, belirtisiz, eksiz. Aitlik grubu* başlıklı bir kelime grubunu bu kaynakta da görmekteyiz. Birleşik fiiller 7 başlık altında toplanmış ve açıklamalar yapılmıştır. Kısaltma grupları 8 başlık altında toplanmıştır: *yönelme, bulunma, uzaklaşma, isnat, yükleme, vasıta, ilgi, eşitlik*.

İkinci bölüme *Yargı Grupları / Cümle* adını vermiştir. Bu bölümde cümle ve cümleyi oluşturan unsurlar gösterilmiştir.

Üçüncü bölümde cümle çeşitleri üzerinde durulmuştur.

Dördüncü bölümde cümle çözümlenmeleri, kelime tahlilleri yapılmıştır. Önce cümleler öğelerine ayrılmış, sonra da kelime grupları ortaya çıkarılmıştır.

III. YÖNTEM VE METERYAL

1. YÖNTEM

Önce cümleler yapısal olarak incelenmiş, öğelerine ayrılmıştır. Cümleler tek tek fişlenmiştir. Sonra kelime grubu olabilecek tüm gruplar belirlenmiştir. İncelemeler büyük kelime gruplarından küçük kelime gruplarına doğru yapılmıştır. Yani önce büyük yapıdaki kelime grupları ele alınmıştır. Tümdengelim yöntemi kullanılarak bütünden parçaya doğru gidilmiştir. Bazı kelime grupları incelenirken nizami bir yol izlenmiştir. Örneğin çekimli olmayan *birleşik fiiller*, sıfat-fiil, zarf-fiil, isim-fiil grubu olarak değil de *birleşik fiil* grubu içerisinde incelenmesine öncelik verilmiştir. Olumlu hâlleri ile yazılmışlardır. Yine bitişik yazılan kelime gruplarının yapısı incelenmiş, kuruluş yapıları dikkate alınarak sınıflandırılmıştır. Bunun dışında kitapta günümüze uygun olmayan, güncelliğini yitirmiş imla kuralları düzeltilmiş, günümüze uyarlanmıştır.

Kelime tahlilleri bölümünde kelime grupları incelenirken uzun paragraflar, hatta çok uzun sıralı ve bağlı cümleler dikkat dağılmasını engellemek için bölünmüştür. Çalışmamızda bu tür bölmeler yapılırken az önceki belirttiğimiz husus dışında özel bir ölçüt alınmamıştır. Kelime grupları incelenirken uzun olandan kısa olana doğru bir sıralama yapılmıştır. Kelime tahlilleri bölümünde örnek cümleler *Times Roman* yazı karakteriyle *bold* olarak, sınıflandırma alanında ise incelenen kelime gruplarının adları *İtalik* karakter ile yazılmıştır. Bu bölümde kısaltmalardan sıkça yararlanılmıştır.

2. MATERYAL

2.1. Peyami Safa, Hayatı, Edebî Kişiliği

Cumhuriyet dönemi roman yazarıdır. Psikolojik roman tarzının Türk edebiyatındaki güçlü ustaları arasında yerini alır. Özellikle “Dokuzuncu Hariciye koğuşu” adlı romanı bu özelliğini ustaca ortaya koyduğu bir eseridir.

Peyami Safa, 1899 yılında İstanbul'da doğdu. Servet-i Fünun şairlerinden İsmail Safa'nın oğludur. Babası sürgüne gittiği Sivas'ta 1901 de vefat etmiştir. Peyami Safa iki yaşında yetim kalmış, bu yüzden "Yetim-i Safa" adıyla anılmıştır. Sekiz dokuz yaşlarında yakalandığı bir kemik hastalığı dolayısıyla 17 yaşına kadar, bu hastalığın fiziksel ve ruhsal bunalımlarını yaşamıştır. Sonradan bu günlerini ünlü Dokuzuncu Hariciye Koğuşu adlı romanında dile getirmiştir. Ayrıca Fatih-Harbiye gibi diğer romanlarında da kendi hastalığının buhranını yansıttığı karakterlere rastlanır. Hastalık ve savaşın yol açtığı maddî sıkıntılar dolayısıyla öğrenimini sürdürmemiştir. Peyami Safa hayatını kazanmak ve annesine bakmak için Vefa İdadisi'ndeki öğrenimini yarıda bırakmıştır. Karton Matbaası'nda bir süre çalışan Peyami Safa, açılan sınavı kazanarak Posta - Telgraf Nezareti'ne girmiş, Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasına kadar orada çalışmıştır (1914). Daha sonra Boğaziçi'ndeki Rehber-i İttihat Mektebi'nde öğretmenlik yapmaya başlamıştır. Dört yıl çalıştığı bu okulda, hem öğretmiş, hem de kendi çabasıyla Fransızcasını ilerletmiştir.

Kardeşi İlhami ile Yirminci Asır adlı bir akşam gazetesi çıkardı. "Asrın Hikâyeleri" başlığı altında yazdığı öykülerle gazetecilik yaşamına başlamıştır. İmzasız olarak yazdığı bu hikâyelerin tutulması üzerine Server Bedîî takma adını kullanmaya başlayan Peyami Safa, daha sonra 1921'de Son Telgraf gazetesinde yazmış, oradan da Tasvir-i Efkâr'a geçmiştir. Daha sonra Cumhuriyet gazetesine geçmiş, 1940 yılına kadar bu gazetede fıkra ve makalelerinin yanı sıra, roman da tefrika etmiştir. 1960'lı yıllara kadar başta Milliyet olmak üzere birçok gazete ve dergide yazan Peyami Safa 27 Mayıs'tan sonra Son Havadis gazetesinde yazmaya başlamıştır (1961). Aynı yıl Erzurum'da yedek subaylığını yapmakta olan oğlunun ölümü üzerine büyük bir sarsıntı geçiren Peyami Safa, iki üç ay sonra İstanbul'da vefat etmiştir.

Peyami Safa, kendi kendini yetiştirmiş, kültürlü, çok yönlü bir yazardır. Siyasi, iktisadi, edebî, felsefî, hemen her sahada, birçok makale ve fıkrası ile 150ye yakın basılı eseri vardır. Peyami Safa'nın fıkra ve makalelerinde sağlam bir mantık dokusu ve inandırıcılık görülür. Romanlarında olaydan çok tahlile önem vermiştir. Toplumumuzdaki ahlâk çöküntüsünü, medeniyetin yarattığı bocalamayı, nesiller ve sosyal çevreler arasındaki çatışmayı dile getirmiştir. Hemen her romanında, devirler, anlayış ve gelenekler arasında psiko-sosyolojik

karşılaştırmalar yaptığı; toplumdaki değişmelerin meydana getirdiği buhranları, ahlâk çöküntülerini ve bu değişme sebebiyle meydana gelen çatışmaları, konu olarak seçtiği görülür. Son romanlarında ise felsefî arayışlar içine girerek karamsar bir anlayışla kahramanlarının iç dünyasını tahlile çalışır. Eserlerinde kendi ruhi durumunu da tahlil etmiştir.

Peyami Safa, üstün romancılığının yanında, dile hâkimiyetiyle de tanınmaktadır. Dili kullanım kolaylığı ve kelime hazinesinin zenginliğiyle dikkati çeker. Yazdığı makale ve fıkralarla dilde uydurmacılığa karşı çıkmıştır. Yazarın, Nazım Hikmet ile giriştiği Sosyalizm ve Komünizm konusundaki kalem tartışmaları, daha doğrusu kavgaları da meşhurdur. Kendi kendini yetiştirmiş bir kişi olan Peyami Safa, çağın düşünce akımlarıyla ilgilenmiş, siyasal sorunlar karşısında tavır almış, bu yüzden Türk basınında derin izler bırakan polemiklere girişmiştir. Bunlar arasında en ünlüleri Nâzım Hikmet, Nurullah Ataç, Sabiha ve Zekeriya Sertel ve Aziz Nesin'le yaptığı polemiklerdir.

Peyami Safa; bol kelimeli, yeni bileşimlerle dolu incelikleri, ayrı ayrı ve bol sıfatlarla, zarflarla, dile getiren canlı, bol imajlı, teşbihli, istiareli bir üslûbun sahibidir. Felsefeye, psikoloji ve sosyal konulara düşkünlüğü dolayısıyla tıbbî ve mücerret kavramları, yabancı terimlerle, Frenkçe kelimeleri çok kullanmıştır. Yazı hayatına 20. Asır'daki hikâyeleriyle başlayan Peyami Safa, tam 43 yıl, hemen hemen hiç ara vermeden Türkiye'de yayımlanan birçok gazete ve dergide çeşitli zamanlarda fıkra, makale, deneme ve romanlarını yayımlamış, son derece verimli bir yazar olmuştur.

İlk romanlarında sola yakın görüşler taşıyan Peyami Safa, bir hastanın psikolojisini anlattığı otobiyografik romanı *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*'nu (1931) Nazım Hikmet'e ithaf etmiştir. Bu roman hariç, 1922-1939 yılları arasında yazdığı *Mahşer* (1924), *Şimşek* (1928), *Fatih-Harbiye* (1931) ve *Biz İnsanlar* (1939) adlı romanlarında Doğu-Batı sorunsalını karakterlerde somutlaştırarak işlemiştir. Harb yıllarının ahlâkı ve içtimai hayatı verilmektedir. Harb yıllarının ahlâkı ve içtimai hayatı perişan eden havası içinde dürüstlüğü ve ülkücülüğün savunması yapılmakta, kozmopolitliğe karşı milliyetçilik, materyalizme karşı maneviyatçılık bayraklaştırılmaktadır. Safa, bu romanlarında, ruh hallerini çözümlemeye, kurguda, dilinin kıvraklığında, anlatım tekniklerindeki denemelerde başarılı bulunurken

romanlarında düşünceyi öne çıkarması dolayısıyla eleştiriler almıştır. II. Dünya Savaşı sırasında Nasyonal Sosyalistlere yaklaşmasıyla dikkat çeken Safa'nın gerçekçi roman çizgisi *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949) ile mistisizme yönelmiştir. İlk uzun hikâyesi "Gençliğimiz" i 1922 yılında yayımlayan Peyami Safa, para kazanmak amacıyla yazdığı kitaplarında, ilk defa ağabeyi İlhami Safa'nın takma ad olarak kullandığı, annesi Server Bedia Hanım'ın adından uyarladığı *Server Bedîi* takma adını kullanmış, bu takma adla yüzlerce eser vermiştir. Bunlar arasında en sevilenler *Cingöz Recai* macera romanları ile *Cumbadan Rumbaya* adlı romanı olmuştur. "*Yalnızız*" romanında insanlığı materyalizmin kör çemberini kırmağa, kendini kaybettiği ruhunu bulmaya çağırılmaktadır. "Asrımızda insanın bütün problemleri bu noktada düğümlemektedir. Ve Allah' ı bilmedikçe, insanlık buhrandan buhrana yuvarlanacak, huzur ve sükun bulamayacaktır." der. "*Sözde Kızlar*" da ise mütareke döneminin bunalımlı günlerinde, babasını aramak amacıyla İstanbul'a gelen bir genç kızın macerası çerçevesinde, yüksek tabakanın içinde bulunduğu ahlaki çöküşü ele alır. Peyami Safa'nın ilk romanlarından. Yazılışı eski olmakla beraber, konu günümüzde de tazeliğini korumaktadır. Bugünün kızlarını, onları mesut yahut bedbaht edebilecek hususları birer ibret levhası şeklinde yansıtmaktadır.

Peyami Safa, Türk kültür yaşamında yayımlandığı yıllarda hayli etkili olmuş Hafta, Kültür Haftası (1936, 21 sayı) ve Türk Düşüncesi (1953-1960, 63 sayı) dergilerini çıkarmıştır. Asıl ününü romancı olarak yapan Peyami Safa, bazı uzun öyküleri ile de dikkati çekmiş, yazar Batılı kaynakların bir "Zalim" olarak tanıttıkları hun hükümdarı Atilla'yı aklamak amacıyla aynı adda bir de tarihsel roman yazmıştır. Prof. Dr. Mehmet Tekin, Y. Doç Dr. Mehmet Önal ve Dr. Nan a Lee Peyami Safa hakkında birer doktora tezi vermişlerdir. Beşir Ayvazoğlu' nun yazar (Peyami Safa) hakkında Ötüken Yayınları'ndan çıkmış, biyografik bir eseri bulunmaktadır.

Hikâyeleri

- * Gençliğimiz (1922)
- * Siyah Beyaz Hikâyeler (1923)
- * İstanbul Hikâyeleri (1923)
- * Aşk Oyunları (1924)

- * Snglerin Gölgesinde (1924)
- * Ateşböcekleri (1925)
- * İki kz Arkadaş
- * Havaya Uçan At

Romanları

- * Mahşer (1924)
- * Bir Akşamdı (1924)
- * Bir Genç Kız Kalbinin Crm (1925)
- * Sözde Kızlar (1923)
- * Canan (1925)
- * Şimşek (1923)
- * Dokuzuncu Hariciye Koğuşu (1930)
- * Atilla (1931)
- * Fatih - Harbiye (1931)
- * Bir Tereddüdün Romanı (1933)
- * Biz İnsanlar (1959)
- * Matmazel Noraliya'nın Koltuğu (1949)
- * Yalnızız (1951)

Oyunları

- * Gün Doğuyor (1932)

Fikr Eserleri

- * Zavallı Celal Nuri Bey (1914)
- * Büyük Avrupa Anketi (1938)
- * Türk İnkılbına Bakışlar (1938)
- * Felsefi Buhran (1939)
- * Millet ve İnsan (1943)
- * Mahutlar (1959)

- * Sosyalizm (1961)
- * Mistisizm (1962)
- * Nasyonalizm (1962)
- * Doğu - Batı Sentezi (1963)
- * Nasyonalizm - Sosyalizm - Mistisizm (1968)
- * Osmanlıca - Türkçe - Uydurmaca (1970)
- * Kadın - Aşk- Aile(1970)
- * Yazarlar - Sanatçılar - Meşhurlar(1970)
- * Yirminci Asır Avrupa ve Biz(1970)
- * Din - İnkılâp - İrtica(1970)
- * Sanat - Edebiyat - Tenkit (1970)
- * Sosyalizm-Marksizm- Komünizm (1971)
- * Kızıl Çocuğa Mektuplar (1971)
- * Eğitim-Gençlik-Üniversite (1976)

Ders Kitapları

- * Cumhuriyet Mekteplerine Millet Alfabetesi (1929),
- * Cumhuriyet Mekteplerine Alfabe (1929)
- * Cumhuriyet Mekteplerine Kıraat (I-IV, 1929),
- * Yeni Talebe Mektupları (1930)
- * Büyük Mektup Numuneleri (1932)
- * Türk Grameri (1941)
- * Dil Bilgisi (1942)
- * Fransızca Grameri (1942)
- * Türkçe İzahlı Fransız Grameri (1948)

Not: “Ötüken Yayınevi” 1966 yılından bu yana Peyami Safa'nın toplu eserleri yayımlamaktadır.

2. 2. Fatih-Harbiye Romanı

İncelediğimiz kitap “Alkım Yayınevi” tarafından Nisan 2005 tarihinde yayımlanmıştır. 159 sayfadan ibarettir.

Kitabın Konusu

Doğu kültürü ile Batı kültürü arasındaki çatışmalar. Neriman'ın önce Batı kültürüne hayran olması, kendi kültüründen uzaklaşması, daha sonra doğru yolu bulup kendi kültürüne sımsıkı sarılmasıdır.

Kitabın Özeti

Neriman başkahramandır. İkinci önemli kahramanımız Şinasi'dir. Bu iki kahramanımız çocukluktan beri birbirilerini tanımaktadırlar. Birbirlerini seven bu iki kişinin başından geçen olaylar anlatılır. Bunlar okula beraber gidip gelirler. Üniversiteyi beraber okurlar. Romanımızın üçüncü kahramanı Faiz Bey'dir. Bu kahramanımız Neriman'ın babasıdır. Kendisi Doğu Kültürü hayranıdır. Şinasi'yi de çok sevmektedir. Çünkü Şinasi de Doğu Kültürü hayranıdır ve bu doğrultuda bir hayatı benimsemiştir. Faiz Beylerin evine sıkça gelen Şinasi sanki Neriman ile çok yakında evlenecekmiş gibi bir imaja sahiptir.

Neriman'da Şinasi'ye karşı yavaş yavaş bir soğukluk başlar. Hatta Neriman yaşadığı semti de sevmemeye başlar. Babadan öğrendiği birçok şeyden uzaklaşır. Doğu Kültürü ona itici gelmeye başlar. Bir arayış içine girer. Özellikle Doğu'yu andıran Fatih Semti'ni gelişmemiş olarak nitelendirir. Oturduğu mahalleden öğrenir. Bu düşünceler içinde bocalarken Macit isminde biriyle tanışır. Bu kişi Harbiye semtinde oturur. Batılı bir görünüme sahiptir. Bu kişi ile birkaç kez buluşan Neriman, Macit tarafından bir baloya davet edilir. Neriman bu baloya çok gitmek istediği için babası Faiz Bey'den izin almak ister. Tam izin isteme konusunun açıldığı bir gün Faiz Bey, Neriman'dan Şinasi ile evlenmesini ister. Babasının bu isteğini hemen kestirip atmanın yanlış olacağını düşünen Neriman birkaç aylık bir süre ister. Bu süre içinde dayısının kızlarının yanına gider. Bu kızlardan akıl almak ister. Dayısının kızlarının yanına gittiğinde ağlayan bir kadınla karşılaşır. Bu kadının kızı bir Rus müzisyenine aşık olmuş, başlarda çok mutlu olan bu iki gençten kız olanı zamanla yaşadıkları sefil

hayattan bıkmış, zengin bir adam bulup bu müzisyeni terk etmiş. Bu zengin kocası sayesinde çok şatafatlı toplantılara, eğlencelere katılmış; ama bir türlü mutluluğu bulamamış. Ruhu hep bir arayış içinde olmuş. Zenginlik bu kıza mutluluk getirmemiş.

Mutluluğu eski sevgilisinde tekrar bulmaya giden kız, müzisyen sevgilisine geri dönmek istemiş; ama müzisyen genç kıza kabul etmemiş. Kız buna dayanamamış, intihar etmiş. Bu olayı baştan sonra dinleyen Neriman, bundan kendine bir ders çıkarır. Macit'in davetine gitmekten kesinlikle vazgeçer. Balo onun için artık gereksizdir. İçindeki tüm arayış biter. Nereye ait olduğunu artık çok iyi bilir. O, babasının sözünü dinler, Şinasi ile evleneceğini bildirir.

Kitabın Ana fikri

Batılı olmak, onlar gibi yaşamak değildir.

Kitaptaki Olaylar Ve Şahısların Tahlili

Şahısların Tahlili

Neriman: Musiki okulunda (Darülelhan) okuyan bilgili, kültürlü biridir. İkilem içinde yaşar. Yaşadığı semt ve bher gün gördüğü insanlardan, sohbetlerden bıkmıştır. Yenilik ister. Bir toplantıda tanıştığı Macit'e ilgi duyar. Değişimi bu kişiyle birlikte yakalayacağına inanır. Batı hayranlığı zamanla yerini hüsrana bırakır. Sonunda gerçeği gören Neriman, kendi kültürüne daha çok sahip çıkar.

Şinasi: Doğu kültürüyle büyümüş, doğu kültürünün inceliklerini ve güzelliklerini çok iyi bilen biridir. Kendini iyi yetiştirmiş, bilgili, kültürlü ve çevresi tarafından ilgi duyulan birisidir. Batı kültüründen hoşlanmaz. Neriman'ın ikile içinde kalmasından dolayı üzgündür; ama mücadeleden vazgeçmez. Batı kültürüyle yetişmiş olan Macit'i sevmez.

Faiz Bey: Doğunun kültürü ile yetişmiş. Kendisini ve kültürünü iyi bilen, musikiyi ve sohbeti seven, bilgili, kültürlü birisidir. Şinasi'yi doğu kültürüyle yetiştirdiği

için çok sever. Neriman'ın Şinasi ile evlenmesini ister. Kızının Batı hayranlığını endişe ile karşılar. Şinasi'den yardım ister.

Olayların Tahlihi

Neriman yaşadığı çevreden ve beraber yaşadığı insanlardan sıkılmıştır. Değişiklik isteyen Neriman, Macit ile karşılaşmış ve bunu bir kurtuluş olarak görmüştür. Yakın bir zamanda düzenlenecek bir balodan bahsedilen romanda olalar bu balo öncesinde gelişir. Şinasi'nin baloya gitmeyeceğini düşünen Neriman baloya Macit ile gitmek ister. Balodan önce dayısının evine gider, dayısının kızlarının anlattığı bir olay onu derinden etkiler, hayatının en önemli kararını bu olayı dinledikten sonra verir, Macit'ten vazgeçer, gerçekleri görür, Şinasi'ye geri döner.

Kitap Hakkındaki Şahsi Görüşler

Baştan sona ibret alınarak okunacak bir eserdir. Yazar, dil ve anlatımı, mesaj verme kaygısı olmasına rağmen ustaca kullanmıştır. Kişiler arası iletişim, çok iyi şekilde işlenmiştir. Neriman, Faiz Bey, Şinasi karakterleri belirgin; ama Macit karakteri çok silik kalmıştır. Macit karakteri de canlı anlatılsa daha heyecanlı olurdu.

İlk sayfadan itibaren insanı kendisine çeken, geçmişteki olaylarla günümüze de ders veren okuyan için çok yararlı bir kitaptır. Günümüz gençlerinin kendine çeki düzen vermesi için yol gösterici bir kitaptır.

IV. BULGULAR VE YORUM

1. YARGILI-YARGISIZ ANLATIM

Yargılı ve yargısız anlatım söz diziminin konusudur. Yargısız anlatım kelime ve kelime gruplarının işleyişini, yapısını kapsar. Tam bir yargı bildirmez, tam bir duygu düşünce belirtmez; ama bu durum kelime ve kelime gruplarının hiçbir anlam ifade etmediğini göstermez. Bir şekilde bir nesnenin, kavramın veya eylemin bir yönünü ifade eder, onu tanıtır, onların bir şekilde karşılığı olur. Örneğin, “*kırmızı şapkalı adam*” bir sıfat tamlamasıdır. Yargısız bir anlatıma sahiptir. Adamın başında bir şapkanın olduğunu, bu şapkanın renginin kırmızı olduğu anlatmaktadır. Bu *kırmızı şapkalı adam* ne yapmaktadır? Kimdir? Ne söylüyor? Bu konular açık değildir. Çünkü *kırmızı şapkalı adam* bir cümle değildir. Bir cümlenin herhangi bir parçasıdır.

Yargılı anlatım cümlenin yapısıyla doğrudan ilişkilidir. Tam bir anlam ifade eden bir yapıya sahiptir. “*kırmızı şapkalı adam, otobüse bindi*” şeklinde bir yapı yargılı anlatıma girer. Çünkü bu yapı bir cümledir. Öznesi ve yüklemi vardır. *Kırmızı şapkalı adamın* ne yaptığını tam olarak anlatmaktadır. Görüldüğü gibi yargısız bir anlatım, yargılı bir anlatımın oluşmasına yardımcı olmuştur. Çekimli bir fiil bu yargısız anlatımı yargılı hâle getirmiştir. Yargı bildirmeyen kelimeler ve kelime grupları cümle sayılmazlar. Yargılı anlatım, bir duygu veya düşünceyi tam olarak ifade eden kelime veya kelimeler topluluğudur. Bir hüküm bildirir. Karşımızdaki kişi söyleneni tam olarak anlar. Yüklem ve öznenin olmadığı hiçbir yargı cümle olarak adlandırılmaz. Yargılı anlatıma örnek teşkil etmez.

2. KELİME GRUBU TAHLİLLERİ

Neriman ve Şinasi, Darülelhan'dan beraber çıktılar, Vezneciler'e kadar beraber yürüdüler.

Neriman (i) / ve (be) / Şinasi (i): bağlama grubu

Vezneciler'e (i) / kadar (çe): edat grubu

Beyazıt'ta bir arkadaşının davetine geciken Neriman koşuyor, Şinasi'yi biraz geride bırakıyordu.

bir arkadaşının davetine geciken (s) / Neriman (i): sıfat tamlaması

bir arkadaşının davetine (yt) / geciken (y): sıfat-fiil grubu

bir arkadaşının (ty) / daveti (tn): belirtili isim tamlaması

bir (s) / arkadaş (i): sıfat tamlaması

biraz (s) / geri (i): sıfat tamlaması

Yolda çok konuşamadılar. Şinasi, Neriman'a söylediği sözlerin onda bu akşam daha az alâka uyandırdığını anladıkça yükselen ve yorulan sesiyle cevabını bile alamadığı şeyler soruyordu.

Neriman'a söylediği sözlerin onda bu akşam daha az alâka uyandırdığını (bln) / anladıkça (y): zarf-fiil grubu

Neriman'a söylediği sözlerin (ty) / onda bu akşam daha az alâka uyandırdığı (tn): belirtili isim tamlaması

Neriman'a söylediği (s) / sözler (i): sıfat tamlaması

Neriman'a (yt) / söylediği (y): sıfat-fiil grubu

onda (yt) bu akşam (z) daha az (z) / alâka uyandırdığını (y): sıfat-fiil grubu

bu (s) / akşam (i): sıfat tamlaması

daha az (s) / alâka (i): sıfat tamlaması

daha (s) / az (i): sıfat tamlaması

yükselen (i) / ve (be) / yorulan (i): bağlama grubu

alâka (i) / uyandır- (f): birleşik fiil

yükselen ve yorulan sesi (i) / ile (çe): edat grubu
yükselen ve yorulan (s) ses (i) : sıfat tamlaması
yükselen(i) / ve (be) / yorulan (i) : bağlama grubu
cevabını bile alamadığı (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması
cevabını (bln) / bile (cdö) / alamadığı (y) : sıfat-fiil grubu

Nihayet bu yorgunluk, sesinden bütün vücuduna ve şuuruna geçti: Kolunun altına sıkıştırdığı kemence ağır geliyordu;

bu (s) / yorgunluk (i) : sıfat tamlaması
bütün (s) vücut ve şuur (i) : sıfat tamlaması
vücut (i) / ve (be) / şuur (i) : bağlama grubu
Kolunun altına sıkıştırdığı (s) / kemence (i) : sıfat tamlaması
Kolunun altına (yt) / sıkıştırdığı (y) : sıfat-fiil grubu
Kolunun (ty) / altı (tn) : belirtili isim tamlaması

hafif uzamış tıraşı, aynaya bakılmadan bağlanmış boyunbağı, kemence sürtünüşleri ile sağ dizi ütü tutmaz bir hale gelen pantolonu, tozlu potinleri, Şinasi için ayrı ayrı birer mesele oldular, kendilerine dikkat ettirmeye başladılar ve ağırlaştılar.

hafif uzamış (s) / tıraş (i) : sıfat tamlaması
hafif (z) / uzamış (y) : sıfat-fiil grubu
aynaya bakılmadan bağlanmış (s) / boyunbağı (i) : sıfat tamlaması
aynaya bakılmadan (z) / bağlanmış (y) : sıfat-fiil grubu
aynaya (yt) / bakılmadan (y) : zarf-fiil grubu
boyun (i) / bağı (i) : belirtisiz isim tamlaması
kemence sürtünüşleri ile sağ dizi ütü tutmaz bir hale gelen (s) / pantolon (i) : sıfat tamlaması
kemence sürtünüşleri ile (z) / sağ dizi (ö) / ütü tutmaz bir hale (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu
kemence sürtünüşleri (i) / ile (çe) : edat grubu
kemence (i) / sürtünüşleri (i): belirtisiz isim tamlaması
sağ (s) / diz (i) : sıfat tamlaması

ütü tutmaz (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

tozlu (s) / potinler (i) : sıfat tamlaması

Şinasi (i) / için (çe) : edat grubu

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu

birer (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

dikkat ettirmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

dikkat (i) / et-(yf) : birleşik fiil

Daima bir iki adım önde giden Neriman'ın yürüyüşündeki çevikliği, kıyafetindeki itinayı gören Şinasi, onunla kendisi arasındaki farkı hissetmekten de yoruluyordu.

Daima bir iki adım önde giden Neriman'ın yürüyüşündeki çevikliği, kıyafetindeki itinayı gören (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Daima (z) / bir iki adım önde giden Neriman'ın yürüyüşündeki çevikliği (bln) / kıyafetindeki itinayı (bln) / gören (y) : sıfat-fiil grubu

bir iki adım önde giden Neriman'ın yürüyüşündeki (s) / çeviklik (i) : sıfat tamlaması

bir iki adım önde giden Neriman'ın (ty) / yürüyüşü (tn) : belirtili isim tamlaması

bir iki adım önde giden (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

bir iki adım önde (z) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

bir iki adım (s) / ön (i) : sıfat tamlaması

bir iki (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

kıyafetindeki (s) / itina (i) : sıfat tamlaması

onunla kendisi arasındaki farkı (bln) / hissetmekten (y) : isim-fiil grubu

onunla kendisi arasındaki (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

onunla kendisi (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

o (i) / ile (be) / kendisi (i) : bağlama grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Beyazıt'a kadar çıkmak istemedi, eski Dârülfünun binasının önünde durdu; ayrılmak arzusuna benzer bir hareket yaptı.

Beyazıt'a (i) / kadar (çe) : edat grubu

çıkmak (f) / iste- (yf) : birleşik fiil

eski Dârülfünun binasının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

eski (s) / Dârülfünun binası (i) : sıfat tamlaması

Dârülfünun (ty) / binası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ayrılmak arzusuna benzer (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

ayrılmak arzusuna (yt) / benzer (y) : sıfat-fiil grubu

ayrılmak (i) / arzusu (i) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

Neriman da hemen durmuş, hemen elini uzatmıştı; fakat onun gizli bir sevinçle karışan bu acelesi, Şinasi'yi tereddüde düşürdü ve ayrılmak azabını artırdı. Neriman'ın elini bırakamıyor, ayrılığı geciktirmek için lüzumsuz şeyler söylüyordu.

Onun (ty) / gizli bir sevinçle karışan bu acelesi (tn) : belirtili isim tamlaması

gizli bir sevinçle karışan (s) / bu acele (i) : sıfat tamlaması

gizli bir sevinçle (z) / karışan (y): sıfat-fiil grubu

gizli bir sevinç (i) / ile (çe) : edat grubu

gizli (s) / bir sevinç (i): sıfat tamlaması

bir (s) / sevinç (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / acele (i) : sıfat tamlaması

tereddüde (i) / düş-(f) : birleşik fiil

ayrılmak (i) / azabı (i) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / eli (tn): belirtili isim tamlaması

ayrılığı geciktirmek (i) / için (çe) : edat grubu

ayrılığı (bln) / geciktirmek (y) : isim-fiil grubu

lüzumsuz (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Sabırsızlanan genç kız, biraz şiddetle elini çekti, kurtardı, koşarak uzaklaştı. Günün bu saatinde Şinasi'nin yalnız başına yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Sabırsızlanan (s) / genç kız (i) : sıfat tamlaması

genç (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

biraz (s)/ şiddet (i) : sıfat tamlaması

Günün (ty) / bu saati (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin yalnız başına yapabileceği (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / yalnız başına yapabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

yalnız başına (z) / yapabileceği (y) : sıfat-fiil grubu

yalnız (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

yap- (f) / -a- bil-(yf) : birleşik fiil

hiçbir (s) / şey (i): sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Ne tarafa yürüyeceğini kestiremedi, birkaç adım attıktan sonra geriye döndü, o anın boşluğunu doldurmak için bir cigara aradı, paketini açtı ve boş buldu.

Ne (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

birkaç adım attıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

birkaç adım (bsn) / attıktan (y) : zarf-fiil grubu

birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

doldurmak (i) / için (çe) : edat grubu

o anın boşluğunu (bln) / doldurmak (y) : isim-fiil grubu

o anın (ty) / boşluğu (tn) : belirtili isim tamlaması

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / cigara (i) : sıfat tamlaması

Tütüncüye giderek bir cigara aldı ve camın kenarına asılı bir Akşam gazetesinin ilk sayfasına göz attı: Darülelhan muallimlerinden birinin resmi, alaturka, alafranga musiki münakaşası hakkında sözler. Gazeteyi aldı, katladı, ceketinin dış cebine soktu.

Tütüncüye (yt) / giderek (y) : zarf-fiil grubu

Bir (s) / cigara (i) : sıfat tamlaması

camın kenarına asılı bir Akşam gazetesinin (ty) / ilk sayfası (tn) : belirtili isim tamlaması

camın kenarına asılı (s) / bir Akşam gazetesi (i) : sıfat tamlaması

camın kenarına (i) / asılı (i) : kısaltma grubu
camın (ty) / kenarı (tn): belirtili isim tamlaması
bir (s) / Akşam gazetesi (i) : sıfat tamlaması
Akşam (i) / gazetesi (i) : belirtisiz isim tamlaması
göz (i) / at- (f) : birleşik fiil
Darülelhan muallimlerinden birinin (ty) / resmi (i) : belirtili isim tamlaması
Darülelhan muallimlerinden (i) / biri (i) : kısaltma grubu
Darülelhan (i) / muallimleri (i) : belirtisiz isim tamlaması
alaturka, alafranga musiki münakaşası hakkında (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması
alaturka, alafranga musiki (ty) / münakaşası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
alaturka (s) / alafranga (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması
ceketinin (ty) / dış cebi (tn) : belirtili isim tamlaması
dış (s) / cep (i) : sıfat tamlaması

Geri dönerek tekrar Beyazıt'a doğru ağır ağır yürüdü. Neriman'ın misafir gittiği arkadaşı, Beyazıt'ın arka tarafında, yangın yerlerinde oturuyordu.

Geri (z) / dönerek (y) : zarf-fiil grubu
Beyazıt'a (i) / doğru (çe) : edat grubu
ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu
Neriman'ın (ty) / misafir gittiği arkadaşı (tn) : belirtili isim tamlaması
misafir gittiği (s) / arkadaş (i) : sıfat tamlaması
misafir (bsn) / gittiği (y) : sıfat-fiil grubu
Beyazıt'ın (ty) / arka tarafı (tn): belirtili isim tamlaması
arka (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması
yangın (i) / yerleri (i) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi'den pek hoşlanmadığı için, ikidir, onu evindeki toplantıya çağırılmıştı.

O vakte kadar buna pek ehemmiyet vermeyen Şinasi, ilk defa olarak alındı.

Şinasi'den pek hoşlanmadığı (i) / için (çe) : edat grubu
Şinasi'den (yt) / pek (z) / hoşlanmadığı (y) : sıfat-fiil grubu
Evindeki (s) / toplantı (i) : sıfat tamlaması

O vakte kadar pek ehemmiyet vermeyen (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

O vakte kadar (z) / pek (z) / ehemmiyet vermeyen (y) : sıfat-fiil grubu

O vakte (i) / kadar (çe) : edat grubu

O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

ilk defa (z) / olarak (y): zarf-fiil grubu

ilk (s) / defa (i): sıfat tamlaması

Zaaf anlarında, insanın can sıkıcı bir vakıayı tahsis edemeyerek umumileştirmesi ve bir felâketi aynı seri içindeki bütün menfi ihtimallere teşmil ederek hepsini hakikat gibi görmesi yüzünden Şinasi de,

Zaaf anlarında, insanın can sıkıcı bir vakıayı tahsis edemeyerek umumileştirmesi ve bir felâketi aynı seri içindeki bütün menfi ihtimallere teşmil ederek hepsini hakikat gibi görmesi (i) / yüzünden (çe) : edat grubu

Zaaf (ty) / anları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

insanın (ty) / can sıkıcı bir vakıayı tahsis edemeyerek umumileştirmesi ve bir felâketi aynı seri içindeki bütün menfi ihtimallere teşmil ederek hepsini hakikat gibi görmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

can sıkıcı bir vakıayı tahsis edemeyerek umumileştirmesi (i) / ve (be) / bir felâketi aynı seri içindeki bütün menfi ihtimallere teşmil ederek hepsini hakikat gibi görmesi (i): bağlama grubu

can sıkıcı bir vakıayı (bln) / tahsis edemeyerek (z) / umumileştirmesi (y) : isim-fiil grubu

can sıkıcı bir vakıayı (bln) / tahsis edemeyerek (y) : zarf-fiil grubu

can sıkıcı (s) / bir vakıa (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / vakıa (i) : sıfat tamlaması

can (i) / sık- (f) : birleşik fiil

tahsis (i) / et-(yf) : birleşik fiil

bir felâketi aynı seri içindeki bütün menfi ihtimallere teşmil ederek (z) / hepsini (bln) / hakikat gibi (z) / görmesi (y) : isim-fiil grubu

bir felâketi (bln) / aynı seri içindeki bütün menfi ihtimallere (yt) / teşmil ederek (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / felâket (i): sıfat tamlaması

aynı seri içindeki (s) / bütün menfi ihtimaller (i) : sıfat tamlaması

aynı seri (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

aynı (s) / seri (i): sıfat tamlaması

menfi (s) / ihtimaller (i) : sıfat tamlaması

hakikat (i) / gibi (çe) : edat grubu

Neriman'ın arkadaşı tarafından davet edilmemesinin hususî sebeplerini araştıramıyor, bütün Darülelhan kızlarının kendisinden hoşlanmadığını zannetmeye kadar varıyordu.

Neriman'ın arkadaşı tarafından davet edilmemesinin (ty) / hususî sebepleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / arkadaşı tarafından davet edilmemesi (tn) : belirtili isim tamlaması

arkadaşı tarafından (z) / davet edilmemesi (y) : isim-fiil grubu

arkadaşı (ty) / tarafı (tn): belirtisiz isim tamlaması

davet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hususî (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

zaaf (ty) / anları (tn): belirtisiz isim tamlaması

bütün Darülelhan kızlarının kendisinden hoşlanmadığını zannetmeye (i) / kadar (çe) : edat grubu

bütün Darülelhan kızlarının kendisinden hoşlanmadığını (bln) / zannetmeye (y): isim-fiil grubu

bütün Darülelhan kızlarının (ö) / kendisinden (yt) / hoşlanmadığını (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / Darülelhan kızları (i) : sıfat tamlaması

Darülelhan (i) / kızları (i) : belirtisiz isim tamlaması

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Cıgarasını yaktı ve kibriti çakarken aşağı kayan kemeçesini koltuğuna sıkıştırmak için, itiyat haline gelmiş hareketini yaparak yürümeye devam etti.

kibriti çakarken (z) / aşağı kayan kemeçesini koltuğuna sıkıştırmak için (z) / itiyat haline gelmiş hareketini (bln) / yaparak (y) : zarf-fiil grubu

aşağı kayan kemeçesini koltuğuna sıkıştırmak (i) / için (çe) : edat grubu

aşağı kayan kemeçesini (bln) / koltuğuna (yt) / sıkıştırmak (y) : isim-fiil grubu

kibriti (bln) / çakarken (y) : zarf-fiil grubu

aşağı kayan (s) / kemeçe (i) : sıfat tamlaması

aşağı (z) / kayan (y) : sıfat-fiil grubu

itiyat haline gelmiş (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

itiyat haline (i) / gel- (f) : birleşik fiil

itiyat (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hareket (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

devam (i) / et-(yf) : birleşik fiil

Beyazıt meydanına gelince tramvay bekleme yerinde Neriman'ı gördü, şaşırarak birdenbire durakladı. Evvelâ Neriman'ın tramvay bekleyip beklemediğini anlamamıştı. Adımlarını hızlaştırarak ona doğru yürüdü.

Beyazıt meydanına (yt) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

Beyazıt (ty) / meydanı (tn): belirtisiz isim tamlaması

tramvay bekleme (ty) / yeri (tn): belirtisiz isim tamlaması

tramvay (bsn) / bekleme (y) : isim-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / tramvay bekleyip beklemediği (tn) : belirtili isim tamlaması

tramvay (bsn) / bekleyip beklemediğini (y) : sıfat-fiil grubu

adımlarını (bln) / hızlaştırarak (y): zarf-fiil grubu

ona (i) / doğru (çe): edat grubu

bekleyip (z) / beklemediği (y) : sıfat-fiil grubu

Fakat Neriman'ın hem kol saatine, hem de tramvayın geleceği tarafa sabırsızlıkla baktığını görünce, arkadaşına gitmediğini anladı, ona görünmek istemeyerek sıra kahvelerin arasına çekildi ve onu uzaktan seyretti.

Neriman'ın hem kol saatine, hem de tramvayın geleceği tarafa sabırsızlıkla baktığını (bln) / görünce (y) : zarf-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / hem kol saatine, hem de tramvayın geleceği tarafa sabırsızlıkla baktığı (tn) : belirtili isim tamlaması

hem kol saatine (yt) / hem de tramvayın geleceği tarafa (yt) / sabırsızlıkla (z) / baktığını (y): sıfat-fiil grubu

hem (be) / kol saatine (i) / hem de (be) / tramvayın geleceği tarafa (i) : bağlama grubu

Neriman'ın (ty) / kol saati (tn) : belirtili isim tamlaması

kol (ty) / saati (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tramvayın geleceği (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

tramvayın (ty) / geleceği (tn) : belirtili isim tamlaması

arka (s) / daş (i) : sıfat tamlaması

ona (yt) / görünmek istemeyerek (y) : zarf-fiil grubu

görünmek (i) / iste-(yf) : birleşik fiil

sıra kahvelerin (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

sıra (s) / kahveler (i) : sıfat tamlaması

seyir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman ilk gelen Fatih-Harbiye tramvayına herkesten evvel atlamaya muvaffak olmuştu.

ilk gelen Fatih-Harbiye tramvayına (yt) / herkesten evvel (z) / atlamaya (y) : isim-fiil grubu

ilk gelen (s) / Fatih-Harbiye tramvayı (i) : sıfat tamlaması

Fatih-Harbiye (ty) / tramvayı (tn) : belirtili isim tamlaması

ilk (z) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

herkesten (i) / evvel (çe): edat grubu

muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Tramvayın arkasından koşmak, içine atlamak arzusuyla Şinasi'nin vücudu birdenbire gerildi ve gevşedi; büyük bir hareket ihtiyacıyla üç dört adım koştu ve durdu.

Tramvayın arkasından koşmak, içine atlamak arzusu (i) / ile (çe) : edat grubu

Tramvayın arkasından koşmak (ty) / içine atlamak (ty) / arzusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Tramvayın arkasından (yt) / koşmak (y) : isim-fiil grubu

Tramvayın (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması

Tramvayın içine (yt) / atlamak (i) : isim-fiil grubu

Tramvayın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / vücudu (tn) : belirtili isim tamlaması
birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
büyük bir hareket ihtiyacı (i) / ile (çe) : edat grubu
büyük bir hareket (ty) / ihtiyacı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
büyük (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması
üç dört (s) / adım (i) : sıfat tamlaması
üç (i) / dört (i) : tekrar grubu

O anda pek çok şeyler yapmak istediği halde, gözleri, köşeyi ağır ağır dönen tramvaya takılıp kalmıştı.

pek çok şeyler yapmak istediği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması
pek çok şeyler (bsn) / yapmak istediği (y) : sıfat-fiil grubu
pek çok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması
pek (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
o (s) / an (i) : sıfat tamlaması
köşeyi ağır ağır dönen (s) / tramvay (i) : sıfat tamlaması
köşeyi (bln) / ağır ağır (z) / dönen (y) : sıfat-fiil grubu
ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu
takılıp (f) / kal-(f) : birleşik fiil

Başka hiçbir şey görmüyor, yanından adam geçip geçmediğine dikkat etmiyor, ayak seslerini işitmiyordu.

Başka (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması
hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması
yanından (yt) / adam (ö) / geçip geçmediği (y) : sıfat-fiil grubu
geçip (z) / geçmediğine (y) : sıfat-fiil grubu
dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil
ayak (ty) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Başına kan doldu ve dışarı âlemlerle bütün alâkaları kesilir gibi oldu. Bir anda gözlerinin önünde bütün manzaralar silinmişti ve hiçbir ses duymuyordu. Kulakları uğuldamaya başladı.

Başına kan (i) / dol- (f) : birleşik fiil
dışarı (s) / âlem (i) : sıfat tamlaması
bütün alâkaları kesilir gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
bütün alâkaları kesilir (i) / gibi (çe) : edat grubu
bütün (s) / alâkalar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması
gözlerinin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması
bütün (s) / manzaralar (i) : sıfat tamlaması
hiçbir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması
hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması
uğuldamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Vücudu hep geriliyor ve gevşiyordu. Kalbinde şiddetli bir çarpıntı. Arada bir, tramvayın uzaklaştığını unutarak, içine tekrar koşmak, büyük bir hareket yapmak için hamleler gelip gidiyordu.

Şiddetli (s) / bir çarpıntı (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çarpıntı (i) : sıfat tamlaması
arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu
tekrar koşmak (i) / büyük bir hareket yapmak (i) / için (çe) : edat grubu
büyük bir hareket (bsn) / yapmak (y) : isim-fiil grubu
tramvayın uzaklaştığını (bln) / unutarak (y) : zarf-fiil grubu
tramvayın (ty) / uzaklaştığı (tn) : belirtili isim tamlaması
tekrar (z) / koşmak (y) : isim-fiil grubu
büyük (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması
gelip (f) / git (f) : tekrar grubu

Hiçbir şey yapamayacağını anladığı vakit bütün vücudu gevşemişti.

Hiçbir şey yapamayacağını anladığı (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması
Hiçbir şey yapamayacağını (bln) / anladığı (y) : sıfat-fiil grubu
Hiçbir şey (bsn) / yapamayacağını (y) : sıfat-fiil grubu
Hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / vücut (i) : sıfat tamlaması

Cigarası yarısına gelmediği halde, farkında olmadan paketini çıkardı, bir cigara daha yaktı ve yanlılıkla, yeni yaktığı cigarayı yere atarak eskisini içmeğe devam etti. Sık sık aşağı kayan kemeçesini eline almıştı.

yarısına gelmediği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

yarısına (yt) / gelmediği (y) : sıfat-fiil grubu

farkında (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / cigara (i) : sıfat tamlaması

yeni yaktığı cigarayı (bln) / yere (yt) / atarak (y) : zarf-fiil grubu

eskisini (bln) / içmeğe (y) : isim-fiil grubu

yeni yaktığı (s) / cigara (i) : sıfat tamlaması

yeni (z) / yaktığı (y) : sıfat-fiil grubu

devam (i) / et-(yf): birleşik fiil

sık sık aşağı kayan (s) / kemeçe (i) : sıfat tamlaması

sık sık (z) / aşağı (z) / kayan (y) : sıfat-fiil grubu

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu

Etrafını görmeye başlıyordu. İki kişi konuşarak önünden geçtiler ve ona bakmadılar. Uzakta mektep çocuklarının haykırışlarını duyarak biraz daha toplandı.

görmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

iki kişi (ö) / konuşarak (y) : zarf-fiil grubu

iki (s) / kişi (i) : sıfat tamlaması

mekteп çocuklarının haykırışlarını (bln)/ duyarak (y) : zarf-fiil grubu

mekteп çocuklarının (ty) / haykırışları (tn) : belirtili isim tamlaması

mekteп (ty) / çocukları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Sokağın kenarında, bahçe haline getirilen kahvedeki masalardan birine sallanarak ilerledi, bir sandalyeye çöktü.

Sokağın kenarında (yt) / bahçe haline getirilen kahvedeki masalardan birine (yt) / sallanarak (y) : zarf-fiil grubu

bahçe haline getirilen kahvedeki masalardan (i) / biri (i) : kısaltma grubu

bahçe haline getirilen kahvedeki (s) / masalar (i) : sıfat tamlaması

bahçe haline getirilen (s) / kahve (i) : sıfat tamlaması

bahçe haline (yt) / getirilen (y) : sıfat-fiil grubu

bahçe (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sokağın (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / sandalye (i) : sıfat tamlaması

Bir kere düşünmeye başlayacak olursa, kahvecinin sualleriyle rahatsız edilmemek için hemen kahvesini ısmarladı, getirtti, bir cigara daha yakarak düşünmeye başladı. Kendi kendine ilk sorduğu şu olmuştu: "Ne yapmak lazım?"

Bir kere (z) / düşünmeye başlayacak olursa (y) : zarf-fiil grubu

Bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

düşünmeye başlayacak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

düşünmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

kahvecinin sualleriyle rahatsız edilmemek (i) / için (çe) : edat grubu

kahvecinin sualleriyle (z) / rahatsız edilmemek (y): isim-fiil grubu

kahvecinin sualleri (i) / ile (çe): edat grubu

kahvecinin (ty) / sualleri (tn) : belirtili isim tamlaması

rahatsız (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir cigara (bsn) / daha (cdö) yakarak (y): zarf-fiil grubu

bir (s) / cigara (i) : sıfat tamlaması

Kendi kendine ilk sorduğu (s) / şu (i) : sıfat tamlaması

Kendi kendine (yt) / ilk (z) / sorduğu (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

Ne (bsn) / yapmak (y): isim-fiil grubu

Fakat buna cevap vermeden evvel, vaktiyle ona tabii görünen, fakat şu anda yeni bir mana ile harekete gelen birçok şeyler hatırlamaya başladı:

buna cevap vermeden (i) / evvel (çe) : edat grubu

buna (yt) / cevap vermeden (y) : zarf-fiil grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

vaktiyle ona tabii görünen (s) / fakat şu anda yeni bir mana ile harekete gelen (s) /

birçok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

vaktiyle (z) / ona (yt) / tabii (z) / görünen (y) : sıfat-fiil grubu

şu anda (z) / yeni bir mana ile (z) / harekete gelen (y) : sıfat-fiil grubu

yeni bir mana (i) / ile (çe) : edat grubu

vakti (i) / ile (çe) : edat grubu

yeni (s) / bir mana (i): sıfat tamlaması

bir (s) / mana (i) : sıfat tamlaması

şu (s) / an (i) sıfat tamlaması

harekete (i) / gel- (f) : birleşik fiil

birçok (s) / şeyler (i): sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i): sıfat tamlaması

hatırlamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Neriman'ın Darüelhan'a uğramadığı günlerin sıklaşması, evine geç gidişleri, tuvaletine verdiği ehemmiyetin artması, Şinasi ile konuşurken sesine dolan asabî titremeler; ve bunun gibi, teferruatı unutulmuş, fakat yekûnunun intibâi kuvvetli bir surette hatırlanan küçük küçük birçok hadiseler kendi kendilerini hatırlatıyorlardı.

Neriman'ın Darüelhan'a uğramadığı günlerin (ty) / sıklaşması (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın Darüelhan'a uğramadığı (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / Darüelhan'a uğramadığı (tn): belirtili isim tamlaması

Darüelhan'a (yt) / uğramadığı (y) : sıfat-fiil grubu

evine (yt) / geç (z) / gidişleri (y): isim-fiil grubu

tuvaletine verdiği ehemmiyetin (ty) / artması (tn) : belirtili isim tamlaması

tuvaletine verdiği (s) / ehemmiyet (i) : sıfat tamlaması

tuvaletine (yt) (ehemmiyet) verdiği (y) : sıfat-fiil grubu

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

sesine dolan (s) asabî titremeler (i) : sıfat tamlaması

sesine (yt) / dolan (y): sıfat-fiil grubu

asabî (s) / titremeler (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ile (z) / konuşurken (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

bunun gibi teferruatı unutulmuş (s) / fakat yekûnunun intibai kuvvetli bir surette

hatırlanan (s) / küçük küçük birçok hadiseler (i) : sıfat tamlaması

bunun gibi (z) / teferruatı (bln) / unutulmuş (y): sıfat-fiil grubu

yekûnunun intibai (bln) / kuvvetli bir surette (z) / hatırlanan (y) : sıfat-fiil grubu

kuvvetli (s) / bir suret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

yekûnunun (ty) / intibai (tn): belirtili isim tamlaması

bunun (i) / gibi (çe) : edat grubu

küçük küçük (s) / birçok hadiseler (i) : sıfat tamlaması

küçük (i) / küçük (i) : tekrar grubu

birçok (s) / hadiseler (i): sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i): sıfat tamlaması

kendi (i) / kendilerini (i) : tekrar grubu

Son zamanlarda bütün bu farklılıklara dikkat eden Şinasi, aramak yorgunluğuna karışan gizli bir korku ile her hadiseyi ayrı ayrı eşelemekten çekinmişti.

Son zamanlarda bütün bu farklılıklara dikkat eden (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Son zamanlarda (z) / bütün bu farklılıklara (yt) / dikkat eden (y) : sıfat-fiil grubu

Son (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / bu farklılıklar (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / farklılıklar (i) : sıfat tamlaması

dikkat (i) / et-(yf) : birleşik fiil

aramak yorgunluğuna karışan gizli bir korku ile (z) / her hadiseyi (bln) / ayrı ayrı (z) / eşelemekten (y) : isim-fiil grubu

aramak yorgunluğuna karışan gizli bir korku (i) / ile (çe) : edat grubu

aramak yorgunluğuna karışan (s) / gizli bir korku (i) : sıfat tamlaması

aramak yorgunluğuna (yt) / karışan (y) : sıfat-fiil grubu

aramak (ty) / yorgunluğu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gizli (s) / bir korku (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / korku (i) : sıfat tamlaması

Hemen bir zihin gayretiyle muhakeme etmek istedi: "Mademki ben Neriman'ın değiştiğini çoktandır fark ediyordum." diye başladı. Fakat kendi kendini itham etmeye mecbur olmak korkusuyla muhakemesine devam edemedi.

"Mademki ben Neriman'ın değiştiğini çoktandır fark ediyordum." (i) / diye (e) : edat grubu

Neriman'ın (ty) / değiştiği (tn) : belirtili isim tamlaması

fark (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir zihin gayreti (i) / ile (e) : edat grubu

muhakeme etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

muhakeme (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi kendini itham etmeye mecbur olmak korkusu (i) / ile (e) : edat grubu

kendi kendini itham etmeye mecbur olmak (ty) / korkusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kendi kendini itham etmeye (yt) / mecbur olmak (y) : isim-fiil grubu

kendi kendini (bln) / itham etmeye (y) : isim-fiil grubu

kendi (i) / kendini (i) : tekrar grubu

itham (i) / et- (yf) : birleşik fiil

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Zaten Őuurunda büyük çatlaklar peyda oluyor, oralardan içeriye birçok insicamsız hatıralar boşalıyordu. Kendini bir daha toplayarak, yeni bir zihin gayretiyle muhakemesine devam etmeye çalıştı.

büyük (s) / çatlaklar (i) : sıfat tamlaması

peyda (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

birçok (s) / insicamsız hatıralar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ok (i) : sıfat tamlaması

insicamsız (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

Kendini (bln) / bir daha (z) / toplayarak (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması
devam etmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil
yeni bir zihin gayreti (i) / ile (çe) : edat grubu
yeni (s) bir zihin gayreti (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / zihin gayreti (i) : sıfat tamlaması
zihin (ty) / gayreti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

İçindeki sesi yükselterek tekrar ediyordu: "Mademki ben Neriman'ın değiştiğine çoktandır dikkat ediyordum."

İçindeki sesi (bln) / yükselterek (y) : zarf-fiil grubu
İçindeki (s) / ses (i) : sıfat tamlaması
tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Neriman'ın (ty) / değiştiği (tn) : belirtili isim tamlaması
dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fakat araya gene birçok hatıralar girdi ve mantıkî silsileyi bozdu: Bundan yirmi gün evvel Neriman Darülelhan'dan erken çıkmıştı; gene ayağında yeni yaptırdığı bu dekolte rügan iskarpinler ve üstünde bu filizî manto; mektebin kapısında birbirinden ayrıldılar.

araya (i) (gene birçok hatıralar) gir- (f) : birleşik fiil
birçok (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
mantıkî (s) / silsile (i) : sıfat tamlaması
yirmi gün (i) / evvel (çe) : edat grubu
yirmi (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
yeni yaptırdığı bu dekolte rügan iskarpinler (i) / ve (be) / bu filizî manto (i) : bağlama grubu
yeni yaptırdığı (s) / bu dekolte rügan iskarpinler (i): sıfat tamlaması
yeni (zt) / yaptırdığı (y) : sıfat-fiil grubu
bu (s) dekolte rügan iskarpinler (i): sıfat tamlaması

dekolte (s) / rügan iskarpinler (i): sıfat tamlaması

rügan (s) / iskarpinler (i): sıfat tamlaması

bu (s) / filizî manto (i) : sıfat tamlaması

filizî (s) / manto (i) : sıfat tamlaması

mektebin (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

O sırada Neriman, Şinasi'nin yüzüne bakmadan yürüyüvermişti. Belki de bu, gizli kararları belli etmesinden korkulan gözleri serbest bırakmak içindi;

Şinasi'nin yüzüne (yt) / bakmadan (y): zarf-fiil grubu

Şinasi'nin (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

yürü-(f) / -ü-ver- (yf) : birleşik fiil

O (s) / sıra (i) : sıfat tamlaması

gizli kararları belli etmesinden korkulan gözleri serbest bırakmak (i) / için (çe) : edat grubu

gizli kararları belli etmesinden korkulan gözleri (bln) / serbest bırakmak (y) : isim-fiil grubu

gizli kararları belli etmesinden korkulan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

gizli kararları belli etmesinden (yt) / korkulan (y) : sıfat-fiil grubu

gizli kararları (bln) / belli etmesinden (y) : zarf-fiil grubu

gizli (s) / kararlar (i) : sıfat tamlaması

belli (i) / et- (yf) : birleşik fiil

serbest bırakmak (i) / için (çe) : edat grubu

serbest (i) / bırak- (f) : birleşik fiil

belki de bunun için başını başka tarafa çevirmişti ve bugünkü gibi korkarak uzaklaşmıştı. Hep güneşte parlayan filizi manto; ya Darülelhan'a gelmediği günler?

bunun (i) / için (çe) : edat grubu

başka (i) / taraf (i) : sıfat tamlaması

bugünkü gibi (z) / korkarak (y) : zarf-fiil grubu

bugünkü (i) / gibi (çe) : edat grubu

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Hep güneşte parlayan (s) / filizi manto (i) : sıfat tamlaması

Hep (z) / güneşte (yt) / parlayan (y) : sıfat-fiil grubu

filizi (s) / manto (i) : sıfat tamlaması

Darülelhan'a gelmediği (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

Darülelhan'a (yt) / gelmediği (y): sıfat-fiil grubu

Bir kere, Şinasi'nin sorduğu ehemmiyetsiz bir şeye gayri tabî bir asabiyetle cevap vermişti.

Bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin sorduğu (s) / ehemmiyetsiz bir şey (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / sorduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

ehemmiyetsiz (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

gayri tabî bir asabiyet (i) / ile (çe) : edat grubu

gayri tabî (s) / bir asabiyet (i) : sıfat tamlaması

gayri (s) / tabî (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / asabiyet (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Yirmi gündür sazını mektebe getirmiyor. Sokakta, yürürlerken Neriman'ın rahatsız adım atışları. Bir gün mektebin kapısında, Neriman bir arkadaşıyla konuşurken Şinasi'nin yaklaştığını görmüş, birdenbire susmuş, ne konuştuklarını söylememişti...

Yirmi (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / rahatsız adım atışları (tn) : belirtili isim tamlaması

rahatsız (s) / adım atışları (i) : sıfat tamlaması

adım (ty) / atışları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

mektebin (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / yaklaştığı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir arkadaşıyla (z) / konuşurken (y) : zarf-fiil grubu

bir arkadaşı (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / arkadaş (i) : sıfat tamlaması

ne (bsn) / konuştukları (y) : sıfat-fiil grubu

Hep güneşte parlayan... "Şinasi canım sıkılıyor" deyip durmaları. Hep güneşte parlayan filizi... Şinasi birdenbire ayağını yere vurdu. Mühim bir şey daha hatırlamıştı. Fakat muhakemesine devam etmek de istiyordu: "Mademki ben Neriman'ın değişmeye başladığını..." Şimdi de biraz evvel tramvaya atlayışı gözünün önüne geliyor.

Hep (z) / güneşte (yt) / parlayan (y) : sıfat-fiil grubu

canım sıkılıyor (bsn) / deyip durmaları (y) : isim-fiil grubu

deyip (i) / dur- (f) : birleşik fiil

Hep (z) / güneşte (yt) / parlayan (y) : sıfat-fiil grubu

birden (i)/ bire (i) : kısaltma grubu

Mühim (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

devam etmek (f) / iste- (yf) : birleşik fiil

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman'ın (ty) / değişmeye başladığı (tn) : belirtili isim tamlaması

değişmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Hattâ bunun arkasından gayri hakikî bir takım sahneler tahayyül ediyor: Kendisi de Neriman'ın arkasından tramvaya atlıyor. Beyoğlu'na çıkıyor, onun girdiği bir pastacı dükkânında, arkada bir yere oturuyor, kendini gizliyor, randevu dakikasına kadar bekliyor ve...

bunun (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması

gayri hakikî (s) / bir takım sahneler (i) : sıfat tamlaması

gayri (s) / hakikî (i) : sıfat tamlaması

bir takım (s) / sahneler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

tahayyül (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Neriman'ın (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması
onun girdiği (s) / bir pastacı dükkânı (i) : sıfat tamlaması
onun (ty) / girdiği (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / pastacı dükkânı (i) : sıfat tamlaması
pastacı (ty) / dükkânı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
arkada (s) / bir yer (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması
randevu dakikasına (i) / kadar (çe) : edat grubu
randevu (ty) / dakikası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bunları tahayyül ederken, aynı zamanda, yarım kalan mantıkî cümle, bütün bu hayaller arasında ses veriyordu: "Mademki ben Neriman'ın değiştiğini çoktandır fark ediyordum."

Bunları (bln) / tahayyül ederken (y) : zarf-fiil grubu
tahayyül (i) / et- (yf): birleşik fiil
aynı (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
yarım kalan (s) / mantıkî cümle (i) : sıfat tamlaması
yarım (i) / kal- (f): birleşik fiil
mantıkî (s) / cümle (i) : sıfat tamlaması
bütün(s) / bu hayaller arası (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / hayaller arası (i) : sıfat tamlaması
hayaller (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
ses (i) / ver- (f) : birleşik fiil
Neriman'ın (ty) / değiştiği (tn) : belirtili isim tamlaması
fark (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Sonra bir anda, bütün renkler, çizgiler, sesler, parıltılar, kokular, son süratle giden bir otomobilin içindeki adamın ihsasları gibi hep birbirine karışıyor, sisleniyor, bulanıyor.

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / renkler (i) / çizgiler (i) / sesler (i) / parıltılar (i) / kokular (i) : sıfat tamlaması

son süratle giden bir otomobilin içindeki adamın ihsasları (i) / gibi (çe) : edat grubu

son süratle giden bir otomobilin içindeki adamın (ty) / ihsasları (tn) : belirtili isim tamlaması

son süratle giden bir otomobilin içindeki (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

son süratle giden bir otomobilin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

son süratle giden (s) / bir otomobil (i) : sıfat tamlaması

son süratle (z) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

son sürat (i) / ile (çe) : edat grubu

son (s) / sürat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / otomobil (i) : sıfat tamlaması

Yanı başındaki masaya gelen adamların dikkatinden sıkılan Şinasi ayağa kalktı ve kahveden çıktı.

Yanı başındaki masaya gelen adamların dikkatinden sıkılan (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Yanı başındaki masaya gelen adamların dikkatinden (yt) / sıkılan (y) : sıfat-fiil grubu

Yanı başındaki masaya gelen adamların (ty) / dikkati (tn) : belirtili isim tamlaması

Yanı başındaki masaya gelen (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

Yanı başındaki masaya (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

Yanı başındaki (s) / masa (i) : sıfat tamlaması

Yanı (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

Meydanı yürüdü, karşı tarafa geçti, Vezneciler'e doğru gideceği yerde Süleymaniye tarafına saptı. Kim bilir, kaç defa bu yollardan beraber geçtiler. Yedi sene! Siyah saten gömleklili, siyah başörtülü kız. O vakit böyle koşmazdı. Liseden çıkar ve Süleymaniye'nin köşesinde görünürdü.

karşı (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

Vezneciler'e doğru gideceği (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

Vezneciler'e doğru (z) / gideceği (y) : sıfat-fiil grubu

- Vezneciler'e (i) / doğru (çe) : edat grubu*
- Süleymaniye (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması*
- Kaç (s) / defa (i) : sıfat tamlaması*
- Bu (s) / yollar (i) : sıfat tamlaması*
- Yedi (s) / sene (i) : sıfat tamlaması*
- Siyah saten gömlekli (s) / siyah başörtülü (s) / kız (i) : sıfat tamlaması*
- Siyah (s) / saten gömlek (i) : sıfat tamlaması*
- satın (s) / gömlek (i) : sıfat tamlaması*
- siyah (s) / başörtülü (i) : sıfat tamlaması*
- baş (i) / örtülü (i) : kısaltma grubu*
- baş (ty) / örtü (tn) : belirtisiz isim tamlaması*
- O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması*
- Süleymaniye'nin (ty) / köşesi (tn) : belirtili isim tamlaması*

Kolunda çantası, başı önüne eğilmiş, gözlerinde korku ve dudaklarında tebessüm, Şinasi'nin yaklaştığını görünce korkusu giden ve sevinci artan gözleriyle yere bakar, hafifçe kızarırdı.

- gözlerinde korku (i) / ve (be) / dudaklarında tebessüm (i) : bağlama grubu*
- Şinasi'nin yaklaştığını görünce korkusu giden ve sevinci artan gözleri (i) / ile (çe) : edat grubu*
- Şinasi'nin yaklaştığını görünce korkusu giden ve sevinci artan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması*
- Şinasi'nin yaklaştığını görünce korkusu giden (i) / ve (be) / sevinci artan (i) : bağlama grubu*
- Şinasi'nin yaklaştığını görünce (z) / korkusu (ö) / giden (y) : sıfat-fiil grubu*
- sevinci (ö) / artan (y) : sıfat-fiil grubu*
- Şinasi'nin yaklaştığını (bln) / görünce (y) : zarf-fiil grubu*
- Şinasi'nin (ty) / yaklaştığı (tn) : belirtili isim tamlaması*

Sonra yanyana, hiç konuşmadan, epey yürürler ve buluşmanın ilk zevkini bu sükût içinde daha çok hissederlerdi. Kim bilir, kaç defa bu yollardan beraber geçtiler. Şinasi, içinden bir şarkı mırıldanmaya başladı.

hiç (z) / konuşmadan (y) : zarf-fiil grubu
yan (i) / yana (i) : kısaltma grubu
buluşmanın (ty) / ilk zevki (tn) : belirtili isim tamlaması
ilk (s) / zevk (i) : sıfat tamlaması
daha (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
his (i) / et (yf) : birleşik fiil
kaç (s) / defa (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / yollar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / şarkı (i) : sıfat tamlaması
mırıldanmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Son zamanlarda bu havayı çok seviyor ve çok çalıyordu: "Ne imiş aşk ü muhabbet, sevdâ..." Daha dün akşam, Neriman'ın babasıyla, bu şarkıyı üç dört kere beraber geçtiler ve ihtiyar adam da bu havayı çok sevdi.

Son (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / hava (i) : sıfat tamlaması
dün (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın babası (i) / ile (çe) : edat grubu
Neriman'ın (ty) / babası (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / şarkı (i) : sıfat tamlaması
üç dört (s) / kere (i) : sıfat tamlaması
üç (i) / dört (i) : tekrar grubu
ihtiyar (s) / adam (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / hava (i) : sıfat tamlaması

İçinden bir şarkı mırıldandığı vakitler, sokakta bile, Şinasi kendinden geçer, etrafı unuttur, yüzünün ne garip bir biçime girdiğini bilmezdi:

İçinden bir şarkı mırıldandığı (s) / vakitler (i) : sıfat tamlaması
İçinden (yt) / bir şarkı (bsn) / mırıldandığı (y) : sıfat-fiil grubu
bir (s) / şarkı (i) : sıfat tamlaması
kendinden (i) / geç- (f) : birleşik fiil
yüzünün (ty) / ne garip bir biçime girdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

ne garip bir biçime (yt) / girdiği (y) : sıfat-fiil grubu

ne garip (s) / bir biçim (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / garip (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / biçim(i) : sıfat tamlaması

Süzülmüş gözler, yarı açık ağız, ağır ağır sallanarak şarkının veznini takip eden baş.

Süzülmüş gözler (ö) / yarı açık ağız (ö) / ağır ağır (z) / sallanarak (y) : zarf-fiil grubu

Süzülmüş (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

yarı açık (s) / ağız (i) : sıfat tamlaması

yarı (i) / açık (i) : kısaltma grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

şarkının veznini takip eden (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

şarkının veznini (bln) / takip eden (y) : sıfat-fiil grubu

şarkının (ty) / vezni (tn) : belirtili isim tamlaması

takip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Gene böyle yürüyordu.Fatih'e kadar yürüdü. Neriman'la aynı mahallede, aynı sokakta oturuyordu. Bu akşam bütün bu sokaklardan hızla geçti, evine geldi, odasına çekildi ve kemeçesini torbasından çıkararak o şarkıyı çalmaya başladı.

Fatih'e (i) / kadar (çe) : edat grubu

Neriman (i) / ile (çe) : edat grubu

aynı (s) / mahalle (i) : sıfat tamlaması

aynı (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / bu sokaklar (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

kemeçesini (bln) / torbasından (yt) / çıkararak (y) : zarf-fiil grubu

o (s) / şarkı (i) : sıfat tamlaması

çalmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Hava bittikten sonra aynı makam içinde geziniyor, gene o şarkıyı çalıyordu. Belki sekiz on defa çaldı. Hafif bir sesle okuyarak refakat ediyordu.

Hava bittikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

Hava (ö) / bittikten (y) : zarf-fiil grubu

aynı makam (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

aynı (s) / makam (i) : sıfat tamlaması

o (s) / şarkı (i) : sıfat tamlaması

sekiz on (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

sekiz (i) / on (i) : tekrar grubu

Hafif bir sesle (z) / okuyarak (y) : zarf-fiil grubu

Hafif bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

Hafif (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

refakat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Yemekten sonra dışarı çıktı ve Neriman'ın evine gitti. Kapıyı açan Gülter, Şinasi içeri girdikten sonra bile, hâlâ başını uzatıp dışarıya bakıyor, gülüyordu.

Yemekten (i) / sonra (çe) : edat grubu

Neriman'ın (ty) / evi (tn) : belirtili isim tamlaması

Kapıyı açan (s) / Gülter (i) : sıfat tamlaması

Kapıyı (bln) / açan (y) : sıfat-fiil grubu

içeri girdikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

içeri (z) / girdikten (y) : zarf-fiil grubu

hâlâ (z) / başını (bln) / uzatıp (y) : zarf-fiil grubu

Sonra birdenbire, hayretle sordu:

—Küçük hanım sizinle beraber değil mi?

—Hayır. Daha gelmedi mi?

—Yoo? Ben şaka için dışarıda saklandı zannettim.

Şinasi yabancı bir yerde imiş gibi etrafına bakındı ve mırıldandı: "Saat on buçuk!"

Hayret (i) / ile (çe) : edat grubu

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim
Siz (i) / ile (çe) : edat grubu
şaka (i) / için (çe) : edat grubu
zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil
yabancı bir yerde imiş (i) / gibi (çe) : edat grubu
yabancı (s) / bir yer (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması
on (s) / buçuk (i) : sıfat tamlaması

**—Beyefendi de merakta. Yemeğini yedi o. Nerdeyse yatar, fakat siz buyurun!
 Şinasi, kömür tozu ve küf kokan bir taşlıkta, hiç kımıldamadan duruyordu.**

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim
hiç (z) / kımıldamadan (y) : zarf-fiil grubu
kömür tozu ve küf kokan (s) / bir taşlık (i) : sıfat tamlaması
kömür tozu ve küf (bsn) / kokan (y) : sıfat-fiil grubu
kömür tozu (i) / ve (be) / küf (i) : bağlama grubu
kömür (ty) / tozu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir (s) / taşlık (i) : sıfat tamlaması

Derunî asayişini temine çalışan Şinasi'nin muaşerete ait bir tereddüt geçirdiğini zanneden Gülter, tekrar etti:

Derunî asayişini temine çalışan Şinasi'nin muaşerete ait bir tereddüt geçirdiğini zanneden (s) / Gülter (i) : sıfat tamlaması
Derunî asayişini temine çalışan Şinasi'nin muaşerete ait bir tereddüt geçirdiğini (bln) / zanneden (y) : sıfat-fiil grubu
Derunî asayişini temine çalışan Şinasi'nin (ty) / muaşerete ait bir tereddüt geçirdiği (tn) : belirtili isim tamlaması
Derunî asayişini temine çalışan (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması
muaşerete ait bir tereddüt (bsn) / geçirdiğini (y) : sıfat-fiil grubu
Derunî asayişini (bln) / temine çalışan (y) : sıfat-fiil grubu
Derunî (s) / asayiş (i) : sıfat tamlaması
temine çalış- (temin etmeye (i) / çalışan (yf)) : birleşik fiil

muaşerete ait (s) / bir tereddüt (i) : sıfat tamlaması

muaşerete (i) / ait (i) : edat grubu

bir tereddüt (bsn) / geçirdiğini (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / tereddüt (i) : sıfat tamlaması

zan (s) / et- (yf) : birleşik fiil

tekrar (s) / et- (yf) : birleşik fiil

—Buyurun! Buyurun!

Şinasi kıınıldamıyordu. Titremeye başladı.

Gülter, bu duruşun manasını anlayınca, Şinasi'yi harekete getirmek için birkaç adım yürüdü ve sessiz bir telkinle onu da çektikten sonra:

Titremeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

bu duruşun manasını (bln) / anlayınca (y) : zarf-fiil grubu

bu duruşun (ty) / manası (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / duruş (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'yi harekete getirmek (i) / için (çe) : edat grubu

Şinasi'yi (bln) / harekete getirmek (y) : isim-fiil grubu

harekete (i) / getir- (f) : birleşik fiil

birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

sessiz bir telkin (i) / ile (çe) : edat grubu

sessiz (s) / bir telkin (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / telkin (i) : sıfat tamlaması

çektikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

—Buyurun siz, dedi, küçük hanım da neredeyse gelir.

Elindeki idare lâmbasıyla arada bir durarak Şinasi'nin yolunu aydınlatıyordu.

Her basamağı gıcırdayan tahta merdivenleri ağır ağır çıktılar.

küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

arada bir (z) / durarak (y) : zarf-fiil grubu

arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu

Elindeki idare lâmbası (i) / ile (çe) : edat grubu

Elindeki (s) / idare lâmbası (i) : sıfat tamlaması
idare (ty) / lâmbası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Şinasi'nin (ty) / yolu (tn) : belirtili isim tamlaması
Her basamağı gıcırdayan (s) / tahta merdivenler (i) : sıfat tamlaması
Her basamağı (ö) / gıcırdayan (y) : sıfat-fiil grubu
Her (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması
tahta (s) / merdivenler (i) : sıfat tamlaması
ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

Yukarı sofada, bir oda kapısının eşiğinde, Neriman'ın babası Faiz Bey, bir elinde kitap, öbür elinde gözlükle duruyor, merdivenlerden çıkanlara bakıyor, Şinasi'ye aşinalık etmeden bir şey arar gibi görünüyordu.

Yukarı (s) / sofa (i) : sıfat tamlaması
bir oda kapısının (ty) / eşiği (tn) : belirtili isim tamlaması
bir oda (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir (s) / oda (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın (ty) / babası (tn) : belirtili isim tamlaması
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
bir (s) / el (i) : sıfat tamlaması
öbür (s) / el (i) : sıfat tamlaması
gözlük (i) / ile (çe) : edat grubu
merdivenlerden (yt) / çıkanlar (y) : sıfat-fiil grubu
aşinalık (i) / et- (yf) : birleşik fiil
bir şey arar (i) / gibi (çe) : edat grubu
bir şey (bsn) / arar (y) : sıfat-fiil grubu
bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

—Yalnız mısın oğlum? diye sordu ve Neriman'ın beraber olmadığını anlayınca mırıldandı: "Çok şey!" Sonra Faiz Bey'le beraber odaya girdiler. Neriman'ın babası odanın ortasında durdu, biraz düşündü.

Yalnız mısın oğlum (i) / diye (çe) : edat grubu
Neriman'ın beraber olmadığını (bln) / anlayınca (y) : zarf-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / beraber olmadığı (tn) : belirtili isim tamlaması

beraber (i) / ol-(yf) : birleşik fiil

Çok (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey (i) / ile (çe) : edat grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Neriman'ın (ty) / babası (tn) : belirtili isim tamlaması

Odanın (ty) / ortası (tn) : belirtili isim tamlaması

Sonra ağır ağır yürüyerek, odanın köşesindeki minderde her zamanki yerine oturdu, hafifçe titreyen eliyle kitabını ve gözlüğünü yanı başındaki masanın üstüne bıraktı

ağır ağır (z) / yürüyerek (y) : zarf-fiil grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

odanın (ty) / köşesi (tn) : belirtili isim tamlaması

odanın köşesindeki (s) / minder (i) : sıfat tamlaması

her zamanki (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

hafifçe titreyen eli (i) / ile (çe) : edat grubu

hafifçe titreyen (s) / el (i) : sıfat tamlaması

hafifçe (z) / titreyen (y) : sıfat-fiil grubu

kitabını (i) / ve (be) / gözlüğünü (i) : bağlama grubu

yanı başındaki masanın (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

yanı başındaki (s) / masa (i) : sıfat tamlaması

yanı (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

ve önüne eğilmiş başını hiç oynatmayarak en ciddi zamanlarına mahsus bir bakışla yalnız gözlerini Şinasi'ye doğru kaldırdı.

önüne eğilmiş başını (bln) / hiç (z) / oynatmayarak (y) : zarf-fiil grubu

önüne eğilmiş (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

önüne (yt) / eğilmiş (y) : sıfat-fiil grubu

en ciddi zamanlarına mahsus bir bakış (i) / ile (çe) : edat grubu

en ciddi zamanlarına mahsus (s) / bir bakış (i) : sıfat tamlaması

en ciddi zamanlarına (i) / mahsus (i): kısaltma grubu

en ciddi (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

en (s) / ciddi (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

ve onun hâlâ ayakta durduğunu görünce, böyle zamanlarda merasim olmayacağını ima eden sitemli bir sesle:

onun hâlâ ayakta durduğunu (bln) / görünce (y) : zarf-fiil grubu

onun (ty) / hâlâ ayakta durduğunu (tn) : belirtili isim tamlaması

hâlâ (z) / ayakta (yt) / durduğu (y) : sıfat-fiil grubu

böyle zamanlarda merasim olmayacağını ima eden sitemli bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

böyle zamanlarda merasim olmayacağını ima eden (s) / sitemli bir ses (i) : sıfat tamlaması

böyle zamanlarda (z) / merasim olmayacağını (bln) / ima eden (y) : sıfat-fiil grubu

böyle zamanlarda (z) / merasim (ö) / olmayacağını (y) : sıfat-fiil grubu

böyle (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

sitemli (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

ima (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Otursana, Şinasi Bey! dedi.

Şinasi masanın başındaki sandalyeye ilişti.

Faiz Bey'in başı hâlâ kımıldamıyor, fakat titreyerek hafifçe sallanıyordu. Nihayet ağır ağır başını kaldırdı ve bir şey söylemesini ister gibi Şinasi'nin yüzüne baktı.

Şinasi sordu:

Şinasi (i) / Bey (u) : unvan grubu

masanın başındaki (s) / sandalye (i) : sıfat tamlaması

masanın (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz Bey'in (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

bir şey söylemesini ister (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir şey söylemesini(bln) / ister (y) : sıfat-fiil grubu

bir şey (bsn) / söylemesini (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

—Bu kadar geç kaldığı olmamıştır, değil mi?

—Biliyorsun ya, geçen ay, bir kere daha geç gelmişti.

—Hatta gece yarısından sonra... Fakat o zaman evvelden haber vermiştiniz, sen de beraberdin.

Bu kadar (z) / geç kaldığı (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

geç (i) / kal- (f) : birleşik fiil

geçen (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

bir kere (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

gece yarısından (i) / sonra (çe) : edat grubu

gece (ty) / yarısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

o (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

haber (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Bu son cümleyi söylerken, Faiz Bey'in sesinde, kızının hayatına dair bir babadan daha çok şeyler bilmesi lâzım gelen gencin sualine karşı itimatsızlık ve hayret vardı.

kızının hayatına dair bir babadan daha çok şeyler bilmesi lâzım gelen gencin sualine (i) / karşı (çe) : edat grubu

kızının hayatına dair bir babadan daha çok şeyler bilmesi lâzım gelen gencin (ty) / suali (tn) : belirtili isim tamlaması

kızının hayatına dair bir babadan daha çok şeyler bilmesi lâzım gelen (s) / genç (i) : sıfat tamlaması

kızının hayatına dair bir babadan daha çok şeyler bilmesi (ö) / lâzım gelen (y) : sıfat-fiil grubu

kızının hayatına dair bir babadan daha çok şeyler (bsn) / bilmesi (y) : isim-fiil grubu
bir (s) / baba (i) : sıfat tamlaması
daha çok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması
daha (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
kızının hayatına (i) / dair (çe) : edat grubu
kızının (ty) / hayatı (tn) : belirtili isim tamlaması
Faiz Bey'in (ty) / sesi (tn) : belirtili isim tamlaması
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil
itimatsızlık (i) / ve (be) / hayret (i) : bağlama grubu
Bu son cümleyi (bln) / söylerken (y) : zarf-fiil grubu
Bu (s) / son cümle (i) : sıfat tamlaması
son (s) / cümle (i) : sıfat tamlaması

Şinasi bunu hissetti. Fakat aldatmak zevkiyle karışık bir merhametle Faiz Bey'e gündüzki hâdiseden bahsetmemeye karar verdi:

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Faiz Bey'e (yt) / gündüzki hâdiseden (yt) / bahsetmemeye (y) : isim-fiil grubu
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
gündüzki (s) / hâdise (i) : sıfat tamlaması
bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil
aldatmak zevkiyle karışık bir merhamet (i) / ile (çe) : edat grubu
aldatmak zevkiyle karışık (s) / bir merhamet (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / merhamet (i) : sıfat tamlaması
aldatmak zevkiyle (i) / karışık (i) : kısaltma grubu
aldatmak zevki (i) / ile (çe) : edat grubu
aldatmak (ty) / zevki (tn) : belirtisiz isim tamlaması
karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—Bu akşam, dedi, Darülelhan'dan beraber çıktık. O Fahriyelere gitti. Ben ayrıldım. Galiba biraz saz yapacaklar. Demek Fahriye onu gece de alıkoydu.

Şinasi, Faiz Bey'in ne derece inandığını anlamak için ona bakmaya cesaret edemiyordu. Başını önüne eğerek mırıldandı:

—**Olur bazan.**

Bu (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

saz (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

al- (f) / -ı- koy- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey'in ne derece inandığını anlamak (i) / için (çe) : edat grubu

Faiz Bey'in ne derece inandığını (bln) / anlamak (y) : isim-fiil grubu

Faiz Bey'in (ty) / ne derece inandığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ne derece (z) / inandığı (y) : sıfat-fiil grubu

ne (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

cesaret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Başını (bln) / önüne (yt) / eğerek (y) : zarf-fiil grubu

Faiz Bey, gene, yalnız gözlerini kaldırarak Şinasi'ye sert sert baktı, sonra derin bir nefes aldı. Artık bu mevzuda konuşamaz oldular, ikisini de birleştirmesi lâzım gelen hakikat, Şinasi'nin muvaffakiyetsiz bir tabiyesi yüzünden, aralarına bir düşman gibi girmişti ve onları birbirinden uzaklaştırıyordu.

yalnız (z) / gözlerini (bln) / kaldırarak (y) : zarf-fiil grubu

sert (i) / sert (i) : tekrar grubu

derin (s) / bir nefes (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nefes (i) : sıfat tamlaması

nefes (i) / al- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / mevzu (i) : sıfat tamlaması

konuşamaz (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ikisini de birleştirmesi lâzım gelen (s) / hakikat (i) : sıfat tamlaması

ikisini de birleştirmesi (bln) / lâzım gelen (y) : sıfat-fiil grubu

ikisini (bln) / de (cdö) / birleştirmesi (y) : isim-fiil grubu

lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Şinasi'nin muvaffakiyetsiz bir tabiyesi (i) / yüzünden (çe) : edat grubu

Şinasi'nin (ty) / muvaffakiyetsiz bir tabiyesi (tn) : belirtili isim tamlaması

muvaffakiyetsiz (s) / bir tabiye (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tabiye (i) : sıfat tamlaması

bir düşman (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / düşman (i) : sıfat tamlaması

Bahsi değiştirmezlerse hiç konuşamayacaklarını ikisi de anlayarak başka bir zemin aradılar. Şinasi masanın üstündeki siyah kaplı kitabı göstererek bildiği halde sordu:

—Ne okuyordunuz efendim?

—Hiç oğlum, ne okurum ben? Gene Mesnevî'yi

—Karıştırıyordum. Can sıkıntısı.

hiç konuşamayacaklarını (bln) / ikisi (ö) / de (cdö) / anlayarak (y) : zarf-fiil grubu

Bahsi değiştirmezlerse (z) / hiç (z) / konuşamayacaklarını (y) : sıfat-fiil grubu

Bahsi (bln) / değiştirmezlerse (y) : zarf-fiil grubu

başka (s) / bir zemin (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / zemin (i) : sıfat tamlaması

masanın üstündeki siyah kaplı kitabı (bln) / göstererek (y) : zarf-fiil grubu

masanın üstündeki (s) / siyah kaplı kitap (i) : sıfat tamlaması

siyah kaplı (s) / kitap (i) : sıfat tamlaması

siyah (s) / kap (i) : sıfat tamlaması

masanın (ty) üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

bildiği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Can (ty) / sıkıntısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Ve biraz Şark edebiyatından, biraz musikiden bahsettiler. Faiz Bey ney çalardı. Şinasi ile aralarında her zaman uzun ve hararetle bir konuşma zemini yapan musiki bile şimdi onlara alâka vermiyordu. Konuşamayacaklarını anladılar.

Şark (ty) / edebiyatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Şinasi ile aralarında her zaman uzun ve hararetle bir konuşma zemini yapan (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ile aralarında (yt) / her zaman (z) / uzun ve hararetli bir konuşma zemini (bln) / yapan (y) : sıfat-fiil grubu

uzun ve hararetli bir konuşma (ty) / zemini (tn) : belirtisiz isim tamlaması

uzun ve hararetli (s) / bir konuşma (i) : sıfat tamlaması

uzun (i) / ve (be) / hararetli (i) : bağlama grubu

Şinasi (i) / ile (be) / aralarında (i) : bağlama grubu

her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

alâka (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Şinasi müsaade istedi ve evden çıktı. Faiz Bey masasının üstünü düzelttikten sonra lâmbasını aldı, karşıdaki yatak odasına geçti, kapının eşiği kenarında duran idare kandilini alarak büyük lâmbayı söndürdü ve yattı.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

masasının üstünü düzelttikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

masasının üstünü (bln) / düzelttikten (y) : zarf-fiil grubu

masasının (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

karşıdaki (s) / yatak odası (i) : sıfat tamlaması

yatak (tn) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kapının eşiği kenarında duran idare kandilini (bln) / alarak (y) : zarf-fiil grubu

kapının eşiği kenarında duran (s) / idare kandili (i) : sıfat tamlaması

kapının eşiği kenarında (yt) / duran (y) : sıfat-fiil grubu

kapının eşiği (ty) / kenarı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kapının (ty) / eşiği (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük (s) / lâmba (i) : sıfat tamlaması

idare (tn) / kandili (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fakat uyuyamadı. Hep dalıp dalıp uyanıyordu. Ara sıra, uykusu derinleştiği halde, yattığı yerden fersahlarca uzak bir yere gitmiş de iki dakikada geriye dönmüş gibi, baş döndürücü bir sürat hissiyle gözlerini açıyor ve küçük seslere dikkat ediyordu.

dalıp (i) / dalıp (i) : tekrar grubu

Ara (i) / sıra (i) : tekrar grubu

uykusu derinleştiği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

uykusu (ö) / derinleştiği (y) : sıfat-fiil grubu

yattığı yerden fersahlarca uzak bir yere gitmiş de iki dakikada geriye dönmüş (i) / gibi (çe) : edat grubu

yattığı yerden fersahlarca uzak (s) / bir yer (i) : sıfat tamlaması

yattığı yerden (i) / fersahlarca uzak (i) : kısaltma grubu

yattığı (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

fersahlarca (s) / uzak (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / dakika (i) : sıfat tamlaması

baş döndürücü bir sürat hissi (i) / ile (çe) : edat grubu

baş döndürücü (s) / bir sürat hissi (i) : sıfat tamlaması

baş (i) / döndür-(f) : birleşik fiil

bir (s) / sürat hissi (i) : sıfat tamlaması

sürat (tn) / hissi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kulağı sokakta idi. Ayak seslerini teşhise çalışıyordu. Uykusu ne kadar derinleşirse derinleşsin, samiası uyanık kalıyor ve gecenin karışık seslerini ayıklamaya uğraşıyordu. Nihayet yataktan kalktı ve pencerenin önüne oturdu.

Ayak (tn) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

teşhise (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Uykusu (ö) / ne kadar (z) / derinleşirse (y) : zarf-fiil grubu

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

uyanık (i) / kal- (f) : birleşik fiil

gecenin karışık seslerini (bln) / ayıklamaya (y) : isim-fiil grubu

gecenin (ty) / karışık sesleri (tn) : belirtili isim tamlaması

karışık (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

ayıklamaya (i) / uğraş- (f) : birleşik fiil

Pencerenin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Ara sıra, cumbadan başını uzatarak hava gazıyla aydınlanmış yokuştan inen gece yolcusuna bakıyor ve erkek olduğunu görünce başını içeri alıyordu. Yokuşun başında bir otomobil durduğunu motor gürültüsünden anlamış ve tekrar cumbadan bakmıştı.

Ara (i) / sıra (i) : tekrar grubu

cumbadan (yt) / başını (bln) / uzatarak (y) : zarf-fiil grubu

hava gazıyla aydınlanmış yokuştan inen (s) / gece yolcusu (i) : sıfat tamlaması

hava gazıyla aydınlanmış yokuştan (yt) / inen (y) : sıfat-fiil grubu

hava gazıyla aydınlanmış (s) / yokuş (i) : sıfat tamlaması

hava gazıyla (z) / aydınlanmış (y) : sıfat-fiil grubu

hava gazı (i) / ile (çe) : edat grubu

gece (tn) / yolcusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

erkek olduğunu (bln) / görünce (y) : zarf-fiil grubu

Yokuşun (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir otomobil (ty) / durduğunu (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / otomobil (i) : sıfat tamlaması

motor (tn) / gürültüsü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fakat otomobil görünmedi. Faiz Bey gözlerini yokuştan ayırmadı. Neriman otomobilden atladı ve yokuşu hızla indi. Evin kapısına gelince komşuların pencerelerine baktı. Kalbi o kadar şiddetle çarpıyordu ki, bu ses bütün mahalleyi uyandıracakmış gibi ürktü ve elini göğsüne götürdü. Anahtarı kilide soktu, fakat çeviremedi; kol demiri vurulmuşsa, kapıyı çalmak, evdekileri uyandırmak lâzım gelecekti.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Evin kapısına (yt) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

Evin (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Komşuların (ty) / pencereleri (tn) : belirtili isim tamlaması

o kadar şiddet (i) / ile (çe) : edat grubu

o kadar (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bu (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

bütün mahalleyi uyandıracakmış (i) / gibi (çe) : edat grubu
bütün mahalleyi (bln) / uyandıracakmış (y) : sıfat-fiil grubu
bütün (s) / mahalle (i) : sıfat tamlaması
kol demiri (ö) / vurulmuşsa (y) : zarf-fiil grubu
kol (tn) / demiri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
evdekileri (bln) / uyandırmak (y) : isim-fiil grubu
lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Bunu yapmaya kendinde kuvvet bulamadı. Bu felâketten kaçmak istese nereye gidebileceğini tasavvur etti. Uzaklaşan otomobilin gürültüsünü işittikçe korkusu artıyordu.

Bunu (bln) / yapmaya (y) : isim-fiil grubu
kuvvet (i) / bul- (yf) : birleşik fiil
kaçmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
Bu (s) / felâket (i) : sıfat tamlaması
nereye (yt) / gidebileceğini (y) : sıfat-fiil grubu
git- (f) / -e- bil- (yf) : birleşik fiil
tasavvur (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Uzaklaşan otomobilin gürültüsünü (bln) / işittikçe (y) : zarf-fiil grubu
Uzaklaşan otomobilin (ty) / gürültüsü (tn) : belirtili isim tamlaması
Uzaklaşan (s) / otomobil (i) : sıfat tamlaması

Anahtarı çevirdi ve kapı açıldı. Fakat Neriman'ın bu sevincini paslı rezelerin gıcirtısı ve kapıyı gayet itina ile kapadığı halde çıkan gürültü ihlâl ediyordu.

Neriman'ın (ty) / bu sevinci (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / sevinç (i) : sıfat tamlaması
paslı rezelerin (ty) / gıcirtısı (tn) : belirtili isim tamlaması
paslı (s) / rezeler (i) : sıfat tamlaması
kapıyı gayet itina ile kapadığı halde çıkan (s) / gürültü (i) : sıfat tamlaması
kapıyı gayet itina ile kapadığı halde (z) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu
kapıyı gayet itina ile kapadığı (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

kapıyı (bln) / gayet itina ile (z) / kapadığı (y) : sıfat-fiil grubu
gayet itina (i) / ile (çe) : edat grubu
gayet (s) / itina (i) : sıfat tamlaması
ihlâl (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman taşlıkta durdu ve evi dinledi. Uzakta, merdivenin ilk basamağında, Gülter'in bıraktığı idare lâmbası, fitili açık kaldığı için tütüyor, isli şişeden sarı ve çürük bir ışık geliyordu.

Merdivenin (ty) / ilk basamağı (tn) : belirtili isim tamlaması
ilk (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması
Gülter'in bıraktığı (s) / idare lâmbası (i) : sıfat tamlaması
Gülter'in (ty) / bıraktığı (tn) : belirtili isim tamlaması
idare (tn) / lâmbası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
fitili açık kaldığı (i) / için (çe) : edat grubu
fitili (ö) / açık (bsn) / kaldığı (y) : sıfat-fiil grubu
isli (s) / şişe (i) : sıfat tamlaması
sarı ve çürük (s) / bir ışık (i) : sıfat tamlaması
sarı (i) / ve (be) / çürük (i) : bağlama grubu
bir (s) / ışık (i) : sıfat tamlaması
ışık (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Neriman ayaklarının ucuna basarak merdiven başına geldi, idareyi eline aldı, önüne bakarak ve merdivenleri gıcırdatmamak için bir eliyle tuttuğu tirabzanlarla vücudunun ağırlığını paylaşarak birkaç basamak çıktı.

ayaklarının ucuna (yt) / basarak (y) : zarf-fiil grubu
ayaklarının (ty) / ucu (tn) : belirtili isim tamlaması
merdiven (i) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
önüne (yt) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu
merdivenleri gıcırdatmamak için bir eliyle tuttuğu tirabzanlarla vücudunun ağırlığını (bln) / paylaşarak (y) : zarf-fiil grubu
merdivenleri gıcırdatmamak için bir eliyle tuttuğu tirabzanlar (i) / ile (çe) : edat grubu
merdivenleri gıcırdatmamak için bir eliyle tuttuğu (s) / tirabzanlar (i) : sıfat tamlaması

merdivenleri gıcırdatmamak için (z) / bir eliyle (z) / tuttuğu (y) : sıfat-fiil grubu

merdivenleri gıcırdatmamak (i) / için (çe) : edat grubu

merdivenleri (bln) / gıcırdatmamak (y) : isim-fiil grubu

bir eli (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / el (i) : sıfat tamlaması

vücudunun (ty) / ağırlığı (tn) : belirtili isim tamlaması

birkaç (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

Biraz durdu ve başını kaldırınca, merdivenin dönemeç yerindeki küçük boşlukta, bembeyaz bir şekil gördü. Birdenbire bütün vücudu korkuyla irkilmmişti.

başını (bln) / kaldırınca (y) : zarf-fiil grubu

merdivenin dönemeç yerindeki (s) / küçük boşluk (i) : sıfat tamlaması

merdivenin (ty) / dönemeç yeri (tn) : belirtili isim tamlaması

dönemeç (ty) / yeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (s) / boşluk (i) : sıfat tamlaması

bembeyaz (s) / bir şekil (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şekil (i) : sıfat tamlaması

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

bütün (s) / vücut (i) : sıfat tamlaması

korku (i) / ile (çe) : edat grubu

Bir basamak geriye indi ve gözleri babasının gözleriyle karşılaşınca başını önüne eğdi, kaldı. Faiz Bey orada, beyaz takkesi ve beyaz entarisiyle hareketsiz duruyor, ona bakıyordu.

Bir (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması

gözleri (ö) / babasının gözleriyle (z) / karşılaşınca (y) : zarf-fiil grubu

babasının gözleri (i) / ile (çe) : edat grubu

babasının (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

beyaz takkesi ve beyaz entarisi (i) / ile (çe) : edat grubu

beyaz takke (i) / ve (be) / beyaz entari (i): bağlama grubu

beyaz (s) / takke (i) : sıfat tamlaması

beyaz (s) / entari (i) : sıfat tamlaması

Neriman basamağı çıkmak kuvvetini bulamadı, fakat orada durdukça bayılacak gibi oluyordu.Uçurumun kenarında bir tepeye tırmanan insanların gayretiyle bütün kuvvetini topladı,

basamağı çıkmak (tn) / kuvveti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

basamağı (bln) / çıkmak (y) : isim-fiil grubu

bayılacak gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bayılacak (i) / gibi (çe) : edat grubu

orada (yt) / durdukça (y) : zarf-fiil grubu

Uçurumun kenarında bir tepeye tırmanan insanların gayreti (i) / ile (çe) : edat grubu

Uçurumun kenarında bir tepeye tırmanan insanların (ty) / gayreti (tn) : belirtili isim tamlaması

Uçurumun kenarında bir tepeye tırmanan (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

Uçurumun kenarında bir tepeye (yt) / tırmanan (y) : sıfat-fiil grubu

Uçurumun kenarında (s) / bir tepe (i) : sıfat tamlaması

Uçurumun (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / tepe (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

birkaç basamak daha çıktı, babasının önünden geçtikten sonra hızla atıldı, iki basamağı birden atlayarak sofaya geldi,

birkaç (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

babasının önünden geçtikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

babasının önünden (yt) / geçtikten (y) : zarf-fiil grubu

babasının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

hız (i) / ile (çe) : edat grubu

iki basamağı (bln) / birden (z) / atlayarak (y) : zarf-fiil grubu

iki (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması

kapıdan küçük bir aralığa girerek yatak odasına koştu, kapıyı kilitledi ve evvelâ soyunmadan kendini yatağa arka üstü bıraktı. Faiz Bey, Neriman'ın arkasından biraz baktıktan sonra, basamakları ağır ağır çıkmıştı.

kapıdan küçük bir aralığa (yt) / girerek (y) : zarf-fiil grubu

küçük (s) / bir aralık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / aralık (i) : sıfat tamlaması

yatak (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

arka (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Neriman'ın arkasından biraz baktıktan (i) sonra (çe) : edat grubu

Neriman'ın arkasından (yt) / biraz (z) / baktıktan (y) : zarf-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

Sofada, yerde, gözüne bazı kâğıt parçaları ilişti. Oda kapısına bıraktığı küçük lâmbayı alarak yere eğildi, bu kâğıtlan avucuna aldı ve doğrularak baktı.

gözüne (i) / iliş- (f) : birleşik fiil

bazı (s) / kâğıt parçaları (i) : sıfat tamlaması

kâğıt (tn) / parçaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Oda kapısına bıraktığı küçük lâmbayı (bln) / alarak (y) : zarf-fiil grubu

Oda kapısına bıraktığı (s) / küçük lâmba (i) : sıfat tamlaması

Oda kapısına (yt) / bıraktığı (y) : sıfat-fiil grubu

Oda (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (s) / lâmba (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / kâğıtlar (i) : sıfat tamlaması

Bunlar, kimi bir iğne topuzundan biraz daha büyücek, kimi ince bir kurdele parçası gibi uzunca, renkli kâğıtlardı.

kimi bir iğne topuzundan biraz daha büyücek (s) / kimi ince bir kurdele parçası gibi uzunca (s) / renkli kâğıtlar (i) : sıfat tamlaması

kimi (be) / bir iğne topuzundan biraz daha büyücek (i) / kimi (be) / ince bir kurdele parçası gibi uzunca (i) : bağlama grubu

bir iğne topuzundan (i) / biraz daha büyücek (i) : kısaltma grubu

bir (s) / iğne topuzu (i) : sıfat tamlaması
iğne (ty) / topuzu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
biraz daha (s) / büyücek (i) : sıfat tamlaması
biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması
ince bir kurdele parçası gibi (s) / uzun (i) : sıfat tamlaması
ince bir kurdele parçası (i) / gibi (çe) : edat grubu
ince (s) / bir kurdele parçası (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / kurdele parçası (i) : sıfat tamlaması
kurdele (ty) / parçası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
renkli (s) / kâğıtlar (i) : sıfat tamlaması

Epey düşündükten sonra Faiz Bey bunlara "konfeti ve serpantin" dendiğini hatırladı. Yatak odasına girince gene ayakta epeyce durdu. Avucunu sıkıyor ve renkli kâğıtları buruşturarak bir şey dinler gibi etrafına bakıyordu.

Epey düşündükten (i) / sonra (çe) : edat grubu
Epey (zt) / düşündükten (y) : zarf-fiil grubu
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
bunlara (yt) / konfeti ve serpantin (bsn) / dendiğini (y) : sıfat-fiil grubu
konfeti (i) / ve (be) / serpantin (i) : bağlama grubu
Yatak odasına (yt) / girince (y) : zarf-fiil grubu
ayakta (i) / dur- (f) : birleşik fiil
Avucunu (i) / sık- (f) : birleşik fiil
renkli kâğıtları (bln) / buruşturarak (y) : zarf-fiil grubu
renkli (s) / kâğıtlar (i) : sıfat tamlaması
bir şey dinler (i) / gibi (çe) : edat grubu
bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Kulağında hâlâ bir otomobil gürültüsü vardı, sokakta hâlâ bir ayak sesi arıyordu, hiçbir şey düşünmüyor ve arada bir avucunu açarak, serbest kalınca birer solucan gibi kıvıldamaya başlayan buruşuk renkli kâğıtlara bakıyor, fakat onları bir görüyor, bir gözden kaybediyordu.

bir otomobil (ty) / gürültüsü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir (s) / otomobil (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ayak sesi (i) : sıfat tamlaması

ayak (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

arada bir (z) / avucunu (bln) / açarak (y) : zarf-fiil grubu

arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu

serbest kalınca birer solucan gibi kımıldamaya başlayan (s) / buruşuk renkli kâğıtlar (i) : sıfat tamlaması

serbest kalınca (z) / birer solucan gibi (z) / kımıldamaya başlayan (y) : sıfat-fiil grubu

buruşuk renkli (s) / kâğıtlar (i) : sıfat tamlaması

buruşuk (s) / renk (i) : sıfat tamlaması

kımıldamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

birer solucan (i) / gibi (çe) : edat grubu

serbest (z) / kalınca (y) : zarf-fiil grubu

birer (s) / solucan (i) : sıfat tamlaması

gözden (i) / kaybet- (f) : birleşik fiil

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman ertesi gün geç uyandı ve yatağın içinde saatlerce kaldı. Evin her günlük hayatına başlamak cesaretini kendinde bulamıyordu.

ertesi (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

yatağın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Evin her günlük hayatına başlamak (ty) / cesareti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Evin (ty) / her günlük hayatı (tn) : belirtili isim tamlaması

her günlük (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

her (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

cesaret (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

Geceye ait hatıralar da onu serbest bırakmıyor, yatağın içinde saatler geçtiğini hissettirmeden onu oyalıyor, yaşanırken ehemmiyet verilmeyen birçok hatıraların küçük teferruatı üstünde onu düşündürüyordu.

Geceye ait (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

Geceye (i) / ait (çe) : edat grubu

serbest (i) / bırak- (f) : birleşik fiil

yatağın içinde (yt) / saatler geçtiğini (bln) / hissettirmeden (y) : zarf-fiil grubu

yatağın içinde (yt) / saatler geçtiğini (y) : sıfat-fiil grubu

yatağın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

saatler (i) / geç- (f) : birleşik fiil

yaşanırken ehemmiyet verilmeyen birçok hatıraların küçük teferruatı (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yaşanırken ehemmiyet verilmeyen birçok hatıraların (ty) / küçük teferruatı (tn) : belirtili isim tamlaması

yaşanırken ehemmiyet verilmeyen (s) / birçok hatıralar (i) : sıfat tamlaması

yaşanırken (z) / ehemmiyet verilmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

birçok (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / teferruat (i) : sıfat tamlaması

Başında bir ağrı. Gözleri açıldıkça kamaşıyor ve kendiliklerinden yan kapanıyor.

Göz kapaklarının aralığından içeriye sızan gündüz ışığının tamamıyla aydınlatamadığı loş bir zemin üstünde hep Maksim salonu gözünün önüne geliyor.

bir (s) / ağrı (i) : sıfat tamlaması

Gözleri (bln) / açıldıkça (y) : zarf-fiil grubu

Göz kapaklarının aralığından içeriye sızan gündüz ışığının tamamıyla aydınlatamadığı loş bir zemin (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Göz kapaklarının aralığından içeriye sızan gündüz ışığının tamamıyla aydınlatamadığı (s) / loş bir zemin (i) : sıfat tamlaması

Göz kapaklarının aralığından içeriye sızan gündüz ışığının (ty) / tamamıyla aydınlatamadığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Göz kapaklarının aralığından içeriye sızan (s) / gündüz ışığı (i) : sıfat tamlaması

Göz kapaklarının aralığından (yt) / içeriye (yt) / sızan (y) : sıfat-fiil grubu

Göz kapaklarının (ty) / aralığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Göz (ty) / kapakları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gündüz (ty) / ışığı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tamamıyla (z) / aydınlatamadığı (y) : sıfat-fiil grubu

loş (s) / bir zemin (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / zemin (i) : sıfat tamlaması

Maksim (ty) / salonu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Kuytu köşelerde renkli abajurlar. Sarışın bir kadın başı.

Kuytu (s) / köşeler (i) : sıfat tamlaması

renkli (s) / abajurlar (i) : sıfat tamlaması

Sarışın bir kadın (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Sarışın (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Bir zil sesi, çığlıklar ve sıçrayışlar, alkış, damakta acı bir köpük lezzeti, parlak sarı bir etek, bir zenci sesiyle daima karışarak hafızaya musallat olan fokstrot nağmesi ve kulağının içinde mütemadi çalan bir cazbant.

Bir (s) / zil sesi (i) : sıfat tamlaması

zil (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çığlıklar (i) / ve (be) / sıçrayışlar (i) : bağlama grubu

acı (s) / bir köpük lezzeti(i) : sıfat tamlaması

bir (s) / köpük lezzeti (i) : sıfat tamlaması

köpük (ty) / lezzeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

parlak sarı (s) / bir etek (i) : sıfat tamlaması

parlak (s) / sarı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / etek (i) : sıfat tamlaması

bir zenci sesiyle daima karışarak hafızaya musallat olan fokstrot nağmesi (i) / ve (be) / kulağının içinde mütemadi çalan (i) : bağlama grubu

bir zenci sesiyle daima karışarak hafızaya musallat olan (s) / fokstrot nağme (i) : sıfat tamlaması

bir zenci sesiyle daima karışarak (z) / hafızaya (yt) / musallat olan (y) : sıfat-fiil grubu

bir zenci sesiyle (z) / daima (z) / karışarak (y) : zarf-fiil grubu

bir zenci sesi (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / zenci sesi (i) : sıfat tamlaması

zenci (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

musallat (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

fokstrot (s) / nağme (i) : sıfat tamlaması

kulağının içinde mütemadi çalan (s) / bir cazbant (i) : sıfat tamlaması

kulağının içinde (yt) / mütemadi (z) / çalan (y) : sıfat-fiil grubu

kulağının (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / cazbant (i) : sıfat tamlaması

Başını silkeliyor ve hararetli şakaklarıyla yastığın soğuk taraflarını arıyor, yanaklarını oraya sürtüyor, bu muvakkat serinliğin verdiği uyanıklık geçince yeniden Maksim salonu gözünün önüne geliyordu.

hararetli şakakları (i) / ile (çe) : edat grubu

hararetli (s) / şakaklar (i) : sıfat tamlaması

yastığın (ty) / soğuk tarafları (tn) : belirtili isim tamlaması

soğuk (s) / taraflar (i) : sıfat tamlaması

bu muvakkat serinliğin verdiği uyanıklık (ö) / geçince (y) : zarf-fiil grubu

bu muvakkat serinliğin verdiği (s) / uyanıklık (i) : sıfat tamlaması

bu muvakkat serinliğin (ty) / verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / muvakkat serinlik (i) : sıfat tamlaması

muvakkat (s) / serinlik (i) : sıfat tamlaması

Maksim (ty) / salonu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Masanın beyaz örtüsü üstüne bir kokteyl damlası düşmüştü. Kokteyl. Bu kelimeyi ilk defa dün gece işitti.

Masanın beyaz örtüsü (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Masanın (ty) / beyaz örtüsü (tn) : belirtili isim tamlaması

beyaz (s)/ örtü (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kokteyl damlası (i) : sıfat tamlaması

kokteyl (ty) / damlası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

dün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Kokteyl. Çok yabancı kelimelerin zihne takılan lâfzî garabetleriyle, Neriman bunu da kendi kendine tekrar ediyordu: Kokteyl, kokteyl. Kıpkırmızı elbiseli kadın ve erkek. Saat kaç? Herkes sallanıyor. "İsterseniz bir kokteyl daha için!" diyor Macit. Kokteyl ve hep o zenci sesiyle karışık cazbant.

Çok yabancı kelimelerin (ty) / zihne takılan lâfzî garabetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Çok yabancı (s) / kelimeler (i) : sıfat tamlaması

Çok (s) / yabancı (i) : sıfat tamlaması

zihne takılan lâfzî garabetleri (i) / ile (çe): edat grubu

zihne takılan (s) / lâfzi garabetler (i) : sıfat tamlaması

zihne (i) / takıl-(f) : birleşik fiil

lâfzî (s) / garabetler (i) : sıfat tamlaması

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kıpkırmızı elbiseli (s) / kadın ve erkek (i) : sıfat tamlaması

kadın (i) / ve (be) / erkek (i): bağlama grubu

Kıpkırmızı (s) / elbise (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kokteyl (i) : sıfat tamlaması

Kokteyl ve hep o zenci sesiyle karışık (s) / cazbant (i) : sıfat tamlaması

Kokteyl ve hep o zenci sesiyle (i) / karışık (i) : kısaltma grubu

o (s) / zenci sesi (i) : sıfat tamlaması

zenci (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit'le akşam saat altıda, Löbon'da buluşmuşlardı. Ondan sonra gece yarısına kadar geçen şeyleri süratle ve muntazam hatırlıyor.

Macit (i) / ile (çe) : edat grubu

Ondan sonra gece yarısına kadar geçen (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Ondan sonra (z) / gece yarısına kadar (z) / geçen (y) : sıfat-fiil grubu

gece yarısına (i) / kadar (çe) : edat grubu

Ondan (i) / sonra (çe) : edat grubu

gece (ty) / yarısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit'in girdiği birçok masraflara rağmen, o kadar yalnız ve baş başa kaldıkları halde, hiçbir çapkınca hareket yapmamasını düşünüyor.

Macit'in girdiği birçok masraflara (i) / rağmen (çe) : edat grubu

Macit'in girdiği (s) / birçok masraflar (i) : sıfat tamlaması

Macit'in (ty) / girdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

birçok (s) / masraflar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

o kadar yalnız ve baş başa kaldıkları (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

o kadar yalnız ve baş başa (z) / kaldıkları (y) : sıfat-fiil grubu

yalnız (i) / ve (be) / baş başa (i) : bağlama grubu

o kadar (s) / yalnız (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

baş (i) / başa (i) : kısaltma grubu

hiçbir çapkınca hareket (bsn) / yapmamasını (y) : isim-fiil grubu

hiçbir (s) / çapkınca hareket (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

çapkınca (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

ve Macit'in ince uzun elleri, hafif manikürlü parmakları sık sık gözünün önüne geliyor, "ince bir adam!" diye düşünüyor ve Macit'te tenkit edilecek hiçbir şey bulamıyor.

Macit'in (ty) / ince uzun elleri (tn) : belirtili isim tamlaması

İnce (s) / uzun (s) / eller (i) : sıfat tamlaması

hafif manikürlü (s) / parmaklar (i) : sıfat tamlaması

hafif (s) / manikür (i) : sıfat tamlaması

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

"ince bir adam!" (i) / diye (çe) : edat grubu

ince (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

tenkit edilecek (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

tenkit (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Odaya giren Gülter, Neriman'ı biraz daha uyandırıp, karyolaya doğru ilerlerken yüksek sesle söylüyordu:

Odaya giren (s) / Gülter (i) : sıfat tamlaması

Odaya (yt) / giren (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ı (bln) / biraz daha (z) / uyandırıp (y) : zarf-fiil grubu

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

karyolaya doğru (z) / ilerlerken (y) : zarf-fiil grubu

karyolaya (i) / doğru (çe) : edat grubu

yüksek (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

—Küçük hanım, saat ikiye geliyor, kalkın, bey babamız yemeğini yedi, neredeyse sokağa çıkacak. Gülter'in kuru ve berrak yüzünde birbirine hiç karışmayan tebessüm ve endişe. Karyolaya yaklaşınca, Neriman'ın üstüne eğilerek diyor:

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

saat ikiye (i) / gel- (f) : birleşik fiil

bey (i) / baba (i) : birleşik isim

Gülter'in kuru ve berrak yüzünde (yt) / birbirine (yt) / hiç (z) / karışmayan (y): sıfat-fiil grubu

birbirine hiç karışmayan (s) / tebessüm ve endişe (i) : sıfat tamlaması

Gülter'in (ty) / kuru ve berrak yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

kuru ve berrak (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

kuru (i) / ve (be) / berrak (i): bağlama grubu

tebessüm (i) / ve (be) / endişe (i): bağlama grubu

Karyolaya (yt) / yaklaşınca (y) : zarf-fiil grubu

Neriman'ın üstüne (yt) / eğilerek (y) : zarf-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

—Küçük hanım, bey babanıza bir şey söyleyelim de adamcağızın gönlü rahat etsin; yüzü pek asık. Dün gece de pek uyumamış galiba! Neriman'ın zihniyle beraber yüzü de gerildi ve gözleri açıldı. Bir derece daha uyanmıştı.

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

bey (i) / baba (i) : birleşik isim

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

adamcağızın (ty) / gönlü (tn) : belirtili isim tamlaması

rahat (i) / et- (yf): birleşik fiil

pek (s) / asık (i) : sıfat tamlaması

Dün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın zihni (i) / ile beraber (be) / yüzü (i) / de (be) : bağlama grubu

Neriman'ın (ty) / zihniyle beraber yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / zihni (tn) : belirtili isim tamlaması

gözleri (i) / açıl- (f): birleşik fiil

Bir derece (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

"Peki..."diyerek düşünmeye başladı. Fakat söylenecek bir şey bulamıyor, düşündükçe mesele karışıyordu. Gözlerini kapayıp açtı. İyice dağılmayan uykusu tekrar bastırmakla tehdit ediyordu.

Peki (bsn) / diyerek (y) : zarf-fiil grubu

düşünmeye (i) / başla- (yf): birleşik fiil

söylenecek (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Gözlerini (bln) / kapayıp (y) : zarf-fiil grubu

İyice dağılmayan (s) / uyku (i) : sıfat tamlaması

tekrar (z) / bastırmakla (y) : zarf-fiil grubu

iyice (z) / dağılmayan (y) : sıfat-fiil grubu

tehdit (i) / et- (yf): birleşik fiil

Hep o zenci sesle karışık cazbant. Kuytu köşelerde renkli abajurlar, parlak ve sarı bir etek, kıpkırmızı esvaplı kadın ve erkek, bir alkış, iki balkon arasına takılı bir serpantin.

Hep o zenci sesle karışık (s) / cazbant (i) : sıfat tamlaması

o zenci sesle (i) / karışık (i) : kısaltma grubu

o (s) / zenci ses (i) : sıfat tamlaması

zenci (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Kuytu (s) / köşe (i) : sıfat tamlaması

renkli (s) / abajurlar (i) : sıfat tamlaması

parlak ve sarı (s) / bir etek (i) : sıfat tamlaması

parlak (i) / ve (be) / sarı (i): bağlama grubu

bir (s) / etek (i) : sıfat tamlaması

kıpkırmızı esvaplı (s) / kadın ve erkek (i) : sıfat tamlaması

kadın (i) / ve (be) / erkek (i): bağlama grubu

kıpkırmızı (s) / esvap (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / alkış (i) : sıfat tamlaması

iki balkon arasına takılı (s) / bir serpantin (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / serpantin (i) : sıfat tamlaması

iki balkon arasına (i) / takılı (i) : kısaltma grubu

iki balkon (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iki (s) / balkon (i) : sıfat tamlaması

Neriman yatağın içine oturdu ve gözlerini uğuşturdu. Başını silkeliyordu.

—**Git, de ki...**

Ve düşünüyordu. Sarışın bir kadın başı. isli şişe. Basamaklar.

Bir daha silkindi:

—**Git, de ki: "Neriman Hanım dün gece Fahriyelerde imiş. Fahriye bırakmamış, gece yarısına kadar..."**

—**Saz yapmışlar.**

—**Tamam, sonra da...**

—**Otomobille küçük hanımı getirmişler.**

—**İyi.**

yatağın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Sarışın bir kadın (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Sarışın (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

isli (s) / şişe (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

dün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

gece yarısına (i) / kadar (çe) : edat grubu

gece (ty) / yarısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

Gülter odadan çıkınca, Neriman, ağır ağır başını tekrar yastığa koydu. Parlak sarı bir etek. İki balkon arasına takılı serpantin.

Gülter (ö) / odadan (yt) / çıkınca (y) : zarf-fiil grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

Parlak sarı (s) / bir etek (i) : sıfat tamlaması

Parlak (s) / sarı (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / etek (i) : sıfat tamlaması

İki balkon arasına takılı (s) / serpantin (i) : sıfat tamlaması

İki balkon arasına (i) / takılı (i) : kısaltma grubu

İki balkon (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

İki (s) / balkon (i) : sıfat tamlaması

Fakat birdenbire, babasıyla Gülter arasında geçecek muhaverenin sonunu düşününce o kadar büyük bir merakla düştü ki, bu his, gecedен kalan hatıralarının hepsini kaçırdı. Babası ne derdi? Tahminlere başladı.

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

babasıyla Gülter arasında geçecek muhaverenin sonunu (bln) / düşününce (y) : zarf-fiil grubu

babasıyla Gülter arasında geçecek muhaverenin (ty) / sonu (tn) : belirtili isim tamlaması

babasıyla Gülter arasında geçecek (s) / muhavere (i) : sıfat tamlaması

babasıyla Gülter arasında (yt) / geçecek (y) : sıfat-fiil grubu

babasıyla Gülter (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

babası (i) / ile (be) / Gülter (i) : bağlama grubu

o kadar büyük (s) / bir merak (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir (s) / merak (i) : sıfat tamlaması

meraka (i) / düş- (f) : birleşik fiil

bu (s) / his (i) : sıfat tamlaması

geceden kalan hatıralarının (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

geceden kalan (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

geceden (yt) / kalan (y) : sıfat-fiil grubu

Geceleyin Maksim'de, sonra otomobille dönerken, hele karanlık sokaklara girince ve yokuşu inerken duyduğu korku, içinde yeniden canlanıyordu.

otomobille dönerken, hele karanlık sokaklara girince ve yokuşu inerken duyduğu (s) / korku (i) : sıfat tamlaması

otomobille dönerken (i) / hele karanlık sokaklara girince (i) / ve (be) / yokuşu inerken duyduğu (i) : bağlama grubu

otomobille (z) / dönerken (y) : zarf-fiil grubu

otomobil (i) / ile (çe) : edat grubu

karanlık sokaklara (yt) / girince (y) : zarf-fiil grubu

karanlık (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

yokuşu (bln) / inerken (y) : zarf-fiil grubu

Yine kalbinde çarpıntı. Başını yorganın altına çekerek barınacak yer arıyordu. Artık, aklına hep Şinasi geliyordu. Ara sıra başını yorgandan çıkarıyor, etrafı dinliyor, Gülder'in ayak sesini bekliyor ve kapıya bakıyordu.

Başını (bln) / yorganın altına (yt) / çekerek (y) : zarf-fiil grubu

yorganın (ty) / altı (tn) : belirtili isim tamlaması

barınacak (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

aklına (i) / gel- (f): birleşik fiil

Ara (i) / sıra (i): tekrar grubu

Güler'in (ty) / ayak sesi (tn) : belirtili isim tamlaması

ayak (tn) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bütün bu korku onda, zevkin ve sevincin uyuşturduğu azapları galeyana getiriyor evvelce kendi kendine karşı mazur gördüğü bütün cürümler, şimdi, korkunun pertavsız altında, birer cinayet kadar gözünde büyüyordu.

Bütün (s) / bu korku (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / korku (i) : sıfat tamlaması

zevkin ve sevincin uyuşturduğu (s) / azaplar (i) : sıfat tamlaması

zevkin ve sevincin (ty) / uyuşturduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

zevk (i) / ve (be) / sevinç (i): bağlama grubu

galeyana (i) / getir- (f): birleşik fiil

evvelce kendi kendine karşı mazur gördüğü (s) / bütün cürümler (i) : sıfat tamlaması

evvelce kendi kendine karşı (z) / mazur gördüğü (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / cürümler (i) : sıfat tamlaması

kendi kendine (i) / karşı (çe) : edat grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

mazur (i) / gör- (yf): birleşik fiil

korkunun pertavsız (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

korkunun (ty) / pertavsız (tn) : belirtili isim tamlaması

birer cinayet (i) / kadar (çe) : edat grubu

birer (s) / cinayet (i) : sıfat tamlaması

gözünde (i) / büyü- (f): birleşik fiil

Hep Şinasi'nin vakur ve muhtarip yüzünü hatırladı. Büyük bir utançla başı yastığın çukuruna batıyordu.

Şinasi'nin (ty) / vakur ve muhtarip yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

Vakur ve muhtarip (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

vakur (i) / ve (be) / muhtarip (i): bağlama grubu

Büyük (s) / bir utanç (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / utanç (i) : sıfat tamlaması

yastığın (ty) / çukuru (tn) : belirtili isim tamlaması

Istirabın verdiği intibah zamanlarında, kendi kendini aldatmak, başkalarını kandırmak kadar basit değildir ve insan kendi içindeki adaletten ürkmeye başlar.

Istirabın verdiği intibah (ty) / zamanları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Istirabın verdiği (s) / intibah (i) : sıfat tamlaması

Istirabın (ty) / verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi kendini (bln) / aldatmak (y) : isim-fiil grubu

kendi (i) / kendini (i) : tekrar grubu

başkalarını kandırmak (i) / kadar (çe) : edat grubu

başkalarını (bln) / kandırmak (y) : isim-fiil grubu

kendi içindeki (s) / adalet (i) : sıfat tamlaması

kendi (s) / içi (i) : sıfat tamlaması

ürkmeye (i) / başla- (yf): birleşik fiil

Neriman çektiği bu azapların bir gece evvelki zevkin bedeli olduğunu da hissediyordu.

çektığı bu azapların (ty) / bir gece evvelki zevkin bedeli olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

çektığı (s) / bu azaplar (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / azaplar (i) : sıfat tamlaması

bir gece evvelki zevkin bedeli olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

bir gece evvelki zevkin (ty) / bedeli (tn) : belirtili isim tamlaması

bir gece evvelki (s) / zevk (i) : sıfat tamlaması

bir gece (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bunalarak yataktan atladı, oda kapısına doğru gitti, fakat aşağı kattan babasının bir haykırışını duyacakmış gibi korkarak uzaklaştı,

oda kapısına (i) / doğru (çe) : edat grubu

oda (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

aşağı kattan babasının bir haykırışını duyacakmış gibi (z) / korkarak (y) : zarf fiil grubu

aşağı kattan babasının bir haykırışını duyacakmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

aşağı (s) / kat (i) : sıfat tamlaması

babasının (ty) / bir haykırışı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / haykırış (i) : sıfat tamlaması

pencereye doğru geldi, geceyi hatırlaması ihtimaliyle sokağı da görmek istemiyordu, yatağından da ürktü, aynaya doğru da gidemiyordu, itmeye de kuvveti yoktu, her tarafa korkarak ve ümitsiz adımlar attıktan sonra olduğu yerde kaldı ve nihayet karyolasının kenarına gidip oturarak başını önüne eğdi.

pencereye (i) / doğru (çe) : edat grubu

geceyi hatırlaması ihtimali (i) / ile (çe) : edat grubu

geceyi hatırlaması (ty) / ihtimali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

geceyi (bln) / hatırlaması (y) : isim-fiil grubu

görmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

aynaya (i) / doğru (çe) : edat grubu

ümitsiz adımlar attıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu
ümitsiz adımlar (bsn) / attıktan (y) : zarf-fiil grubu
ümitsiz (s) / adımlar (i) : sıfat tamlaması
her (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması
olduğu (s) / yer (i) : sıfat tamlaması
karyolasının kenarına (yt) / gidip (z) / oturarak (y) : zarf-fiil grubu
karyolasının (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

İçine bir tevekkül geliyordu. Her şeyi sükûnla karşılamak cesaretini kendinde bulmaya başladı. Aşağı kata kulak veriyor, hâlâ babasının bir haykırışını bekliyordu.

bir (s) / tevekkül (i) : sıfat tamlaması
Her şeyi sükûnla karşılamak (ty) / cesareti (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Her şeyi (bln) / sükûnla (z) / karşılamak (y) : isim-fiil grubu
Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
bulmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil
Aşağı (s) / kat (i) : sıfat tamlaması
kulak (i) / ver- (f) : birleşik fiil
babasının (ty) / bir haykırış (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / haykırış (i) : sıfat tamlaması

Gülter'in ayak seslerini işitti, biraz toplandı, gizlemeye muvaffak olamayacağı bir alâkayla, gözlerini açarak oda kapısına baktı.

Gülter'in (ty) / ayak sesleri (tn) : belirtili isim tamlaması
ayak (ty) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
gizlemeye muvaffak olamayacağı bir alâka (i) / ile (çe) : edat grubu
gizlemeye muvaffak olamayacağı (s) / bir alâka (i) : sıfat tamlaması
gizlemeye (yt) / muvaffak olamayacağı (y) : sıfat-fiil grubu
muvaffak (i) / ol- : birleşik fiil
bir (s) / alâka (i) : sıfat tamlaması
gözlerini (bln) / açarak (y) : zarf-fiil grubu
oda (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Gülter, muzaffer bir tavırla ve güler yüzle içeri giriyordu. Neriman derin bir nefes aldı. Gülter anlattı:

muzaffer bir tavırla (i) / ve (be) / güler yüzle (i): bağlama grubu

muzaffer bir tavır (i) / ile (çe) : edat grubu

muzaffer (s) / bir tavır (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tavır (i) : sıfat tamlaması

güler yüz (i) / ile (çe) : edat grubu

güler (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

derin (s) / bir nefes (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nefes (i) : sıfat tamlaması

nefes (i) / al- (f) : birleşik fiil

Zavallı adam, taşlıkta lâstiklerini siliyordu, hemen koşup elinden aldım, "Aman Beyefendi.." dedim. Mahzun bir hali vardı. Çok sever sizi Neriman Hanım... Nasıl sevmesin? Hanımefendi öldükten sonra bir siz kaldınız.

—Gülter...

Zavallı (s / adam (i) : sıfat tamlaması

Aman (ü) / Beyefendi (i): ünlem grubu

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim

Mahzun (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

Hanımefendi öldükten (i) / sonra (çe) : edat grubu

Hanımefendi (ö) / öldükten (y) : zarf-fiil grubu

Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

—Durun anlatacağım. "Küçük hanım uyandı" dedim, kaşları çatılıverdi. Korktum doğrusu...

Arkasından kendimi zorladım: "Fahriye Hanımlarda imiş." Yan gözle yüzüme dikkatli dikkatli baktı.

Küçük (i) / hanım(i) : birleşik isim

çatı- (f) / - *ı-ver-* (yf) : birleşik fiil
Fahriye (i) / *Hanımlar* (u) : unvan grubu
Yan göz (i) / *ile* (çe) : edat grubu
Yan (s) / *göz* (i) : sıfat tamlaması
dikkatli (i) / *dikkatli* (i) : tekrar grubu

Ben bir daha kendimi sıktım, söyleyiverdim: "Saz yapmışlar, sonra da Fahriye Hanım'ın dayısı Neriman Hanım'ı otomobille getirmiş. Ben de gece bir makine gürültüsü duydumdu, meğer küçük hanımmış.

Bir (s) / *daha* (i) : sıfat tamlaması
söyle- (f) / - *i-ver-* (yf) : birleşik fiil
Fahriye Hanım'ın (ty) / *dayısı* (ty) : belirtili isim tamlaması
Fahriye (i) / *Hanım* (u) : unvan grubu
Neriman (i) / *Hanım* (u) : unvan grubu
Otomobil (i) / *ile* (çe) : edat grubu
bir makine (ty) / *gürültüsü* (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir (s) / *makine* (i) : sıfat tamlaması
küçük (i) / *hanım* (i) : birleşik isim

Fakat eve girdiğini duymadım" dedim. Zavallı adamın içi bir rahatladı, bir rahatladı ki...

—Onu nereden anladın?

—Ben anlarım. Gayet tatlı dille bana: "Yeter kızım, ihtiyar lâstiği, paralayıp da ne olacak?

—Teşekkür ederim" dedi ve güldü. Sabahtan beridir ilk defa yüzü güldü.

—Zavallı babacığım!

eve (yt) / *girdiğini* (y) : sıfat-fiil grubu
Zavallı adamın (ty) / *içi* (tn) : belirtili isim tamlaması
Zavallı (s) / *adam* (i) : sıfat tamlaması
Gayet tatlı dil (i) / *ile* (çe) : edat grubu
Gayet tatlı (s) / *dil* (i) : sıfat tamlaması
Gayet (s) / *tatlı* (i) : sıfat tamlaması

İhtiyar (s) / lâstik (i) : sıfat tamlaması

Teşekkür (i) / et-(yf) : birleşik fiil

Sabahtan (i) / beri (çe) : edat grubu

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

yüzü (i) / gül-(f) : birleşik fiil

Zavallı (s) / babacığım (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın gözleri dolmak üzereydi, hemen yataktan atlayarak pencereye doğru sebepsiz yürüdü ve kendini Gülter'e daha fazla göstermek istemedi.

Neriman'ın (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

gözleri dolmak (i) / üzere (çe) : edat grubu

gözleri (i) / dol- (f) : birleşik fiil

hemen (z) / yataktan (yt) / atlayarak (y) : zarf-fiil grubu

pencereye (i) / doğru (çe) : edat grubu

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

göstermek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Sokak kapısı kapanmış ve eski tahta ev sarsılmış, camlar zangırdamıştı. Neriman minderin kenarına oturdu ve giyinmeye başladı.

Sokak (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

eski (s) / tahta ev (i) : sıfat tamlaması

tahta (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

Minderin (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

giyinmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

—Saat kaç Gülter? Benim kol saatim ileri.

—İkiyi geçiyor, küçük hanım.

Neriman Darülelhan'a gideceği saati düşünüyordu.

Gülter dedi ki:

—Dün gece Şinasi Bey de geldi, Beyefendiyle biraz oturup gitti.

Benim (tn) / kol saatim (tn) : belirtili isim tamlaması

kol (ty) / saati (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (i) / hanım(i) : birleşik isim

Darülelhan'a gideceği (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Darülelhan'a (yt) / gideceği (y) : sıfat-fiil grubu

Dün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Şinasi (i) / Bey (u) : unvan grubu

Beyefendi (i) / ile (çe) : edat grubu

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim

biraz (z) / oturup (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi, evet Şinasi. Artık, yalnız ona karşı hazır bulunmak lâzımdı. Şinasi o gün Darülelhan'a daha geç gitti. Sazını da götürmemişti. Mektebe bir uğradı ve çıktı. Şehzadebaşı'nda maksatsız dolaştı, bir kahveye girip oturdu, gazeteleri okudu.

yalnız (z) / ona karşı (yt) / hazır bulunmak (y) : isim-fiil grubu

ona (i) / karşı (çe) : edat grubu

hazır (i) / bulun-(yf) : birleşik fiil

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / geç (i) : sıfat tamlaması

Şehzade (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir kahveye (yt) / girip (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / kahve (i) : sıfat tamlaması

Neriman, Darülelhan'dan çıkmış, yanında Fahriye ile kahvenin önünden geçiyordu. Şinasi onları gördü, fakat gözlerini gazeteye indirerek görmemiş gibi yaptı. Gayet büyük bir heyecan duyduğu için, kendini bıraksa, gayri tabii birtakım hareketlerde bulunabilirdi;

Fahriye (i) / ile (çe) : edat grubu

kahvenin (ty) / önü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gözlerini (bln) / gazeteye (yt) / indirerek (y) : zarf-fiil grubu

görmemiş (i) / gibi (çe) : edat grubu

Gayet büyük bir heyecan duyduğu (i) / için (çe) : edat grubu

Gayet büyük bir heyecan (bsn) / duyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Gayet büyük (s) / bir heyecan (i) : sıfat tamlaması

Gayet (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / heyecan (i) : sıfat tamlaması
kendini (i) / bırak- (f) : birleşik fiil
gayri tabii (s) / birtakım hareketler (i) : sıfat tamlaması
gayri (s) / tabii (i) : sıfat tamlaması
birtakım (s) / hareketler (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması
bulun- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

kendini çok sıktı, hiç kılmıdamadı, fakat bu suretle daha gayri tabii olduğunu anlamadı. Sonra geçip geçmediklerini görmek için bir daha onlara baktı, Fahriye ile göz göze geldiler. Şinasi ayağa kalktı ve kahveden çıktı, onların yanına gitti.

kendini (i) / sık- (f) : birleşik fiil
bu (s) / suret (i) : sıfat tamlaması
daha gayri (z) / tabii olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu
daha (s) / gayri (i) : sıfat tamlaması
tabii (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
geçip geçmediklerini görmek (i) / için (çe) : edat grubu
geçip geçmediklerini (bln) / görmek (y) : isim-fiil grubu
geçip (i) / geçmedikleri (i) : tekrar grubu
bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması
Fahriye (i) / ile (çe) : edat grubu
göz göze (i) / gel-(f) : birleşik fiil
göz (i) / göze (i) : kısaltma grubu
Onların (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

Üçü de ağır ağır yürüdüler. Fahriye, Şinasi'nin yüzüne fazla gülüyordu; hiç o her şeye itiraz eden Fahriye değildi. Şinasi, bu değişmenin siyasi manasını anlamakla beraber, Fahriye'nin iltifatlarını sevinçle karşılamak zaafından kendini kurtaramadı.

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu
Şinasi'nin (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

her şeye itiraz eden (s) / Fahriye (i) : sıfat tamlaması

her şeye (yt) / itiraz eden (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu değişmenin siyasî manasını anlamak (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

bu değişmenin siyasî manasını (bln) / anlamak (y) : isim-fiil grubu

bu değişmenin (ty) / siyasî manası (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / değişme (i) : sıfat tamlaması

siyasî (s) / mana (i) : sıfat tamlaması

Fahriye'nin iltifatlarını sevinçle karşılamak (ty) / zaafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fahriye'nin iltifatlarını (bln) / sevinçle (yt) / karşılamak (y) : isim-fiil grubu

Fahriye'nin (ty) / iltifatları (tn) : belirtili isim tamlaması

sevinç (i) / ile (çe) : edat grubu

İkisi konuşurlarken Neriman susuyordu. İzahat vermenin en münasip anını bekledi ve Şinasi, Fahriye'nin sözlerinden birine ilk kahkahasını attığı vakit, Neriman onun bu neşeli anını kaçırmak istemeyerek sordu:

İzahat vermenin (ty) / en münasip anı (tn) : belirtili isim tamlaması

İzahat (i) / ver- (f) : birleşik fiil

en münasip (s) / an (i) : sıfat tamlaması

en (s) / münasip (i) : sıfat tamlaması

Fahriye'nin sözlerinden birine ilk kahkahasını attığı (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Fahriye'nin sözlerinden birine (yt) / ilk kahkahasını (bln) / attığı (y) : sıfat-fiil grubu

Fahriye'nin sözlerinden (i) / biri (i) : kısaltma grubu

Fahriye'nin (tn) / sözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

ilk (s) / kahkaha (i) : sıfat tamlaması

onun bu neşeli anını (bln) / kaçırmak istemeyerek (y) : zarf-fiil grubu

onun (ty) / bu neşeli anı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / neşeli an (i) : sıfat tamlaması

neşeli (s) / an (i) : sıfat tamlaması

kaçırmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

—Sen dün akşam bize gelmişsin öyle mi? Şinasi kuru bir:

—Evet, dedi.

Neriman cesaretle devam etti:

—Ben dün gece hovardalıkta idim. Maksim'e gittim, para yedim.

Söze böyle başlayarak masum insanlar gibi içi rahat ve neşeli gülmek istiyordu.

dün (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

kuru (s) / bir Evet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Evet (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

dün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

para (i) / ye- (yf) : birleşik fiil

Söze (yt) / böyle (z) / başlayarak (y) : zarf-fiil grubu

iči (i) / rahat ve neşeli (i) : kısaltma grubu

masum insanlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

masum (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

rahat (i) / ve (be) / neşeli (i) : bağlama grubu

gülmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Şinasi bunu anladı ve sesini çıkarmayarak devam etmesini bekledi.

Neriman devam etti:

—Macit'le beraberdik.

Fakat arkasını getiremedi ve bu "Macit'le beraberdik" cümlesi, yalnız kaldığı için, bir yazı levhası gibi Şinasi'nin dikkati önünde büyüdü.

sesini (bln) / çıkarmayarak (y) : zarf-fiil grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Macit (i) / ile (çe) : edat grubu

arkasını (i) / getireme- (yf) : birleşik fiil

"Macit'le beraberdik" (ty) / cümlesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yalnız kaldığı (i) / için (çe) : edat grubu

bir yazı levhası (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / yazı levhası (i) : sıfat tamlaması

yazı (ty) / levhası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / dikkati (tn) : belirtili isim tamlaması

Fahriye arkadaşının imdadına yetişmek için sordu.

—Seni eve Macit mi getirdi?

—Evet!

Biraz durdu ve devam etti:

—Ben dün senden ayrıldıktan sonra Fahriye'ye gittim, toplantıdan vazgeçilmiş, orada Macit'i gördüm, çok ısrar etti ve beni Beyoğlu'na çıkardı. Evvelâ...

arkadaşının imdadına yetişmek (i) / için (çe) : edat grubu

arkadaşının imdadına (yt) / yetişmek (y) : isim-fiil grubu

arkadaşının (ty) / imdadı (tn) : belirtili isim tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ayrıldıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

vaz (i) / geçil- (f) : birleşik fiil

ısrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fakat Neriman'ın ilk cesareti ve neşesi kaybolduğu için sesi gitgide hafifliyordu ve yutkunmaya başladı.

Neriman'ın ilk cesareti ve neşesi kaybolduğu (i) / için (çe) : edat grubu

Neriman'ın ilk cesareti ve neşesi (ö) / kaybolduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / ilk cesareti ve neşesi (tn) : belirtili isim tamlaması

ilk (s) / cesaret ve neşe (i) : sıfat tamlaması

cesaret (i) / ve (be) / neşe (i) : bağlama grubu

git (i) / gide (i) : kısaltma grubu

yutkunmaya (i) / başla-(yf) : birleşik fiil

kayıp (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bir gün evvel, aynı saatte geçtikleri yolun ve kaldırımın üstünde idiler. Şinasi bir gün evvelki azaplarının hepsini hatırladı.

Bir gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

Bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

aynı saatte geçtikleri yolun ve kaldırımın (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

aynı saatte geçtikleri (s) / yol ve kaldırım (i) : sıfat tamlaması

yol (i) / ve (be) / kaldırım (i): bağlama grubu

aynı saatte (z) / geçtikleri (y) : sıfat-fiil grubu

aynı (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

bir gün evvelki azaplarının (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir gün evvelki (s) / azaplar (i) : sıfat tamlaması

bir gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın Fahriye'ye hiç gitmediği halde bu kadar cüretkârca yalan söylemesini hazmedemedi.

Neriman'ın (ty) / Fahriye'ye hiç gitmediği halde bu kadar cüretkârca yalan söylemesini (tn) : belirtili isim tamlaması

Fahriye'ye hiç gitmediği halde (z) / bu kadar cüretkârca (z) / yalan söylemesini (y) : isim-fiil grubu

Fahriye'ye hiç gitmediği (s) / hal (i): sıfat tamlaması

Fahriye'ye (yt) / hiç (z) / gitmediği (y) : sıfat-fiil grubu

bu kadar (s) / cüretkâr (i) : sıfat tamlaması

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

yalan (i) / söyle- (f) : birleşik fiil

hazm (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Elleriyle öyle tesirli ve kat'î bir küçük hareket yaptı ki, Neriman devam edemedi, sükût içinde yürüdüler.

öyle tesirli ve kat'î (s) / bir küçük hareket (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / küçük hareket (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

öyle (s) / tesirli ve kat'î (i) : sıfat tamlaması

tesirli (i) / ve (be) / kat'î (i): bağlama grubu

Elleri (i) / ile (çe) : edat grubu

hareket (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

sükût (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bugün Şinasi önde gidiyordu. Kolunda kemeçesi yoktu ve kıyafeti o kadar ihmal edilmiş değildi; hâlbuki Neriman yorgundu, elinde siyah torbalı udu vardı ve her günkü kıyafeti içinde idi.

Bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

ihmal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

siyah torbalı (s) ut (i) : sıfat tamlaması

siyah (s) / torba (i) : sıfat tamlaması

her günkü kıyafeti (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

her günkü (s) / kıyafet (i) : sıfat tamlaması

her (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Bu muvaffakiyetsizlikten sonra büsbütün şaşırıldı ve yoruldu. Fahriye'ye doğru sokularak perişan bir halde olduğunu ona hissettirdi, onun yardımını bekledi.

Bu muvaffakiyetsizlikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

Bu (s) / muvaffakiyetsizlik (i) : sıfat tamlaması

Fahriye'ye doğru (z) / sokularak (y) : zarf-fiil grubu

perişan bir halde (z) / olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

Fahriye'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

perişan (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'nin önde olmasından istifade ederek bakıştılar.

Fahriye düşündü ve sözü şöyle idare etti:

—Hata ettin Neriman, gitmemeliydin. Neriman tasdik etti:

—Evet, çok büyük hata... Zaten hiç eğlenmedim. Hâlbuki çok eğlenmişti. Burada tecrübesi olan bir kadın gibi konuşmaya muvaffak olmuştu.

Şinasi'nin önde olmasından (yt) / *istifade ederek* (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi'nin (ty) / *önde olması* (tn) : belirtili isim tamlaması

istifade (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

idare (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Hata (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

tasdik (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

çok büyük (s) / *hata* (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / *büyük* (i) : sıfat tamlaması

Burada (yt) / *tecrübesi olan bir kadın gibi* (z) / *konuşmaya* (y) : isim-fiil grubu

tecrübesi olan bir kadın (i) / *gibi* (çe) : edat grubu

tecrübesi olan (s) / *bir kadın* (i) : sıfat tamlaması

tecrübesi (i) / *ol-* (yf) : birleşik fiil

bir (s) / *kadın* (i) : sıfat tamlaması

muvaffak (i) / *ol-* (yf) : birleşik fiil

—Çok büyük hata... diye tekrar etti, bugün çok üzüldüm... Fakat dayanamadım, Macit kibar çocuk... Ne kadar yalvardığını gördün!

Çok büyük hata... (i) / *diye* (çe) : edat grubu

Çok büyük (s) / *hata* (i) : sıfat tamlaması

Çok (s) / *büyük* (i) : sıfat tamlaması

tekrar (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

bu (s) / *gün* (i) : sıfat tamlaması

kibar (s) / *çocuk* (i) : sıfat tamlaması

Ne kadar (z) / *yalvardığını* (y) : sıfat-fiil grubu

Ne (i) / *kadar* (çe) : edat grubu

Neriman bir gün evvel Fatih-Harbiye tramvayına atlarken Şinasi tarafından görüldüğünü bilseydi, "ne kadar yalvardığını gördün" demezdi.

bir gün evvel (z) / *Fatih-Harbiye tramvayına atlarken* (z) / *Şinasi tarafından* (z) / *görüldüğünü* (y) : sıfat-fiil grubu

bir gün evvel (z) / Fatih-Harbiye tramvayına (yt) / atlarken (y) : zarf-fiil grubu

bir gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Fatih-Harbiye (ty) / tramvayı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ne kadar (z) / yalvardığını (y) : sıfat-fiil grubu

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

Çünkü Şinasi bir gün evvel, Neriman'ın Fahriye'ye hiç uğramadığını ve Beyoğlu'na yalnız gittiğini biliyordu.

bir gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / Fahriye'ye hiç uğramadığını ve Beyoğlu'na yalnız gittiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fahriye'ye hiç uğramadığı (i) / ve (be) / Beyoğlu'na yalnız gittiği (i) : bağlama grubu

Fahriye'ye (yt) / hiç (z) / uğramadığı (y) : sıfat-fiil grubu

Beyoğlu'na (yt) / yalnız (z) / gittiği (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman o son cümleyi söyleyinceye kadar Şinasi biraz teselli bulmuştu; fakat yalan tekrar edilince Şinasi'nin başına birdenbire kan çıktı.

o son cümleyi söyleyinceye (i) / kadar (çe) : edat grubu

o son cümleyi (bln) / söyleyince (y) : zarf-fiil grubu

o (s) / son cümle (i) : sıfat tamlaması

son (s) / cümle (i) : sıfat tamlaması

teselli (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

yalan (ö) / tekrar edilince (y) : zarf-fiil grubu

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'nin (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

başına kan (i) / çık- (f) : birleşik fiil

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Tam eski Darülfünun binasının önüne ve bir gün evvel ayrıldıkları noktaya gelmişlerdi. Şinasi birdenbire durdu, kat'î bir tavırla:

eski Darülfünun binasının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

eski (s) / Darülfünun binası (i) : sıfat tamlaması

Darülfünun (ty) / binası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir gün evvel ayrıldıkları (s) / nokta (i) : sıfat tamlaması

bir gün evvel (z) / ayrıldıkları (y) : sıfat-fiil grubu

bir gün (s) / evvel (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

kat'î bir tavır (i) / ile (çe) : edat grubu

kat'î (s) / bir tavır (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tavır (i) : sıfat tamlaması

—Ben geri dönüyorum! dedi ve ayrıldı. Hızla yürüyerek uzaklaştı. İstemediği halde ayrılmak azabını, bugün de Neriman çekiyordu. İki arkadaş yalnız kalır kalmaz bakıştılar. Fahriye mırıldanmıştı:

— Fena oldu.

— İtiraf etmemeli mi idim?

— Bilmem? Galiba.

— Gizleyemezdim ki.

Fahriye tekrar etti.

— Fena oldu.

Hızla (z) / yürüyerek (y) : zarf-fiil grubu

İstemediği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

ayrılmak (ty) / azabı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

azap (i) / çek- (f) : birleşik fiil

İki (s) / arkadaş (i) : sıfat tamlaması

yalnız (z) / kalır kalmaz (y) : zarf-fiil grubu

kalır (i) / kalmaz (i) : tekrar grubu

Fena (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

İtiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fena (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

İki arkadaş da konuşmadan epey yürüdüler. Neriman birdenbire boşaldı. Sinirlendiği vakit iplik kadar incelen ve sık sık asabi titreyişlerin kopardığı hırçın bir sesle söylenmeye başladı:

İki (s) / arkadaş (i) : sıfat tamlaması

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Sinirlendiği vakit iplik kadar incelen ve sık sık asabi titreyişlerin kopardığı hırçın bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

Sinirlendiği vakit iplik kadar incelen ve sık sık asabi titreyişlerin kopardığı (s) / hırçın bir ses (i) : sıfat tamlaması

Sinirlendiği vakit iplik kadar incelen (i) / ve (be) / sık sık asabi titreyişlerin kopardığı (i) : bağlama grubu

Sinirlendiği vakit (z) / iplik kadar (z) / incelen (y) : sıfat-fiil grubu

Sinirlendiği (s) / vakit (i): sıfat tamlaması

iplik (i) / kadar (çe) : edat grubu

sık sık asabi titreyişlerin (ty) / kopardığı (tn) : belirtili isim tamlaması

sık sık (s) / asabi titreyişler (i) : sıfat tamlaması

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu

asabi (s) / titreyişler (i) : sıfat tamlaması

hırçın (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

söylenmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

—Öf... Bu elimdeki ut da sinirime dokunuyor, kıracağım geliyor. Şunu Şamlı'ya bırakalım. Bunu benim elime nereden musallat ettiler? Evdeki hey hey yetişmiyormuş gibi üstelik bir de Darülelhan! Şu alaturka musikiyi kaldıracaklar mı ne yapacaklar? Yapsalar da ben de kurtulsam.

Bu elimdeki (s) / ut (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / el (i) : sıfat tamlaması

sinirime (i) / dokun- (f) : birleşik fiil

kıracağım (i) / gel- (yf) : birleşik fiil
benim (ty) / elim (tn) : belirtili isim tamlaması
musallat (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Evdeki (s) / hey hey (i) : sıfat tamlaması
hey (i) / hey (i) : tekrar grubu
yetişmiyormuş (i) / gibi (çe) : edat grubu
Şu (s) / alaturka musiki(i) : sıfat tamlaması
alaturka (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

Hep ailenin tesiri. Babam Şark terbiyesi almış. Ney çalar, akrabam öyle... Fakat artık sinirime dokunuyor, bir kere şu musibetin biçimine bak.

ailenin (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması
Şark (ty) / terbiyesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
terbiye (i) / al- (yf) : birleşik fiil
sinirime (i) / dokun- (f) : birleşik fiil
bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması
şu musibetin (ty) / biçimi (tn) : belirtili isim tamlaması
şu (s) / musibet (i) : sıfat tamlaması

Hele bu torbası?.. Yirmi gündür elime almıyorum, bugün mecbur oldum. Bırakacağım musibeti... Darülelhan'dan da çıkacağım yahut alafranga kısmına gireceğim. Zaten bizim kısmı lağvedeceklermiş. Allah razı olsun. Kendimden nefret ediyorum. Oturduğum mahalle, oturduğum ev, konuştuğum adamların çoğu sinirime dokunuyor.

bu (s) / torba (i) : sıfat tamlaması
Yirmi (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
alafranga (ty) / kısmı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bizim (ty) / kısım (tn) : kısaltma grubu
lağv (i) / et- (yf) : birleşik fiil
razı (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Oturduğum (s) / mahalle (i) : sıfat tamlaması

oturduğum (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

konuştuğum adamların (ty) / çoğu (tn) : belirtili isim tamlaması

konuştuğum (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

sinirime (i) / dokun- (f) : birleşik fiil

O Fatih meydanının önünden geçerken meydan kahvelerinde bir sürü işsiz güçsüz, softa makulesi adamlar oturuyorlar.

Fatih meydanının önünden (yt) / geçerken (y) : zarf-fiil grubu

Fatih meydanının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Fatih (ty) / meydanı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir sürü (s) / işsiz güçsüz, softa makulesi adamlar (i) : sıfat tamlaması

meydan (ty) / kahveleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

işsiz güçsüz (s) / softa makulesi (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

işsiz (i) / güçsüz (i) : tekrar grubu

bir (s) / sürü (i) : sıfat tamlaması

softa (ty) / makulesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Biraz temizce giyindin mi insanın arkasından fena fena bakıyorlar, kim bilir neler söylemiyorlar, insan yolda bile rahat yürüyemiyor. Sonra o dükkânların hali nedir? Adım başında ahçı ve kahve. Erkeklerin işi gücü kahvede, caminin önünde oturup sokağı seyretmek.

insanın (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması

fena (i) / fena (i) : tekrar grubu

o dükkânların (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

o (s) / dükkânlar (i) : sıfat tamlaması

ahçı (i) / ve (be) / kahve (i) : bağlama grubu

Adım (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Erkeklerin (ty) / işi gücü (tn) : belirtili isim tamlaması

işsiz (i) / güçsüz (i) : tekrar grubu

caminin önünde (yt) / oturup (y) : zarf-fiil grubu

caminin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Dün Tünel'den Galatasaray'a kadar dükkânlara baktım. Esnaf bile zevk sahibi. İnsan bir bahçede geziyormuş gibi oluyor. Her camekân çiçek gibi. En âdi eşyayı öyle biçime getiriyorlar ki mücevher gibi görünüyor.

Tünel'den Galatasaray'a (i) / kadar (çe) : edat grubu

Galata (s) / saray (i) : sıfat tamlaması

zevk (ty) / sahibi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

geziyormuş gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

geziyormuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / bahçe (i) : sıfat tamlaması

Her (s) / camekân (i) : sıfat tamlaması

çiçek (i) / gibi (çe) : edat grubu

En adi (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

En (s) / adi (i) : sıfat tamlaması

mücevher (i) / gibi (çe) : edat grubu

Sonra halkı da bambaşka. Dönüp bakmazlar. Yürümesini, giyinmesini bilirler. Her şeyi bilirler canım... O Macit'in ellerine baktım, kadın eli gibi, tertemiz, incecik, tırnakların üstünde bile çalışmış. Şinasi'nin elleri gözümün önüne geldi. Tırnağının biri kırık, öbürü batık... Ne imiş? Kemence çalarmış.

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

O Macit'in (ty) / elleri (tn) : belirtili isim tamlaması

O (s) / Macit (i) : sıfat tamlaması

kadın eli gibi, tertemiz, incecik, tırnakların (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

kadın eli gibi (s) / tertemiz (s) / incecik (s) / tırnaklar (i) : sıfat tamlaması

kadın eli (i) / gibi (çe) : edat grubu

kadın (ty) / eli (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / elleri (tn) : belirtili isim tamlaması

gözümün önüne (i) / gel- (yf) : birleşik fiil

gözümün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Tırnağının (ty) / biri (tn) : belirtili isim tamlaması

Böyle insanın elini parçalayan sazı parçalamalı. Hiç telin kenarına tırnak sürtülen saz görülmüş müdür? Her işimiz acayip, nefret ediyorum. Daha geçen gün...

Böyle (s) / insanın elini parçalayan saz (i) : sıfat tamlaması

insanın elini parçalayan (s) / saz (i) : sıfat tamlaması

insanın elini (bln) / parçalayan (y) : sıfat-fiil grubu

insanı (ty) / eli (tn) : belirtili isim tamlaması

telin kenarına tırnak sürtülen (s) / saz (i) : sıfat tamlaması

telin kenarına (yt) / tırnak (bsn) / sürtülen (y) : sıfat-fiil grubu

telin (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

Her (s) / işimiz (i) : sıfat tamlaması

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Daha (s) / geçen gün (i) : sıfat tamlaması

geçen (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Neriman üst üste ve hiç durmadan söylüyordu. Bir hafta, on gün, böyle yorulmadan söyleyecekmiş gibiydi. Fahriye ihtar etti:

—Şamlıyı geçtik!

üst üste (i) / ve (be) / hiç durmadan (i) : bağlama grubu

hiç (z) / durmadan (y) : zarf-fiil grubu

üst (i) / üste (i) : kısaltma grubu

Bir (s) / hafta (i) : sıfat tamlaması

on (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

böyle (z) / yorulmadan (y) : zarf-fiil grubu

söyleyecekmiş (i) / gibi (çe) : edat grubu

ihtar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Geriye döndüler ve bir musiki dükkânına udu bıraktılar. Dışarı çıkınca, Neriman, sözü hiç kesilmemiş gibi, derhal cereyanını bulan bir heyecanla devam ediyordu.

Bir (s) / musiki dükkânı (i) : sıfat tamlaması

musiki (ty) / dükkânı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Dışarı (z) / çıkınca (y) : zarf-fiil grubu

sözü hiç kesilmemiş (i) / gibi (çe) : edat grubu
derhal cereyanını bulan (s) / bir heyecan (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / heyecan (i) : sıfat tamlaması
derhal (z) / cereyanını bulan (y) : sıfat-fiil grubu
cereyanını (i) / bul- (yf) : birleşik fiil
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fahriye, biraz evvelki hadisenin bu sinirliliği andırdığını anlıyordu. Mevzua doğrudan doğruya girdi:

—Senin deminki meseleye canım sıkıldı. Anlıyorum ki Şinasi'den de pek vazgeçmiyorsun. Yoksa bu kadar sinirlenmezdin.

biraz evvelki hadisenin (ty) / bu sinirliliği andırdığı (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / sinirlilik (i) : sıfat tamlaması
biraz evvelki (s) / hadise (i) : sıfat tamlaması
biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu
mevzua (i) / gir- (f) : birleşik fiil
doğrudan (i) / doğruya (i) : kısaltma grubu
deminki (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması
canı (i) / sıkıl- (f) : birleşik fiil
vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil
bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

Fahriye'nin bu fikri, Neriman'a tesir etti; onun bu sözleri, Neriman'ın bütün öfkeleri ve isyanları arkasında gizlenen büyük bir alâkayı kendi gözünde de ansızın meydana çıkardı.

Fahriye'nin (ty) / bu fikri (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / fikir (i) : sıfat tamlaması
tesir (i) / et- (yf) : birleşik fiil
onun (ty) / bu sözleri (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın bütün öfkeleri ve isyanları arkasında gizlenen (s) / büyük bir alâka (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın bütün öfkeleri ve isyanları arkasında (yt) / *gizlenen* (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın bütün öfkeleri ve isyanları (ty) / *arkası* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / *bütün öfkeleri ve isyanları* (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün öfkeler (i) / *ve* (be) / *isyanlar* (i) : bağlama grubu

bütün (s) / *öfkeler* (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / *bir alâka* (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / *alaka* (i) : sıfat tamlaması

kendi (s) / *gözü* (i) : sıfat tamlaması

meydana (i) / *çıkar-* (f) : birleşik fiil

İnkâr edemedi, biraz şaşırarak itiraf etti:

—Tabî... dedi, yedi senedir, âdeta gece gündüz beraberiz, bizim evin erkeği gibi bir şey.

İnkâr (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

itiraf (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

yedi (s) / *sene* (i) : sıfat tamlaması

gece (i) / *gündüz* (i) : tekrar grubu

bizim evin erkeği gibi (s) / *bir şey* (i) : sıfat tamlaması

bizim evin erkeği (i) / *gibi* (çe) : edat grubu

bizim evin (ty) / *erkeği* (tn) : belirtili isim tamlaması

bizim (ty) / *ev* (tn) : kısaltma grubu

bir (s) / *şey* (i) : sıfat tamlaması

Ve artık sözlerine devam edemedi; liseye giderken sabahları Şinasi'yi bu yol üzerinde beklediği günlerin heyecanını hatırladı.

devam (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

liseye giderken sabahları Şinasi'yi bu yol üzerinde beklediği günlerin (ty) / *heyecanı* (tn) : belirtili isim tamlaması

liseye giderken sabahları Şinasi'yi bu yol üzerinde beklediği (s) / *günler* (i) : sıfat tamlaması

liseye giderken (z) / *sabahları* (z) / *Şinasi'yi* (bln) / *bu yol üzerinde* (yt) / *beklediği* (y) : sıfat-fiil grubu

liseye (yt) / giderken (y) : zarf-fiil grubu

bu yol (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / yol (i) : sıfat tamlaması

Ekseriya uğrayıp oturdukları tanıdık bir kırtasiyeci dükkânının önünden de geçiyordu.

Ekseriya uğrayıp oturdukları tanıdık bir kırtasiyeci dükkânının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Ekseriya uğrayıp oturdukları (s) / tanıdık bir kırtasiyeci dükkânı (i) : sıfat tamlaması

Ekseriya (z) / uğrayıp (z) / oturdukları (y) : sıfat-fiil grubu

tanıdık (s) / bir kırtasiyeci dükkânı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kırtasiyeci dükkânı (i) : sıfat tamlaması

kırtasiye (ty) / dükkânı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

İçeriye baktı ve loş havası içinde birçok hatıralar gizleyen bu dükkân onu en uzak maziye kadar çekti. Şinasi'nin onu çok mes'ut ettiğini itirafa mecbur oluyordu.

loş havası içinde birçok hatıralar gizleyen (s) / bu dükkân (i) : sıfat tamlaması

loş havası içinde (yt) / birçok hatıralar (bsn) / gizleyen (y) : sıfat-fiil grubu

loş havası (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

loş (s) / hava (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / dükkân (i) : sıfat tamlaması

en uzak maziye (i) / kadar (çe) : edat grubu

en uzak (s) / mazi (i) : sıfat tamlaması

en (s) / uzak (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / onu çok mes'ut ettiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Onu (bln) / çok (z) / mesut ettiği (y) : sıfat-fiil grubu

mes'ut (i) / et- (yf) : birleşik fiil

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Fakat birkaç adım ileride, kaldırım üstüne sandalyelerini çıkarmış bir kahvenin önünden geçerlerken Neriman gene biraz hararetlendi.

— **Al! İşte bir tane daha... Sokak ortasında oturuyor, kahve içiyorlar...**

kaldırım üstüne sandalyelerini çıkarmış bir kahvenin önünden (yt) / geçerlerken (y) :
zarf-fiil grubu

kaldırım üstüne sandalyelerini çıkarmış bir kahvenin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

kaldırım üstüne sandalyelerini çıkarmış (s) / bir kahve (i) : sıfat tamlaması

kaldırım üstüne (yt) / sandalyelerini (bln) / çıkarmış (y) : sıfat-fiil grubu

birkaç adım (s) ileri (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

kaldırım (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

bir kahvenin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / kahve (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tane (i) : sıfat tamlaması

Sokak (ty) / ortası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Daha güzel bir hayata karşı iştiyakını uyandıran bu kahvelere karşı kinini tekrar döktü. Tramvay bekleme yerine kadar geldiler. Fahriye her zaman oradan ayrılırdı. Durdular.

Daha güzel bir hayata karşı iştiyakını uyandıran bu kahvelere (i) / karşı (çe): edat grubu

Daha güzel bir hayata karşı iştiyakını uyandıran (s) / bu kahveler (i) : sıfat tamlaması

Daha güzel bir hayata karşı (yt) / iştiyakını (bln) / uyandıran (y) : sıfat-fiil grubu

Daha güzel bir hayata (i) / karşı (çe) : edat grubu

Daha güzel (s) / bir hayat (i) : sıfat tamlaması

Daha (s) / güzel (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

iştiyakını (i) / uyandır-(f) : birleşik fiil

bu (s) / kahveler (i) : sıfat tamlaması

Tramvay bekleme yerine (i) / kadar (çe) : edat grubu

Tramvay bekleme (ty) / yeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Tramvay (ö) / bekleme (y) : isim-fiil grubu

her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Bir Fatih-Harbiye tramvayı yaklaşıyordu. Bu tramvay, Neriman'da bütün arzuları şiddetle uyandıran bir münebbih haline gelmişti. Onu görür görmez anî bir arzuya kapıldı:

—Haydi, dedi, istersen Beyoğlu'na kadar çıkalım.

Bir (s) / Fatih-Harbiye tramvayı (i) : sıfat tamlaması

Fatih-Harbiye (ty) / tramvayı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / tramvay (i) : sıfat tamlaması

bütün arzuları şiddetle uyandıran (s) / bir münebbih hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / münebbih hal (i) : sıfat tamlaması

münebbih (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Neriman'da (yt) / bütün arzuları (bln) / şiddetle (z) / uyandıran (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / münebbih (i) : sıfat tamlaması

haline (i) / gel- (f) : birleşik fiil

anî (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

arzuya (i) / kapıl- (f) : birleşik fiil

Beyoğlu'na (i) / kadar (çe) : edat grubu

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fahriye razı oldu. Hemen tramvaya atladılar. Neriman'ın kendi kendine pek de itiraf edemediği bir ümidi vardı: Macit'e rast gelmek ihtimali.

razı (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Neriman'ın kendi kendine pek de itiraf edemediği (s) / bir ümit (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / kendi kendine pek de itiraf edemediği (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi kendine (yt) / pek de (z) / itiraf edemediği (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / ümit (i) : sıfat tamlaması

Macit'e rast gelmek (ty) / ihtimali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit'e (yt) / rast gelmek (y) : isim-fiil grubu

rast (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Bu ümit Neriman'ın neşesini iade etti. Fakat tramvay biraz ilerledikten sonra, Neriman parmağıyla Fahriye'ye caddede bir şey gösterdi:

—Allah aşkına bak! dedi, yol üstünde mezarlık olur mu? Koskoca cadde...

Ortasında mezarlık... Mezarlar arasında yaşıyoruz.

Bu (s) / ümit (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / neşesi (tn) : belirtili isim tamlaması

iade (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tramvay biraz ilerledikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

tramvay (ö) / biraz (z) / ilerledikten (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Allah (ty) / aşkı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yol (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Koskoca (s) / cadde (i) : sıfat tamlaması

Mezarlar (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Galatasaray'dan Tünel'e doğru yürüdüler. Neriman Beyoğlu'na çıktığı vakit, halis Türk mahallelerinde oturanların çoğu gibi, kendini büyük bir seyahat yapmış sanırdı.

Galatasaray'dan Tünel'e (i) / doğru (çe) : edat grubu

Beyoğlu'na çıktığı (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Beyoğlu'na (yt) / çıktığı (y) : sıfat-fiil grubu

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

halis Türk mahallelerinde oturanların çoğu (i) / gibi (çe) : edat grubu

halis Türk mahallelerinde oturanların (ty) / çoğu (tn) : belirtili isim tamlaması

halis Türk mahallelerinde (yt) / oturanlar (y) : sıfat-fiil grubu

halis (s) / Türk mahalleleri (i) : sıfat tamlaması

Türk (ty) / mahalleleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

büyük bir seyahat (bsn) / yapmış (y) : sıfat-fiil grubu

büyük (s) / bir seyahat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / seyahat (i) : sıfat tamlaması

seyahat (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

Gene Fatih uzakta, çok uzakta kaldı. Tramvayla bir saat bile sürmeyen bu mesafe, Neriman'a Efgan yolu kadar uzun görünüyordu ve

Tramvayla bir saat bile sürmeyen (s) / bu mesafe (i) : sıfat tamlaması

Tramvayla bir saat (z) / bile (cdö) / sürmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Tramvay (i) / ile (çe) : edat grubu

bu (s) / mesafe (i) : sıfat tamlaması

Efgan yolu kadar (s) / uzun (i) : sıfat tamlaması

Efgan yolu (i) / kadar (çe) : edat grubu

Efgan (ty) / yolu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Kabil'le New York arasındaki farkların çoğuna İstanbul'un iki semti arasında kolayca tesadüf edilir.

Kabil'le New York arasındaki farkların (ty) / çoğu (tn) : belirtili isim tamlaması

Kabil'le New York arasındaki (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması

Kabil'le New York (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Kabil (i) / ile (be) / New York (i) : bağlama grubu

İstanbul'un iki semti (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

İstanbul'un (ty) / iki semti (tn) : belirtili isim tamlaması

iki (s) / semt (i) : sıfat tamlaması

tesadüf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bir İstanbul kızı olduğu için Neriman'ın bu farklar karşısındaki hayreti azalmıştı;

Bir İstanbul kızı olduğu (i) / için (çe) : edat grubu

Bir İstanbul kızı (ö) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Bir (s) / İstanbul kızı (i) : sıfat tamlaması

İstanbul (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / bu farklar karşısındaki hayreti (tn) : belirtili isim tamlaması

bu farklar karşısındaki (s) / hayret (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması

fakat bir zamandan beri kendisinde yeni bir hayatın iştiyakı ve yeni bir medeniyetin şuuru uyanmağa başladığı için, bu farkların her birine ayrı ayrı dikkat etmekten hoşlanıyordu.

bir zamandan (i) / beri (çe) : edat grubu

bir (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

kendisinde yeni bir hayatın iştiyakı ve yeni bir medeniyetin şuuru uyanmağa başladığı

(i) / için (çe) : edat grubu

kendisinde (yt) / yeni bir hayatın iştiyakı ve yeni bir medeniyetin şuuru (ö) / uyanmağa başladığı (y) : sıfat-fiil grubu

yeni bir hayatın iştiyakı (i) / ve (be) / yeni bir medeniyetin şuuru (i): bağlama grubu

yeni bir hayatın (ty) / iştiyakı (tn) : belirtili isim tamlaması

yeni bir medeniyetin (ty) / şuuru (tn) : belirtili isim tamlaması

yeni (s) / bir hayat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

yeni bir medeniyetin (ty) şuuru (tn) : belirtili isim tamlaması

yeni (s) / bir medeniyet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / medeniyet (i) : sıfat tamlaması

uyanmağa (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

bu farkların her birine (yt) / ayrı ayrı (z) / dikkat etmekten (y) : isim-fiil grubu

bu farkların (ty) / her biri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması

her (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bir itriyat mağazasının camekânı önünde durdular. Burada her şey, tek başına konmuş zarif bir küçük şişenin tatlı mavisi, kırmızı ipek bir püskül,

Bir itriyat mağazasının camekânı (ty) / önü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bir itriyat mağazasının (ty) / camekânı (tn) : belirtili isim tamlaması

Bir (s) / itriyat mağazası (i) : sıfat tamlaması

itriyat (ty) / mağazası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

tek başına konmuş zarif bir küçük şişenin (ty) / tatlı mavisi (tn) : belirtili isim tamlaması

tek başına konmuş (s) / zarif bir küçük şişe (i) : sıfat tamlaması

tek başına (z) / konmuş (y) : sıfat-fiil grubu

tek (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

zarif (s) / bir küçük şişe (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / küçük şişe (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / şişe (i) : sıfat tamlaması

tatlı (s) / mavi (i) : sıfat tamlaması

kırmızı (s) / ipek bir püskül (i) : sıfat tamlaması

ipek (s) / bir püskül (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / püskül (i) : sıfat tamlaması

siyah kadifelerin arasına gizlenmiş bir ampulün yumuşak ziyası, bir gümüşün parıltısı, gözleri ayrı ayrı çekiyor ve zaptediyordu;

siyah kadifelerin arasına gizlenmiş bir ampulün (ty) / yumuşak ziyası (tn) : belirtili isim tamlaması

siyah kadifelerin arasına gizlenmiş (s) / bir ampul (i) : sıfat tamlaması

siyah kadifelerin arasına (yt) / gizlenmiş (y) : sıfat-fiil grubu

siyah kadifelerin (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

siyah (s) / kadifeler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ampul (i) : sıfat tamlaması

yumuşak (s) / ziya (i) : sıfat tamlaması

bir gümüşün (ty) / parıltısı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / gümüş (i) : sıfat tamlaması

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu

zapt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

burada her şey, rahat ve mes'ut insanların kullanmayı âdet ettikleri eşyaydı; burası, aynı zamanda, bir insanın ne kadar mes'ut olabileceğini hissettiren imkânlarla doğru açılmış pencereydi.

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

rahat ve mesut insanların kullanmayı âdet ettikleri (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

rahat ve mesut insanların (ty) / kullanmayı âdet ettikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

kullanmayı (bln) / adet ettikleri (y) : sıfat-fiil grubu

rahat ve mesut (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

rahat (i) / ve (be) / mesut (i): bağlama grubu

âdet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

aynı (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

bir insanın ne kadar mesut olabileceğini hissettiren imkânlarla doğru açılmış (s) / pencere (i) : sıfat tamlaması

bir insanın ne kadar mesut olabileceğini hissettiren imkânlarla doğru (z) / açılmış (y) : sıfat-fiil grubu

bir insanın ne kadar mesut olabileceğini hissettiren imkânlarla (i) / doğru (çe) : edat grubu

bir insanın ne kadar mesut olabileceğini hissettiren (s) / imkanlar (i) : sıfat tamlaması

bir insanın ne kadar mesut olabileceğini (bln) / hissettiren (y) : sıfat-fiil grubu

bir insanın (ty) / ne kadar mesut olabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

mesut (i) / olabil- (yf) : birleşik fiil

ol- (i) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Neriman burada her duruşunda, bu pencereden onların saadetini imrenerek seyrediyordu. Bir gün Şinasi ile bu itriyat mağazalarından birinin camekânı önünde durmuşlardı. Neriman'daki arzuları sezen Şinasi demişti ki:

Burada (yt) / her (z) / duruşunda (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / pencere (i) : sıfat tamlaması

onların (ty) / saadeti (tn) : belirtili isim tamlaması

seyir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

bu itriyat mağazalarından birinin camekânı (ty) / önü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu itriyat mağazalarından birinin (ty) / camekânı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu itriyat mağazalarından (i) / biri (i) : kısaltma grubu

bu (s) / itriyat mağazaları (i) : sıfat tamlaması

itriyat (ty) / mağazaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'daki arzuları sezen (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Neriman'daki arzuları (bln) / sezen (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'daki (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

—Bu camekânlar kim bilir kaç Türk kızını baştan çıkardı ve çıkaracak! Neriman buradan hemen her geçişinde bu sözü hatırlıyor ve gülümsüyordu. Çantasındaki esans şişesini doldurmak vesilesiyle mağazaya girdiler.

Bu (s) / camekânlar (i) : sıfat tamlaması

Kaç (s) / Türk kızı (i) : sıfat tamlaması

Türk (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

baştan (i) / çıkar- (f) : birleşik fiil

buradan (yt) / hemen her (z) / geçişinde (y) : isim-fiil grubu

hemen her (ty) / geçiş (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / söz (i) : sıfat tamlaması

Çantasındaki esans şişesini doldurmak (ty) / vesilesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Çantasındaki esans şişesini (bln) / doldurmak (y) : isim-fiil grubu

Çantasındaki (s) / esans şişesi (i) : sıfat tamlaması

esans (ty) / şişesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bütün eşyanın iliklerine işlemiş hafif bir güzel koku. Neriman bu mağazaların ses-sizliğine de şaşıyordu.

Bütün eşyanın iliklerine işlemiş (s) / hafif bir güzel koku (i) : sıfat tamlaması

Bütün eşyanın iliklerine (yt) / işlemiş (y) : sıfat-fiil grubu

Bütün eşyanın (ty) / ilikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Bütün (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

hafif (s) / bir güzel koku (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / güzel koku (i) : sıfat tamlaması

güzel (s) / koku (i) : sıfat tamlaması

bu mağazaların (ty) / sessizliği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / mağazalar (i) : sıfat tamlaması

İçeride kalabalık olduğu halde müşteriler pek az konuşarak, âdeta bir dilsiz gibi işaretlerle meram anlatarak istediklerini ahyorlardı.

kalabalık olduğu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

müşteriler (ö) / pek az (z) / konuşarak (y) : zarf-fiil grubu

pek (s) / az (i) : sıfat tamlaması

bir dilsiz gibi işaretlerle (z) / meram anlatarak (y) : zarf-fiil grubu

âdeta bir dilsiz (i) / gibi (çe) : edat grubu

âdeta (s) / bir dilsiz (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / dilsiz (i) : sıfat tamlaması

işaret (i) / ile (çe) : edat grubu

meram (i) / anlat- (f) : birleşik fiil

Yalnız, cam tezgâhların üstüne konup kaldırılan şişelerin ince çıtırtısı. Satış memuru kız, esans şişesini doldururken Neriman bir şey hatırladı:

cam tezgâhların üstüne konup kaldırılan şişelerin (ty) / ince çıtırtısı (tn) : belirtili isim tamlaması

cam tezgâhların üstüne konup kaldırılan (s) / şişeler (i) : sıfat tamlaması

cam tezgâhların üstüne (yt) / konup kaldırılan (y) : sıfat-fiil grubu

cam tezgâhların (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

cam (s) / tezgâhlar (i) : sıfat tamlaması

ince (s) / çıtırtı (i) : sıfat tamlaması

Satış memuru (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

Satış (ty) / memuru (tn) : belirtisiz isim tamlaması

esans şişesini (bln) / doldururken (y) : zarf-fiil grubu

esans (ty) / şişesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Küçükken babası onu Ramazan'da Beyazıt sergisine götürürdü. Orada, çadır gibi bir şeyin altında, Arap kılıklı bir adam, irili ufaklı birçok yağlı, kirli şişeler arasında, ayakta durur, kokular satardı.

Beyazıt (ty) / sergisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çadır gibi bir şeyin (ty) / altı (tn) : belirtili isim tamlaması

çadır gibi (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Arap kılıklı (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

Arap (s) / kılıklı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

irili ufaklı birçok yağlı, kirli şişeler (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

irili ufaklı (s) / birçok yağlı, kirli şişeler (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / yağlı, kirli şişeler (i) : sıfat tamlaması

yağlı (s) / kirli (s) / şişeler : sıfat tamlaması

irili (i) / ufaklı (i) : tekrar grubu

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Bu çadıra uzaktan yaklaşırken bile sert bir nane, bahar, hacıyağı kokusu Neriman'ın midesini bulandıracak derecede burnuna dolardı ve oradan çabuk geçmek isterdi.

Bu çadıra (yt) / uzaktan (yt) / yaklaşırken (y) : zarf-fiil grubu

Bu (s) / çadır (i) : sıfat tamlaması

sert bir nane (ty) / bahar (ty) / hacıyağı (ty) / kokusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sert (s) / bir nane (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nane (i) : sıfat tamlaması

hacı (ty) / yağı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'ın midesini bulandıracak (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın midesini (bln) / bulandıracak (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / midesi (tn) : belirtili isim tamlaması

burnuna (i) / dol- (f) : birleşik fiil

geçmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Son günlerde sık sık yaptığı mukayeseyi tekrarladı ve bu iki koku arasındaki farkı düşündü.

Son günlerde sık sık yaptığı (s) / mukayese (i) : sıfat tamlaması

Son günlerde (z) / sık sık (z) / yaptığı (y) : sıfat-fiil grubu

Son (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu

bu iki koku arasındaki (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

bu iki koku (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / iki koku (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / koku (i) : sıfat tamlaması

Yolda yürürlerken, herkes, Fahriye'den ziyade Neriman'a dikkat ediyordu; fakat bu, Neriman'ın herkese ayrı ayrı dikkatinin karşılığında başka bir şey değildi.

Yolda (yt) / yürürlerken (y) : zarf-fiil grubu

Fahriye'den (i) / ziyade (çe) : edat grubu

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman'ın herkese ayrı ayrı dikkatinin karşılığında başka (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın herkese ayrı ayrı dikkatinin karşılığında (i) / başka (çe) : edat grubu

Neriman'ın herkese ayrı ayrı dikkatinin (ty) / karşılığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / herkese ayrı ayrı dikkati (tn) : belirtili isim tamlaması

ayrı ayrı (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Kıyafetlere, yürüyüşlere, yüzlerdeki manalara büyük bir tecessüsle bakan gözleri, herkesin alâkasını çelerek büyüyor, parlıyor ve daima canlı bakıyordu.

Kıyafetlere, yürüyüşlere, yüzlerdeki manalara büyük bir tecessüsle bakan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

Kıyafetlere (yt) / yürüyüşlere (yt) / yüzlerdeki manalara (yt) / büyük bir tecessüsle (z) / bakan (y) : sıfat-fiil grubu

Yüzlerdeki (s) / manalar (i) : sıfat tamlaması

büyük bir tecessüs (i) / ile (çe) : edat grubu

büyük (s) / bir tecessüs (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tecessüs (i) : sıfat tamlaması

herkesin alâkasını (bln) / çelerek (y) : zarf-fiil grubu

herkesin (ty) / alâkası (tn) : belirtili isim tamlaması

alâkasını (i) / çel- (f) : birleşik fiil

Löbon'un önünden geçtiler. Neriman içeriye doğru bir göz attı ve Macit'i göremedi. Fakat onun ikinci kat salonunda olması ihtimali de vardı, yukarıya kadar beraber çıkmayı evvelâ Fahriye'ye teklif edemedi.

Löbon'un (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

İçeriye (i) / doğru (çe) : edat grubu

bir (s) / göz (i) : sıfat tamlaması

göz (i) / at- (f) : birleşik fiil

onun ikinci kat salonunda olması (ty) / ihtimali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

onun (ty) / ikinci kat salonunda olması (tn) : belirtili isim tamlaması

ikinci kat salonunda (yt) / olması (y) : isim-fiil grubu

ikinci kat (ty) / salonu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ikinci (s) / kat (i) : sıfat tamlaması

yukarıya kadar (z) / beraber (z) / çıkmayı (y) : isim-fiil grubu

yukarıya (i) / kadar (çe) : edat grubu

teklif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Müsait bir kıyafette olmadığını da düşünüyordu. Fakat Macit'i görmeden İstanbul'a dönmek ona o kadar güç geldi ki birkaç adım sonra Fahriye'yi geri çevirdi, beraber pastacının yukarı kat salonuna çıktılar.

Müsait bir kıyafette (z) / olmadığını (y) : sıfat-fiil grubu

Müsait (s) / bir kıyafet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kıyafet (i) : sıfat tamlaması

Macit'i görmeden (z) / İstanbul'a (yt) / dönmek (y) : isim-fiil grubu

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

güç (i) / gel- (f) : birleşik fiil

birkaç adım (i) / sonra (çe) : edat grubu

birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

geri (i) / çevir- (f) : birleşik fiil

pastacının (ty) / yukarı kat salonu (tn) : belirtili isim tamlaması

yukarı kat (ty) / salonu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yukarı (s) / kat (i) : sıfat tamlaması

Macit orada idi, fakat yanında bir kadın vardı; Neriman sevinçten kedere süratle geçmenin baş dönmesiyle durakladı ve ne yapacağını şaşırды. İleri ve geri gidemedi. Birkaç adım attı ve Macit'e görünmek istedi.

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

sevinçten kedere süratle geçmenin (ty) / baş dönmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

sevinçten kedere (yt) / süratle (z) / geçmenin (y) : isim-fiil grubu

baş (i) / dön- (f) : birleşik fiil

İleri (i) / ve (be) / geri (i) : bağlama grubu

Birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

görünmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

adım (i) / at- (f) : birleşik fiil

Macit onu görmüş ve hemen kalkarak yanına gelmişti:

— O... Buyurun Neriman Hanım! dedi.

Macit'in yanında oturan kadın da kalkmıştı ve onlara doğru geliyordu. Fahriye merdiven başında duruyor, içeri girmek istemiyordu. Neriman cesaret etti, koridora kadar yürüdü ve oradan salona baktı. Neriman hafifçe kızardı ve şaşırды. Kadın yanlarından geçerken Macit'e başıyla selâm verip yürümüştü. Neriman ona bakamadı.

hemen (z) / kalkarak (y) : zarf-fiil grubu

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

Macit'in yanında oturan (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Macit'in yanında (yt) / oturan (y) : sıfat-fiil grubu

Macit'in (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

onlara (i) / doğru (çe) : edat grubu

merdiven (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

girmek (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil

cesaret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

koridora (i) / kadar (çe) : edat grubu

yanlarından geçerken (z) / Macit'e (yt) / başıyla (z) / selâm verip (y) : zarf-fiil grubu

yanlarından (yt) / geçerken (y) : zarf-fiil grubu

başı (i) / ile (çe) : edat grubu

selâm (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Mırıldandı:

—**Dışarıda Fahriye var.**

—**Niçin girmiyor, buyurun!**

—**Geç kalırız.**

—**Bir dakika, canım.**

Macit kapıya gitti ve Fahriye'yi de çağırdı.

Salon tenhaydı. Bu, Neriman'ı biraz evvelki heyecanının artığından kurtardı.

Oturdular. Neriman'ın buraya üçüncü geliyordu; her seferinde burasını biraz daha seviyor ve beğeniyordu.

Geç (i) / kal- (f) : birleşik fiil

Bir (s) / dakika (i) : sıfat tamlaması

biraz evvelki heyecanının (ty) / artığı (tn) : belirtili isim tamlaması

biraz evvelki (s) / heyecan (i) : sıfat tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

Neriman'ın (ty) / buraya üçüncü gelişi (tn) : belirtili isim tamlaması

üçüncü (s) / geliş (i) : sıfat tamlaması

her (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Her şey temiz, her şey güzel. Zevkli bir kadın eliyle döşenmiş küçük bir ev odası gibi ve baş başa konuşmaya ne müsait!

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Zevkli bir kadın eliyle döşenmiş küçük bir ev odası (i) / gibi (çe) : edat grubu

Zevkli bir kadın eliyle döşenmiş küçük bir ev (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Zevkli bir kadın eliyle (z) / döşenmiş (y) : sıfat-fiil grubu

Zevkli bir kadın eli (i) / ile (çe) : edat grubu

Zevkli bir kadın (ty) / eli (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Zevkli (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

küçük bir ev (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (s) / bir ev (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

baş başa (z) / konuşmaya (y) : isim-fiil grubu

baş (i) / başa (i) : kısaltma grubu

ne (s) / müsait (i) : sıfat tamlaması

Pastacı, muhallebici gibi yerleri daima bir dükkân fikriyle beraber düşünmeye alışmış Neriman için, bu mahrem küçük salon yepyeni bir şeydi.

Pastacı, muhallebici gibi yerleri daima bir dükkân fikriyle beraber düşünmeye alışmış

Neriman (i) / için (çe) : edat grubu

Pastacı, muhallebici gibi yerleri daima bir dükkân fikriyle beraber düşünmeye alışmış

(s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

Pastacı, muhallebici gibi yerleri (bln) / daima bir dükkân fikriyle beraber düşünmeye

(yt) / alışmış (y) : sıfat-fiil grubu

Pastacı, muhallebici gibi (s) / yerler (i) : sıfat tamlaması

Pastacı, muhallebici (i) / gibi (çe) : edat grubu

daima (s) / bir dükkân fikri (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / dükkân fikri (i) : sıfat tamlaması

dükkân (ty) / fikri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / mahrem küçük salon (i) : sıfat tamlaması

mahrem (s) / küçük salon (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / salon (i) : sıfat tamlaması

yepyeni (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Fahriye'nin de hayranlığını yüzünde görmek istiyordu. Fakat utanç, Fahriye'nin yüzünde bütün hisleri kırmızıya boyamış ve örtmüştü, sıkıldığı besbelliydi. Macit gecedan bahsetti. Sonra, Fahriye'yi de bahse karıştırmak için: "Siz de olmalıydınız"! dedi. Arkadan hararetle ilâve etti:

Fahriye'nin (ty) / de hayranlığı (tn) : belirtili isim tamlaması

görmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Fahriye'nin (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / hisler (i) : sıfat tamlaması

Bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bahse karıştırmak (i) / için (çe) : edat grubu

bahise (yt) / karıştırmak (y) : isim-fiil grubu

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Gelecek perşembe Perapalas'a gelirsiniz olmaz mı? Güzel bir balo var. Muhakkak geliniz. Çok eğleniriz. Ben gene sizi Neriman'la beraber eve kadar götürürüm. Fahriye cevap vermedi. Macit Neriman'a döndü:

—Olmaz mı Neriman Hanım?

Neriman da cevap vermedi. Balo! Gene babasını aldatmak, Şinasi meselesi.

Tuvalet...

Gelecek (s) / perşembe (i) : sıfat tamlaması

Güzel (s) / bir balo (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

eve (i) / kadar (çe) : edat grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

babasını (bln) / aldatmak (y) : isim-fiil grubu

Şinasi (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'ın yüzünde endişe çok barizdi. Kendini toplayarak zorla gülümsediği halde vakit geçmişti. İtiraf etmeye mecbur oldu:

Neriman'ın (ty) / yüzü (tn) : belirtisli isim tamlaması

çok (s) / bariz (i) : sıfat tamlaması

Kendini toplayarak zorla gülümsediği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Kendini toplayarak (z) / zorla (z) / gülümsediği (y) : sıfat-fiil grubu

Kendini (i) / topla- (f) : birleşik fiil

vakit (i) / geç- (f) : birleşik fiil

İtiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

—Vallahi, Macit Bey, biliyorsunuz ki... Bizim için bir gece evden ayrılmak ne kadar güç!

—Siz isterseniz her şeye muvaffak olursunuz.

—Çalışırız. Gelecek perşembe mi dediniz?

—Evet, o vakte kadar gene görüşürüz, ya.. Balo!

Macit (i) / Bey (u) : unvan grubu

bir gece (z) / evden (yt) / ayrılmak (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Bizim (i) / için (çe) : edat grubu

ne kadar (s) / güç (i) : sıfat tamlaması

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Gelecek (s) / perşembe (i) : sıfat tamlaması

o vakte (i) / kadar (çe) : edat grubu

o (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Neriman Löbon'dan çıkıp Fatih'e gelinceye kadar hep bunu düşündü. Balo! Muhakkak gitmeli. Fakat izin meselesi, para meselesi, tuvalet meselesi, Şinasi meselesi... Onu en çok para meselesi düşündürüyordu.

Löbon'dan çıkıp Fatih'e gelinceye (i) / kadar (çe) : edat grubu

Löbon'dan çıkıp (z) / Fatih'e (yt) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

Löbon'dan (yt) / çıkıp (y) : zarf-fiil grubu

izin (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

para (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tuvalet (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

en (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Babasına tekrar nasıl müracaat edebilir? Daha bir ay evvel, yeni mantosunu, yeni iskarpinlerini yaptırmak için babasını ne büyük fedakârlıklara şevketti:

müracaat (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil

et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Daha bir ay (i) / evvel (çe) : edat grubu

Daha (s) / bir ay (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

yeni mantosunu, yeni iskarpinlerini yaptırmak (i) / için (çe) : edat grubu

yeni mantosunu (bln) / yeni iskarpinlerini (bln) / yaptırmak (y) : isim-fiil grubu

yeni (s) / manto (i) : sıfat tamlaması

yeni (s) / iskarpinler (i) : sıfat tamlaması

ne büyük (s) / fedakârlıklar (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

şevk (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fatih'teki ev rehine konmuştu ve bu ağır faizli borcu ödemek için, babası, her ay, tekaüt maaşının bir kısmını ayırmaya mecburdu.

Fatih'teki (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

rehine (i) / kon- (f) : birleşik fiil

bu ağır faizli borcu ödemek (i) / için (çe) : edat grubu

bu ağır faizli borcu (bln) / ödemek (y) : isim-fiil grubu

bu ağır faizli (s) / borç (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / ağır faiz (i) : sıfat tamlaması

ağır (s) / faiz (i) : sıfat tamlaması

her (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

tekaüt maaşının bir kısmını (bln) / ayırmaya (y) : isim-fiil grubu

tekaüt maaşının (ty) / bir kısmı (tn) : belirtili isim tamlaması

tekaüt (ty) / maaşı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / kısım (i) : sıfat tamlaması

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Hele son hadiseden sonra, bir balo tuvaleti için babasına yeni bir fedakârlık teklif etmeye hiç cesareti yoktu.

Hele son hadiseden (i) / sonra (çe) : edat grubu

son (s) / hadise (i) : sıfat tamlaması

bir balo tuvaleti (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / balo tuvaleti (i) : sıfat tamlaması

balo (ty) / tuvaleti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

babasına (yt) / yeni bir fedakârlık (bsn) / teklif etmeye (y) : isim-fiil grubu

yeni (s) / bir fedakârlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / fedakârlık (i) : sıfat tamlaması

teklif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fakat Neriman, sımsıkı, açılmamak üzere kapanmış imkân kapılarının hepsini kurcalıyordu. Bu baloya muhakkak gitmesi lâzım. Saydı: Dokuz gün var.

sımsıkı, açılmamak üzere kapanmış imkân kapılarının (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

sımsıkı, açılmamak üzere kapanmış (s) / imkân kapıları (i) : sıfat tamlaması

sımsıkı (z) / açılmamak üzere (z) / kapanmış (y) : sıfat-fiil grubu

açılmamak (i) / üzere (çe) : edat grubu

imkân (ty) / kapıları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu baloya (yt) / muhakkak (z) / gitmesi (y) : isim-fiil grubu

Bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

Dokuz (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Son hadisenin fena tesirini silmek, babasının itimadını yeniden kazanmak, onun zaaflarını yeniden uyandırmak için bu müddet ona kâfi görüldü.

Son hadisenin fena tesirini silmek (i) / babasının itimadını yeniden kazanmak (i) / onun zaaflarını yeniden uyandırmak (i) / için (çe) : edat grubu

Son hadisenin fena tesirini (bln) / silmek (y) : isim-fiil grubu

Son hadisenin (ty) / fena tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

Son (s) / hadise (i) : sıfat tamlaması

fena (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

babasının itimadını (bln) / yeniden (z) / kazanmak (y) : isim-fiil grubu

babasının (ty) / itimadı (tn) : belirtili isim tamlaması

onun zaaflarını (bln) / yeniden (z) / uyandırmak (y) : isim-fiil grubu

onun (ty) / zaafları (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / müddet (i) : sıfat tamlaması

kâfi (i) / görün- (f) : birleşik fiil

Bu baloya gitmeyi o kadar çok istiyordu ki muvaffak olacağını ümit etmeye başladı. Hayatında bu kadar çok istediği şeylerin hemen hepsi olmuştu.

Bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (i) : edat grubu

muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ümit etmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

ümit (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hayatında bu kadar çok istediği şeylerin (ty) / hemen hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

Hayatında bu kadar çok istediği (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Hayatında (yt) / bu kadar çok (z) / istediği (y) : sıfat-fiil grubu

bu kadar (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

Bu düşünceler onu yolda susturdu. Fahriye'nin baloya gelmesini istemediği için ona bu bahsi hiç açmadı.

Bu (s) / düşünceler (i) : sıfat tamlaması

Fahriye'nin baloya gelmesini istemediği (i) / için (çe) : edat grubu

Fahriye'nin baloya gelmesini (bln) / istemediği (y) : sıfat-fiil grubu

Fahriye'nin (ty) / baloya gelmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Baloya (yt) / gelmesi (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / bahis (i) : sıfat tamlaması

bahis (i) / aç- (yf) : birleşik fiil

Fakat Fahriye ona ne düşündüğünü sordu. Neriman:

—Hiç... dedi, bugün Şinasi'nin hali gözümün önüne geliyor... Fena oldu, çok fena oldu. Şinasi, o akşam da, Neriman'dan ayrılınca, günün son bir iki saatini zahmetle geçirdi ve hava kararınca eve döndü.

ne (bsn) / düşündüğü (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / hali (tn) : belirtili isim tamlaması

göz önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözümün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Fena (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

o (s) / / akşam (i) : sıfat tamlaması

Neriman'dan (yt) / ayrılınca (y) : zarf-fiil grubu

günün (ty) / son bir iki saati (tn) : belirtili isim tamlaması

son (s) / bir iki saat (i) : sıfat tamlaması

bir iki (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

hava (ö) / kararınca (y) : zarf-fiil grubu

Kapıyı açan kız kardeşinin ve merdiven başında duran annesinin yüzlerine bakmadan hızla yukarı çıktı ve odasına girdi.

Kapıyı açan kız kardeşinin ve merdiven başında duran annesinin yüzlerine (yt) / bakmadan (y) : zarf-fiil grubu

Kapıyı açan kız kardeşinin ve merdiven başında duran annesinin (ty) / yüzleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Kapıyı açan kız kardeşinin (i) / ve (be) / merdiven başında duran annesi (i): bağlama grubu

Kapıyı açan (s) / kız kardeş (i) : sıfat tamlaması

Kapıyı (bln) / açan (y) : sıfat-fiil grubu

kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

merdiven başında duran (s) / anne (i) : sıfat tamlaması

merdiven başında (yt) / duran (y) : sıfat-fiil grubu

merdiven (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Arkasından kız kardeşi de gelmiş ve ona lâmba getirmişti. Biraz durdu ve Şinasi'yle konuşmak istedi:

—Neriman'ı iki gündür görmüyorum, uğramıyor, dedi, fakat Şinasi'den cevap alamadı, biraz daha durdu ve odadan çıktı. Onunla konuşulamayacak günler olduğunu annesi de, kız kardeşi de bilirdi: Fena geçmiş günler.

kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

konuşmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

iki (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / alama- (f) : birleşik fiil

Onunla konuşulamayacak günler (ö) / olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

Onunla konuşulamayacak (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

Onunla (z) / konuşulamayacak (y) : sıfat-fiil grubu

O (i) / ile (çe): edat grubu

kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

Fena geçmiş (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

Fena (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Şinasi o vakit yorgun, bitik bir halde eve girer, kaçar gibi hızlı yürür, derin ve çok mahrem kederini gizlemek için kimsenin yüzüne bakmaz,

o (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

yorgun (s) / bitik (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

kaçar (i) / gibi (çe) : edat grubu

derin ve çok mahrem kederini gizlemek (i) / için (çe) : edat grubu

derin ve çok mahrem kederini (bln) / gizlemek (y) : isim-fiil grubu

derin ve çok mahrem (s) / keder (i) : sıfat tamlaması

derin (i) / ve (be) / çok mahrem keder (i) : bağlama grubu

çok (s) / mahrem (i) : sıfat tamlaması

kimsenin (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

hâlbuki zaafını bu haliyle daha çok ifşa eder, belki bunu bilmez, belki de çok iyi bildiği için büsbütün kederlenir, hızla merdivenleri çıkar ve odasına çekilir, o akşam yemek yemezdi.

bu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

ifşa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

çok iyi bildiği (i) / için (çe) : edat grubu

çok iyi (z) / bildiği (y) : sıfat-fiil grubu

çok (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

o (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

yemek (i) / ye- (f) : birleşik fiil

Bir kenarda durdu ve lâmbanın aydınlattığı odasına baktı: Darmadağınık. Her şey bıraktığı gibi; ve şiddetli ihtarları üzerine hiçbir şeye el dokunulmamış:

Bir (s) / kenar (i) : sıfat tamlaması

lâmbanın aydınlattığı (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

lâmbanın (ty) / aydınlattığı (tn) : belirtili isim tamlaması

bıraktığı (i) / gibi (çe) : edat grubu

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

şiddetli ihtarları (i) / üzerine (çe) : edat grubu

şiddetli (s) / ihtarlar (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Bir kanepede üstünde yığılı notalar. Bir koltuğun üstünde kemeçesi. Torba yere düşmüş. Yerdeki halının bir ucu kıvrılmış.

Bir kanepede (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bir (s) / kanepede (i) : sıfat tamlaması

Bir koltuğun (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

Bir (s) / koltuk (i) : sıfat tamlaması

Yerdeki halının (ty) / bir ucu (tn) : belirtili isim tamlaması

Yerdeki (s) / halı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / uç (i) : sıfat tamlaması

Masanın üstünde bardak, diş fırçası, tarak, kitap, bir tabak. Masanın kenarından sarkmış bir nota yaprağı...

Masanın (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

diş (ty) / fırçası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / tabak (i) : sıfat tamlaması

Masanın kenarından sarkmış (s) / bir nota yaprağı (i) : sıfat tamlaması

Masanın kenarından (yt) / sarkmış (y) : sıfat-fiil grubu

Masanın (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / nota yaprağı (i) : sıfat tamlaması

nota (ty) / yaprağı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

On beş yirmi günden beri Şinasi bu odada hiçbir şey düzeltmek için uğraşmamıştı.

On beş yirmi günden (i) / beri (çe) : edat grubu

On beş yirmi (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

On beş (i) / yirmi (i) : tekrar grubu

On (i) beş (i) : sayı grubu

bu odada hiçbir şey düzeltmek (i) / için (çe) : edat grubu

bu odada (yt) / hiçbir şey (bsn) / düzeltmek (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Manzara berbat. Sanki fırtınalı bir gecede bütün pencereler açık kalmış ve rüzgâr, odanın bütün hafif eşyasını yerinden oynatmış, öteye beriye savurmuştu. Bu manzara da Şinasi'yi rahatsız etti. O, her zaman süfli ve derbeder bir adam değildi.

fırtınalı (s) / bir gece (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / pencereler (i) : sıfat tamlaması

odanın (ty) / bütün hafif eşyası (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / hafif eşya (i) : sıfat tamlaması

hafif (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

yerinden (i) / oynat- (f) : birleşik fiil

öteye (i) / beriye (i): tekrar grubu

Bu (s) / manzara (i) : sıfat tamlaması

rahatsız (i) / et- (yf) : birleşik fiil

her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

süfli ve derbeder (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

süfli (i) / ve (be) / derbeder (i) : bağlama grubu

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

Hep kendi eliyle düzelttiği odasında, bazan hendesî bir itina ve her eşyaya en güzel manasını veren bir intizam vardı;

kendi eliyle düzelttiği (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

kendi eliyle (z) / düzelttiği (y) : sıfat-fiil grubu

kendi eli (i) / ile (çe) : edat grubu

kendi (s) / eli (i) : sıfat tamlaması

hendesî (s) / bir itina (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / itina (i) : sıfat tamlaması

her eşyaya en güzel manasını veren (s) / bir intizam (i) : sıfat tamlaması

her eşyaya (yt) / en güzel manasını (bln) / veren (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

en güzel (s) / mana (i) : sıfat tamlaması

en (s) / güzel (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / intizam (i) : sıfat tamlaması

Şinasi derbederlikten en muntazam adam kadar nefret ederek derbeder olmaya mecbur kalırdı ve

derbederlikten en muntazam adam kadar nefret ederek (z) / derbeder olmaya (y) : isim-fiil grubu

derbederlikten (yt) / en muntazam adam kadar (z) / nefret ederek (y) : zarf-fiil grubu

en muntazam adam (i) / kadar (çe) : edat grubu

en muntazam (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

en (s) / muntazam (i) : sıfat tamlaması

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

derbeder (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

mecbur (i) / kal- (f) : birleşik fiil

bu, derunî anarşisinin akislerini eşyada da görmeye mahkûm olduğu zamanlara mahsus, zarurî bir perişanlıktı.

derunî anarşisinin akislerini eşyada da görmeye mahkûm olduğu zamanlara mahsus (s) / zarurî bir perişanlık (i) : sıfat tamlaması

derunî anarşisinin akislerini eşyada da görmeye mahkûm olduğu zamanlara (i) / mahsus (i) : kısaltma grubu

derunî anarşisinin akislerini eşyada da görmeye mahkûm olduğu (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

derunî anarşisinin akislerini (bln) / eşyada da görmeye (yt) / mahkûm olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

derunî anarşisinin akislerini (bln) / eşyada da (yt) / görmeye (y) : isim-fiil grubu

derunî anarşisinin (ty) / akisleri (tn) : belirtili isim tamlaması

derunî (s) / anarşi (i) : sıfat tamlaması

mahkûm (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

zaruri (s) / bir perişanlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / perişanlık (i) : sıfat tamlaması

Dışarıda yapılacak hiçbir şey olmadığı için eve gelmişti. Fakat evde de yapılacak hiçbir şey yoktu ve odasını düzeltmek istedi.

Dışarıda yapılacak hiçbir şey olmadığı (i) / için (çe) : edat grubu

Dışarıda (yt) / yapılacak hiçbir şey (bsn) / olmadığı (y) : sıfat-fiil grubu

Dışarıda yapılacak (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

Dışarıda (yt) / yapılacak (y) : sıfat-fiil grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

evde de yapılacak (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

evde de (yt) / yapılacak (y) : sıfat-fiil grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

düzeltmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Gözü hep koltuğun kenarında yere düşmüş kemence torbasına gidiyordu. Evvelâ onu oradan kaldırmayı arzu eder gibi oldu ve oraya doğru bir adım attı.

koltuğun kenarında yere düşmüş (s) / kemence torbası (i) : sıfat tamlaması

yere (yt) / düşmüş (y) : sıfat-fiil grubu

kemence (ty) / torbası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

koltuğun (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

onu oradan kaldırmayı arzu eder (i) / gibi (çe) : edat grubu

onu oradan kaldırmayı (bln) / arzu eder (y) : sıfat-fiil grubu

onu (bln) / oradan (yt) / kaldırmayı (y) : isim-fiil grubu

arzu eder gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

arzu eder (i) / gibi (çe): edat grubu

arzu (i) / et- (yf) : birleşik fiil

oraya doğru (s) / bir adım (i) : sıfat tamlaması

oraya (i) / doğru (çe) : edat grubu

bir (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

Durdu, vazgeçti, etrafına baktı, odanın dağınıklığı içinde rahat oturamayacağını hissederek tekrar torbayı yerden kaldırmaya karar verdi, iki üç adım gitti, yere doğru eğilirken gene vazgeçti.

vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil

odanın dağınıklığı içinde (yt) / rahat oturamayacağını (bln) / hissederek (y) : zarf-fiil grubu

odanın dağınıklığı (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

odanın (ty) / dağınıklığı (tn) : belirtili isim tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tekrar (z) / torbayı (bln) / yerden (yt) / kaldırmaya (y) : isim-fiil grubu

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

iki üç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

yere doğru (z) / eğilirken (y) : zarf-fiil grubu

yere (i) / doğru (çe) : edat grubu

vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil

İçinde büyük bir mücadele cereyan ediyordu; torbayı yerden kaldırmasını emreden birçok fikirler, meçhul diğer birçok fikirlerle şiddetli bir çarpışma halinde idi.

büyük (s) / bir mücadele (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mücadele (i) : sıfat tamlaması

cereyan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

torbayı yerden kaldırmasını emreden (s) / birçok fikirler (i) : sıfat tamlaması

torbayı yerden kaldırmasını (bln) / emreden (y) : sıfat-fiil grubu

torbayı (bln) / yerden (yt) / kaldırmasını (y) : isim-fiil grubu

birçok (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

meçhul (s) / diğer birçok fikirler (i) : sıfat tamlaması

diğer (s) / birçok fikirler (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

şiddetli bir çarpışma (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

şiddetli (s) / bir çarpışma (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çarpışma (i) : sıfat tamlaması

Nihayet, muvaffak olamayacağını anlayarak geriye döndü. Fakat aczini anlayınca birdenbire isyan etti.

muvaffak olamayacağını (bln) / anlayarak (y) : zarf-fiil grubu

muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

aczini (bln) / anlayınca (y) : zarf-fiil grubu

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

isyan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hayatının bütün felâketleri, bazen bir torbayı bile yerinden kaldıramayacak kadar iradesiz olmasından geliyordu.

Hayatının (ty) / bütün felâketleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / felâketler (i) : sıfat tamlaması

bazen bir torbayı bile yerinden kaldıramayacak kadar (z) / iradesiz olmasından (y) : zarf-fiil grubu

bazen bir torbayı bile yerinden kaldıramayacak kadar (s) / iradesiz (i) : sıfat tamlaması

bazen (z) / bir torbayı bile (bln) / yerinden (yt) / kaldıramayacak (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / torba (i) : sıfat tamlaması

Parasını idare edemeyişi, diş ağırları, kıyafetini ihmal edişi, başkalarına ve kendine verdiği sözlerini tutamayışı, yapılmayan vaatlerin kendine ve başkalarına karşı utancı, hep yarıda kalmış nice tasavvurlar.

Parasını (bln) / idare edemeyişi (y) : isim-fiil grubu

idare (i) / et- (yf) : birleşik fiil

diş (ty) / ağırları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kıyafetini (bln) / ihmal edişi (y) : isim-fiil grubu

ihmal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

başkalarına ve kendine verdiği sözlerini (bln) / tutamayışı (y) : isim-fiil grubu

başkalarına ve kendine verdiği (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması

başkalarına ve kendine (yt) / verdiği (y) : sıfat-fiil grubu

başkalarına (i) / ve (be) / kendine (i) : bağlama grubu

yapılmayan vaatlerin (ty) / kendine ve başkalarına karşı utancı (tn) : belirtili isim tamlaması

kendine ve başkalarına (i) / karşı (çe) : edat grubu

kendine (i) / ve (be) / başkalarına (i) : bağlama grubu

yapılmayan (s) / vaatler (i) : sıfat tamlaması

hep yarıda kalmış (s) / nice tasavvurlar (i) : sıfat tamlaması

yarıda (i) / kal- (f) : birleşik fiil

nice (s) / tasavvurlar (i) : sıfat tamlaması

Derhal geri döndü ve torbayı yerden kaldırmak istedi, fakat bir düşünce mani oldu. Bundan ne çıkar? Bütün odayı düzeltmek lâzım. O da kâfi değil, notaları sıraya koymak ve aylardan beri tasavvur ettiği gibi onların bir fihristini yapmak lâzım.

geri (i) / dön- (f) : birleşik fiil

kaldırmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / düşünce (i) : sıfat tamlaması

mani (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bütün odayı (bln) / düzeltmek (y) : isim-fiil grubu

Bütün (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

notaları sıraya koymak (i) / ve (be) aylardan beri tasavvur ettiği gibi onların bir fihristini yapmak (i) : bağlama grubu

sıraya (i) / koy- (f) : birleşik fiil

aylardan beri tasavvur ettiği (i) / gibi (çe) : edat grubu

aylardan beri (z) / tasavvur ettiği (y) : sıfat-fiil grubu

aylardan (i) / beri (çe) : edat grubu
tasavvur (i) / et- (yf) : birleşik fiil
onların bir fihristini (bln) / yapmak (y) : isim-fiil grubu
onların (ty) / bir fihristi (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / fihrist (i) : sıfat tamlaması

Ve bu lüzumlar birbirini çekip hatırlatarak, saatlerce, günlerce uğraşılsa bitirilmeyecek bir iş yığını halinde karşısına çıkardı:

bu lüzumlar (ö) / birbirini çekip (z) / hatırlatarak (y) : zarf-fiil grubu
bu lüzumlar (ö) / birbirini (bln) / çekip (y) : zarf-fiil grubu
bu (s) / lüzumlar (i) : sıfat tamlaması
saatlerce (z) / günlerce (z) / uğraşılsa (y) : zarf-fiil grubu
bitirilmeyecek bir iş yığını (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bitirilmeyecek (s) / bir iş yığını (i) : sıfat tamlaması
bir iş (ty) / yığını (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

"Fakat, diye düşündü, herhalde bu işler birer birer yapılacak, haydi evvelâ şu torbayı yerden kaldır!" Muktedir değildi. Fakat bu halde odada oturmayacaktı. Zaten, odada ne kadar koltuk, kanepeler varsa hepsinin üstleri doluydu. Oturabilmek için, hiç değilse bir tanesini düzeltmeli.

bu (s) / işler (i) : sıfat tamlaması
birer (i) / birer (i) : tekrar grubu
şu (s) / torba (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması
ne kadar (s) / koltuk (i) / kanepeler (i) : sıfat tamlaması
ne (i) / kadar (çe) : edat grubu
hepsinin (ty) / üstleri (tn) : belirtili isim tamlaması
Oturabilmek (i) / için (çe) : edat grubu
Otur- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil
bir (s) / tane (i) : sıfat tamlaması

Bir taraftan da hissediyordu ki odasının intizamı, ruhundaki iğtişanın neticesine bağlıydı;

Bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

odasının (ty) / intizamı (tn) : belirtili isim tamlaması

ruhundaki iğtişanın (ty) / neticesi (tn) : belirtili isim tamlaması

ruhundaki (s) / iğtişası (i) : sıfat tamlaması

günlerden beri süren ve bugün son haddine gelen bu derunî ihtilâl bitmeden odasını düzeltmeye kalkmak nafîle bir hareketti;

günlerden beri süren ve bugün son haddine gelen bu derunî ihtilâl bitmeden (z) / odasını düzeltmeye (yt) / kalkmak (y) : isim-fiil grubu

günlerden beri süren ve bugün son haddine gelen bu derunî ihtilâl bitmeden (z) / odasını (bln) / düzeltmeye (y) : isim-fiil grubu

günlerden beri süren ve bugün son haddine gelen bu derunî ihtilâl (ö) / bitmeden (y) : zarf-fiil grubu

günlerden beri süren (s) / ve bugün son haddine gelen (s) / bu derunî ihtilâl (i) : sıfat tamlaması

günlerden beri süren (i) / ve (be) / bugün son haddine gelen (i) : bağlama grubu

günlerden beri (z) / süren (y) : sıfat-fiil grubu

günlerden (i) / beri (çe) : edat grubu

bugün (z) / son haddine (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

son (s) / had (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / derunî ihtilâl (i) : sıfat tamlaması

derunî (s) / ihtilâl (i) : sıfat tamlaması

nafîle (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

düzeltilmeye kalkmak, hattâ, kendi ruhunu bir aynada seyrederek gibi görebilmesi için odayı daha fazla dağıtmak, ve tabağı bardağı yere atıp kırmak, notaları yırtmak da istiyordu.

kendi ruhunu bir aynada seyreder gibi görebilmesi (i) / için (çe) : edat grubu
kendi ruhunu (bln) / bir aynada seyreder gibi (z) / görebilmesi (y) : isim-fiil grubu
kendi ruhunu bir aynada seyreder (i) / gibi (çe) : edat grubu
kendi ruhunu (bln) / bir aynada (yt) / seyreder (y) : sıfat-fiil grubu
kendi (s) / ruhu (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / ayna (i) : sıfat tamlaması
odayı (bln) / daha fazla (z) / dağıtmak (y) : isim-fiil grubu
daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması
tabağı (bln) / bardağı (bln) / yere (yt) / atıp (y) : zarf-fiil grubu
kırmak (i) / iste-(yf) : birleşik fiil
yırtmak (i) / (da) iste- (yf) : birleşik fiil

Fakat cinnete kadar gidebileceğini hissettiği bu zihnî kargaşalıktan ürktü.

cinnete kadar gidebileceğini hissettiği (s) / bu zihnî kargaşalık (i) : sıfat tamlaması
cinnete kadar gidebileceğini (bln) / hissettiği (y) : sıfat-fiil grubu
cinnete kadar (z) / gidebileceğini (y) : sıfat-fiil grubu
cinnete (i) / kadar (çe) : edat grubu
his (i) / et- (yf) : birleşik fiil
bu (s) / zihnî kargaşalık (i) : sıfat tamlaması
zihnî (s) / kargaşalık (i) : sıfat tamlaması
git- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Her halde bu torbayı yerden kaldırması lâzımdı. Fakat neden, illâki bu torba?

Masanın kenarından sarkan notayı düzeltmek istedi. Bir eliyle üst üste yığılmış ve yere düşmeye meyyal notaları tuttu, yukarı kaldırdı.

bu torbayı (bln) / yerden (yt) / kaldırması (y) : isim-fiil grubu
bu (s) / torba (i) : sıfat tamlaması
Masanın kenarından sarkan (s) / notalar (i) : sıfat tamlaması
Masanın kenarından (yt) / sarkan (y) : sıfat-fiil grubu
Masanın (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması
düzeltmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
üst üste yığılmış ve yere düşmeye meyyal (s) / notalar (i) : sıfat tamlaması

üst üste yığılmış (i) / ve (be) / yere düşmeye meyyal (i) : bağlama grubu

üst üste (z) / yığılmış (y) : sıfat-fiil grubu

Bir eli (i) / ile (çe) : edat grubu

Bir (s) / el (i) : sıfat tamlaması

üst (i) / üste (i) : kısaltma grubu

yere düşmeye (i) / meyyal (i) : kısaltma grubu

Müthiş bir ağırlık. Yaptığı işi istememesi notaların sıkletini artırıyor. İnat etti.

Fakat serbest kalan öteki eline bir vahşilik, bir hoyratlık, bir şirretlik gelmişti.

Müthiş (s) / bir ağırlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ağırlık (i) : sıfat tamlaması

Yaptığı işi (bln) / istememesi (y) : isim-fiil grubu

Yaptığı (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

Notaların (ty) / sıkleti (tn) : belirtili isim tamlaması

İnat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

serbest kalan (s) / öteki el (i) : sıfat tamlaması

serbest (i) / kal- (f) : birleşik fiil

öteki (s) / el (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / vahşilik (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hoyratlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şirretlik (i) : sıfat tamlaması

Notanın sarkan yaprağını sinirli bir hareketle tuttu, elinin kuvvetini ayar edemedi,

Notanın (ty) / sarkan yaprağı (tn) : belirtili isim tamlaması

sarkan (s) / yaprak (i) : sıfat tamlaması

sinirli (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

elinin (ty) / kuvveti (tn) : belirtili isim tamlaması

ayar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

yaprağı şiddetle öteki notaların arasına sokmak ve kendisini çıldırtacak kadar yoran bir işten çabucak kurtulmak istedi, notaları iyice kaldırmadığı için yaprak araya girmemiş, bir kısmı dışarıda kalarak buruşmuştu.

öteki notaların (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

öteki (s) / notalar (i) : sıfat tamlaması

kendisini çıldırtacak kadar yoran (s) / bir iş (i) : sıfat tamlaması

kendisini çıldırtacak kadar (z) / yoran (y) : sıfat-fiil grubu

kendisini çıldırtacak (i) / kadar (çe) : edat grubu

kendisini (bln) / çıldırtacak (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

sokmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

kurtulmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

notaları iyice kaldırmadığı (i) / için (çe) : edat grubu

notaları (bln) / iyice (z) / kaldırmadığı (y) : sıfat-fiil grubu

bir kısmı (ö) / dışarıda (yt) / kalarak (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / kısım (i) : sıfat tamlaması

Yaprağı oradan çekerek bir daha ve muntazam yerleştirmek istedi, birdenbire çekti ve kopardı. Yaprağı elinden yere atarak kanepeye doğru gitti, notaların arasına kendini attı, başını arkaya bırakarak öylece kaldı.

Yaprağı (bln) / oradan (yt) / çekerek (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

yerleştirmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Yaprağı (bln) / elinden (yt) / yere (yt) / atarak (y) : zarf-fiil grubu

kanepeye (i) / doğru (çe) : edat grubu

notaların (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

kendini (i) / at- (f) : birleşik fiil

başını (bln) / arkaya (yt) / bırakarak (y) : zarf-fiil grubu

Hâlâ şapkası başındaydı; biraz sonra bunu hissetti, şapkasını başından çıkardı ve bir tarafa attı, yakalığını ve boyunbağını çözdü; bu hareketleri o kadar şiddetle yapıyordu ki yanında duran notalardan birkaçı daha yere düştü.

Biraz (i) / sonra (çe) : edat grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

yakalığını (i) / ve (be) / boyunbağını (i) : bağlama grubu

boyun (ty) / bağı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / hareketler (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

yanında duran notalardan (i) / birkaçı (i) : kısaltma grubu

yanında duran (s) / notalar (i) : sıfat tamlaması

yanında (yt) / duran (y) : sıfat-fiil grubu

Alnına bir ağrı yapışmıştı, elini başına götürdü ve saçlarının arasına soktu; Neriman'ın okşamalarını hatırlatan bu hareket onu daha çok azaba şevketti. Elini çekti ve iki kolunu da uzatarak bıraktı.

Bir (s) / ağrı (i) : sıfat tamlaması

saçlarının (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın okşamalarını hatırlatan (s) / bu hareket (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın okşamalarını (bln) / hatırlatan (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / okşamaları (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

daha çok (s) / azap (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

şevk (i) / et- (yf) : birleşik fiil

iki kolunu(bln) / da (cdö) / uzatarak (y) : zarf-fiil grubu

iki (s) / kol (i) : sıfat tamlaması

Artık, kelimelerle hiçbir şey düşünmüyordu. Bütün ruhunu birtakım lâhnlere ve nağmeler sarmaya başladı. Aynı makamdan birçok şarkıların parçalarını birbiri ardı sıra içinde mırıldanıyordu.

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Bütün (s) / ruh (i) : sıfat tamlaması

Birtakım (s) / lâhnlere ve nağmeler (i) : sıfat tamlaması

lâhnlere (i) / ve (be) / nağmeler (i) : bağlama grubu

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

sarmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Aynı (s) / makam (i) : sıfat tamlaması

birçok şarkıların (ty) / parçaları (tn) : belirtili isim tamlaması

birçok (s) / şarkılar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

ardı (i) / sıra (i) : kısaltma grubu

Bunların arasında, yepyeni, kendiliğinden doğma nağmeler de vardı. Onları zapt edebilse bir veya birkaç şarkı besteleyebilirdi. Kemençesini eline alıncaya kadar bunları unutmaktan korkuyor ve yerinden kımlıdayamıyordu.

Bunların (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

yepyeni (s) / kendiliğinden doğma (s) / nağmeler (i) : sıfat tamlaması

kendiliğinden (i) / doğma (i) : kısaltma grubu

zapt (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil

et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Bir veya birkaç (s) / şarkı (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / veya (be) / birkaç (i) : bağlama grubu

beste- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Kemençesini eline alıncaya (i) / kadar (çe) : edat grubu

Kemençesini (bln) / eline (yt) / alıncaya (y) : zarf-fiil grubu

bunları (bln) / unutmaktan (y) : isim-fiil grubu

Hem kendi kendine bir suali de vardı: "Neye yarar?" Bütün bu lâhnler ve nağmeler tevalisi içinde, bir baygınlık geçiriyor, fazla bir şey istemiyordu.

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

bir (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

Bütün (s) / bu lâhnler ve nağmeler tevalisi (i) : sıfat tamlaması

Bu lâhnler ve nağmeler (ty) / tevalisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / lâhnler ve nağmeler (i) : sıfat tamlaması

lâhnler (i) / ve (be) / nağmeler (i) : bağlama grubu

bir (s) / baygınlık (i) : sıfat tamlaması

baygınlık (i) / geçir- (f) : birleşik fiil

fazla (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Merdivende bir ayak sesi işitti ve canı sıkıldı. Annesi veya kız kardeşi tarafından görülmeye hiç razı değildi.

bir (s) / ayak sesi (i) : sıfat tamlaması

ayak (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

canı (i) / sıkıl- (f) : birleşik fiil

Annesi veya kız kardeşi tarafından (z) / görülmeye (y) : isim-fiil grubu

Annesi veya kız kardeşi (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Annesi (i) / veya (be) / kız kardeşi (i) : bağlama grubu

kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

Fakat biraz dikkat edince, iki kişinin de ayak seslerini tanıdı, biraz doğruldu.

Kız kardeşi, Neriman'la beraber içeri girmişti.

biraz (z) / dikkat edince (y) : zarf-fiil grubu

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

iki kişinin (ty) / de (cdö) / ayak sesleri (tn) : belirtili isim tamlaması

iki (s) / kişi (i) : sıfat tamlaması

ayak (ty) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

Şinasi yerinden hiç kıvıldamadı. Yalnız, bu sevincin verdiği kuvvetle, biraz evvelki ruhî dalgınlığını belli etmemek için yüzünü topladı ve müphem görünebildi.

bu sevincin verdiği kuvvet (i) / ile (çe) : edat grubu

bu sevincin verdiği (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

bu sevincin (ty) / verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sevinç (i) : sıfat tamlaması

belli etmemek (i) / için (çe) : edat grubu

belli (i) / et- (yf) : birleşik fiil

biraz evvelki (s) / ruhî dalgınlık (i) : sıfat tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

ruhî (s) / dalgınlık (i) : sıfat tamlaması

yüzünü (i) / topla- (f) : birleşik fiil

görün- (i) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Neriman, şen bir sesle:

—Haydi, kalk, bize gidelim... dedi, Nezahet de gelecek.

Şinasi, evvelâ, Neriman'ın sırf kendisini çağırmak için evinden geldiğini sandı ve

şen bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

şen (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / sırf kendisini çağırmak için evinden geldiğini (tn) : belirtili isim tamlaması

sırf kendisini çağırmak için (z) / evinden (yt) / geldiği (y) : sıfat-fiil grubu

sırf kendisini çağırmak (i) / için (çe) : edat grubu

sırf (z) / kendisini (bln) / çağırmak (y) : isim-fiil grubu

bu davette, kızın yakın mazisine karşı azabından, uzak bir istikbale kadar giden kuvvetli bir teminatını bulur gibi oldu.

bu (s) / davet (i) : sıfat tamlaması

kızın yakın mazisine karşı azabından, uzak bir istikbale kadar giden (s) / kuvvetli bir teminat (i) : sıfat tamlaması

kızın yakın mazisine karşı azabından uzak bir istikbale kadar (z) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

kızın yakın mazisine karşı azabından, uzak bir istikbale (i) / kadar (çe) : edat grubu

kızın yakın mazisine (i) / karşı (çe) : edat grubu

kızın (ty) / yakın mazisi (tn) : belirtili isim tamlaması

yakın (s) / mazi (i) : sıfat tamlaması

uzak (s) / bir istikbal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / istikbal (i) : sıfat tamlaması

kuvvetli (s) / bir teminat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / teminat (i) : sıfat tamlaması

bulur gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bulur (i) / gibi (çe) : edat grubu

Fakat şüphesi derhal uyanmıştı ve sordu:

—Evden mi geliyorsun?

—Hayır! Eve gidiyorum.

Şinasi derhal bu davetin manasını anladı, eve geç gitmekten ürken Neriman'ın şefaata aradığını hissetti ve ilk aldanişının verdiği öfkeyi güç tutarak sert cevap verdi:

bu davetin (ty) / manası (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / davet (i) : sıfat tamlaması

eve geç gitmekten ürken Neriman'ın (ty) / şefaata aradığı (tn) : belirtili isim tamlaması

eve geç gitmekten ürken (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

eve (yt) / geç gitmekten (yt) / ürken (y) : sıfat-fiil grubu

eve (yt) / geç (z) / gitmekten (y) : isim-fiil grubu

şefaata (i) / ara- (f) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ilk aldanişının verdiği öfkeyi (bln) / güç (z) / tutarak (y) : zarf-fiil grubu

ilk aldanişının verdiği (s) / öfke (i) : sıfat tamlaması

ilk aldanişının (ty) / verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

ilk (s) / aldanış (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—**Ben gelemem, Nezahet'le beraber gidin. Şinasi'nin kız kardeşi de reddetti:**

—**Ben de gelemem. Yalnız başıma dönemiyorum, yol az ama korkuyorum.**

Nezahet (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

Şinasi'nin (ty) / kız kardeşi (tn) : belirtili isim tamlaması

kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

red (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Yalnız (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

Neriman bir şey söyleyemedi ve odaya baktı. Bütün bu karışıklık, bu hal, Şinasi'nin kabarık saçları, çözükle boyunbağı, yerde şapkası, duruşu, oturuşu...

—**Peki... diye mırıldandı, ve birdenbire odadan çıktı, hızla merdivenleri indi.**

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Bütün (s) / bu karışıklık (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / karışıklık (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / kabarık saçları (tn) : belirtili isim tamlaması

kabarık (s) / saçlar (i) : sıfat tamlaması

çözükle (s) / boyunbağı (i) : sıfat tamlaması

boyun (ty) / bağı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Peki... (i) / diye (çe) : edat grubu

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Şinasi yalnız kalınca, kendi kendini taşıyamayacağını hissederek herhangi bir hareket yapmak için yerinden fırladı ve kemeçesini kaptı.

yalnız (z) / kalınca (y) : zarf-fiil grubu

kendi kendini taşıyamayacağını (bln) / hissederek (y) : zarf-fiil grubu

kendi kendini (bln) / taşıyamayacağını (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendini (i) : tekrar grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

herhangi bir hareket yapmak (i) / için (çe) : edat grubu

herhangi bir hareket (bsn) / yapmak (y) : isim-fiil grubu

herhangi bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

herhangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

her (s) / hangi (i) : sıfat tamlaması

Neva teli akortsuzdu. Anahtarı o kadar şiddetli çevirdi ki tel koptu. Artık evde durabilmesine imkân yoktu, odada bir iki dolaştı, boyunbağını düzeltti ve şapkasını giyerek dışarı fırladı. Teşrinisaninin son geceleri. Hava kuru ve rüzgârsız. Yürüdü. Yokuşun başında bir hayalet: Bekçi. Öksürdü.

Neva (ty) / teli (tn) : belirtisiz isim tamlaması

o kadar (s) / şiddetli (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

evde (yt) / durabilmesi (y) : isim-fiil grubu

dur- (f) /-a-bil- (yf) : birleşik fiil

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

boyun (ty) / bağı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

şapkasını (bln) / giyerek (y) : zarf-fiil grubu

Teşrinisaninin (ty) / son geceleri (tn) : belirtili isim tamlaması

son (s) / geceler (i) : sıfat tamlaması

kuru (i) / ve (be) / rüzgârsız (i) : bağlama grubu

Yokuşun (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / hayalet (i) : sıfat tamlaması

Işıksız bir evde çocuk viyaklaması ve hafif bir beşik gıcirtısı. Şinasi yokuşu bir solukta çıktı. Karanlık bu mahallelere erken basar.

Işıksız (s) / bir ev (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

çocuk viyaklaması (i) / ve (be) / hafif bir beşik gıcirtısı (i): bağlama grubu

çocuk (ty) / viyaklaması (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hafif (s) / bir beşik gıcirtısı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / beşik gıcirtısı (i) : sıfat tamlaması

beşik (ty) / gıcirtısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / soluk (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / mahalleler (i) : sıfat tamlaması

karanlık (i) / bas- (f) : birleşik fiil

Neriman, akşamın bu saatlerinde evde bulunmaya artık tahammül etmez olmuştu.

Evvelce dikkat bile etmediği küçük şeylere bugün ehemmiyet veriyordu.

evde (yt) / bulunmaya (y) : isim-fiil grubu

akşamın (ty) / bu saatleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / saatler (i) : sıfat tamlaması

tahammül etmez (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

tahammül (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Evvelce dikkat bile etmediği (s) / küçük şeyler (i) : sıfat tamlaması

Evvelce (z) / dikkat bile etmediği (y) : sıfat-fiil grubu

küçük (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Mindere uzandı. Odaya geceyi erken getiren bu kafeslerin deliklerinde, karanlıkların gitgide lâpalaşmasına bakıyordu:

Odaya geceyi erken getiren bu kafeslerin (ty) / delikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Odaya geceyi erken getiren (s) / bu kafesler (i) : sıfat tamlaması

Odaya (yt) / geceyi (bln) / erken (z) / getiren (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / kafesler (i) : sıfat tamlaması

karanlıkların (ty) / gitgide lâpalaşması (tn) : belirtili isim tamlaması

gitgide (z) / lâpalaşması (y) : isim-fiil grubu

git (i) / gide (i) : kısaltma grubu

Dört köşe delikler çizgilerinin sertliklerini kaybettiler ve değirmileştiler. Beyaz tül perdeler karardı. Helvacıların geçtiği saat. Her şey susar ve yalnız onların sesleri duyulur.

Dört köşe (s) / delikler (i) : sıfat tamlaması
Dört (s) / köşe (i) : sıfat tamlaması
çizgilerinin (ty) / sertlikleri (tn) : belirtili isim tamlaması
kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Beyaz (s) / tül perdeler (i) : sıfat tamlaması
tül (s) / perdeler (i) : sıfat tamlaması
Helvacıların geçtiği (s) / saat (i) : sıfat tamlaması
Helvacıların (ty) / geçtiği (tn) : belirtili isim tamlaması
Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
Onların (ty) / sesleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Sakız gibi incele incele uzanan ve ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan, ezik, yapışkan sesler. Günün ışığı ile beraber çekilirler, giderler.

Sakız gibi incele incele uzanan ve ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan (s) / ezik yapışkan sesler (i) : sıfat tamlaması
Sakız gibi incele incele uzanan (i) / ve (be) / ta uzaklara, sokak diplerine bulaşan (i) : bağlama grubu
Sakız gibi incele incele (z) / uzanan (y) : sıfat-fiil grubu
Sakız (i) / gibi (çe) : edat grubu
incele (i) / incele (i) : tekrar grubu
ta uzaklara (yt) / sokak diplerine (yt) / bulaşan (y) : sıfat-fiil grubu
sokak (ty) / dipleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
ezik (s) / yapışkan (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması
Günün ışığı (i) / ile beraber (çe) : edat grubu
Günün (ty) / ışığı (tn) : belirtili isim tamlaması

O vakit her şey kararır, söner, her canlı şey siner. Ellerinde çıkınlarıyla, geç kalmış bir iki mahallelinin sıklaşan adımları.

O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması
her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
her (s) / canlı şey (i) : sıfat tamlaması
canlı (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Çıkınları (i) / ile (çe) : edat grubu

geç kalmış bir iki mahallelinin (ty) / sıklaşan adımları (tn) : belirtili isim tamlaması

sıklaşan (s) / adımlar (i) : sıfat tamlaması

geç kalmış (s) / bir iki mahalleli (i) : sıfat tamlaması

bir iki (s) / mahalleli (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

geç (i) / kal- (f) : birleşik fiil

Bitişik evin kapısı, geceyi bir felâket sananların elleriyle hızlı hızlı vurulur, şiddetle açılıp kapanır.

Bitişik evin (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Bitişik (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

hızlı (i) / hızlı (i) : tekrar grubu

açılıp (f) / kapan- (f) : tekrar grubu

geceyi bir felâket sananların (ty) / elleri (tn) : belirtili isim tamlaması

geceyi (bln) / bir felâket (bsn) / sananlar (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / felâket (i) : sıfat tamlaması

Mutfaklardan gelen ince bir dumanın bütün sokağa dağıttığı hafif bir marsık ve yağ kokusu.

Mutfaklardan gelen ince bir dumanın bütün sokağa dağıttığı (s) / hafif bir marsık ve yağ koku (i) : sıfat tamlaması

Mutfaklardan gelen ince bir dumanın (ty) / bütün sokağa dağıttığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Mutfaklardan gelen (s) / ince bir duman (i) : sıfat tamlaması

Mutfaklardan (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

ince (s) / bir duman (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / duman (i) : sıfat tamlaması

bütün sokağa (yt) / dağıttığı (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

hafif (s) / bir marsık ve yağ kokusu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / marsık ve yağ kokusu (i) : sıfat tamlaması

marsık ve yağ (ty) / kokusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
marsık (i) / ve (be) / yağ (i) : bağlama grubu

Fatih minarelerinde ezan. Neriman gözlerini kapadı. Başını koyduğu yastıkta hafif bir lavanta çiçeği kokusu.

Fatih (ty) / minareleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Başını koyduğu (s) / yastık (i) : sıfat tamlaması
Başını (bln) / koyduğu (y) : sıfat-fiil grubu
hafif bir lavanta çiçeği (ty) / kokusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
hafif (s) / bir lavanta çiçeği (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / lavanta çiçeği (i) : sıfat tamlaması
lavanata (ty) / çiçeği (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Çocukken o bu kokuyu severdi: Annesi bohçaları açtığı vakit, temiz çamaşırlardan yükselen bu kokuyu her yerde, entarisinde ve yastıklarda arardı, bulamadığı vakit rahatsız olurdu. Şimdi bundan da hoşlanmıyor.

bu (s) / koku (i) : sıfat tamlaması
Annesi bohçaları açtığı vakit, temiz çamaşırlardan yükselen (s) / bu koku (i) : sıfat tamlaması
temiz çamaşırlardan (yt) / yükselen (y) : sıfat-fiil grubu
Annesi bohçaları açtığı (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması
Annesi (ö) / bohçaları (bln) / açtığı (y) : sıfat-fiil grubu
temiz (s) / çamaşırlar (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / koku (i) : sıfat tamlaması
her (s) / yer (i) : sıfat tamlaması
entarisinde (i) / ve (be) / yastıklarda (i) : bağlama grubu
bulamadığı (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması
rahatsız (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Arka sokaklarda helvacıların sesleri hâlâ uzanıp gidiyordu; menhus, meş'um sesler. Hastalığa, ölüme ve bunlardan daha korkunç, yüzleri karanlıkta kalan ve hüviyetleri meçhul birtakım felâketlere ait korkular uyandırıyorlardı.

helvacıların (ty) / sesleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Arka (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

menhus (s) / meş'um (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

Hastalığa, ölüme ve bunlardan daha korkunç, yüzleri karanlıkta kalan ve hüviyetleri meçhul birtakım felâketlere ait (s) / korkular (i) : sıfat tamlaması

Hastalığa (i) / ölüme ve bunlardan daha korkunç, yüzleri karanlıkta kalan ve hüviyetleri meçhul birtakım felâketlere (i) / ait (çe) : edat grubu

Hastalığa (i) / ölüme (i) / ve (be) / bunlardan daha korkunç, yüzleri karanlıkta kalan ve hüviyetleri meçhul birtakım felâketlere ait (i) : bağlama grubu

bunlardan (i) / daha korkunç (i) : kısaltma grubu

yüzleri karanlıkta kalan (i) / ve (be) / hüviyetleri meçhul birtakım felâketler (i) : bağlama grubu

daha (s) / korkunç (i) : sıfat tamlaması

yüzleri (ö) / karanlıkta (yt) / kalan (y) : sıfat -fiil grubu

hüviyetleri meçhul (s) / birtakım felâketler (i) : sıfat tamlaması

hüviyetleri (i) / meçhul (i) : kısaltma grubu

birtakım (s) / felâketler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

Neriman bu seslerde annesinin ölümünü, babasının ihtiyarlığını, muhitinin sefaletini hatırlatan,

bu (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

annesinin ölümünü, babasının ihtiyarlığını, muhitinin sefaletini hatırlatan (s) / bütün hayatında gördüğü ve duyduğu matemlerin hepsini, istikbalin sakladığı elemelerin hepsini sezdirenen (s) / derin, gayet derin ve ruhun en muhkem, en mücehhez taraflarına bile bir anda giren (s) / keskin, bayıltıcı, bir keder (i) : sıfat tamlaması

keskin (s) / bayıltıcı (s) / bir keder (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / keder (i) : sıfat tamlaması

annesinin ölümünü (bln) / babasının ihtiyarlığını (bln) / muhitinin sefaletini (bln) / hatırlatan (y) : sıfat-fiil grubu

annesinin (ty) / ölümü (tn) : belirtili isim tamlaması

babasının (ty) / ihtiyarlığı (tn) : belirtili isim tamlaması

muhitinin (ty) / sefaleti (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün hayatında gördüğü ve duyduğu matemlerin hepsini, istikbalin sakladığı elemlerin hepsini sezdiren derin, gayet derin ve ruhun en muhkem, en mücehhez taraflarına bile bir anda giren keskin, bayıltıcı bir keder duyuyordu ve

bütün hayatında gördüğü ve duyduğu matemlerin hepsini (bln) / istikbalin sakladığı elemlerin hepsini (bln) / sezdiren (y) : sıfat-fiil grubu

bütün hayatında gördüğü ve duyduğu matemlerin (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün hayatında gördüğü ve duyduğu (s) / matemler (i) : sıfat tamlaması

bütün hayatında (yt) / gördüğü ve duyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

gördüğü (i) / ve (be) / duyduğu (i) : bağlama grubu

bütün (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

istikbalin sakladığı elemlerin (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

istikbalin sakladığı (s) / elemler (i) : sıfat tamlaması

istikbalin (ty) / sakladığı (tn) : belirtili isim tamlaması

ruhun en muhkem, en mücehhez taraflarına bile (yt) / bir anda (z) / giren (y) : sıfat-fiil grubu

gayet derin (i) / ve (be) / ruhun en muhkem, en mücehhez taraflarına bile bir anda giren (i) : bağlama grubu

gayet (s) / derin (i) : sıfat tamlaması

ruhun (ty) / en muhkem, en mücehhez tarafları (tn) : belirtili isim tamlaması

en muhkem (s) / en mücehhez (s) / taraflar (i) : sıfat tamlaması

en (s) / muhkem (i) : sıfat tamlaması

en (s) / mücehhez (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bayıltıcı (s) / bir keder (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / keder (i) : sıfat tamlaması

keder (i) / duy- (f) : birleşik fiil

bu sesler bitip tükenmiyordu, biri uzaklaşıp kayboldukça, köşe başında yükselen bir yenisi, ötekini takip ediyordu ve ağır, hazin bir ses kervanı halinde, arkası kesilmeden, sıra sıra geçiyorlardı.

bu (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

bitip (f) / tüken (f) : tekrar grubu

biri (ö) / uzaklaşıp kayboldukça (y): zarf-fiil grubu

uzaklaşıp (f) / kaybol- (f) : tekrar grubu

kayıp (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

köşe başında yükselen (s) / bir yenisi (i) : sıfat tamlaması

köşe başında (yt) / yükselen (y) : sıfat-fiil grubu

köşe (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / yeni (i) : sıfat tamlaması

takip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ağır, hazin bir ses kervanı (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ağır (s) / hazin (s) / bir ses kervanı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses kervanı (i) : sıfat tamlaması

ses (ty) / kervanı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

arkası (ö) / kesilmeden (y) : zarf-fiil grubu

sıra (i) / sıra (i) : tekrar grubu

Neriman, evin kapısına bir anahtar sokulduğunu duydu ve babasının geldiğini anlayarak yerinden fırladı. Birdenbire canlanmıştı. Baloya ait arzularını yaptırabilmek için babasını o akşamdan itibaren kazanması lâzımdı.

evin kapısına (yt) / bir anahtar (ö) / sokulduğunu (y) : sıfat -fiil grubu

evin (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / anahtar (i) : sıfat tamlaması

babasının geldiğini (bln) / anlayarak (y) : zarf-fiil grubu

babasının (ty) / geldiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Birden (i) / bire (i): kısaltma grubu

babasını (bln) / o akşamdan itibaren (z) / kazanması (y) : isim-fiil grubu

Baloya ait arzularını yaptırabilmek (i) / için (çe) : edat grubu

Baloya ait arzularını (bln) / yaptırabilmek (y) : isim-fiil grubu

Baloya ait (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

Baloya (i) / ait (i) : kısaltma grubu

o akşamdan (i) / itibaren (çe) : edat grubu

o (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

yaptır- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Kapıya kadar koştu. Babası lâstiklerini çıkarıyor, Gülter elinden paketleri alıyordu. Neriman biraz geride durdu. Gülümsüyordu. Babasına yaranmak için bir fırsat aradı. Gülter'in elinden paketleri aldı ve ona lâmbayı yakmasını emretti.

Kapıya (i) / kadar (çe) : edat grubu

Babasına yaranmak (i) / için (çe) : edat grubu

Babasına (yt) / yaranmak (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / fırsat (i) : sıfat tamlaması

fırsat (i) / ara- (f) : birleşik fiil

Gülter'in (ty) / eli (tn) : belirtili isim tamlaması

lâmbayı (bln) / yakmasını (y) : isim-fiil grubu

emir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Babası ile beraber yemek odasına girdiler. Neriman hemen ona doğru bir sandalye itti

—Oturunuz Bey baba! dedi.

Faiz Bey oturdu ve Gülter lâmbayı getirdi. Neriman paketleri açıyor ve neşeli bir sesle:

—O... Burada kızartılacak bir şey var... Ne iyi ettiniz de bundan aldınız! diyordu.

Sonra Gülter'e döndü:

—Ben de mutfığa gireyim, bunu beraber kızartırız... Sana yardım ederim, Gülter! dedi.

Babası (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

yemek (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ona (i) / doğru (çe) : edat grubu

bir (s) / sandalye (i) : sıfat tamlaması

Bey (i) / baba (i) : birleşik isim

Faiz (i) / Bey (i) : unvan grubu

neşeli (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Kızartılacak (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

iyi (i) / et- (yf) : birleşik fiil

yardım (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Aylar var ki Neriman mutfağa girmek şöyle dursun etrafında bile dolaşmamıştı.

Bu farkın babasına yapacağı tesirden istifade etmek istiyordu.

Gülter sordu:

mutfağa (yt) / girmek (y) : isim-fiil grubu

Bu farkın babasına yapacağı (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

Bu farkın (ty) / babasına yapacağı (tn) : belirtili isim tamlaması

babasına (yt) / yapacağı (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

istifade etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

istifade (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Nasıl oldu bu küçük hanım? İçinizden mi geldi?

Neriman, babasına, ahlâkında bir değişiklik olduğu zannını vermek için:

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

İçinden (i) / gel- (f) : birleşik fiil

babasına, ahlâkında bir değişiklik olduğu zannını vermek (i) / için (çe) : edat grubu

babasına (yt) / ahlâkında bir değişiklik olduğu zannını (bln) / vermek (y) : isim-fiil grubu

ahlâkında bir değişiklik olduğu (ty) / zannını (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ahlâkında (yt) / bir değişiklik (ö) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / değişiklik (i) : sıfat tamlaması

—İçimden gelmedi, bundan sonra seni mutfakta yalnız bırakmayacağım! dedi.

Faiz Bey sesini çıkarmıyordu. Bu, mümkün olduğu kadar septik bir adamdı.

bundan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ses (i) / çıkar- (f) : birleşik fiil

mümkün olduğu kadar septik (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

mümkün olduğu kadar (s) / septik (i) : sıfat tamlaması

mümkün olduğu (i) / kadar (çe) : edat grubu

mümkün (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

septik (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

Etrafında geçen hadiselerin bütün sebeplerine bir anda intikal etmek isteyen ihtiyatkâr zekâsı, Neriman'ın bu halinde de yeni âmiller arıyor ve aldanmıyordu;

Etrafında geçen hadiselerin bütün sebeplerine bir anda intikal etmek isteyen (s) / ihtiyatkâr zekâsı (i) : sıfat tamlaması

Etrafında geçen hadiselerin bütün sebeplerine (yt) / bir anda (z) / intikal etmek isteyen (y) : sıfat-fiil grubu

Etrafında geçen hadiselerin (ty) / bütün sebepleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Etrafında geçen (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması

Etrafında (yt) / geçen (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

intikal etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

intikal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ihtiyatkâr (s) / zekâ (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / bu hali (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

yeni (s) / âmiller (i) : sıfat tamlaması

fakat, bir taraftan da, Neriman'ın ahlâkında salâha doğru yeni bir imkân yolu açan bu hareketlerinden korku ile karışık, mütereddit bir sevinç duyuyordu.

bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / ahlâkında salâha doğru yeni bir imkân yolu açan bu hareketleri (tn) :
belirtili isim tamlaması

bu (s) / hareketler (i) : sıfat tamlaması

ahlâkında (yt) / salâha doğru (z) / yeni bir imkân yolu (bsn) / açan (y) : sıfat-fiil grubu
yeni (s) / bir imkân yolu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / imkan yolu (i) : sıfat tamlaması

imkan (ty) / yolu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

salâha (i) / doğru (çe) : edat grubu

korku ile karışık (s) / mütereddit (s) / bir sevinç (i) : sıfat tamlaması

korku ile (i) / karışık (i) : kısaltma grubu

bir (s) / sevinç (i) : sıfat tamlaması

sevinç (i) / duy- (f) : birleşik fiil

Paketleri alarak odadan dışarı çıkan kızıyla hizmetçisine:

—**Zeytinyağını az koyun! diye seslendi.**

Paketleri alarak odadan dışarı çıkan (s) / kızıyla hizmetçi (i) : sıfat tamlaması

Paketleri alarak (z) / odadan (yt) / dışarı (z) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

Paketleri (bln) / alarak (y) : zarf-fiil grubu

kızı (i) / ile (be) / hizmetçi (i) : bağlama grubu

Zeytinyağını az koyun! (i) / diye (çe) : edat grubu

Zeytin (ty) / yağı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu ihtar mutfağa doğru koşan Neriman'ın canını sıkmişti.

Bu (s) / ihtar (i) : sıfat tamlaması

mutfağa doğru koşan Neriman'ın (ty) / canı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mutfağa doğru koşan (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

mutfağa doğru (z) / koşan (y) : sıfat-fiil grubu

mutfağa (i) / doğru (çe) : edat grubu

canı (i) / sık- (f) : birleşik fiil

Vaktiyle böyle teferruata hiç ehemmiyet vermeyen babasının bu tasarruf endişesi, malî vaziyetinin çok fena olduğunu gösteriyordu.

Vaktiyle böyle teferruata hiç ehemmiyet vermeyen babasının (ty) / *bu tasarruf endişesi* (tn) : belirtili isim tamlaması

Vaktiyle böyle teferruata hiç ehemmiyet vermeyen (s) / *baba* (i) : sıfat tamlaması

Vaktiyle (z) / *böyle teferruata* (yt) / *hiç* (z) / *ehemmiyet vermeyen* (y) : sıfat-fiil grubu

Böyle (s) / *teferruat* (i) : sıfat tamlaması

ehemmiyet (i) / *ver-* (f) : birleşik fiil

bu (s) / *tasarruf endişesi* (i) : sıfat tamlaması

tasarruf (ty) / *endişesi* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

malî vaziyetinin (ty) / *çok fena olduğu* (tn) : belirtili isim tamlaması

çok (z) / *fena olduğu* (y) : sıfat-fiil grubu

malî (s) / *vaziyet* (i) : sıfat tamlaması

fena (i) / *ol-* (yf) : birleşik fiil

Hatta buna Gülder de dikkat etti, mutfakta Neriman'a dedi ki:

—Beyefendi çok sıkıntıda; hiç eskiden böyle şeyler söyler miydi?

Neriman birdenbire me'yus oldu. Bu kadar ince hesap yapan babasına yeni bir kıyafet masrafı nasıl teklif edecekti? Fedakârlık nöbeti babasında değil, kendisinde idi. Utandı. Bütün emellerinden vazgeçmeyi düşündü:

dikkat (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Bey (i) / *efendi* (i) : birleşik isim

çok (s) / *sıkıntı* (i) : sıfat tamlaması

böyle (s) / *şeyler* (i) : sıfat tamlaması

Birden (i) / *bire* (i) : kısaltma grubu

me'yus (i) / *ol-* (yf) : birleşik fiil

Bu kadar ince hesap yapan (s) / *baba* (i) : sıfat tamlaması

Bu kadar ince (z) / *hesap yapan* (y) : sıfat-fiil grubu

Bu kadar (s) / *ince* (i) : sıfat tamlaması

Bu (i) / *kadar* (çe) : edat grubu

hesap (i) / *yap-* (f) : birleşik fiil

yeni bir kıyafet (ty) / *masrafı* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yeni (s) / *bir kıyafet* (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / *kıyafet* (i) : sıfat tamlaması

teklif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fedakârlık (ty) / nöbeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bütün (s) / emeller (i) : sıfat tamlaması

vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Bir daha Macit'in yüzünü görmemek, köprü'nün öbür tarafına geçmemek, baloya değil sinemaya bile gitmemek ve ömrünün sonunda yapayalnız kalan babasının baş ucundan ayrılmayarak onun bütün arzularını yerine getirmek...

Bir daha (z) / Macit'in yüzünü (bln) / görmemek (y) : isim-fiil grubu

Bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Macit'in (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

köprü'nün öbür tarafına (yt) / geçmemek (y) : isim-fiil grubu

köprü'nün (ty) / öbür tarafı (tn) : belirtili isim tamlaması

öbür (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

baloya değil sinemaya bile gitmemek (i) / ve (be) / ömrünün sonunda yapayalnız kalan babasının baş ucundan ayrılmayarak onun bütün arzularını yerine getirmek (i) : bağlama grubu

baloya (i) / değil (be) sinemaya bile gitmemek (i) : bağlama grubu

ömrünün sonunda yapayalnız kalan babasının baş ucundan ayrılmayarak (z) / onun bütün arzularını (bln) / yerine (yt) / getirmek (y) : isim-fiil grubu

ömrünün sonunda yapayalnız kalan babasının baş ucundan (yt) / ayrılmayarak (y) : sıfat-fiil grubu

ömrünün sonunda yapayalnız kalan babasının (ty) / baş ucu (tn) : belirtili isim tamlaması

baş (s) / uc (i) : sıfat tamlaması

ömrünün sonunda yapayalnız kalan (s) / baba (i) : sıfat tamlaması

ömrünün sonunda (z) / yapayalnız (z) / kalan (y) : sıfat-fiil grubu

ömrünün (ty) / sonu (tn) : belirtili isim tamlaması

onun (ty) / bütün arzuları (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

yerine (i) / getir- (f) : birleşik fiil

Hatta Neriman buna karar bile veriyordu. Büyük bir teessür içinde mırıldandı:

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Büyük bir teessür (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Büyük (s) / bir teessür (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / teessür (i) : sıfat tamlaması

—**Sahi, Gülter, masrafı biraz kısalım.**

Ve o ana kadar mutfakta kendini iğreti bulduğu halde, birdenbire samimî çalışmak arzusunu duydu,

Masrafı (i) / kıs- (f) : birleşik fiil

o ana kadar mutfakta kendini iğreti bulduğu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

o ana kadar (z) / mutfakta (yt) / kendini (bln) / iğreti bulduğu (y) : sıfat-fiil grubu

o ana (i) / kadar (çe) : edat grubu

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

iğreti (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

samimî çalışmak (ty) / arzusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

samimi (z) / çalışmak (y) : isim-fiil grubu

arzu (i) / duy- (f) : birleşik fiil

önlüğünü giydi, kollarını sıvadı ve Gülter'in yapabileceği en kaba işlere doğru atıldı, kömür tenekesini aldı ve ocağa boşalttı.

kollarını (i) / sıva- (f) : birleşik fiil

Gülter'in yapabileceği en kaba işlere (i) / doğru (çe) : edat grubu

Gülter'in yapabileceği (s) / en kaba işler (i) : sıfat tamlaması

Gülter'in (ty) / yapabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

yap- (f) / -a-bil-(yf) : birleşik fiil

en kaba (s) / işler (i) : sıfat tamlaması

en (s) / kaba (i) : sıfat tamlaması

kömür (ty) / tenekesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Gülter bağıryordu:

—Aman küçük hanım, bırakınız, ben yaparım. Sonra ilâve etti:

—Hanımefendi de ne kadındı! Siz küçüktünüz... Ah onu bir mutfakta görseydiniz... Aman ne temiz kadındı, ne titiz kadındı...

Aman (ü) / küçük hanım (i) : ünlem grubu

küçük (i) hanım (i) : birleşik isim

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

ne (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mutfak (i) : sıfat tamlaması

Aman (ü) / ne temiz kadın (i) : ünlem grubu

Ne temiz (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Ne (s) / temiz (i) : sıfat tamlaması

ne titiz (s) kadın (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / titiz (i) : sıfat tamlaması

Neriman dinlemiyor ve düşünüyordu: "Perapalas bana ne uzak! İşte benim halim..."Kömürü boşaltırken bir eli simsiyah olmuştu. Macit'in elleri gözünün önüne gelmişti ve hemen musluğa koştu. Fakat tenekede su bitmişti. Büyük bir öfke ile:

ne (s) / uzak (i) : sıfat tamlaması

benim (ty) / halim (tn) : belirtili isim tamlaması

Kömürü (bln) / boşaltırken (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / el (i) : sıfat tamlaması

simsiyah (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Macit'in (ty) / elleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Büyük (s) / bir öfke (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / öfke (i) : sıfat tamlaması

—Su! Gülter, maşrapa ile su bul! diye bağırdı. Gülter suyu getirirken, Neriman biraz evvel babası için duyduğu merhameti şimdi kendisi için hissediyordu.

maşrapa ile su bul! (i) / diye (çe) : edat grubu

maşrapa (i) / ile (be) / su (i) : bağlama grubu

Gülter (ö) / suyu (bln) / getirirken (y) : zarf-fiil grubu

biraz evvel babası için duyduğu (s) / merhamet (i) : sıfat tamlaması

biraz evvel (z) / babası için (z) / duyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

babası (i) / için (çe) : edat grubu

kendisi (i) / için (çe) : edat grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Orada (köprünün öbür tarafında) genç kızlar böyle mi yaşıyor, bir genç kız böyle mi yaşar? Sabun köpürmüyordu. Kuyu suyu. Neriman sinirlendi.

—Tatlı su bul, Gülter! dedi.

Bekliyordu. Gülter koştu. Neriman'ın rengi uçmuştu. Titremeye başladı.

köprünün (ty) / öbür tarafı (tn) : belirtili isim tamlaması

öbür (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

genç (s) / kızlar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / genç kız (i) : sıfat tamlaması

genç (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

Kuyu (ty) / suyu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Tatlı (s) / su (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / rengi (tn) : belirtili isim tamlaması

rengi (i) / uç- (f) : birleşik fiil

Titremeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Gülter, küçük hanımının tehlikeli asabiyetini bildiği için acele ediyordu.

küçük hanımının tehlikeli asabiyetini bildiği (i) / için (çe) : edat grubu

küçük hanımının tehlikeli asabiyetini (bln) / bildiği (y) : sıfat-fiil grubu

küçük hanımının (ty) / tehlikeli asabiyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

küçük (i) / hanım (i) : (i) : birleşik isim

tehlikeli (s) / asabiyet (i) : sıfat tamlaması

acele (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Küpün kapağı devrildi, maşrapa yuvarlandı ve mutfak karıştı. Neriman bayılacak gibiydi. Kaç kere sinirden bayıldığı için korkmaya başladı. iki eliyle musluğun taşını sımsıkı tuttu. Titreyen avuçlarında sabunu zapt edemiyordu, bir iki defa kaçırdı ve nihayet ellerini temizledi. Gülter yalvarıyordu:

Kaç kere sinirden bayıldığı (i) / için (çe) : edat grubu

Kaç kere (z) / sinirden (yt) / bayıldığı (y) : sıfat-fiil grubu

Kaç (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

korkmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

iki eli (i) / ile (çe) : edat grubu

iki (s) / el (i) : sıfat tamlaması

musluğun (ty) / taşını (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Titreyen (s) / avuçlar (i) : sıfat tamlaması

zapt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir iki (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) (i) : tekrar grubu

—Haydi, küçük hanım, siz gidin... Sinirleriniz oynadı, siz gidin, ben yaparım.

Neriman işi bıraktı, fakat mutfaktan da çıkmadı. Hâlâ babasına karşı ev kadını görünmek istiyordu, iki defa odasına girdi, çıktı; önünde önlüğüyle, sıvanmış kollarıyla babasına kendini gösterdi.

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

babasına (i) / karşı (çe) : edat grubu

ev (ty) / kadını (tn) : belirtisiz isim tamlaması

görünmek (i) / iste-(yf) : birleşik fiil

iki (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

önlüğü (i) / ile (çe) : edat grubu

sıvanmış kolları (i) / ile (çe) : edat grubu

sıvanmış (s) / kollar (i) : sıfat tamlaması

kendini (i) / göster- (f) : birleşik fiil

Neriman ikinci defa odadan çıkarken, Faiz Bey:

—Maşallah! Maşallah! Demişti.

Neşeli bir yemek yediler. Neriman çok söylemiş ve Faiz Bey gülümseyerek dinlemişti.

Neriman (ö) / ikinci defa (z) / odadan (yt) / çıkarken (y): zarf-fiil grubu

ikinci (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Neşeli (s) / bir yemek (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / yemek (i) : sıfat tamlaması

yemek (i) / ye- (f) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Kızının yemeğini methetti. Fakat Neriman bu işlere elini sürmediğini, kömür tenekesini boşalttıktan sonra sinirlendiğini itiraf etti ve babasını güldürdü.

Kızının (ty) / yemeği (tn) : belirtili isim tamlaması

meth (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu işlere (yt) / elini (bln) / sürmediğini (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / işler (i) : sıfat tamlaması

elini (i) / sür- (f) : birleşik fiil

kömür tenekesini boşalttıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

kömür tenekesini (bln) / boşalttıktan (y) : zarf-fiil grubu

kömür (ty) / tenekesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bütün gece neşeli geçti. Neriman bu mahallede, bu evin içinde, bu gaz lâmbası, bu ihtiyar adam, bu dökülmüş sıvalar, bu eğrilmiş korniş ve çatlamış eski atlas perdeler karşısında, bu yeni silinmiş küflü tahta kokuları arasında insanın mes'ut olabileceğini görüyordu ve bu evde geçen neşeli günlerini hatırladı.

Bütün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / mahalle (i) : sıfat tamlaması

bu evin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

bu gaz lâmbası (ty) / bu ihtiyar adam(ty) / bu dökülmüş sıvalar(ty) / bu eğrilmiş korniş ve çatlamış eski atlas perdeler (ty) / karşısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / gaz lâmbası (i) : sıfat tamlaması

gaz (ty) / lâmbası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / ihtiyar adam (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / dökülmüş sıvalar (i) : sıfat tamlaması

dökülmüş (s) / sıvalar (i) : sıfat tamlaması

bu eğrilmiş korniş (i) / ve (be) / çatlamış eski atlas perdeler (i) : bağlama grubu

bu (s) / eğrilmiş korniş (i) : sıfat tamlaması

eğrilmiş (s) / korniş (i) : sıfat tamlaması

çatlamış (s) / eski atlas perdeler (i) : sıfat tamlaması

eski (s) / atlas perdeler (i) : sıfat tamlaması

atlas (s) / perdeler (i) : sıfat tamlaması

bu yeni silinmiş küflü tahta kokuları (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / yeni silinmiş küflü tahta kokuları (i) : sıfat tamlaması

yeni silinmiş küflü tahta (ty) / kokuları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yeni silinmiş (s) / küflü tahta (i) : sıfat tamlaması

yeni (bsn) / silinmiş (y) : isim-fiil grubu

küflü (s) / tahta (i) : sıfat tamlaması

insanın (ty) / mes'ut olabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

mes'ut (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ol- (i) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

bu evde geçen (s) / neşeli günler (i) : sıfat tamlaması

bu evde (yt) / geçen (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

neşeli (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

Şinasi de, koca olarak bu eve gelebilir ve herkesin paylaştığı müşterek bir saadet içinde, Neriman, vicdan azabı duymadan mes'ut olabilirdi.

bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

gel- (i) / *-e-bil-* (yf) : birleşik fiil

herkesin paylaştığı müşterek bir saadet (ty) / *içi* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

herkesin paylaştığı (s) / *müşterek bir saadet* (i) : sıfat tamlaması

herkesin (ty) / *paylaştığı* (tn) : belirtili isim tamlaması

müşterek (s) / *bir saadet* (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / *saadet* (i) : sıfat tamlaması

vicdan azabı (i) / *duy-* (f) : birleşik fiil

vicdan (ty) / *azabı* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mes'ut (i) / *olabil-* (yf) : birleşik fiil

ol- (i) / *-a-bil-* (yf) : birleşik fiil

Fakat ne idi, ara sıra Neriman'ı yakalayan o kuvvetli arzu ki bunların hepsine karşı nefret, isyan uyandırıyor.

ara sıra Neriman'ı yakalayan (s) / *o kuvvetli arzu* (i) : sıfat tamlaması

ara sıra (z) / *Neriman'ı* (bln) / *yakalayan* (y) : sıfat-fiil grubu

ara (i) / *sıra* (i) : tekrar grubu

o (s) / *kuvvetli arzu* (i) : sıfat tamlaması

kuvvetli (s) / *arzu* (i) : sıfat tamlaması

bunların hepsine (i) / *karşı* (çe) : edat grubu

bunların (ty) / *hepsi* (tn) : belirtili isim tamlaması

nefret (i) / *isyan* (i) / *uyandır-* (f) : birleşik fiil

Gözleri lâmba şişesinin içinde yanan fitile daldı ve epey düşündü.

lâmba şişesinin içinde yanan (s) / *fitil* (i) : sıfat tamlaması

lâmba şişesinin içinde (yt) / *yanan* (y) : sıfat-fiil grubu

lâmba şişesinin (ty) / *içi* (tn) : belirtili isim tamlaması

lâmba (ty) / *şişesi* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Gözleri (i) / *dal-* (f) : birleşik fiil

Fakat muhakeme etmiyordu. Birbirine zıt birtakım hayaller gözünün önünden geçiyor ve kendiliklerinden bir sürü mukayese unsurları teşkil ediyorlardı:

Muhakeme (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Birbirine zıt (s) / birtakım hayaller (i) : sıfat tamlaması

Birbirine (i) / zıt (i) : kısaltma grubu

Birtakım (s) / hayaller (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

gözünün önünden (i) / geç- (f) : birleşik fiil

bir sürü (s) / mukayese unsurları (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sürü (i) : sıfat tamlaması

mukayese (ty) / unsurları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

teşkil (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fatih sokakları, Beyoğlu caddesi, başörtülü kadınlar, sarıklı adamlar, otomobiller, şahnişleri çarpılmış, kaplamaları çatlamış, tahta evler, karanlıklar, helvacı sesleri, apartmanlar, kuvvetli elektrik ışıkları, Maksim salonu, Şinasi'nin odası, yerde notalar, Şinasi'nin kabarık saçları, sinemada gördüğü Avrupa salonları, insanlar arasındaki ince münasebetlere ait birçok intibalar, büyük bir kilise kapısı, Beyoğlu'ndaki kapalı çarşılar,

Fatih (ty) / sokakları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Beyoğlu (ty) / caddesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Başörtülü (s) / kadınlar (i) : sıfat tamlaması

baş (ty) / örtüsü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sarıklı (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

şahnişleri çarpılmış (s) / kaplamaları çatlamış (s) / tahta evler (i) : sıfat tamlaması

şahnişleri (ö) / çarpılmış (y) : sıfat-fiil grubu

kaplamaları (ö) / çatlamış (y) : sıfat-fiil grubu

tahta (s) / evler (i) : sıfat tamlaması

helvacı (ty) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kuvvetli (s) / elektrik ışıkları (i) : sıfat tamlaması

elektrik (ty) / ışıkları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Maksim (ty) / salonu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / odası (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / kabarık saçları (tn) : belirtili isim tamlaması

kabarık (s) / saçlar (i) : sıfat tamlaması

sinemada gördüğü (s) / Avrupa salonları (i) : sıfat tamlaması

sinemada (yt) / gördüğü (y) : sıfat-fiil grubu

Avrupa (ty) / salonları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

insanlar arasındaki ince münasebetlere ait (s) / birçok intibalar (i) : sıfat tamlaması

insanlar arasındaki ince münasebetlere (i) / ait (çe) : edat grubu

insanlar arasındaki (s) / ince münasebetler (i) : sıfat tamlaması

insanlar (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ince (s) / münasebetler (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / intibalar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / bir kilise kapısı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kilise kapısı (i) : sıfat tamlaması

kilise (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Beyoğlu'ndaki (s) / kapalı çarşılar (i) : sıfat tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kapalı (s) / çarşılar (i) : sıfat tamlaması

yüksek taş binalar arasında şerit kadar ince bir mavi hava görünen sokaklar, Fatih camiinin avlusu, ezan sesleri, yangın korkuları, beşik gıcirtısı...

yüksek taş binalar arasında şerit kadar ince bir mavi hava görünen (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

yüksek taş binalar arasında (yt) / şerit kadar ince bir mavi hava (ö) / görünen (y) : sıfat-fiil grubu

yüksek taş binalar arasında şerit kadar ince (s) / bir mavi hava (i) : sıfat tamlaması

şerit kadar (s) / ince (i) : sıfat tamlaması

şerit (i) / kadar (çe) : edat grubu

yüksek taş binalar (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yüksek (s) / taş binalar (i) : sıfat tamlaması

taş (s) / binalar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mavi hava (i) : sıfat tamlaması

mavi (s) / hava (i) : sıfat tamlaması

Fatih camiinin (ty) / avlusu (tn) : belirtili isim tamlaması

Fatih (ty) / camii (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ezan (ty) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yangın (ty) / korkuları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

beşik (ty) / gıcirtısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Birdenbire silkindi. Kucağına ağır bir şey düşmüştü. Göğsünü hemen geriye çekti ve korku ile önüne baktı: Sarman; hanımının bu gaflet dakikalarını fırsat bilmiş gibi yakındaki minderin üstünden kucağına atlamıştı.

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

ağır (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hanımının bu gaflet dakikalarını fırsat bilmiş (i) / gibi (çe) : edat grubu

hanımının (ty) / bu gaflet dakikaları (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / gaflet dakikalar (i) : sıfat tamlaması

gaflet (ty) / dakikaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

fırsat (i) / bil- (f) : birleşik fiil

yakındaki minderin (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

yakındaki (s) / minder (i) : sıfat tamlaması

Vücudunu bu kucağın çukuruna tamamı tamamına yerleştirdi, tortop oldu, başını kendine gömdü ve derhal mırılarak uyudu. Ne zamandır, Neriman bu kediye de okşamaz olmuştu. Sarman da Faiz Bey, Şinasi ve Gülter kadar hanımının son zamanlarda başkalaştığını anlıyor ve onun yanına sokulmuyordu.

bu kucağın (ty) / çukuru (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / kucak (i) : sıfat tamlaması

tortop (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Ne (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / kedi (i) : sıfat tamlaması

okşamaz (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

hanımının (ty) / son zamanlarda (z) / başkalaştığı (tn) : belirtili isim tamlaması

son (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ve Gülder (i) / kadar (çe) : edat grubu

Şinasi (i) / ve (be) / Gülder (i) : bağlama grubu

onun (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu gece hanımında eski hallerini gördü ve kucığına atlamakta çok tereddüt etmedi. Neriman hafifçe Sarman'ın başını okşuyordu. Öyle bir an geldi ki bütün mahallede, bütün sokakta, evde ve odada Sarman'ın mırıltısından başka ses kalmamıştı.

Bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

eski (s) / haller (i) : sıfat tamlaması

kucığına (yt) / atlamakta (y) : isim-fiil grubu

tereddüt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Sarman'ın (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

Öyle (s) / bir an (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / mahalle (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

ev (i) / ve (be) / oda (i) : bağlama grubu

Sarman'ın mırıltısından başka (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Sarman'ın mırıltısından (i) / başka (çe) : edat grubu

Sarman'ın (ty) / mırıltısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Güler kapının yanında yerdeki minderde, başını önüne eğmiş, uyukluyordu. Şüphesiz böyle uyanık birkaç kişi müstesna, bütün sokak, bütün Fatih uyku içinde idi.

Kapının (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

yerdeki (s) / minder (i) : sıfat tamlaması

başını (bln) / önüne (yt) / eğmiş (y) : sıfat-fiil grubu

böyle uyanık (s) / birkaç kişi (i) : sıfat tamlaması

böyle (s) / uyanık (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / kişi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / Fatih (i) : sıfat tamlaması

uyku (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman düşündü ve bir anda Şarklıların kedileri ve Garplıların köpekleri niçin bu kadar sevdiğini anladı. Hıristiyan evlerinde köpek ve Müslüman evlerinde kedi bolluğu şundandı:

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Şarklıların (ty) / kedileri ve Garplıların (ty) / köpekleri niçin bu kadar sevdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Şarklıların kedileri (i) / ve (be) / Garplıların köpekleri (i) : bağlama grubu

kedileri ve köpekleri (bln) / niçin bu kadar (z) / sevdiği (y) : sıfat-fiil grubu

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

Hıristiyan evlerinde köpek (i) / ve (be) / Müslüman evlerinde kedi bolluğu (i) : bağlama grubu

köpek ve kedi (ty) / bolluğu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

köpek (i) / ve (be) / kedi (i) : bağlama grubu

Hıristiyan (ty) / evleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Müslüman (ty) / evleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şarklılar kediye, Garplılar köpeğe benziyorlar! Kedi yer, içer, yatar, uyur, doğurur; hayatı hep minder üstünde ve rüya içinde geçer; gözleri bazı uyanırken bile rüya görüyormuş gibidir; lâpacı, tembel ve hayalperest mahlûk, çalışmayı hiç sevmez. Köpek diri, çevik, atılgandır. İşe yarar, birçok işlere yarar. Uyurken bile uyanıktır. En küçük sesleri bile duyar, sıçrar, bağıırır.

minder üstünde (i) / ve (be) / rüya içinde (i) : bağlama grubu

minder (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

rüya (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gözleri (ö) / bazı (z) / uyanırken (y) : zarf-fiil grubu

rüya görüyormuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

rüya (i) / gör- (f) : birleşik fiil

lâpacı (s) / tembel ve hayalperest (s) / mahlûk (i) : sıfat tamlaması

tembel (i) / ve (be) / hayalperest mahlûk (i) : bağlama grubu

işe (i) / yara- (f) : birleşik fiil

birçok (s) / işler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

En küçük (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

En (s) / küçük (i) : sıfat tamlaması

Şark ve Garp'ı temsil eden bu iki remiz, Neriman'ın zihninde iki zıt âlemi o kadar müşahhas bir hale getirdi ki epey zamandan beri kendi kendine halletmeye çalıştığı muammaların birçok anahtarlarını bulur gibi oluyordu;

Şark ve Garp'ı temsil eden (s) / bu iki remiz (i) : sıfat tamlaması

Şark ve Garp'ı (bln) / temsil eden (y) : sıfat-fiil grubu

Şark (i) / ve (be) / Garp (i) : bağlama grubu

temsil (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / iki remiz (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / remiz (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / zihni (tn) : belirtili isim tamlaması

iki (s) / zıt âlem (i) : sıfat tamlaması

zıt (s) / âlem (i) : sıfat tamlaması

o kadar müşahhas (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / müşahhas (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

hale (i) / getir- (f) : birleşik fiil

epey zamandan (i) / beri (çe) : edat grubu

epey (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

kendi kendine halletmeye çalıştığı (s) / muammalar (i) : sıfat tamlaması

kendi kendine (z) / halletmeye çalıştığı (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

halletmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

birçok (s) / anahtarlar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

bulur gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bulur (i) / gibi (i) : edat grubu

büyük bir kültürü olmayan Neriman, ancak bu basit remizlerin zıddiyetleri arasında mukayeseler yaparak, kendine göre bazı fikirlere daha sahip olmaya başlamıştı.

büyük bir kültürü olmayan (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

büyük bir kültürü (ö) / olmayan (y) : sıfat-fiil grubu

büyük (s) / bir kültür (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kültür (i) : sıfat tamlaması

bu basit remizlerin zıddiyetleri arasında (yt) / mukayeseler yaparak (y) : zarf-fiil grubu

bu basit remizlerin zıddiyetleri (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu basit remizlerin (ty) / zıddiyetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / basit remizler (i) : sıfat tamlaması

basit (s) / remizler (i) : sıfat tamlaması

mukayese (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

kendine göre (s) / bazı fikirler (i) : sıfat tamlaması

kendine (i) / göre (çe) : edat grubu

bazı (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

sahip olmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

sahip (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Hemen bu fikrini babasına söylemek istedi ve alacağı cevabı merak etti. Fakat babasıyla hiç buna benzer mevzularda konuşmamış, ona hiçbir mülâhazasını, fikrini açmamıştı.

bu fikrini (bln) / babasına (yt) / söylemek (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / fikir (i) : sıfat tamlaması

söylemek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

alacağı (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

merak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

buna benzer (s) / mevzular (i) : sıfat tamlaması

buna (i) / benzer (i) : kısaltma grubu

hiçbir (s) / mülâhaza (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

mülâhaza (i) / aç- (yf) : birleşik fiil

fikrini (i) / aç- (f) : birleşik fiil

Zekâsının bakir ve mahrem bir tarafını göstermek isterken babasının karşısında soyunacakmış gibi utanıyordu.

Zekâsının bakir ve mahrem bir tarafını (bln) / göstermek isterken (y) : zarf-fiil grubu

Zekâsının (ty) / bakir ve mahrem bir tarafı (tn) : belirtili isim tamlaması

bakir ve mahrem (s) / bir taraf (i) : sıfat tamlaması

bakir (i) / ve (be) / mahrem (i) : bağlama grubu

bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

göstermek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

babasının karşısında soyunacakmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

babasının karşısında (yt) / soyunacakmış (y) : sıfat-fiil grubu

babasının (ty) / karşısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Fakat soracağı şey epey zamandan beri, babasıyla kendisi arasında çıkan ve henüz hiç münakaşa edilmeyen, hayati meselelerle karıştığı için ehemmiyetli idi. Epeyce tereddütten sonra, nihayet söyledi:

soracağı (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

epey zamandan beri, babasıyla kendisi arasında çıkan ve henüz hiç münakaşa edilmeyen, hayati meselelerle karıştığı (i) / için (çe) : edat grubu

epey zamandan beri, babasıyla kendisi arasında çıkan ve henüz hiç münakaşa edilmeyen, hayati meselelerle (z) / karıştığı (y) : sıfat-fiil grubu

epey zamandan beri, babasıyla kendisi arasında çıkan ve henüz hiç münakaşa edilmeyen (s) / hayati meseleler (i) : sıfat tamlaması

epey zamandan beri, babasıyla kendisi arasında çıkan (i) / ve (be) / henüz hiç münakaşa edilmeyen, hayati meseleler (i) : bağlama grubu

epey zamandan beri (z) / babasıyla kendisi arasında (yt) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

epey zamandan (i) / beri (çe) : edat grubu
epey (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
babasıyla kendisi (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
babası (i) / ile (be) / kendisi (i) : bağlama grubu
henüz (z) / hiç (z) / münakaşa edilmeyen (y) : sıfat-fiil grubu
münakaşa (i) / et- (yf) : birleşik fiil
hayati (s) / meseleler (i) : sıfat tamlaması
Epeyce tereddütten (i) / sonra (çe) : edat grubu
Epeyce (s) / tereddüt (i) : sıfat tamlaması

—Bakın, dedi, Gülder de uyuyor, Sarman da. Faiz Bey başını kitaptan kaldırdı ve gözlüğünün üstünden kızına baktı.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
Başını (i) / kaldır- (f) : birleşik fiil
gözlüğünün (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu sözün bir mukaddime olduğunu anlamayarak tekrar gözlerini kitaba indirirken, Neriman, söylemek istediği şeyleri unutmaktan korkarak, hem de neticeyi çabuk almak isteyerek, sinirli bir acele ile anlattı:

Bu sözün bir mukaddime olduğunu (bln) / anlamayarak (y) : zarf-fiil grubu
Bu sözün (ty) / bir mukaddime olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması
Bu (s) / söz (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / mukaddime (i) : sıfat tamlaması
tekrar (z) / gözlerini (bln) / kitaba (yt) / indirirken (y) : zarf-fiil grubu
söylemek istediği şeyleri (bln) / unutmaktan (yt) / korkarak (y) : zarf-fiil grubu
söylemek istediği şeyleri (bln) / unutmaktan (y) : isim-fiil grubu
söylemek istediği (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması
söylemek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
neticeyi (bln) / çabuk (z) / almak isteyerek (y) : zarf-fiil grubu
netice (i) / al- (f) : birleşik fiil
sinirli bir acele (i) / ile (çe) : edat grubu
sinirli (s) / bir acele (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / acele (i) : sıfat tamlaması

—**Sadece onlar uyumuyorlar, bütün Fatih uykuda. Ne düşündüm bilir misiniz?**

Neriman, mütalâasını beyan etmek sırası gelince kızardı ve Faiz Bey'in alâkası arttı.

—**Ne düşündüm bilir misiniz? Bütün bu semt, bu Müslümanlar...**

Biraz düşünerek kelimeyi buldu:

—**Bütün Şark kedilere benziyor...**

bütün (s) / Fatih (i) : sıfat tamlaması

mütalâasını beyan etmek sırası (ö) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

mütalâasını beyan etmek (ty) / sırası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mütalâasını (bln) / beyan etmek (y) : isim-fiil grubu

beyan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey'in (ty) / alâkası (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Bütün (s) / bu semt (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / semt (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / Müslümanlar (i) : sıfat tamlaması

Biraz (z) / düşünerek (y) : zarf-fiil grubu

Bütün (s) / Şark (i) : sıfat tamlaması

Bu mülâhaza Faiz Bey'i güldürmüştü. Takdirle istihzadan hangisine maruz kaldığını anlamayan Neriman şaşırıldı ve büsbütün kızarak cesaretle devam etti:

Bu (s) / mülâhaza (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Takdirle istihzadan hangisine maruz kaldığını anlamayan (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

Takdirle istihzadan hangisine maruz kaldığını (bln) / anlamayan (y) : sıfat-fiil grubu

Takdirle istihzadan hangisine (yt) / maruz kaldığı (y) : sıfat-fiil grubu

Takdir (i) / ile (be) / istihza (i) : bağlama grubu

maruz (i) / kal- (f) : birleşik fiil

büsbütün (z) / kızarak (y) : zarf-fiil grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—**Garp da köpeklere benziyor.**

Durdu söyleyecek fazla bir şey bulamıyordu. Halbuki pek çok şeyler düşünmüştü.

İzah etmek lâzım. Gene şaşırıldı. Faiz Bey'in bir suali bu izahı istedi:

—**Ne gibi?**

Söyleyecek (s) / fazla bir şey (i) : sıfat tamlaması

fazla (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

pek çok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

pek (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

İzah (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey'in (ty) / bir suali (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bir (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / izah (i) : sıfat tamlaması

Ne (i) / gibi (çe) : edat grubu

Faiz Bey gözlüğünün üstünden kızına hiç inhiraf etmeyen bir dikkatle bakıyordu.

Ömründe ilk defadır ki Neriman'dan bir mütalâa dinliyordu. Neriman devam etti:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

gözlüğünün (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

hiç inhiraf etmeyen (s) / bir dikkat (i) : sıfat tamlaması

hiç (z) / inhiraf etmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

inhiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mütalâa (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—**Şark da işte böyle miskin, uykucu, lâpacı...Bakın şimdi her taraf uyuyor.**

Bir de şimdi Beyoğlu'na çıkın... Ortalık mahşer gibi... Herkes ayakta, uyanık...

Faiz Bey hafif bir acılık ilâve olan tebessüm ile başını salladı.

böyle (s) / miskin (i) / uykucu (i) / lâpacı (i) : sıfat tamlaması

her (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mahşer (i) / gibi (çe) : edat grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

hafif bir acılık ilâve olan tebessüm (i) / ile (çe) : edat grubu

hafif bir acılık ilâve olan (s) / tebessüm (i) : sıfat tamlaması

hafif bir acılık (ö) / ilâve olan (y) : sıfat-fiil grubu

hafif (s) / bir acılık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / acılık (i) : sıfat tamlaması

Aylardan beri kızının zihnini işgal eden bu meseleyi seziyordu.

Aylardan beri kızının zihnini işgal eden (s) / bu mesele (i) : sıfat tamlaması

Aylardan beri (z) / kızının zihnini (bln) / işgal eden (y) : sıfat-fiil grubu

Aylardan (i) / beri (çe) : edat grubu

Kızının (ty) / zihni (tn) : belirtili isim tamlaması

işgal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

İşte bu gece, keyfiyet apaşikâr meydana çıkıyordu. Hayret etmedi ve bu mevzuda kendisine söz söylemek fırsatı çıktığı için memnun oldu, aceleye lüzum görmedi ve kızının bütün fikirlerini anlamak için sordu:

bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

meydana (i) / çık- (f) : birleşik fiil

Hayret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu mevzuda kendisine söz söylemek fırsatı çıktığı (i) / için (çe) : edat grubu

bu mevzuda (yt) / kendisine (yt) / söz söylemek fırsatı (bsn) / çıktığı (y) : sıfat-fiil grubu

fırsat (i) / çık- (f) : birleşik fiil

bu (s) / mevzu (i) : sıfat tamlaması

söz söylemek (ty) / fırsatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / mevzu (i) : sıfat tamlaması

memnun (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

lüzum (i) / gör- (f) : birleşik fiil

kızının bütün fikirlerini anlamak (i) / için (çe) : edat grubu

kızının bütün fikirlerini (bln) / anlamak (y) : isim-fiil grubu

kızının (ty) / bütün fikirleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

—**Garplılar niçin köpeğe benziyorlar?**

—**Çünkü onlar daima uyanık, uyurken bile uyanık... Çalışıyorlar, kazanıyorlar, iyi yaşıyorlar.**

Faiz Bey bir daha güldü; lâtifeci şahsiyetini ihtiyar yüzünün vakarında gizleyerek sordu:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

lâtifeci şahsiyetini (bln) / ihtiyar yüzünün vakarında (yt) / gizleyerek (y) : zarf-fiil grubu

lâtifeci (s) / şahsiyet (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar yüzünün (ty) / vakarı (tn) : belirtili isim tamlaması

ihtiyar (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

—**Şimdi bu Sarman fena mı yaşıyor? Bak senin kucagında mışıl mışıl uyuyor.**

Neriman da güldü:

—**Ama biz olmasak açlıktan geberir.**

—**Köpeklerin de sahipleri olmasa açlıktan ölmezler mi?**

bu (s) / Sarman (i) : sıfat tamlaması

senin (ty) / kucagın (tn) : belirtili isim tamlaması

mişıl (i) / mışıl (i) : tekrar grubu

Köpeklerin (ty) / de (cdö) / sahipleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Kızını daha fazla üzme istemeyen Faiz Bey ciddileşti ve müstehzi suallerinin cevabını beklemeyerek söyledi.

Kızını daha fazla üzme istemeyen (s) / Faiz Bey (i) : sıfat tamlaması

Kızını (bln) / daha fazla (z) / üzme istemeyen (y) : sıfat-fiil grubu

üzme (i) / iste- (i) : birleşik fiil

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

müstehzi suallerinin cevabını (bln) / beklemeyerek (y) : zarf-fiil grubu

müstehzi suallerinin (ty) / cevabı (tn) : belirtili isim tamlaması

müstehzi (s) / sualler (i) : sıfat tamlaması

—Güzel bulmuşsun, dedi, filhakika Şarklılar kedileri Garplılar da köpekleri bunun için severler; Şarklı tembel, Garplı da çalışkandır.

Fakat gel seninle bu muammayı birlikte halledelim. Acaba her oturan adam tembel, her koşan adam çalışkan mıdır?’’ Neriman'a baktı ve cevap vermesini beklemeden devam etti:

bunun (i) / için (çe) : edat grubu

senin (i) / ile birlikte (çe) : edat grubu

bu (s) / muamma (i) : sıfat tamlaması

hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

her (s) / oturan adam (i) : sıfat tamlaması

oturan (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

her (s) / koşan adam (i) : sıfat tamlaması

koşan (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

cevap vermesini (bln) / beklemeden (y) : zarf-fiil grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Kimi adam vardır ki sabahtan akşama kadar oturur ve düşünür. Onun bir hazine-i efkârı vardır, yani fikir cihetinden zengindir;

Kimi (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

sabahtan akşama (i) / kadar (çe) : edat grubu

sabahtan (i) / akşama (i) : kısaltma grubu

Onun (ty) / bir hazine-i efkârı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / hazine-i efkâr (i) : sıfat tamlaması

fikir (ty) / ciheti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kimi adam da vardır ki sabahtan akşama kadar ayaküstü çalışır, meselâ bir rençber, fakat yaptığı iş dört tuğlayı üst üste koymaktan ibarettir.

kimi (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

sabahtan akşama (i) / kadar (çe) : edat grubu

ayak (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / rençber (i) : sıfat tamlaması

dört tuğlayı üst üste koymaktan (i) / ibaret (çe) : edat grubu

dört tuğlayı (bln) / üst üste (z) / koymak (y) : isim-fiil grubu

yaptığı (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

dört (s) / tuğla (i) : sıfat tamlaması

üst (i) / üste (i) : kısaltma grubu

Evvelki insan tembel görünür, velâkin çalışkandır; diğer insan çalışkan görünür, velâkin yaptığı iş sudandır. Zira birisi maneviyat ile, zihin gayreti ile yapılan iştir; öbürü vücut ile, bedenle yapılan iştir.

Evvelki (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

diğer (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

yaptığı (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

maneviyat ile, zihin gayreti ile yapılan (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

maneviyat ile (z) / zihin gayreti ile (z) / yapılan (y) : sıfat-fiil grubu

maneviyat (i) / ile (çe) : edat grubu

zihin gayreti (i) / ile (çe) : edat grubu

zihin (ty) / gayreti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

vücut ile, bedenle yapılan (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

vücut ile (z) / bedenle (z) / yapılan (y) : sıfat-fiil grubu

vücut (i) / ile (çe) : edat grubu

beden (i) / ile (çe) : edat grubu

Maneviyat daima daha âlidir, vücut sefildir. Yapılan işlerin farkı da bundandır.

Faiz Bey yine biraz durdu, kızına küçük bir itiraz müddeti bıraktıktan sonra cevap almayınca sordu:

daha (s) / âli (i) : sıfat tamlaması

Yapılan işlerin (ty) / farkı (tn) : belirtili isim tamlaması

Yapılan (s) / işler (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

kızına küçük bir itiraz müddeti bıraktıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

kızına (yt) / küçük bir itiraz müddeti (bsn) / bıraktıktan (y) : zarf-fiil grubu

küçük bir itiraz (ty) / müddeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (s) / bir itiraz (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / itiraz (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / al- (f) : birleşik fiil

—Zevahire niçin aldaniyorsun? Sadece gece gündüz, dazıra dazır koşmak mı çalışmaktır?

—Değil tabii... Fakat biz oturduk da ne yaptık sanki?

gece (i) / gündüz (i) : tekrar grubu

dazıra dazır (z) / koşmak (y) : isim-fiil grubu

dazıra (i) / dazır (i) : tekrar grubu

— Pek çok şey.

—Hiçbir şey yapmadık. Hep uyku... lâpacılık.

Faiz Bey, kızına, söyleyeceği sözlerin mesuliyetini hissettiren ağır ve sabırlı bir bakışla bakmıştı; Neriman devam edemedi.

Pek çok (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Pek (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

söyleyeceği sözlerin mesuliyetini hissettiren (s) / ağır ve sabırlı bir bakış (i) : sıfat tamlaması

söyleyeceği sözlerin mesuliyetini (bln) / hissettiren (y) : sıfat-fiil grubu

söyleyeceği sözlerin (ty) / mesuliyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

söyleyeceği (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması

ağır (s) / ve sabırlı (s) / bir bakış (i) : sıfat tamlaması

ağır (i) / ve (be) / sabırlı (i) : bağlama grubu

bir (s) / bakış (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey:

—Bak, dedi, şu arkanda, konsol üstünde duran saati Harunü Reşit zamanında bir Şarklı icat etmiştir; şu elimdeki kitabı bir Şarklı yazmıştır.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

şu arkanda, konsol üstünde duran (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

konsol üstünde duran (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

konsol üstünde (yt) / duran (y) : sıfat-fiil grubu

konsol (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Harunü Reşit (ty) / zamanı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Harunü (i) / Reşit (i) : birleşik isim

bir (s) / Şarklı (i) : sıfat tamlaması

icat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

şu elimdeki (s) / kitap (i) : sıfat tamlaması

şu (s) / elim (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Şarklı (i) : sıfat tamlaması

—Aman hep o kara kaplı kitap... Başka yok mu? Yazmış da ne olmuş? Sizden başka onu kim okuyor?

—Senden başka bu kitabı pek çok insan okuyor.

—Aman... hep tembeller, hayalperestler...

o (s) / kara kaplı kitap (i) : sıfat tamlaması

kara kaplı (s) / kitap (i) : sıfat tamlaması

kara (s) / kaplı (i) : sıfat tamlaması

Sizden (i) / başka (çe) : edat grubu

Senden (i) / başka (çe) : edat grubu

bu (s) / kitap (i) : sıfat tamlaması

pek çok (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

pek (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

—Hayır... Frenkler de okuyor. Bu gibi eserlerin Garpta bir tanesinin yüzlerce türlü basılmış tercümeleri vardır.

Bu gibi eserlerin (ty) / Garpta bir tanesinin yüzlerce türlü basılmış tercümeleri (tn) : belirili isim tamlaması

Bu gibi (s) / eserler (i) : sıfat tamlaması

Bu (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / tane (i) : sıfat tamlaması

yüzlerce türlü (z) / basılmış (y) : sıfat-fiil grubu

yüzlerce (s) / türlü (i) : sıfat tamlaması

Avam da okur, havas da okur, velâkin sen okumazsın, mazursun da. Mekteplerinizde böyle şey kalmadı. Bir İngiliz kızına Sadi'yi sorsan bilir, sen Şarklı olduğun halde bilmezsin. Kabahat sende mi, Sadi'de mi?

böyle (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Bir İngiliz kızına (yt) / Sadi'yi (bln) / sorsan (y) : zarf-fiil grubu

Bir (s) / İngiliz kızı (i) : sıfat tamlaması

İngiliz (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şarklı olduğun (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Şarklı (bsn) / olduğun (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman hafifçe kızardı ve başını önüne eğdi. Cevap vermiyordu. Evvelâ babasına daha fazla itiraz etmesi, baloya ait arzularının tahakkukuna mani olabilirdi; sonra babasının malûmatı ve mantığıyla mücadeleye kendini muktedir bulmuyordu.

Cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

babasına (yt) / daha fazla (z) / itiraz etmesi (y) : isim-fiil grubu

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

baloya ait arzularının (ty) / tahakkuku (tn) : belirtili isim tamlaması

baloya ait (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

baloya (i) / ait (çe) : kısaltma grubu

mani (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ol- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

babasının (ty) / malûmatı ve mantığı (tn) : belirtili isim tamlaması

malûmat (i) / ve (be) / mantık (i) : bağlama grubu

kendini muktedir (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

Fakat bütün bu fikirlere içinden isyan ediyor, hepsini eski bulmak istiyor, mamafih sarsılmaz bir mantığın telkin ettiği hakikatleri kendi kendine tamamıyla inkâra da muvaffak olamıyor, için için çırpınıyordu.

bütün (s) / bu fikir (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / fikir (i) : sıfat tamlaması

isyan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

eski bulmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

sarsılmaz bir mantığın (ty) / telkin ettiği (tn) : belirtili isim tamlaması

sarsılmaz (s) / bir mantık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mantık (i) : sıfat tamlaması

telkin ettiği (s) / hakikatler (i) : sıfat tamlaması

telkin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

için (i) / için (i) : tekrar grubu

Faiz Bey bu kadar dersi kâfi gördü. Kızına ilk defa olarak bu mevzuda bir telkin yapmak fırsatını, bulduğu için yüreği ferahladı ve derin bir nefes alarak ayağa kalktı, işi lâtifeye boğarak:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bu kadar (s) / ders (i) : sıfat tamlaması

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

kâfi (i) / gör- (f) : birleşik fiil

Kızına ilk defa olarak bu mevzuda bir telkin yapmak fırsatını bulduğu (i) / için (çe) : edat grubu

ilk defa olarak (z) / bu mevzuda (yt) / kızına bir telkin yapmak fırsatını (bln) / bulduğu (y) : sıfat-fiil grubu

ilk defa (z) / olarak (y) : zarf-fiil grubu

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

bu mevzuda bir telkin yapmak (ty) / fırsatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu mevzuda (yt) / bir telkin (bsn) / yapmak (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / mevzu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / telkin (i) : sıfat tamlaması

telkin (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

yüreği (i) / ferahla- (f) : birleşik fiil

derin bir nefes (bsn) / alarak (y) : zarf-fiil grubu

derin (s) / bir nefes (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nefes (i) : sıfat tamlaması

ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

işi (bln) / lâtifeye (yt) / boğarak (y) : zarf-fiil grubu

—Haydi, şu Şarklılar gibi biz de bir uyku çekelim! dedi.

Neriman da kalkmıştı. Sarman yere düştü ve bir çığlık kopardı. Sonra gerinerek hanımının ayakları arasında dolaştı. Hala mırlıyordu.

şu Şarklılar (i) / gibi (çe) : edat grubu

şu (s) / Şarklılar (i) : sıfat tamlaması

uyku (i) / çek- (f) : birleşik fiil

bir (s) / uyku (i) : sıfat tamlaması

çığlık (i) / kopar- (yf) : birleşik fiil

hanımının ayakları (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hanımının (ty) / ayakları (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman terliğinin ucuyla Sarman'ı karnından itti, uzaklaştırdı:

—Haydi git, miskin! dedi.

Sonra, kapıdan çıkan babasına işittirmek için ilâve etti:

—Ben miskin mahlûklardan nefret ediyorum.

terliğinin ucu (i) / ile (çe) : edat grubu

terliğinin (ty) / ucu (tn) : belirtili isim tamlaması

kapıdan çıkan babasına işittirmek (i) / için (çe) : edat grubu

kapıdan çıkan babasına (yt) / işittirmek (y) : isim-fiil grubu

kapıdan çıkan (s) / baba (i) : sıfat tamlaması

kapıdan (yt) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

miskin (s) / mahlûklar (i) : sıfat tamlaması

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman günleri sayıyordu: Baloya altı gün var! Ve hemen yataktan atladı. İçine gelen bu manasız hamlenin hedefi yoktu. Ne yapabilirdi?

altı (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

İçine gelen bu manasız hamlenin (ty) / hedefi (tn) : belirtili isim tamlaması

İçine gelen (s) / bu manasız hamle (i) : sıfat tamlaması

İçine (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / manasız hamle (i) : sıfat tamlaması

manasız (s) / hamle (i) : sıfat tamlaması

yap- (i) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Hiçbir işe başlayamazdı. Evvelâ babasını hazırlamak lazım. Geceki münakaşayı hatırladı ve babasına itiraz ettiğine pişman oldu.

Hiçbir (s) / iş (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

babasını (bln) / hazırlamak (y) : isim-fiil grubu

Geceki (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

babasına (yt) / itiraz ettiğine (y) : sıfat-fiil grubu

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

pişman (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Macit'ten ayrıldığı zamandan beri geçen bu üç gün içinde babasını ne dereceye kadar kazanabildiğini hesap etti. Hiç.

Macit'ten ayrıldığı zamandan beri geçen bu üç gün (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit'ten ayrıldığı zamandan beri geçen (s) / bu üç gün (i) : sıfat tamlaması

Macit'ten ayrıldığı zamandan beri (z) / geçen (y) : sıfat-fiil grubu

Macit'ten ayrıldığı zamandan (i) / beri (çe) : edat grubu

Macit'ten ayrıldığı (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Macit'ten (yt) / ayrıldığı (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / üç gün (i) : sıfat tamlaması

üç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

babasını (bln) / ne dereceye kadar (z) / kazanabildiğini (y) : sıfat-fiil grubu

ne dereceye (i) / kadar (çe) : edat grubu

ne (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

hesap (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kazan- (f) / -a-bil-(yf) : birleşik fiil

Kazandığı kadarını da bir kumarbaz gibi dün geceki münakaşada vermişti. Bunu derhal tashih etmeyi düşündü; ve bundan sonra, babasının ne kadar tenkidine uğrarsa uğrasın itiraz etmemeye karar verdi.

Kazandığı (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir kumarbaz (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / kumarbaz (i) : sıfat tamlaması

dün geceki (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

dün (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

tashih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bundan (i) / sonra (çe) : edat grubu

babasının ne kadar tenkidine (yt) / uğrarsa uğrasın (y) : zarf-fiil grubu

babasının tenkidi (tn) : belirtili isim tamlaması

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Yemek odasına indiği vakit Faiz Bey'i orada bulmuştu. Yanına koştu, elini öptü ve:

Yemek odasına indiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Yemek odasına (yt) / indiği (y) : sıfat-fiil grubu

Yemek (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

"Sabah şerifler hayrolsun babacığım!" dedi.

Faiz Bey neşeliydi, ve yüzünde, ihtiyarlara şeytanî bir tazelik veren gizli bir tebessüm, beyaz sakalıyla bıyığı arasındaki pembe deriden kılların altına doğru kaçıyordu.

Hayır (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ihtiyarlara şeytanî bir tazelik veren (s) / gizli bir tebessüm (i) : sıfat tamlaması

ihtiyarlara (yt) / şeytanî bir tazelik (bsn) / veren (y) : sıfat-fiil grubu

şeytanî (s) / bir tazelik (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tazelik (i) : sıfat tamlaması

gizli (s) / bir tebessüm (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tebessüm (i) : sıfat tamlaması

beyaz sakalıyla bıyığı arasındaki (s) / pembe deri (i) : sıfat tamlaması

beyaz sakalıyla bıyığı (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

pebe (s) / deri (i) : sıfat tamlaması

beyaz sakalı (i) / ile (be) / bıyığı (i) : bağlama grubu

beyaz (s) / sakal (i) : sıfat tamlaması

beyaz (s) / bıyık (i) : sıfat tamlaması

kılların altına (i) / doğru (çe) : edat grubu

kılların (ty) / altı (tn) : belirtili isim tamlaması

Kızına karşı, geceki zaferini ebedileştirecek müstehzi bir cevap aradı.

geceki zaferini ebedileştirecek (s) / müstehzi bir cevap (i) : sıfat tamlaması

geceki zaferini (bln) / ebedileştirecek (y) : sıfat-fiil grubu

Kızına (i) / karşı (çe) : edat grubu

geceki (s) / zafer (i) : sıfat tamlaması

müstehzi (s) / bir cevap (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

Öyle bir cevap ki, Neriman'la arasında ebedi ihtilafta, kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek kadar sade ve kuvvetli bir nakarat halinde her zaman diline dolayabilsin.

Öyle (s) / bir cevap (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / ile (be) / arasında (i) : bağlama grubu

ebedi (s) / ihtilaf (i) : sıfat tamlaması

kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek kadar sade ve kuvvetli bir nakarat (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek kadar sade ve kuvvetli (s) / bir nakarat (i) : sıfat tamlaması

kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek kadar (s) / sade ve kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

kızının herhangi bir isyanına daima set çekecek (i) / kadar (çe) : edat grubu

kızının herhangi bir isyanına (yt) / daima (z) / set çekecek (y) : sıfat-fiil grubu

kızının (ty) / herhangi bir isyanı (tn) : belirtili isim tamlaması

herhangi bir (s) / isyan (i) : sıfat tamlaması

herhangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

her (s) / hangi (i) : sıfat tamlaması

sade (i) / ve (be) / kuvvetli (i) : bağlama grubu

set (i) / çek- (f) : birleşik fiil

bir (s) / nakarat hali (i) : sıfat tamlaması

nakarat (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

diline (i) / dola- (f) : birleşik fiil

dola- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Bunu o kadar şiddetli bir ihtirasla aradı ki yüzüne kan çıktı ve beyaz sakalı bir kabartma vuzuhla belirdi:

o kadar şiddetli bir ihtiras (i) / ile (çe) : edat grubu

o kadar şiddetli (s) / bir ihtiras (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / şiddetli (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir (s) / ihtiras (i) : sıfat tamlaması

yüzüne kan (i) / çık- (f) : birleşik fiil

beyaz (s) / sakal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kabartma vuzuh (i) : sıfat tamlaması

kabartma (s) / vuzuh (i) : sıfat tamlaması

—Bonjur Matmazel! dedi.

Neriman biraz evvel verdiği karar yüzünden, soğuk bulduğu bu latifeyi güler yüzle karşıladı.

biraz evvel verdiği karar (i) / yüzünden (çe) : edat grubu

biraz evvel verdiği (s) / karar (i) : sıfat tamlaması

biraz evvel (z) / verdiği (y) : sıfat-fiil grubu

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

soğuk bulduğu (s) / bu latife (i) : sıfat tamlaması

soğuk (bsn) / bulduğu (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / latife (i) : sıfat tamlaması

güler yüz (i) / ile (çe) : edat grubu

güler (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

— Kahvaltınız hazır değil mi?

dedi ve gene babasına yaranmak gayretiyle mutfağa koşmak için doğrulurken Faiz Bey cevap verdi.

—Hazır değil, Matmazel!

Kahve (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

babasına yaranmak gayretiyle mutfağa koşmak için (z) / doğrulurken (y) : zarf-fiil grubu

babasına yaranmak gayretiyle mutfağa koşmak (i) / için (çe) : edat grubu

babasına yaranmak gayretiyle (z) / mutfağa (yt) / koşmak (y) : isim-fiil grubu

babasına yaranmak (ty) / gayreti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

babasına (yt) / yaranmak (y) : isim-fiil grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Neriman bu sefer gülemedi. Hattâ babasına hizmet etmekten ziyade, bu latifeden aldığı fena tesiri saklamak için odadan hızla çıktı ve taşlıkta:

bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

babasına hizmet etmekten (i) / ziyade (çe) : edat grubu

babasına (yt) / hizmet etmekten (y) : isim-fiil grubu

hizmet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu latifeden aldığı fena tesiri saklamak (i) / için (çe) : edat grubu

bu latifeden aldığı fena tesiri (bln) / saklamak (y) : isim-fiil grubu

bu latifeden aldığı (s) / fena tesir (i) : sıfat tamlaması

bu latifeden (yt) / aldığı (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / latife (i) : sıfat tamlaması

fena (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

"Soğuk şaka!" diye söylendi. Babasının şefkatten ziyade kinle ve tahakküm hırsı ile karışık bütün fena istihzalarını müphem bir surette hatırlayarak öfkeleni.

"Soğuk şaka!" (i) / diye (çe) : edat grubu

Soğuk (s) / şaka (i) : sıfat tamlaması

Babasının şefkatten ziyade kinle ve tahakküm hırsı ile karışık bütün fena istihzalarını (bln) / müphem bir surette (z) / hatırlayarak (y) : zarf-fiil grubu

Babasının (ty) / şefkatten ziyade kinle ve tahakküm hırsı ile karışık bütün fena istihzaları (tn) : belirtili isim tamlaması

şefkatten ziyade kinle ve tahakküm hırsı ile karışık (s) / bütün fena istihzalar (i) : sıfat tamlaması

şefkatten ziyade kinle ve tahakküm hırsı ile (i) / karışık (i) : kısaltma grubu

şefkatten (i) / ziyade (çe) : edat grubu

kinle ve tahakküm hırsı (i) / ile (çe) : edat grubu

kin ve tahakküm (ty) / hırsı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kin (i) / ve (be) / tahakküm (i) : bağlama grubu

bütün (s) / fena istihzalar (i) : sıfat tamlaması

fena (s) / istihzalar (i) : sıfat tamlaması

müphem (s) / bir suret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

Odaya döndüğü vakit, Faiz Bey esaslı unsurunu muhafaza ederek bu şakayı evire çevire tekrarladı ve

Odaya döndüğü (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Odaya (yt) / döndüğü (y) : sıfat-fiil grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

esaslı unsurunu (bln) / muhafaza ederek (y) : zarf-fiil grubu

esaslı (s) / unsur (i) : sıfat tamlaması

muhafaza (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / şaka (i) : sıfat tamlaması

evire (i) / çevire (i) : tekrar grubu

kızının fani yeniliklere, gülünç asrîliğe karşı zaafını hicveden Fransızca kelimeler ve yarı dili dönmediği için, yarı da istihza ile bilhassa bozduğu için yayvan bir şive alan ecnebi tabirler söylüyordu.

kızının fani yeniliklere, gülünç asrîliğe karşı zaafını hicveden (s) Fransızca kelimeler (i) : sıfat tamlaması

Fransızca (s) / kelimeler (i) : sıfat tamlaması

kızının fani yeniliklere, gülünç asrîliğe karşı zaafını (bln) / hicveden (y) : sıfat-fiil grubu

kızının (ty) / fani yeniliklere, gülünç asrîliğe karşı zaafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

fani yeniliklere, gülünç asrîliğe (i) / karşı (çe) : edat grubu

fani (s) / yenilikler (i) : sıfat tamlaması

gülünç (s) / asrîlik (i) : sıfat tamlaması
hiciv (i) / et- (yf) : birleşik fiil
dili dönmediği (i) / için (çe) : edat grubu
yarı dili (ö) / dönmediği (y) : sıfat-fiil grubu
dili (i) / dönme- (f) : birleşik fiil
istihza ile bilhassa bozduğu (i) / için (çe) : edat grubu
istihza ile bilhassa (z) / bozduğu (y) : sıfat-fiil grubu
istihza (i) / ile (çe) : edat grubu
yayvan bir şive alan (s) / ecnebi tabirler (i) : sıfat tamlaması
yayvan bir şive (ö) / alan (y) : sıfat-fiil grubu
yayvan (s) / bir şive (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / şive (i) : sıfat tamlaması
ecnebi (s) / tabirler (i) : sıfat tamlaması

Neriman baloya ait arzuları ile öfkesi arasında muvazene bulmaya çalışarak zor kendini tutuyor, kızarıyordu.

baloya ait arzuları ile öfkesi arasında (yt) / muvazene (bsn) / bulmaya çalışarak (y) : zarf-fiil grubu
baloya ait arzuları ile öfkesi (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
baloya ait arzuları (i) / ile (be) / öfkesi (i) : bağlama grubu
baloya ait (s) / arzular ile öfkeler (i) : sıfat tamlaması
baloya (i) / ait (çe) : edat grubu
muvazene (i) / bul- (yf) : birleşik fiil
kendini (i) / tut- (f) : birleşik fiil

Nihayet arzularından feda ederek boşaldı, fakat öfkesini yalvarışlı bir sesle yumuşatmaya karar vererek:

—Baba, dedi, böyle şaka etmeyiniz, sinirleniyorum.
 —Öyleyse pardon Matmazel.
 —Siz ciddî bir adamsınız, bu lâtifeler ağzınıza yakışmıyor.
arzularından (yt) / feda ederek (y) : zarf-fiil grubu
feda (i) / et- (yf) : birleşik fiil

öfkesini (bln) / yalvarışlı bir sesle (z) / yumuşatmaya (y) : isim-fiil grubu

yalvarışlı (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

böyle (s) / şaka (i) : sıfat tamlaması

şaka (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ciddî (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / lâtifeler (i) : sıfat tamlaması

—Mil pardon Matmazel.

—E...Akşama kadar söyleyin. Zaten bu evde sıkıntıdan pathyordum.

Sizin yaşınız başka benimki başka. Benim yerimde olsanız ne yapardınız? Bu salaş evde çıldırırdınız.

Akşama (i) / kadar (çe) : edat grubu

bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

Sizin (ty) / yaşınız (tn) : belirtili isim tamlaması

Benim yerimde (yt) / olsanız (y) : zarf-fiil grubu

Benim (ty) / yerim (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu (s) / salaş ev (i) : sıfat tamlaması

salaş (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey birdenbire sustu. Kendi hırslarının tehlikeli müntehalarını ekseriya gören bir adamdı. İçindeki zebaniyi zapt edebilecek anı yakaladı ve devam etmedi.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Kendi hırslarının tehlikeli müntehalarını ekseriya gören (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

Kendi hırslarının tehlikeli müntehalarını (bln) / ekseriya (z) / gören (y) : sıfat-fiil grubu

Kendi hırslarının (ty) / tehlikeli müntehaları (tn) : belirtili isim tamlaması

Kendi (s) / hırsları (i) : sıfat tamlaması

tehlikeli (s) / müntehalar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması
İçindeki zebaniyi zapt edebilecek (s) / an (i) : sıfat tamlaması
İçindeki zebaniyi (bln) / zapt edebilecek (y) : sıfat-fiil grubu
İçindeki (s) / zebani (i) : sıfat tamlaması
zapt (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil
et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman, babasının bu ricatı üzerine ilâve etti:

—Benim yaşımdaki kızların nasıl yaşadıklarını bilmiyorsunuz.

babasının bu ricatı (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
babasının (ty) / bu ricatı (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / ricat (i) : sıfat tamlaması
ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Benim yaşımdaki kızların (ty) / nasıl yaşadıkları (tn) : belirtili isim tamlaması
Benim yaşımdaki (s) / kızlar (i) : sıfat tamlaması
Benim (ty) / yaşım (tn) : belirtili isim tamlaması

Ben sizi üzmemek için çok sabrediyorum, ama ne kadar çok, bilmezsiniz.

Neriman'ın gözleri doldu. Bir taraftan da babasının dizlerine peşkir seriyor, tepsiyi düzeltiyor, rafadan yumurtalarını kırıyordu.

sizi üzmemek (i) / için (çe) : edat grubu
sizi (bln) / üzmemek (y) : isim-fiil grubu
sabır (i) / et- (yf) : birleşik fiil
ne kadar (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
ne (i) / kadar (çe) : edat grubu
Neriman'ın (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması
gözleri (i) / dol- (yf) : birleşik fiil
Bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması
babasının (ty) / dizleri (tn) : belirtili isim tamlaması
rafadan (olan) (s) / yumurta (i) : sıfat tamlaması

Bu, Faiz Bey'e tesir etti. Fakat birdenbire geri dönemiyordu. Kızını okşayacak bir kelime söyleyemedi, teessürünü başka bir vesile ile Neriman'a hissettirmek için odaya giren Gülter'e mahzun bir sesle emir verdi:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

tesir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

birden (i) / bire (i) (i):kısaltma grubu

geri (i) / dön—(f) : birleşik fiil

Kızını okşayacak (s) / bir kelime (i) : sıfat tamlaması

Kızını (bln) / okşayacak (y) : sıfat-fiil grubu

Bir (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

teessürünü başka bir vesile ile Neriman'a hissettirmek (i) / için (çe) : edat grubu

teessürünü (bln) / başka bir vesile ile (z) / Neriman'a (yt) / hissettirmek (y) : isim-fiil grubu

teessürünü başka bir vesile (i) / ile (çe) : edat grubu

başka (s) / bir vesile (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / vesile (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

odaya giren (s) / Gülter (i) : sıfat tamlaması

odaya (yt) / giren (y) : sıfat-fiil grubu

mahzun (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

emir (i) / ver- (f) : birleşik fiil

— Kızım, bana bir kahve yap, bu sabah süt içmeyeceğim.

Gülter odadan çıktı ve evin son bir iki günlük neşesi o anda tamamıyla mahvoldu.

bir (s) / kahve (i) : sıfat tamlaması

kahve (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / sabah (i) : sıfat tamlaması

evin (ty) / son bir iki günlük neşesi (tn) : belirtili isim tamlaması

son bir iki günlük (s) / neşe (i) : sıfat tamlaması

son bir iki (s) / günlük (i) : sıfat tamlaması

bir iki (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

mahv (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Hiç konuşmadan kahvaltı ettiler. Faiz Bey'in de Neriman'ın da renkleri uçmuştu.

Birbirlerine belli etmeden bunu gördüler.

Hiç (z) / konuşmadan (y) : zarf-fiil grubu

kahvaltı (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kahve (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz Bey'in de Neriman'ın da (ty) / renkleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz Bey'in (i) / de (be) / Neriman'ın (i) / da (be) / renkleri : bağlama grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

renği (i) / uç- (f) : birleşik fiil

Birbirlerin e (yt) / belli etmeden (y) : zarf-fiil grubu

belli (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Daha genç olan kendini daha evvel topladı. Onda arzular var, onda yaşanacak seneler daha çok ve istikbalin vaatleri daha zengin.

Daha genç (z) / olan (y) : sıfat-fiil grubu

Daha (s) / genç (i) : sıfat tamlaması

daha (i) / evvel (çe) : edat grubu

kendini (i) / topla- (f) : birleşik fiil

yaşanacak (s) / seneler (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

istikbalin (ty) / vaatleri (tn) : belirtili isim tamlaması

daha (s) / zengin (i) : sıfat tamlaması

O daha kuvvetli, hatta karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından nasıl istifade edebileceğini düşünecek kadar hain tasavvurlar beslemeye cüret ediyordu.

daha kuvvetli, hatta karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından nasıl istifade edebileceğini düşünecek kadar hain tasavvurlar (bsn) / beslemeye (y) : isim-fiil grubu

daha kuvvetli (s) / hatta karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından nasıl istifade edebileceğini düşünecek kadar hain (s) / tasavvurlar (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından nasıl istifade edebileceğini düşünecek kadar (s) / hain : sıfat tamlaması

karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından nasıl istifade edebileceğini düşünecek (i) / kadar (çe) : edat grubu

karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından (yt) / nasıl istifade edebileceğini (bln) / düşünecek (y) : sıfat-fiil grubu

karşısındaki ihtiyarın bu küçük vicdan azabından (yt) / nasıl (z) / istifade edebileceği (y) : sıfat-fiil grubu

karşısındaki ihtiyarın (ty) / bu küçük vicdan azabı (tn) : belirtili isim tamlaması

karşısındaki (s) / ihtiyar (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / küçük vicdan azabı (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / vicdan azabı (i) : sıfat tamlaması

vicdan (i) / azabı (i) : belirtisiz isim tamlaması

istifade (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil

et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

cüret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bunun için, babasına karşı gücenmiş ve kederli görünmeye karar verdi. Bu taze ihtiras, gayesine doğru, dişi bir canavar çevikliğiyle atlarken ezeceği ihtiyar kalbe tamamıyla kayıtsızdı. Belki o an için.

Bunun (i) / için (çe) : edat grubu

babasına karşı (yt) / gücenmiş ve kederli (z) / görünmeye (y) : isim-fiil grubu

gücenmiş (i) / ve (be) / kederli (i) : bağlama grubu

babasına (i) / karşı (çe) : edat grubu

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Bu (s) / taze ihtiras (i) : sıfat tamlaması

taze (s) / ihtiras (i) : sıfat tamlaması

gayesine (i) / doğru (çe) : edat grubu

dişi bir canavar çevikliğiyle (z) / atlarken (y) : zarf-fiil grubu

dişi bir canavar çevikliği (i) / ile (çe): edat grubu

dişi bir canavar (ty) / çevikliği (tn) : belirtisiz isim tamlaması

dişi (s) / bir canavar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / canavar (i) : sıfat tamlaması

ezeceği (s) / ihtiyar kalp (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / kalp (i) : sıfat tamlaması

o an (i) / için (çe) : edat grubu

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çıktı. Kendine ait bir şeyi ezdiği için bu zaferin acı tortusunu da hissediyordu. Fakat omuzlarını silkti:

Kahvaltısını (bln) / yarıda (z) / bırakarak (y) : zarf-fiil grubu

Kendine ait bir şeyi ezdiği (i) / için (çe) : edat grubu

Kendine ait bir şeyi (bln) / ezdiği (y) : sıfat-fiil grubu

Kendine ait (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

Kendine (i) / ait (çe) : edat grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bu zaferin (ty) / acı tortusu (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / zafer (i) : sıfat tamlaması

acı (s) / tortu (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

omuzlarını (i) / silk- (f) : birleşik fiil

"Bu insanlar böyle işte, diye düşündü, anlamıyorlar, babalar bile anlamıyorlar, onlara böyle lâzım..." Fakat içinde çok derin, tehlikeli duyguların uyanışını fark ediyordu; hafifçe titremeye başladı. Yakın bir istikbal üzerine şuurundan bazı soluk ışıklar sığıyordu;

Bu insanlar böyle işte (i) / diye (çe) : edat grubu

Bu (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

çok derin, tehlikeli duyguların (ty) / uyanışı (tn) : belirtili isim tamlaması

çok derin (s) / tehlikeli (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / derin (i): sıfat tamlaması

çok (s) / derin (i): sıfat tamlaması

fark (i) / et- (yf) : birleşik fiil

titremeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Yakın bir istikbal (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Yakın (s) / bir istikbal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / istikbal (i) : sıfat tamlaması

bazı (s) / soluk ışıklar (i) : sıfat tamlaması

soluk (s) / ışıklar (i) : sıfat tamlaması

gözlerini o tarafa doğru çevirebilse, bakabilse, bir hafta veya bir ay sonrası görebileceğini anlıyordu:

gözlerini (bln) / o tarafa doğru (z) / çevirebilse (y) : zarf-fiil grubu

bir hafta veya bir ay sonrası (bln) / görebileceğini (y) : sıfat-fiil grubu

o tarafa (i) / doğru (çe) : edat grubu

o (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

çevir- (i) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

bak- (i) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

bir hafta veya bir ay (i) / sonra (çe) : edat grubu

bir hafta (i) / veya (be) / bir ay (i) : bağlama grubu

bir (s) / hafta (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

gör-(f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Zihninde kendiliğinden birçok muadeleler hallediliyor ve neticeler beliriyordu, fakat hiçbirini katıyetle öğrenmek istemedi. Hep gözünün önüne Şinasi gelmeye başladı. Cevabını kendi kendinden ısrarla beklediği bir soru sordu: "Şinasi ne olacak?"

birçok (s) / muadeleler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

öğrenmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

gelmeye (i) / başla-(f) : birleşik fiil

Cevabını kendi kendinden ısrarla beklediği (s) / bir سوال (i) : sıfat tamlaması

Cevabını (bln) / kendi kendinden (yt) / ısrarla (z) / beklediği (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendinden (i) : tekrar grubu

bir (s) / سوال (i) : sıfat tamlaması

Sonra muhakemesini kaplayan bütün tozlar silindi ve bir siyah tahta üzerine tebeşirle yazılmış gibi açık berrak fikirler birbirini takip etti.

muhakemesini kaplayan (s) / bütün tozlar (i) : sıfat tamlaması

muhakemesini (bln) / kaplayan (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / tozlar (i) : sıfat tamlaması

bir siyah tahta üzerine tebeşirle yazılmış gibi (s) / açık berrak fikirler (i) : sıfat tamlaması

bir siyah tahta üzerine tebeşirle yazılmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

açık (s) / berrak (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

bir siyah tahta üzerine (yt) / tebeşirle (z) / yazılmış (y) : sıfat-fiil grubu

tebeşir (i) / ile (çe) : edat grubu

bir siyah tahta (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / siyah tahta (i) : sıfat tamlaması

siyah (s) / tahta (i) : sıfat tamlaması

takip (i) / et-(yf) : birleşik fiil

Düşünüyordu: "Ben artık Şinasi'yi sevmiyor muyum?" Altı ay evveline kadar bu suale kolayca bir cevap verebilirdi, altı ay evveline kadar Şinasi'yi şüphesiz seviyordu; ama nasıl?

Altı ay evveline (i) / kadar (çe) : edat grubu

Altı ay (i) / evvel (çe) : edat grubu

Altı (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / سوال (i) : sıfat tamlaması

Kolayca (s) / bir cevap (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / verebil- (f) : birleşik fiil

ver- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

altı ay evveline (i) / kadar (çe) : edat grubu

Altı ay (i) / evvel (çe) : edat grubu

Altı (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

Bir çocukluk hissini devamı ile mi? Komşu gibi mi? Aile dostu, arkadaş gibi mi?

Bir çocukluk hissini (ty) / devamı (tn) : belirtili isim tamlaması

Bir (s) / çocukluk hissi (i) : sıfat tamlaması

Çocukluk (ty) / hissi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Komşu (i) / gibi (çe) : edat grubu

Aile dostu (i) / arkadaş (i) / gibi (çe) : edat grubu

Aile (ty) / dostu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bunları vaktiyle çok araştırmıştı ve zaman zaman en saf çocukluk ihtirasından en adî bir itiyat bağlantısına kadar ona karşı her türlü alâkayı duymuştu.

zaman (i) / zaman (i) : tekrar grubu

en saf çocukluk ihtirasından en adî bir itiyat bağlantısına kadar (s) / ona karşı her türlü alâka (i) : sıfat tamlaması

en saf çocukluk ihtirasından en adî bir itiyat bağlantısına (i) / kadar (çe) : edat grubu

ona (i) / karşı (çe) : edat grubu

ona karşı (s) / her türlü alaka (i) : sıfat tamlaması

her türlü (s) / alâka (i) : sıfat tamlaması

her (s) / tür (i) : sıfat tamlaması

en saf çocukluk ihtirasından en adî bir itiyat (ty) / bağlantısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

en saf (s) / çocukluk ihtirası (i) : sıfat tamlaması

en (s) / saf (i) : sıfat tamlaması

çocukluk (ty) / ihtirası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

en adî (s) / bir itiyat bağlantısı (i) : sıfat tamlaması

en (s) / adî (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / itiyat bağlantısı (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / itiyat bağlantısı (i) : sıfat tamlaması
itiyat (ty) / bağlantısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
alâka (i) / duy-(yf) : birleşik fiil

Yedi sene evvel, Faiz Bey karısı öldükten sonra, Kuruçeşme'deki yalıda oturmak istemedi.

Yedi sene (i) / evvel (çe) : edat grubu
Yedi (s) / sene (i) : sıfat tamlaması
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
karısı öldükten (i) / sonra (çe) : edat grubu
karısı (ö) / öldükten (y) : sıfat-fiil grubu
Kuruçeşme'deki yalıda (yt) / oturmak (y) : isim-fiil grubu
Kuruçeşme'deki (s) / yalı (i) : sıfat tamlaması
Kuru (s) / çeşme (i) : sıfat tamlaması
oturmak (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil

Maarif evrak müdürlüğünden tekaüt edilmişti. Üsküdar'daki büyük evi de yanınca, azalan varidatına göre daha sade bir yaşayış teminini düşündü, Gülter'i muhafaza ederek öteki hizmetçilerin kimini savdı, kimini evlendirdi.

Maarif (ty) / evrak müdürlüğü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
evrak (ty) / müdürlüğü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
tekaüt (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Üsküdar'daki büyük evi de (ö) / yanınca (y) : zarf-fiil grubu
Üsküdar'daki (s) / büyük ev (i) : sıfat tamlaması
büyük (s) / ev (i) : sıfat tamlaması
azalan varidatına göre daha sade bir yaşayış (ty) / temini (tn) : belirtisiz isim tamlaması
azalan varidatına (i) / göre (çe) : edat grubu
azalan (s) / varidat (i) : sıfat tamlaması
daha sade (s) / bir yaşayış (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / sade (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / yaşayış (i) : sıfat tamlaması
Gülter'i (bln) / muhafaza ederek (y) : zarf-fiil grubu
muhafaza (i) / et- (yf) : birleşik fiil
öteki hizmetçilerin (ty) / kimi (tn) : belirtili isim tamlaması
öteki (s) / hizmetçiler (i) : sıfat tamlaması

Fatih'teki bu eve taşındılar. O vakit Neriman on beş yaşında idi ve Süleymaniye'deki kız lisesine girdi.

Fatih'teki (s) / bu ev (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması
O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması
on beş (s) / yaş (i) : sıfat tamlaması
on (i) / beş (i) : sayı grubu
Süleymaniye'deki (s) / kız lisesi (i) : sıfat tamlaması
kız (ty) / lisesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Orada Şinasi'nin kız kardeşi Nezahet'le tanıştı. Aynı semtte ve aynı mahallede oturdukları için mektebe beraber gidip gelmeye başladılar.

Şinasi'nin (ty) / kız kardeşi (tn) : belirtili isim tamlaması
kız (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması
Aynı semtte ve aynı mahallede oturdukları (i) / için (çe) : edat grubu
Aynı semtte ve aynı mahallede (yt) / oturdukları (y) : sıfat-fiil grubu
Aynı semt (i) / ve (be) / aynı mahalle (i) : bağlama grubu
Aynı (s) / semt (i) : sıfat tamlaması
aynı (s) / mahalle (i) : sıfat tamlaması
gidip gelmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil
gidip (f) / gel- (f) : tekrar grubu

Faiz Bey biraz ney çalardı. Nezahet'in kardeşinin, kemence çaldığını öğrenince onunla tanışmak istedi. O tarihten sonra, Şinasi, Neriman'lara sık sık gelip gidiyordu ve o gün bugün ailenin bir ferdi gibidir.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Nezahet'in kardeşinin, kemence çaldığını (bln) / öğrenince (y) : zarf-fiil grubu

Nezahet'in kardeşinin (ty) / kemence çaldığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Nezahet'in (ty) / kardeşi (tn) : belirtili isim tamlaması

tanışmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

O tarihten (i) / sonra (çe) : edat grubu

O (s) / tarih (i) : sıfat tamlaması

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu

gelip (f) / git- (f) : tekrar grubu

o gün (i) / bugün (i) : tekrar grubu

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

ailenin bir ferdi (i) / gibi (çe) : edat grubu

ailenin (ty) / bir ferdi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / fert (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey, Şinasi'yi evladı gibi sever. Evvelâ bir erkek evlâdı olmasını çok istediği halde olmadığı için; ikincisi de, Şinasi'nin tabiatları Faiz Bey'i meftun etmişti;

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

evladı (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir erkek evlâdı olmasını çok istediği halde olmadığı (i) / için (çe) : edat grubu

bir erkek evlâdı olmasını çok istediği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

bir erkek evlâdı olmasını (bln) / çok (z) / istediği (y) : sıfat-fiil grubu

bir erkek evlâdı (ö) / olmasını (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / erkek evlâdı (i) : sıfat tamlaması

erkek (s) / evlât (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / tabiatları (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

meftun (i) / et- (yf) : birleşik fiil

başkalarına Şinasi'den bahseden Faiz Bey'in ekseriyetle kullandığı tabirler şunlardı:

başkalarına Şinasi'den bahseden Faiz Bey'in ekseriyetle kullandığı (s) / tabirler (i) :
sıfat tamlaması

başkalarına Şinasi'den bahseden Faiz Bey'in (ty) / ekseriyetle kullandığı (tn) : belirtili
isim tamlaması

başkalarına Şinasi'den bahseden (s) / Faiz Bey (i) : sıfat tamlaması

başkalarına (yt) / Şinasi'den (yt) / bahseden (y) : sıfat-fiil grubu

bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

—Sessiz, halûk, fevkalâde terbiyeli, fitraten asil bir çocuk, büyük bir rikkatli kalbi var.

Sessiz (s) / halûk (s) / fevkalâde terbiyeli (s) / fitraten asil (s) / bir çocuk (i) : sıfat
tamlaması

bir (s) / çocuk (i) : sıfat tamlaması

fevkalâde (s) / terbiyeli (i) : sıfat tamlaması

fevkalâde (s) / terbiyeli (i) : sıfat tamlaması

fitraten (i) / asil (i) : kısaltma grubu

büyük (s) / bir rikkatli kalp (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / rikkatli kalp (i) : sıfat tamlaması

rikkatli (s) / kalp (i) : sıfat tamlaması

Hissiyat-ı âliye sahibi, hem de bir kemence çalıyor, yakında en büyük esatizei musikiye arasında ismi geçecek dinlerken gözlerim yaşarıyor. Ben bu çocuğa meftunum doğrusu.

Hissiyat-ı âliye (ty) / sahibi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / kemence (i) : sıfat tamlaması

en büyük esatizei musikiye (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

en büyük (s) / esatizei musikiye (i) : sıfat tamlaması

en (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

ismi (i) / geç- (f) : birleşik fiil

bu (s) / çocuk (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'le Şinasi arasında mizaç benzeyişleri pek çoktu:

mizaç (ty) / benzeyişleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz Bey'le Şinasi (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz Bey (i) / ile (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

pek (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

İkisi de, şiddetli his feveranları halinde bile sessizliklerini muhafaza edebilen ve yalnız kendi kendilerine mahrem olmasını bilen insanlar.

şiddetli his feveranları halinde bile sessizliklerini muhafaza edebilen ve yalnız kendi kendilerine mahrem olmasını bilen (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

şiddetli his feveranları halinde bile sessizliklerini muhafaza edebilen (i) / ve (be) / yalnız kendi kendilerine mahrem olmasını bilen (i) : bağlama grubu

şiddetli his feveranları halinde bile (z) / sessizliklerini (bln) / muhafaza edebilen (y) : sıfat-fiil grubu

şiddetli his feveranları (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

şiddetli (s) / his feveranları (i) : sıfat tamlaması

his (ty) / feveranları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

muhafaza (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil

et- (i) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

yalnız kendi kendilerine (z) / mahrem olmasını (bln) / bilen (y) : sıfat-fiil grubu

yalnız kendi kendilerine (z) / mahrem olmasını (y) : isim-fiil grubu

kendi (i) / kendilerine (i) : kısaltma grubu

mahrem (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Başkalarının tecessüsünü hissettikçe kapanan ruhları içinde mahsur; ve bunun azabını ve şerefini duydukları için vakur ve muztarip bir görünüşleri var.

Başkalarının tecessüsünü hissettikçe kapanan ruhları içinde mahsur ve bunun azabını ve şerefini duydukları için vakur ve muztarip (s) / bir görünüş (i) : sıfat tamlaması

Başkalarının tecessüsünü hissettikçe kapanan ruhları içinde mahsur (i) / ve (be) / bunun azabını (i) / ve (be) / şerefini duydukları için vakur ve muztarip (i) : bağlama grubu

Başkalarının tecessüsünü (bln) / hissettikçe (y) : zarf-fiil grubu

Başkalarının (ty) / tecessüsü (tn) : belirtili isim tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kapanan ruhları (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kapanan (s) / ruhlar (i) : sıfat tamlaması

azabını ve şerefini duydukları (i) / için (çe) : edat grubu

azabını ve şerefini (bln) / duydukları (y) : sıfat-fiil grubu

vakur (i) / ve (be) / muztarip (i) : bağlama grubu

bir (s) / görünüş (i) : sıfat tamlaması

İkisi de Şarka ait birçok şeyleri, Şinasi alaturka musikiyi, Faiz Bey tasavvufi edebiyatı çok seviyorlardı.

Şarka ait (s) / birçok şeyler (i) : sıfat tamlaması

Şarka (i) / ait (çe) : edat grubu

Birçok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

alaturka (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

tasavvufî (ty) / edebiyatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Sık temaslarla, birbirlerinin malûmat ve ihtisaslarını mübadele ettiler. Faiz Bey bunun için Şinasi ile Neriman arasındaki münasebetin ilerlemesine mani olmadı ve aralarındaki hissî alâkanın bütün safhalarını sezdirmeden takip etti. Azamî derecede müsamahakâr davranmıştı.

Sık (s) / temaslar (i) : sıfat tamlaması

Birbirlerinin (ty) / malûmat ve ihtisasları (tn) : belirtili isim tamlaması

Malûmat (i) / ve (be) / ihtisasları (i) : bağlama grubu

mübadele (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bunun (i) / için (çe) : edat grubu

Şinasi ile Neriman arasındaki münasebetin (ty) / ilerlemesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi ile Neriman arasındaki (s) / münasebet (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ile Neriman (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi (i) / ile (be) / Neriman (i) : bağlama grubu

mani (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

aralarındaki hissî alâkanın bütün safhalarını (bln) / sezdirmeden (y) : zarf-fiil grubu

aralarındaki hissî alâkanın (ty) / bütün safhaları (tn) : belirtili isim tamlaması

aralarındaki (s) / hissî alâka (i) : sıfat tamlaması

hissî (s) / alâka (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / safhalar (i) : sıfat tamlaması

takip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Azamî (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ile Neriman, adeta gece gündüz beraber yaşadılar. Akşamları Darülfünun'dan çıkan Şinasi, liseden çıkan Neriman'la buluşuyor ve geziyorlardı.

Hemen her gece Şinasi, Faiz Bey'e uğruyordu.

Şinasi (i) / ile (be) / Neriman (i) : bağlama grubu

gece (i) / gündüz (i) : tekrar grubu

Akşamları Darülfünun'dan çıkan (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Akşamları (z) / Darülfünun'dan (yt) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

liseden çıkan (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

liseden (yt) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

Hemen her (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Bunların içinde uzun ve tatlı kış geceleri vardı. Neriman da ut öğreniyor ve beraber saz yapıyorlardı. Birçok geceleri Faiz Bey ve Gülter yatıyor, onları baş başa bırakıyorlardı.

Bunların (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

uzun ve tatlı (s) / kış geceleri (i) : sıfat tamlaması

uzun (i) / ve (be) / tatlı (i) : bağlama grubu

kış (ty) / geceleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Birçok (s) / geceler (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey (i) / ve (be) / Gültür (i) : bağlama grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

baş (i) / başa (i) : kısaltma grubu

Neriman, bu meşru dekor içerisinde Şinasi'ye her manası ile bağlandı ve ona her şeyini verdi. Bunlar hem iki kardeşe, hem karı kocaya benziyorlardı.

bu meşru dekor (ty) / içerisinde (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / meşru dekor (i) : sıfat tamlaması

meşru (s) / dekor (i) : sıfat tamlaması

her (s) / mana (i) : sıfat tamlaması

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hem (be) / iki kardeşe (i) / hem (be) / karı kocaya (i) : bağlama grubu

iki (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

karı (i) / koca (i) : tekrar grubu

Ve iki kardeşi, iki sevgiliyi, iki zevç zevceyi birbirine bağlayan bütün duyguları hissetmeye başladılar.

iki kardeşi, iki sevgiliyi, iki zevç zevceyi birbirine bağlayan (s) / bütün duygular (i) : sıfat tamlaması

iki kardeşi (bln) / iki sevgiliyi (bln) / iki zevç zevceyi (bln) / birbirine (yt) / bağlayan (y) : sıfat-fiil grubu

iki (s) / kardeş (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / sevgili (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / zevç zevce (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

hissetmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Mahallede doktorun tavsiyeleri üzerine geciken nikâhları bekleniyordu. En mutaassıplar bile, onların bu sevişmesini biraz tabî ve ahenkdar buluyorlardı, bu nikâhın gecikmesine rağmen hiç kimse aleyhlerinde bir dedikodu yapmadı,

doktorun tavsiyeleri üzerine geciken (s) / nikâhlar (i) : sıfat tamlaması
doktorun tavsiyeleri üzerine (z) / geciken (y) : sıfat-fiil grubu
doktorun tavsiyeleri (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
doktorun (ty) / tavsiyeleri (tn) : belirtili isim tamlaması
En (s) / mutaassıplar (i) : sıfat tamlaması
onların (ty) / bu sevişmesi (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / sevişme (i) : sıfat tamlaması
tabî ve ahenkdar (i) / bul- (yf) : birleşik fiil
tabî (i) / ve (be) / ahenkdar (i) : bağlama grubu
bu nikâhın gecikmesine (i) / rağmen (çe) : edat grubu
bu nikâhın (ty) / gecikmesi (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / nikâh (i) : sıfat tamlaması
hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / dedikodu (i) : sıfat tamlaması
dedikodu (i) / yap- (yf) : birleşik fiil
dedi (i) / kodu (i) : tekrar grubu

zamanın çirkin şekillerine intibak etmeyen Şinasi'nin sessizliği ve tabîliği, ona semtin muhabbetini kazandırmıştı.

zamanın çirkin şekillerine intibak etmeyen Şinasi'nin (ty) / sessizliği ve tabîliği (tn) : belirtili isim tamlaması
zamanın çirkin şekillerine intibak etmeyen (s) / Şinasi(i) : sıfat tamlaması
zamanın çirkin şekillerine (yt) / intibak etmeyen (y) : sıfat-fiil grubu
zamanın (ty) / çirkin şekilleri (tn) : belirtili isim tamlaması
çirkin (s) / şekiller (i) : sıfat tamlaması
intibak (i) / et- (yf) : birleşik fiil
sessizliği (i) / ve (be) / tabîliği (i) : bağlama grubu
semtin (ty) / muhabbeti (tn) : belirtili isim tamlaması

Herkes, er geç onların evleneceklerine kani idi. Fakat son aylar zarfında, Neriman'ın halindeki başkılıklara muhiti de dikkat etmeye başladı.

er (i) / geç (i) : tekrar grubu

onların (ty) / evlenecekleri (tn) : belirtili isim tamlaması

son aylar (ty) / zarfı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

son (s) / aylar (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın halindeki (s) / başkalklar (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / hali (tn) : belirtili isim tamlaması

dikkat etmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kıyafetten tavırlara ve yaşayış tarzına kadar tesir eden bu değişiklik, gün geçtikçe bariz şekiller alıyordu;

Kıyafetten tavırlara ve yaşayış tarzına kadar tesir eden (s) / bu değişiklik (i) : sıfat tamlaması

Kıyafetten tavırlara ve yaşayış tarzına kadar (z) / tesir eden (y) : sıfat-fiil grubu

Kıyafetten tavırlara ve yaşayış tarzına (i) / kadar (çe) : edat grubu

Kıyafetten tavırlara (i) / ve (be) / yaşayış tarzına (i) : bağlama grubu

yaşayış (ty) / tarzı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tesir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / değişiklik (i) : sıfat tamlaması

gün (bsn) / geçtikçe (y) : zarf-fiil grubu

bariz (s) / şekiller (i) : sıfat tamlaması

şekil (i) / al- (yf) : birleşik fiil

Neriman'ın Şinasi'den ayrı gezmeleri, eve geç gelmeleri, semtin insanlarına karşı bakışlarındaki farklar, tuvaleti ve yürüyüşü tecessüs uyandırıyor.

Neriman'ın (ty) / Şinasi'den ayrı gezmeleri (tn) / eve geç gelmeleri (tn) / tuvaleti ve yürüyüşü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi'den ayrı (z) / gezmeleri (y) : isim-fiil grubu

Şinasi'den (i) / ayrı (i) : kısaltma grubu

eve (yt) / geç (z) / gelmeleri (y) : isim-fiil grubu

semtin insanlarına karşı bakışlarındaki (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması

semtin insanlarına (i) / karşı (i) : edat grubu

semtin (ty) / insanları (tn) : belirtili isim tamlaması

tuvaleti (i) / ve (be) / yürüyüşü (i) : bağlama grubu
tecessüs (i) / uyandır- (f) : birleşik fiil

Neriman'da herkesin dikkat ettiği bu yenileşme, altı ay evvel başlamıştı: Macit'le tanıştığı zaman.

Neriman'da herkesin dikkat ettiği (s) / bu yenileşme (i) : sıfat tamlaması
Herkesin (ty) / dikkat ettiği (tn) : belirtili isim tamlaması
dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil
bu (s) / yenileşme (i) : sıfat tamlaması
altı ay (i) / evvel (çe) : edat grubu
altı (s) / ay (i) : sıfat tamlaması
Macit'le tanıştığı (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
Macit'le (z) / tanıştığı (y) : sıfat-fiil grubu
Macit (i) / ile (i) : edat grubu

Tam altı ay evvel, bir ilkbahar günüydü. Darülelhan'ın alafranga kısmında keman dersi almaya giden Macit'i, arkadaşları, Neriman'a tanıttılar.

Tam altı ay (i) / evvel (çe) : edat grubu
Tam (s) / altı ay (i) : sıfat tamlaması
altı (s) / ay (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / ilkbahar günü (i) : sıfat tamlaması
ilkbahar (ty) / günü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
ilk (s) / bahar (i) : sıfat tamlaması
Darülelhan'ın alafranga kısmında keman dersi almaya giden (s) / Macit (i) : sıfat tamlaması
Darülelhan'ın alafranga kısmında (yt) / keman dersi almaya (yt) / giden (y) : sıfat-fiil grubu
Darülelhan'ın alafranga kısmında (yt) / keman dersi (bln) / almaya (y) : isim-fiil grubu
Darülelhan'ın (ty) / alafranga kısmı (tn) : belirtili isim tamlaması
alafranga (s) / kısım (i) : sıfat tamlaması
keman dersi (i) / al- (f) : birleşik fiil

keman (ty) / dersi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit bir aydan fazla bu derslere devam etmemiş ve mektebi bırakıp gitmişti; fakat bu müddet Neriman'ı Macit arasındaki münasebetin hususileşmesine kâfi geldi.

bir aydan (i) / fazla (i) : kısaltma grubu

bir (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / dersler (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bırakıp (f) / git-(f) : birleşik fiil

bu (s) / müddet (i) : sıfat tamlaması

Neriman'la Macit arasındaki münasebetin (ty) / hususileşmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'la Macit arasındaki (s) / münasebet (i) : sıfat tamlaması

Neriman'la Macit (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman (i) / ile (be) / Macit (i) : bağlama grubu

kâfi (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Beyoğlu'nda, arada bir gizlice buluşuyorlardı. Altı aydan beri Neriman birkaç defalar Macit'in randevusuna gitti ve bütün bunları Şinasi'den gizledi. Neriman'daki değişiklikler, Macit'i tanıdıktan sonra meydana çıkmıştı; fakat hakikatte, Neriman'ın yenileşmeye karşı arzuları o tarihte başlamaz.

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu

Altı aydan (i) / beri (çe) : edat grubu

Altı (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / defalar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

Macit'in (ty) / randevusu (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / bunlar (i) : sıfat tamlaması

Neriman'daki (s) / değişiklikler (i) : sıfat tamlaması

Macit'i tanıdıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Macit'i (bln) / tanıdıktan (y) : zarf-fiil grubu

Meydana (i) / çık- (f) : birleşik fiil

Neriman'ın yenileşmeye karşı (ty) / arzuları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yenileşmeye (i) / karşı (çe) : edat grubu

o (s) / tarih (i) : sıfat tamlaması

Bunun başlangıcını bulmak için daha evvellere, ta çocukluğuna kadar gitmek lâzımdır.

Bunun başlangıcını bulmak (i) / için (çe) : edat grubu

Bunun başlangıcını (bln) / bulmak (y) : isim-fiil grubu

Bunun (ty) / başlangıcı (tn) : belirtili isim tamlaması

daha (i) / evvel (çe) : edat grubu

çocukluğuna kadar (z) / gitmek (y) : isim-fiil grubu

çocukluğuna (i) / kadar (çe) : edat grubu

Birçok Türk kızları gibi, Neriman da, ailesinden ve muhitinden karışık bir telkin, iki medeniyetin ayrı ayrı tesirlerinin halitasını yapan muhtelit bir içtimaî terbiye almıştı.

Birçok Türk kızları (i) / gibi (çe) : edat grubu

Birçok (s) / Türk kızları (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Türk (ty) / kızları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ailesinden ve muhitinden karışık (s) / bir telkin (i) : sıfat tamlaması

ailesinden (i) / ve (be) / muhitinden (i) : bağlama grubu

bir (s) / telkin (i) : sıfat tamlaması

iki medeniyetin ayrı ayrı tesirlerinin halitasını yapan (s) / muhtelit bir içtimaî terbiye (i) : sıfat tamlaması

iki medeniyetin ayrı ayrı tesirlerinin halitasını (bln) / yapan (y) : sıfat-fiil grubu

iki medeniyetin ayrı ayrı tesirlerinin (ty) / halitası (tn) : belirtili isim tamlaması

iki medeniyetin (ty) / ayrı ayrı tesirleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iki (s) / medeniyet (i) : sıfat tamlaması

ayrı ayrı (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu
muhtelit (s) / bir içtimaî terbiye (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / içtimaî terbiye (i) : sıfat tamlaması
içtimaî (s) / terbiye (i) : sıfat tamlaması
terbiye (i) / al- (f) : birleşik fiil

Annesi ve babası ona halis bir Şarklı itiyatları vermişlerdi; Anadolu'da, birçok memuriyetlerde gezen Faiz Bey, Neriman'ı yedi yaşına kadar saf Türk muhitlerinde büyütmişti.

Annesi (i) / ve (be) / babası (i) : bağlama grubu
halis (s) / bir Şarklı itiyatları (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / Şarklı itiyatları (i) : sıfat tamlaması
Şarklı (ty) / itiyatları (tn) : belirtisiz isim tamlaması
itiyat (i) / ver- (f) : birleşik fiil
Anadolu'da, birçok memuriyetlerde gezen (s) / Faiz Bey (i) : sıfat tamlaması
Anadolu'da (yt) / birçok memuriyetlerde (yt) / gezen (y) : sıfat-fiil grubu
birçok (s) / memuriyetler (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
yedi yaşına (i) / kadar (çe) : edat grubu
yedi (s) / yaş (i) : sıfat tamlaması
saf (s) / Türk muhitleri (i) : sıfat tamlaması
Türk (ty) / muhitleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fakat İstanbul'da yerleştikten sonra, Neriman'ın akrabalarından bilhassa büyük dayısının ailesinden aldığı tesirler bambaşkadır.

İstanbul'da yerleştikten (i) / sonra (çe) : edat grubu
İstanbul'da (yt) / yerleştikten (y) : zarf-fiil grubu
Neriman'ın akrabalarından bilhassa büyük dayısının ailesinden aldığı (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın (ö) / akrabalarından bilhassa büyük dayısının ailesinden (yt) / aldığı (y) : sıfat-fiil grubu
Neriman'ın (ty) / akrabaları (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük dayısının (ty) / ailesi (tn) : belirtili isim tamlaması
büyük (i) / dayı (i) : birleşik isim

Galatasaray'dan çıkan ve tahsilini Avrupa'da bitiren büyük dayısı ve kızları, Neriman'da Garp hayatına karşı incizap uyandırmışlardı.

Galatasaray'dan çıkan ve tahsilini Avrupa'da bitiren (s) / büyük dayısı ve kızları (i) : sıfat tamlaması

Galatasaray'dan çıkan (i) / ve (be) / tahsilini Avrupa'da bitiren (i) : bağlama grubu

Galatasaray'dan (yt) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

tahsilini (bln) / Avrupa'da (yt) / bitiren (y) : sıfat-fiil grubu

büyük dayı (i) / ve (be) / kızları (i) : bağlama grubu

büyük (i) / dayı (i) : birleşik isim

Garp hayatına (i) / karşı (çe) : edat grubu

Garp (ty) / hayatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

incizap (i) / uyandır- (f) : birleşik fiil

Bu iştihak, ekseriya Neriman'ın da haberi olmadan, ruhunda gizli gizli yaşamış ve memleketteki asrileşme cereyanlarından gıda almış, fakat ne şuur, ne de irade halinde ortaya çıkmak için fırsat bulamamıştı.

Bu (s) / iştihak (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ö) / da (cdö) / haberi olmadan (y) : zarf-fiil grubu

haberi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

gizli (i) / gizli (i) : tekrar grubu

memleketteki (s) / asrileşme cereyanları (i) : sıfat tamlaması

asrileşme (ty) / cereyanları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ne şuur, ne de irade halinde ortaya çıkmak (i) / için (çe) : edat grubu

ne şuur, ne de irade halinde (z) / ortaya çıkmak (y) : isim-fiil grubu

ne (be) / şuur (i) / ne (be) / de irade hali (i) : bağlama grubu

şuur (ty) / irade (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ortaya (i) / çık- (f) : birleşik fiil

fırsat (i) / bul-- (yf) : birleşik fiil

Lozan sulhundan sonra, resmî Türkiye'nin de kanunla herkese kabul ettirdiği bu asrîleşme, Neriman'ın ruhunda gizli gizli yaşayan bu iştihaya en kuvvetli gıdasını vermişti.

Lozan sulhundan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Lozan (ty) / sulhu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

resmî Türkiye'nin de kanunla herkese kabul ettirdiği (s) / bu asrîleşme (i) : sıfat tamlaması

resmî Türkiye'nin de (ö) / kanunla (z) / herkese (yt) / kabul ettirdiği (y) : sıfat-fiil grubu

resmî Türkiye'nin (ty) / de kanunla herkese kabul ettirdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

resmî (s) / Türkiye (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / asrîleşme (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın ruhunda gizli gizli yaşayan (s) / bu iştihaya (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın ruhunda (yt) / gizli gizli (z) / yaşayan (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / ruhu (tn) : belirtili isim tamlaması

gizli (i) / gizli (i) : tekrar grubu

bu (s) / iştihaya (i) : sıfat tamlaması

en kuvvetli (s) / gıda (i) : sıfat tamlaması

en (s) / kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

Akraba ve arkadaşlardan, örneklerden, gittikçe medenileşen İstanbul'un dekorundan, kitaplardan, resimlerden, tiyatro ve sinemalardan gelen bu telkinler, yeni kanunlarda müeyyidesini bulmuş oluyordu.

Akraba ve arkadaşlardan, örneklerden, gittikçe medenileşen İstanbul'un dekorundan, kitaplardan, resimlerden, tiyatro ve sinemalardan gelen (s) / bu telkinler (i) : sıfat tamlaması

Akraba ve arkadaşlardan (yt) / örneklerden (yt) / gittikçe medenileşen İstanbul'un dekorundan (yt) / kitaplardan (yt) / resimlerden (yt) / tiyatro ve sinemalardan (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

Akraba (i) / ve (be) / arkadaşlar (i) : bağlama grubu

gittikçe medenileşen İstanbul'un (ty) / dekoru (tn) : belirtili isim tamlaması

gittikçe medenileşen (s) / İstanbul (i) : sıfat tamlaması

gittikçe (z) / medenileşen (y) : sıfat-fiil grubu

tiyatro (i) / ve (be) / sinemalar (i) : bağlama grubu

bu (s) / telkinler (i) : sıfat tamlaması

yeni kanunlarda (yt) / müeyyidesini bulmuş (y) : sıfat-fiil grubu

yeni (s) / kanunlar (i) : sıfat tamlaması

müeyyidesini (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

müeyyidesini bulmuş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bütün bunlar Neriman'da, anadan babadan gelen tesirleri tamamıyla gidermiş değildi. Genç kız, iki ayrı medeniyetin zıt telkinleri altında, gizli bir derunî mücadele geçiriyordu.

Bütün (s) / bunlar (i) : sıfat tamlaması

anadan babadan gelen (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması

anadan babadan (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

anadan (i) / babadan (i) : tekrar grubu

Genç (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

iki ayrı medeniyetin zıt telkinleri (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iki ayrı medeniyetin (ty) / zıt telkinleri (tn) : belirtili isim tamlaması

iki (s) / ayrı medeniyet (i) : sıfat tamlaması

ayrı (s) / medeniyet (i) : sıfat tamlaması

zıt (s) / telkinler (i) : sıfat tamlaması

gizli (s) / bir derunî mücadele (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / derunî mücadele (i) : sıfat tamlaması

deruni (s) / mücadele (i) : sıfat tamlaması

Şinasi, Neriman'ı daha ziyade maziye ve ananeye çekti. Bu, âdeta genç bir Faiz Bey'di. Neriman'ın ruhundaki yeniye iştıyakı senelerce uyuttu. Fakat bu, Şinasi için pek de kolay olmamıştı.

daha (i) / ziyade (çe) : edat grubu

mazi (i) / ve (be) / anane (i) : bağlama grubu

genç (s) / bir Faiz Bey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Faiz Bey (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Neriman'ın ruhundaki (s) / yeniye iştıyaktı : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / ruhu (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi (i) / için (çe) : edat grubu

kolay (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Macit'le Neriman tanışınca Şinasi için güçlük bütün bütün arttı. Hele rakibinin vücudundan haberi olmadığı halde yalnız tesirleriyle mücadele ediyordu ve

Macit'le Neriman (ö) / tanışınca (y) : zarf-fiil grubu

Macit (i) / ile (be) / Neriman (i) : bağlama grubu

Şinasi (i) / için (çe) : edat grubu

bütün (i) / bütün (i) : tekrar grubu

rakibinin vücudundan haberi olmadığı (s) / hal : sıfat tamlaması

rakibinin vücudundan (yt) / haberi olmadığı (y) : sıfat-fiil grubu

rakibinin (ty) / vücudu (tn) : belirtili isim tamlaması

haberi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

mücadele (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Macit, karşı kefeye o kadar büyük bir ağırlık ilâve etti ki muvazene tehlikeli bir surette bozuldu.

karşı (s) / kefe (i) : sıfat tamlaması

o kadar büyük (s) / bir ağırlık (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir (s) / ağırlık (i) : sıfat tamlaması

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tehlikeli (s) / bir suret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

Artık Neriman nereden gelip nereye gittiğini anlıyor, çünkü iki zıt iştıyakın remizlerini gözleriyle görüyor ve mukayeseler yapabiliyordu.

nereye (yt) / gittiğini (y) : sıfat-fiil grubu
nereden (yt) / gelip (y) : zarf-fiil grubu
iki zıt iştıyakın (ty) / remizleri (tn) : belirtili isim tamlaması
iki (s) / zıt iştıyak (i) : sıfat tamlaması
zıt (s) / iştıyak (i) : sıfat tamlaması
gözleri (i) / ile (çe) : edat grubu
mukayese (i) / yapabil- (yf) : birleşik fiil
yap- (i) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Şinasi, Neriman'ın gözünde aileyi, mahalleyi eskiyi, temsil ediyordu; Macit yeninin, garbın ve bunlarla beraber meçhul ve cazip sergüzeştlerin mümessili ve namzediydi.

Neriman'ın (ty) / gözü (tn) : belirtili isim tamlaması
temsil (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Garbın (i) / ve (be) / bunlarla beraber meçhul (i) / ve (be) / cazip sergüzeştlerin mümessili ve namzedi (i) : bağlama grubu
Yenin (ty) / garbın ve bunlarla beraber meçhul ve cazip sergüzeştlerin (ty) / mümessili ve namzedi (tn) : belirtili isim tamlaması
bunlar (i) / ile beraber (çe) : edat grubu
meçhul ve cazip (s) / sergüzeştler (i) : sıfat tamlaması
meçhul (i) / ve (be) / cazip (i) : bağlama grubu
mümessil (i) / ve (be) / namzet (i) : bağlama grubu

Bu iki genç, Neriman'ın ruhundaki iki cepheyi bütün vuzuhuyla şura çıkardılar.

Bu (s) / iki genç (i) : sıfat tamlaması
iki (s) / genç (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın ruhundaki (s) / iki cephe (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın (ty) / ruhu (tn) : belirtili isim tamlaması
iki (s) / cephe (i) : sıfat tamlaması
bütün vuzuhu (i) / ile (çe) : edat grubu
bütün (s) / vuzuh (i) : sıfat tamlaması

Neriman Macit'i tanıdıktan sonra kendi kendisini daha iyi tanımıştı. Neriman bütün bunları müphem olarak, tarihleri birbirine karıştırarak, takdim ve tehirler yaparak düşündü.

Macit'i tanıdıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Macit'i (bln) / tanıdıktan (y) : zarf-fiil grubu

kendi (i) / kendisini (i) : tekrar grubu

daha (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / bunlar (i) : sıfat tamlaması

müphem (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

tarihleri (bln) / birbirine (yt) / karıştırarak (y) : zarf-fiil grubu

takdim ve tehirler (bsn) / yaparak (y) : zarf-fiil grubu

takdim (i) / ve (be) / tehirler (i) : bağlama grubu

Bu muharebeye sahne olan kendi ruhunu seyretmek ona büyük bir alâka ve zevk veriyordu.

Bu muharebeye sahne olan kendi ruhunu (bln) / seyretmek (i) : isim-fiil grubu

Bu muharebeye sahne olan (s) / kendi ruhu (i) : sıfat tamlaması

Bu muharebeye (yt) / sahne olan (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / muharebe (i) : sıfat tamlaması

sahne (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

kendi (s) / ruhu (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / bir alâka ve zevk (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / alâka (i) : sıfat tamlaması

alâka (i) / ve (be) / zevk (i) : bağlama grubu

alâka (i) / ver- (f) : birleşik fiil

zevk (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Kendi kendine: "Bunun sonu ne olacak? Ne olabilir?" diye sordu. Mücadeleyi, iki şahıs arasında cereyan ediyormuş gibi sadeleştiriyor, içtimaî sebeplere ve tesirlere ehemmiyet vermiyor, ancak Şinasi ile Macit'ten hangisinin galip geleceğini merak ediyordu.

Kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

"Bunun sonu ne olacak? Ne olabilir?" (i) / diye (çe) : edat grubu

Bunun (ty) / sonu (tn) : belirtili isim tamlaması

ol- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

iki şahıs arasında cereyan ediyormuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

iki şahıs arasında (yt) / cereyan ediyormuş (y) : sıfat-fiil grubu

iki şahıs (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iki (s) / şahıs (i) : sıfat tamlaması

cereyan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

içtimâî (s) / sebepler ve tesirler (i) : sıfat tamlaması

sebepler (i) / ve (be) / tesirler (i) : bağlama grubu

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Şinasi ile Macit'ten hangisinin (ty) / galip geleceği (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi (i) / ile (be) / Macit (i) : bağlama grubu

galip (i) / gel- (f) : birleşik fiil

merak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fakat gene kendi kendine sordu: "Bu benim elimde değil mi? Hangisine istersem gidemez miyim?" Bu suale kolay kolay müsbet cevap veremiyor, kendisini tahlil edemediği birçok haricî tesirlerin baskısı altında hissediyordu.

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

benim (ty) / elim (tn) : belirtili isim tamlaması

Hangisine (yt) / istersem (y) : zarf-fiil grubu

Bu (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

kolay (i) / kolay (i) : tekrar grubu

müsbet (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

tahlil edemediği birçok haricî tesirlerin baskısı (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tahlil edemediği birçok haricî tesirlerin (ty) / baskısı (tn) : belirtili isim tamlaması

tahlil edemediği (s) / birçok haricî tesirler (i) : sıfat tamlaması

tahlil (i) / et- (yf) : birleşik fiil

birçok (s) / haricî tesirler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

haricî (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bilhassa gözünün önüne sık sık babası geliyor ve tesirlerin mihrakını teşkil ediyordu. Tam bu sırada, kapı açıldı ve eşikte Faiz Bey görüldü.

—Ayol! dedi, Şinasi'yi epeydir görmez olduk.

Gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

tesirlerin (ty) / mihrakı (tn) : belirtili isim tamlaması

teşkil (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / sıra (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

görmez (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Geçen gece bir uğradı, bir daha görünmedi. Nerelerde? Hasta filan olmasın?

—Hasta değil... Ben onu görüyorum.

—Bugün de gör de söyle. Buraya uğrasın. Göreceğini geldi. Bana bir peşrev notası getirecekti.

—Peki... Söylerim

Geçen (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Hasta filan (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Göreceği (i) / gel- (f) : birleşik fiil

bir (s) / peşrev notası (i) : sıfat tamlaması

peşrev (ty) / notası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz Beyin bu gelişi, biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çekilen kızı ile konuşmak için bir bahane miydi?

Faiz Beyin (ty) / bu gelişi (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bu (s) / geliş (i) : sıfat tamlaması

biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çekilen kızı ile konuşmak (i) / için (çe) : edat grubu

biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çekilen kızı ile (z) / konuşmak (y) : isim-fiil grubu

biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çekilen kızı (i) / ile (çe) : edat grubu

biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak odasına çekilen (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

biraz evvel kahvaltısını yarıda bırakarak (z) / odasına (yt) / çekilen (y) : sıfat-fiil grubu

biraz evvel (z) / kahvaltısını (bln) / yarıda (z) / bırakarak (y) : zarf-fiil grubu

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

kahve (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yarıda (i) / bırak- (f) : birleşik fiil

odasına (i) / çekil- (f) : birleşik fiil

bir (s) / bahane (i) : sıfat tamlaması

Neriman, babası odadan çıktıktan sonra bu suale cevap aradı. Fakat bir taraftan da Şinasi'ye karşı nasıl hareket edeceğini düşünüyordu.

babası odadan çıktıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

babası (ö) / odadan (yt) / çıktıktan (y) : zarf-fiil grubu

bu (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ara- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'ye karşı (yt) / nasıl (z) / hareket edeceğini (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi'ye (i) / karşı (çe) : edat grubu

hareket (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Onu bir daha aramak için Faiz Bey'in bu daveti iyi bir vesile idi; yalnız, buna lüzum var mı?

Onu bir daha aramak (i) / için (çe) : edat grubu

Onu (bln) / bir daha (z) / aramak (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'in (ty) / bu daveti (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bu (s) / davet (i) : sıfat tamlaması

iyi (s) / bir vesile (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / vesile (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'yi görmek ve onunla münasebetinin son günlerde harap olan taraflarını tamir etmek istiyor mu?

onunla münasebetinin (ty) / son günlerde harap olan tarafları (tn) : belirtili isim tamlaması

son günlerde harap olan (s) / tarflar (i) : sıfat tamlaması

son günlerde (z) / harap olan (y) : sıfat-fiil grubu

son (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

harap (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

tamir etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

tamir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

görmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Neriman kendine bunları sorduğu zaman, arandıkça gizlenen hislerinin vuzuhunu kaybediyor ve kendi meyillerini anlayamıyordu.

kendine bunları sorduğu (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

kendine (yt) / bunları (bln) / sorduğu (y) : sıfat-fiil grubu

arandıkça gizlenen hislerinin (ty) / vuzuhu (tn) : belirtili isim tamlaması

arandıkça gizlenen (s) / hisler (i) : sıfat tamlaması

arandıkça (z) / gizlenen (y) : sıfat-fiil grubu

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi (s) / meyilleri (i) : sıfat tamlaması

"Bu dargınlık böyle uzayıp gitse, birbirimizi aramasak ne olur?" diye düşündü; mahiyetini tayin edemediği birçok hadiselerle dolu gördüğü istikbaline sabit gözlerle bakamıyordu.

"Bu dargınlık böyle uzayıp gitse, birbirimizi aramasak ne olur?" (i) / diye (çe) : edat grubu

uzayıp (f) / git- (f) : birleşik fiil

Bu (s) / dargınlık (i) : sıfat tamlaması

mahiyetini tayin edemediği birçok hadiselerle dolu gördüğü (s) / istikbal (i) : sıfat tamlaması

mahiyetini tayin edemediği birçok hadiselerle dolu (z) / gördüğü (y) : sıfat-fiil grubu

mahiyetini tayin edemediği birçok hadiselerle (i) / dolu (i) : kısaltma grubu

mahiyetini tayin edemediği (s) / birçok hadiseler (i) : sıfat tamlaması

mahiyetini (bln) / tayin edemediği (y) : sıfat-fiil grubu

tayin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

birçok (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

sabit gözler (i) / ile (çe) : edat grubu

sabit (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

Macit, Macit'in daveti, balo gibi az çok muayyen vak'aların doğuracağı mukadderatı tahminden de kaçtı.

Macit'in (ty) / daveti (tn) : belirtili isim tamlaması

balo gibi az çok muayyen vak'aların doğuracağı (s) / mukadderat (i) : sıfat tamlaması

balo gibi az çok muayyen vak'aların (ty) / doğuracağı (tn) : belirtili isim tamlaması

balo gibi (s) / az çok muayyen vak'alar (i) : sıfat tamlaması

balo (i) / gibi (çe) : edat grubu

az çok muayyen (s) / vak'alar (i) : sıfat tamlaması

az çok (s) / muayyen (i) : sıfat tamlaması

az (i) / çok (i) : tekrar grubu

Fakat, herhalde, Şinasi ile baş başa kalmak da istiyordu. Birkaç günlük ayrılığın muamma haline koyduğu bazı meseleleri halletmek için Şinasi ile konuşmak lâzım geldiğini hissediyordu;

Şinasi ile baş başa (z) / kalmak (y) : isim-fiil grubu

baş başa (i) / kal- (yf) : birleşik fiil

baş (i) / başa (i) : kısaltma grubu

kalmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Birkaç günlük ayrılığın muamma haline koyduğu bazı meseleleri halletmek (i) / için (çe) : edat grubu

Birkaç günlük ayrılığın muamma haline koyduğu bazı meseleleri (bln) / halletmek (y) : isim-fiil grubu

Birkaç günlük ayrılığın muamma haline koyduğu (s) / bazı meseleler (i) : sıfat tamlaması

Birkaç günlük ayrılığın (ty) / muamma haline koyduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

Birkaç günlük (s) / ayrılık (i) : sıfat tamlaması

Birkaç (s) / günlük (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

muamma haline (yt) / koyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

bazı (s) / meseleler (i) : sıfat tamlaması

hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi ile konuşmak (bsn) / lâzım geldiğini (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi ile (z) / konuşmak (y) : isim-fiil grubu

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi kendine uyanan bu tecessüsü, tam bir şuur içinde keşfetti ve: "Merak ediyorum, Şinasi'nin ne halde olduğunu anlamak istiyorum" dedi.

kendi kendine uyanan (s) / bu tecessüs (i) : sıfat tamlaması

kendi kendine (z) / uyanan (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

bu (s) / tecessüs (i) : sıfat tamlaması

tam (s) / bir şuur içi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şuur içi (i) : sıfat tamlaması

şuur (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

keşif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Merak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'nin (ty) / ne halde olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

ne halde (z) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

ne halde (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

anlamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Merak ediyordu ve bu tecessüs ona hissettiriyordu ki Şinasi, şu birkaç gün süren ayrılık içinde, meçhullere bürünmüş ve şahsiyetini saran esrar içinde yenilmiş ve değişmişti.

Merak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / tecessüs (i) : sıfat tamlaması

his (i) / ettir- (yf) : birleşik fiil

şu (s) / birkaç gün süren ayrılık (i) : sıfat tamlaması

birkaç gün süren (s) / ayrılık (i) : sıfat tamlaması

birkaç gün (z) / süren (y) : sıfat-fiil grubu

birkaç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

şahsiyetini saran esrar (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

şahsiyetini saran (s) / esrar (i) : sıfat tamlaması

meçhullere (i) / bürün- (f) : birleşik fiil

şahsiyetini (bln) / saran (y) : sıfat-fiil grubu

Âdeta Macit, Neriman için yedi senelik bir arkadaş ve Şinasi bir iki ay evvel tanıdığı yabancı bir insandı.

Neriman (i) / için (çe) : edat grubu

yedi senelik (s) / bir arkadaş (i) : sıfat tamlaması

yedi (s) / sene (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arkadaş (i) : sıfat tamlaması

bir iki ay evvel tanıdığı (s) / yabancı bir insan (i) : sıfat tamlaması

bir iki ay evvel (z) / tanıdığı (y) : zarf-fiil grubu

bir iki ay (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir iki (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

yabancı (s) / bir insan (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

Evvelce de Şinasi ile aralarında birçok dargınlıklar olmuştu; fakat bunların hepsi, kuvvetli bir sevginin mübalâğası içinde, tesirleri bir an artan ve sonra azalan küçük hadiseler yüzündendi,

Şinasi (i) / ile (be) / aralarında (i) : bağlama grubu

birçok (s) / dargınlıklar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

dargınlıklar (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bunların (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

kuvvetli bir sevginin mübalâğası içinde, tesirleri bir an artan ve sonra azalan küçük hadiseler (i) / yüzünden (çe) : edat grubu

kuvvetli bir sevginin mübalâğası içinde, tesirleri bir an artan ve sonra azalan (s) / küçük hadiseler (i) : sıfat tamlaması

tesirleri bir an artan (i) / ve (be) / sonra azalan (i) : bağlama grubu

tesirleri (bln) / bir an (z) / artan (y) : sıfat-fiil grubu

sonra (z) / azalan (y) : sıfat-fiil grubu

kuvvetli bir sevginin mübalâğası (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kuvvetli bir sevginin (ty) / mübalâğası (tn) : belirtili isim tamlaması

kuvvetli (s) / bir sevgi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sevgi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması

hiçbirinde bugünkü kadar ciddî bir sebep yoktu. O halde bu ihtilâfin ötekiler kadar kolayca hallolunabileceğini ümit etmemek lâzım geliyordu.

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

bugünkü kadar (s) / ciddî bir sebep (i) : sıfat tamlaması

ciddî (s) / bir sebep (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sebep (i) : sıfat tamlaması

bugünkü (i) / kadar (çe) : edat grubu

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sebep (i) : sıfat tamlaması

O (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

bu ihtilâfın ötekiler kadar kolayca hallolunabileceğini (bln) / ümit etmemek (y) : isim-fiil grubu

bu ihtilâfın (ty) / ötekiler kadar kolayca hallolunabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / ihtilâf (i) : sıfat tamlaması

ötekiler (i) / kadar (çe) : edat grubu

hal (i) / olunabil- (yf) : birleşik fiil

olun- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

ümit et- (yf) : birleşik fiil

lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Neriman: "Bu sefer güç!" diye mırıldandı ve muhakemelerinin verdiği bu netice onda, Şinasi'yi tekrar kazanmak için kuvvetli bir arzu uyandırdı.

"Bu sefer güç!" (i) / diye (çe) : edat grubu

Bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

muhakemelerinin verdiği (s) / bu netice (i) : sıfat tamlaması

muhakemelerinin (ty) / verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / netice (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'yi tekrar kazanmak (i) / için (çe) : edat grubu

Şinasi'yi (bln) / tekrar (z) / kazanmak (y) : isim-fiil grubu

kuvvetli (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

arzu (i) / uyandır- (f) : birleşik fiil

Bu sefer deminki gibi yalnız merakla da değil, Şinasi ile yaşadığı eski saadet günlerini iade etmek arzusu ile de onu görmek istiyordu.

Bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

deminki gibi yalnız merakla (i) / da değil (be) / Şinasi ile yaşadığı eski saadet günlerini iade etmek arzusu ile (i) / de (be) / : bağlama grubu

deminki (i) / gibi (çe) : edat grubu

Şinasi ile yaşadığı eski saadet günlerini iade etmek arzusu (i) / ile (çe) : edat grubu
Şinasi ile yaşadığı eski saadet günlerini iade etmek (ty) / arzusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi ile yaşadığı eski saadet günlerini (bln) / iade etmek (y) : isim-fiil grubu

Şinasi ile yaşadığı (s) / eski saadet günleri (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ile (z) / yaşadığı (y) : sıfat-fiil grubu

eski (s) / saadet günleri (i) : sıfat tamlaması

saadet (ty) / günleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iade (i) / et- (yf) : birleşik fiil

görmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Zaafi meydana çıkmıştı. Artık anlıyordu ki Şinasi'yi göreceği gelmişti. İzzeti nefsinin bir tazyiki ile, bu zaafını aşktan başka şeylere, itiyada ve dostluğa atfetmek istiyordu:

Meydana (i) / çık- (f) : birleşik fiil

göreceği (i) / gel- (f) : birleşik fiil

İzzeti nefsinin bir tazyiki (i) / ile (çe) : edat grubu

İzzeti nefsinin (ty) / bir tazyiki (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / tazyik (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / zaaf (i) : sıfat tamlaması

aşktan başka (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

aşktan (i) / başka (çe) : edat grubu

itiyat (i) / ve (be) / dostluk (i) : bağlama grubu

atfetmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

atf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Yedi sene, yedi sene bu, az mı? İnsan üç gün nasıl unuttur? Alıştık birbirimize...» diyordu. Sonra hatırına Macit geliyor ve kendini birdenbire kuvvetli hissederek Şinasi'yi bir daha görmemeye karar verecek kadar aleyhinde düşünmeye başlıyordu.

Yedi (s) / sene (i) : sıfat tamlaması

üç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

haturına (i) / gel- (yf) : birleşik fiil

kendini (bln) / birdenbire (z) / kuvvetli (z) / hissederek (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi'yi bir daha görmemeye karar verecek (i) / kadar (çe) : edat grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Şinasi'yi (bln) / bir daha (z) / görmemeye (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

düşünmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Öğleden sonra evden çıktı. Babası, Şinasi'yi görmesini ve çağırmasını bir kere daha tembih etmişti. O gün, Şinasi'yi görebileceği saata kadar Darülelhan'da sıkıntılı anlar geçirdi.

Öğleden (i) / sonra (çe) : edat grubu

Şinasi'yi (bln) / görmesini ve çağırmasını (y) : isim-fiil grubu

görmesini (i) / ve (be) / çağırmasını (i) : bağlama grubu

bir kere (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

tembih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

O (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'yi görebileceği saate (i) / kadar (çe) : edat grubu

Şinasi'yi görebileceği (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'yi (bln) / görebileceği (y) : sıfat-fiil grubu

sıkıntılı (s) / anlar (i) : sıfat tamlaması

Arkadaşları ile konuşmuyor ve dalgın duruyordu. Şinasi'ye karşı nasıl hareket edeceğini bilmediği için kendini bin temayülün cereyanına bırakmıştı.

Şinasi'ye karşı nasıl hareket edeceğini bilmediği (i) / için (çe) : edat grubu

Şinasi'ye karşı nasıl hareket edeceğini (bln) / bilmediği (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi'ye karşı (yt) / nasıl (z) / hareket edeceğini (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi'ye (i) / karşı (çe) : edat grubu

hareket (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bin temayülün (ty) / cereyanı (tn) : belirtili isim tamlaması

bin (s) / temayül (i) : sıfat tamlaması

Bunun için muhayyilesinde uyanan birçok muhtemel vaziyetleri tahayyül etmekle kalarak hiçbir şeye karar vermiyor ve dalgın gözlerle kendi içini seyrediyordu.

bunun (i) / için (çe) : edat grubu

muhayyilesinde uyanan birçok muhtemel vaziyetleri (bln) / tahayyül etmekle (z) / kalarak (y) : zarf-fiil grubu

muhayyilesinde uyanan birçok muhtemel vaziyetleri (bln) / tahayyül etmek (y) : isim-fiil grubu

muhayyilesinde uyanan (s) / birçok muhtemel vaziyetler (i) : sıfat tamlaması

muhayyilesinde (yt) / uyanan (y) : sıfat-fiil grubu

birçok (s) / muhtemel vaziyetler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

muhtemel (s) / vaziyetler (i) : sıfat tamlaması

tahayyül (i) / et- (f) : birleşik fiil

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

dalgın gözler (i) / ile (çe) : edat grubu

dalgın (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

kendi (s) / içi: sıfat tamlaması

seyir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Koridorlarda gezerken Şinasi ile karşılaşmak ihtimalini düşünerek dalgın bulunmamak istiyor, etrafına dikkatle bakıyordu.

Koridorlarda gezerken (z) / Şinasi ile karşılaşmak ihtimalini (bln) / düşünerek (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi ile karşılaşmak (ty) / ihtimali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi ile (z) / karşılaşmak (y) : isim-fiil grubu

Koridorlarda (yt) / gezerken (y) : zarf-fiil grubu

dalgın bulunmamak (i) / iste-(yf) : birleşik fiil

dalgın (i) / bulun- (yf) : birleşik fiil

Nihayet, onu müdüriyet kapısı önünde, muallimlerden birisi ile konuşurken gördü ve biraz yaklaşıp durdu, ona kendini gösterdi.

müdüriyet kapısı (ty) / önü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

müdüriyet (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

muallimlerden birisi ile (z) / konuşurken (y) : zarf-fiil grubu

muallimlerden birisi (i) / ile (çe) : edat grubu

muallimlerden (i) / birisi (i) : kısaltma grubu

biraz (z) / yaklaşıp (y) : zarf-fiil grubu

kendini (i) / göster- (f) : birleşik fiil

Şinasi arada bir Neriman'a bakıyor, fakat mükâleme esnasındaki ciddî gözlerinde hiçbir şey değişmiyordu. Neriman daha fazla bekleyemeyeceğini hissetti. Ya uzaklaşmak yahut muallimin vücuduna ehemmiyet vermeden Şinasi'ye doğru yürümek istiyordu.

arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu

mükâleme esnasındaki (s) / ciddî gözleri (i) : sıfat tamlaması

mükâleme (ty) / esnası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ciddî (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

daha fazla (z) / bekleyemeyeceğini (y) : sıfat-fiil grubu

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ya (be) / uzaklaşmak (i) / yahut (be) / muallimin vücuduna ehemmiyet vermeden Şinasi'ye doğru yürümek (i) : bağlama grubu

muallimin vücuduna (yt) / ehemmiyet vermeden (y) : zarf-fiil grubu

muallimin (ty) / vücudu (tn) : belirtili isim tamlaması

ehemmiyet (i) / ver- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

yürümek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Kararsızlıkla hafifçe sallandı. Ve nihayet, Şinasi'ye doğru yürüdü. Şinasi onun geldiğini yan gözleriyle gördüğü halde vaziyetini değiştirmiyor, hararetle bir şeyler söyleyen muallimi dinliyordu.

Şinasi'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

onun geldiğini yan gözleriyle gördüğü (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

onun geldiğini (bln) / yan gözleriyle (z) / gördüğü (y) : sıfat-fiil grubu

onun (ty) / geldiği (tn) : belirtili isim tamlaması

yan gözleri (i) / ile (çe) : edat grubu

yan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

vaziyetini (i) / değiştirme- (f) : birleşik fiil

hararetle bir şeyler söyleyen (s) / muallim (i) : sıfat tamlaması

hararetle bir şeyler (bsn) / söyleyen (y) : sıfat-fiil grubu

hararetle (s) / bir şeyler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Neriman, kendisine ait bir şey ebediyen elinden çıkmak üzere imiş gibi, şiddetle tezahür eden bir temellük hırsı ile Şinasi'ye atıldı, birdenbire kolunu tuttu, sarstı, sinirli ve tiz bir sesle:

kendisine ait bir şey ebediyen elinden çıkmak üzere imiş (i) / gibi (çe) : edat grubu

xxkendisine ait bir şey ebediyen elinden çıkmak (i) / üzere (çe) : edat grubu

kendisine ait bir şey (ö) / ebediyen (z) / elinden çıkmak (y) : isim-fiil grubu

kendisine ait (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

kendisine (i) / ait (çe) : edat grubu

elinden (i) / çık- (f) : birleşik fiil

şiddetle tezahür eden bir temellük hırsı (i) / ile (çe) : edat grubu

şiddetle tezahür eden (s) / bir temellük hırsı (i) : sıfat tamlaması

şiddetle (z) / tezahür eden (y) : sıfat-fiil grubu

tezahür (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / temellük hırsı (i) : sıfat tamlaması

temellük (ty) / hırsı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
sinirli ve tiz bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu
sinirli ve tiz (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması
sinirli (i) / ve (be) / tiz (i) : bağlama grubu
bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

—**Azıcık seninle görüşmek istiyorum dersten çıkınca beni bekle! dedi ve uzaklaştı. Arka taraftan Neriman'ın geldiğini görmeyen muallim, harareti, sözlerini birdenbire yarıda bırakan bu hadiseye evvelâ çok şaştı;**

senin (i) / ile (çe) : edat grubu
görüşmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
dersten (yt) / çıkınca (y) : zarf-fiil grubu
Arka taraftan Neriman'ın geldiğini görmeyen (s) / muallim (i) : sıfat tamlaması
Arka taraftan (yt) / Neriman'ın geldiğini (bln) / görmeyen (y) : sıfat-fiil grubu
Arka taraftan (yt) / Neriman'ın (ö) / geldiğini (y) : sıfat-fiil grubu
Arka (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın (ty) / geldiğini (tn) : belirtili isim tamlaması
sözlerini birdenbire yarıda bırakan (s) / bu hadise (i) : sıfat tamlaması
sözlerini birdenbire yarıda bırakan (y) : sıfat-fiil grubu
birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
yarıda (i) / bırak- (f) : birleşik fiil
bu (s) / hadise (i) : sıfat tamlaması

sonra bu gibi vaziyetleri doğuran sebeplere intikal edince, Şinasi'ye bakarak gülümsedi.

bu gibi vaziyetleri doğuran sebeplere (yt) / intikal edince (y) : zarf-fiil grubu
bu gibi vaziyetleri doğuran (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması
bu gibi vaziyetleri (bln) / doğuran (y) : sıfat-fiil grubu
bu gibi (s) / vaziyetler (i) : sıfat tamlaması
bu (i) / gibi (çe) : edat grubu
intikal (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Şinasi'ye (yt) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi gene hiç kıymdamamıştı, gene aynı ciddiyetle:

—Evet dedi, devam ediniz!

Fakat sesi o kadar titremişti ki. Müdür odasının kapısında buluştular. Mektepten çıktılar ve

aynı (s) / ciddiyet (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

Müdür odasının (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Müdür (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

birbirlerinden başka hiçbir şeye karşı tecessüs duymadıkları hararetli aşk günlerinde olduğu gibi hep arka sokaklara saparak, nereye gittiklerini bilmeden, hedefsiz yürüdüler.

birbirlerinden başka hiçbir şeye karşı tecessüs duymadıkları hararetli aşk günlerinde olduğu (i) / gibi (çe) : edat grubu

birbirlerinden başka hiçbir şeye karşı tecessüs duymadıkları hararetli aşk günlerinde (yt) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

birbirlerinden başka hiçbir şeye karşı tecessüs duymadıkları (s) / hararetli aşk günleri (i) : sıfat tamlaması

birbirlerinden başka hiçbir şeye karşı (yt) / tecessüs duymadıkları (y) : sıfat-fiil grubu

birbirlerinden başka hiçbir şeye (i) / karşı (çe) : edat grubu

birbirlerinden (i) / başka (çe) : edat grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

tecessüs (i) / duyma- (f) : birleşik fiil

hararetli (s) / aşk günleri (i) : sıfat tamlaması

aşk (ty) / günleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hep (z) / arka sokaklara (yt) / saparak (y) : zarf-fiil grubu

arka (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

nereye gittiklerini (bln) / bilmeden (y) : zarf-fiil grubu

nereye (yt) / gittiklerini (y) : sıfat-fiil grubu

Gene o günlerde olduğu gibi, ilk anlarda, beraber olmanın kuvvetini ve şerefini sükût içinde biraz daha fazla tatmak istiyorlar gibi konuşmuyorlardı.

o günlerde olduğu (i) / gibi (çe) : edat grubu

o günlerde (z) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

o (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / anlar (i) : sıfat tamlaması

beraber olmanın (ty) / kuvveti ve şerefi (tn) : belirtili isim tamlaması

kuvvet (i) / ve (be) / şeref (i) : bağlama grubu

biraz daha fazla tatmak istiyorlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

biraz daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Fakat bu sefer yan yana gitmiyorlardı, biri ötekinin koluna girmemişti, aralarında ayrılık ve aralarında vücutlarının ılık buğusunu birbirine geçmekten meneden serin boşluklar ve aralarında son zamanların manevî uzaklığını meri bir hale getiren maddî bir mesafe vardı.

bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

yan (i) / yana (i) : kısaltma grubu

ötekinin (ty) / kolu (tn) : belirtili isim tamlaması

vücutlarının ılık buğusunu birbirine geçmekten meneden (s) / serin boşluklar (i) : sıfat tamlaması

vücutlarının ılık buğusunu (bln) / birbirine geçmekten (yt) / meneden (y) : sıfat-fiil grubu

vücutlarının ılık buğusunu (bln) / birbirine (yt) / geçmekten (y) : sıfat-fiil grubu

vücutlarının (ty) / ılık buğusu (tn) : belirtili isim tamlaması

ılık (s) / buğu (i) : sıfat tamlaması

men (i) / et- (yf) : birleşik fiil

serin (s) / boşluklar (i) : sıfat tamlaması

son zamanların manevî uzaklığını meri bir hale getiren (s) / maddî bir mesafe (i) : sıfat tamlaması

son zamanların manevî uzaklığını (bln) / meri bir hale (yt) / getiren (y) : sıfat-fiil grubu

son zamanların (ty) / manevî uzaklığı (tn) : belirtili isim tamlaması

son (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

manevî (s) / uzaklık (i) : sıfat tamlaması

meri (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

maddî (s) / bir mesafe (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mesafe (i) : sıfat tamlaması

Bu sükût ve bu mesafe, artık onlara birbirlerini yalnızlıktan kurtarmadıklarını hissettirmekten başka hiçbir şeye yaramıyordu. Şinasi, önüne bakarak yürüyor ve ilk sözü Neriman'dan bekliyordu. Hiçbir şey sormadı.

Bu sükût (i) / ve (be) / bu mesafe (i) : bağlama grubu

Bu (s) / sükût (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / mesafe (i) : sıfat tamlaması

birbirlerini yalnızlıktan kurtarmadıklarını hissettirmekten (i) / başka (çe) : edat grubu

birbirlerini yalnızlıktan kurtarmadıklarını (bln) / hissettirmekten (y) : isim-fiil grubu

birbirlerini (bln) / yalnızlıktan (yt) / kurtarmadıklarını (y) : sıfat-fiil grubu

hiçbir şeye (i) / yarama- (f) : birleşik fiil

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

önüne (yt) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu

ilk (s) / söz (i) : sıfat tamlaması

Hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Neriman, bir suale cevap almadan söze başlamak mecburiyetinin tazyiki altında, bu sükûtun ağırlığını silkip atabilmek için kendini hazırlıyor,

bir suale cevap almadan söze başlamak mecburiyetinin tazyiki (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir suale cevap almadan söze başlamak mecburiyetinin (ty) / tazyiki (tn) : belirtili isim tamlaması

bir suale cevap almadan söze başlamak (ty) / mecburiyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

bir suale cevap almadan (z) / söze (yt) / başlamak (y) : isim-fiil grubu

bir suale (yt) / cevap (bsn) / almadan (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

bu sükûtun ağırlığını silkip atabilmek (i) / için (çe) : edat grubu

bu sükûtun ağırlığını (bln) / silkip atabilmek (y) : isim-fiil grubu

bu sükûtun (ty) / ağırlığı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sükût (i) : sıfat tamlaması

silkip (f) / atabil- (f) : tekrar grubu

at- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

kendini (i) / hazırla- (f) : birleşik fiil

bütün ruhî kuvvetlerini bir nokta etrafına çağırıyordu. Zekâsı takallüs etti.

Nihayet söyledi:

—Babamın seni göreceği gelmiş, uğramıyorsun. “Şinasi’ yi çağır!” dedi, hem sıkı sıkı, tembih etti.

bütün (s) / ruhî kuvvetler (i) : sıfat tamlaması

ruhî (s) / kuvvetler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nokta etrafı (i) : sıfat tamlaması

nokta (ty) / etrafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

takallüs (i) / et- (yf) : birleşik fiil

göreceği (i) / gel (f) : birleşik fiil

sıkı (i) / sıkı (i) : tekrar grubu

tembih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Birkaç adım daha yürüdüler. Şinasi cevap vermedi. Aralarında maddî mesafe değişmediği halde, sükût ile çok uzaklara kaçıyor gibiydi.

Birkaç adım (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / *ver-* (f) : birleşik fiil
maddî mesafe değişmediği (s) / *hal* (i) : sıfat tamlaması
maddî mesafe (ö) / *değişmediği* (y) : sıfat-fiil grubu
maddî (s) / *mesafe* (i) : sıfat tamlaması
sükût ile çok uzaklara kaçıyor (i) / *gibi* (çe) : edat grubu
çok (s) / *uzaklar* (i) : sıfat tamlaması

Neriman, onu kolundan tutup kendine çekmek istiyordu ve bir uçurumdan yükseliyor gibi sinirleri gerilmiş, parmakları kasılmış bir elle ceketinin kolunu çekmek, tırnaklarını etine geçirmek, canını yakarak onun üstündeki temellük hakkını kaybetmediğine inanmak ihtiyacındaydı.

onu (bln) / *kolundan* (yt) / *tutup* (y) : zarf-fiil grubu
kendine çekmek (i) / *iste-* (yf) : birleşik fiil
bir uçurumdan yükseliyor (i) / *gibi* (çe) : edat grubu
bir (s) / *uçurum* (i) : sıfat tamlaması
sinirleri (i) / *geril-* (f) : birleşik fiil
bir elle ceketinin kolunu çekmek (ty) / *tırnaklarını etine geçirmek* (ty) / *canını yakarak onun üstündeki temellük hakkını kaybetmediğine inanmak* (ty) / *ihtiyacı* (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir elle (z) / *cketinin kolunu* (bln) / *çekmek* (y) : isim-fiil grubu
bir el (i) / *ile* (çe) : edat grubu
bir (s) / *el* (i) : sıfat tamlaması
cketinin (ty) / *kolu* (tn) : belirtili isim tamlaması
tırnaklarını (bln) / *etine* (yt) / *geçirmek* (y) : isim-fiil grubu
onun üstündeki temellük hakkını kaybetmediğine (yt) / *inanmak* (y) : isim-fiil grubu
onun üstündeki temellük hakkını (bln) / *kaybetmediğine* (y) : sıfat-fiil grubu
canını (i) / *yak-* (f) : birleşik fiil
onun üstündeki (s) / *temellük hakkı* (i) : sıfat tamlaması
onun (ty) / *üstü* (tn) : belirtili isim tamlaması
temellük (ty) / *hakkı* (tn) : belirtisiz isim tamlaması
kayıp (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Bu seferki arzusu, Şinasi'nin küçük sebeplerle başka taraflara sapan dikkatini zapt etmek için değildi; belki pek mühim sebeplerle uzaklaşan bir alâkayı tutmak istiyordu.

Bu seferki (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin küçük sebeplerle başka taraflara sapan dikkatini zapt etmek (i) / için (çe) : edat grubu

Şinasi'nin küçük sebeplerle başka taraflara sapan dikkatini (bln) / zapt etmek (y) : isim-fiil grubu

Şinasi'nin (ty) / küçük sebeplerle başka taraflara sapan dikkati (tn) : belirtili isim tamlaması

küçük sebeplerle (z) / başka taraflara (yt) / sapan (y) : sıfat-fiil grubu

küçük sebepler (i) / ile (çe) : edat grubu

küçük (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

başka (s) / taraflar (i) : sıfat tamlaması

zapt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

pek mühim sebeplerle uzaklaşan (s) / bir alâka (i) : sıfat tamlaması

pek mühim sebeplerle (z) / uzaklaşan (y) : sıfat-fiil grubu

pek mühim sebepler (i) / ie (çe) : edat grubu

pek (s) / mühim sebepler (i) : sıfat tamlaması

mühim (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / alâka (i) : sıfat tamlaması

tutmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Fakat bu sefer korkuyordu, yolda giden herhangi bir yabancının koluna girecek gibi korkuyordu.

bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

yolda giden herhangi bir yabancının koluna girecek (i) / gibi (çe) : edat grubu

yolda giden herhangi bir yabancının koluna (yt) / girecek (y) : sıfat-fiil grubu

yolda giden herhangi bir yabancının (ty) / kolu (tn) : belirtili isim tamlaması

yolda giden (s) / herhangi bir yabancı (i) : sıfat tamlaması

yolda (yt) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

herhangi bir (s) / yabancı (i) : sıfat tamlaması

herhangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

her (s) / hangi (i) : sıfat tamlaması

Bunu yapmadı, fakat yanına sokuldu, bu zilletini öfke ve tahakkümle telâfi etmek için bağırdı:

bu zilletini öfke ve tahakkümle telâfi etmek (i) / için (çe) : edat grubu

bu zilletini (bln) / öfke ve tahakkümle (z) / telâfi etmek (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / zillet (i) : sıfat tamlaması

öfke ve tahakküm (i) / ile (çe) : edat grubu

öfke (i) / ve (be) / tahakküm (i) : bağlama grubu

telâfi (i) / et- (yf) : birleşik fiil

— **Bir şey söylemiyorsun. Senin halin nedir böyle?**

Şinasi, Neriman'ın sesindeki bütün perdeleri, mübalâğa ile ifade edilmiş küçük bir teessürden hakikî ve büyük bir feverana giden ses merdiveninin her basamağını bilirdi.

Bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Senin (ty) / halin (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın sesindeki (s) / bütün perdeler (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / sesi (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / perdeler (i) : sıfat tamlaması

mübalâğa ile ifade edilmiş küçük bir teessürden hakikî ve büyük bir feverana giden ses merdiveninin (ty) / her basamağı (tn) : belirtili isim tamlaması

her (s) / basamak (i) : sıfat tamlaması

mübalâğa ile ifade edilmiş küçük bir teessürden hakikî ve büyük bir feverana giden (s) / ses merdiveni (i) : sıfat tamlaması

mübalâğa ile ifade edilmiş küçük bir teessürden hakikî ve büyük bir feverana (yt) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

mübalâğa ile ifade edilmiş (s) / küçük bir teessür (i) : sıfat tamlaması

mübalâğa ile (z) / ifade edilmiş (y) : sıfat-fiil grubu

mübalâğa (i) / ile (çe) : edat grubu

ifade (i) / et- (yf) : birleşik fiil

küçük (s) / bir teessür (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / teessür (i) : sıfat tamlaması

hakikî ve büyük (s) / bir feveran (i) : sıfat tamlaması

hakikî (i) / ve (be) / büyük (i) : bağlama grubu

bir (s) / feveran (i) : sıfat tamlaması

ses (ty) / merdiveni (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neticeyi şimdiden görüyordu. Fakat Şinasi, ekseri zamanlar en son mecburiyet anı gelmedikçe hiçbir münakaşayı kabul etmeyen ve muarızın hücumlarına içinden cevap vererek yalnız kendi kendine karşı hesap veren insanlardandı.

ekseri zamanlar en son mecburiyet anı gelmedikçe hiçbir münakaşayı kabul etmeyen (s) / ve muarızın hücumlarına içinden cevap vererek yalnız kendi kendine karşı hesap veren (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

ekseri zamanlar en son mecburiyet anı gelmedikçe hiçbir münakaşayı kabul etmeyen (i) / ve (be) / muarızın hücumlarına içinden cevap vererek yalnız kendi kendine karşı hesap veren insanlar (i) : bağlama grubu

ekseri zamanlar (z) / en son mecburiyet anı gelmedikçe (z) / hiçbir münakaşayı (bln) / kabul etmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

ekseri (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

en son mecburiyet anı (ö) / gelmedikçe (y) : zarf-fiil grubu

en son (s) / mecburiyet anı (i) : sıfat tamlaması

en (s) / son (i) : sıfat tamlaması

mecburiyet (ty) / anı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hiçbir (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

muarızın hücumlarına içinden cevap vererek yalnız kendi kendine karşı hesap veren (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

muarızın hücumlarına içinden cevap vererek (z) / yalnız kendi kendine karşı (z) / hesap veren (y) : sıfat-fiil grubu

muarızın hücumlarına (yt) / içinden (z) / cevap vererek (y) : zarf-fiil grubu

muarızın (ty) / hücumları (tn) : belirtili isim tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

kendi kendine (i) / karşı (çe) : edat grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

hesap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Neriman'ın daha ileri gideceğini anladı ve ruhî nizamını bozacak tesirlere karşı benliğinin etrafında istihkâmlar yapmaya başladı.

Neriman'ın (ty) / daha ileri gideceğini (tn) : belirtili isim tamlaması

daha ileri (z) / gideceğini (y) : sıfat-fiil grubu

daha (s) / ileri (i) : sıfat tamlaması

ruhî nizamını bozacak tesirlere (i) / karşı (çe) : edat grubu

ruhî nizamını bozacak (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması

ruhî nizamını (bln) / bozacak (y) : sıfat-fiil grubu

ruhî (s) / nizam (i) : sıfat tamlaması

benliğinin (ty) / etrafı (tn) : belirtili isim tamlaması

istihkâmlar yapmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

istihkâmlar (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

Bununla beraber sinsi ve mürâî değildi, gizlenmesini sevdiği halde başka türlü görünmekten nefret ederdi. Kederinin derecesini tahrif etmeden, samimî bir sesle cevap verdi:

Bunun (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

sinsi (i) / ve (be) / mürâî (i) : bağlama grubu

gizlenmesini sevdiği halde başka türlü (z) / görünmekten (y) : isim-fiil grubu

gizlenmesini sevdiği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

gizlenmesini (bln) / sevdiği (y) : sıfat-fiil grubu

başka (s) / tür (i) : sıfat tamlaması

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kederinin derecesini (bln) / tahrif etmeden (y) : zarf-fiil grubu

Kederinin (ty) / derecesi (tn) : belirtili isim tamlaması

tahrif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

samimî bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

samimî (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—Neriman, sen bu halin sebeplerini bilirsin, benim için izah edilecek bir şey yok, fakat senin için öyle mi?

bu halin (ty) / sebepleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

benim için izah edilecek (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

benim için (z) / izah edilecek (y) : sıfat-fiil grubu

benim (i) / için (çe) : edat grubu

izah (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

senin (i) / için (çe) : edat grubu

Neriman için hesap vermek anı geldi. O da bunu istiyordu, fakat daha muayyen sualler bekleyerek şimdilik umumî cevaplar verdi:

Neriman için hesap vermek (ty) / anı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman için (z) / hesap vermek (y) : isim-fiil grubu

Neriman (i) / için (çe) : edat grubu

hesap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

daha muayyen sualler (bsn) / bekleyerek (y) : zarf-fiil grubu

daha (s) / muayyen sualler (i) : sıfat tamlaması

muayyen (s) / sualler (i) : sıfat tamlaması

umumî (s) / cevaplar (i) : sıfat tamlaması

cevaplar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—Ben bir hata etmiş olabilirim, fakat senin buna karşı yaptığın çok ağırdır.

bir (s) / hata (i) : sıfat tamlaması

hata etmiş (i) / olabil- (yf) : birleşik fiil

hata (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ol- (f) / *-a-bil-* (yf) : birleşik fiil

senin (ty) / *buna karşı yaptığın* (tn) : belirtili isim tamlaması

buna karşı (yt) / *yaptığın* (y) : sıfat-fiil grubu

buna (i) / *karşı* (çe) : edat grubu

çok (s) / *ağır* (i) : sıfat tamlaması

Ben nihayet, sana haber vermeye vakit bulamadan, herhangi bir davet kabul ettim.

sana haber vermeye (yt) / *vakit bulamadan* (y) : zarf-fiil grubu

sana (yt) / *haber vermeye* (y) : isim-fiil grubu

haber (i) / *ver-* (f) : birleşik fiil

vakit (i) / *bul-* (yf) : birleşik fiil

herhangi bir (s) / *davet* (i) : sıfat tamlaması

herhangi (s) / *bir* (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Bu belki yanlıştır, belki değil, yanlış, biliyorum, fakat bunu sen büyütüyorsun, benim başkalarına, senin zannettiğinden çok daha az kıymet vermediğimi bilmiyorsun, kim bilir neler düşünüyorsun!

Benim (ty) / *başkalarına, senin zannettiğinden çok daha az kıymet vermediğimi* (tn) : belirtili isim tamlaması

başkalarına (yt) / *senin zannettiğinden çok daha az* (z) / *kıymet vermediğimi*(y) : sıfat-fiil grubu

senin zannettiğinden (i) / *çok daha az* (i) : kısaltma grubu

senin (ty) / *zannettiğin* (tn) : belirtili isim tamlaması

çok daha (s) / *az* (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / *daha* (i) : sıfat tamlaması

Tramvaya binerken Şinasi tarafından görüldüğünü bilmeyen Neriman, son ihtilâfi yalnız bir kıskançlık meselesinden ibaret sanıyordu ve

Tramvaya binerken Şinasi tarafından görüldüğünü bilmeyen (s) / *Neriman* (i) : sıfat tamlaması

Tramvaya binerken Şinasi tarafından görüldüğünü (bln) / bilmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

Tramvaya binerken (z) / Şinasi tarafından (z) / görüldüğünü (y) : sıfat-fiil grubu

Tramvaya (yt) / binerken (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

son (s) / ihtilâf (i) : sıfat tamlaması

bir kıskançlık meselesinden (i) / ibaret (çe) : edat grubu

bir (s) / kıskançlık meselesi (i) : sıfat tamlaması

kıskançlık (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hâlâ Macit'le randevusunu gizlemek için anî bir davet karşısında kaldığını iddia ediyordu. Şinasi kızdı ve öfkesinin zırhları içine kapanarak cevap vermedi.

Neriman devam etti:

Macit'le randevusunu gizlemek (i) / için (çe) : edat grubu

Macit'le randevusunu (bln) / gizlemek (y) : isim-fiil grubu

anî bir davet karşısında (z) / kaldığını (y) : sıfat-fiil grubu

anî bir davet (ty) / karşısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

anî (s) / bir davet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / davet (i) : sıfat tamlaması

iddia (i) / et- (yf) : birleşik fiil

öfkesinin zırhları içine (yt) / kapanarak (y) : zarf-fiil grubu

öfkesinin zırhları (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

öfkesinin (ty) / zırhları (tn) : belirtili isim tamlaması

cevap (i) / ver- (yf) : birleşik fiil

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Sen öylesin zaten! Çok konuşmazsın, kendi kendine kurarsın, anlatmazsın, anlatılırsa dinlemezsin, kendinden başkalarına güç inanırsın. İnat!

Neriman yan gözle Şinasi'ye baktı. Mektepten çıktıklarından beri yüzünde ve yürüyüşünde hiçbir fark yoktu. Öne eğilmiş, sakın görünen bir baş ve sakın adımlar.

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

kendinden (i) / başka (i) : edat grubu

yan göz (i) / ile (çe) : edat grubu

yan (s) / göz (i) : sıfat tamlaması

Mektepten çıktıklarından (i) / beri (çe) : edat grubu

Yüz (i) / ve (be) / yürüyüş (i) : bağlama grubu

hiçbir (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Öne eğilmiş, sakın görünen (s) / bir baş ve sakın adımlar (i) : sıfat tamlaması

bir baş (i) / ve (be) / sakın adımlar (i) : bağlama grubu

Öne (yt) / eğilmiş (y) : sıfat-fiil grubu

sakin (z) / görünen (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

sakin (s) / adımlar (i) : sıfat tamlaması

Neriman tekrar etti.

— **İnat!**

Mutad yollardan Süleymaniye'ye doğru saptılar. Buralardan her gün geçtikleri için, itiyat, maziye hatırlamalarına mani olurdu;

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Mutad (s) / yollar (i) : sıfat tamlaması

Süleymaniye'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

Buralardan her gün geçtikleri için (z) / maziye (bln) / hatırlamalarına (y) : isim-fiil grubu

Buralardan her gün geçtikleri (i) / için (çe) : edat grubu

Buralardan (yt) / her gün (z) / geçtikleri (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

mani (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

fakat ne zamandan beri geçmedikleri bu yollara girer girmez, uzun müddet kapalı kalmış, hatıralarla dolu bir evin eşliğinden içeriye ilk adımlarını atmış gibi, ikisinde de, maziye ait intibalar bir anda uyandı.

ne zamandan beri geçmedikleri bu yollara (yt) / girer girmez (y) : zarf-fiil grubu

ne zamandan beri geçmedikleri (s) / bu yollar (i) : sıfat tamlaması

ne zamandan beri (z) / *geçmedikleri* (y) : sıfat-fiil grubu

ne zamandan (i) / *beri* (çe) : edat grubu

ne (s) / *zaman* (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / *yollar* (i) : sıfat tamlaması

girer (f) / *girmez* (f) : tekrar grubu

uzun müddet kapalı kalmış (i) / *hatıralarla dolu bir evin eşiğinden içeriye ilk adımlarını atmış* (i) / *gibi* (çe) : edat grubu

uzun müddet kapalı kalmış, hatıralarla dolu bir evin eşiğinden içeriye (yt) / *ilk adımlarını* (bln) / *atmış* (y) : zarf-fiil grubu

uzun müddet kapalı kalmış, hatıralarla dolu bir evin (ty) / *eşiği* (tn) : belirtili isim tamlaması

uzun müddet kapalı kalmış (s) / *hatıralarla dolu* (s) / *bir ev* (i) : sıfat tamlaması

uzun müddet (z) / *kapalı* (z) / *kalmış* (y) : sıfat-fiil grubu

uzun (s) / *müddet* (i) : sıfat tamlaması

hatıralarla (i) / *dolu* (i) : kısaltma grubu

bir (s) / *ev* (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / *adımlar* (i) : sıfat tamlaması

maziye ait (s) / *intibalar* (i) : sıfat tamlaması

maziye (i) / *ait* (çe) : edat grubu

bir (s) / *an* (i) : sıfat tamlaması

intibalar (i) / *uyan-* (f) : birleşik fiil

İkisi de hissettiler ki şu birkaç günlük ayrılık içinde, münasebetlerinin tarihi büyük bir devir geçirmişti ve daha üç beş ay evvelki hatıralar bile senelerce uzak bir maziye ait gibi görünüyorlardı.

his (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

şu birkaç günlük ayrılık (ty) / *içi* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

şu (s) / *birkaç günlük ayrılık* (i) : sıfat tamlaması

birkaç günlük (s) / *ayrılık* (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / *günlük* (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / *kaç* (i) : sıfat tamlaması

münasebetlerinin (ty) / *tarihi* (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük (s) / bir devir (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / devir (i) : sıfat tamlaması
daha üç beş ay evvelki (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması
daha üç beş ay (i) / evvel (çe) : edat grubu
daha (s) / üç beş ay (i) : sıfat tamlaması
üç beş (s) / ay (i) : sıfat tamlaması
üç (i) / beş (i) : tekrar grubu
senelerce uzak bir maziye ait (i) / gibi (çe) : edat grubu
senelerce uzak bir maziye (i) / ait (çe) : edat grubu
senelerce uzak (s) / bir mazi (i) : sıfat tamlaması
senelerce (i) / uzak (i) : kısaltma grubu
bir (s) / mazi (i) : sıfat tamlaması

Aşk meselelerinde zamana ait ölçülerin içimizde ne garip farklarla değiştiğini sezdiler.

Aşk (ty) / meseleleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
zamana ait ölçülerin (ty) / içimizde ne garip farklarla değiştiği (tn) : belirtili isim tamlaması
içimizde (yt) / ne garip farklarla (z) / değiştiği (y) : sıfat-fiil grubu
zamana ait (s) / ölçüler (i) : sıfat tamlaması
zamana (i) / ait (çe) : edat grubu
ne garip farklar (i) / ile (çe) edat grubu
ne garip (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması
ne (s) / garip (i) : sıfat tamlaması

Daha iki üç ay evvel gördükleri bu yollardan senelerce geçmemiş gibiydi.

iki üç ay evvel gördükleri bu yollardan senelerce geçmemiş (i) / gibi (çe) : edat grubu
iki üç ay evvel gördükleri bu yollardan (yt) / senelerce (z) / geçmemiş (y) : sıfat-fiil grubu
iki üç ay evvel gördükleri (s) / bu yollar (i) : sıfat tamlaması
iki üç ay evvel (z) / gördükleri (y) : sıfat-fiil grubu
iki üç ay (i) / evvel (çe) : edat grubu

iki üç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

iki (i) / üç (i) : tekrar grubu

bu (s) / yollar (i) : sıfat tamlaması

İkisini o gün buluşturan meseleyi bir an için unutarak yürüyorlardı. Karanlık, harap ve dar olan sokağa saptılar. Sağ kolda bir tek, büyük, tahini boyalı, tahta konak vardı;

İkisini o gün buluşturan meseleyi (bln) / bir an için (z) / unutarak (y) : zarf-fiil grubu

İkisini o gün buluşturan (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

İkisini (bln) / o gün (z) / buluşturan (y) : sıfat-fiil grubu

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bir an (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Karanlık (s) / harap ve dar olan (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

harap ve dar (z) / olan (y) : sıfat-fiil grubu

harap (i) / ve (be) / dar (i) : bağlama grubu

Sağ (s) / kol (i) : sıfat tamlaması

bir tek (s) / büyük (s) / tahini boyalı (s) / tahta konak (i) : sıfat tamlaması

tahta (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tek (i) : sıfat tamlaması

tahini (i) / boyalı (i) : kısaltma grubu

ileri doğru çıkan şahnişi, kargısında bir yıkık duvar üstünden sokağa doğru eğilen büyük bir ağacın dallarına o kadar yaklaşıyordu ki havayı kapatıyor ve sokağı bir tünel gibi karartıyordu.

ileri doğru çıkan (s) / şahnişi (i) : sıfat tamlaması

ileri doğru (z) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu

ileri (i) / doğru (çe) : edat grubu

kargısında bir yıkık duvar üstünden sokağa doğru eğilen büyük bir ağacın (ty) / dalları (tn) : belirtili isim tamlaması

kargısında bir yıkık duvar üstünden sokağa doğru eğilen (s) / büyük bir ağaç (i) : sıfat tamlaması

kargısında bir yıkık duvar üstünden (yt) / sokağa doğru (z) / eğilen (y) : sıfat-fiil grubu

kargısında bir yıkık duvar (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / yıkık duvar (i) : sıfat tamlaması

yıkık (s) / duvar (i) : sıfat tamlaması

sokağa (i) / doğru (çe) : edat grubu

büyük (s) / bir ağaç (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ağaç (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir tünel (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / tünel (i) : sıfat tamlaması

Bu, eski bir konaktı, her tarafı çarpılmış, pencereleri mustatillerinin intizamını kaybetmiş, saçaklarından bazı tahtalar ve çinkolar sarkmış, kaplamalarında bazı yarıklar peyda olmuş, çöküvermeye hazır ve üç yaşında bir çocuk tarafından itilse yıkılacak gibi görünen son derece viran bir konak.

eski (s) / bir konak (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

her tarafı çarpılmış (s) / pencereleri mustatillerinin intizamını kaybetmiş (s) / saçaklarından bazı tahtalar ve çinkolar sarkmış (s) / kaplamalarında bazı yarıklar peyda olmuş (s) / çöküvermeye hazır ve üç yaşında bir çocuk tarafından itilse yıkılacak gibi görünen (s) / son derece viran bir konak (i) : sıfat tamlaması

her tarafı (ö) / çarpılmış (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

pencereleri (ö) / mustatillerinin intizamını (bln) / kaybetmiş (y) : sıfat-fiil grubu

mustatillerinin (ty) / intizamı (tn) : belirtili isim tamlaması

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

saçaklarından (yt) / bazı tahtalar ve çinkolar (ö) / sarkmış (y) : sıfat-fiil grubu

bazı (s) / tahtalar ve çinkolar (i) : sıfat tamlaması

tahtalar (i) / ve (be) / çinkolar (i) : bağlama grubu

kaplamalarında (yt) / bazı yarıklar (ö) / peyda olmuş (y) : sıfat-fiil grubu

bazı (s) / yarıklar (i) : sıfat tamlaması

peyda (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

çöküvermeye hazır ve üç yaşında bir çocuk tarafından itilse yıkılacak gibi (z) / görünen (y) : sıfat-fiil grubu

çöküvermeye hazır (i) / ve (be) / üç yaşında bir çocuk tarafından itilse yıkılacak gibi görünen (i) : bağlama grubu

çöküvermeye (i) / hazır (i) : kısaltma grubu

üç yaşında bir çocuk (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

üç yaşında (s) / bir çocuk (i) : sıfat tamlaması

üç (s) / yaş (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çocuk (i) : sıfat tamlaması

çök- (f) / -ü-ver- (yf) : birleşik fiil

yıkılacak (i) / gibi (çe) : edat grubu

son derece (s) / viran bir konak (i) : sıfat tamlaması

son (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

viran (s) / bir konak (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

Neriman ve Şinasi, hiçbir gün, bu konağın kapısının açıldığını görmediler.

Neriman (i) / ve (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu

hiçbir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

bu konağın kapısının (ty) / açıldığı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu konağın (ty) / kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

Senelerden beri önünden geçtikleri bu binanın içinde ne bir ayak sesi, ne bir gürültü, ne bir pencere açılıp kapanması, ne bir öksürük...

Senelerden beri önünden geçtikleri bu binanın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Senelerden beri önünden geçtikleri (s) / bu bina (i) : sıfat tamlaması

Senelerden beri (z) / önünden (yt) / geçtikleri (y) : sıfat-fiil grubu

Senelerden (i) / beri (çe) : edat grubu

bu (s) / bina (i) : sıfat tamlaması

ne (be) / bir ayak sesi (i) / ne (be) / bir gürültü (i) / ne (be) / bir pencere açılıp kapanması (i) / ne (be) / bir öksürük (i) : bağlama grubu

bir (s) / ayak sesi (i) : sıfat tamlaması

ayak (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / gürültü (i) : sıfat tamlaması

bir pencere (ö) / açılıp kapanması (y) : isim-fiil grubu

açılıp (f) / kapan (f) : tekrar grubu

bir (s) / pencere (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / öksürük (i) : sıfat tamlaması

Hiçbir şey duymadılar. En alt kattaki mutfak ve kömürlük pencerelerine tel kaplanmıştı ve üstündeki örümcek ağları hiçbir gün temizlenmemişti.

Hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

En alt kattaki (s) / mutfak ve kömürlük pencereleri (i) : sıfat tamlaması

En (s) / alt kat (i) : sıfat tamlaması

alt (s) / kat (i) : sıfat tamlaması

mutfak ve kömürlük (ty) / pencereleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mutfak (i) / ve (be) / kömürlük (i) : bağlama grubu

üstündeki (s) / örümcek ağları (i) : sıfat tamlaması

örümcek (ty) / ağları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hiçbir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Neriman ve Şinasi bu pencerelerden bakarlar ve koyu bir karanlıktan başka hiç bir şey görmeye muvaffak olamazlardı.

Neriman (i) / ve (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu

bu (s) / pencereler (i) : sıfat tamlaması

koyu bir karanlıktan başka hiç bir şey (bsn) / görmeye (y) : isim-fiil grubu

koyu bir karanlıktan başka (s) / hiç bir şey (i) : sıfat tamlaması

koyu bir karanlıktan (i) / başka (çe): edat grubu

koyu (s) / bir karanlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / karanlık (i) : sıfat tamlaması

hiç bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Perdeleri yerinde duran bu konakta insan var mıydı? Varsa kim, kimler? Merak ettikleri, keşfedemedikleri bu hakikati muhayyelleriyle tamamlıyorlar, birçok şeyler tasarlıyorlardı.

Perdeleri yerinde duran (s) / bu konak (i) : sıfat tamlaması

Perdeleri (ö) / yerinde (yt) / duran (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

Merak ettikleri (s) / keşfedemedikleri (s) / bu hakikat (i) : sıfat tamlaması

Merak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

keşif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / hakika (i) : sıfat tamlaması t

birçok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Meselâ, bu konakta, ihtiyar ve meyus bir adam, hiç kimse ile temas etmeden, tek başına yaşıyor ve ölümünü bekliyor.

bu (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar ve meyus (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (i) / ve (be) / meyus (i) : bağlama grubu

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

hiç kimse ile (z) / temas etmeden (y) : zarf-fiil grubu

hiç kimse (i) / ile (çe) : edat grubu

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

temas (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tek (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

Çok görgülü bir adamdır, sabırlı bir adamdır, dindar bir adamdır, iyi bir adamdır;

Çok görgülü (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

Çok (s) / görgülü (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

sabırlı (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

dindar (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

iyi (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

solgun bir yüzü, çukura kaçmış nemli ve fersiz gözleri, uzun bir beyaz sakalı vardır, kılsız ve çıplak başına geçirdiği takkesi dümdüz ve buruşuksuzdur;

solgun (s) / bir yüz (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

çukura kaçmış (s) / nemli ve fersiz gözler (i) : sıfat tamlaması

çukura (yt) / kaçmış (y) : sıfat-fiil grubu

nemli ve fersiz (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

nemli (i) / ve (be) / fersiz (i) : bağlama grubu

uzun (s) / bir beyaz sakal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / beyaz sakal (i) : sıfat tamlaması

beyaz (s) / sakal (i) : sıfat tamlaması

kılsız ve çıplak başına geçirdiği (s) / takke (i) : sıfat tamlaması

kılsız ve çıplak başına (yt) / geçirdiği (y) : sıfat-fiil grubu

kılsız ve çıplak (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

kılsız (i) / ve (be) / çıplak (i) : bağlama grubu

daima, şahnişin sağ tarafındaki pencerenin arkasında oturur ve teşbih çeker; dudakları daima hafif bir dua ile kıpırdar; düşünür, daima düşünür,

şahnişin sağ tarafındaki pencerenin (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması

şahnişin sağ tarafındaki (s) / pencere (i) : sıfat tamlaması

şahnişin (ty) / sağ tarafı (tn) : belirtili isim tamlaması

sağ (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

teşbih (i) / çek- (f) : birleşik fiil
hafif bir dua (i) / ile (çe) : edat grubu
hafif (s) / bir dua (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / dua (i) : sıfat tamlaması

fakat muayyen bir insan veya bir işle zihni meşgul değildir; hep bütün dünyaya, bütün insanlara, Allah'a ve ölüme ait umumî fikirleri vardır;

muayyen bir insan veya bir iş (i) / ile (çe) : edat grubu
muayyen (s) / bir insan veya bir iş (i) : sıfat tamlaması
bir insan (i) / veya (be) / bir iş (i) : bağlama grubu
bir (s) / insan (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / iş (i) : sıfat tamlaması
bütün dünyaya, bütün insanlara, Allah'a ve ölüme ait (s) / umumî fikirler (i) : sıfat tamlaması
bütün dünyaya (i) / bütün insanlara (i) / Allah'a ve ölüme (i) / ait (çe) : edat grubu
bütün (s) / dünya (i) : sıfat tamlaması
bütün (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması
Allah'a (i) / ve (be) / ölüme (i) : bağlama grubu
umumî (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

sokakta bir ayak sesi duyunca başımı titreye titreye pencereye doğru uzatır, kafes deliklerinden bakar, birbirlerine sokularak yürüyen Şinasi ile Neriman'ı görür ve onların daha fazla mes'ut olması için gözlerini kapar, dua eder.

sokakta (z) / bir ayak sesi (bsn) / duyunca (y) : zarf-fiil grubu
bir (s) / ayak sesi (i) : sıfat tamlaması
ayak (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
titreye (i) / titreye (i) : tekrar grubu
pencereye (i) / doğru (çe) : edat grubu
kafes (ty) / delikleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
birbirlerine sokularak yürüyen (s) / Şinasi ile Neriman (i) : sıfat tamlaması
birbirlerine (yt) / sokularak (z) / yürüyen (y) : sıfat-fiil grubu
onların daha fazla mes'ut olması (i) / için (çe) : edat grubu

onların (ty) / daha fazla mes'ut olması (tn) : belirtili isim tamlaması

daha fazla (z) / mes'ut olması (y) : isim-fiil grubu

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

mes'ut (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

dua (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman ve Şinasi, bu tahini boyalı konağın önünden her geçişlerinde, pencerede oturan ihtiyara ait efsaneye öyle hakikat unsurları ilâve ediyorlardı ki,

Neriman (i) / ve (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu

bu tahini boyalı konağın önünden (yt) / her (z) / geçişlerinde (y) : isim-fiil grubu

bu tahini boyalı konağın (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

bu tahini boyalı (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / tahini boyalı (i) : sıfat tamlaması

tahini (i) / boyalı (i) : kısaltma grubu

pencerede oturan ihtiyara ait (s) / efsane (i) : sıfat tamlaması

pencerede oturan ihtiyara (i) / ait (çe) : edat grubu

pencerede oturan (s) / ihtiyar (i) : sıfat tamlaması

pencerede (yt) / oturan (y) : sıfat-fiil grubu

öyle (s) / hakikat unsurları (i) : sıfat tamlaması

hakikat (ty) / unsurları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

çok tahayyül edilen her şey gibi, bu hayal de hakikî ve müşahhas bir varlık haline geliyor, muhayyelenin dışında canlanmak ve yaşamak istidadı gösteriyordu.

çok tahayyül edilen her şey (i) / gibi (çe) : edat grubu

çok tahayyül edilen (s) / her şey (i) : sıfat tamlaması

çok (z) / tahayyül edilen (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

tahayyül (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / hayal (i) : sıfat tamlaması

hakikî ve müşahhas bir varlık haline (i) / gel- (yf) : birleşik fiil

hakikî ve müşahhas bir varlık (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hakikî ve müşahhas (s) / bir varlık (i) : sıfat tamlaması

hakikî (i) / ve (be) / müşahhas (i) : bağlama grubu

bir (s) / varlık (i) : sıfat tamlaması

muhayyelenin dışında canlanmak ve yaşamak (ty) / istidadı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

muhayyelenin dışında canlanmak (i) / ve (be) / yaşamak istidadı (i) : bağlama grubu

muhayyelenin dışında (z) / canlanmak ve yaşamak (y) : isim-fiil grubu

muhayyelenin (ty) / dışı (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman ve Şinasi, kafes arkasında, âdeta ihtiyarın beyaz sakalını ve beyaz takkesini görür gibi oluyorlardı;

Neriman (i) / ve (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu

kafes (ty) / arkası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ihtiyarın (ty) / beyaz sakalı ve beyaz takkesi (tn) : belirtili isim tamlaması

beyaz sakal (i) / ve (be) / beyaz takke (i) : bağlama grubu

beyaz (s) / sakal (i) : sıfat tamlaması

beyaz (s) / takke (i) : sıfat tamlaması

görür gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

görür (i) / gibi (çe) : edat grubu

"Bize bakıyor!" diyorlar, birbirine sokularak şahnişin altına doğru kaçıyorlardı, sonra bir hayale karşı bir an duydukları esaretin tuhaflığını hissederek gülüşüyorlardı ve bu âni sevinç içinde kucaklaşıyorlardı.

birbirine (z) / sokularak (y) : zarf-fiil grubu

şahnişin altına (i) / doğru (çe) : edat grubu

şahnişin (ty) / altı (tn): belirtili isim tamlaması

bir hayale karşı bir an duydukları esaretin tuhaflığını (bln) / hissederek (y) : zarf-fiil grubu

bir hayale karşı bir an duydukları esaretin (ty) / tuhaflığı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir hayale karşı bir an duydukları (s) / esaret (i) : sıfat tamlaması

bir hayale karşı (z) / bir an (z) / duydukları (y) : sıfat-fiil grubu

bir hayale (i) / karşı (çe) : edat grubu

bir (s) / hayal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bu âni sevinç (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / âni sevinç (i) : sıfat tamlaması

âni (s) / sevinç (i) : sıfat tamlaması

Neriman, Şinasi'yi tanıdığının ikinci senesi, ilk defa bu sokakta, şahnişin altında gözlerini kapayarak ve kızararak dudaklarını ona uzatmıştı.

Şinasi'yi tanıdığının (ty) / ikinci senesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi'yi (bln) / tanıdığının (y) : sıfat-fiil grubu

ikinci (s) / sene (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

şahnişin (ty) / altı (tn) : belirtili isim tamlaması

gözlerini (bln) / kapayarak ve kızararak (y) : zarf-fiil grubu

kapayarak (i) / ve (be) / kızararak (i) : bağlama grubu

İlk defa orada, ana ve baba okşamalarına az benzeyen bir kucak içinde, esrarlı ve yeni lezzetlere doğru koştu.

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

ana ve baba okşamalarına az benzeyen bir kucak (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ana ve baba okşamalarına az benzeyen (s) / bir kucak (i) : sıfat tamlaması

ana ve baba okşamalarına (yt) / az (z) / benzeyen (y) : sıfat-fiil grubu

ana ve baba (ty) / okşamaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ana (i) / ve (be) / baba (i) : bağlama grubu

bir (s) / kucak (i) : sıfat tamlaması

esrarlı ve yeni lezzetlere (i) / doğru (çe) : edat grubu

esrarlı ve yeni (s) / lezzetler (i) : sıfat tamlaması

esrarlı (i) / ve (be) / yeni (i) : bağlama grubu

Ve bu, senelerce böyle devam etti. O gün belki ilk defa, büyük tahini boyalı evin önünden, birbirlerine uzak durarak geçtiler.

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

O (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

büyük tahini boyalı evin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük (s) / tahini boyalı ev (i) : sıfat tamlaması

tahini boyalı (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

tahini (i) / boyalı (i): kısaltma grubu

birbirlerine (yt) / uzak (z) / durarak (y) : zarf-fiil grubu

Tam kapının önünde yürürlerken Neriman'ın içine garip bir his gelmişti, evin içinde bir ayak sesi duyar gibi olmuştu;

kapının önünde (yt) / yürürlerken (y) : zarf-fiil grubu

kapının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

garip (s) / bir his (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / his (i) : sıfat tamlaması

evin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / ayak sesi (i) : sıfat tamlaması

ayak (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

duyar gibi (i) / ol-(yf): birleşik fiil

duyar (i) / gibi (çe) : edat grubu

sonra kapının açıldığını zannetti ve eşiğin üstünde, sanki ihtiyarın hayalini gördü:

Gene elinde tesbihi vardı; bu sefer, yüzü de sakalı ve takkesi gibi bembeyazdı;

derin, kederli ve bir hayreti hazmetmeye çalışan gözlerle hemen sormak istiyordu:

kapının (ty) / açıldığı (tn) : belirtili isim tamlaması

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

eşiğin (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

ihtiyarın (ty) / hayali (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

sakalı ve takkesi (i) / gibi (çe) : edat grubu

sakal (i) / ve (be) / takke (i) : bağlama grubu

derin, kederli ve bir hayreti hazmetmeye çalışan gözler (i) / ile (çe) : edat grubu

derin (s) / kederli ve bir hayreti hazmetmeye çalışan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

kederli ve bir hayreti (bln) / hazmetmeye çalışan (y) : zarf-fiil grubu

hazmetmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

kederli (i) / ve (be) / bir hayret (i) : bağlama grubu

bir (s) / hayret (i) : sıfat tamlaması

sormak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

— **Ne oldu, çocuklar, size ne oldu?**

Bu hızlı tahayyül içinde Neriman ürperdi ve Şinasi'ye doğru sokuldu. Şinasi de ona hafifçe yaklaşmıştı. Fakat sokak bitti. Şinasi derhal biraz evvelki halini almıştı. Gene birbirlerinden uzaklaştılar.

Bu hızlı tahayyül (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / hızlı tahayyül (i) : sıfat tamlaması

hızlı (s) / tahayyül (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

biraz evvelki (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

hal (i) / al- (f) : birleşik fiil

İkisine de mazi hâkimdi. Hep geçen günleri düşünerek yürüyorlardı. Bir kibrit alevinin muvakkat ışığında görünüp kaybolan eşya gibi, birçok hatıralar parlayıp söniyordu.

Hep (z) / geçen günleri (bln) / düşünerek (y) : zarf-fiil grubu

geçen (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

Bir kibrit alevinin muvakkat ışığında görünüp kaybolan eşya (i) / gibi (çe) : edat grubu

Bir kibrit alevinin muvakkat ışığında görünüp kaybolan (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

Bir kibrit alevinin muvakkat ışığında (yt) / görünüp kaybolan (y) : sıfat-fiil grubu

görünüp (f) / kaybol- (f) : tekrar grubu

kayıp (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bir kibrit alevinin (ty) / muvakkat ışığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Bir (s) / kibrit alevi (i) : sıfat tamlaması

kibrit (ty) / alevi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

muvakkat (s) / ışık (i) : sıfat tamlaması

parlayıp (f) / sön- (f) : tekrar grubu

birçok (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Şinasi bu hatıralara dalarken, her vagonunun penceresinde bildik bir baş gülümseyen şimendifer katarının hızla geçmesi karşısındaki hissi duyuyordu:

bu hatıralara (yt) / dalarken (y) : zarf-fiil grubu

bu (s) / hatıralar (i) : sıfat tamlaması

her vagonunun penceresinde bildik (s) / bir baş (i) : sıfat tamlaması

her vagonunun penceresinde (yt) / bildik (y) : sıfat-fiil grubu

her vagonunun (ty) / penceresi (tn) : belirtili isim tamlaması

her (s) / vagon (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

gülümseyen şimendifer katarının hızla geçmesi karşısındaki (s) / his (i) : sıfat tamlaması

gülümseyen şimendifer katarının (ty) / hızla geçmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

gülümseyen (s) / şimendifer katarı (i) : sıfat tamlaması

şimendifer (ty) / katarı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hızla (z) / geçmesi (y) : isim-fiil grubu

his (i) / duy- (yf) : birleşik fiil

Bu bildikler, çoğu aziz dostlar ve hep aziz dostlar, mendil sallayarak uzaklaşıyorlardı. Ve bir daha dönmek üzere uzaklaşıyorlardı. Mercan tarafına doğru yürüdüler.

Bu (s) / bildikler (i) : sıfat tamlaması

çoğu aziz dostlar (i) / ve (be) / hep aziz dostlar (i) : bağlama grubu

aziz (s) / dostlar (i) : sıfat tamlaması

hep (s) / aziz dostlar (i) : sıfat tamlaması

mendil (bsn) / sallayarak (y) : zarf-fiil grubu

bir daha dönmek (i) / üzere (çe) : edat grubu

bir daha (z) / dönmek (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Mercan tarafına (i) / doğru (çe) : edat grubu

Mercan (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi birdenbire durdu:

—Peki... dedi, bir şey soracağım. Neriman bu teklifi ümit ile karşıladı. Sorulacak soruların her şeyi tamir edecek bir cevap yolu açacağından adeta emindi. Mesut günlerindeki tebessümü hatırlamaya ve taklit etmeye çalışarak:

— Sor dedi.

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / teklif (i) : sıfat tamlaması

Sorulacak soruların (ty) / her şeyi tamir edecek bir cevap yolu açacağı (tn) : belirtili isim tamlaması

Sorulacak (s) / sorular (i) : sıfat tamlaması

her şeyi tamir edecek bir cevap yolu (bsn) / açacağı (y) : sıfat-fiil grubu

her şeyi tamir edecek (s) / bir cevap yolu (i) : sıfat tamlaması

her şeyi (bln) / tamir edecek (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

tamir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / cevap yolu (i) : sıfat tamlaması

cevap (ty) / yolu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Mesut günlerindeki tebessümü (bln) / hatırlamaya ve taklit etmeye çalışarak (y) : zarf-fiil grubu

Mesut günlerindeki (s) / tebessüm (i) : sıfat tamlaması

Mesut (s) / günler (i) : sıfat tamlaması

hatırlamaya (i) / ve (be) / taklit etmeye (i) : bağlama grubu

hatırlamaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

taklit etmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

taklit (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi, aklına gelen sayısız birçok suallerin hücumu altında boğulmaktan kurtulmaya çalışır gibi durdu, düşündü, seçti ve sordu:

aklına gelen sayısız birçok suallerin hücumu altında boğulmaktan kurtulmaya çalışır (i) / gibi (çe) : edat grubu

aklına gelen sayısız birçok suallerin hücumu altında (z) / boğulmaktan (yt) / kurtulmaya çalışır (y) : sıfat-fiil grubu

kurtulmaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

aklına gelen sayısız birçok suallerin hücumu altında (yt) / boğulmaktan (y) : isim-fiil grubu

aklına gelen sayısız birçok suallerin hücumu (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

aklına gelen sayısız birçok suallerin (ty) / hücumu (tn) : belirtili isim tamlaması

aklına gelen (s) / sayısız birçok sualler (i) : sıfat tamlaması

aklına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

sayısız (s) / birçok sualler (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / sualler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

çalışır gibi (i) / dur- (yf) : birleşik fiil

çalışır (i) / gibi (i) : edat grubu

—Niçin, sen artık dünkü sen değilsin? Niçin, biz bugün ikimiz de kıymetli bir şey kaybetmiş gibiyiz?

—Niçin bugünün düne benzemiyor? Niçin dünkü gibi rahat adımlar atamıyorsun?

Niçin böyle oldun?

dünkü (s) / sen (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

kıymetli bir şey kaybetmiş (i) / gibi (çe) : edat grubu

kıymetli bir şey (bsn) / kaybetmiş (y) : sıfat-fiil grubu

kıymetli (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

dünkü gibi (s) / rahat adımlar (i) : sıfat tamlaması

dünkü (i) / gibi (çe) : edat grubu

rahat (s) / adımlar (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin sesinde öfke ile sevgi. Neriman daha basit bir sual beklemişti.

Şinasi'nin (ty) / sesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Öfke (i) / ile (be) / sevgi (i) : bağlama grubu

daha basit (s) / bir sual (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / basit (i) : sıfat tamlaması

basit (s) / bir sual (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki farkın uyandırdığı komik duygusu geçinceye kadar şaşkın durdu, sonra düşünmeye başladı. Onun da aklına sayısız cevaplar geliyordu.

Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki farkın uyandırdığı komik duygusu geçinceye (i) / kadar (çe) : edat grubu

Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki farkın uyandırdığı komik duygusu (ö) / geçinceye (y) : zarf-fiil grubu

Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki farkın uyandırdığı (s) / komik duygu (i) : sıfat tamlaması

Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki farkın (ty) / uyandırdığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Kendi tahmini ile bu sualler arasındaki (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

Kendi tahmini ile bu sualler (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Kendi tahmini (i) / ile (be) / bu sualler (i) : bağlama grubu

Kendi (s) / tahmini (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / sualler (i) : sıfat tamlaması

komik (s) / duygu (i) : sıfat tamlaması

düşünmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Onun (ty) / aklı (tn) : belirtili isim tamlaması

sayısız (s) / cevaplar (i) : sıfat tamlaması

aklına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Fakat hepsini ayrı ayrı teftiş etmeden o da söylemek istemedi. Yan gözle Şinasi'ye baktı. O, Neriman'ın cevap vermekte gecikmesinden mağrur gibiydi.

hepsini (bln) / ayrı ayrı (z) / teftiş etmeden (y) : zarf-fiil grubu

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu

teftiş (i) / et- (yf) : birleşik fiil

söylemek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Yan göz (i) / ile (çe) : edat grubu

Yan (s) / göz (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / cevap vermekte gecikmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

cevap vermekte (yt) / gecikmesi (y) : isim-fiil grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

mağrur (i) / gibi (çe) : edat grubu

Öne eğilmiş başı derece derece kalkıyor ve sanki gurur ile aynı seviyede yükseliyordu. Neriman bu kadarına tahammül edemedi. Kendi kendine cevap veriyordu: "Niçin mi?"

Öne eğilmiş (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

Öne (yt) / eğilmiş (y) : sıfat-fiil grubu

derece (i) / derece (i) : tekrar grubu

aynı (s) / seviye (i) : sıfat tamlaması

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

tahammül (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Çünkü, artık ben bir Fatih kızı olmak istemiyorum, anlıyor musun? Böyle yaşamaktan nefret ediyorum, eskilikten nefret ediyorum, yeniyi ve güzeli istiyorum, anlıyor musun?

bir (s) / Fatih kızı (i) : sıfat tamlaması

Fatih (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

olmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Böyle (z) / yaşamaktan (y) : isim-fiil grubu

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

yeni (i) / ve (be) / güzel (i) : bağlama grubu

Eski ve yırtık ve pis ve iğrenç bir elbiseyi üstümden atar gibi bu hayattan ayrılmak, çıkmak istiyorum.

Eski ve yırtık ve pis ve iğrenç bir elbiseyi üstümden atar (i) / gibi (çe) : edat grubu

Eski ve yırtık ve pis ve iğrenç bir elbiseyi (bln) / üstümden (yt) / atar (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

Eski ve yırtık ve pis ve iğrenç (s) / bir elbise (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / elbise (i) : sıfat tamlaması

Eski (i) / ve (be) / yırtık (i) / ve (be) / pis (i) / ve (be) / iğrenç bir elbise (i) : bağlama grubu

ayrılmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

çıkmaq (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

İhtiyar adam, bozuk sokak, salaşpur ev, gıy gıy, hey hey, ezan, helvacı... Bıktım artık, ben başka şeyler istiyorum, başka, bambaşka, anlamıyor musun?" Fakat bunların hiçbirini söyleyemedi ve cevap için Şinasi'nin tahammül edebileceği azamî müddet geçti.

İhtiyar (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

bozuk (s) / sokak (i) : sıfat tamlaması

salaşpur (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

gıy (i) / gıy (i) : tekrar grubu

hey (i) / hey (i) : tekrar grubu

başka (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

bunların (ty) / hiçbirini (tn) : belirtili isim tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

cevap için Şinasi'nin tahammül edebileceği (s) / azamî müddet (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / için (çe) : edat grubu

Şinasi'nin (ty) / tahammül edebileceği (tn) : belirtili isim tamlaması
tahammül (i) / et- (yf) : birleşik fiil
et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil
azamî (s) / müddet (i) : sıfat tamlaması

Şinasi, müşfik bir ses perdesiyle örtmeye çalıştıkça, Neriman'a daha fazla tesir eden gururunu gizlemek için gayret göstererek devam etti:

müşfik bir ses perdesiyle (z) / örtmeye çalıştıkça (y) : zarf-fiil grubu
müşfik bir ses perdesi (i) / ile (çe) : edat grubu
müşfik (s) / bir ses perdesi (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / ses perdesi (i) : sıfat tamlaması
ses (ty) / perdesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
örtmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil
Neriman'a daha fazla tesir eden gururunu gizlemek (i) / için (çe) : edat grubu
Neriman'a daha fazla tesir eden gururunu (bln) / gizlemek (y) : isim-fiil grubu
Neriman'a daha fazla tesir eden (s) / gurur (i) : sıfat tamlaması
Neriman'a (yt) / daha fazla (z) / tesir eden (y) : sıfat-fiil grubu
daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması
tesir (i) / et- (yf) : birleşik fiil
gayret (i) / göster- (f) : birleşik fiil
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Sen eskiden... eskiden dediğim, bundan daha birkaç ay evvel ne sade kızdın, ne sade! Hoş gene bugünkü heveslerin vardı. Ama onları meydana dökmüyordun. Bugün ne kadar fark ettin.

bundan daha birkaç ay (i) / evvel (çe) : edat grubu
birkaç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması
ne sade (s) / kız (i) : sıfat tamlaması
ne (s) / sade (i) : sıfat tamlaması
bugünkü (s) / hevesler (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
meydana (i) / dök- (f) : birleşik fiil

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

fark (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Biliyor musun? Herkes söylüyor Neriman! Sen de açık söyle, açık! Ben senin ne istediğini biliyorum. Neriman korku ile sordu:

— Ne istiyorum ben? Şinasi derhal cevap verdi:

—Sen... dedi, iki gözüm Neriman, sen fokstrot oynamak istiyorsun ve iyi bir kavalye. Onu da bulmuşsun.

Senin (ty) / ne istediğini (tn) : belirtili isim tamlaması

korku (i) / ile (çe) : edat grubu

Cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

iki gözüm (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / göz (i) : sıfat tamlaması

fokstrot oynamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

fokstrot (i) / oyna- (f) : birleşik fiil

iyi (s) / bir kavalye (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kavalye (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin sesinde ne kin, ne de hattâ sitem vardı; terkinde kayıtsızlık ve istihzadan başka hiçbir unsur keşfedilemeyen bu ses, sözlerinin tesirini çok şiddetli bir dereceye çıkardı ve Neriman'da mücadele kabiliyetini hemen darmadağın etti.

Şinasi'nin (ty) / sesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Ne (be) / kin (i) ne de hattâ (be) / sitem (i) : bağlama grubu

terkinde kayıtsızlık ve istihzadan başka hiçbir unsur keşfedilemeyen (s) / bu ses (i) : sıfat tamlaması

terkinde (yt) / kayıtsızlık ve istihzadan başka hiçbir unsur (ö) / keşfedilemeyen (y) : sıfat-fiil grubu

kayıtsızlık ve istihzadan başka (s) / hiçbir unsur (i) : sıfat tamlaması

kayıtsızlık ve istihzadan (i) / başka (çe) : edat grubu

kayıtsızlık (i) / ve (be) / istihza (i) : bağlama grubu

hiçbir (s) / unsur (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

sözlerinin (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

çok şiddetli (s) / bir derece (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

mücadele (ty) / kabiliyeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

darmadağınık (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ruhî kuvvetleri, kopçaları birdenbire açılan bir esvap gibi ansızın çözülmüştü.

Ruhî (s) / kuvvetler (i) : sıfat tamlaması

kopçaları birdenbire açılan bir esvap (i) / gibi (çe) : edat grubu

kopçaları birdenbire açılan (s) / bir esvap (i) : sıfat tamlaması

kopçaları (ö) / birdenbire (z) / açılan (y) : sıfat-fiil grubu

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

bir (s) / esvap (i) : sıfat tamlaması

çözül- (f) / -ü-ver- (yf) : birleşik fiil

Kendini hemen toplayamazsa başına felâketler gelebilirdi: Gözleri kararabilir, dizleri bükülebilir, yere çökebilir, ağlayabilir, bayılabilir, bir sara nöbetine tutulabilir, çırpınabilir, felce uğrayabilirdi. Bütün bu nevi felâketlerin başlangıcı olan zaaf halini geçiriyordu.

hemen (z) / kendini toplayamazsa (y) : zarf-fiil grubu

kendini (i) / topla- (f) : birleşik fiil

başına felâket (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gel- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

karar- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

bükül- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

çök- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

ağla- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

bayıl- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

tutul- (f) / *-a-bil-* (yf) : birleşik fiil

bir (s) / *sara nöbeti* (i) : sıfat tamlaması

sara (ty) / *nöbeti* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sara nöbetine (i) / *tutul-* (f) : birleşik fiil

çırpın- (f) / *-a-bil-* (yf) : birleşik fiil

felce (i) / *uğra-* (yf) : birleşik fiil

uğra- (f) / *-a-bil-* (yf) : birleşik fiil

Bütün bu nevi felâketlerin başlangıcı olan (s) / *zaaf hali* (i) : sıfat tamlaması

Bütün bu nevi felâketlerin başlangıcı (ö) / *olan* (y) : sıfat-fiil grubu

Bütün bu nevi felâketlerin (ty) / *başlangıcı* (tn) : belirtili isim tamlaması

Bütün (s) / *bu nevi felâketler* (i) : sıfat tamlaması

bu nevi (s) / *felâketler* (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / *nevi* (i) : sıfat tamlaması

zaaf (ty) / *hali* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Sapsarı kesildi. Ona tesir eden şeylerden biri de bu ithamların müthiş üslûbu idi.

Hatta Şinasi'nin söylediği şeylerin hemen hepsini unutmuştu.

Sapsarı (i) / *kesil-* (f) : birleşik fiil

Ona tesir eden şeylerden (i) / *biri* (i) : kısaltma grubu

Ona tesir eden (s) / *şeyler* (i) : sıfat tamlaması

tesir (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

bu ithamların (ty) / *müthiş üslûbu* (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / *ithamlar* (i) : sıfat tamlaması

müthiş (s) / *üslûp* (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin söylediği şeylerin (ty) / *hemen hepsi* (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi'nin söylediği (s) / *şeyler* (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / *söylediği* (tn) : belirtili isim tamlaması

Yalnız bu ses, bu eda, bu kelimesiz ve gayet büyük manalardan mürekkep ses, beyninin soğumuş hücreleri içinde akisler yapıyordu.

bu (s) / *ses* (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / *eda* (i) : sıfat tamlaması

bu kelimesiz ve gayet büyük manalardan mürekkep (s) / ses (i) : sıfat tamlaması
bu kelimesiz (i) / ve (be) / gayet büyük manalardan mürekkep ses (i) : bağlama grubu
bu (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması
gayet büyük manalardan (i) / mürekkep (i): kısaltma grubu
gayet (s) / büyük manalar (i) : sıfat tamlaması
büyük (s) / manalar (i) : sıfat tamlaması
beyninin soğumuş hücreleri (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
beyninin (ty) / soğumuş hücreleri (tn) : belirtili isim tamlaması
soğumuş (s) / hücreler (i) : sıfat tamlaması

Bu düşman tesirini o kadar beğendi ve kıskandı ki aynı silâhla karşılık vermek istiyordu; fakat kendinde bu kuvvetin zerresini bulamadı.

Bu düşman (ty) / tesiri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Bu (s) / düşman (i) : sıfat tamlaması
o (i) / kadar (çe) : edat grubu
aynı silâh (i) / ile (çe) : edat grubu
aynı (s) / silâh (i) : sıfat tamlaması
karşılık vermek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
karşılık (i) / ver- (f) : birleşik fiil
bu kuvvetin (ty) / zerresi (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

İçi çekiliyordu. Yürüyemedi. Önüne baktı. Kendini sıkıyor ve son kuvvetlerini kaçırmamak istiyordu. Müthiş bir gayret içindeydi. Şimdi de yüzüne kan çıkıyordu.

İçi (i) / çekil- (f) : birleşik fiil
Kendini (i) / sık- (f) : birleşik fiil
son (s) / kuvvetler (i) : sıfat tamlaması
kaçırmamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
Müthiş bir gayret (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Müthiş (s) / bir gayret (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / gayret (i) : sıfat tamlaması

yüzüne kan (i) / çık- (yf) : birleşik fiil

Bir anda o kadar kızardı ki Neriman'ın sinir nöbetlerini bilen Şinasi korktu, sözünün tesirini azaltacak bir teselli aradı, geç kaldığını da bildiği için hiçbir şey bulamadı, yalnız Neriman'ın koluna girmek istedi.

Bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

Neriman'ın sinir nöbetlerini bilen (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın sinir nöbetlerini (bln) / bilen (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / sinir nöbetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

sinir (ty) / nöbetleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sözünün tesirini azaltacak (s) / bir teselli (i) : sıfat tamlaması

sözünün tesirini (bln) / azaltacak (y) : sıfat-fiil grubu

sözünün (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / teselli (i) : sıfat tamlaması

teselli (i) / ara- (f) : birleşik fiil

geç kaldığını da bildiği (i) / için (çe) : edat grubu

geç kaldığını da (bln) / bildiği (y) : sıfat-fiil grubu

geç (i) / kal- (f) : birleşik fiil

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / kolu (tn) : belirtili isim tamlaması

girmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Fakat kız kolunu şiddetle çekti ve Şinasi'nin bu zaafından aldığı yeni bir cesaretle dirildi, derin bir nefes aldı ve gözlerini alabildiğine açtı.

Şinasi'nin bu zaafından aldığı (s) / yeni bir cesaret (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin bu zaafından (yt) / aldığı (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi'nin (ty) / bu zaafı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / zaaf (i) : sıfat tamlaması

yeni (s) / bir cesaret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / cesaret (i) : sıfat tamlaması

derin (s) / bir nefes (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nefes (i) : sıfat tamlaması

nefes (i) / al- (yf) : birleşik fiil

gözlerini (i) / aç- (yf) : birleşik fiil

al- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Her tarafı, bilhassa çenesi ve omuzları görünecek kadar titriyordu, iki ellerini de yukarı kaldırdı ve yumruklarını dişlerini sıktı, sıktı, korkunç bir kelime söylemek için, haykırmak ister gibi gerildi ve hiçbir şey söylemeden, olduğu yerde sallandı, Şinasi'nin hemen açılan kollarına baygın düştü.

Her (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

bilhassa çenesi ve omuzları görünecek (i) / kadar (çe) : edat grubu

çenesi ve omuzları (ö) / görünecek (y) : sıfat-fiil grubu

çenesi (i) / ve (be) / omuzları (i) : bağlama grubu

iki (s) / el (i) : sıfat tamlaması

korkunç bir kelime söylemek (i) / için (çe) : edat grubu

korkunç bir kelime (bsn) / söylemek (y) : isim-fiil grubu

korkunç (s) / bir kelime (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

haykırmak ister (i) / gibi (çe) : edat grubu

haykırmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

hiçbir şey (bsn) / söylemeden (y) : zarf-fiil grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

olduğu (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / hemen açılan kolları (tn) : belirtili isim tamlaması

hemen açılan (s) / kollar (i) : sıfat tamlaması

hemen (z) / açılan (y) : sıfat-fiil grubu

baygın (i) / düş- (f) : birleşik fiil

İki yolcunun yardımıyla onu evvelâ bir kahveye taşıdılar. Yüzüne su serpildi. Kendine geldiği vakit büyük bir sinir nöbeti başlamak üzereydi.

İki yolcunun (ty) / yardımı (tn) : belirtili isim tamlaması

İki (s) / yolcu (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / kahve (i) : sıfat tamlaması
Kendine geldiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması
Kendine (i) / gel- (f) : birleşik fiil
büyük bir sinir nöbeti başlamak (i) / üzere (çe) : edat grubu
büyük bir sinir nöbeti (ö) / başlamak (y) : isim-fiil grubu
büyük (s) / bir sinir nöbeti (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / sinir nöbeti (i) : sıfat tamlaması
sinir (ty) / nöbeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi otomobille onu bir eczaneye götürdü. Dükkânın arka tarafında onu bir şezlonga yatırdılar. Daha otomobilde iken şiddetli bir titreme ile başlayan asabı buhran iki saat sürdü.

otomobil (i) / ile (çe) : edat grubu
bir (s) / eczane (i) : sıfat tamlaması
Dükkânın (ty) / arka tarafı (tn) : belirtili isim tamlaması
arka (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / şezlong (i) : sıfat tamlaması
şiddetli bir titreme ile başlayan (s) / asabı buhran (i) : sıfat tamlaması
şiddetli bir titreme ile (z) / başlayan (y) : sıfat-fiil grubu
şiddetli bir titreme (i) / ile (çe) : edat grubu
şiddetli (s) / bir titreme (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / titreme (i) : sıfat tamlaması
iki (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Eczacıyı, sonradan gelen doktoru, fennin bütün vasıtalarını âciz bırakan şiddetli buhranlardan biri ki titremeler, katılmalar, küçük muvakkat felçler, hıçkırıklar, kahkahalar, kendini oraya buraya atmalar, nefes tıkanıklıkları, boğulmalar, ihtilâçlar gibi... hayvanî varlığın bütün sefaletini ilân eden en korkunç arızı gösterdi ve nihayet hastayı tam bir hüzal haline düşürdü.

Eczacıyı, sonradan gelen doktoru, fennin bütün vasıtalarını âciz bırakan (s) / şiddetli buhranlardan biri (i) : sıfat tamlaması

Eczacıyı (bln) / sonradan gelen doktoru (bln) / fennin bütün vasıtalarını (bln) / âciz bırakan (y) : sıfat-fiil grubu

Fennin (ty) / bütün vasıtaları (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / vasıtalar (i) : sıfat tamlaması

sonradan gelen (s) / doktor (i) : sıfat tamlaması

sonradan (z) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

âciz (i) / bırak- (f) : birleşik fiil

şiddetli buhranlardan (i) / biri (i): kısaltma grubu

şiddetli (s) / buhranlar (i) : sıfat tamlaması

titremeler (i) / katılmalar (i) / küçük muvakkat felçler (i) / hıçkırıklar (i) / kahkahalar (i) / kendini oraya buraya atmalar (i) / nefes tıkanıklıkları (i) / boğulmalar (i) / ihtilâçlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

küçük (s) / muvakkat felçler (i) : sıfat tamlaması

muvakkat (s) / felçler (i) : sıfat tamlaması

kendini (bln) / oraya buraya (yt) / atmalar (y) : isim-fiil grubu

oraya (i) / buraya (i) : tekrar grubu

nefes (ty) / tıkanıklıkları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hayvanî varlığın bütün sefaletini ilân eden (s) / en korkunç arız (i) : sıfat tamlaması

hayvanî varlığın bütün sefaletini (bln) / ilân eden (y) : sıfat-fiil grubu

hayvanî varlığın (ty) / bütün sefaleti (tn) : belirtili isim tamlaması

hayvanî (s) / varlık (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / sefalet (i) : sıfat tamlaması

ilân (i) / et- (yf) : birleşik fiil

en korkunç (s) / arız (i) : sıfat tamlaması

en (s) / korkunç (i) : sıfat tamlaması

tam (s) / bir hüzal hali (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hüzal hali (i) : sıfat tamlaması

hüzal haline (i) / düş- (f) : birleşik fiil

hüzal (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Eczaneden çıktıkları vakit geceydi. Otomobille eve gittiler. Yolda bir kelime konuşmamışlardı. Şinasi iki üç kere Neriman'ın elini tutmuş ve okşamak istemişti.

Eczaneden çıktıkları (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Eczaneden (yt) / çıktıkları (y) : sıfat-fiil grubu

Otomobil (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

iki üç (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

iki (i) / üç (i) : tekrar grubu

Neriman'ın (ty) / eli (tn) : belirtisiz isim tamlaması

okşamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Kız şiddetle elini çekti ve başını arkasına dayadı, gözlerini yarı kapadı, otomobil evinin önünde duruncaya kadar hiç kımıldamadı. Yere inerken Şinasi'nin koluna girmesini de istememişti.

Şiddet (i) / ile (çe) : edat grubu

gözlerini yarı (i) / kapa- (f) : birleşik fiil

otomobil evinin önünde duruncaya (i) / kadar (çe) : edat grubu

otomobil (ö) / evinin önünde (yt) / duruncaya (y) : zarf-fiil grubu

evinin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Yere (yt) / inerken (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi'nin (ty) / koluna girmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

koluna (i) / gir- (f) : birleşik fiil

Allanarak atladı, kapının tokmağını kendisini kurtaran bir şey gibi tuttu ve bütün kuvvetiyle hızlı hızlı, üst üste vurdu.

kapının (ty) / tokmağı (tn) : belirtili isim tamlaması

kendisini kurtaran bir şey (i) / gibi (çe) : edat grubu

kendisini kurtaran (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

kendisini (bIn) / kurtaran (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bütün kuvveti (i) / ile (çe) : edat grubu

bütün (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

hızlı (i) / hızlı (i) : tekrar grubu

üst (i) / üste (i) : kısaltma grubu

Gülter kapıyı açınca Neriman kendini içeri attı ve merdivenlere doğru koşmaya başladı. Şinasi de onu takip ediyordu. Merdiven başında Faiz Bey'le karşılaştılar, ihtiyar adam kızının önüne durdu, kollarını uzattı ve onu durdurmak istedi.

kapıyı (bln) / açınca (y) : zarf-fiil grubu

koşmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

merdivenlere (i) / doğru (çe) : edat grubu

takip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Merdiven (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Faiz Bey (i) / ile (çe) : edat grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ihiyar (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

kızının önü (tn) : belirtili isim tamlaması

durdurmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Neriman babasını da itti, merdivenleri hızla çıktı, odasına koştu, kapıyı kapadı ve içeriden kilitleti. Faiz Bey, Şinasi ve Gülter kapının önünde kaldılar. Şinasi alçak sesle:

— Nöbet geldi!

dedi ve başka hiçbir şey konuşmadılar; Neriman'da ilk defa görülmeyen bu asabı buhranın ne olduğunu onlara anlatmaya lüzum yoktu; sebepleri de kolayca tahmin edilebilirdi.

Faiz Bey, Şinasi (i) / ve (be) / Gülter (i) : bağlama grubu

kapının (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

alçak ses (i) / ile (çe) : edat grubu

alçak (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Nöbet (i) / gel- (f) : birleşik fiil

başka (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Neriman'da ilk defa görülmeyen bu asabı buhranın ne olduğunu (bln) / onlara (yt) /

anlatmaya (y) : isim-fiil grubu

Neriman'da ilk defa görülmeyen bu asabı buhranın (ty) / ne olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'da ilk defa görülmeyen (s) / bu asabı buhran (i) : sıfat tamlaması

Neriman'da (yt) / ilk defa (z) / görülmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / asabı buhran (i) : sıfat tamlaması

asabı (s) / buhran (i) : sıfat tamlaması

tahmin (i) / edilebil- (yf) : birleşik fiil

edil- (f) /-e-bil- (yf) : birleşik fiil

Sustular ve içeriye kulak verdiler. Hiçbir ses gelmiyordu. Sonra, arada bir kesilen veya bir mendille boğulan hıçkırıklar duydular.

kulak (i) / ver- (f) : birleşik fiil

ses (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Hiçbir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

arada bir kesilen veya bir mendille boğulan (s) / hıçkırıklar (i) : sıfat tamlaması

arada bir kesilen (i) / veya (be) / bir mendille boğulan (i) : bağlama grubu

arada bir (z) / kesilen (y) : sıfat-fiil grubu

arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu

bir mendille (z) / boğulan (y) : sıfat-fiil grubu

bir mendil (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / mendil (i) : sıfat tamlaması

Gülter:

—Siz çekilin, dedi, ben içeri gireyim.

İki erkek uzaklaştılar ve Faiz Bey'in odasına girdiler. Neriman'ın babası, odanın ortasında, gözleri yerde, ellerini önüne kavuşturmuş, namazda, kıyam halinde gibi duruyordu. Kaşları çatık ve yüzü kansızdı.

İki (s) / erkek (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'in (ty) / odası (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Neriman'ın (ty) / babası (tn) : belirtili isim tamlaması

odanın (ty) / ortası (tn) : belirtili isim tamlaması

gözleri (i) / yerde (i): kısaltma grubu

ellerini (bln) / önüne (yt) / kavuşturmuş (y) : sıfat-fiil grubu

namazda, kıyam halinde (i) / gibi (çe) : edat grubu

kıyam (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Kaşları (i) / çatık (i): kısaltma grubu

yüzü (i) / kansız (i): kısaltma grubu

Başını hafif hafif sallamaya başladı. Faiz Bey'de görünen bütün hususî tavırların ve hareketlerin lügatini iyi bilen Şinasi bu duruşun da manasını anladı: Neriman'ın babası mühim bir karar vermek üzere idi.

sallamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

hafif (i) / hafif (i) : tekrar grubu

Faiz Bey'de görünen bütün hususî tavırların ve hareketlerin lügatini iyi bilen (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'de görünen bütün hususî tavırların ve hareketlerin lügatini (bln) / iyi (z) / bilen (y) : sıfat-fiil grubu

Faiz Bey'de görünen bütün hususî tavırların ve hareketlerin (ty) / lügati (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz Bey'de görünen (s) / bütün hususî tavırlar ve hareketler (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'de (yt) / görünen (y) : sıfat-fiil grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bütün (s) / hususî tavırlar ve hareketler (i) : sıfat tamlaması

Hususî (s) / tavırlar ve hareketler (i) : sıfat tamlaması

tavırlar (i) / ve (be) / hareketler (i) : bağlama grubu

bu duruşun (ty) / da manası (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / duruş (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / babası (tn) : belirtili isim tamlaması

mühim bir karar vermek (i) / üzere (çe) : edat grubu

mühim bir karar (bsn) / vermek (y): isim-fiil grubu

mühim (s) / bir karar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / karar (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Başı mütemadiyen sallanıyordu. Alt dudağını hafifçe ısırды ve gözlerini kırptı. Bir şey hesap ediyordu. Vahim bir manzara seyrederek gibi yere bakan gözleri, Şinasi'ye doğru ağır ağır kalktı.

Alt (s) / dudak (i) : sıfat tamlaması

gözlerini (i) / kırp- (f) : birleşik fiil

Bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hesap (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Vahim bir manzara seyrederek gibi yere bakan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

Vahim bir manzara seyrederek gibi (z) / yere (yt) / bakan (y) : sıfat-fiil grubu

Vahim bir manzara seyrederek (i) / gibi (çe) : edat grubu

Vahim bir manzara (bsn) / seyrederek (y) : sıfat-fiil grubu

Vahim (s) / bir manzara (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / manzara (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

Derin bir nefes almış ve teemmülden karara geçmişti. Şinasi'ye doğru bir adım attı, başını kaldırdı:

Oğlum! dedi, geç kalıyoruz ve korkarım ki bunun daha fena akıbetlerini göreceğiz.

Derin (s) / bir nefes (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nefes (i) : sıfat tamlaması

nefes (i) / al- (f) : birleşik fiil

Şinasi'ye (i) / doğru (çe) : edat grubu

bir (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

adım (i) / at- (f) : birleşik fiil

geç (i) / kal- (f) : birleşik fiil

bunun (ty) / daha fena akıbetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

daha fena (s) / akıbetler (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / fena (i) : sıfat tamlaması

Yarından tezi yok, bu meseleyi meşru bir surette halledelim.

Şinasi cevap vermedi, yalnız başıyla bu karara itaat etti.

Yarından (i) / tezi (i) : kısaltma grubu

bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

meşru (s) / bir suret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

başı (i) / ile (çe) : edat grubu

bu (s) / karar (i) : sıfat tamlaması

itaat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fakat ikisi de, birbirlerine söylemedikleri bir endişe içinde idiler. Şinasi, Neriman'ın odasına doğru başını çevirdi, baktı; Faiz Bey de onu taklit etti; endişe oradan geliyordu, Neriman'ın bu kararı kabul etmesi lâzımdı.

birbirlerine söylemedikleri bir endişe (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

birbirlerine söylemedikleri (s) / bir endişe (i) : sıfat tamlaması

birbirlerine (yt) / söylemedikleri (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / endişe (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın odasına (i) / doğru (çe) : edat grubu

Neriman'ın (ty) / odası (tn) : belirtili isim tamlaması

başını (i) / çevir- (f) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

taklit (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu kararı (bln) / kabul etmesi (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / karar (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Gülter odaya girdiği vakit. Neriman, ıslak mendilini avucunda sıkarak, kalktığı mindere doğru gitti. Oturdu ve Gülter'in tecessüsünden çekinmeyen cesur gözler ile ona baktı.

odaya girdiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

odaya (yt) / girdiği (y) : sıfat-fiil grubu

ıslak mendilini (bln) / avucunda (yt) / sıkarak (y) : zarf-fiil grubu

ıslak (s) / mendil (i) : sıfat tamlaması

kalktığı mindere (i) / doğru (çe) : edat grubu

kalktığı (s) / minder (i) : sıfat tamlaması

Gülter'in tecessüsünden çekinmeyen cesur gözler (i) / ile (çe) : edat grubu

Gülter'in tecessüsünden çekinmeyen (s) / cesur gözler (i) : sıfat tamlaması

Gülter'in tecessüsünden (yt) / çekinmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

Gülter'in (ty) / tecessüsü (tn) : belirtili isim tamlaması

cesur (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

O kadar ıstırap çekmişti ki bu zaafı, ona, kahramanlık nevilerinden birine dâhil, iftihar edilecek bir şey gibi görünüyordu: hâkim bir sesle:

O (i) / kadar (çe) : edat grubu

ıstırap (i) / çek- (f) : birleşik fiil

bu (s) / zaaf (i) : sıfat tamlaması

kahramanlık nevilerinden birine dâhil, iftihar edilecek bir şey (i) / gibi (çe) : edat grubu

kahramanlık nevilerinden birine dâhil iftihar edilecek (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

kahramanlık nevilerinden (i) / birine dâhil (i) : kısaltma grubu

kahramanlık (ty) / neveleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iftihar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hâkim bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

hâkim (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

— Kapıyı kapa, Gülter! dedi.

Gülter kapıyı kapadı ve bir sandalye kenarına ilişti. Bütün dikkatiyle hanımına bakmıştı ve şaşırıp kaldı: Bu ne hal!

bir (s) / sandalye kenarı (i) : sıfat tamlaması

sandalye (ty) / kenarı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bütün dikkati (i) / ile (çe) : edat grubu

Bütün (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Solgun yüzü, bumburuşuk. Dudağının uçlarından boynuna doğru iki çizgi uzanıyor ve çenesinin yuvarlağıyla birleşerek tam bir yarım daire gibi görünüyordu.

Solgun (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

Dudağının (ty) / uçları (tn) : belirtili isim tamlaması

boynuna (i) / doğru (çe) : edat grubu

iki (s) / çizgi (i) : sıfat tamlaması

çenesinin yuvarlağıyla (z) / birleşerek (y) : zarf-fiil grubu

çenesinin yuvarlağı (i) / ile (çe) : edat grubu

çenesinin (ty) / yuvarlağı (tn) : belirtili isim tamlaması

tam bir yarım daire (i) / gibi (çe) : edat grubu

tam (s) / bir yarım daire (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / yarım daire (i) : sıfat tamlaması

yarım (s) / daire (i) : sıfat tamlaması

Gülter kendi muhayyilesinde, bu buruşuk daireyi biraz daha büyülttü, çene altındaki etleri biraz daha gevşetti ve sarkıttı, sonra gözlerini yukarı kaldırdı ve

kendi (s) / muhayyilesi (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / buruşuk daire (i) : sıfat tamlaması

buruşuk (s) / daire (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

çene altındaki (s) / etler (i) : sıfat tamlaması

çene (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın dağınık kumral saçlarını biraz daha ağarttı ve gözünün önüne büyük Hanımefendi geldi, Neriman'ın haminnesi.

Neriman'ın (ty) / dağınık kumral saçları (tn) : belirtili isim tamlaması

dağınık (s) / kumral saçlar (i) : sıfat tamlaması
kumral (s) / saçlar (i) : sıfat tamlaması
biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması
gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması
büyük (i) / Hanımefendi (i) : birleşik isim
Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim
gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil
Neriman'ın (ty) / haminnesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Fakat bunu söylemedi ve hanımına hayretle bakmakta devam etti. Neriman, Gülterin bu sebatkar dikkatinden sıkılarak ayağa kalktı.

hanımına hayretle (z) / bakmakta (y) : isim-fiil grubu
hayret (i) / ile (çe) : edat grubu
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Gülterin bu sebatkar dikkatinden (yt) / sıkılarak (y) : zarf-fiil grubu
Gülterin (ty) / bu sebatkar dikkati (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / sebatkar dikkat (i) : sıfat tamlaması
sebatkar (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması
ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

Fakat birdenbire, dizlerinde öyle bir kesiklik duydu ki tekrar mindere oturdu ve gözlerini süzerek, bir limon koklar gibi, derin bir teneffüsle ürperdi.

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
öyle (s) / bir kesiklik (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / kesiklik (i) : sıfat tamlaması
gözlerini (bln) / süzerek (y) : zarf-fiil grubu
bir limon koklar (i) / gibi (çe) : edat grubu
bir limon (bsn) / koklar (y) : sıfat-fiil grubu
bir (s) / limon (i) : sıfat tamlaması
derin bir teneffüs (i) / ile (çe) : edat grubu
derin (s) / bir teneffüs (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / teneffüs (i) : sıfat tamlaması

Gülter dedi ki:

—Haydi, yatınız isterseniz... Biraz dinlenirsiniz...

Neriman yatağına baktı:

—Sahi... diye mırıldandı ve koluna giren Gülter'in yardımından kaçarak hızla karyolasına doğru koştu, acele soyundu ve yatağa girdi.

Sahi... (i) / *diye* (çe) : edat grubu

koluna giren Gülter'in yardımından (yt) / *kaçarak* (y) : zarf-fiil grubu

koluna giren Gülter'in (ty) / *yardımı* (tn) : belirtili isim tamlaması

koluna giren (s) / *Gülter* (i) : sıfat tamlaması

koluna (i) / *gir-* (f) : birleşik fiil

karyolasına (i) / *doğru* (çe) : edat grubu

Gülter ayakta duruyordu.

—Sandalyeyi al, şuraya otur, Gülter! Ben uyuyuncaya kadar...

Gülter yatağının başucuna oturdu ve Neriman'ın alnına düşen saçlarını parmaklarının ucu ile geriye aldı. Neriman gözlerini kapamıştı. Hele şimdi, bu yorgun yüz ile, büyük Hanımefendi'ye o kadar benziyordu ki...

ayakta (i) / *dur-* (f) : birleşik fiil

Ben uyuyuncaya (i) / *kadar* (çe) : edat grubu

Ben (ö) / *uyuyunca* (y) : zarf-fiil grubu

yatağının (ty) / *başucu* (tn) : belirtili isim tamlaması

baş (s) / *uç* (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / *alnına düşen saçları* (tn) : belirtili isim tamlaması

alnına düşen (s) / *saçlar* (i) : sıfat tamlaması

alnına (yt) / *düşen* (y) : sıfat-fiil grubu

parmaklarının ucu (i) / *ile* (çe) : edat grubu

parmaklarının (ty) / *ucu* (tn) : belirtili isim tamlaması

bu yorgun yüz (i) / *ile* (çe) : edat grubu

bu (s) / *yorgun yüz* (i) : sıfat tamlaması

yorgun (s) / *yüz* (i) : sıfat tamlaması

büyük (i) / *Hanımefendi* (i) : birleşik isim

Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

Sonra gözlerini yan açtı ve Gülder'in biraz evvelki dikkatiyle kendisine baktığını ve gülümsediğini gördü.

Gülder'in (ty) / biraz evvelki dikkatiyle kendisine baktığını ve gülümsediğini (tn) : belirtili isim tamlaması

biraz evvelki dikkatiyle (z) / kendisine (yt) / baktığı ve gülümsediği (y) : sıfat-fiil grubu

biraz evvelki (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

kendisine baktığı (i) / ve (be) / gülümsediği (i) : bağlama grubu

kendisine (yt) / baktığı (y) : sıfat-fiil grubu

— **Ne gülüyorsun, Gülder?**

— **Hiç, küçük hanım...**

Neriman yine gözlerini kapadı. Ve bu sefer hiç açmayarak dedi ki:

—**Hadi... Yavaş sesle bana bir şey anlat... Fakat uyursam sus ve git!**

— **Siz dört yaşında idiniz... diye başladı Gülder ve karşısında, yastığın beyazlıkları içinde eriyen bu yorgun yüzün hatırlattığı şeyleri anlattı:**

küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

bu sefer (z) / hiç (z) / açmayarak (y) : zarf-fiil grubu

bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

Yavaş ses (i) / ile (i) : edat grubu

Yavaş (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Siz dört yaşında idiniz (i) / diye (çe) : edat grubu

dört (s) / yaş (i) : sıfat tamlaması

karşısında, yastığın beyazlıkları içinde eriyen bu yorgun yüzün hatırlattığı (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

karşısında, yastığın beyazlıkları içinde eriyen bu yorgun yüzün (ty) / hatırlattığı (tn) : belirtili isim tamlaması

karşısında, yastığın beyazlıkları içinde eriyen (s) / bu yorgun yüz (i) : sıfat tamlaması
karşısında (yt) / yastığın beyazlıkları içinde (yt) / eriyen (y) : sıfat-fiil grubu
yastığın beyazlıkları (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
yastığın (ty) / beyazlıkları (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / yorgun yüz (i) : sıfat tamlaması
yorgun (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

—Bir gün sizi kaynar sularla yıkadık. Bugün ensenize kadar kestirdiğiniz şu saçlar yok mu? Ne uzundu ne uzun!

Bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
kaynar sular (i) / ile (çe) : edat grubu
kaynar (s) / sular (i) : sıfat tamlaması
Bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
ensenize kadar kestirdiğiniz (s) / şu saçlar (i) : sıfat tamlaması
ensenize kadar (z) / kestirdiğiniz (y) : sıfat-fiil grubu
ensenize (i) / kadar (çe) : edat grubu
şu (s) / saçlar (i) : sıfat tamlaması
Ne (s) / uzun (i) : sıfat tamlaması

Köklerini sökercesine onları taradık; hiç unutmam, Hanımefendi size üstü papatyaya örneği beyaz ketenlerden yeni bir elbise dikmişti, onu giydirdik ve sizi büyük Hanımefendi'ye götürdük.

Köklerini (bln) / sökercesine (y) : zarf-fiil grubu
Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim
üstü papatyaya örneği beyaz ketenlerden (s) / yeni bir elbise (i) : sıfat tamlaması
üstü papatyaya örneği (s) / beyaz keten (i) : sıfat tamlaması
papatyaya (ty) / örneği (tn) : belirtisiz isim tamlaması
beyaz (s) / ketenler (i) : sıfat tamlaması
yeni (s) / bir elbise (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / elbise (i) : sıfat tamlaması
büyük (i) / Hanımefendi(i) : birleşik isim
Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

O vakte kadar büyükannenizi görmemiştiniz, çünkü büyük Hanımefendi damadıyla altı sene dargın durdu. Nihayet barıştılar, biz de sizi götürdük.

O vakte (i) / kadar (çe) : edat grubu

O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

büyük (i) / anne (i) : birleşik isim

büyük (i) / Hanımefendi (i) : birleşik isim

Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

damadı (i) / ile (çe) : edat grubu

altı (s) / sene (i) : sıfat tamlaması

Neriman da o günü hatırlıyor. Kuruçeşme'den arabaya binmişler, Sultanahmet taraflarında bir konağa gelmişlerdi.

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Kuru (s) / çeşme (i) : sıfat tamlaması

Sultanahmet taraflarında (s) / bir konak (i) : sıfat tamlaması

Sultanahmet (ty) / tarafları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Sultan (i) / Ahmet (i) : birleşik isim

bir (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

Halayıklar, daha alt kat taşlığında Neriman'ı kucaklayarak havaya kaldırmışlar ve öpe öpe yukarıya çıkarmışlardı.

—Ah... diye içini çekiyor ve başını sallıyor Gülter, büyükanneniz gibi kadın nerede şimdi?..

alt kat taşlığında (yt) / Neriman'ı (bln) / kucaklayarak (y) : zarf-fiil grubu

alt kat (ty) / taşlığı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

öpe (i) / öpe (i) : tekrar grubu

Ah... (i) / diye (çe) : edat grubu

içini (i) / çek- (f) : birleşik fiil

başını (i) / salla- (f) : birleşik fiil

büyükanneniz gibi (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

büyükanneniz (i) / gibi (çe) : edat grubu

büyük (i) / anne (i) : birleşik isim

Meziyetlerini anlatamam ki... Öyle temiz, öyle tertipli, öyle ince bir kadındı ki...

Ev temizlenirken, tertip edilirken hizmetçilerin başında durur, en kabasından en incesine kadar bütün ev hizmetlerini bilirdi.

Öyle temiz (s) / öyle tertipli (s) / öyle ince (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

Öyle (s) / temiz (i) : sıfat tamlaması

Öyle (s) / tertipli (i) : sıfat tamlaması

öyle (s) / ince (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Ev (bsn) / temizlenirken (y) : zarf-fiil grubu

tertip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hizmetçilerin (ty) / başı (tn) : belirtili isim tamlaması

en kabasından en incesine kadar bütün (s) / ev hizmetleri (i) : sıfat tamlaması

en kabasından en incesine (i) / kadar (çe) : edat grubu

en kabasından (i) / en incesine (i) : kısaltma grubu

en (s) / kaba (i) : sıfat tamlaması

en (s) / ince (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / ev hizmetleri (i) : sıfat tamlaması

ev (ty) / hizmetleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Halayıklara, hizmetçilere bir örnek yazmalar verilir, temiz önlükler giydirilirdi.

Birgün yeni gelen bir hizmetçinin elinden, büyük Hanımefendi süpürgeyi aldı:

bir (s) / örnek yazma (i) : sıfat tamlaması

örnek (s) / yazma (i) : sıfat tamlaması

temiz (s) / önlükler (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

yeni gelen bir hizmetçinin (ty) / eli (tn) : belirtili isim tamlaması

yeni gelen (s) / bir hizmetçi (i) : sıfat tamlaması

yeni (z) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / hizmetçi (i) : sıfat tamlaması

büyük (i) / Hanımefendi (i) : birleşik isim

Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

—**Bak kızım! Ortalık böyle süpürülür! Dedi. Evvelâ süpürgeyi halının üstünde üç defa yürüttükten sonra üstüne sıkça vurdu, içinde kalan tozları faraşa döktü, tekrar üç defa çekti ne vurdu:**

Çekti, gene üstüne vurdu.

süpürgeyi halının üstünde üç defa yürüttükten (i) / sonra (çe) : edat grubu

süpürgeyi (bln) / halının üstünde (yt) / üç defa (z) / yürüttükten (y) : zarf-fiil grubu
halının (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

üç (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

içinde kalan (s) / tozlar (i) : sıfat tamlaması

içinde (yt) / kalan (y) : sıfat-fiil grubu

üç (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

Kızım! dedi böyle yapmazsan, süpürgenin içine tozlar dolar, telleri işe yaramaz olur! Gülter, mesleğine taalluk eden bu teferruatı iyi hatırlıyordu.

böyle (z) / yapmazsan (y) : zarf-fiil grubu

süpürgenin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

işe yaramaz (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

işe (i) / yara- (f) : birleşik fiil

mesleğine taalluk eden (s) / bu teferruat (i) : sıfat tamlaması

mesleğine (yt) / taalluk eden (y) : sıfat-fiil grubu

taalluk (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / teferruat (i) : sıfat tamlaması

Pencere tozlarının ıslak bezlerle nasıl alındığını, yerdeki ufacık şiltelerin nasıl kabartıldıklarını, minderlerdeki beyaz örtülerin iyice gerilerek toplu iğnelerle nasıl tutturulduğunu, bardakların üstündeki boncuktan işleme kapacıkların, cigara iskemlelerindeki tentene örtülerin birer birer nasıl silindiğini anlattı.

Pencere tozlarının (ty) / ıslak bezlerle nasıl alındığı (tn) : belirtili isim tamlaması

ıslak bezlerle (z) / nasıl (z) / alındığı (y) : sıfat-fiil grubu

Pencere (ty) / tozları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ıslak bezler (i) / ile (çe) : edat grubu

ıslak (s) / bezler (i) : sıfat tamlaması

yerdeki ufacık şiltelerin (ty) / nasıl kabartıldıkları (tn) : belirtili isim tamlaması

yerdeki (s) / ufacık şilteler (i) : sıfat tamlaması

ufacık (s) / şilteler (i) : sıfat tamlaması

minderlerdeki beyaz örtülerin (ty) / iyice gerilerek toplu iğnelerle nasıl tutturulduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

iyice gerilerek (z) / toplu iğnelerle (z) / nasıl (z) / tutturulduğu (y) : sıfat-fiil grubu

minderlerdeki (s) / beyaz örtüler (i) : sıfat tamlaması

beyaz (s) / örtüler (i) : sıfat tamlaması

iyice (z) / gerilerek (y) : zarf-fiil grubu

toplu iğneler (i) / ile (çe) : edat grubu

toplu (s) / iğneler (i) : sıfat tamlaması

bardakların üstündeki boncuktan işleme kapacıkların (ty) / cigara iskemlelerindeki tentene örtülerin (ty) / birer birer nasıl silindiğini (tn) : belirtili isim tamlaması

bardakların üstündeki (s) / boncuktan işleme kapacıklar (i) : sıfat tamlaması

bardakların (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

boncuktan işleme (s) / kapacıklar (i) : sıfat tamlaması

boncuktan (i) / işleme (i) : kısaltma grubu

cigara iskemlelerindeki (s) / tentene örtüler (i) : sıfat tamlaması

cigara (ty) / iskemleleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tentene (s) / örtüler (i) : sıfat tamlaması

birer (i) / birer (i) : tekrar grubu

—O ne tertipli kadındı, yarabbi, ne tertipli... diye içini çeke durdu.

O ne tertipli kadındı, yarabbi, ne tertipli... (i) / diye (çe) : edat grubu

O ne tertipli (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

O ne (s) / tertip (i) : sıfat tamlaması

yarabbi, ne tertipli... (i) / diye (çe) : edat grubu

ne (s) / tertipli (i) : sıfat tamlaması

ya (ü) / rab (i) : ünlem grubu

içini çek- (f) / -e-dur- (yf) : birleşik fiil

içini (i) / çek-(f) : birleşik fiil

Gülter, o koskoca konaktakilere varıncaya kadar, her şey yerli yerinde dururdu, bir kopçanın bile kendine göre bir yeri vardı ve hiç değişmezdi bu...

o koskoca konaktakilere varıncaya (i) / kadar (çe) : edat grubu

o koskoca konaktakilere (yt) / varıncaya (y) : zarf-fiil grubu

o (s) / koskoca konaktakiler (i) : sıfat tamlaması

koskoca (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

yerli (i) / yerinde (i) : kısaltma grubu

bir kopçanın (ty) / bile kendine göre bir yeri (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / kopça (i) : sıfat tamlaması

kendine göre (s) / bir yer (i) : sıfat tamlaması

kendine (i) / göre (çe) : edat grubu

bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

Her tarafta kar gibi beyaz örtüler, perdeler, tenteler... İnsanın öpeceği, koklayacağı gelir... O odalarda yarım saat oturdu mu insanın içi açılır, gamı kasaveti gider...

Her (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

kar gibi beyaz (s) / örtüler (i) / perdeler (i) / tenteler (i) : sıfat tamlaması

kar gibi (s) / beyaz (i) : sıfat tamlaması

kar (i) / gibi (çe) : edat grubu

İnsanın öpeceği (i) / koklayacağı (i) / gel--(f) : birleşik fiil

İnsanın (ty) / öpeceği (tn) / koklayacağı (tn) : belirtili isim tamlaması

O odalarda (yt) / yarım saat (z) / oturdu mu (y) : zarf-fiil grubu

O (s) / odalar (i) : sıfat tamlaması

yarım (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

içi (i) / açıl- (yf) : birleşik fiil

insanın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

gam (i) / kasavet (i) : tekrar grubu

**O kış odalarda pırıl pırıl, yüze gülen bakır mangallar, sarı topuzlu karyolalar...
Ah... rahatını onlar bilirlerdi.**

Neriman birdenbire gözlerini açtı:

— **Evet, hep tembellik.**

O (s) / kış (i) : sıfat tamlaması

yüze gülen (s) / bakır mangallar (i) : sıfat tamlaması

yüze (yt) / gülen (y) : sıfat-fiil grubu

bakır (s) / mangallar (i) : sıfat tamlaması

sarı topuzlu (s) / karyolalar (i) : sıfat tamlaması

sarı (s) / topuz (i) : sıfat tamlaması

pırıl (i) / pırıl (i) : tekrar grubu

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

—**Aman küçük hanımcığım! Şimdikiler onlar kadar çalışıyorlar mı? Nerede?..**

Eskiler bir işe başladılar mı, saatlerce durup dinlenmeden didinirlerdi, ama bir kere de rahat etmek istediler mi adam akıllı vücutlarını dinlendirirlerdi.

Şimdikiler çalışmıyorlar ki dinlensinler!

Aman (ü) / küçük hanımcığım (i) : ünlem grubu

küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

onlar (i) / kadar (çe) : edat grubu

Eskiler (ö) / bir işe (yt) / başladılar mı (y) : zarf-fiil grubu

bir kere de (z) / rahat etmek istediler mi(y) : zarf-fiil grubu

saatlerce (z) / durup dinlenmeden (y) : zarf-fiil grubu

durup (f) / dinlen- (f) : tekrar grubu

bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

rahat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

rahat etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

adam (i) / akıllı (i) : kısaltma grubu

—**Evet, iyi ev kadını imişler o kadar!**

Sade ev kadını mı?.. Büyük validenizin elinden kitap düşmezdi.

iyi (s) / ev kadını (i) : sıfat tamlaması

ev (ty) / kadını (tn) : belirtisiz isim tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

Sade (ty) / ev kadını (i) : sıfat tamlaması

Büyük validenizin (ty) / teli (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Büyük (i) / valide (i) : birleşik isim

elinden (i) / düşürme- (f) : birleşik fiil

Ne tarihidir o?.. Hani meşhur bir tarih vardır... Ay! durun! Dilimin ucunda... Hah: Naima tarihi! Daha böyle neler okurdu. Arapça da bilirdi, Farişice de... Bize okur okurdu da anlatırdı. Âdeta bir mektepti o konak!

Ne (s) / tarih (i) : sıfat tamlaması

Meşhur (s) / bir tarih (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tarih (i) : sıfat tamlaması

Dilimin (ty) / ucu (tn) : belirtili isim tamlaması

Naima (ty) / tarihi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Daha böyle (s) / neler (i) : sıfat tamlaması

Âdeta (s) / bir mektep (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mektep (i) : sıfat tamlaması

o (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

Neriman itiraz etmedi. Dört yaşında tanıdığı ve beş yaşında kaybettiği büyükannesinin akıllı ve malûmatlı bir kadın olduğunu herkesten duymuştu. Gülter dedi ki:

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Dört yaşında tanıdığı ve beş yaşında kaybettiği büyükannesinin (ty) / akıllı ve malûmatlı bir kadın olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

akıllı ve malûmatlı bir kadın (ö) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Dört yaşında tanıdığı ve beş yaşında kaybettiği (s) / büyükannesi (i) : sıfat tamlaması

Dört yaşında tanıdığı (i) / ve (be) / beş yaşında kaybettiği (i) : bağlama grubu

Dört yaşında (z) / tanıdığı (y) : sıfat-fiil grubu

Dört (s) / yaş (i) : sıfat tamlaması

beş yaşında (z) / kaybettiği (y) : sıfat-fiil grubu

beş (s) / yaş (i) : sıfat tamlaması

akıllı ve malûmatlı (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

akıllı (i) / ve (be) / malûmatlı (i) : bağlama grubu

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

büyük (i) / anne (i) : birleşik isim

—**Evde alafranga eşya da vardı: Konsollar, kanepeler... Fakat bunlar pek işe yaramazdı. Büyük Hanımefendi: "Frenk icadı amma... hiç de kullanışlı şeyler değil!" derdi ve alaturka çekmecelerin, dolapların, minderlerin meziyetlerini anlatırdı.**

alafranga (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

işe (i) / yara- (f) : birleşik fiil

Büyük (i) / Hanımefendi (i) : birleşik isim

Hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

Frenk (ty) / icadı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kullanışlı (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

alaturka çekmecelerin (ty) / dolapların (ty) / minderlerin (ty) / meziyetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

alaturka (s) / çekmeceler (i) / dolaplar (i) / minderler (i) : sıfat tamlaması

Odalarda bir iki iskemle de bulunurdu. Bunlar damat beyler içindi. Onlar iskemlelere otururlardı. Neriman güldü:

— **Demek iskemle alafrangalara mahsustu!**

—**Ya... Elbette... Ne o konakta, ne de Kuruçeşme'de kimse sandalyeye oturmazdı ki..**

Sonra bu adetler değişti. Siz o zamanlara yetişmediniz. Hep ot minderleri..

bir iki (s) / iskemle (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i): tekrar grubu

damat beyler (i) / için (çe) : edat grubu

damat (i) / bey (i) : birleşik isim

Alafrangalara (i) / mahsus (i) : kısaltma grubu

Ne (be) / o konakta (i) / ne de (be) / Kuruçeşme'de (i) : bağlama grubu

O (s) / konak (i) : sıfat tamlaması

Kuru (s) / çeşme (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / adetler (i) : sıfat tamlaması

o (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

ot (s) / minderler (i) : sıfat tamlaması

Senin annen de köşe minderinde otururdu. Küçük hanımefendi de validesinin eşiydi. Fakat o zamanki bolluk nerede?..

Senin (ty) / annen (tn) : belirtili isim tamlaması

köşe (ty) / minderi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (i) / hanımefendi (i) : birleşik isim

hanım (i) / efendi (i) : birleşik isim

validesinin (ty) / eşi (tn) : belirtili isim tamlaması

o zamanki (s) / bolluk (i) : sıfat tamlaması

o (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Validende de el işleri merakı vardı, makineden çıkmış gibi dikiş dikerdi, hani şu "iğne ardı" derler, onu bir güzel yapardı ki... O canım yemenilerdeki incecik oyalar, o başörtü kenarları...

el işleri (ty) / merakı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

el (ty) / işleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

makineden çıkmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

makineden (yt) / çıkmış (y) : sıfat-fiil grubu

dikiş (i) / dik- (f) : birleşik fiil

şu (s) iğne ardı (i) : sıfat tamlaması

iğne (ty) / ardı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / güzel (i) : sıfat tamlaması

O canım yemenilerdeki (s) / incecik oyalar (i) : sıfat tamlaması

O (s) / canım yemeniler (i) : sıfat tamlaması

Canım (s) / yemeniler (i) : sıfat tamlaması

İncecik (s) / oyalar (i) : sıfat tamlaması

o (s) / başörtü kenarları (i) : sıfat tamlaması

başörtü (ty) / kenarları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

baş (ty) / örtü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Gülter, saymakla bitiremiyordu. Sonra birden sustu ve gözleri daldı. Bütün o evler ve insanlar bir daha gelmemek üzere gitmişlerdi. "Şimdikiler ne yapıyorlar?" diye düşündü Gülter ve onları beğenmedi, beğenmiyordu.

gözleri (i) / dal- (f) : birleşik fiil

Bütün (s) / o evler ve insanlar (i) : sıfat tamlaması

o (s) / evler ve insanlar (i) : sıfat tamlaması

evler (i) / ve (be) / insanlar (i) : bağlama grubu

bir daha gelmemek (i) / üzere (çe) : edat grubu

bir daha (z) / gelmemek (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

"Şimdikiler ne yapıyorlar?" (i) / diye (çe) : edat grubu

Gülter (i) / ve (be) / onlar (i) : bağlama grubu

Neriman mırıldandı:

— **Gülter...**

— **Geldi mi uykunuz?**

— **Geliyor, git artık...**

Neriman ertesi sabah uyanınca, içinde müphem ve mürekkep duyguların şişkinliğini ve ağırlığını duydu. Yataktan kalkmak için bir isteksizlik.

ertesi sabah (z) / uyanınca (y) : zarf-fiil grubu

ertesi (s) / sabah (i) : sıfat tamlaması

müphem ve mürekkep duyguların (ty) / şişkinliğini ve ağırlığını (tn) : belirtili isim tamlaması

şişkinliğini (i) / ve (be) / ağırlığını (i) : bağlama grubu

müphem ve mürekkep (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

müphem (i) / ve (be) / mürekkep (i) : bağlama grubu

Yataktan kalkmak (i) / için (çe) : edat grubu

Yataktan (yt) / kalkmak (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / isteksizlik (i) : sıfat tamlaması

Onu her sabah dirilten gündelik arzuların birini de hissetmiyordu. Aklına Şinasi ile münakaşası gelince, bu hatıranın yükünden kurtulmak ister gibi yorganını üstünden attı ve yataktan atladı.

Onu her sabah dirilten gündelik arzuların (i) / biri (i) : kısaltma grubu

Onu her sabah dirilten (s) / gündelik arzular (i) : sıfat tamlaması

Onu (bln) / her sabah (z) / dirilten (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / sabah (i) : sıfat tamlaması

gündelik (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Aklına (yt) / Şinasi ile münakaşası (bsn) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

Aklına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

bu hatıranın yükünden kurtulmak ister (i) / gibi (çe) : edat grubu

bu hatıranın yükünden (yt) / kurtulmak ister (y) : sıfat-fiil grubu

bu hatıranın (ty) / yükü (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / hatıra (i) : sıfat tamlaması

kurtulmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

üstünden (i) / at- (f) : birleşik fiil

Başı hep düşünmeye cesaret edemediği şeylerle doluydu ve bir dakika sonraya bile hâkim olamayacak kadar istikbalden korkuyordu.

düşünmeye cesaret edemediği şeyler (i) / ile (çe) : edat grubu

düşünmeye cesaret edemediği (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

düşünmeye (yt) / cesaret edemediği (y) : sıfat-fiil grubu

cesaret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir dakika sonraya bile hâkim olamayacak (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir dakika sonraya (yt) / bile (cdö) / hâkim olamayacak (y) : sıfat-fiil grubu

bir dakika (i) / sonra (çe) : edat grubu

bir (s) / dakika (i) : sıfat tamlaması

hâkim (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

O gün ne yapacağını tasarlamaya bir türlü yanaşmadı. Günün hayatına girmek için baloya ait ümidine sarılmak istiyordu; fakat buna da cesareti yoktu ve

ne yapacağını (bln) / tasarlamaya (y) : isim-fiil grubu

O (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / türlü (i) : sıfat tamlaması

Günün hayatına girmek (i) / için (çe) : edat grubu

Günün hayatına (yt) / girmek (y) : isim-fiil grubu

Günün (ty) / hayatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

baloya ait (s) / ümid (i) : sıfat tamlaması

baloya (i) / ait (çe) : edat grubu

sarılmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

ne olduklarını bilmediği bir alay meçhul ve yüzleri örtülü maniler, ümidinin önünü kesiyorlardı.

ne olduklarını bilmediği (s) / bir alay meçhul ve yüzleri örtülü maniler (i) : sıfat tamlaması

ne olduklarını (bln) / bilmediği (y) : sıfat-fiil grubu

bir alay meçhul (i) / ve (be) / yüzler (i) : bağlama grubu

bir alay (s) / meçhul maniler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / alay (i) : sıfat tamlaması

meçhul (s) / maniler (i) : sıfat tamlaması

yüzleri örtülü (s) / maniler (i) : sıfat tamlaması

yüzleri (i) / örtülü (i) : kısaltma grubu

ümidinin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu maniler dışardan mı geliyorlar, yoksa Neriman'ın içinde mi doğuyorlardı? Zaten, bu garip ruhî sersemlik içinde, Neriman dışarıdaki hadiselerle kendi ruhundaki mütemadi oluşların nerede başlayıp nerede bittiğini ve nasıl kaynaştığını anlayamıyordu.

Bu (s) / maniler (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

bu garip ruhî sersemlik (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / garip ruhî sersemlik (i) : sıfat tamlaması

garip (s) / ruhî sersemlik (i) : sıfat tamlaması

ruhî (s) / sersemlik (i) : sıfat tamlaması

dışarıdaki hadiselerle kendi ruhundaki mütemadi oluşların (ty) / nerede başlayıp

nerede bittiğini ve nasıl kaynaştığı (tn) : belirtili isim tamlaması

nerede başlayıp nerede bittiğini (i) / ve (be) / nasıl kaynaştığını (i) : bağlama grubu

nerede (yt) / başlayıp (y) : zarf-fiil grubu

nerede (yt) / bittiği (y) : sıfat-fiil grubu

nasıl (z) / kaynaştığını (y) : sıfat-fiil grubu

dışarıdaki hadiselerle kendi ruhundaki (s) / mütemadi oluşlar (i) : sıfat tamlaması

dışarıdaki hadiseler (i) / ile (be) / kendi ruhundaki (i) : bağlama grubu

dışarıdaki (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması

kendi (s) / ruhu (i) : sıfat tamlaması

mütemadi (s) / oluşlar (i) : sıfat tamlaması

Fakat günleri gene saydı: Baloya beş gün var. Ve giyininceye kadar, mukadderatının nazım çizgisi üstünde bulunan bütün meseleleri düşünmekten kaçtı ve

beş (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

giyininceye (i) / kadar (çe) : edat grubu

mukadderatının nazım çizgisi üstünde bulunan bütün meseleleri (bln) / düşünmekten (y) : isim-fiil grubu

mukadderatının nazım çizgisi üstünde bulunan (s) / bütün meseleler (i) : sıfat tamlaması

mukadderatının nazım çizgisi üstünde (yt) / bulunan (y) : sıfat-fiil grubu

mukadderatının nazım çizgisi (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mukadderatının (ty) / nazım çizgisi (tn) : belirtili isim tamlaması

nazım (ty) / çizgisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bütün (s) / meseleler (i) : sıfat tamlaması

maddî hayatın teferruatıyla kendini oyaladı. Başını iyice yıkadı ve kolonya ile ovaladı. Aynada yüzünü tetkik etti. Epey uyumuştı. Şu bir gün evvelki sinir buhranının yüzündeki izleri silinmişti.

maddî hayatın (ty) / teferruatı (tn) : belirtili isim tamlaması

maddî (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

kolonya (i) / ile (çe) : edat grubu

tetkik (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şu bir gün evvelki sinir buhranının (ty) / yüzündeki izleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Şu (s) / bir gün evvelki sinir buhranı (i) : sıfat tamlaması

bir gün evvelki (s) / sinir buhranı (i) : sıfat tamlaması

birgün (i) / evvel (çe) : edat grubu

sinir (ty) / buhranı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

yüzündeki (ty) / izler (i) : sıfat tamlaması

Buna sevindi ve yemek odasına taze bakışlarla ve gülümseyerek girdi.

Faiz Bey de Neriman'ı güler yüzle karşıladı.

—Gel bakalım, dedi.

Babasının aydınlık sesi ve neşeli gözleri Neriman'ın üstünden biraz evvelki tazyiki tamamıyla kaldırmıştı.

Yemek (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

taze bakışlarla (i) / ve (be) / gülümseyerek (i) : bağlama grubu

taze bakışlar (i) / ile (çe): edat grubu

taze (s) / bakışlar (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

güler yüz (i) / ile (çe) : edat grubu

güler (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

Babasının (ty) / aydınlık sesi ve neşeli gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

aydınlık ses (i) / ve (be) / neşeli gözler (i) : bağlama grubu

aydınlık (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

neşeli (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

biraz evvelki (s) / tazyik (i) : sıfat tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

Genç kız birdenbire ferahladı ve geçen hadiselerin zehirinden bir anda kurtulmanın sevinciyle babasına doğru birkaç adım attı.

Genç (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

geçen hadiselerin zehrinden bir anda kurtulmanın (ty) / sevinci (tn) : belirtili isim tamlaması

geçen hadiselerin zehrinden (yt) / bir anda (z) / kurtulmanın(y) : isim-fiil grubu

geçen hadiselerin (ty) / zehri (tn) : belirtili isim tamlaması

geçen (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

babasına (i) / doğru (çe) : edat grubu

birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

adım (i) / at- (f) : birleşik fiil

Elini öpmek bile istiyordu. Fakat sabahları böyle bir âdeti olmadığı için arzusunu gayri tabîi bularak vazgeçti, oturdu.

El (i) / öp- (f) : birleşik fiil

öpmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

sabahları böyle bir âdeti olmadığı (i) / için (çe) : edat grubu

sabahları (z) / böyle bir âdeti (ö) / olmadığı (y) : zarf-fiil grubu

böyle (s) / bir âdet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / âdet (i) : sıfat tamlaması

arzusunu (bln) / gayri tabîi (z) / bularak (y) : zarf-fiil grubu

gayri (s) / tabîi (i) : sıfat tamlaması

tabîi (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Faiz Bey teşbih çekiyor ve kehribar tanelerine bakarak, onları her günkünden daha güzel buluyormuş gibi, tebessümle, birer birer çekerek seyrediyordu.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

teşbih (i) / çek- (f) : birleşik fiil

kehribar tanelerine (yt) / *bakarak* (y) : zarf-fiil grubu
kehribar (ty) / *taneleri* (tn) : belirtisiz isim tamlaması
her günkünden daha güzel buluyormuş (i) / *gibi* (çe) : edat grubu
her günkünden daha güzel (z) / *buluyormuş* (y) : sıfat-fiil grubu
her günkünden (i) / *daha güzel* (i) : kısaltma grubu
her (s) / *gün* (i) : sıfat tamlaması
daha (s) / *güzel* (i) : sıfat tamlaması
birer birer (z) / *çekerek* (y) : zarf-fiil grubu
birer (i) / *birer* (i) : tekrar grubu
seyir (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Hep aynı neşeli gözlerle başını kızına doğru kaldırdı:

—İyi ettin de erken kalktın, seninle konuşacağım şeyler var! dedi.

aynı neşeli gözler (i) / *ile* : edat grubu
aynı neşeli (s) / *gözler* (i) : sıfat tamlaması
aynı (s) / *neşe* (i) : sıfat tamlaması
kızına (i) / *doğru* (çe) : edat grubu
seninle konuşacağım (s) / *şeyler* (i) : sıfat tamlaması
seninle (z) / *konusacağım* (y) : sıfat-fiil grubu
senin (i) / *ile* (çe) : edat grubu

Fakat hiç bir münakaşaya ihtimal verdirmeyen rahat bir duruşu, hattâ bir müjde vermek isteyen insanın hali vardı.

hiç bir münakaşaya ihtimal verdirmeyen (s) / *rahat bir duruş* (i) : sıfat tamlaması
hiç bir münakaşaya (yt) / *ihhtimal verdirmeyen* (y) : sıfat-fiil grubu
hiç bir (s) / *münakaşa* (i) : sıfat tamlaması
hiç (s) / *bir* (i) : sıfat tamlaması
ihhtimal (i) / *ver-* (f) : birleşik fiil
rahat (s) / *bir duruş* (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / *duruş* (i) : sıfat tamlaması
bir müjde vermek isteyen insanın (ty) / *hali* (tn) : belirtili isim tamlaması
bir müjde vermek isteyen (s) / *insan* (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / müjde (i) : sıfat tamlaması

müjde (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Neriman sevinçle ve merakla ona baktı; sonra yavaş yavaş, sevincini kaybederek, merakın uyandırdığı birçok tahminî fikirler içinde susarak düşündü.

sevinçle (i) / ve (be) / merakla (i) : bağlama grubu

sevinç (i) / ile (çe) : edat grubu

sonra (z) / yavaş yavaş (z) / sevincini (bln) / kaybederek (y) : zarf-fiil grubu

yavaş (i) / yavaş (i) : tekrar grubu

merakın uyandırdığı birçok tahminî fikirler içinde (z) / susarak (y) : zarf-fiil grubu

merakın uyandırdığı birçok tahminî fikirler (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

merakın uyandırdığı (s) / birçok tahminî fikirler (i) : sıfat tamlaması

merakın (ty) / uyandırdığı (tn) : belirtili isim tamlaması

birçok (s) / tahminî fikirler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

tahminî (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

İlk anda hakikati gayet iyi tahmin etmişti: Babası ona evlenmekten bahsedecek: buna o kadar emniyetle hükmetti ki vereceği cevap ve söyleyeceği sözleri düşünmeye ve hazırlanmaya başladı.

İlk (s) / an (i) : sıfat tamlaması

gayet (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

tahmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o kadar emniyet (i) / ile (çe) : edat grubu

o kadar (s) / emniyet (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

vereceği cevap (i) / ve (be) / söyleyeceği sözler (i) : bağlama grubu

vereceği (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

söyleyeceği (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması

düşünmeye (i) / ve (be) / hazırlanmaya (i) : bağlama grubu

düşünmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

hazırlanmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Fakat bir silâh sesiyle uyanan ve oraya buraya telâşla koşuşan insanlar gibi.

bir silâh sesiyle uyanan ve oraya buraya telâşla koşuşan insanlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir silâh sesiyle uyanan ve oraya buraya telâşla koşuşan (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

bir silâh sesiyle uyanan (i) / ve (be) / oraya buraya telâşla koşuşan insanlar (i) : bağlama grubu

bir silâh sesiyle (z) / uyanan (y) : sıfat-fiil grubu

bir silâh sesi (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / silâh sesi (i) : sıfat tamlaması

silâh (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

oraya buraya (yt) / telâşla (z) / koşuşan (y) : sıfat-fiil grubu

oraya (i) / buraya (i) : tekrar grubu

Neriman'ın zihninde bir sürü fikirler ansızın ayaklandılar ve hedefsiz bir kalabalık gibi gürültü çıkardılar.

Neriman'ın (ty) / zihni (tn) : belirtili isim tamlaması

bir sürü (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sürü (i) : sıfat tamlaması

hedefsiz bir kalabalık (i) / gibi (çe) : edat grubu

hedefsiz (s) / bir kalabalık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kalabalık (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey kızının ruhî vaziyetini anlar gibi oldu ve acele etti:

—Yeni bir şey söyleyecek değilim, dedi. Evvelce birçok defalar konuşulmuştu, görüşülmüştü, karar verilmişti.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

kızının (ty) / ruhî vaziyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

ruhî (s) / vaziyet (i) : sıfat tamlaması

anlar gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

anlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

acele (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Yeni (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / defalar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Fakat sen biraz zayıftın, doktorlar araya girdi, Yirmisini geçsin" dediler, bekledik.

Fakat kızım... Neriman, babasının tenkit ve nasihatle karışık uzun bir söze başlayacağını hissetti, kızardı, ayaklarını yere vurmaya başladı ve iki defa silkindi.

Faiz Bey devam etti:

biraz (s) / zayıf (i) : sıfat tamlaması

araya (i) / gir- (f) : birleşik fiil

Babasının (ty) / tenkit ve nasihatle karışık uzun bir söze başlayacağı (tn) : belirtili isim tamlaması

tenkit ve nasihatle karışık uzun bir söze (yt) / başlayacağını (y) : sıfat-fiil grubu

tenkit ve nasihatle karışık (s) / uzun bir söz (i) : sıfat tamlaması

tenkit ve nasihatle (i) / karışık (i) : kısaltma grubu

tenkit (i) / ve (be) / nasihat (i) : bağlama grubu

uzun (s) / bir söz (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / söz (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

vurmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

iki (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Sen her şeyi idrake muktedirsin. İftihar ettiğim bir zekân var.

Artık sana iyiyi kötüyü anlatacak değilim. Sen her şeyi anlarsın maşallah ; ve takdir edersin ki yol üstünde düşüp bayılmalar, eczanelere koşmalar, filân...

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

İftihar ettiğim (s) / bir zekâ (i) : sıfat tamlaması
İftihar (i) / et- (yf) : birleşik fiil
bir (s) / zekâ (i) : sıfat tamlaması
iyiyi kötüyü (bln) / anlatacak (y) : sıfat-fiil grubu
iyi (i) / kötü (i) : tekrar grubu
her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
takdir (i) / et- (yf) : birleşik fiil
yol üstünde (yt) / düşüp (z) / bayılmalar (y) : isim-fiil grubu
yol (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
eczanelere (yt) / koşmalar (y) : isim-fiil grubu

Sihhat için, maneviyat için hayırlı işaretler değildir.

Neriman, birdenbire Faiz Bey'in sesini kesti:

Sihhat için, maneviyat için hayırlı (s) / işaretler (i) : sıfat tamlaması
Sihhat (i) / için (çe) : edat grubu
maneviyat (i) / için (çe) : edat grubu
birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
Faiz Bey'in (ty) / sesi (tn) : belirtili isim tamlaması
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
sesini (i) / kes- (f) : birleşik fiil

—Peki, Bey baba, peki... Hakınız var, biliyorum, anlıyorum, bu böyle devam edemez diyeceksiniz, bir ayağınızın çukurda olduğunu söyleyeceksiniz, benim saadetimi görmek istediğinizi anlatacaksınız;

Bey (i) / baba (i) : birleşik isim
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil
bir ayağınızın (ty) / çukurda olduğunu (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / ayak (i) : sıfat tamlaması
çukurda (yt) / olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu
benim saadetimi (bln) / görmek istediğinizi (y) : sıfat-fiil grubu
benim (ty) / saadetim (tn) : belirtili isim tamlaması
görmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

peki, bunları bana evvelce de söylemiştiniz, peki, ben itiraz ettim mi? Gene de etmem. Burada bir muhit var. Şinasi ile evlenmemi bekliyorlar. Gece gündüz ben Şinasi ile beraber yaşadım. Evimizin ikinci bir erkeği gibi bir şey âdeta...

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / muhit (i) : sıfat tamlaması

Şinasi ile (z) / evlenmemi (y) : isim-fiil grubu

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

Gece (i) / gündüz (i) : tekrar grubu

Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu

Evimizin ikinci bir erkeği gibi (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

Evimizin ikinci bir erkeği (i) / gibi (çe) : edat grubu

Evimizin (ty) / ikinci bir erkeği (tn) : belirtili isim tamlaması

ikinci (s) / bir erkek (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / erkek (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Nikâhımız olmazsa olmaz, rezalet olur, namus meselesi olur, hattâ çok geç bile kaldık, anlıyorum, bunların hepsini idrak ediyorum, peki. Şinasi benim er geç... kocamdır, olacaktır, ben buna itiraz edemem,

Nikâhımız (ö) / olmazsa (y) : zarf-fiil grubu

rezalet (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

namus meselesi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

namus (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çok (s) / geç (i) : sıfat tamlaması

geç (i) / kal- (f) : birleşik fiil

bunların (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

idrak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

benim (ty) kocam (tn) : belirtili isim tamlaması

er (i) / geç (i) : tekrar grubu

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hem de siz Şinasi'yi oğlunuz gibi seversiniz, sizi gücendirmem, bunların hepsi doğru, iyi, güzel; fakat, baba, mes'ut olmamı cidden istiyor musunuz? Söyleyiniz, istiyor musunuz?

— **Bu nasıl söz?**

— **Hayır, söyleyiniz, cidden istiyor musunuz?**

— **Cevaptan müstağni bir sual. Elbette isterim.**

oğlunuz (i) / gibi (çe) : edat grubu

bunların (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

mesut (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

nasıl (s) / söz (i) : sıfat tamlaması

Cevaptan müstağni (s) / bir sual (i) : sıfat tamlaması

Cevaptan (i) / müstağni (i) : kısaltma grubu

bir (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

Bana üç ay daha bu meseleyi açmayınız. Birkaç ay daha... anladınız mı? Size vadediyorum, bu birkaç aydan fazla sizi bekletecek değilim, birkaç ay...

üç ay (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

üç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

Birkaç ay (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Birkaç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

Vaat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu birkaç aydan (i) / fazla (i) : kısaltma grubu

bu (s) / birkaç ay (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey bu üç rakamıyla kızının gizli bir kararı arasındaki münasebetten şüphe etti:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bu üç rakamıyla kızının gizli bir kararı arasındaki (s) / münasebet (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / üç rakamı (i) : sıfat tamlaması

üç (ty) / rakamı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu üç rakamı (i) / yla (be) / kızının gizli bir kararı arasındaki münasebet (i) : bağlama grubu

kızının gizli bir kararı (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kızının (ty) / gizli bir kararı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gizli (ty) / bir karar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / karar (i) : sıfat tamlaması

şüphesiz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—**Üç ay mı? diye sordu, hayretle. Neriman cevap verdi:**

—**İki, üç, beş... Mesele orada değil, baba... mesele orada değil, şurada ki... yani, baba...**

Birdenbire sesi titremeye başlamıştı. Gözleri doldu ve hemen ayağa kalktı:

— **Kendimi toplamam için., anlıyor musunuz?**

Fazla bir şey söylemedi ve başını önüne eğdi.

Üç ay mı? (i) / diye (çe) : edat grubu

Üç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

titremeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Gözleri (i) / dol- (f) : birleşik fiil

Kendimi toplamam (i) / için (çe) : edat grubu

Kendimi (i) / topla- (yf) : birleşik fiil

Fazla (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

başını önüne (i) eğ- (f) : birleşik fiil

Faiz Bey de başını önüne eğmiş, kızının bu gözyaşlarına, bu arzusuna sebep olabilecek şeylerin hepsini bir anda bulmaya çalışıyordu.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

kızının bu gözyaşlarına, bu arzusuna sebep olabilecek şeylerin (ty) / hepsi (tn) :
belirtili isim tamlaması

kızının bu gözyaşlarına, bu arzusuna sebep olabilecek (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

kızının bu gözyaşlarına (yt) / bu arzusuna (yt) / sebep olabilecek (y) : sıfat-fiil grubu
bu (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

kızının (ty) / bu gözyaşları (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / gözyaşları (i) : sıfat tamlaması

göz (ty) / yaşları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sebep (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bulmaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Birçok şeyler tahmin etti, fakat hiçbiri, Neriman'ın bu vaz'iyetini izaha kâfi şeyler değildi.

—Peki, kızım, dedi, öyle olsun. Fakat ben bu ihtiyar kafamla anlayamadım pek...

Kendini toplamak mı? Neden? Ne gibi?

Birçok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

tahmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / bu vaz'iyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / vaziyet (i) : sıfat tamlaması

izaha (izah etmeye) kâfi (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

bu ihtiyar kafam (i) / ile (çe) : edat grubu

bu (s) / ihtiyar kafa (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / kafa (i) : sıfat tamlaması

Kendini (i) / topla- (yf) : birleşik fiil

Ne (i) / gibi (çe) : edat grubu

—Daha fazla sormayınız... Emin olunuz ki sizden gizlediğim hiçbir şey yoktur.

Fakat bu benim kendime ait bir arzu...

Daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

Emin (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

sizden gizlediğim (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

sizden (yt) / gizlediğim (y) : sıfat-fiil grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

benim kendime ait (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

benim kendime (i) / ait (çe) : edat grubu

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey ısrar etmedi:

—Peki, dedi, bekleriz o kadar... Madem ki bu kadar bekledik, gene de bekleriz.

Ve gittikçe derinleşen merakının uyandırdığı çok fikirlere dalarken başını salladı ve mihanikî olarak tekrar etti.

—Gene de bekleriz.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ısrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

gittikçe derinleşen merakının uyandırdığı çok fikirlere (yt) / dalarken (y) : zarf-fiil grubu

gittikçe derinleşen merakının uyandırdığı (s) / çok fikirler (i) : sıfat tamlaması

gittikçe derinleşen merakının (ty) / uyandırdığı (tn) : belirtili isim tamlaması

gittikçe derinleşen (s) / merak (i) : sıfat tamlaması

gittikçe (z) / derinleşen (y) : sıfat-fiil grubu

çok (s) / fikirler (i) : sıfat tamlaması

başını (i) / sal- (yf) : birleşik fiil

mihanikî (z) / olarak (y) : zarf-fiil grubu

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Artık epey konuşmadılar, odaya Gülter girdi. Baba kız düşünüyorlardı. Gülter mahrem bir konuşmaya mani olduğunu zannederek elindeki tepsiyi bıraktı ve dışarı çıktı. Faiz Bey kızına sordu:

Baba (i) / kız (i) : tekrar grubu

mahrem bir konuşmaya mani olduğunu (bln) / zannederek (y) : zarf-fiil grubu

mahrem bir konuşmaya (yt) / mani olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

mahrem (s) / bir konuşma (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / konuşma (i) : sıfat tamlaması

mani (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

elindeki (s) / tepsi (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

—**Şinasi ile aranızda bir şey mi geçti? Neriman, daima, izah etmek istemediği şeyin ehemmiyetsizliğine babasını kandırmak için yükselen sesiyle cevap verdi:**

Şinasi (i) / ile (be) / aranızda (i) : bağlama grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

izah etmek istemediği şeyin ehemmiyetsizliğine babasını kandırmak (i) / için (çe) : edat grubu

izah etmek istemediği şeyin ehemmiyetsizliğine (yt) / babasını (bln) / kandırmak (y) : isim-fiil grubu

izah etmek istemediği şeyin (ty) / ehemmiyetsizliği (tn) : belirtili isim tamlaması

izah etmek istemediği (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

izah etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

izah (i) / et- (yf) : birleşik fiil

yükselen sesi (i) / ile (çe) : edat grubu

yükselen (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—**Hayır baba... Ehemmiyetsiz münakaşalar... Fakat beni asıl sinirlendiren şey...**

Durdu. Babasına her şeyi itiraf etmeye mecbur olacakmış gibi, ağızdan kaçacak birkaç kelime ile kendi şuuruna karşı ihanet etmiş olmaktan korktu, söyleyeceği cümleyi zihninden geçirdi, muayene etti:

Ehemmiyetsiz (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması

beni asıl sinirlendiren (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

beni (bln) / asıl (z) / sinirlendiren (y) : sıfat-fiil grubu

Babasına her şeyi itiraf etmeye mecbur olacakmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

Babasına her şeyi itiraf etmeye (yt) / mecbur olacakmış (y) : sıfat-fiil grubu

Babasına (yt) / her şeyi (bln) / itiraf etmeye (y) : isim-fiil grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ağızdan kaçacak birkaç kelime (i) / ile (çe) : edat grubu

ağızdan kaçacak (s) / birkaç kelime (i) : sıfat tamlaması

ağızdan (yt) / kaçacak (y) : sıfat-fiil grubu

birkaç (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

kendi şuuruna karşı (yt) / ihanet etmiş olmaktan (y) : isim-fiil grubu

ihanet etmiş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ihanet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi şuuruna (i) / karşı (çe) : edat grubu

kendi (s) / şuuru (i) : sıfat tamlaması

ağızdan kaçacak birkaç kelime (i) / ile (çe) : edat grubu

ağızdan kaçacak (s) / birkaç kelime (i) : sıfat tamlaması

ağızdan (yt) / kaçacak (y) : sıfat-fiil grubu

birkaç (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

söyleyeceği (s) / cümle (i) : sıfat tamlaması

zihninden (i) / geçir- (f) : birleşik fiil

muayene (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Beni asıl sinirlendiren şey, bu semtte, bu evde her şeyden mahrum yaşamaktır.

Şinasi de beni bundan kurtarmayacak, o da benim arzularımı anlamıyor.

Neriman, hayatının en mühim meselesine gelmişti.

Beni asıl sinirlendiren (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Beni (bln) / asıl (z) / sinirlendiren (y) : zarf-fiil grubu

bu (s) / semt (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

her şeyden mahrum (z) / yaşamak (y) : isim-fiil grubu

her şeyden (i) / mahrum (i) : kısaltma grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

benim (ty) / arzularım (tn) : belirtili isim tamlaması

Hayatının (ty) / en mühim meselesi (tn) : belirtili isim tamlaması

en mühim (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

en (s) / mühim (i) : sıfat tamlaması

Bu bahis, Faiz Bey'i son derece alâkadar ettiği halde, ihtiyar adam, Neriman'ın itiraf cesaretini kırmamak için gayet sade bir eda ile sordu:

Bu (s) / bahis (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'i son derece alâkadar ettiği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'i (bln) / son derece (z) / alâkadar ettiği (y) : sıfat-fiil grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

son (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

alâkadar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ihtiyar (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın itiraf cesaretini kırmamak (i) / için (çe) : edat grubu

Neriman'ın itiraf cesaretini (bln) / kırmamak (y) : isim-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / itiraf cesareti (tn) : belirtili isim tamlaması

itiraf (ty) / cesareti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gayet sade bir eda (i) / ile (çe) : edat grubu

gayet sade (s) / bir eda (i) : sıfat tamlaması

gayet (s) / sade (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / eda (i) : sıfat tamlaması

—Ne gibi arzular? Neriman kelimesini aradı:

—Ben, dedi, ben... Nasıl söyleyeyim? Daha medenî yaşamak istiyorum. Siz bana hak vermezsiniz, ben...

Faiz Bey kızının sözünü kesti:

—Ben sana hak veriyorum. Sen bollukta büyüdün, bu semtte, bu evde sıkılıyorsun, istediklerin olmuyor, ben bunu biliyorum.

Ne gibi (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması
Ne (i) / gibi (çe) : edat grubu
Daha (s) / medenî (i) : sıfat tamlaması
yaşamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
hak (i) / ver- (yf) : birleşik fiil
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
Kızının (ty) / sözü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
sözünü (i) / kes- (yf) : birleşik fiil
hak (i) / ver- (f) : birleşik fiil
bu (s) / semt (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

—**Meselâ... bakınız... dört beş gün sonra Perapalas'ta bir balo var. Bütün arkadaşlarım gidecekler... Ben kalacağım... Halbuki bu, senede bir kere olan şey...**

dört beş gün (i) / sonra (çe) : edat grubu
dört beş (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
dört (i) / beş (i) : tekrar grubu
bir (s) / balo (i) : sıfat tamlaması
Bütün (s) / arkadaşlarım (i) : sıfat tamlaması
senede bir kere olan (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
senede bir kere (z) / olan (y) : sıfat-fiil grubu
senede bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması
senede (i) / bir (i) : kısaltma grubu

Faiz Bey "balo" kelimesini duyunca, gizli âmilin bu olup olmadığını düşündü, bu hareket noktasından başlayarak, Neriman'ın daha mahrem arzularını anlamaya karar verdiği için onun bu sözlerini tasviple karşıladı:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
"balo" kelimesini (bln) / duyunca (y) : zarf-fiil grubu
"balo" (ty) / kelimesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
gizli âmilin (ty) / bu olup olmadığı (tn) : belirtili isim tamlaması
bu olup (z) / olmadığı (y) : sıfat-fiil grubu

gizli (s) / âmil (i) : sıfat tamlaması

bu hareket noktasından (yt) / başlayarak (y) : zarf-fiil grubu

bu (s) / hareket noktası (i) : sıfat tamlaması

hareket (ty) / noktası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman'ın daha mahrem arzularını anlamaya karar verdiği (i) / için (çe) : edat grubu

Neriman'ın daha mahrem arzularını anlamaya (yt) / karar verdiği (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın daha mahrem arzularını (bln) / anlamaya (y) : isim-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / daha mahrem arzuları (tn) : belirtili isim tamlaması

daha mahrem (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / mahrem (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

onun (ty) / bu sözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması

tasvip (i) / ile (çe) : edat grubu

—**Tabî... dedi, insan arkadaşlarında gördüğü şeyi yapmak ister.**

Onlarla beraber eğlenmek de bir haktır. Fakat bu arkadaşların kimlerdir, meselâ?..

—**Fahriye, Ulviye, Nezahet...**

Neriman ilk aklına gelen bu isimleri düşünmeden söyleyivermişti. Faiz Bey sordu:

—**Nezahet mi? Şinasi'nin hemşiresi mi? Neriman tasdik etmeye mecbur oldu:**

arkadaşlarında gördüğü (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

arkadaşlarında (yt) / gördüğü (y) : sıfat-fiil grubu

yapmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Onlarla beraber (z) / eğlenmek (y) : isim-fiil grubu

Onlar (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

bir (s) / hak (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / arkadaşlar (i) : sıfat tamlaması

ilk aklına gelen (s) / bu isimler (i) : sıfat tamlaması

ilk (z) / aklına gelen (y) : sıfat-fiil grubu

aklına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

bu (s) / isimler (i) : sıfat tamlaması

söyle- (f) / -i-ver- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Şinasi'nin (ty) / hemşiresi (tn) : belirtili isim tamlaması

Tasdik (i) / et- (yf) : birleşik fiil

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

—Öyle ya...

—O halde Şinasi de gelecek, tabii...

—Gelmesi lâzım.

Faiz Bey düşündü. Başını hafifçe kaldırarak:

Öyleyse ne mahzur var? dedi, Şinasi beraber olduktan sonra gidebilirsin. Mesele bundan ibaretse kolay!

O (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Başını (bln) / hafifçe (z) / kaldırarak (y) : zarf-fiil grubu

ne (s) / mahzur (i) : sıfat tamlaması

beraber olduktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

beraber (z) / olduktan (y) : zarf-fiil grubu

git- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

bundan (i) / ibaret (çe) : edat grubu

Neriman kızardı:

—Değil baba... Misal olarak söylüyorum... Hem ben baloya nasıl gidebilirim?..

Onun az çok bir masrafı var. Ben daha sizi geçenlerde büyük bir masrafa soktum.

Size yeni bir şey teklif edemem.

Misal (bsn) / olarak (y) : zarf-fiil grubu

Git- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Onun (ty) / az çok bir masrafı (tn) : belirtili isim tamlaması

az çok (s) / bir masraf (i) : sıfat tamlaması

az (i) / çok (i) : tekrar grubu

bir (s) / masraf (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / bir masraf (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / masraf (i) : sıfat tamlaması

masrafa (i) / sok- (f) : birleşik fiil

yeni (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

teklif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey, hayatî meselelerin büyük hesabı içinde maddî masrafların ehemmiyetini unutarak:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

hayatî meselelerin büyük hesabı (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hayatî meselelerin (ty) / büyük hesabı (tn) : belirtili isim tamlaması

hayatî (s) / meseleler (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / hesap (i) : sıfat tamlaması

maddî masrafların ehemmiyetini (bln) / unutarak (y) : zarf-fiil grubu

maddî masrafların (ty) / ehemmiyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

maddî (s) / masraflar (i) : sıfat tamlaması

—Onu da hallederiz, dedi, iş ki senin istediğin olsun.

Gülter tekrar içeri girdi. Faiz Bey, kızına karşı, giriştiği taahhüdün neticelerini epey düşündükten sonra:

Hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Senin (ty) / istediğin (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

kızına karşı giriştiği taahhüdün neticelerini epey düşündükten (i) / sonra (çe) : edat grubu

kızına karşı giriştiği taahhüdün neticelerini (bln) / epey (z) / düşündükten (y) : zarf-fiil grubu

kızına karşı giriştiği taahhüdün (ty) / neticeleri (tn) : belirtili isim tamlaması

kızına karşı giriştiği (s) / taahhüt (i) : sıfat tamlaması

kızına karşı (yt) / giriştiği (y) : sıfat-fiil grubu

kızına (i) / karşı (çe) : edat grubu

—**Fakat dedi, Şinasi ile beraber gideceksiniz! Neriman, hakikî arzularına hiç de uymayan ciddî bir görünüşle cevap verdi:**

Şinasi (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

hakikî arzularına hiç de uymayan (s) / ciddî bir görünüş (i) : sıfat tamlaması

hakikî arzularına (yt) / hiç de (z) / uymayan (y) : sıfat-fiil grubu

hakikî (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

ciddî (s) / bir görünüş (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / görünüş (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—**Tabî, tabî... Onsuz nasıl giderim? dedi ve babasının dizine peçeteyi yaydı.**

Ah, insanlar niçin her şeyi anlayamıyorlar? Beş dakika, on dakika, yarım saat kendilerini unutsalar, kendilerini karşılardakinin yerine koysalar tam onun gibi -fakat hiç eksiksiz ve tam- onun gibi duysalar, her şey ne kadar yerli yerinde olacak.

babasının (ty) / dizi (tn) : belirtili isim tamlaması

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Beş (s) / dakika (i) : sıfat tamlaması

on (s) / dakika (i) : sıfat tamlaması

yarım (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

karşılardakinin (ty) / yeri (tn) : belirtili isim tamlaması

onun (i) / gibi (çe) : edat grubu

hiç (s) / eksiksiz ve tam (i) : sıfat tamlaması

eksiksiz (i) / ve (be) / tam (i) : bağlama grubu

onun (i) / gibi (çe) : edat grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

ne (i) / / kadar (çe) : edat grubu

yerli (i) / yerinde (i) : kısaltma grubu

Hayır! İllâ ki zıddiyetler, öfkeler, yanlış anlaşmalar, kıskançlıklar, inatlar, şüpheler, hâkim olmak arzuları... Neriman, babasına bakarak böyle düşünüyordu

ve hâlâ ruhun uzaklıklarına kaçan derin bir kinle babasını mazur görmek istemiyordu.

yanlış (s) / anlaşmalar (i) : sıfat tamlaması

hâkim olmak (ty) / arzuları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hâkim (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

babasına (yt) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu

hâlâ ruhun uzaklıklarına kaçan derin bir kin (i) / ile (çe) : edat grubu

hâlâ ruhun uzaklıklarına kaçan (s) / derin bir kin (i) : sıfat tamlaması

hâlâ (z) / ruhun uzaklıklarına (yt) / kaçan (y) : sıfat-fiil grubu

ruhun (ty) / uzaklıkları (tn) : belirtili isim tamlaması

derin (s) / bir kin (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kin (i) : sıfat tamlaması

mazur (i) / gör- (f) : birleşik fiil

mazur görmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Evet, şüphesiz onu seven bu ihtiyar bile karışık duygulu bir adamdı; bazan, kendisinde bir baba şefkatinin zerresi bulunmayan ve içi kızı için, gazez dolu, korkunç bir düşmandı, düşmanların en korkuncu.

onu seven (s) / bu ihtiyar (i) : sıfat tamlaması

onu (bln) / seven (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / ihtiyar (i) : sıfat tamlaması

karışık duygulu (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

karışık (s) / duygulu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

kendisinde bir baba şefkatinin zerresi bulunmayan ve içi kızı için, gazez dolu (s) /

korkunç bir düşman (i) : sıfat tamlaması

kendisinde bir baba şefkatinin zerresi bulunmayan (i) / ve (be) / içi kızı için, gazez dolu

(i) : bağlama grubu

kendisinde (yt) / bir baba şefkatinin zerresi (ö) / bulunmayan (y) : sıfat-fiil grubu

bir baba şefkatinin (ty) / zerresi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / baba şefkati (i) : sıfat tamlaması

baba (ty) / şefkati (tn) : belirtisiz isim tamlaması

garez (i) / dolu (i) : kısaltma grubu

kızı (i) / için (çe) : edat grubu

korkunç (s) / bir düşman (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / düşman (i) : sıfat tamlaması

düşmanların (ty) / en korkuncu (tn) : belirtili isim tamlaması

en (s) / korkunç (i) : sıfat tamlaması

Vakıa Neriman'ın bütün arzularına hak vermişti, yeni bir maddî fedakârlığı da kabul etmişti,

Neriman'ın (ty) / bütün arzuları (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

hak (i) / ver- (f) : birleşik fiil

yeni (s) / bir maddî fedakârlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / maddî fedakârlık (i) : sıfat tamlaması

maddî (s) / fedakârlık (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

fakat onun asla itiraf edemediği en gizli arzusunu ya anlamamış yahut tatmin etmeye razı olmamıştı.

Onun (ty) / asla itiraf edemediği en gizli arzusu (tn) : belirtili isim tamlaması

asla itiraf edemediği (s) / en gizli arzu (i) : sıfat tamlaması

asla (z) / itiraf edemediği (y) : isim-fiil grubu

itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

en gizli (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

en (s) / gizli (i) : sıfat tamlaması

razı (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

tatmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Baloya bu tarzda gitmek Neriman'ın istediği bir şey değildi. Yanına bevvap gibi Şinasi'yi alarak âdeta sefer taşıyla Perapalas'a gitmenin ne zevki vardı?

Baloya (yt) / bu tarzda (z) / gitmek (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / tarz (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın istediği (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / istediği (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bevvap (i) / gibi (çe) : edat grubu

Şinasi'yi (bln) / alarak (y) : zarf-fiil grubu

âdeta sefer taşıyla Perapalas'a gitmenin (ty) / ne zevki (tn) : belirtili isim tamlaması

âdeta sefer taşıyla (z) / Perapalas'a (yt) / gitmenin (y) : isim-fiil grubu

sefer taşı (i) / ile (çe) : edat grubu

sefer (ty) / taşı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ne (s) / zevk (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin haricinde bir mesele olduğunu anlamaya veya anlamış görünmeye yanaşmıyordu.

Şinasi'nin haricinde bir mesele olduğunu anlamaya (i) / veya (be) / anlamış görünmeye (i) : bağlama grubu

Şinasi'nin haricinde bir mesele olduğunu (bln) / anlamaya (y) : isim-fiil grubu

anlamış (z) / görünmeye (y) : isim-fiil grubu

Şinasi'nin haricinde bir mesele (ö) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi'nin haricinde (s) / bir mesele (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / harici (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

Burada kızının arzusuna uzak duruyordu; burada tıpkı kızı gibi, eksiksiz ve tam Neriman gibi hissedemiyordu, o halde onu anlamıyordu, o halde o her şeyi kabul eden tam bir aşkla sevmiyordu.

Kızının (ty) / arzusu (tn) : belirtili isim tamlaması

uzak (i) / dur- (f) : birleşik fiil

kızı (i) / gibi (çe) : edat grubu

eksiksiz (i) / ve (be) / tam (i) : bağlama grubu

Neriman (i) / gibi (çe) : edat grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

her şeyi kabul eden tam bir aşk (i) / ile (çe) : edat grubu

her şeyi kabul eden (s) / tam bir aşk (i) : sıfat tamlaması

her şeyi (bln) / kabul eden (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tam (s) / bir aşk (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / aşk (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ı bu kırdı. Fakat babasına neşeli ve minnettar görünmesi lâzımdı. Bu rolünü iyi yapmıyordu. Faiz Bey de Neriman'da hâlâ tatmin olunmamış bir iştihak seziyor ve anlamıyor, kendi kendine düşünüyordu: "Ne istiyor?"

babasına (yt) / neşeli ve minnettar (z) / görünmesi (y) : isim-fiil grubu

neşeli (i) / ve (be) / minnettar (i) : bağlama grubu

Bu (s) / rol (i) : sıfat tamlaması

rol (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

hâlâ tatmin olunmamış (s) / bir iştihak (i) : sıfat tamlaması

hâlâ (z) / tatmin olunmamış (y) : sıfat-fiil grubu

tatmin (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / iştihak (i) : sıfat tamlaması

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

Baloya gitmekten başka bir arzusu mu var? Bu semtte oturmak arzu etmiyor mu? Şinasi'den başka birine mi temayülü var? Kim olsa gerek bu? Şinasi bilir mi acaba?..

Baloya gitmekten başka (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

Baloya gitmekten (i) / başka (çe) : edat grubu

Baloya (yt) / gitmekten (y) : isim-fiil grubu

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

Bu semtte (yt) / oturmak (y) : isim-fiil grubu

Bu (s) / semt (i) : sıfat tamlaması

arzu (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'den (i) / başka (çe): edat grubu

Ne düşünüyor o? Bana niçin bir şey söylemiyor? İki de bana ehemmiyet vermiyorlar mı? Benim aleyhimde mi düşünüyorlar? Ben onlara karşı vazifemi yapmıyor muyum? Balo müsaadesini verdiğime hata mı ettim? Haberim olmadan birçok vak'alar mı cereyan ediyor?"

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Benim (ty) / aleyhim (tn) : belirtili isim tamlaması

onlara (i) / karşı (çe) : edat grubu

Balo müsaadesini (bln) / verdiğime (y) : sıfat-fiil grubu

Balo (ty) / müsaadesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hata (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Haberi (i) / ol-(yf) : birleşik fiil

birçok (s) / vak'alar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

cereyan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ve beyaz kaşlarının üstünde alnı buruşuyordu. O da kızının kendisine karşı sevgisinden şüphe ediyordu; o da, hodgâm bir evlâdın aç iştihaklarını fedakârlıklarıyla doyurmanın azabını çekiyor ve mes'uliyetini kızına atfediyordu.

beyaz kaşlarının (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

beyaz (s) / kaşlar (i) : sıfat tamlaması

kızının (ty) / kendisine karşı sevgisi (tn) : belirtili isim tamlaması

kendisine (i) / karşı (çe) : edat grubu

şüphe (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hodgâm bir evlâdın aç iştihaklarını fedakârlıklarıyla doyurmanın (ty) / azabı (tn) : belirtili isim tamlaması

hodgâm bir evlâdın aç iştihaklarını (bln) / fedakârlıklarıyla (z) / doyurmanın (y) : isim-fiil grubu

hodgâm bir evlâdın (ty) / aç iştihakları (tn) : belirtili isim tamlaması

hodgâm (s) / bir evlât (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / evlât (i) : sıfat tamlaması
aç (s) / iştiyaklar (i) : sıfat tamlaması
fedakârlıkları (i) / ile (çe) : edat grubu
azap (i) / çek- (f) : birleşik fiil
atf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

İnsan genç, pek genç olabilir. Fakat bunların hepsini veya çoğunu yaptırmak için bir ihtiyar kalbine teklif edilen bu fazla azabı çok insafsızca, zalimane buluyordu.

pek (s) / genç (i) : sıfat tamlaması
ol- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil
bunların hepsini veya çoğunu yaptırmak için bir ihtiyar kalbine teklif edilen (s) / bu fazla azap (i) : sıfat tamlaması
bunların hepsini veya çoğunu yaptırmak için (z) / bir ihtiyar kalbine (yt) / teklif edilen (y) : sıfat-fiil grubu
bunların hepsini veya çoğunu yaptırmak (i) / için (çe) : edat grubu
bunların hepsini veya çoğunu (bln) / yaptırmak (y) : isim-fiil grubu
bunların (ty) / hepsi veya çoğu (tn) : belirtili isim tamlaması
hepsi (i) / veya (be) / çoğu (i) : bağlama grubu
bu (s) / fazla azap (i) : sıfat tamlaması
fazla (s) / azap (i) : sıfat tamlaması
zalimane (i) / bul- (yf) : birleşik fiil
ihtiyar (s) / kalp (i) : sıfat tamlaması
teklif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman o gün de Şinasi'yi mektepte aradı, buldu ve beraber çıktılar. Artık onunla daha açıkça konuşmak cesaretini kendinde buluyordu. Koluna girdi ve onu çekti. Bu kuvvet ona babasının teklifini kabul etmiş olmaktan geliyordu.

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
Onun (i) / ile (çe) : edat grubu
daha açıkça konuşmak (ty) / cesareti (tn) : belirtisiz isim tamlaması
daha açıkça (z) / konuşmak (y) : isim-fiil grubu
daha (s) / açık (i) : sıfat tamlaması

cesaret (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

babasının teklifini (bln) / kabul etmiş olmaktan (y) : isim-fiil grubu

kabul etmiş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

babasının (ty) / teklifi (tn) : belirtili isim tamlaması

—**Babam bana bir mesele açtı, dedi.**

Şinasi anlamıştı. Gene sesini çıkarmıyordu. Neriman devam etti:

—**Bilmem sana da açtı mı? Şinasi kısaca:**

— **Evet, dedi.**

— **Sen ne cevap verdin?**

—**Tabîi itiraz edemezdim.**

— **Ben de itiraz edemezdim. Yalnız iki üç ay müsaade istedim.**

bir mesele (i) / aç- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Yalnız (s) / iki üç ay (i) : sıfat tamlaması

iki üç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

iki (i) / üç (i) : tekrar grubu

müsaade (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Şinasi bunun sebebini öğrenmek istemedi ve sustu. Onun bu sükûtu Neriman'a çok manalı ve karışık görünmüştü. Fakat Şinasi "Niçin?" diye sormuş gibi Neriman cevap verdi:

bunun (ty) / sebebi (tn) : belirtili isim tamlaması

öğrenmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Onun (ty) / bu sükûtu (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sükût (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / *manalı ve karışık* (i) : sıfat tamlaması
manalı (i) / *ve* (be) / *karışık* (i) : bağlama grubu
Şinasi "Niçin?" diye sormuş (i) / *gibi* (çe) : edat grubu
"Niçin?" (i) / *diye* (çe) : edat grubu
cevap (i) / *ver-* (f) : birleşik fiil

—**Ben de niçin bunun acele olmasını istemediğimi bilmiyorum.**

Fakat biraz vakit geçmesi daha münasip gibi görünüyor; buna, sen ne dersin?

—**Münasip.**

—**Niçin münasip?**

—**Sen münasip gördüğün için.**

bunun acele olmasını (bln) / *istemediğimi* (y) : sıfat-fiil grubu
bunun (ty) / *acele olması* (tn) : belirtili isim tamlaması
acele (i) / *ol-* (yf) : birleşik fiil
biraz (z) / *vakit geçmesi* (y) : isim-fiil grubu
biraz (s) / *vakit* (i) : sıfat tamlaması
daha münasip (i) / *gibi* (çe) : edat grubu
daha (s) / *münasip* (i) : sıfat tamlaması
münasip gördüğün (i) / *için* (çe) : edat grubu
münasip (i) / *gör-* (f) : birleşik fiil

İşte, Şinasi artık Neriman için anlaşılmaz bir hale gelmişti ve bir sırrı olan ruhların büyüklüğüyle Neriman'ı eziyordu.

Neriman (i) / *için* (çe) : edat grubu
anlaşılmaz bir hale (i) / *gel-* (f) : birleşik fiil
anlaşılmaz (s) / *bir hal* (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / *hal* (i) : sıfat tamlaması
bir sırrı olan ruhların büyüklüğü (i) / *ile* (çe) : edat grubu
bir sırrı olan ruhların (ty) / *büyüklüğü* (tn) : belirtili isim tamlaması
bir sırrı olan (s) / *ruhlar* (i) : sıfat tamlaması
bir sırrı (bln) / *olan* (y) : sıfat-fiil grubu
bir (s) / *sır* (i) : sıfat tamlaması

Genç kız, hayatında hiçbir zaman Şinasi'ye karşı bu kadar hayranlık ve öfke duymamıştı.

Genç (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'ye (i) / karşı (çe) : edat grubu

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

hayranlık ve öfke (i) / duy- (f) : birleşik fiil

hayranlık (i) / ve (be) / öfke (i) : bağlama grubu

Kendi kendini hapsedmeye muktedir bir adamın tesirini yapan Şinasi, bir hükümdardan daha kuvvetli görünüyordu.

Kendi kendini hapsedmeye muktedir bir adamın tesirini yapan (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

Kendi kendini hapsedmeye muktedir bir adamın tesirini (bln) / yapan (y) : sıfat-fiil grubu

Kendi kendini hapsedmeye muktedir bir adamın (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

Kendi kendini hapsedmeye muktedir (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

Kendi kendini hapsedmeye (i) / muktedir (i) : kısaltma grubu

Kendi kendini (bln) / hapsedmeye (y) : isim-fiil grubu

Kendi (i) / kendini (i) : tekrar grubu

haps (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

tesir (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

bir hükümdardan (i) / daha kuvvetli (i) : kısaltma grubu

daha (s) / kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hükümdar (i) : sıfat tamlaması

Neriman, bir daha, eski günlerin samimiyetini aradı. Bunu bulmak için her şeyi feda etmek istedi.

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması
eski günlerin (ty) / samimiyeti (tn) : belirtili isim tamlaması
eski (s) / günler (i) : sıfat tamlaması
Bunu bulmak (i) / için (çe) : edat grubu
Bunu (bsn) / bulmak (y) : isim-fiil grubu
Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
feda etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
feda (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ona daha fazla sokulmak: "Şinasi kabahatli benim! Yalnız ben kabahatliyim" demek ve onu kazanmak arzusu içinden gelip geçti. Her şeyi itiraf etmeyi bile düşündü.

Ona daha fazla sokulmak (ty) / "Şinasi kabahatli benim! Yalnız ben kabahatliyim" demek ve onu kazanmak (ty) / arzusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Yalnız ben kabahatliyim" demek (i) / ve (be) / onu kazanmak (i) : bağlama grubu
Ona (yt) / daha fazla (z) / sokulmak (y) : isim-fiil grubu
daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması
"Şinasi kabahatli benim! (bsn) / Yalnız ben kabahatliyim" (bsn) / demek (y) : isim-fiil grubu
onu (bln) / kazanmak (y) : isim-fiil grubu
gelip (f) / geç- (f) : tekrar grubu
içinden (i) / gel- (f) : birleşik fiil
Her şeyi (bln) / itiraf etmeyi (y) : isim-fiil grubu
Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fakat yapamadı. Meseleye geldi:

—Anlamadım? dedi. Sen münasip görmüyor musun?
 — İzdivacı tehir etmek isteyen ben değilim.
 — Sen çabuk olmasımı mı istiyorsun?
 —Bence... müsavi.

Neriman artık Şinasi'ye karşı bütün siyasî hünerini kaybetmişti.

Ona babasıyla arasında geçen son konuşmayı anlattı. Balo meselesini de açtı:

münasip (i) / gör- (f) : birleşik fiil

İzdivacı (bln) / tehir etmek isteyen (y) : sıfat-fiil grubu

tehir etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

tehir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'ye (i) / karşı (çe) : edat grubu

bütün (s) / siyasî hüner (i) : sıfat tamlaması

siyasî (s) / hüner (i) : sıfat tamlaması

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

babasıyla arasında geçen (s) / son konuşma (i) : sıfat tamlaması

babasıyla arasında (yt) / geçen (y) : sıfat-fiil grubu

babası (i) / ile (be) / arasında (i) : bağlama grubu

Balo (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

—Babam da, sen de beni anlamıyorsunuz... Ben fokstrot oynamak istemiyorum, ben daha medenî yaşamak istiyorum, bu da değil... Ben de anlatamıyorum, hem babamı mazur görürüm, ihtiyardır, fakat seni mazur görmek benim için kabil değil... Sen ihtiyar mısın? Sen böyle yaşamaya nasıl razı oluyorsun?

Babam (i) / da (be) / sen (i) / de (be) / : bağlama grubu

oynamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

daha (s) / medenî (i) : sıfat tamlaması

yaşamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

mazur (i) / gör- (f) : birleşik fiil

benim (i) / için (çe) : edat grubu

böyle (z) / yaşamaya (y) : isim-fiil grubu

razı (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

—Eskiden böyle söylemezdin.

—Eskiden yalnız hissederdim, fakat ne istediğimi bilmezdim... Bak ortalıkta da neler oluyor, her şey değişmiyor mu? Ben de bu memleketin kızı değil miyim? Benim de medenî yaşamaya hakkım yok mu? Söyle... Cevap ver... Bak susuyorsun...

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil
ne (bsn) / istediğimi (y) : sıfat-fiil grubu
Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
bu memleketin (ty) / kızı (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / memleket (i) : sıfat tamlaması
medenî (z) / yaşamaya (y) : isim-fiil grubu
Benim (ty) / hakkım (tn) : belirtili isim tamlaması
Cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Ne düşündüğünü anlamak kabil değil ki işte, beni bu sinirlendiriyor...

Geçen gün de bunun için bayıldım...

—Baloya gitmekle hemen medenî olacak mısın?

Ne düşündüğünü (bln) / anlamak (y) : isim-fiil grubu
Geçen (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
Bunun (i) / için (çe) : edat grubu
Baloya (yt) / gitmekle (y) : zarf-fiil grubu
medenî (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

— Evet, tabii... Hayır, yalnız balo değil tabii... Of, bu balo... Kuzum, şimdi de bunu diline dolama! Ben bunu söylemek istemiyorum, bak gene beni anlamıyorsun, ben sustuğum zaman bile sen beni anlamalısın, halbuki söylüyorum, söylüyorum, gene beni anlamıyorsun, babam da öyle... Ben bunun için bedbahtım, ben bu baloya gitmek istediğim için değil...

bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması
diline (i) / dola- (f) : birleşik fiil
söylemek (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil
sustuğum (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
bunun (i) / için (çe) : edat grubu
bu baloya gitmek istediğim (i) / için (çe) : edat grubu
bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması
gitmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Hem doğrusunu da söyleyeyim mi? Beni Macit ta o zaman davet etti. Fakat ne babama, ne sana bunu açamadım. Bana kızılıyorsunuz, sanki biriniz imamsınız, ötekiniz müezzin... Bana hiçbiriniz hak vermiyorsunuz. Babam sureta hak verdi ama bir de içine sor! Ben de buna kızılıyorum, benim arzularımı niçin tabî bulmuyorsunuz, babam gene mazurdur, ihtiyardır, fakat sen?.. Yalan mı?. Niçin genç bir adam gibi değilsin?

o (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

davet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ne (be) / babama (i) / ne (be) / sana (i) : bağlama grubu

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

hak (i) / ver- (f) : birleşik fiil

benim (ty) / arzularım (tn) : belirtili isim tamlaması

tabî (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

genç bir adam (i) / gibi (çe) : edat grubu

genç (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

Ben sana hayret ediyorum, hayret, hayret, hayret... Gayet hassas bir insandın sen... Ne oldu sana? Ben sana ne yaptım? Ben en tabî haklarımı istiyorum canım... Ben mümkün olan şeyleri istiyorum. Lükste gözüm yok, mükellef bir hayat da istemiyorum.

hayret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Gayet hassas (s) / bir insan (i) : sıfat tamlaması

Gayet (s) / hassas (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

en tabî (s) / haklar (i) : sıfat tamlaması

en (s) / tabî (i) : sıfat tamlaması

mümkün olan (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

mümkün (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

mükellef (s) / bir hayat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

Benim yaşımdaki bütün kızların, benim vaziyetimde bütün kızların arzuları ve yaşayışı... Neden bunun için kabahatli olayım? Hele evlendikten sonra sen hep bana böyle dargın mı duracaksın? Bir sinemaya bile gidemeyecek miyim? Şinasi durdu ve söyledi:

Benim yaşımdaki bütün kızların (ty) / benim vaziyetimde bütün kızların (ty) / arzuları ve yaşayışı (tn) : belirtili isim tamlaması

Benim yaşımdaki (s) / bütün kızlar (i) : sıfat tamlaması

Benim (ty) / yaşım (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / kızlar (i) : sıfat tamlaması

benim vaziyetimde (s) / bütün kızlar (i) : sıfat tamlaması

benim (ty) / vaziyetim (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / kızlar (i) : sıfat tamlaması

arzular (i) / ve (be) / yaşayışı (i) : bağlama grubu

bunun (i) / için (çe) : edat grubu

kabahatli (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

evlendikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

Bir (s) / sinema (i) : sıfat tamlaması

—Sinemaya da, baloya da gidebilirsin. Mesele bu değil. Ben softa değilim.

—Mesele nedir?

—Onu sen günün birinde anlayacaksın. Neriman o anda bile anladığımı zannetmişti: Macit meselesi. Fakat bu ne ısrar! Şinasi niçin ona inanmıyor? Fazla bir şey mi biliyor? Seziyor mu? Tahminden mi ibaret?

Sinemaya (i) / da (be) / baloya (i) / da (be) / : bağlama grubu

git-- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

günün (ty) / biri (tn) : belirtili isim tamlaması

o anda bile (z) / anladığımı (y) : sıfat-fiil grubu

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Macit (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ne (s) / ısrar (i) : sıfat tamlaması

Fazla (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Tahminden (i) / mi ibaret (çe) : edat grubu

Neriman sustu. Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına girmektense daha müspet konuşmayı tercih etti:

Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına girmektense daha müspet (z) / konuşmayı (y) : isim-fiil grubu

Şinasi ile münasebetinin çıkmaz sokaklarına (yt) / girmektense (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi ile münasebetinin (ty) / çıkmaz sokakları (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi (i) / ile (be) / münasebeti (i) : bağlama grubu

çıkılmaz (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / müspet (i) : sıfat tamlaması

tercih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Peki... beni bu baloya götürür müsün?

—Gideriz...

—Ben kumaşlara bakmak istiyorum, beraber Beyoğlu'na çıkalım.

—Hayır. Ferit'e söz verdim. Yarım saat sonra buluşacağız. Bu akşam onda yemek yiyeceğim. Sen git.

bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

bakmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

söz (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Yarım saat (i) / sonra (çe) : edat grubu

Yarım (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

yemek (i) / ye- (f) : birleşik fiil

Şinasi ayrılmak için kııldı. Neriman onun yüzüne bakmamıştı. Utançla ayrıldı ve koşarak uzaklaştı. Sebebini anlamadan, kendini küçülmüş buluyordu. Birbirine zıt duyguların hücumuna uğradı, geriye dönmek ve balodan vazgeçtiğini söylemek istiyordu.

ayrılmak (i) / için (çe) : edat grubu
onun (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması
Utandır (i) / ile (çe) : edat grubu
Sebebini (bln) / anlamadan (y) : zarf-fiil grubu
kendini küçülmüş (i) / bul- (yf) : birleşik fiil
Birbirine zıt duyguların (ty) / hücumu (tn) : belirtili isim tamlaması
Birbirine zıt (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması
Birbirine (i) / zıt (i) : kısaltma grubu
hücumuna (i) / uğra- (f) : birleşik fiil
geriye dönmek (i) / ve (be) / balodan vazgeçtiğini söylemek (i) : bağlama grubu
balodan (yt) / vazgeçtiğini (y) : sıfat -fiil grubu
söylemek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
geriye dönmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

**Fakat koşuyordu, kaşlarını çatıyor, yüzünü buruşturuyor, kızarıyor, bağırarak
 istiyor, " Ey... fena bu, fena" diyor, sonra " Niçin" diye soruyor, düşünmeye
 yanaşmıyor ve tramvay bekleme yerlerini geçerek, müthiş can sıkıntısından kaçıp
 kurtulmak ister gibi koşuyordu.**

kaşlarını (i) / çat- (f) : birleşik fiil
yüzünü (i) / buruş- (f) : birleşik fiil
bağırarak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
" Niçin" (i) / diye (çe) : edat grubu
düşünmeye (i) / yanaş- (yf) : birleşik fiil
tramvay bekleme yerlerini (bln) / geçerek (y) : zarf-fiil grubu
tramvay bekleme (ty) / yerleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
tramvay (bsn) / bekleme (y) : isim-fiil grubu
müthiş can sıkıntısından kaçıp kurtulmak ister (i) / gibi (çe) : edat grubu
müthiş can sıkıntısından kaçıp (z) / kurtulmak ister (y) : sıfat-fiil grubu
müthiş can sıkıntısından (yt) / kaçıp (y) : zarf-fiil grubu
kurtulmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
müthiş (s) / can sıkıntısı (i) : sıfat tamlaması
can (ty) / sıkıntısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Yumrukları sıkılmıştı. Bir yeri açıyormuş gibi, "oof..." diye söyleniyor, bütün ruhunda garip bir çalkantı duyuyordu. Şinasi kahveye gidip oturdu. Daima "pasif" dövüşüp yenmesini isteyen bir mizacı vardı.

Bir yeri açıyormuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

Bir yeri (ö) / açıyormuş (y) : sıfat-fiil grubu

Bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

"oof..." (i) / diye (çe) : edat grubu

bütün (s) / ruh (i) : sıfat tamlaması

garip (s) / bir çalkantı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çalkantı (i) : sıfat tamlaması

Kahveye (yt) / gidip (y) : zarf-fiil grubu

Daima "pasif" dövüşüp yenmesini isteyen (s) / bir mizaç (i) : sıfat tamlaması

Daima "pasif" dövüşüp yenmesini (bln) / isteyen (y) : sıfat-fiil grubu

Daima "pasif" dövüşüp (z) / yenmesini (y) : isim-fiil grubu

Daima (z) / "pasif" (z) / dövüşüp (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / mizaç (i) : sıfat tamlaması

Hücumu ekseriya karşı tarafa bırakarak sarsılmaz ve sessiz bir müdafaa ile muzaffer olmayı sevenlerdendi.

Hücumu ekseriya karşı tarafa bırakarak (z) / sarsılmaz ve sessiz bir müdafaa ile muzaffer olmayı (bln) / sevenler (y) : sıfat-fiil grubu

Hücumu (bln) / ekseriya (z) / karşı tarafa (yt) / bırakarak (y) : zarf-fiil grubu

karşı (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

sarsılmaz ve sessiz bir müdafaa (i) / ile (çe) : edat grubu

sarsılmaz ve sessiz (s) / bir müdafaa (i) : sıfat tamlaması

sarsılmaz (i) / ve (be) / sessiz (i) : bağlama grubu

bir (s) / müdafaa (i) : sıfat tamlaması

muzaffer (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bir Şarklı, hakiki Şarklı. Vakıa, dünyada, vasıfları değişmeyen umumî bir Şarklı enmuzeci mevcut olmamakla beraber, Şinasi, bir Garplı ile kendi arasındaki nisbî

farkları ekseriya muhafaza edenlerdendi; bunun için, Şark ekseriyetle "Lâzım" ve Garp "Müteaddi"dir.

Bir (s) / Şarklı (i) : sıfat tamlaması

hakiki (s) / Şarklı (i) : sıfat tamlaması

vasıfları değişmeyen (s) / umumî bir Şarklı enmuzeci (i) : sıfat tamlaması

vasıfları (ö) / değişmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

umumî (s) / bir Şarklı enmuzeci (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Şarklı enmuzeci (i) : sıfat tamlaması

Şarklı (ty) / enmuzeci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mevcut olmamak (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

mevcut (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bir Garplı ile kendi arasındaki nisbî farkları (bln) / ekseriya (z) / muhafaza edenler (y) : sıfat-fiil grubu

bir Garplı ile kendi arasındaki (s) / nisbî farklar (i) : sıfat tamlaması

bir Garplı ile kendi (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir Garplı (i) / ile (be) / kendi (i) : bağlama grubu

bir (s) / Garplı (i) : sıfat tamlaması

nisbî (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması

muhafaza (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bunun (i) / için (çe) : edat grubu

Fakat bu, faaliyet tarzlarının farkından başka bir şey değildir. Bu faaliyetin köklerine bakılırsa, aynı beşerî kaynaklardan geldiği görülür.

faaliyet tarzlarının farkından başka (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

faaliyet tarzlarının farkından (i) / başka (çe) : edat grubu

faaliyet tarzlarının (ty) / farkı (tn) : belirtili isim tamlaması

faaliyet (ty) / tarzları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Bu faaliyetin köklerine (yt) / bakılırsa (y) : zarf-fiil grubu

Bu faaliyetin (ty) / kökleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu (s) / faaliyet (i) : sıfat tamlaması

aynı beşerî kaynaklardan (yt) / geldiği (y) : sıfat-fiil grubu

aynı (s) / beşerî kaynaklar (i) : sıfat tamlaması

beşerî (s) / kaynaklar (i) : sıfat tamlaması

Ancak, birinin cehdi, içeriden dışarıya, ötekini dışarıdan içeriyedir. Şinasi de cehdlerini dışarıdan içeriye doğru yapar. Bunun için sükutidir. Şekilleri istihfaf etmesi, meseleleri hep kendi içinde halletmeye çalıştığı içindir.

Birinin (ty) / cehdi (tn) : belirtili isim tamlaması

içeriden (i) / dışarıya (i) : kısaltma grubu

dışarıdan (i) / içeriye (i) : kısaltma grubu

dışarıdan içeriye (i) / doğru (çe) : edat grubu

dışarıdan (i) / içeriye (i) : kısaltma grubu

Bunun (i) / için (çe) : edat grubu

Şekilleri (bln) / istihfaf etmesi (y) : isim-fiil grubu

meseleleri hep kendi içinde halletmeye çalıştığı (i) / için (çe) : edat grubu

meseleleri hep kendi içinde (z) / halletmeye çalıştığı (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (s) / içi (i) : sıfat tamlaması

halletmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Bununla beraber, coştığı zamanlar, bu şahsiyetinin tamamıyla tersine döndüğü, son derece müteaddit bir hale geldiği ve Şarklıya mahsus farz ettiğimiz hususî seciyenin tamamıyla aksini gösterdiği de vakidir.

Bunun (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

coştığı (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

bu şahsiyetinin (ty) / tamamıyla tersine döndüğü (tn) / son derece müteaddit bir hale geldiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / şahsiyet (i) : sıfat tamlaması

tamamıyla (z) / tersine döndüğü (y) : sıfat-fiil grubu

tersine (i) / dön- (f) : birleşik fiil

son derece (z) / müteaddit bir hale geldiği (y) : sıfat-fiil grubu

müteaddit bir hale (i) / gel-(f) : birleşik fiil

müteaddit (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

son (s) / *derece* (i) : sıfat tamlaması

Şarklıya mahsus farz ettiğimiz hususî seciyenin (ty) / *tamamıyla aksini gösterdiği* (tn) : belirtili isim tamlaması

Şarklıya mahsus farz ettiğimiz (s) / *hususî seciye* (i) : sıfat tamlaması

Şarklıya mahsus (z) / *farz ettiğimiz* (y) : sıfat-fiil grubu

Şarklıya (i) / *mahsus* (i) : kısaltma grubu

farz (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

hususî (s) / *seciye* (i) : sıfat tamlaması

tamamıyla (z) / *aksini* (bln) / *gösterdiği* (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman ilcalarına hâkim olmayan ve ekseriya feveran halinde bulunan bir kız olduğu için, Şinasi'yi daha derunî kalmaya teşvik ediyordu.

ilcalarına hâkim olmayan ve ekseriya feveran halinde bulunan bir kız olduğu (i) / *için* (çe) : edat grubu

ilcalarına hâkim olmayan ve ekseriya feveran halinde bulunan bir kız (ö) / *olduğu* (y) : sıfat-fiil grubu

ilcalarına hâkim olmayan (s) / *ve ekseriya feveran halinde bulunan* (s) / *bir kız* (i) : sıfat tamlaması

ilcalarına hâkim olmayan (i) / *ve* (be) / *ekseriya feveran halinde bulunan* (i) : bağlama grubu

ilcalarına (yt) / *hâkim olmayan* (y) : sıfat-fiil grubu

hâkim (i) / *ol-* (yf) : birleşik fiil

ekseriya (z) / *feveran halinde bulunan* (y) : sıfat-fiil grubu

feveran halinde (i) / *bulun-*(yf) : birleşik fiil

feveran (ty) / *hali* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / *kız* (i) : sıfat tamlaması

daha derunî (z) / *kalmaya* (y) : isim-fiil grubu

daha (s) / *derunî* (i) : sıfat tamlaması

teşvik (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

Zira nihayet, ferdin seciyesi, diğer fertlerle münasebetine göre değişen canlı ve mütehavvil bir şeydir ve birçok hallerde karşısındaki seciyenin makûsu olmaya mahkûmdur.

ferdin (ty) / seciyesi (tn) : belirtili isim tamlaması

diğer fertlerle münasebetine göre değişen (s) / canlı ve mütehavvil bir şey (i) : sıfat tamlaması

diğer fertlerle münasebetine göre (z) / değişen (y) : sıfat-fiil grubu

diğer fertlerle münasebetine (i) / göre (çe) : edat grubu

diğer fertler (i) / ile (çe) : edat grubu

diğer (s) / fertler (i) : sıfat tamlaması

canlı ve mütehavvil (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

canlı (i) / ve (be) / mütehavvil (i) : bağlama grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / haller (i) : sıfat tamlaması

karşısındaki seciyenin makûsu (ö) / olmaya (y) : isim-fiil grubu

karşısındaki seciyenin (ty) / makûsu (tn) : belirtili isim tamlaması

karşısındaki (s) / seciye (i) : sıfat tamlaması

Neriman sükûti bir kız olsaydı, aynı Şinasi'nin feveran halinde bulunması pek mümkündür.

sükûti (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

aynı Şinasi'nin (ty) / feveran halinde bulunması (tn) : belirtili isim tamlaması

aynı (s) / Şinasi (i) : sıfat tamlaması

feveran halinde (i) / bulun- (yf) : birleşik fiil

feveran (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

pek (s) / mümkün (i) : sıfat tamlaması

Bununla beraber, her şey, an, miktar ve derece meselesi olduğuna göre, Şinasi'nin bazı anlarda bir Garplıdan daha (pasif), daha derunî olduğunu kaide halinde kabul etmekte büyük bir tahmin hatası yapmak tehlikesi yoktur.

Bunun (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

an, miktar ve derece meselesi olduğuna (i) / göre (çe) : edat grubu

an, miktar ve derece meselesi (ö) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

an (ty) / miktar ve derece (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

miktar (i) / ve (be) / derece (i) : bağlama grubu

Şinasi'nin bazı anlarda bir Garplıdan daha pasif daha derunî olduğunu kaide halinde kabul etmekte büyük bir tahmin hatası yapmak (ty) / tehlikesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi'nin bazı anlarda bir Garplıdan daha pasif daha derunî olduğunu kaide halinde kabul etmekte (yt) / büyük bir tahmin hatası (bsn) / yapmak (y) : isim-fiil grubu

Şinasi'nin bazı anlarda bir Garplıdan daha pasif daha derunî olduğunu (bln) / kaide halinde (z) / kabul etmekte (y) : isim-fiil grubu

Şinasi'nin (ty) / bazı anlarda bir Garplıdan daha pasif daha derunî olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

bazı anlarda (z) / bir Garplıdan daha pasif daha derunî (z) / olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

bazı (s) / anlar (i) : sıfat tamlaması

bir Garplıdan (i) / daha pasif daha derunî (i) : kısaltma grubu

bir (s) / Garplı (i) : sıfat tamlaması

pasif (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

derunî (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

büyük bir tahmin hatası (bsn) / yapmak (y) : isim-fiil grubu

kaide (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

büyük (s) / bir tahmin hatası (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tahmin hatası (i) : sıfat tamlaması

tahmin (ty) / hatası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şinasi, bu meselede de, sükûtlarını zırh olarak kullandı ve müdafaalarıyla taarruz etti. Arada bir yeis anları geçiriyordu. Faiz Bey ona izdivacı teklif ettiği vakit, Şinasi bunu bir vazife olarak kabul etmişti; bu evlenmenin bütün fena ihtimallerini düşünmüş ve göze almıştı.

- bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması*
- taarruz (i) / et- (yf) : birleşik fiil*
- Arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu*
- yeis (ty) / anları (tn) : belirtisiz isim tamlaması*
- Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu*
- ona izdivacı teklif ettiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması*
- ona (yt) / izdivacı (bln) / teklif ettiği (y) : sıfat-fiil grubu*
- Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu*
- teklif (i) / et- (yf) : birleşik fiil*
- bir vazife (ö) / olarak (y) : zarf-fiil grubu*
- bir (s) / vazife (i) : sıfat tamlaması*
- kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil*
- evlenmenin (ty) / bütün fena ihtimalleri (tn) : belirtili isim tamlaması*
- bu (s) / evlenme (i) : sıfat tamlaması*
- bütün (s) / fena ihtimaller (i) : sıfat tamlaması*
- fena (s) / ihtimaller (i) : sıfat tamlaması*
- göze (i) / al- (f) : birleşik fiil*

Bu fena ihtimalleri düşündüğü vakit, boğazını tıkayan müthiş öfkeyi ancak bu vazife duygusuyla boğmaya çalışıyordu.

- Bu fena ihtimalleri düşündüğü (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması*
- Bu fena ihtimalleri (bln) / düşündüğü (y) : sıfat-fiil grubu*
- Bu (s) / fena ihtimaller (i) : sıfat tamlaması*
- fena (s) / ihtimaller (i) : sıfat tamlaması*
- boğazını tıkayan (s) / müthiş öfke (i) : sıfat tamlaması*
- boğazını (bln) / tıkayan (y) : sıfat-fiil grubu*
- müthiş (s) / öfke (i) : sıfat tamlaması*
- bu vazife duygusu (i) / ile (çe) : edat grubu*
- bu (s) / vazife duygusu (i) : sıfat tamlaması*
- vazife (ty) / duygusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması*
- boğmaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil*

Neriman balo meselesini açınca da Şinasi bu müthiş öfkeyi duydu. Fakat onunla evlenmeye ve sessiz mücadele etmeye kendini mahkûm buluyordu.

balo meselesini (bln) / açınca (y) : zarf-fiil grubu

balo (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / müthiş öfke (i) : sıfat tamlaması

müthiş (s) / öfke (i) : sıfat tamlaması

onunla evlenmeye (i) / ve (be) / sessiz mücadele etmeye (i) : bağlama grubu

onunla (z) / evlenmeye (y) : isim-fiil grubu

onun (i) / ile (çe) : edat grubu

sessiz (z) / mücadele etmeye (y) : isim-fiil grubu

mücadele (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendini mahkûm (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

Düşündü: "Neriman, hâlâ, niçin bu baloya gitmek istiyor?" Onun yeni hayata karşı iştihakını birinci sebep olarak kabul etmiyor ve Neriman'ı idare eden kuvvetlerin hepsini Macit'te toplanmış görüyordu.

bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

gitmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Onun (ty) / yeni hayata karşı iştihakı (tn) : belirtili isim tamlaması

yeni hayata (i) / karşı (çe) : edat grubu

yeni (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

birinci sebep (ö) / olarak (y) : zarf-fiil grubu

birinci (s) / sebep (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman'ı idare eden kuvvetlerin (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ı idare eden (s) / kuvvetler (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ı (bln) / idare eden (y) : sıfat-fiil grubu

idare (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Macit'te (yt) / toplanmış (y) : sıfat-fiil grubu

O zaman bütün bir aşk meselesi en zihnî muadelelerinden, en hissî galeyanlarına kadar, şişmiş bir ruhî külçe halinde, Şinasi'nin içinde kafa arıyordu.

O (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Bütün (s) / bir aşk meselesi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / aşk meselesi (i) : sıfat tamlaması

aşk (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

en zihnî muadelelerinden, en hissî galeyanlarına (i) / kadar (çe) : edat grubu

en zihnî muadelelerinden (i) / en hissî galeyanlarına (i) : kısaltma grubu

en zihnî (s) / muadeleler (i) : sıfat tamlaması

en (s) / zihnî (i) : sıfat tamlaması

en hissî (s) / galeyanlar (i) : sıfat tamlaması

en (s) / hissî (i) : sıfat tamlaması

şışmiş bir ruhî külçe (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

şışmiş (s) / bir ruhî külçe (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ruhî külçe (i) : sıfat tamlaması

ruhî (s) / külçe (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Birdenbire derin bir yeise düştü. Artık şu veya bu meseleyi düşünmüyordu.

Mücerret olarak duymaya çok alışmıştı.

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

derin (s) / bir yeis (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / yeis (i) : sıfat tamlaması

şu veya bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

şu (i) / veya (be) / bu (i) : bağlama grubu

Mücerret olarak (z) / duymaya (y) : isim-fiil grubu

Mücerret (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bir kederi tecrit ederek duyduğu zamanlar onu doğuran sebepleri az çok unutuyordu ve

Bir kederi tecrit ederek duyduğu (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

Bir kederi (bln) / tecrit ederek (z) / duyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Bir (s) / keder (i) : sıfat tamlaması

tecrit (i) / et- (yf) : birleşik fiil

onu doğuran (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

onu (bln) / doğuran (y) : sıfat-fiil grubu

az (i) / çok (i) : tekrar grubu

ıstırabını en mücerret, en musaffa, muayyen tesirlerden azade, ancak kendi kendini yaratan, kendi kendine var olan, her şeyle alâkasını inkâr eden müstakil bir duygu gibi taşıyordu.

en mücerret, en musaffa, muayyen tesirlerden azade, ancak kendi kendini yaratan, kendi kendine var olan, her şeyle alâkasını inkâr eden müstakil bir duygu (i) / gibi (çe) : edat grubu

en mücerret (s) / en musaffa (s) / muayyen tesirlerden azade (s) / ancak kendi kendini yaratan (s) / kendi kendine var olan (s) / her şeyle alâkasını inkâr eden (s) / müstakil bir duygu : sıfat tamlaması

en (s) / mücerret (i) : sıfat tamlaması

en (s) / musaffa (i) : sıfat tamlaması

muayyen tesirlerden (i) / azade (i) : kısaltma grubu

muayyen (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması

ancak (z) / kendi kendini (bln) / yaratan (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendini (i) : tekrar grubu

kendi kendine (yt) / var olan (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

var (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

her şeyle alâkasını (bln) / inkâr eden (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

inkâr (i) / et- (yf) : birleşik fiil

müstakil (s) / bir duygu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / duygu (i) : sıfat tamlaması

O vakit, bu kederi doğuran müphem ve namütenahi sebeplerin hepsini bir anda sezerek ve ekseriya bütün bunları bir lâhn içinde teksif ederek kendi kendine ruhen zehirlemenin acı lezzetiyle bayılmaya bir derece kalan şiddetli ve esrarlı bir uyanıklıkla yaşıyordu.

O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

bu kederi doğuran müphem ve namütenahi sebeplerin hepsini bir anda sezerek (i) / ve

(be) / ekseriya bütün bunları bir lâhn içinde teksif ederek (i) : bağlama grubu

bu kederi doğuran müphem ve namütenahi sebeplerin hepsini (bln) / bir anda (z) / sezerek (y) : zarf-fiil grubu

bu kederi doğuran müphem ve namütenahi sebeplerin (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

bu kederi doğuran (s) / müphem ve namütenahi sebepler (i) : sıfat tamlaması

bu kederi (bln) / doğuran (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / keder (i) : sıfat tamlaması

müphem ve namütenahi (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

müphem (i) / ve (be) / namütenahi (i) : bağlama grubu

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

kendi kendine ruhen zehirlemenin acı lezzetiyle bayılmaya bir derece kalan şiddetli ve esrarlı bir uyanıklık(i) / ile (çe) : edat grubu

kendi kendine ruhen zehirlemenin acı lezzetiyle bayılmaya bir derece kalan (s) / şiddetli ve esrarlı bir uyanıklık (i) : sıfat tamlaması

kendi kendine ruhen zehirlemenin acı lezzetiyle bayılmaya (z) / bir derece (bsn) / kalan (y) : sıfat-fiil grubu

bir derece (i) / kal- (f) : birleşik fiil

bir (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

şiddetli ve esrarlı (s) / bir uyanıklık (i) : sıfat tamlaması

şiddetli (i) / ve (be) / esrarlı (i) : bağlama grubu

bir (s) / uyanıklık (i) : sıfat tamlaması

ekseriya (z) / bütün bunları (bln) / bir lâhn içinde (z) / teksif ederek (y) : zarf-fiil grubu

bütün (s) / bunlar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / lâhn içi (i) : sıfat tamlaması

lâhn (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

teksif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi kendine ruhen zehirlemenin acı lezzetiyle (z) / bayılmaya (y) : isim-fiil grubu

kendi kendine ruhen zehirlemenin (ty) / acı lezzeti (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi kendine (z) / ruhen (z) / zehirleme (y) : isim-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

acı (s) / lezzet (i) : sıfat tamlaması

Yüksek bir hayvana mahsus, ruhî insiyakla her şeyi seziyor, fakat hiçbir şey bilmiyor, tayin edemiyordu.

Yüksek bir hayvana mahsus (s) / ruhî insiyak (i) : sıfat tamlaması

Yüksek bir hayvana (i) / mahsus (i) : kısaltma grubu

Yüksek (s) / bir hayvan (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayvan (i) : sıfat tamlaması

ruhî (s) / insiyak (i) : sıfat tamlaması

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

tayin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ah, o zamanlar, musiki, Türk musikisi ve hepsinin fevkinde kendi musikisi, ebediyen meçhul kanunlarını yalnız kendi kendisinin sezeceği, fakat asla tayin edemeyeceği musiki, gene kendi içinde başlayan bir noktadan, gene kendi içinde nihayetsiz derinliklere doğru giderek ve namütenahi işleyip geçerek mütemadiyen doluyordu.

o (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

Türk (ty) / musikisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hepsinin (ty) / fevki (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi (s) / musikisi (i) : sıfat tamlaması

ebediyen meçhul kanunlarını yalnız kendi kendisinin sezeceği fakat asla tayin edemeyeceği (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

ebediyen meçhul kanunlarını yalnız kendi kendisinin sezeceği (i) / fakat (be) / asla tayin edemeyeceği (i) : bağlama grubu

ebediyen meçhul kanunlarını yalnız kendi kendisinin (ty) / sezeceği (tn) : belirtili isim tamlaması

ebediyen (s) / meçhul kanunlar (i) : sıfat tamlaması

meçhul (s) / kanunlar (i) : sıfat tamlaması

kendi (i) / kendisi (i) : tekrar grubu

asla (z) / tayin edemeyeceği (y) : sıfat-fiil grubu

tayin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi içinde başlayan bir noktadan, gene kendi içinde nihayetsiz derinliklere doğru giderek (i) / ve (be) / namütenahi işleyip geçerek (i) : bağlama grubu

kendi içinde başlayan bir noktadan (yt) / gene kendi içinde nihayetsiz derinliklere doğru (z) / giderek (y) : zarf-fiil grubu

gene (z) / kendi içinde (yt) / nihayetsiz derinliklere doğru (z) / giderek (y) : zarf-fiil grubu

nihayetsiz derinliklere (i) / doğru (çe) : edat grubu

nihayetsiz (s) / derinlikler (i) : sıfat tamlaması

kendi (s) / içi (i) : sıfat tamlaması

kendi içinde başlayan (s) / bir nokta (i) : sıfat tamlaması

kendi içinde (yt) / başlayan (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (s) / içi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nokta (i) : sıfat tamlaması

namütenahi işleyip (z) / geçerek (y) : zarf-fiil grubu

namütenahi (z) / işleyip (y) : zarf-fiil grubu

Bu dolgunlukla beraber aynı şiddette bir boşalma ihtiyacı duyuyordu:

Bu dolgunluk (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

Bu (s) / dolgunluk (i) : sıfat tamlaması

aynı şiddette bir boşalma (ty) / ihtiyacı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

aynı şiddette (s) / bir boşalma (i) : sıfat tamlaması

aynı (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / boşalma (i) : sıfat tamlaması

ihtiyaç (i) / duy- (f) : birleşik fiil

Ağlamak, katıla katıla ağlamak, ağladıkça sarhoş olarak ve kendini kaybederek ve hıçkırarak ve hıçkırıklarının sesini duyarak ve katılarak ve katıldıkça kendini toplayarak ve kendini topladıkça yeniden katılarak ağlamak.

katıla katıla (z) / ağlamak (y) : isim-fiil grubu

katıla (i) / katıla (i) : tekrar grubu

ağladıkça sarhoş olarak ve kendini kaybederek ve hıçkırarak ve hıçkırıklarının sesini duyarak ve katılarak ve katıldıkça kendini toplayarak ve kendini topladıkça yeniden katılarak (z) / ağlamak (y) : isim-fiil grubu

ağladıkça sarhoş olarak (i) / ve (be) / kendini kaybederek (i) / ve (be) / hıçkırarak (i) / ve (be) / hıçkırıklarının sesini duyarak (i) / ve (be) / katılarak (i) / ve (be) / katıldıkça kendini toplayarak (i) / ve (be) / kendini topladıkça yeniden katılarak (i) : bağlama grubu

ağladıkça (z) / sarhoş olarak (y) : zarf-fiil grubu

sarhoş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

kendini (i) / kaybet- (f) : birleşik fiil

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hıçkırıklarının sesini (bln) / duyarak (y) : zarf-fiil grubu

hıçkırıklarının (ty) / sesi (tn) : belirtili isim tamlaması

katıldıkça (z) / kendini toplayarak (y) : zarf-fiil grubu

kendini (i) / topl- (f) : birleşik fiil

yeniden (z) / katılarak (z) / ağlamak (y) : isim-fiil grubu

Bu onun için, acz duygusuyla müterafik ruh hallerinden biri değildi.

onun (i) / için (çe) : edat grubu

acz duygusuyla müterafik ruh hallerinden (i) / biri (i) : kısaltma grubu

acz duygusuyla müterafik (s) / ruh halleri (i) : sıfat tamlaması

acz duygusuyla (i) / müterafik (i) : kısaltma grubu

acz duygusu (i) / ile (çe) : edat grubu

acz (ty) / duygusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ruh (ty) / halleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Böyle içi şiştikçe ve delindikçe daha kuvvetlendiğini hissediyordu; hattâ bu kuvveti dağıtması korkusuyla eline saz almak istemiyor, başkalarının bu hâlini anlamasını arzu etmekten vazgeçebiliyordu.

içi şiştikçe (i) / ve (be) / delindikçe (i) : bağlama grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu kuvveti dağıtması (ty) / korkusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu kuvveti (bln) / dağıtması (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

almak (i) / isteme- (f) : birleşik fiil

başkalarının bu hâlini anlamasını (bln) / arzu etmekten (y) : isim-fiil grubu

başkalarının (ty) / bu hâlini anlaması (tn) : belirtili isim tamlaması

bu hâlini (bln) / anlamasını (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / hâl (i) : sıfat tamlaması

arzu (i) / et- (yf) : birleşik fiil

vazgeç- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

vaz (i) / geç- (yf) : birleşik fiil

Ve başı hafif hafif sallanıyordu ve şiddetli bir hayatiyetle yanıyordu. Ve içine sırlar doluyordu. Yalnız duyulan ve asla bilinmeyen o sırlar ki birbiri üstüne yığılarak bir iğne ucu kadar küçük bir saha içinde âdeta büyük denizler gibi derinleşiyordu.

hafif (i) / hafif (i) : tekrar grubu

şiddetli bir hayatiyet (i) / ile (çe) : edat grubu

şiddetli (s) / bir hayatiyet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayatiyet (i) : sıfat tamlaması

Yalnız duyulan ve asla bilinmeyen (s) / o sırlar (i) : sıfat tamlaması

Yalnız duyulan (i) / ve (be) / asla bilinmeyen (i) : bağlama grubu

asla (z) / bilinmeyen (y) : sıfat-fiil grubu

o (s) / sırlar (i) : sıfat tamlaması

birbiri üstüne (z) / yığılarak (y) : zarf-fiil grubu

bir iğne ucu kadar küçük (s) / bir saha içi (i) : sıfat tamlaması

bir iğne ucu (i) / kadar (çe) : edat grubu

bir (s) / iğne ucu (i) : sıfat tamlaması

iğne (ty) / ucu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / saha içi (i) : sıfat tamlaması

saha (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

âdeta büyük denizler (i) / gibi (çe) : edat grubu

büyük (s) / denizler (i) : sıfat tamlaması

Şinasi, bu ummanın içine benliğini atarak boğmaya, derunî intihara çalışıyordu fakat ölmüyordu; hayata daha kuvvetle kavuşan maneviyatının bu tatlı ve müthiş basü badelmeyti içinde, kendini oraya atıyor, çıkıyor, tekrar atıyordu.

bu ummanın içine (yt) / benliğini (bln) / atarak (y) : zarf-fiil grubu

bu ummanın (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / umman (i) : sıfat tamlaması

boğmaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

intihara (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

hayata daha kuvvetle kavuşan maneviyatının bu tatlı ve müthiş basü badelmeyti (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hayata daha kuvvetle kavuşan maneviyatının (ty) / bu tatlı ve müthiş basü badelmeyti (tn) : belirtili isim tamlaması

hayata daha kuvvetle kavuşan (s) / maneviyat (i) : sıfat tamlaması

hayata (yt) / daha kuvvetle (z) / kavuşan (y) : sıfat-fiil grubu

daha (s) / kuvvet (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / tatlı ve müthiş basü badelmeyti (i) : sıfat tamlaması

tatlı ve müthiş (s) / basü badelmeyti (i) : sıfat tamlaması

tatlı (i) / ve (be) / müthiş (i) : bağlama grubu

Ve bu, saatlerce, bazan günlerce devam ediyordu. Ruhî (perverse)lerin en nefisi. Ve insanların yanında ise kalabalıkta ise, göz yaşlarını kendi içine akıtarak ağlıyordu.

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ruhî perversitelerin (ty) / en nefisi (tn) : belirtili isim tamlaması

Ruhî (s) / perversiteler (i) : sıfat tamlaması

en (s) / nefis (i) : sıfat tamlaması

İnsanların (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

göz yaşlarını (bln) / kendi içine (yt) / akıtarak (y) : zarf-fiil grubu

göz (ty) / yaşları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kendi (s) / içi (i) : sıfat tamlaması

Yine aynı halde idi ve kahveye Ferit girdi. İlk bakışta Şinasi'nin ruhî vaziyetini anlamıştı; fakat bu keşfi gizleyerek lakayt göründü ve sordu:

— Çok beklettim mi?

aynı (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

İlk (s) / bakış (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / ruhî vaziyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

ruhî (s) / vaziyet (i) : sıfat tamlaması

bu keşfi (bln) / gizleyerek (y) : zarf-fiil grubu

bu (s) / keşif (i) : sıfat tamlaması

lakayt (i) / görün- (f) : birleşik fiil

Fakat Şinasi'nin kederi, her türlü afakî musahabeyi imkânsız, bir hale getiriyordu.

Ferit söylediği vakit Şinasi dalıyor ve söz sırası kendine gelince susuyordu.

Şinasi'nin (ty) / kederi (tn) : belirtili isim tamlaması

her türlü (s) / afakî musahabe (i) : sıfat tamlaması

her (s) / türlü (i) : sıfat tamlaması

afakî (s) / musahabe (i) : sıfat tamlaması

imkânsız (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

hale (i) / getir- (f) : birleşik fiil

söylediği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

söz sırası (ö) / kendine (yt) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

söz (ty) / sırası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu keder, aralarına göze görünmez bir mania halinde girdi ve en basit anlaşmalarına engel oldu.

Bu (s) / keder (i) : sıfat tamlaması

göze görünmez bir mania (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

göze görünmez (s) / bir mania (i) : sıfat tamlaması

göze (yt) / görünmez (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / mania (i) : sıfat tamlaması

en basit (s) / anlaşmalar (i) : sıfat tamlaması

en (s) / basit (i) : sıfat tamlaması

engel (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Şinasi, zaaflla değil, fakat arkadaşından onun sezdiği bir şeyi gizlememek iffetiyle itiraf etti:

zaaflla (i) / değil fakat (be) / arkadaşından onun sezdiği bir şeyi gizlememek iffetiyle (i)
: bağlama grubu

arkadaşından onun sezdiği bir şeyi gizlememek (ty) / iffeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

arkadaşından (yt) / onun sezdiği bir şeyi (bln) / gizlememek (y) : isim-fiil grubu

onun sezdiği (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

onun (ty) / sezdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

— **Canım sıkılıyor.**

Artık sebebini de söylemeye mecburdu:

— **Neriman meselesi, dedi ve devam etmedi.**

Ancak arkadaşının ayrı ayrı sualleriyle tahlili kabil bir hale gelebilecek olan meseleyi izaha takati yoktu.

Canı (i) sıkıl- (f) : birleşik fiil

sebebini (bln) / de (cdö) / söylemeye (y) : isim-fiil grubu

Neriman (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

arkadaşının ayrı ayrı sualleriyle tahlili kabil bir hale gelebilecek olan (s) / mesele (i)
sıfat tamlaması

arkadaşının ayrı ayrı sualleriyle (z) / tahlili (ö) / kabil bir hale gelebilecek olan (y):
sıfat-fiil grubu

arkadaşının ayrı ayrı sualleri (i) / ile (çe) : edat grubu

arkadaşının (ty) / ayrı ayrı sualleri (tn) : belirtili isim tamlaması

ayrı ayrı (s) / sualler (i) : sıfat tamlaması

ayrı (i) / ayrı (i) : tekrar grubu
kabil bir hale gelebilecek (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
kabil bir hale (yt) / gelebilecek (y) : sıfat-fiil grubu
kabil (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması
gel -(f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Ferit bunu hissetti:

— **Evet, dedi, dışarıdan da bu hissediliyor. Şinasi, birden bire, muhitin bu mesele ile alâkasını merak ederek sordu:**

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil
birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
muhitin bu mesele ile alâkasını (bln) / merak ederek (y) : zarf-fiil grubu
muhitin (ty) / bu mesele ile alâkası (tn) : belirtili isim tamlaması
bu mesele (i) / ile (çe) : edat grubu
bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması
merak (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—**Ne hissediliyor?**

—**Benim anladığım şeylerle başkalarından duyduklarım arasında fark yok gibi: Neriman eski Neriman değil.**

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Benim anladığım şeyler (i) / ile (be) / başkalarından duyduklarım arası (i) : bağlama grubu
Benim anladığım (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması
Benim (ty) / anladığım (tn) : belirtili isim tamlaması
başkalarından duyduklarım (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
başkasından (yt) / duyduklarım (y) : sıfat-fiil grubu
fark yok (i) / gibi (çe) : edat grubu
eski (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

—**Herkes de bunu hissediyor mu?**

— Söylüyorlar.

Şinasi'nin kederi merakıyla beraber arttı:

— Ne diyorlar?

Ferit birdenbire cevap vermedi. Neriman'ın Macit'le gezdiğine dair bazı dedikodular duymuştu. Bunu söylemek istemedi:

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şinasi'nin (ty) / kederi (tn) : belirtili isim tamlaması

merakı (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Neriman'ın Macit'le gezdiğine dair (s) / bazı dedikodular (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın Macit'le gezdiğine (i) / dair (çe) : edat grubu

Neriman'ın (ty) / Macit'le gezdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Macit'le (z) / gezdiği (y) : sıfat-fiil grubu

Macit (i) / ile (çe) : edat grubu

bazı (s) / dedikodular (i) : sıfat tamlaması

dedi (i) / kodu (i) : tekrar grubu

söylemek (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil

—"Neriman'ın hali başkalaştı.." diyorlar: Mektebe gitmiyormuş, bir iki kere yalnız başına Beyoğlu'nda görmüşler, eskisinden daha iyi giyiniyormuş. Bu kadar, herkesin gördüğü bu.

Neriman'ın (ty) / hali (tn) : belirtili isim tamlaması

bir iki (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

yalnız (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

eskisinden (i) / daha iyi (i) : kısaltma grubu

daha (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

Bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

herkesin (ty) / gördüğü (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi, tevekkülle başını salladı:

—**Eh... Hemen hemen, iki noksanına, bir fazlasına bakmazsak, mesele de budur.**

Hemen (i) / hemen (i) : tekrar grubu

iki noksanına (yt) / bir fazlasına (yt) / bakmazsak (y) : zarf-fiil grubu

iki (s) / noksan (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

Ferit düşündü: "Bu iki noksan arasında Macit de var mı? Şinasi meseleyi biliyor mu?"

—**Bunun sizin aranızda büyük ihtilâflar açabileceğini anlıyorum. Fakat Neriman'a bu yeni hevesler nereden geliyor?**

Bu iki noksan (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / iki noksan (i) : sıfat tamlaması

iki (s) / noksan (i) : sıfat tamlaması

Bunun (ty) / sizin aranızda büyük ihtilâflar açabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

sizin aranızda (yt) / büyük ihtilâflar (bsn) / açabileceği (y) : sıfat-fiil grubu

aç -(f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

büyük (s) / ihtilâflar (i) : sıfat tamlaması

sizin (ty) / aranız (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / yeni hevesler (i) : sıfat tamlaması

yeni (s) / hevesler (i) : sıfat tamlaması

—**Nerden olacak? Memleketten... Küçük hanım asrîleşmeye karar verdi. Açıkça söylüyor: "Ben medenî bir kız olmak İstiyorum!" diyor.**

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

medenî (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

olmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Ferit gülümsedi. Bu bir entelektüeldi ve yalnız bir Türk kızının ruhunda değil, Avrupa'nın göbeğinde, hâlâ sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki için şiddetli

münakaşalara sebep olan medeniyet meselesinin, basitleşe basitleşe Neriman'ın ağzında aldığı bu gülünç formül tuhafına gitmişti.

bir (s) / entelektüel (i) : sıfat tamlaması

yalnız bir Türk kızının ruhunda değil, Avrupa'nın göbeğinde, hâlâ sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki için şiddetli münakaşalara sebep olan medeniyet meselesinin, basitleşe basitleşe Neriman'ın ağzında aldığı (s) / bu gülünç formül (i) : sıfat tamlaması

yalnız bir Türk kızının ruhunda değil Avrupa'nın göbeğinde hâlâ sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki için şiddetli münakaşalara sebep olan medeniyet meselesinin (ty) / basitleşe basitleşe Neriman'ın ağzında aldığı (tn) : belirtili isim tamlaması

yalnız bir Türk kızının ruhunda değil Avrupa'nın göbeğinde hâlâ sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki için şiddetli münakaşalara sebep olan (s) / medeniyet meselesi (i) : sıfat tamlaması

yalnız bir Türk kızının ruhunda değil Avrupa'nın göbeğinde (yt) / hâlâ sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki için (z) / şiddetli münakaşalara (yt) / sebep olan (y) : sıfat-fiil grubu

yalnız bir Türk kızının ruhunda (i) / değil (be) / Avrupa'nın göbeğinde (i) : bağlama grubu

bir (s) / Türk kızının ruhu (i) : sıfat tamlaması

Türk kızının (ty) / ruhu (tn) : belirtili isim tamlaması

Türk (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Avrupa'nın (ty) / göbeği (tn) : belirtili isim tamlaması

sahte kıymetlerinin yeniden tetkiki (i) / için (çe) : edat grubu

sahte kıymetlerinin (ty) / yeniden tetkiki (tn) : belirtili isim tamlaması

sahte (s) / kıymetler (i) : sıfat tamlaması

şiddetli (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması

sebep (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

medeniyet (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

basitleşe (i) / basitleşe (i) : tekrar grubu

Neriman'ın ağzında (yt) / aldığı (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / ağzı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / gülünç formül (i) : sıfat tamlaması

gülünç (s) / formül (i) : sıfat tamlaması

tuhafına (i) / git- (f) : birleşik fiil

—**Medeni olmaktan ne anlıyor? diye sordu**

—**Bilmem... Bu hayattan hoşlanmıyormuş. Galiba Fatih'te, Fatih'teki evde oturmak istemiyor'**

—**Oraya kadar haklı. Taş ev tahta evden' elektrik petrolden, otomobil arabadan, makine hayvandan ve lavanta hacıyağından daha iyidir.**

—**Bu kadarla kalsa iyi. Balolara gitmek istiyor lüks yaşamak istiyor... Ben hissetmiyor değilim. Arzular böyle başlar.**

Medeni olmaktan ne anlıyor? (i) / diye (çe) : edat grubu

Medeni (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

Fatih'teki (s) / ev (i) : sıfat tamlaması

oturmak (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil

Oraya (i) / kadar (çe) : edat grubu

daha (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

Bu (i) / kadar ile (çe) : edat grubu

Balolara (yt) / gitmek (y) : isim-fiil grubu

gitmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

yaşamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ferit bir daha güldü:

—**Evet, dedi, bizde medeniyet fikri, bir kültür meselesi olarak anlaşılmaz. Hele kadınlar bunu bir fantezinin hududu içinde görüyorlar. Fakat bence bu, daha iyi.**

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

medeniyet (ty) / fikri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir kültür meselesi (ö) / olarak (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / kültür meselesi (i) : sıfat tamlaması

kültür (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir fantezinin hududu (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir fantezinin (ty) / hududu (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / fantezi (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

—Neden?

—Kadınlar, medeniyeti gözleriyle anlamaya mahkûmdur.

Bunlar, hakikî medeniyetçilerden daha bahtiyardırlar: Şekillerle iktifa ederler ve renklerin değişmesi onları eğlendirir.

Gözleri (i) / ile (çe) : edat grubu

hakikî medeniyetçilerden (i) / daha bahtiyar (i) : kısaltma grubu

hakikî (s) / medeniyetçiler (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / bahtiyar (i) : sıfat tamlaması

Şekiller (i) / ile (çe) : edat grubu

iktifa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

renklerin (ty) / değişmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Fakat hakikî terakkiye inanan, kültür sahibi bir İngiliz kızın sukutuhayalini düşün!

hakikî terakkiye inanan kültür sahibi bir İngiliz kızın (ty) / sukutuhayali (tn) : belirtili isim tamlaması

hakikî terakkiye inanan (s) / kültür sahibi bir İngiliz kızı (i) : sıfat tamlaması

hakikî terakkiye (yt) / inanan (y) : sıfat-fiil grubu

hakikî (s) / terakki (i) : sıfat tamlaması

kültür sahibi (s) / bir İngiliz kız (i) : sıfat tamlaması

kültür (ty) / sahibi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / İngiliz kız (i) : sıfat tamlaması

İngiliz (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

kültür (ty) / sahibi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Herşeye vâsıl olmuş, fakat hiçbir şey bulamamıştır. İçlerinde intihar edenler var. Bu daha fena. Zira onlar için medeniyet, cazip bir renkler âleminde ibaret değildir.

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

vâsıl (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması
intihar (i) / et- (yf) : birleşik fiil
daha (s) / fena (i) : sıfat tamlaması
onlar (i) / için (çe) : edat grubu
cazip bir renkler âleminden (i) / ibaret (çe) : edat grubu
cazip (s) / bir renkler âlemi (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / renkler âlemi (i) : sıfat tamlaması
renkler (ty) / âlemi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Onlar bütün ümitlerini insanlığın muhteva olarak tekâmülüne bağlamışlar ve büyük harp misaliyle de aldandıklarını anlamışlardır. Onlar ideal sahibidirlere; bizinkiler fantezi düşkün; onların aldanışı daha korkunçtur.

bütün (s) / ümitler (i) : sıfat tamlaması
insanlığın (ty) / muhteva olarak tekâmülü (tn) : belirtili isim tamlaması
muhteva (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
büyük harp misali (i) / ile (çe) : edat grubu
büyük (s) / harp misali (i) : sıfat tamlaması
harp (ty) / misali (tn) : belirtisiz isim tamlaması
ideal (ty) / sahibi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
fantezi (ty) / düşkün (tn) : belirtisiz isim tamlaması
onların (ty) / aldanışı (tn) : belirtili isim tamlaması
daha (s) / korkunç (i) : sıfat tamlaması

—Bilmem. Bu benim çok sinirime dokunuyor Eskiden böyle değildi. Şimdi ben bu kızla evlenmeye de mecburum. İkisi de, aynı meseleyi başka başka istikametlerde düşünmeye başladılar.

bu kızla (z) / evlenmeye (y) : isim-fiil grubu
bu kız (i) / ile (çe) : edat grubu
bu (s) / kız (i) : sıfat tamlaması
sinirine (i) / dokun- (yf) : birleşik fiil

aynı (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

başka başka (s) / istikametler (i) : sıfat tamlaması

başka (i) / başka (i) : tekrar grubu

düşünmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Şinasi müspet ve basit teferruata dalmıştı. Neriman'la baloya nasıl gideceklerini düşünüyordu. Bu refakati kabul ettiğine fena mı etmişti?

müspet ve basit (s) / teferruat (i) : sıfat tamlaması

müspet (i) / ve (be) / basit (i) : bağlama grubu

Neriman'la (z) / baloya (yt) / nasıl (z) / gideceklerini (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman (i) / ile (çe) : edat grubu

Bu refakati (bln) / kabul ettiği (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / refakat (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

fena (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Bir balo varmış, ona gitmek istiyor. Ben de kabul ettim, dedi.

Sonra Ferit'in yüzüne dikkatle bakarak sordu:

—Fena mı ettim?

Ferit'in aklına yine Macit gelmişti.

Bir (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

gitmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ferit'in yüzüne (yt) / dikkatle (z) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu

Ferit'in (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

Fena (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ferit'in (ty) / akli (tn) : belirtili isim tamlaması

aklına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

—Baloda kimler var? diye sordu.

—Neriman'ı Macit davet etmiş, o da bensiz gitmek istemiyor.

— Macit'le bu kadar dost musunuz?

Ben değilim. Aylardan beri onu iki defa ya gördüm, ya görmedim. Fakat; Neriman galiba ona tesadüf etmiş.

Baloda kimler var? (i) / diye (çe) : edat grubu

davet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

gitmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Macit (i) / ile (çe) : edat grubu

bu (i) / kadar (çe) : edat grubu

Aylardan (i) / beri (çe) : edat grubu

iki (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

tesadüf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Hayır, dedi, tesadüf de değil... Bak nedir Tramvay meselesini anlattı.

Macit'le Neriman'a dair bazı dedikodular duyduğunu söyledi:

Tramvay (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit'le Neriman'a dair bazı dedikodular (bsn) / duyduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

Macit'le Neriman'a dair (s) / bazı dedikodular (i) : sıfat tamlaması

Macit'le Neriman'a (i) / dair (çe) : edat grubu

Macit (i) / ile (be) / Neriman (i) : bağlama grubu

Bazı (s) / dedikodular (i) : sıfat tamlaması

dedi (i) / kodu (i) : tekrar grubu

—Neriman'ın benden gizlediği hareketler var buna eminim, dedi.

Ferit, meseleyi bildiğini hissettiren bir sükûnetle bunları dinlemişti. Sordu:

Neriman'ın benden gizlediği (s) / hareketler (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / benden gizlediği (tn) : belirtili isim tamlaması

benden (yt) / gizlediği (y) : sıfat-fiil grubu

meseleyi bildiğini hissettiren bir sükûnet (i) / ile (çe) : edat grubu

meseleyi bildiğini hissettiren (s) / bir sükûnet (i) : sıfat tamlaması

meseleyi bildiğini (bln) / hissettiren (y) : sıfat-fiil grubu

meseleyi (bln) / bildiğini (y) : sıfat-fiil grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / sükûnet (i) : sıfat tamlaması

—Evlendirseniz bu meselenin hallolacağına emin misiniz?

—Hiçbir şey bilmiyorum, Faiz Bey'e söz verdiğim için evleneceğim. Yoksa çok tereddüt ederdim. Şinasi birdenbire büyük bir öfke hissetti. Fakat kendini tutuyordu. Kızardı. Ferit bunu görmemişti.

bu meselenin (ty) / hallolacağı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

hal (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'e söz verdiğim (i) / için (çe) : edat grubu

Faiz Bey'e (yt) / söz verdiğim (y) : sıfat-fiil grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Söz (i) / ver- (f) : birleşik fiil

tereddüt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

büyük (s) / bir öfke (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / öfke (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendini (i) / tut- (yf) : birleşik fiil

Arkadaşının itiraftan utandığı duyguları keşfetmek suretiyle onu tesellinin mümkün olabileceğini düşündü:

Arkadaşının itiraftan utandığı duyguları keşfetmek (ty) / sureti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Arkadaşının itiraftan utandığı duyguları (bln) / keşfetmek (y) : isim-fiil grubu

Arkadaşının (ty) / itiraftan utandığı duyguları (tn) : belirtili isim tamlaması

itiraftan utandığı (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

itiraftan (yt) / utandığı (y) : sıfat-fiil grubu

onu tesellinin (ty) / mümkün olabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

mümkün (i) / olabil- (yf) : birleşik fiil

ol- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

keşif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—**Evet, dedi, fena vaziyet. Evlenirseniz bu mesele bitmeyecek, belki hakikî surette o vakit başlayacak. Halbuki senin Faiz Bey'e çok hürmetin var.**

fena (s) / vaziyet (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

hakikî (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

o (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

senin (ty) / Faiz Bey'e çok hürmetin (tn) : belirtili isim tamlaması

çok (s) / hürmet (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

—**Daima söylemişimdir ya, ben bu adamı babam gibi severim. Onu en küçük şeyler için bile kırmadım. Böyle büyük bir meselede sözünden dışarı nasıl çıkarım? Onun hatırı için fedakârlık edeceğim.**

bu (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

babam (i) / gibi (çe) : edat grubu

en küçük şeyler (i) / için (çe) : edat grubu

en küçük (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

en (s) / küçük (i) : sıfat tamlaması

Böyle büyük (s) / bir mesele (i) : sıfat tamlaması

Böyle (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

sözünden (i) / çık- (f) : birleşik fiil

Onun hatırı (i) / için (çe) : edat grubu

Onun (ty) / hatırı (tn) : belirtili isim tamlaması

fedakârlık (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Esasen mecburum. Herkes bizim evleneceğimize o kadar emin ki, vazgeçersem, umumun hayreti beni utancımından öldürebilir.

—**Doğru... Fakat evlenmeden evvel, Neriman'da bazı tesirler yap.**

Bizim (ty) / evleneceğimiz (tn) : belirtili isim tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu
vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil
umumun (ty) / hayreti (tn) : belirtili isim tamlaması
öldür-(f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil
evlenmeden (i) / evvel (çe) : edat grubu
bazı (s) / tesirler (i) : sıfat tamlaması

—**Aramızda birçok münakaşalar oldu. Ben bir çok şey söylemediğim halde ona lüzumundan fazla tesir etti. Fakat gene ısrar ediyor. Yaşayış meselesinde.**

birçok (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
birçok şey söylemediğim (s) / hal (i) : sıfat tamlaması
birçok şey (bsn) / söylemediğim (y) : sıfat-fiil grubu
birçok (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
lüzumundan (i) / fazla (i) : kısaltma grubu
tesir (i) / et- (yf) : birleşik fiil
ısrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Yaşayış (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

—**Ona peki diyelim, ya Macit?**

—**Ben Neriman'a bu bahsi açmak istemiyorum.**

Hattâ tramvay meselesini bile açmadım. Bilmemiş olmayı tercih ediyorum.

—**Fakat o senin her şeyi bildiğini anlar.**

—**Anlıyor.**

—**O halde onunla bunu açıkça konuşmalısın.**

—**Sevinecek, çünkü kıskandığımıza hükmedecek.**

—**Bu, konuşmanın tarzına bağlıdır.**

bu (s) / bahis (i) : sıfat tamlaması
açmak (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil
tramvay (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Bilmemiş (bsn) / olmayı (y) : isim-fiil grubu

tercih (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Senin (ty) / her şeyi bildiğini (tn) : belirtili isim tamlaması
her şeyi (bln) / bildiği (y) : sıfat-fiil grubu
her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
O (s) / hal (i) : sıfat tamlaması
Onun (i) / ile (çe) : edat grubu
hüküm (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Konuşmanın (ty) / tarzı (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi de, o zamana kadar Neriman'a karşı ittihaz ettiği hareket tarzını değiştirmek lüzumunu anlıyordu. Belki aradığı başka yol bu idi.

o zamana kadar Neriman'a karşı ittihaz ettiği hareket tarzını değiştirmek (ty) / lüzumu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
o zamana kadar Neriman'a karşı ittihaz ettiği hareket tarzını (bln) / değiştirmek (y) : zarf-fiil grubu
o zamana kadar Neriman'a karşı ittihaz ettiği (s) / hareket tarzı (i) : sıfat tamlaması
o zamana kadar (z) / Neriman'a karşı (yt) / ittihaz ettiği (y) : sıfat-fiil grubu
o zamana (i) / kadar (çe) : edat grubu
o (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
Neriman'a (i) / karşı (çe) : edat grubu
ittihaz (i) / et- (yf) : birleşik fiil
hareket (ty) / tarzı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
aradığı (s) / başka yol (i) : sıfat tamlaması
başka (s) / yol (i) : sıfat tamlaması

—Doğru... diye mırıldandı.

Düşünüyordu: Ya balo? Baloya gitmesine müsaade etmeli mi?

Sordu:

— Baloya gitmesi için ne dersin?

—Ona anlat ki dünyanın her devrinde, her yerde, her zaman, her türlü eğlence vardır.

Doğru... (i) / diye (çe) : edat grubu

Baloya (yt) / gitmesi (y) : isim-fiil grubu
müsaade (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Baloya gitmesi (i) / için (çe) : edat grubu
Dünyanın (ty) / her devri (tn) : belirtili isim tamlaması
her (s) / devir (i) : sıfat tamlaması
her (s) / yer (i) : sıfat tamlaması
her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
her türlü (s) / eğlence (i) : sıfat tamlaması
her (s) / türlü (i) : sıfat tamlaması

Yaşı da müsait. Biraz sabretsin. Evleniniz. Evvelâ esaslı şeylerinizi hazırlayınız; şu yuva dedikleri şeyi kurunuz. Ondan sonra eğlenirsiniz. Şinasi düşündü: Neriman, Macit'e söz verdiğini söyleyerek baloya gitmekte ısrar edebilir.

sabır (i) / et- (yf) : birleşik fiil
esaslı (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması
yuva dedikleri (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
yuva (bsn) / dedikleri (y) : sıfat-fiil grubu
yuva (i) / kur- (yf) : birleşik fiil
Ondan (i) / sonra (çe) : edat grubu
Macit'e söz verdiğini (bln) / söyleyerek (y) : zarf-fiil grubu
Macit'e (yt) / söz verdiğini (y) : sıfat-fiil grubu
söz (i) / ver- (f) : birleşik fiil
baloya (yt) / gitmekte (y) : isim-fiil grubu
ısrar (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil
et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Fakat Ferit'in dediği gibi, artık Macit yok. Bitti. Selâm bile veremez ve hiçbir şey, şu andan itibaren, Şinasi'nin kararını değiştiremez.

Kat'î bir hareketle başını salladı.

— Evet, dedi, ne balo, ne şu bu.

Ferit'in dediği (i) / gibi (çe) : edat grubu
Ferit'in (ty) / dediği (tn) : belirtili isim tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

şu andan (i) / itibaren (çe) : edat grubu

şu (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Şinasi'nin (ty) / kararı (tn) : belirtili isim tamlaması

Kat'î bir hareket (i) / ile (çe) : edat grubu

Kat'î (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

ne (be) / balo (i) / ne (be) / şu bu (i) : bağlama grubu

Kararı o kadar kat'î idi ki bunu Ferit'e hissettirmek için şiddetli ve gülünç bir hareket yapmaktan korktu ve kendine sükûn telkin ederek, ağır bir sesle:

— Evet, çok doğru... dedi.

o kadar (s) / kat'î (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

bunu Ferit'e hissettirmek (i) / için (çe) : edat grubu

bunu (bln) / Ferit'e (yt) / hissettirmek (y) : isim-fiil grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

şiddetli ve gülünç bir hareket (bsn) / yapmaktan (y) : isim-fiil grubu

şiddetli ve gülünç (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

şiddetli (i) / ve (be) / gülünç (i) : bağlama grubu

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

kendine (yt) / sükûn (bsn) / telkin ederek (y) : zarf-fiil grubu

telkin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ağır bir ses (i) / ile (y) : edat grubu

ağır (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / doğru (i) : sıfat tamlaması

İçinde bir rahatlık vardı. Kendine yeni bir mücadele hedefi, kuvvetlerini harcayacak yeni bir saha bulmuş insanların zindeliğini hissediyordu. Ayağa kalktı:

bir (s) / rahatlık (i) : sıfat tamlaması

Kendine yeni bir mücadele hedefi, kuvvetlerini harcayacak yeni bir saha bulmuş insanların (ty) / zindeliği (tn) : belirtili isim tamlaması

Kendine yeni bir mücadele hedefi, kuvvetlerini harcayacak yeni bir saha bulmuş (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

Kendine yeni bir mücadele hedefi (bsn) / kuvvetlerini harcayacak yeni bir saha (bsn) / bulmuş (y) : sıfat-fiil grubu

yeni (s) / bir mücadele hedefi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mücadele hedefi (i) : sıfat tamlaması

mücadele (ty) / hedefi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kuvvetlerini harcayacak (s) / yeni bir saha (i) : sıfat tamlaması

kuvvetlerini (bln) / harcayacak (y) : zarf-fiil grubu

yeni (s) / bir saha (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / saha (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Çıkalım değil mi? dedi. Kahveden çıktılar ve rasgele yürüdüler.

Şinasi kendi kendine soruyordu. Niçin şimdiye kadar, daha açık bir lisanla Neriman'a bu ültimatı vermemişti?

ras (i) / gel- (f) : birleşik fiil

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

şimdiye (i) / kadar (çe) : edat grubu

daha açık bir lisan (i) / ile (çe) : edat grubu

daha açık (s) / bir lisan (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / açık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / lisan (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / ültimatı (i) : sıfat tamlaması

Birden bunun cevabını buldu. Mizaç! Şinasi'nin tabiatı böyle idi. Sessiz ve hareketsiz mücadelenin bütün vakarını taşımak istiyordu. Bütün hayatında hep böyle muvaffak olmuştu. Sözlerinden tavırlarına gelen ifade kabiliyeti ve belagat bundandı.

bunun (ty) / cevabı (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi'nin (ty) / tabiatı (tn) : belirtili isim tamlaması
Sessiz ve hareketsiz mücadelenin (ty) / bütün vakarı (tn) : belirtili isim tamlaması
Sessiz ve hareketsiz (s) / mücadele (i) : sıfat tamlaması
Sessiz (i) / ve (be) / hareketsiz (i) : bağlama grubu
bütün (s) / vakar (i) : sıfat tamlaması
taşımak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
Bütün (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması
muvaffak (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
Sözlerinden tavırlarına gelen (s) / ifade kabiliyeti ve belagat (i) : sıfat tamlaması
Sözlerinden (yt) / tavırlarına (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu
ifade kabiliyeti (i) / ve (be) / belagat (i) : bağlama grubu
ifade (ty) / kabiliyeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fakat bu sefer, meseleyi kökünden halletmek ve çabuk halletmek lâzımdı. Ültimatım. Âlâ. Ya reddederse? Pazarlık yok. Derhal alâkayı kesmek ve Faiz Bey ailesini kendi mukadderatıyla başbaşa bırakmak. Güç bir şey bu; fakat elzem.

bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması
meseleyi kökünden halletmek (i) / ve (be) / çabuk halletmek (i) : bağlama grubu
meseleyi (bln) / kökünden (z) / halletmek (y) : isim-fiil grubu
hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil
red (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Derhal alâkayı kesmek (i) / ve (be) / Faiz Bey ailesini kendi mukadderatıyla başbaşa bırakmak (i) : bağlama grubu
alâkayı (i) / kes- (f) : birleşik fiil
Faiz Bey ailesini (bln) / kendi mukadderatıyla (z) / baş başa (z) / bırakmak (y) : isim-fiil grubu
Faiz Bey (ty) / ailesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu
kendi mukadderatı (i) / ile (çe) : edat grubu
kendi (s) / mukadderatı (i) : sıfat tamlaması
baş (i) / başa (i) : kısaltma grubu
Güç (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Şinasi sordu:

— **Bu gece size kimler gelecek?**

— **Yabancı yok. Hep bildiklerin.**

— **O halde evvelâ bizim tarafa kadar bir gidelim,**

Neriman'lara haber bırakalım, Neriman da bu gece size gelsin. Misafirler gittikten sonra, Neriman'la senin yanında konuşmak isterdim. Senin onun üzerinde çok tesirin vardır. Seni çok dinler o.

Bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

O (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

bizim tarafa (i) / kadar (çe) : edat grubu

bizim (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

haber (i) / bırak- (f) : birleşik fiil

bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Misafirler gittikten (i) / sonra (çe) : edat grubu

Misafirler (ö) / gittikten (y) : zarf-fiil grubu

Neriman'la senin (ty) / yanın (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman (i) / ile (be) / sen (i) : bağlama grubu

konuşmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Senin (ty) / onun üzerinde çok tesirin (tn) : belirtili isim tamlaması

onun (ty) / üzeri (tn) : belirtili isim tamlaması

çok (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

— **İyi olur. En büyük sui tefekkürlerin bir kere açık konuşmakla izale edilmesi mümkündür.**

En büyük sui tefekkürlerin (ty) / bir kere açık konuşmakla izale edilmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

En büyük (s) / sui tefekkürler (i) : sıfat tamlaması

En (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

sui (s) / tefekkürler (i) : sıfat tamlaması

bir kere (z) / açık konuşmakla (z) / izale edilmesi (y) : isim-fiil grubu

bir kere (z) / açık (z) / konuşmakla (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

izale (i) / edil- (yf) : birleşik fiil

—Evvvelâ ben onu bu baloya gitmekten ve Macit'le bir daha selâmlaşmaktan bile menetmek istiyorum.

ben onu bu baloya gitmekten (i) / ve (be) / Macit'le bir daha selâmlaşmaktan bile menetmek (i) : bağlama grubu

bu baloya (yt) / gitmekten (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

Macit'le bir daha selâmlaşmaktan (yt) / bile (cdö) / menetmek (y) : isim-fiil grubu

Macit'le (z) / bir daha (z) / selâmlaşmaktan (y) : isim-fiil grubu

Macit (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

menetmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

men (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hararetle konuşarak bir tramvaya atladılar. Neriman, Beyoğlu'nda saatlerce dolaştı. Mağaza camlarında kumaşları, tuvalet teferruatını seyretti. Bir iki yere girip çıktı ve fiyat sordu. Henüz babasından para almamıştı.

Hararetle (z) / konuşarak (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / tramvay (i) : sıfat tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Mağaza (ty) / camları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tuvalet (ty) / teferruatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

seyir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bir iki (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

Bir (i) / iki (i) : tekrar grubu

girip (f) / çık- (f) : tekrar grubu

fiyat (i) / sor- (f) : birleşik fiil

Fakat vakit kaybetmemek, hiç olmazsa intihabı bir gün evvel yapmak istiyordu. O gün, Şişli'de oturan dayısının kızlarını da görecekti.

vakit (bsn) / kaybetmemek (y) : isim-fiil grubu

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

yapmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

O (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Şişli'de oturan dayısının (ty) / kızları (tn) : belirtili isim tamlaması

Şişli'de oturan (s) / dayı (i) : sıfat tamlaması

Şişli'de (yt) / oturan (y) : sıfat-fiil grubu

Onlardan fikir almaya ihtiyacı vardı. Son seneler zarfında onlar hiçbir baloyu kaçırmıyorlardı. Tramvaya atladı ve Şişli'ye gitti. Kızların ikisi de evde idi. Neriman'ı biraz mahzun karşıladılar. Salonda, yaslar giyinmiş bir ecnebi kadın vardı. Neriman salona girince bir sükût oldu.

Onlardan (yt) / fikir almaya (y) : isim-fiil grubu

fikir (i) / al- (yf) : birleşik fiil

Son seneler (ty) / zarfı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Son (s) / seneler (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Kızların (ty) / ikisi (tn) : belirtili isim tamlaması

Biraz (s) / mahzun (i) : sıfat tamlaması

yaslar giyinmiş (s) / bir ecnebi kadın (i) : sıfat tamlaması

yaslar (bsn) / giyinmiş (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / ecnebi kadın (i) : sıfat tamlaması

ecnebi (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Neriman (ö) / salona (yt) / girince (y) : zarf-fiil grubu

bir (s) / sükût (i) : sıfat tamlaması

Taze bir mateme hürmet ettiklerini hissettiren alçak sesle, dayısının kızları, Neriman'ın hatırını sordular. Tek tük birkaç şey konuşuldu.

Taze bir mateme hürmet ettiklerini hissettiren alçak ses (i) / ile (çe) : edat grubu

Taze bir mateme hürmet ettiklerini hissettiren (s) / alçak ses (i) : sıfat tamlaması

Taze bir mateme hürmet ettiklerini (bln) / hissettiren (y) : sıfat-fiil grubu

Taze bir mateme (yt) / hürmet ettiklerini (y) : sıfat-fiil grubu

Taze (s) / bir matem (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / matem (i) : sıfat tamlaması

hürmet (i) / et- (yf) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

alçak (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

dayısının (ty) / kızları (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / hatırı (tn) : belirtili isim tamlaması

Tek tük (s) / birkaç şey (i) : sıfat tamlaması

Tek (i) / tük (i) : tekrar grubu

birkaç (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

Yaşlı ihtiyar kadın hep susuyor ve önüne bakıyordu. Nihayet müsaade istedi ve çıkıp gitti. Arkasından iki kız birden:

— Zavallı kadın! dediler.

Yaşlı (s) / ihtiyar kadın (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

müsaade (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

çıkıp (f) / git-(f) : tekrar grubu

iki (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

Zavallı (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Neriman, evvelâ, kendisinden ziyade bir başkasına verilen ehemmiyetten kızar gibi oldu.

kendisinden ziyade bir başkasına verilen (s) / ehemmiyet (i) : sıfat tamlaması

kendisinden ziyade bir başkasına (yt) / verilen (y) : sıfat-fiil grubu

kendisinden ziyade (s) / bir başkası (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / başkası (i): sıfat tamlaması

kızarı (i) / gibi (çe) : edat grubu

kendisinden (i) / ziyade (çe) : edat grubu

kızarı gibi (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

kızarı (i) / gibi (i) : edat grubu

Fakat dayısının büyük kızı gitmek üzere ayağa kalkan Neriman'ı oturttu:

—Affet! dedi, bu kadın bizi şaşırttı. Çok kederlendik. Seninle meşgul olmadık, otur biraz... Ve dinle bak...

Dayısının (ty) / büyük kızı (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

gitmek üzere ayağa kalkan (s) / Neriman (i) : sıfat tamlaması

gitmek üzere (z) / ayağa kalkan (y) : sıfat-fiil grubu

gitmek (i) / üzere (çe) : edat grubu

ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

Af (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Senin (i) / ile (çe) : edat grubu

meşgul (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Neriman gitmek için ısrar ediyordu:

—Ben buraya beş dakika için geldim. Perapalas'ta bir balo var. Ona gideceğim. Sizinle konuşmak ve fikir almak istiyordum.

gitmek (i) / için (çe) : edat grubu

ısrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

beş dakika (i) / için (çe) : edat grubu

beş (s) / dakika (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

konusmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

fikir almak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

fikir (i) / al- (yf) : birleşik fiil

Sizin (i) / ile (çe) : edat grubu

İki dayızadesi de, Neriman için hayatının en büyük hadiselerinden biri olan bu balo meselesine âdeta hiç ehemmiyet vermediler.

İki (s) / dayızade (i) : sıfat tamlaması

Neriman için hayatının en büyük hadiselerinden biri olan (s) / bu balo meselesi (i) : sıfat tamlaması

Neriman için (z) / hayatının en büyük hadiselerinden biri (ö) / olan (y) : sıfat-fiil grubu

hayatının en büyük hadiselerinden (i) / biri (i) : kısaltma grubu

hayatının (ty) / en büyük hadiseleri (tn) : belirtili isim tamlaması

en büyük (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması

en (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / için (çe) : edat grubu

bu (s) / balo meselesi (i) : sıfat tamlaması

balo (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Karşılarındakilerin halini anlayamayacak kadar yaşlı ihtiyar kadının tesiri altındaydılar:

Karşılarındakilerin halini anlayamayacak (i) / kadar (çe) : edat grubu

Karşılarındakilerin halini (bln) / anlayamayacak (y) : sıfat-fiil grubu

Karşılarındakilerin (ty) / hali (tn) : belirtili isim tamlaması

yaşlı ihtiyar kadının tesiri (ty) / altı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yaşlı ihtiyar kadının (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

yaşlı (s) / ihtiyar kadın (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

—Otur, canım, biraz otur., otur.. Baloyu da konuşuruz. Kolay.. Fakat sen şunu dinle!

—Vaktim yok.

—Dinle bak ama seni çok alâkadar eder.

Ve anlattılar. Bu ihtiyar kadın Rusmuş ve fevkalâde güzel bir kızı varmış.

alâkadar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / ihtiyar kadın (i) : sıfat tamlaması

İhtiyar (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

fevkalâde güzel (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması

fevklâde (s) / güzel (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

Bu kız evvelâ, gitar çalan fakir bir Rus artistiyle sevişir. Beraber senelerce yaşarlar.

Bu (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

gitar çalan fakir bir Rus artisti (i) / ile (çe) : edat grubu

gitar çalan (s) / fakir bir Rus artisti (i) : sıfat tamlaması

gitar (bsn) / çalan (y) : sıfat-fiil grubu

fakir (s) / bir Rus artisti (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Rus artist (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / artisti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Nedense bir türlü evlenemezler. Rus genci çok fakir, çok... Kızla Beyoğlu'nun küçük bir odasında sefil yaşıyorlar.

Bir (s) / türlü (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çok (s) / fakir (i) : sıfat tamlaması

Kız (i) / ile (çe) : edat grubu

Beyoğlu'nun (ty) / küçük bir odası (tn) : belirtili isim tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

küçük (s) / bir oda (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

Rus genci lokantalarda filân gitar çalarak biraz para kazanıyor. Kız bu sefaletle senelerce katlanır. Çünkü hisli ve münevver bir kadın.

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Lokantalarda (yt) / (filân) gitar (bsn) / çalarak (y) : zarf-fiil grubu

biraz (s) / para (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / sefalet (i) : sıfat tamlaması

hisli ve münevver (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

hisli (i) / ve (be) / münevver (i) : bağlama grubu

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Herkesin ehemmiyet verdiği şeylere ehemmiyet vermiyor, lükste gözü yok. Fakat ne kadar olsa kadın, ihtiyaçları tatmin edilmedikçe büyüye büyüye, kendisinin farkına varmadığı büyük bir ıstırap haline geliyor.

Herkesin ehemmiyet verdiği (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Herkesin (ty) / ehemmiyet verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

ihtiyaçları (ö) / tatmin edilmedikçe (y) : zarf-fiil grubu

tatmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

büyüye (i) / büyüye (i) : tekrar grubu

kendisinin farkına varmadığı büyük bir ıstırap (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kendisinin farkına varmadığı (s) / büyük bir ıstırap (i) : sıfat tamlaması

kendisinin (ty) / farkına varmadığı (tn) : belirtili isim tamlaması

farkına (i) / var- (f) : birleşik fiil

büyük (s) / bir ıstırap (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ıstırap (i) : sıfat tamlaması

haline (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Nihayet bu kızın karşısına zengin ve güzel bir adam çıkar. Bir Rum. Onu sever, Rus gencinden ayırır, Osmanbey tarafında bir apartmana alır, beraber yaşarlar. Artık refah, para, eğlence, her şey...

bu kızın (ty) / karşısı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

zengin ve güzel (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

zengin (i) / ve (be) / güzel (i) : bağlama grubu

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / Rum (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Osmanbey tarafında (s) / bir apartman (i) : sıfat tamlaması

Osmanbey (ty) / tarafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Osman (i) / bey (u) : unvan grubu

bir (s) / apartman (i) : sıfat tamlaması

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Rus genci, yine Beyoğlu'nda, bazı Rus lokantalarında gitar çalarak hayatını kazanmaya devam eder; o kadar mağrurdur ki hiç kimseye ıstırabından bahsetmez. (Hikâyenin burasında Neriman'ın alâkası artmaya başlamıştı.)

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bazı Rus lokantalarında (yt) / gitar (bsn) / çalarak (y) : zarf-fiil grubu

bazı (s) / Rus lokantaları (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / lokantaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gitar (bsn) / çalarak (y) : zarf-fiil grubu

hayatını (bln) / kazanmaya (y) : isim-fiil grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o kadar (s) / mağrur (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hikâyenin (ty) / burası (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'ın (ty) / alâkası (tn) : belirtili isim tamlaması

artmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Kız artık her baloda görünüyor. (Neriman'ın dayızadeleri kızın tuvaletlerini anlatıyorlar. Neriman'da alâka daha şiddetli.) Her gün otomobilde. Fakat herkes dikkat ediyor, Rus kızı mahzundur, çok mahzun. (Neriman, âdeta sıçrayarak):

Her (s) / balo (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / dayızadeleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Kızın (ty) / tuvaletleri (tn) : belirtili isim tamlaması

daha (s) / şiddetli (i) : sıfat tamlaması

Her (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çok (s) / mahzun (i) : sıfat tamlaması

Niçin? (diye soruyor) Çünkü., (diye anlatıyor, dayısının kızları) Bu, tahsil görmüş bir kızdır ve sathî şeylere kıymet vermez, hakikî güzellikler arar:

Niçin (i) / diye (çe) : edat grubu

Çünkü (i) / diye (çe) : edat grubu

Dayısının (ty) / kızları (tn) : belirtili isim tamlaması

tahsil görmüş (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması

tahsil (i) / gör- (f) : birleşik fiil

bir (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

sathî (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

kıymet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

hakikî (s) / güzellikler (i) : sıfat tamlaması

Musiki, mütalâa ve samimiyet (demeye getiriyor, dayısının kızları), Rus genciyle yaşarken kız bunların hepsini buluyordu.

Mütalâa (i) / ve (be) / samimiyet (i) : bağlama grubu

demeye (i) / getir- (f) : birleşik fiil

dayısının (ty) / kızları (tn) : belirtili isim tamlaması

Rus genciyle (z) / yaşarken (y) : zarf-fiil grubu

Rus genci (i) / ile (çe) : edat grubu

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bunların (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

Fakat Rum genciyle yaşarken bulamıyor. Yeni hayatı sahte. Etrafını alan yeni insanlar çok manasız. Halbuki Rus kızı, eski sevgiliyle yaşarken, etrafında hep görgülü, samimî adamlar var.

Rus genciyle (z) / yaşarken (y) : zarf-fiil grubu

Rum genci (i) / ile (çe) : edat grubu

Rum (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Yeni (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

Etrafını alan (s) / yeni insanlar (i) : sıfat tamlaması

Etrafını (bIn) / alan (y) : sıfat-fiil grubu

yeni (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / manasız (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

eski sevgiliyle (z) / yaşarken (y) : zarf-fiil grubu

eski sevgili (i) / ile (çe) : edat grubu

eski (s) / sevgili (i) : sıfat tamlaması

görgülü (s) / samimî (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

İhtilâlden kurtulmuş Beyaz Ruslar. Bunların hepsi fakir. Fakat hep kıymetli adamlar. Hele başlarından o kadar şey de geçince büsbütün anlayışları artmış, sefalet onları terbiye etmiş.

İhtilâlden kurtulmuş (s) / Beyaz Ruslar (i) : sıfat tamlaması

İhtilâlden (yt) / kurtulmuş (y) : sıfat-fiil grubu

Beyaz (s) / Ruslar (i) : sıfat tamlaması

Bunların (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

kıymetli (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

başlarından (yt) / o kadar şey de (ö) / geçince (y) : zarf-fiil grubu

o kadar (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

başlarından (i) / geç- (f) : birleşik fiil

terbiye (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Velhasıl, bu Rus kıızı büyük bir hata işlediğini anlamış (ve yaşlı ihtiyar kadının tabirine göre) hakikî kıymetlerle medeniyetin sahte kıymetleri arasındaki farkı çok iyi görmüş ve üstüne bir mahzunluk çökmüş.

bu (s) / Rus kıızı (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / kıızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

büyük bir hata (bsn) / işlediğini (y) : sıfat-fiil grubu

büyük (s) / bir hata (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hata (i) : sıfat tamlaması

yaşlı ihtiyar kadının tabirine (i) / göre (çe) : edat grubu

yaşlı ihtiyar kadının (ty) / tabiri (tn) : belirtili isim tamlaması

yaşlı (s) / ihtiyar kadın (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

hakikî kıymetlerle medeniyetin sahte kıymetleri arasındaki (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

hakikî kıymetlerle medeniyetin sahte kıymetleri (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hakikî kıymetlerle medeniyetin (ty) / sahte kıymetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

hakikî (s) / kıymetler (i) : sıfat tamlaması

sahte (s) / kıymetler (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

mahzunluk (i) / çök- (f) : birleşik fiil

bir (s) / mahzunluk (i) : sıfat tamlaması

Apartmanda ipek yastıklar arasında, hep ağlarmış. (Neriman'ın alâkası en son şiddetinde, artık sebep sormuyor ve bütün dikkatiyle dinliyor.)

ipek yastıklar (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ipek (s) / yastıklar (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / alâkası (tn) : belirtili isim tamlaması

en son (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

en (s) / son (i) : sıfat tamlaması

bütün dikkati (i) / ile (çe) : edat grubu

bütün (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

Nihayet kız, bir gece yarısı, erkek evde yokken yatağından fırlar, sokağa çıkar, Beyoğlu'na gelir, eski sevgilisini odasında arar, bulamaz, bütün Rus lokantalarını, kahvelerini dolaşır; nihayet meyhane gibi bir yerde onu görür. Rus onu göremez. (Neriman'ın gözleri öyle büyür ki!)

bir (s) / gece yarısı (i) : sıfat tamlaması

gece (ty) / yarısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

eski (s) / sevgili (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / Rus lokantaları (i) / kahveleri (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / lokantaları (tn) / kahveleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

meyhane gibi (s) / bir yer (i) : sıfat tamlaması

meyhane (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Kız bir kenara oturur. Rus genci gitar çalıyor. Amma eskisinden çok daha güzel, daha içli çalıyor. Hattâ kız ağlar. Bir aralık dayanamaz, yerinden fırlar, sevgilisine koşar ve herkesin içinde bağırır:

bir (s) / kenar (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

eskisinden (i) / çok daha güzel (i): kısaltma grubu

eskisinden (i) / daha içli (i): kısaltma grubu

çok daha (s) / güzel (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / içli (i) : sıfat tamlaması

çok daha (s) / güzel (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / aralık (i) : sıfat tamlaması

herkesin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

" — Ben bir alçakım. Sana tekrar geliyorum. Beni kabul et!" der.

Rus genci hiç cevap vermez, gitarını çalmaya devam eder. Çaldığı hava da onların seviştikleri zamanlara ait bir hatıra.

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Rus (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

gitarını (bln) / çalmaya (y) : isim-fiil grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Çaldığı (s) / hava (i) : sıfat tamlaması

onların seviştikleri zamanlara ait (s) / bir hatıra (i) : sıfat tamlaması

onların seviştikleri zamanlara (i) / ait (çe) : edat grubu

onların seviştikleri (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

onların (ty) / seviştikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / hatıra (i) : sıfat tamlaması

Kız, mey'us bir halde oradan çıkar, otomobile atlar, deli gibi apartmana gelir, odasına kapanır ve bütün bunları bir mektuba yazarak revolverle intihar eder.

mey'us (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

deli (i) / gibi (çe) : edat grubu

bütün bunları (bln) / bir mektuba (yt) / yazarak (y) : zarf-fiil grubu

bütün (s) / bunlar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mektup (i) : sıfat tamlaması

revolver (i) / ile (çe) : edat grubu

intihar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bu hikâyeyi anlattıktan sonra kızlar ilâve ettiler.

—Bu vakıa evvelki gece oldu. Demin gördüğün kadın o kızın annesidir.

Bu hikâyeyi anlattıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Bu hikâyeyi (bln) / anlattıktan (y) : zarf-fiil grubu

Bu (s) / hikâye (i) : sıfat tamlaması

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / vakıa (i) : sıfat tamlaması

Evvelki (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Demin gördüğün (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Demin (z) / gördüğün (y) : sıfat-fiil grubu

o kızın (ty) / annesi (tn) : belirtili isim tamlaması

o (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

Kızla biz de son zamanlarda tanışmıştık. Bize gelip giderdi. Üç gün evvel burada, senin şu oturduğun koltukta oturmuştu.

Kız (i) / ile (çe) : edat grubu

son (s) / zamanlar (i) : sıfat tamlaması

gelip (f) / git-(f) : tekrar grubu

Üç gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

Üç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

senin şu oturduğun (s) / koltuk (i) : sıfat tamlaması

senin (ty) / oturduğun (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman titredi ve baloyu filân unutmuştu. Bu hikâyeyi âdeta sırf kendi mukadderatına ait bir şey gibi dinlemişti.

Bu (s) / hikâye (i) : sıfat tamlaması

sırf kendi mukadderatına ait bir şey (i) / gibi (çe) : edat grubu

sırf kendi mukadderatına ait (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

sırf kendi mukadderatına (i) / ait (çe) : edat grubu

kendi (s) / mukadderatı (i) : sıfat tamlaması

bir şey (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Ne benzeyiş! Rus kızının şahsında kendisini, Rus artistinin şahsında Şinasi'yi ve Rum gencinin şahsında Macit'i görüyordu. Milliyet ve isim farklarından başka hiçbir şey yoktu.

Rus kızının (ty) / şahsı (tn) : belirtili isim tamlaması

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Rus artistinin (ty) / şahsı (tn) : belirtili isim tamlaması

Rus (ty) / artisti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Rum gencinin (ty) / şahsı (tn) : belirtili isim tamlaması

Rum (ty) / genci (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Milliyet ve isim farklarından başka (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

Milliyet ve isim farklarından (i) / başka (çe) : edat grubu

Milliyet ve isim (ty) / farkları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Milliyet (i) / ve (be) / isim (i) : bağlama grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Süratle anlatılan bu hikâyeyi ebediyen kendi kendine tekrarlamak ve söylenmeyen teferruatı hayal ile tamamlayarak bütün bu hayatı zihninde yeniden yaşatmak istiyordu.

Süratle anlatılan bu hikâyeyi ebediyen kendi kendine tekrarlamak (i) / ve (be) / söylenmeyen teferruatı hayal ile tamamlayarak bütün bu hayatı zihninde yeniden yaşatmak (i) : bağlama grubu

Süratle anlatılan bu hikâyeyi (bln) / ebediyen (z) / kendi kendine (z) / tekrarlamak (y) : isim-fiil grubu

Süratle anlatılan (s) / bu hikâye (i) : sıfat tamlaması

Süratle (z) / anlatılan (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / hikâye (i) : sıfat tamlaması

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

söylenmeyen teferruatı (bln) / hayal ile (z) / tamamlayarak (y) : zarf-fiil grubu

bütün (s) / bu hayat (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

söylenmeyen (s) / teferruat (i) : sıfat tamlaması

hayal (i) / ile (çe) : edat grubu

tekrarlamak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

yaşatmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Kızlar, bu hikâyenin en adî felsefesini çıkardılar:

—Para mara... boş lâf! Saadet başka şey, dediler. Sonra, hadisenin Neriman'da uyandırdığı dalgınlığı görünce:

bu hikâyenin (ty) / en adî felsefesi (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / hikâye (i) : sıfat tamlaması

en adî (s) / felsefe (i) : sıfat tamlaması

en (s) / adî (i) : sıfat tamlaması

Para (i) / mara (i) : tekrar grubu

Boş (s) / lâf (i) : sıfat tamlaması

başka (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hadisenin Neriman'da uyandırdığı dalgınlığı (bln) / görünce (y) : zarf-fiil grubu

hadisenin Neriman'da uyandırdığı (s) / dalgınlık (i) : sıfat tamlaması

hadisenin (ty) / Neriman'da uyandırdığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'da (yt) / uyandırdığı (y) : sıfat-fiil grubu

—Ne garip hikâye değil mi? Âdeta sinema! diyorlardı.

Neriman bir şey söylemiyordu. Başını kaldırdı:

—Kız Rus artistini seviyormuş da ondan! dedi. Sonra ilâve etmek istedi: "Yoksa para daima paradır." Fakat bunu söyleyemedi.

Kızlar:

— Demek ki, dediler, paradan daha kuvvetli şeyler var.

Fakat o, Neriman, Şinasi'yi bu derece seviyor muydu?

Ne garip (s) / hikâye (i) : sıfat tamlaması

Ne (s) / garip (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / artisti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ilâve etmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

ilave (i) / et- (f) : birleşik fiil

paradan daha kuvvetli (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

paradan (i) / daha kuvvetli (i) : kısaltma grubu

daha (s) / kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

Dayısının kızları birbirlerine bakarak gülümsüyorlardı. Neriman bu bakışlardan birini görerek silkindi.

Dayısının (ty) / kızları (tn) : belirtili isim tamlaması

birbirlerine (yt) / *bakarak* (y) : zarf-fiil grubu

bu bakışlardan birini (bln) / *görerek* (y) : zarf-fiil grubu

bu bakışlardan (i) / *biri* (i) : kısaltma grubu

bu (s) / *bakışlar* (i) : sıfat tamlaması

Hikâyenin tesiri altında, kendi tavırlarını teftiş edemediği için mahrem düşüncelerini dışarıya hissettirecek sadedilâne küçük hareketler yapıyordu.

Hikâyenin tesiri altında (kalarak) *kendi tavırlarını teftiş edemediği* (i) / *için* (çe) : edat grubu

Hikâyenin tesiri (ty) / *altı* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Hikayenin (ty) / *tesiri* (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi tavırlarını teftiş edemediği (i) / *için* (çe) : edat grubu

kendi tavırlarını (bln) / *teftiş edemediği* (y) : sıfat-fiil grubu

kendi (s) / *tavırları* (i) : sıfat tamlaması

teftiş (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

mahrem düşüncelerini dışarıya hissettirecek (s) / *sadedilâne küçük hareketler* (i) : sıfat tamlaması

mahrem düşüncelerini (bln) / *dışarıya* (yt) / *hissettirecek* (y) : sıfat-fiil grubu

mahrem (s) / *düşünceler* (i) : sıfat tamlaması

his (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

sadedilâne (s) / *küçük hareketler* (i) : sıfat tamlaması

küçük (s) / *hareketler* (i) : sıfat tamlaması

Utandı ve müsaade istedi. Apartımandan çarçabuk çıktı. Kızlar arkasından bağıyorlardı:

—Yarın gel de baloyu konuşalım!

Neriman sokakta koşuyordu. Epey yürüdü. Harbiye'den Fatih'e giden tramvaya bindi.

Müsaade (i) / *iste-* (yf) : birleşik fiil

Harbiye'den Fatih'e giden (s) / *tramvay* (i) : sıfat tamlaması

Harbiye'den Fatih'e (yt) / *giden* (y) : zarf-fiil grubu

Harbiye'den (i) / *Fatih'e* (i) : kısaltma grubu

Tramvayda hiç kimse yoktu. Neriman oturdu ve yüzlerinin pudrasını, dudaklarının kırmızısını tazelemek için her yalnızlığı fırsat bilen birçok kadınlar gibi hemen çantasını açtı, aynasını çıkardı ve gözlerine yakından baktı.

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

yüzlerinin pudrasını, dudaklarının kırmızısını tazelemek için her yalnızlığı fırsat bilen birçok kadınlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

yüzlerinin pudrasını, dudaklarının kırmızısını tazelemek için her yalnızlığı fırsat bilen (s) / birçok kadınlar (i) : sıfat tamlaması

yüzlerinin pudrasını, dudaklarının kırmızısını tazelemek için (z) / her yalnızlığı (bln) / fırsat bilen (y) : sıfat-fiil grubu

yüzlerinin pudrasını, dudaklarının kırmızısını tazelemek (i) / için (çe) : edat grubu

yüzlerinin pudrasını (bln) / dudaklarının kırmızısını (bln) / tazelemek (y) : isim-fiil grubu

yüzlerinin (ty) / pudrası (tn) : belirtili isim tamlaması

dudaklarının (ty) / kırmızısı (tn) : belirtili isim tamlaması

her (s) / yalnızlık (i) : sıfat tamlaması

fırsat (i) / bil- (f) : birleşik fiil

birçok (s) / kadınlar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Ayna karşısında gözlerine dolan yeni dikkate, biraz evvelden kalma derin bir hüznü karışıyordu.

Ayna karşısında gözlerine dolan (s) / yeni dikkat (i) : sıfat tamlaması

Ayna karşısında (yt) / gözlerine (yt) / dolan (y) : zarf-fiil grubu

Ayna (ty) / karşısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yeni (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

biraz evvelden kalma (s) / derin bir hüznü (i) : sıfat tamlaması

biraz evvelden (i) / kalma (i) : kısaltma grubu

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

derin (s) / bir hüznü (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hüznü (i) : sıfat tamlaması

Neriman buna hayret etti. Ayna ona, kendi şuurundan daha kuvvetli olarak, derunî hayatını aksettirmişti.

hayret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendi şuurundan daha kuvvetli (z) / olarak (y) : zarf-fiil grubu

kendi şuurundan (i) / daha kuvvetli (i) : kısaltma grubu

kendi (s) / şuur (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / kuvvetli (i) : sıfat tamlaması

derunî (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

akis (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Gözlerini bir an için kapadı ve hayalinde birtakım siyahlıklar kımıldadı. Bunlar, rüzgârda sallanan birtakım siyah tüllerdi. Biraz dalgalandıktan sonra hareketsiz kaldılar ve yavaş yavaş ihtiyar bir kadın şeklini aldılar.

bir an (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

birtakım (s) / siyahlıklar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

rüzgârda sallanan (s) / birtakım siyah tüller (i) : sıfat tamlaması

rüzgârda (yt) / sallanan (y) : sıfat-fiil grubu

birtakım (s) / siyah tüller (i) : sıfat tamlaması

siyah (s) / tüller (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

Biraz dalgalandıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Biraz (z) / dalgalandıktan (y) : zarf-fiil grubu

yavaş (i) / yavaş (i) : tekrar grubu

ihtiyar bir kadın (ty) / şekli (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ihtiyar (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Bu ihtiyar kadının sarı yüzü de yavaş yavaş teressüm etti, bir yemişin çürümüş yerleri gibi yalnız gölge halinde iki göz belirdi ve

Bu ihtiyar kadının (ty) / sarı yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu (s) / ihtiyar kadın (i) : sıfat tamlaması

ihtiyar (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

sarı (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

yavaş (i) / yavaş (i) : tekrar grubu

teressüm (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir yemişin çürümüş yerleri gibi yalnız gölge halinde (s) / iki göz (i) : sıfat tamlaması

bir yemişin çürümüş yerleri gibi (s) / yalnız gölge hali (i) : sıfat tamlaması

bir yemişin çürümüş yerleri (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir yemişin (ty) / çürümüş yerleri (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / yemiş (i) : sıfat tamlaması

çürümüş (s) / yerler (i) : sıfat tamlaması

gölge (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

iki (s) / göz (i) : sıfat tamlaması

çukura kaçmış, bol göz yaşlarının yaptığı oluğu taşıyan solgun yanaklar...

çukura kaçmış, bol göz yaşlarının yaptığı oluğu taşıyan (s) / solgun yanaklar (i) : sıfat tamlaması

çukura (yt) / kaçmış (y) : sıfat-fiil grubu

bol göz yaşlarının yaptığı oluğu (bln) / taşıyan (y) : sıfat-fiil grubu

bol göz yaşlarının yaptığı (s) / oluk (i) : sıfat tamlaması

bol göz yaşlarının (ty) / yaptığı (tn) : belirtili isim tamlaması

bol (s) / göz yaşları (i) : sıfat tamlaması

göz (ty) / yaşları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

solgun (s) / yanaklar (i) : sıfat tamlaması

Güzel Rus kızının annesi, yaşlı ihtiyar kadın. Neriman, allığına pudrasına elini sürmeden aynayı çantasına koydu.

Güzel Rus kızının (ty) / annesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Güzel (s) / Rus kızı (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yaşlı (s) / ihtiyar kadın (i) : sıfat tamlaması

ihliyar (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

allığına (yt) / pudrasına (yt) / elini sürmeden (y) : zarf-fiil grubu

elini (i) / sür- (f) : birleşik fiil

Kendi içinde kuvvetli bir hayat uyanıyordu. Bu, onu, dışarının faaliyetlerinden, tramvaya girenlerden veya kapıları açıp kapayan biletçiden ziyade oyalamaya başladı.

Kendi (s) / içi (i) : sıfat tamlaması

kuvvetli (s) / bir hayat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayat (i) : sıfat tamlaması

dışarının faaliyetlerinden, tramvaya girenlerden veya kapıları açıp kapayan biletçiden (i) / ziyade (çe) : edat grubu

dışarının faaliyetlerinden (i) / tramvaya girenlerden (i) / veya (be) / kapıları açıp kapayan biletçiden (i) : bağlama grubu

dışarının (ty) / faaliyetleri (tn) : belirtili isim tamlaması

tramvaya (yt) / girenlerden (y) : sıfat-fiil grubu

kapıları açıp kapayan (s) / biletçi (i) : sıfat tamlaması

kapıları (bln) / açıp kapayan (y) : sıfat-fiil grubu

açıp (i) / kapa- (f) : birleşik fiil

oyalamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Tramvaya girenlerin kendisine çok dikkat ettiklerini sezmeyecek kadar dalgındı.

Tramvaya girenlerin kendisine çok dikkat ettiklerini sezmeyecek kadar (s) / dalgın (i) : sıfat tamlaması

Tramvaya girenlerin kendisine çok dikkat ettiklerini sezmeyecek (i) / kadar (çe) : edat grubu

Tramvaya girenlerin kendisine çok dikkat ettiklerini (bln) / sezmeyecek (y) : sıfat-fiil grubu

Tramvaya girenlerin (ty) / kendisine çok dikkat ettikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Tramvaya (yt) / girenler (y) : sıfat-fiil grubu

kendisine (yt) / çok (z) / dikkat ettiklerini (y) : sıfat-fiil grubu

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Karanlık bir meyhane. Gitar çalan bir adam. O da etrafındakiler de hiç kımıldamıyorlar. Bir resimdeki insanlar gibi. Ve bir ses: "Ben bir alçağım!" diyor, incecik bir ses.

Karanlık (s) / bir meyhane (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / meyhane (i) : sıfat tamlaması

Gitar çalan (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

Gitar (bsn) / çalan (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

O (i) / da (be) / etrafındakiler (i) / de (be) : bağlama grubu

Bir resimdeki insanlar (i) / gibi (çe) : edat grubu

Bir resimdeki (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / resim (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

incecik (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Ben bir alçağım. Hiç kimse kımıldamıyor. Ben bir alçağım. Çünkü... (diyor dayısının kızları) bu münevver bir kadın, herkesin ehemmiyet verdiği şeye ehemmiyet vermiyor. Fakat nihayet bir kadın. Birçok ihtiyaçları var, ah, şüphesiz birçok ihtiyaçları var, bunlar birike birike onu çok rahatsız ediyorlar.

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

dayısının (ty) / kızları (tn) : belirtili isim tamlaması

münevver (s) / bir kadın (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

herkesin ehemmiyet verdiği (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

herkesin (ty) / ehemmiyet verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

bir (s) / kadın (i) : sıfat tamlaması

Birçok (s) / ihtiyaçlar (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / ihtiyaçlar (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

birike (i) / birike (i) : tekrar grubu

rahatsız (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Rahat, para, eğlence, her şey... Fakat nafile. Hakikî kıymetler bunlar değil. Rus kızı Beyoğlu caddelerinde nasıl koşuyor! Etekleri uçarak ve insanlara çarparak.

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hakikî (s) / kıymetler (i) : sıfat tamlaması

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Beyoğlu (ty) / caddeleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Etekleri uçarak (i) / ve (be) / insanlara çarparak (i) : bağlama grubu

Etekleri (ö) / uçarak (y) : zarf-fiil grubu

insanlara (yt) / çarparak (y) : zarf-fiil grubu

Nasıl koşuyor, nasıl! Ve nasıl arıyor ilk erkeğini... Ve nasıl buluyor ve nasıl ağlıyor ve nasıl yalvarıyor. Ben bir alçağım, ah, ben bir alçağım. Tramvay doldu. Neriman, etrafında kimlerin oturduğunu görmüyordu. Düdük ve çan çalındığını duymadı. (Ben bir alçağım). Fakat tramvayın hareket ederken yaptığı sarsıntıyla uyanmıştı.

ilk (s) / erkek (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

kimlerin (ty) / oturduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

Düdük ve çan (ö) / çalındığını (y) : sıfat-fiil grubu

Düdük (i) / ve (be) / çan (i) : bağlama grubu

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

tramvayın hareket ederken yaptığı sarsıntı (i) / ile (çe) : edat grubu

tramvayın hareket ederken yaptığı (s) / sarsıntı (i) : sıfat tamlaması

tramvayın (ty) / hareket ederken yaptığı (tn) : belirtili isim tamlaması

hareket ederken (z) / yaptığı (y) : sıfat-fiil grubu

hareket (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hemen elini çantasına götürdü, sonra etrafına baktı. Biletçi daha gelmemişti. Yine Şinasi gözünün önüne geliyor. Şehzade taraflarında bir meyhane. Şinasi orada kemence çalıyor. Sırtı biraz daha kamburlaşmış, başı sazına doğru biraz daha çökmüş, elleri daha hırpalanmış, daha sinirli, yüzü daha zayıf, daha sarı. Fakat Şinasi daha mağrur, çünkü daha mustarip. Ve Neriman meyhaneden içeri giriyor, Şinasi'yi görüyor, fakat Şinasi onu görmüyor.

gözünün önüne (i) / gel- (f) : birleşik fiil

gözünün (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

Şehzade taraflarında (s) / bir meyhane (i) : sıfat tamlaması

Şehzade (ty) / tarafları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / meyhane (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

sazına (i) / doğru (çe) : edat grubu

daha (s) / sinirli (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / zayıf (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / sarı (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / mağrur (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / mustarip (i) : sıfat tamlaması

Ve Neriman bir köşeye oturuyor ve Neriman ağlıyor ve Neriman ona doğru koşuyor.

Beni affet. Sana tekrar geliyorum, beni kabul et. Ben bir alçağım, ah ben bir alçağım.

—Siz nereye?

Neriman birdenbire silkindi. Biletçi. Nereye mi? Neriman bunu ancak düşünerek buldu ve:

—Fatih! diyebildi.

bir (s) / köşe (i) : sıfat tamlaması

ona (i) / doğru (çe) : edat grubu

af (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

de- (f) / - e-bil- (yf) : birleşik fiil

Bozuk paraları da ayırmıyordu, elleri titriyordu, kaç para vereceğini de unutmuştu. Biletçiye bir avuç bozuk para verdi. Bu haline herkesin dikkat ettiğini sanıyor ve etrafına bakamıyordu. Hafifçe kızardı. Birdenbire yanı başında bir ses işitti, onun ismini çağırıyordu:

—**Neriman Hanım!**

Silkindi ve başını kaldırdı: Macit! Gülümsüyor ve soruyordu:

—**Nasılsınız? Nereye böyle?**

Bozuk (s) / paralar (i) : sıfat tamlaması

kaç para (bsn) / vereceğini (y) : sıfat-fiil grubu

kaç (s) / para (i) : sıfat tamlaması

bir avuç (s) / bozuk para (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / avuç (i) : sıfat tamlaması

bozuk (s) / para (i) : sıfat tamlaması

Bu haline herkesin (ty) / dikkat ettiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Yanı (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

onun (ty) / ismi (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

Neriman şaşırıldı. İçi o kadar dolu, o kadar karışık ve garip duygularla dolu idi ki bu basit suallere cevap vermek için bile düşünmesi lâzım geliyordu.

o kadar (s) / dolu (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

o kadar karışık ve garip duygular (i) / ile (çe) : edat grubu

o kadar karışık ve garip (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

o kadar (s) / karışık ve garip (i) : sıfat tamlaması

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

karışık (i) / / ve (be) / garip (i) / : bağlama grubu

bu basit suallere cevap vermek için (z) / bile (cdö) / düşünmesi (y) : isim-fiil grubu

bu basit suallere cevap vermek (i) / için (çe) : edat grubu

bu basit suallere (yt) / cevap vermek (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / basit sualler (i) : sıfat tamlaması

basit (s) / sualler (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Macit, kim bilir ne zamandan beri, onun haline dikkat etmiş olduğu için:

— Dalgınsınız! dedi.

onun haline dikkat etmiş olduğu (i) / için (çe) : edat grubu

onun haline (yt) / dikkat etmiş olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

ne zamandan (i) / beri (çe) : edat grubu

ne (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

onun (ty) / hali (tn) : belirtili isim tamlaması

dikkat etmiş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman toplandı:

—Evet.

Ve iki sefer aklına hep balo geliyordu. Baloya ait birçok şeyler konuşmaya mecburmuş gibiydi.

iki (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

Baloya ait birçok şeyler konuşmaya mecburmuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

Baloya ait birçok şeyler konuşmaya (yt) / mecburmuş (y) : sıfat-fiil grubu

Baloya ait birçok şeyler (bsn) / konuşmaya (y) : isim-fiil grubu

Baloya ait (s) / birçok şeyler (i) : sıfat tamlaması

Baloya (i) / ait (çe) : edat grubu

Birçok (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Fakat bu dalgınlığının sebebini de izah etmeye mecburmuş gibi herhangi bir yalan arıyordu.

bu dalgınlığının sebebini de izah etmeye mecburmuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

bu dalgınlığının sebebini (bln) / (de) izah etmeye (y) : isim-fiil grubu

bu dalgınlığının (ty) / sebebi (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / dalgınlık (i) : sıfat tamlaması

mecburmuş (i) / gibi (çe) : edat grubu

herhangi bir (s) / yalan (i) : sıfat tamlaması

herhangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

her (s) / hangi (i) : sıfat tamlaması

Macit alelade bir şey daha söyledi:

—Görüşemiyoruz! dedi. Neriman yine müphem bir:

—Evet! dedi.

Hâlâ kendini bu sisli ve vuzuhsuz ruhî galeyanın tesirinden kurtaramıyordu.

alelade (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

müphem (s) / bir Evet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Evet (i) : sıfat tamlaması

bu sisli ve vuzuhsuz ruhî galeyanın (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sisli ve vuzuhsuz ruhî galeyan (i) : sıfat tamlaması

sisli ve vuzuhsuz (s) / ruhî galeyan (i) : sıfat tamlaması

sisli (i) / ve (be) / vuzuhsuz (i) : bağlama grubu

ruhî (s) / galeyan (i) : sıfat tamlaması

Ve Macit'in şeklini iyice göremiyor, arada bir parlayan gözlerine, yeleğinin bir düğmesine, başının bir hareketine kısa bir zaman için dikkat ediyor ve bu şekillerin yekûnunu bulamıyordu.

Macit'in (ty) / şekli (tn) : belirtili isim tamlaması

arada bir parlayan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması
arada bir (z) / parlayan (y) : sıfat-fiil grubu
arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu
yeleğinin (ty) / bir düğmesi (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / düğme (i) : sıfat tamlaması
başının (ty) / bir hareketi (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması
kısa bir zaman (i) / için (çe) : edat grubu
kısa (s) / bir zaman (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması
dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil
bu şekillerin (ty) / yekûnu (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (s) / şekiller (i) : sıfat tamlaması

Balo fikri, birçok meselelerin mihrakı halinde şuuruna batıyordu.

Balo (ty) / fikri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
birçok meselelerin mihrakı (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması
birçok meselelerin (ty) / mihrakı (tn) : belirtili isim tamlaması
birçok (s) / meseleler (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Fakat bundan bahsetmeye hiç cesareti yoktu. Kelimesini bile ağzına alır almaz bütün gizli ve örtülü duygularının birden keşfedileceğini sanarak ürküyordu.

bundan (yt) / bahsetmeye (y) : zarf-fiil grubu
bahis (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Kelimesini bile ağzına alır almaz (z) / bütün gizli ve örtülü duygularının birden keşfedileceğini (bln) / sanarak (y) : zarf-fiil grubu
bütün gizli ve örtülü duygularının (ty) / birden keşfedileceğini (tn) : belirtili isim tamlaması
Kelimesini ağzına (i) / al- (f) : birleşik fiil
bütün (s) / gizli ve örtülü duygular (i) : sıfat tamlaması
gizli ve örtülü (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

gizli (i) / ve (be) / örtülü (i) : bağlama grubu
birden (yt) / keşfedileceğini (y) : sıfat-fiil grubu
keşif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Fakat Macit birdenbire sordu:

— **Baloya gelecek misiniz?**

Neriman'ın bütün duyguları kamaştı. Cevap vermiyordu. Kızardı:

— **Bakalım... dedi.**

— **Neden "bakalım"?**

Neriman yüzünü buruşturdu. Bir sebep göstermek lâzımdı.

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu
Neriman'ın (ty) / bütün duyguları (tn) : belirtili isim tamlaması
bütün (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması
Cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil
yüzünü (i) / buruştur- (f) : birleşik fiil
Bir sebep (bsn) / göstermek (y) : isim-fiil grubu
Bir (s) / sebep (i) : sıfat tamlaması

Canım istemiyor, dedi. Sonra bunu tashihe çalıştı:

Tramvay Galatasaray'a gelmişti. Macit Neriman'ın elini sıktı.

—**Her halde geliriz!**

dedi ve uzaklaştı. Kayıtsız ve müstehzi bir hali vardı.

—**Babamın da izin vermesi lâzım.**

Canı (i) / iste- (yf) : birleşik fiil
Babamın (ty) / da (cdö) izin vermesi (tn) : belirtili isim tamlaması
izin (i) / ver- (f) : birleşik fiil
Galata (s) / saray (i) : sıfat tamlaması
Neriman'ın (ty) / eli (tn) : belirtili isim tamlaması
Her (s) / hal (i) : sıfat tamlaması
Kayıtsız ve müstehzi (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması
Kayıtsız (i) / ve (be) / müstehzi (i) : bağlama grubu
bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

Macit ayrılınca, Neriman büyük bir öfkeyi muvakkat bir zaman için uyutan derin bir hayret içinde kaldı.

büyük bir öfkeyi muvakkat bir zaman için uyutan derin bir hayret (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

büyük bir öfkeyi muvakkat bir zaman için uyutan (s) / derin bir hayret (i) : sıfat tamlaması

büyük bir öfkeyi (bln) / muvakkat bir zaman için (z) / uyutan (y) : sıfat-fiil grubu

büyük (s) / bir öfke (i) : sıfat tamlaması

muvakkat bir zaman (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / öfke (i) : sıfat tamlaması

muvakkat (s) / bir zaman (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

derin (s) / bir hayret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayret (i) : sıfat tamlaması

hayret içinde (i) / kal- (f) : birleşik fiil

Macit'te, manasını birdenbire anlayamadığı garip bir hal görmüştü; sonra yavaş yavaş, sözlerin ve tavırların arkasına gizlenen manaları anlamaya ve kuruntunun doğurduğu bir mübalâğa ile büyütme başladı.

manasını birdenbire anlayamadığı (s) / garip bir hal (i) : sıfat tamlaması

manasını (bln) / birdenbire (z) / anlayamadığı (y) : sıfat-fiil grubu

garip (s) / bir hal (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

yavaş (i) / yavaş (i) : tekrar grubu

sözlerin ve tavırların arkasına gizlenen (s) / manalar (i) : sıfat tamlaması

sözlerin ve tavırların arkasına (yt) / gizlenen (y) : sıfat-fiil grubu

sözlerin ve tavırların (ty) / arkası (tn) : belirtili isim tamlaması

sözler (i) / ve (be) / tavırlar (i) : bağlama grubu

anlamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

kuruntunun doğurduğu bir mübalâğa (i) / ile (çe) : edat grubu

kuruntunun doğurduğu (s) / bir mübalâğa (i) : sıfat tamlaması

kuruntunun (ty) / doğurduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / mübalâğa (i) : sıfat tamlaması

büyütmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Macit bugün ciddî değildi; hattâ, açıkça istihza eden bir adamın ruhu, gözlerine dolmuştu. Bir gün, Macit'le aralarında geçen bir münakaşayı hatırladı. Neriman samimiyeti müdafaa etmişti, Macit bu fikirde olmadığını söylüyordu.

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

açıkça istihza eden bir adamın (ty) / ruhu (tn) : belirtili isim tamlaması

açıkça istihza eden (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

açıkça (z) / istihza eden (y) : sıfat-fiil grubu

istihza (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

Macit'le aralarında geçen (s) / bir münakaşa (i) : sıfat tamlaması

Bir gün (z) / Macit'le aralarında geçen (y) : zarf-fiil grubu

Bir (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Macit (i) / ile (be) / araları (i) : bağlama grubu

bir (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

Müdafaa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu fikirde (yt) / olmadığı (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / fikir (i) : sıfat tamlaması

—Samimî olamayız, hiç kimse tam bir surette samimî olamaz; en samimî insanlar kimlerdir, bilir misiniz? Vahşiler!

Samimî (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

tam (s) / bir suret (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

samimî (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

en samimî (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

en (s) / samimî (i) : sıfat tamlaması

—En tabîî insanlar da onlar değil midir? diye sormuştu Neriman. Macit demişti ki:

Meselâ... karşınızdakini istemeyerek methetmeye mecbur olduğumuz zaman, sesimize, bakışımıza filân... bir istihza dolar.

En tabîî insanlar da onlar değil midir? (i) / diye (çe) : edat grubu

En tabîî (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

En (s) / tabîî (i) : sıfat tamlaması

karşınızdakini istemeyerek methetmeye mecbur olduğumuz (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

karşınızdakini istemeyerek methetmeye (yt) / mecbur olduğumuz (y) : zarf-fiil grubu

karşınızdakini (bln) / istemeyerek (z) / methetmeye (y) : isim-fiil grubu

mecbur (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / istihza (i) : sıfat tamlaması

Yalnız sözlere ehemmiyet veren bir insan bunları anlayamaz. Bu sözler, Neriman'ı Macit'e karşı o günden beri biraz daha fazla uyandırmıştı;

Yalnız sözlere ehemmiyet veren (s) / bir insan (i) : sıfat tamlaması

Yalnız sözlere (yt) / ehemmiyet veren (y) : sıfat-fiil grubu

ehemmiyet (i) / ver- (f) : birleşik fiil

bir (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / sözler (i) : sıfat tamlaması

Macit'e (i) / karşı (çe) : edat grubu

o günden (i) / beri (çe) : edat grubu

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

biraz daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

fakat o günden beri, Macit, Neriman'a bütün şahsiyetini tam bir ahenk halinde bulunduran bir samimiyet göstermişti.

o günden (i) / beri (çe) : edat grubu

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bütün şahsiyetini tam bir ahenk halinde bulunduran (s) / bir samimiyet (i) : sıfat tamlaması

bütün şahsiyetini (bln) / tam bir ahenk halinde (z) / bulunduran (y) : sıfat-fiil grubu

bütün (s) / şahsiyet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ahenk hali (i) : sıfat tamlaması

ahenk (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / samimiyet (i) : sıfat tamlaması

Vakıa Neriman daima şüphede ediyor, fakat Macit'e karşı, kuruntularının uyandırdığı dikkatle onu tetkik ettikçe inanmayı tercih ediyordu.

şüphede (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kuruntularının uyandırdığı dikkatle (z) / onu (bln) / tetkik ettikçe (y) : zarf-fiil grubu

kuruntularının uyandırdığı dikkat (i) / ile (çe) : edat grubu

kuruntularının uyandırdığı (s) / dikkat (i) : sıfat tamlaması

Macit'e (i) / karşı (çe) : edat grubu

kuruntularının (ty) / uyandırdığı (tn) : belirtili isim tamlaması

tetkik (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tercih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bugün, ilk defadır ki Neriman'ın şüpheleri yatışmaz bir şiddetle ayaklandı. Macit'i hakikî hüviyeti içinde yakaladığını zannediyor ve o güne kadar, fasılasız aldatıldığını anlıyordu.

Bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın (ty) / şüpheleri (tn) : belirtili isim tamlaması

yatışmaz bir şiddet (i) / ile (çe) : edat grubu

yatışmaz (s) / bir şiddet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

Macit'i (bln) / hakikî hüviyeti içinde (z) / yakaladığını (y) : sıfat-fiil grubu

hakikî hüviyeti (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hakikî (s) / hüviyet (i) : sıfat tamlaması

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o güne kadar (z) / fasılasız (z) / aldatıldığını (y) : sıfat-fiil grubu

o güne (i) / kadar (çe) : edat grubu

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Haykırmak, haykırmak veya ağlamak ihtimallerinin meddücezri içinde, Neriman, bir müddet çırpındı. Artık Macit'i düşünmüyor ve ruhunun neresine gizlendiğini anlamadığı bir çeşmeden içine zehir doluyordu. Kendinden geçmişti. Fakat birdenbire uyandı. Tramvayın lambaları yanmıştı.

haykırmak veya ağlamak ihtimallerinin meddücezri (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

haykırmak veya ağlamak ihtimallerinin (ty) / meddücezri (tn) : belirtili isim tamlaması

haykırmak veya ağlamak (ty) / ihtimalleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

haykırmak (i) / veya (be) / ağlamak (i) : bağlama grubu

bir (s) / müddet (i) : sıfat tamlaması

ruhunun neresine gizlendiğini anlamadığı (s) / bir çeşme (i) : sıfat tamlaması

ruhunun neresine gizlendiğini (bln) / anlamadığı (y) : sıfat-fiil grubu

ruhunun neresine (yt) / gizlendiğini (y) : sıfat-fiil grubu

ruhunun (ty) / neresi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / çeşme (i) : sıfat tamlaması

Kendinden (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Tramvayın (ty) / lambaları (tn) : belirtili isim tamlaması

Sokağa baktı. Altıncı dairenin yokuşunu iniyorlardı. Neriman kendinde bir boşluk hissetmeye başladı. Niçin yaşadığını kendi kendine sordu. Ne Macit, ne Şinasi, ne balo, hiçbir şey o anda onu çekmiyordu.

Altıncı dairenin (ty) / yokuşu (tn) : belirtili isim tamlaması

Altıncı (s) / daire (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / boşluk (i) : sıfat tamlaması

hissetmeye (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Niçin (z) / yaşadığını (y) : zarf-fiil grubu

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

Ne (be) / Macit (i) / ne (be) / Şinasi (i) / ne (be) / balo (i) : bağlama grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Niçin yaşıyor? Niçin? Niçin? Bunu kendi kendine soruyor ve bir müddet için uzaklaşan nakarat tekrar hatırına geliyor:

"Ben bir alçağım, beni kabul et, sana geliyorum." Ve içinde her şey için bir nefret.

kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

bir müddet için uzaklaşan (s) / nakarat (i) : sıfat tamlaması

bir müddet için (z) / uzaklaşan (y) : sıfat-fiil grubu

bir müddet (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / müddet (i) : sıfat tamlaması

hatırına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

her şey (i) / için (çe) : edat grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / nefret (i) : sıfat tamlaması

Bir aralık etrafına ve insanların yüzlerine baktı. Tramvayda hiç kimse gülümsemedi. Hepsinde yük taşıyan insanların yorgunluğu ve bezginliği var.

Bir (s) / aralık (i) : sıfat tamlaması

etrafına (i) / ve (be) / insanların yüzlerine (i) : bağlama grubu

insanların (ty) / yüzleri (tn) : belirtili isim tamlaması

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

yük taşıyan insanların (ty) / yorgunluğu ve bezginliği (tn) : belirtili isim tamlaması

yorgunluk (i) / ve (be) / bezginlik (i) : bağlama grubu

yük taşıyan (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

yük (bsn) / taşıyan (y) : sıfat-fiil grubu

Tramvay onları bir tarafa götürmese, hepsi oldukları yerde senelerce kalacaklarmış gibi ezik ve bitik, hepsinde bir bedbinlik.

bir (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

hepsi oldukları yerde senelerce kalacaklarmış gibi (s) / ezik ve bitik (i) : sıfat tamlaması

hepsi oldukları yerde senelerce kalacaklarmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

hepsi (ö) / oldukları yerde (yt) / senelerce (z) / kalacaklarmış (y) : sıfat-fiil grubu

oldukları (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

ezik (i) / ve (be) / bitik (i) : bağlama grubu

bir (s) / bedbinlik (i) : sıfat tamlaması

En küçük sebeplerle kavgaya bahane arıyorlar.

İşte biri bağıyor:

—Siz kumpanyanın memuru değil misiniz? Elbette onu müdafaa edeceksiniz.

Biletçi kendini müdafaa ediyor, ve kaba şeyler söylüyor; çirkin şeyler. Öf... Ve herkes yüzünü buruşturuyor.

En küçük sebepler (i) / ile (çe) : edat grubu

En küçük (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

En (s) / küçük (i) : sıfat tamlaması

bahane (i) / ara- (f) : birleşik fiil

kumpanyanın (ty) / memuru (tn) : belirtili isim tamlaması

müdafaa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

müdafaa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kaba (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

çirkin (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

yüzünü (i) / buruş- (f) : birleşik fiil

—Ayıptır! diyenler var.

Münakaşa kesildi. Başlar daha fazla düşük. Tramvay motorunun vınlığı. Sanki bu makineden başka yaşayan hiçbir şey yoktur.

Ayıptır! (bsn) / diyenler (y) : sıfat-fiil grubu

daha fazla (s) / düşük (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

Tramvay motorunun (ty) / vınlığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Tramvay (ty) / motoru (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu makineden başka yaşayan (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

bu makineden başka (z) / yaşayan (y) : sıfat-fiil grubu

bu makineden (i) / başka (çe) : edat grubu

bu (s) / makine (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Neriman sokağa baktı. Her şey ona müsavi görünüyor ve eşya arasındaki farklara dikkat edemez oldu. Her şey yeknesak ve her şey boş, bomboş. Macit şimdi ona uzak bir hikâye gibi geliyor.

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

eşya arasındaki (s) / farklar (i) : sıfat tamlaması

eşya (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

dikkat edemez (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

uzak bir hikâye (i) / gibi (çe) : edat grubu

uzak (s) / bir hikâye (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hikâye (i) : sıfat tamlaması

Gündüz, ne şiddetli bir ihtirasla Beyoğlu'na çıktığını, yorulmadan kaç mağaza dolaştığını hatırladı ve hayret etti. Baloya gitmeyi şimdi istemiyordu.

ne şiddetli bir ihtirasla (z) / Beyoğlu'na (yt) / çıktığını (y) : sıfat -fiil grubu

ne şiddetli bir ihtiras (i) / ile (çe) : edat grubu

ne şiddetli (s) / bir ihtiras (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ihtiras (i) : sıfat tamlaması

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yorulmadan (z) / kaç mağaza (bsn) / dolaştığını (y) : sıfat -fiil grubu

kaç (s) / mağaza (i) : sıfat tamlaması

hayret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

gitmeyi (i) / isteme- (yf) : birleşik fiil

Sonra, kendisinde böyle geçici heveslerinin tarihçesini müphem surette hatırlıyor ve hayreti azalıyordu. Ne büyük bir arzu ile istediği şeylerden ne küçük sebeplerle nefret ettiğini düşündü.

kendisinde böyle geçici heveslerinin (ty) / tarihçesi (tn) : belirtili isim tamlaması

böyle geçici (s) / hevesler (i) : sıfat tamlaması

böyle (s) / geçici (i) : sıfat tamlaması

müphem (s) / suret (i) : sıfat tamlaması

Ne büyük bir arzu ile istediği şeylerden (yt) / ne küçük sebeplerle (z) / nefret ettiğini (y) : sıfat-fiil grubu

Ne büyük bir arzu ile istediği (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

Ne büyük bir arzu ile (z) / istediği (y) : sıfat-fiil grubu

Ne büyük bir arzu (i) / ile (çe) : edat grubu

Ne büyük (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

Ne (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

ne küçük sebepler (i) / ile (çe) : edat grubu

ne küçük (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / küçük (i) : sıfat tamlaması

nefret (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bu, onda, ilk defa olmuş bir değişme değildi; bu, âdeta onun şahsiyetini ören esaslı ruhî haletti; hattâ, bunun bile değişebileceğini hissediyordu.

ilk defa olmuş (s) / bir değişme (i) : sıfat tamlaması

ilk defa (z) / olmuş (y) : sıfat-fiil grubu

ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / değişme (i) : sıfat tamlaması

onun şahsiyetini ören (s) / esaslı ruhî halet (i) : sıfat tamlaması

onun şahsiyetini (bln) / ören (y) : sıfat-fiil grubu

onun (ty) / şahsiyeti (tn) : belirtili isim tamlaması

esaslı (s) / ruhî halet (i) : sıfat tamlaması

ruhî (s) / halet (i) : sıfat tamlaması

bunun (ty) / (bile) değişebileceği (tn) : belirtili isim tamlaması

değiş- (f) /- e-bil- (yf) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kaç defa, babası onu "maymun iştahlı kızım" diye okşayarak tenkit etmişti. Baloya gitmekten vazgeçtiğini babasına söylerse Neriman belki aynı hitap karşısında kalacaktı.

Kaç (s) / defa (i) : sıfat tamlaması

"maymun iştahlı kızım" diye (z) / okşayarak (y) : zarf-fiil grubu

"maymun iştahlı kızım" (i) / diye (çe) : edat grubu

maymun iştahlı (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

maymun (s) / iştah (i) : sıfat tamlaması

tenkit (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Baloya gitmekten vazgeçtiğini (bln) / babasına (yt) / söylerse (y) : zarf-fiil grubu

Baloya gitmekten (yt) / vazgeçtiğini (y) : sıfat-fiil grubu

Baloya (yt) / gitmekten (y) : isim-fiil grubu

Vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil

aynı hitap (ty) / karşısında (tn) : belirtisiz isim tamlaması

aynı (s) / hitap (i) : sıfat tamlaması

Fakat kim bilir ne kadar sevinerek! Kim bilir para bulmak için ne kadar yoruldu, sarraflar ve komisyoncular arasında ne kadar dolaştı, yüzü ne kadar sarardı! Neriman, babasının bu parayı bulmamış olmasını temenni ediyordu.

ne kadar (z) / sevinerek (y) : zarf-fiil grubu

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

para bulmak (i) / için (çe) : edat grubu

para (bsn) / bulmak (y) : isim-fiil grubu

ne (i) / kadar (çe) : : edat grubu

sarraflar ve komisyoncular (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sarraflar (i) / ve (be) / komisyoncular (i) : bağlama grubu

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

babasının (ty) / bu parayı bulmamış olması (tn) : belirtili isim tamlaması

bu parayı (bln) / bulmamış olmasını (y) : isim-fiil grubu

bu (s) / para (i) : sıfat tamlaması

bulmamış (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

temenni (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kalbi ısınmaya başladı. Babasını sevindirmek arzusu, onun bir an için boşalan içini yeniden dolduruyordu. Kim bilir ne memnun olacak!

ısınmaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Babasını sevindirmek (ty) / arzusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Babasını (bln) / sevindirmek (y) : isim-fiil grubu

onun (ty) / bir an için boşalan içini (tn) : belirtili isim tamlaması

bir an için boşalan (s) / iç (i) : sıfat tamlaması

bir an için (z) / boşalan (y) : sıfat-fiil grubu

bir an (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

memnun (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Tramvayın daha hızlı gitmesini istiyor ve babasının sevincini görmek için sabırsızlanıyordu. Kendi kendine: " Ah... Ben bir alçak değilim! Hayır, ben bir alçak değilim!" dedi.

Tramvayın (ty) / daha hızlı gitmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

daha hızlı (z) / gitmesini (y) : isim-fiil grubu

daha (s) / hızlı (i) : sıfat tamlaması

babasının sevincini görmek (i) / için (çe) : edat grubu

babasının sevincini (bln) / görmek (y) : isim-fiil grubu

babasının (ty) / sevinci (tn) : belirtili isim tamlaması

Kendi (i) / kendine (i) : kısaltma grubu

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

Gözleri yaşıyordu. Rus kızının uğradığı korkunç pişmanlıktan kaçacaktı.

Asla... O da, Rus kızı gibi sahtelikten öğreniyor.

Gözleri (i) / yaşar- (f) : birleşik fiil

Rus kızının uğradığı (s) / korkunç pişmanlık (i) : sıfat tamlaması

Rus kızının (ty) / uğradığı (tn) : belirtili isim tamlaması

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

korkunç (s) / pişmanlık (i) : sıfat tamlaması

Rus kızı (i) / gibi (çe) : edat grubu

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit sahte bir insandır: Bunu kendi ağzıyla itiraf etmemiş midir? Neriman niçin bunu o güne kadar hatırlamadı.

sahte (s) / bir insan (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / insan (i) : sıfat tamlaması

kendi ağzı (i) / ile (çe) : edat grubu

kendi (s) / ağzı (i) : sıfat tamlaması

itiraf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

o güne (i) / kadar (çe) : edat grubu

o (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Fakat, bir an için duyduğu bu hislere itimadı da yoktu. Acaba tekrar değişebilir miydi? Bu hislerin sebeplerini aradı. Rus kızının hikâyesi, Macit... Fakat sade bunlar değil.

bir an için duyduğu (s) / bu hisler (i) : sıfat tamlaması

bir an için (z) / duyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

bir an (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / hisler (i) : sıfat tamlaması

değiş- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

Bu hislerin (ty) / sebepleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu (s) / hisler (i) : sıfat tamlaması

Rus kızının (ty) / hikâyesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Baloya gitmek için ona babası da, Şinasi de izin vermişlerdi, artık o buna muktedirdi, artık balo, menedilen bir günahın cazibesini tamamıyla kaybetmişti. Şinasi: "Olamaz!" deseşydi, Neriman bugün büsbütün başka türlü hissedebilirdi. Bunu tamamıyla anladı.

Baloya gitmek (i) / için (çe) : edat grubu

Baloya (yt) / gitmek (y) : isim-fiil grubu

babası (i) / da (be) / Şinasi (i) / de (be) : bağlama grubu

izin (i) / ver- (f) : birleşik fiil

menedilen bir günahın (ty) / cazibesi (tn) : belirtili isim tamlaması

menedilen (s) / bir günah (i) : sıfat tamlaması

men (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / günah (i) : sıfat tamlaması

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

büsbütün (s) / başka tür (i) : sıfat tamlaması

başka (s) / tür (i) : sıfat tamlaması

hisset- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

"Ah.. Benim zıddıma gitmemeli... Bana karşı ters hareket etmemeli... Ben vicdansız bir kız değilim" diye düşündü ve birçok insanlar için, birçok anlarda tabî olan bu mizacı kendisine mahsus bir huy zannetti.

Benim (ty) / zıddım (tn) : belirtili isim tamlaması

zıddına (i) / git- (f) : birleşik fiil

Bana (i) / karşı (çe) : edat grubu

ters (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

hareket (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ben vicdansız bir kız değilim" (i) / diye (çe) : edat grubu

vicdansız (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kı (i) : sıfat tamlaması

birçok insanlar için, birçok anlarda tabî olan (s) / bu mizaç (i) : sıfat tamlaması

birçok insanlar için (z) / birçok anlarda (z) / tabî olan (y) : sıfat-fiil grubu

birçok insanlar (i) / için (çe) : edat grubu
birçok (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
birçok (s) / anlar (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması
tabii (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
bu (s) / mizaç (i) : sıfat tamlaması
kendisine mahsus (s) / bir huy (i) : sıfat tamlaması
kendisine (i) / mahsus (i) : kısaltma grubu
bir (s) / huy (i) : sıfat tamlaması
zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Tramvay Beyazıt'tan geçiyor ve Fatih'e doğru ilerliyordu. Fatih! Fatih! Beyoğlu arkada kahıyordu. Aylardan beridir, ilk defa bugün, Neriman Fatih'e bu kadar istekle gidiyordu ve Beyoğlu'nun cazibesinden kendini kurtarıyordu.

Fatih'e (i) / doğru (çe) : edat grubu
Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Aylardan (i) / beri (çe) : edat grubu
ilk (s) / defa (i) : sıfat tamlaması
bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması
bu kadar istek (i) / ile (çe) : edat grubu
bu kadar (s) / istek (i) : sıfat tamlaması
bu (i) / kadar (çe) : edat grubu
Beyoğlu'nun (ty) / cazibesi (tn) : belirtili isim tamlaması
Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Çünkü ne olursa olsun kalbiyle yaşayan bir kızdı ve ikalarına hâkim değildi, bütün duygularını teşhir ettikçe rahatlayan bir mizacı vardı ve samimiyeti halis bir şey gibi seviyordu.

kalbiyle yaşayan (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması
kalbiyle (z) / yaşayan (y) : sıfat-fiil grubu
kalbi (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

ikalarına (i) / hâkim (i) : kısaltma grubu

bütün duygularını teşhir ettikçe rahatlayan (s) / bir mizaç (i) : sıfat tamlaması

bütün duygularını teşhir ettikçe (z) / rahatlayan (y) : sıfat-fiil grubu

bütün duygularını (bln) / teşhir ettikçe (y) : zarf-fiil grubu

bütün (s) / duygular (i) : sıfat tamlaması

teşhir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / mizaç (i) : sıfat tamlaması

halis bir şey (i) / gibi (çe) : edat grubu

halis (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Şehzade başından geçerken, sokaktaki yolculara bakarak düşündü: "Şüphesiz bunların içinde ne kıymetli insanlar var!" dedi.

Şehzade başından (yt) / geçerken (y) : zarf-fiil grubu

Şehzade (ty) / başı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sokaktaki yolculara (yt) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu

sokaktaki (s) / yolcular (i) : sıfat tamlaması

bunların (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

ne kıymetli (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / kıymetli (i) : sıfat tamlaması

Hatırına hep gitar çalan Rus artistinin arkadaşları geliyordu. Aylardan beri kendi kendisiyle çok dövüştü. Kendi kendisiyle bir sulhe ihtiyacı var.

hep gitar çalan Rus artistinin (ty) / arkadaşları (tn) : belirtili isim tamlaması

hep gitar çalan (s) / Rus artisti (i) : sıfat tamlaması

hep (z) / gitar (bsn) / çalan (y) : sıfat-fiil grubu

Rus (ty) / artisti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Hatırına (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Aylardan (i) / beri (çe) : edat grubu

kendi (i) / kendisi (i): tekrar grubu

Bunun için evvelâ onu, onları, babasını, Şinasi'yi tatmin etmek lâzım geldiğini anlıyordu.

Bunun (i) / için (çe) : edat grubu

onu, onları, babasını, Şinasi'yi tatmin etmek (bsn) / lâzım geldiğini (y) : sıfat-fiil grubu
onu (bln) / onları (bln) / babasını (bln) / Şinasi'yi (bln) / tatmin etmek (y) : isim-fiil grubu

tatmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

lâzım (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Eve geldiği vakit, Gülter ona dedi ki:

—Beyefendi, Ferit Beylere gitti. Şinasi Beyle Ferit Bey onu alıp götürdüler.

Eve geldiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

Eve (yt) / geldiği (y) : sıfat-fiil grubu

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim

Ferit (i) / Beyler (u) : unvan grubu

Şinasi Bey (i) / ile (be) / Ferit Bey (i) : bağlama grubu

Şinasi (i) / Bey (u) : unvan grubu

Ferit (i) / Bey (u) : unvan grubu

alıp (i) / götür-(f) : birleşik fiil

Bana da sıkı sıkı tenbih ettiler: "Neriman gelirse, yemeğini yesin, beraber çıkıp Ferit Bey'e geliniz!" dediler. Neriman evvelâ bunu tabî buldu. Eskiden Feritlerde sık sık toplanırlardı, arada bir babası da bulunurdu, bazı darülfünun hocaları da gelirler, ciddi münakaşalar olur, yahut saz çalınırdı.

Neriman birdenbire sordu:

—Babam neyini de beraber aldı mı?

—Aldı.

sıkı (i) / sıkı (i) : tekrar grubu

tenbih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

beraber (z) / çıkıp (y) : zarf-fiil grubu

Ferit (i) / Bey (u) : unvan grubu

tabî (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

sık (i) / sık (i) : tekrar grubu
arada (i) / bir (i) : kısaltma grubu
bazı (s) / darülfünun hocaları (i) : sıfat tamlaması
darülfünun (ty) / hocaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması
ciddi (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması
birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

Neriman soyunmadan yemek odasına girdi. Geceyi Feritlerde geçirmenin nasıl olabileceğini düşünüyordu.

Neriman (ö) / soyunmadan (y) : zarf-fiil grubu
yemek (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Geceyi Feritlerde geçirmenin (ty) / nasıl olabileceği (tn) : belirtili isim tamlaması
Geceyi (bln) / Feritlerde (yt) / geçirmenin (y) : isim-fiil grubu
nasıl (z) / olabileceğini (y) : sıfat-fiil grubu
ol- (f) / -a-bil- (yf) : birleşik fiil

Eskiden orada çok eğlenirlerdi. Fakat Neriman'ın babasıyla ve Şinasi ile başbaşa kalmaya ihtiyacı vardı. Dönerken yolda konuşmaya karar verdi. Yemeğini acele yiyordu. Bir aralık başını kaldırdı, Gülter'in kendisine garip bir tarzda baktığını gördü.

Neriman'ın (ty) / babasıyla ve Şinasi ile başbaşa kalmaya ihtiyacı (tn) : belirtili isim tamlaması
babasıyla ve Şinasi ile baş başa (z) / kalmaya (y) : isim-fiil grubu
Babasıyla (i) / ve (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu
Babası (i) / ile (çe) : edat grubu
Şinasi (i) / ile (çe) : edat grubu
karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil
Bir (s) / aralık (i) : sıfat tamlaması
Gülter'in (ty) / kendisine garip bir tarzda baktığı (tn) : belirtili isim tamlaması
kendisine (yt) / garip bir tarzda (z) / baktığını (y) : sıfat-fiil grubu
garip (s) / bir tarz (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / tarz (i) : sıfat tamlaması

baş (i) / başa (i) : kısaltma grubu

Gülter, gözlerini Neriman'dan ayırmıyor, gülümsüyor, fakat mühim bir şey söylemek istediği halde karar veremediği hissediliyordu. Halinde bir yalvarış da vardı.

mühim bir şey söylemek istediği halde (z) / karar veremediği (y) : sıfat-fiil grubu

mühim bir şey söylemek istediği (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

mühim bir şey (bsn) / söylemek istediği (y) : sıfat-fiil grubu

mühim (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

söylemek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / yalvarış (i) : sıfat tamlaması

Neriman da ona baka kaldı. Bir aralık, birbirlerini anlamaya çalışan gözlerle bakiştılar. Gülter, Neriman'a doğru bir adım attı, başını yana eğdi; biraz daha gülümsedi. Bir şey rica edeceği artık muhakkaktı.

bak- (f) / -a-kal- (yf) : birleşik fiil

Bir (s) / aralık (i) : sıfat tamlaması

birbirlerini anlamaya çalışan gözler (i) / ile (çe) : edat grubu

birbirlerini anlamaya çalışan (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

birbirlerini (bln) / anlamaya çalışan (y) : sıfat-fiil grubu

anlamaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Neriman'a doğru (s) / bir adım (i) : sıfat tamlaması

Neriman'a (i) / doğru (çe) : edat grubu

bir (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

adım (i) / at- (f) : birleşik fiil

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Bir şey (bsn) / rica edeceği (y) : sıfat-fiil grubu

Bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Rica (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman, biraz evvel tecessüsün gerdiği omuzlarını bıraktı ve bu ricayı müsamaha ile karşılayacağını hissettirdi.

biraz evvel tecessüsün gerdiği (s) / omuzlar (i) : sıfat tamlaması

tecessüsün (ty) / gerdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

tecessüsün (ty) / gerdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bu ricayı (bln) / müsamaha ile (z) / karşılayacağını (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / rica (i) : sıfat tamlaması

müsamaha (i) / ile (çe) : edat grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Gülter bundan cesaret aldı:

—Küçük hanımcığım, dedi; sizden bir şey rica edeceğim amma, bana Neriman müphem bir:

— Hayır! dedi.

Fakat bu mırıltı Gülter'i tatmin etmemişti. Teminat istedi:

— Söz verin! dedi.

— Peki... söyle canım. Gülter bir adım daha attı:

gücenmezsiz değil mi?

cesaret (i) / al- (f) : birleşik fiil

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

rica (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Müphem (s) / bir Hayır! (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / Hayır! (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / mırıltı (i) : sıfat tamlaması

tatmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Teminat (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Söz (i) / ver- (f) : birleşik fiil

bir (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

adım (i) / at- (f) : birleşik fiil

—**Küçük hanımcığım... dedi; Beyefendi'ye çok acıyorum. Bilmeniz bu akşam geldiği vakit yüzü ne kadar sarıydı. Son aylarda çok ihtiyarladı, âdeta çöktü Beyefendi.**

Küçük (i) / hanım (i) : birleşik isim

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim

bu (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

geldiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

Son (s) / aylar (i) : sıfat tamlaması

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim

Neriman, babasına karşı Gülder'in bu merhametini izzeti nefsinin hudutlarından daha fazla içeri sokmak istemediği için, sertçe bir baş hareketiyle kesti.

babasına karşı Gülder'in bu merhametini izzeti nefsinin hudutlarından daha fazla içeri sokmak istemediği (i) / için (çe) : edat grubu

babasına karşı Gülder'in bu merhametini (bln) / izzeti nefsinin hudutlarından daha fazla içeri (z) / sokmak istemediği (y) : sıfat-fiil grubu

babasına (i) / karşı (çe) : edat grubu

Gülder'in (ty) / bu merhameti (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / merhamet (i) : sıfat tamlaması

izzeti nefsinin hudutlarından daha fazla (i) / içeri (çe) : edat grubu

izzeti nefsinin hudutlarından (i) / daha fazla (i) : kısaltma grubu

izzeti nefsinin (ty) / hudutları (tn) : belirtili isim tamlaması

sokmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

sertçe bir baş hareketi (i) / ile (i) : edat grubu

sertçe bir baş (ty) / hareketi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sertçe (s) / bir baş (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / baş (i) : sıfat tamlaması

—**Peki... Çabuk söyle!**

—**Üzülüyor, çok üzülüyor.**

—Neye üzülüyor?

—Bilmiyorum, siz daha iyi bilirsiniz, fakat tabî size üzülüyor.

Çok sever sizi... Bilirim ben, çok sever, dünyada bir tanesisiniz, sizden başka hiç kimsesi yok.

Neriman, daha mağlûp bir sesle:

— Peki? Ne olacak? dedi.

—Bugün sarraf sarraf dolaşmış.

daha (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tane (i) : sıfat tamlaması

sizden (i) / başka (çe) : edat grubu

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

daha mağlûp bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

daha mağlûp (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / mağlûp (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

sarraf (i) / sarraf (i) : tekrar grubu

Canı o kadar sıkılıyordu ki, o kadar yorulmuştu ki, içeri girer girmez kapının yanına oturuverdi,

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

Canı (i) / sıkıl- (f) : birleşik fiil

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

içeri (z) / girer girmez (y) : sıfat-fiil grubu

girer (f) / girmez (f) : tekrar grubu

kapının (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

otur- (f) / -u-ver- (yf) : birleşik fiil

benden bir bardak su istedi, verdim, bardağı ağzına götürürken elleri tir tir titriyordu ve şu ekmek beni çarpsın, su döküldü. Yarın gene dolaşacak. Fakat para bulamazsa? Size de vadetmiş. Yüreğine incek Beyefendi'nin, zaten kalbi de var. Hasta adam. Neriman sustu. Çatalı hafifçe tabağın kenarına bıraktı.

bir bardak (s) / su (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / bardak (i) : sıfat tamlaması
bardağı (bln) / ağzına (yt) / götürürken (y) : zarf-fiil grubu
tir (i) / tir (i) : tekrar grubu
şu (s) / ekmek (i) : sıfat tamlaması
para (bsn) / bulamazsa (y) : zarf-fiil grubu
vaat (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Yüreğine (tn) / Beyefendi'nin (ty) : belirtili isim tamlaması
Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim
Yüreğine (i) / in- (f) : birleşik fiil
Hasta (s) / adam (i) : sıfat tamlaması
tabağın (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

Lokmaları ağır ağır çiğniyordu. Boğazına bir şey tıkanı, öksürdü, su içti, ağlamak üzereydi ve kendini tuttu. Başını kaldırdı, fakat gözlerini masa ortasından ayırmayarak, titrek sesle:

—Gülter, dedi, ben de vazgeçtim zaten...

—Baloya gitmekten mi?

— Evet.

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu
bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
ağlamak (i) / üzere (çe) : edat grubu
kendini (i) / tut- (yf) : birleşik fiil
gözlerini (bln) / masa ortasından (yt) / ayırmayarak (y): zarf-fiil grubu
masa (ty) / ortası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
titrek ses (i) / ile (çe) : edat grubu
titrek (s) / ses (i) : sıfat tamlaması
Vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil
Baloya (yt) / gitmekten (y) : isim-fiil grubu

Neriman Gülter'in yüzüne bakmıyordu. Fakat onun derin bir gönül rahathğı içinde olduğunu tasavvur etti.

Gülter'in (ty) / yüzü (tn) : belirtili isim tamlaması

Onun (ty) / derin bir gönül rahatlığı içinde olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

derin bir gönül rahatlığı içinde (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

derin bir gönül (ty) / rahatlığı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

derin (s) / bir gönül (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / gönül : sıfat tamlaması

tasavvur (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Sonra gözlerini ona doğru kaldırdı ve hayret içinde kaldı. Gülter'in gözlerinden yaşlar akıyordu. Kız mendilini gözlerine götürdü:

—Beyefendi çok sever sizi, Neriman Hanım! diye tekrar etti.

ona (i) / doğru (çe) : edat grubu

hayret içinde (i) / kal- (f) : birleşik fiil

Gülter'in (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Bey (i) / efendi (i) : birleşik isim

Neriman Hanım! (i) / diye (çe) : edat grubu

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman içeri girince sustular. Herkesin değişmek ve kendini toplamak için sarfettiği gayretten anladı ki, daha evvel, mecliste bir münakaşa olmuş ve Neriman bunu yarıda kesmiş.

Neriman (ö) / içeri (z) / girince (y) : zarf-fiil grubu

Herkesin değişmek ve kendini toplamak için sarfettiği (s) / gayret (i) : sıfat tamlaması

Herkesin (ty) / değişmek ve kendini toplamak için sarfettiği (tn) : belirtili isim tamlaması

değişmek ve kendini toplamak için (z) / sarfettiği (y) : sıfat-fiil grubu

sarf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

değişmek ve kendini toplamak (i) / için (çe) : edat grubu

değişmek (i) / ve (be) / kendini toplamak (i) : bağlama grubu

kendini (i) / topla- (f) : birleşik fiil

daha (i) / evvel (çe) : edat grubu

bir (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

Tanımadığı hiç kimse yoktu: Bir darülfünun müderrisi, bir musiki muallimi, Ferit'in ut çalan bir arkadaşı, Nezahet, Şinasi ve Faiz Bey.

Tanımadığı (s) / hiç kimse (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / kimse (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / darülfünun müderrisi (i) : sıfat tamlaması

darülfünun (ty) / müderrisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / musiki muallimi (i) : sıfat tamlaması

musiki (ty) / muallimi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Ferit'in (ty) / ut çalan bir arkadaşı (tn) : belirtili isim tamlaması

ut çalan (s) / bir arkadaş (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arkadaş (i) : sıfat tamlaması

Şinasi (i) / ve (be) / Faiz Bey (i) : bağlama grubu

Neriman'a karşı duyulan alâkanın nevilerine göre meclis ikiye ayrıldı. Bir kısmı, genç kızı selâmladıktan sonra münakaşalarına devam etmek için birbirlerine yaklaştılar.

Neriman'a karşı duyulan alâkanın nevilerine (i) / göre (çe) : edat grubu

Neriman'a karşı duyulan alâkanın (ty) / nevileri (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman'a karşı duyulan (s) / alâka (i) : sıfat tamlaması

Neriman'a karşı (yt) / duyulan (y) : sıfat-fiil grubu

Neriman'a (i) / karşı (çe) : edat grubu

Bir (s) / kısım (i) : sıfat tamlaması

genç kızı selâmladıktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

genç kızı (bln) / selâmladıktan (y) : zarf-fiil grubu

genç (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

münakaşalarına devam etmek (i) / için (çe) : edat grubu

münakaşalarına (yt) / devam etmek (y) : isim-fiil grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

**Neriman, münakaşaya devam eden grup arasında: "Fakat, şüphesiz ki...",
"Armoniden maksat bu değildir", "Usulü kaybediyoruz...",
"Hayır hayır! Onu demek istemiyorum!" gibi yüksek sesle söylenen rabitasız
cümleler duydu ve**

münakaşaya devam eden grup (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

münakaşaya devam eden (s) / grup (i) : sıfat tamlaması

münakaşaya (yt) / devam eden (y) : sıfat-fiil grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kayıp (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Onu demek istemiyorum!" gibi yüksek sesle söylenen (s) / rabitasız cümleler (i) : sıfat tamlaması

Onu demek istemiyorum!" gibi yüksek sesle (z) / söylenen (y) : sıfat-fiil grubu

Onu demek istemiyorum!" gibi yüksek ses (i) / ile (çe) : edat grubu

Onu demek istemiyorum!" gibi (s) / yüksek ses (i) : sıfat tamlaması

Onu demek istemiyorum!" (i) / gibi (çe) : edat grubu

demek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

yüksek (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

rabitasız (s) / cümleler (i) : sıfat tamlaması

Ferit'in getirdiği bir sandalyeye oturdu; yere baktığı halde, Şinasi ile Faiz Bey'in kendisine dikkat ettiklerini zannediyordu.

Ferit'in getirdiği (s) / bir sandalye (i) : sıfat tamlaması

Ferit'in (ty) / getirdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / sandalye (i) : sıfat tamlaması

yere baktığı (s) / hal (i) : sıfat tamlaması

yere (yt) / baktığı (y) : sıfat-fiil grubu

Şinasi ile Faiz Bey'in (ty) / kendisine dikkat ettikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi (i) / ile (be) / Faiz Bey (i) : bağlama grubu

kendisine (yt) / dikkat ettikleri (y) : sıfat-fiil grubu

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Ferit'in arkadaşı Muammer, Neriman'a yaklaştı ve onu göstererek bütün meclise bağırdı:

—Durunuz! Ben Neriman Hanım'a bir soru soracağım. Bahsimizle alakadar.

Ferit'in (ty) / arkadaşı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

onu (bln) / göstererek (y) : zarf-fiil grubu

bütün (s) / meclis (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

bir (s) / soru (i) : sıfat tamlaması

Bahsimizle (i) / alakadar (i) : kısaltma grubu

Hem kendisi de meseleyi anlamış olur. Vereceği cevap üzerinde münakaşaya devam edelim.

Sustu ve Muammer, Neriman'a döndü:

—Sizin Darülelhan'ın alaturka kısmını lâğvediyorlarmış.

meseleyi anlamış (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Vereceği cevap (i) / üzerinde (çe) : edat grubu

Vereceği (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Sizin Darülelhan'ın (ty) / alaturka kısmı (tn) : belirtili isim tamlaması

Sizin (ty) / Darülelhan (tn) : belirtili isim tamlaması

Alaturka (ty) / kısmı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

lağv (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bunu münakaşa ediyoruz. Siz alaturka kısmındasınız. Fakat siz de orada kalmak istemiyorsunuz, demin bahsiniz geçti. Söyleyin niçin istemiyorsunuz?

Neriman gülümsedi. Ferit'in evinde münakaşasız bir meclise hiç tesadüf etmemişti.

münakaşa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

alaturka (ty) / kısmı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kalmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

bahsi (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Ferit'in (ty) / evi (tn) : belirtili isim tamlaması

münakaşasız (s) / bir meclis (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / meclis (i) : sıfat tamlaması

tesadüf (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Gene kendi fikirlerini kabul ettirmek için başlarına kan çıkan ve yüzleri kızaran bu insanların birtakım nazariyeler üzerinde kendilerini harap etmelerini tuhaf buluyordu.

kendi fikirlerini kabul ettirmek için başlarına kan çıkan ve yüzleri kızaran bu insanların (ty) / birtakım nazariyeler üzerinde kendilerini harap etmeleri (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi fikirlerini kabul ettirmek için başlarına kan çıkan ve yüzleri kızaran (s) / bu insanlar (i) : sıfat tamlaması

kendi fikirlerini kabul ettirmek için (z) / başlarına (yt) / kan çıkan (y) / ve yüzleri kızaran (y) : sıfat-fiil grubu

başlarına kan çıkan (i) / ve (be) / yüzleri kızaran (i) : bağlama grubu

kan (i) / çık- (f) : birleşik fiil

yüzü (i) / kızar- (f) : birleşik fiil

kendi fikirlerini kabul ettirmek (i) / için (çe) : edat grubu

kendi fikirlerini (bln) / kabul ettirmek (y) : isim-fiil grubu

kendi (s) / fikirleri (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

birtakım nazariyeler üzerinde (yt) / kendilerini (bln) / harap etmeleri (y) : isim-fiil grubu

birtakım nazariyeler (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

birtakım (s) / nazariyeler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

harap (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tuhaf (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

—Daha karar vermedim, dedi. Muammer ısrar etti:

—Hayır! İster karar verin, ister vermeyin...

Alaturka kısmının lâğvedilmesine memnun olur musunuz?

—**Henüz bir fikrim yok, doğrusu... Bu sefer Ferit sordu:**

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

ısrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Alaturka kısmının (ty) / lâğvedilmesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Alaturka (ty) / kısmı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

lâğv (i) / et- (yf) : birleşik fiil

memnun (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / fikir (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / sefer (i) : sıfat tamlaması

—**Alafranga kısmına geçmek arzusu sana nereden geldi?**

—**Bilmiyorum. Bir aralık ut çalmak sinirime dokunuyordu.**

Ferit ötekilere döndü:

—**Gördünüz mü? diye bağırdı. Medeniyet kadının gözlerine hitap eder.**

Alafranga kısmına geçmek (ty) / arzusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Alafranga kısmına (yt) / geçmek (y) : isim-fiil grubu

Alafranga (ty) / kısmı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bir (s) / aralık (i) : sıfat tamlaması

ut (bsn) / çalmak (y) : isim-fiil grubu

sinirime (i) / dokun- (yf) : birleşik fiil

Gördünüz mü? (i) / diye (çe) : edat grubu

kadının (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

hitap (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Kadınların çoğu ellerinin zarif bir hareketi için piyano çalarlar ve musiki onlar için güzel bir "pozisyondan" ibarettir.

Kadınların (ty) / çoğu (tn) : belirtili isim tamlaması

ellerinin zarif bir hareketi (i) / için (çe) : edat grubu

ellerinin (ty) / zarif bir hareketi (tn) : belirtili isim tamlaması

zarif (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

onlar (i) / için (çe) : edat grubu

güzel bir "pozisyondan" (i) / ibaret (çe) : edat grubu

güzel (s) / bir "pozisyon (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / "pozisyon (i) : sıfat tamlaması

—Hayır! diye itiraz edildi, hakikî musikişinas kadınlar var.

—Bestekârlar çok azdır, âdeta hiç derecesinde.

Mahut münakaşa: Kadın ne derece yaratıcıdır?

Hayır! (i) / diye (çe) : edat grubu

itiraz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hakikî (s) / musikişinas kadınlar (i) : sıfat tamlaması

musikişinas (s) / kadınlar (i) : sıfat tamlaması

Çok (s) / az (i) : sıfat tamlaması

hiç (ty) / derecesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Mahut (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

ne derece (s) / yaratıcı (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

Fakat mevzu dağılıyordu. Umumî fikirlerden misallere giden her münakaşa gibi bu da tereddi ediyordu. Müderris Şeref Bey hiçbir şey söylemedi. Bu sükût, ötekilerin cesaretine karşı bir taarruzdu.

Umumî fikirlerden misallere giden her münakaşa (i) / gibi (çe) : edat grubu

Umumî fikirlerden misallere giden (s) / her münakaşa (i) : sıfat tamlaması

Umumî fikirlerden (yt) / misallere (yt) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

Umumî (s) / fikir (i) : sıfat tamlaması

her (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

tereddi (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Müderris (i) / Şeref Bey (i) : birleşik isim

Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / sükût (i) : sıfat tamlaması

ötekilerin cesaretine (i) / karşı (i) : edat grubu

ötekilerin (ty) / cesareti (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / taarruz (i) : sıfat tamlaması

Nihayet buna dikkat ettiler ve onun fikrini öğrenmek istediler.

O, ihtar etti:

— **Müşahhas misaller üzerinde konuşmayalım, dedi.**

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

onun (ty) / fikri (tn) : belirtili isim tamlaması

öğrenmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

ihtar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Müşahhas misaller (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Müşahhas (s) / misaller (i) : sıfat tamlaması

Biraz düşünerek ilâve etti:

—**Benim, muhtelif kültürlere mensup musikilerin tekniklerine ait malûmatım yok; yalnız mücerret olarak halledilecek bir mesele vardır:**

Biraz (z) / düşünerek (y) : zarf-fiil grubu

ilâve (i) / et- (yf) : birleşik fiil

muhtelif kültürlere mensup musikilerin tekniklerine ait (s) / malûmat (i) : sıfat tamlaması

muhtelif kültürlere mensup musikilerin tekniklerine (i) / ait (çe) : edat grubu

muhtelif kültürlere mensup musikilerin (ty) / teknikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

muhtelif kültürlere mensup (s) / musikiler (i) : sıfat tamlaması

muhtelif kültürlere (i) / mensup (i) : kısaltma grubu

mücerret olarak halledilecek (s) / bir mesele (i) : sıfat tamlaması

mücerret olarak (z) / halledilecek (y) : sıfat-fiil grubu

mücerret (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

Teknikte Garphlaşmakla iktifa mı etmeliyiz, yoksa kültürde de mi Garphlaşmalıyız? Ziya Bey'e, daha doğrusu onun kabul ettiği içtimaî nazariyeye göre her kültür (o buna hars diyor) millî kalmalıdır ve millî kalmaya mahkûmdur; tekniğe gelince, bu, beynelmileldir; fakat bunlar müphem tabirlerdir.

Teknikte (yt) / Garphlaşmakla (y) : zarf-fiil grubu

iktifa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ziya (i) / Bey (u) : unvan grubu

daha (s) / doğru (i) : sıfat tamlaması

onun kabul ettiği içtimaî nazariyeye (i) / göre (çe) : edat grubu

onun kabul ettiği (s) / içtimaî nazariye (i) : sıfat tamlaması

onun (ty) / kabul ettiği (tn) : belirtili isim tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

içtimaî (s) / nazariye (i) : sıfat tamlaması

her (s) / kültür (i) : sıfat tamlaması

millî (i) / kal- (f) : birleşik fiil

millî (bsn) / kalmaya (y) : isim-fiil grubu

tekniğe (yt) / gelince (y) : zarf-fiil grubu

müphem (s) / tabirler (i) : sıfat tamlaması

Her âlim, kültür meselesine başka başka medluller tayin etmiştir.

Ziya Bey ki (Dürkhaym) demektir, kültür kelimesini millî müesseselerin bir terkibi şeklinde kabul eder. Tabir meselesi.

Her (s) / âlim (i) : sıfat tamlaması

kültür (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

başka başka (s) / medluller (i) : sıfat tamlaması

başka (i) / başka (i) : tekrar grubu

tayin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ziya (i) / Bey (u) : unvan grubu

kültür (ty) / kelimesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

millî müesseselerin (ty) / bir terkibi (tn) : belirtili isim tamlaması

millî (s) / müesseseler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / terkip (i) : sıfat tamlaması

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Tabir (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman, Şeref Bey'i dinlemiyordu. Babasına baktı. Gülter mübalâğa etmemiş: Faiz Bey hâlâ yorgun, sarı, sapsarı; yalnız münakaşanın safhalarına dikkat ettiğini hissettiren gözlerinde marazi ve hummalı bir parıltı var.

Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu

mübalâğa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

hâlâ yorgun (s) / sarı (s) / sapsarı (s) / yalnız münakaşanın safhalarına dikkat ettiğini hissettiren (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

yalnız (z) / münakaşanın safhalarına dikkat ettiğini (bln) / hissettiren (y) : sıfat-fiil grubu

münakaşanın (ty) / safhaları (tn) : belirtili isim tamlaması

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

marazi ve hummalı (s) / bir parıltı (i) : sıfat tamlaması

marazi (i) / ve (be) / hummalı (i) : bağlama grubu

bir (s) / parıltı (i) : sıfat tamlaması

Ağızlığını dudağına götürürken elleri titriyor ve arada bir kızına dönen gözleri görmüyor gibi. Ve müderris devam ediyor. Neriman'dan başka herkes onu dikkatle dinliyor.

Ağızlığını (bln) / dudağına (yt) / götürürken (y) : zarf-fiil grubu

arada bir kızına dönen (s) / gözler (i) : sıfat tamlaması

arada bir (z) / kızına (yt) / dönen (y) : sıfat-fiil grubu

arada (i) bir (i) : kısaltma grubu

görmüyor (i) / gibi (çe) : edat grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman'dan (i) / başka (çe) : edat grubu

Neriman kendi isminin telâffuz edildiğini duydu. Şeref Bey diyordu ki:

—**Neriman Hanım'ın bir saza karşı nefretini herhangi bir şekil meselesine irca etmekte mübalâğa vardır.**

kendi isminin (ty) / telâffuz edildiği (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi (s) / ismi (i) : sıfat tamlaması

telâffuz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu

Neriman Hanım'ın bir saza karşı nefretini (bln) / herhangi bir şekil meselesine (yt) / irca etmekte (y) : isim-fiil grubu

Neriman Hanım'ın (ty) / bir saza karşı nefreti (tn) : belirtili isim tamlaması

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

bir saza (i) / karşı (çe) : edat grubu

bir (s) / saz (i) : sıfat tamlaması

herhangi bir (s) / şekil meselesi (i) : sıfat tamlaması

herhangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

şekil (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

irca (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bizde Garplılaşma temayüllerinin teknikte kalmadığı ve kültür sahasına kadar girdiğini zannedirim.

Garplılaşma temayüllerinin (ty) / teknikte kalmadığı ve kültür sahasına kadar girdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

Garplılaşma temayüllerinin teknikte kalmadığı (i) / ve (be) / kültür sahasına kadar girdiğini (i) : bağlama grubu

Garplılaşma (ty) / temayülleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kültür sahasına kadar (z) / girdiği (y) : sıfat-fiil grubu

kültür sahasına (i) / kadar (çe) : edat grubu

kültür (ty) / sahası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

teknikte (i) / kal- (f) : birleşik fiil

zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

İsmi etrafında cereyan eden bu münakaşadan en az anlayan Neriman'dı. Kaç defa Ferit'in evinde o buna benzer münakaşalar duymuştu;

İsmi etrafında cereyan eden bu münakaşadan (yt) / *en az* (z) / *anlayan* (y) : sıfat-fiil grubu

İsmi etrafında cereyan eden (s) / *bu münakaşa* (i) : sıfat tamlaması

İsmi etrafında (yt) / *cereyan eden* (y) : sıfat-fiil grubu

İsmi (ty) / *etrafi* (tn) : belirtisiz isim tamlaması

cereyan (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

bu (s) / *münakaşa* (i) : sıfat tamlaması

en az (z) / *anlayan* (y) : sıfat-fiil grubu

en (s) / *az* (i) : sıfat tamlaması

Kaç (s) / *defa* (i) : sıfat tamlaması

Ferit'in (ty) / *evi* (tn) : belirtili isim tamlaması

buna benzer (s) / *münakaşalar* (i) : sıfat tamlaması

buna (yt) / *benzer* (y) : sıfat-fiil grubu

fakat ona alâka veren şey fikirler değil, bu fikirleri doğuran ihtirasların çarpışmasıydı ve

ona alâka veren şey fikirler (i) / *değil* (be) / *bu fikirleri doğuran ihtirasların çarpışması* (i) : bağlama grubu

ona alâka veren (s) / *şey* (i) : sıfat tamlaması

ona (yt) / *alâka veren* (y) : sıfat-fiil grubu

alâka (i) / *ver-* (f) : birleşik fiil

bu fikirleri doğuran ihtirasların (ty) / *çarpışması* (tn) : belirtili isim tamlaması

bu fikirleri doğuran (s) / *ihtiraslar* (i) : sıfat tamlaması

bu fikirleri (bln) / *doğuran* (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / *fikirler* (i) : sıfat tamlaması

erkekleri, bazan kadın gibi heyecanların mantıki içinde coşturan, hattâ hezeyanlara sürükleyen bu münakaşaların sinirlere hitap eden tarafını seviyordu.

erkekleri, bazan kadın gibi heyecanların mantıki içinde coşturan, hattâ hezeyanlara sürükleyen bu münakaşaların sinirlere hitap eden (s) / *taraf* (i) : sıfat tamlaması

erkekleri, bazan kadın gibi heyecanların mantıki içinde coşturan (s) / *hattâ hezeyanlara sürükleyen* (s) / *bu münakaşalar* (i) : sıfat tamlaması

erkekleri (bln) / bazan kadın gibi heyecanların mantıki içinde (z) / coşturan (y) :
sıfat-fiil grubu

kadın gibi heyecanların mantıki (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kadın gibi heyecanların (ty) / mantıki(tn) : belirtili isim tamlaması

kadın gibi (s) / heyecanlar (i) : sıfat tamlaması

kadın (i) / gibi (çe) : edat grubu

erkekleri (bln) / hezeyanlara (yt) / sürükleyen (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması

sinirlere hitap eden (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

sinirlere (yt) / hitap eden (y) : sıfat-fiil grubu

hitap (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman gene kendi isminin geçtiğini duyarak dinledi. Muammer diyordu ki:

—Bu memlekette genç kızların çoğu Neriman Hanım gibidirler.

kendi isminin geçtiğini (bln) / duyarak (y) : zarf-fiil grubu

kendi isminin (ty) / geçtiği (tn) : belirtili isim tamlaması

kendi (s) / ismi (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / memleket (i) : sıfat tamlaması

genç kızların (ty) / çoğu (tn) : belirtili isim tamlaması

genç (s) / kızlar (i) : sıfat tamlaması

Neriman Hanım (i) / gibi (çe) : edat grubu

Neriman (i) / Hanım (u) : unvan grubu

Ben Ferit'e hak veriyorum. Bizde kadının gözlerini aldatmak kâfidir. Yani boyamak. Ut denilen bu zavallı sazın şekli nefret veriyor, her şeyin şişmanı gibi sazın şişmanı da hoş gitmiyor; keman gibi narin sazlar itibarda.

hak (i) / ver- (f) : birleşik fiil

kadının gözlerini (bln) / aldatmak (y) : isim-fiil grubu

kadının (ty) / gözleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Ut denilen bu zavallı sazın (ty) / şekli (tn) : belirtili isim tamlaması

Ut denilen (s) / bu zavallı saz (i) : sıfat tamlaması

Ut (bsn) / denilen (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / zavallı saz (i) : sıfat tamlaması
zavallı (s) / saz (i) : sıfat tamlaması
nefret (i) / ver- (f) : birleşik fiil
her şeyin şişmanı (i) / gibi (çe) : edat grubu
her şeyin (ty) / şişmanı (tn) : belirtili isim tamlaması
her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması
sazın (ty) / şişmanı (tn) : belirtili isim tamlaması
hoşa (i) / git- (yf) : birleşik fiil
keman gibi (s) / narin sazlar (i) : sıfat tamlaması
keman (i) / gibi (çe) : edat grubu
narin (s) / sazlar (i) : sıfat tamlaması

Fakat ben de ut çalışıyorum, erkek olduğum için bunu hissetmiyorum. Ferit, Muammer'in ağzında bu kadar basitleşen nazariyesinin daha fazla adı görünmesinden ürktü:

erkek olduğum (i) / için (çe) : edat grubu
his (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Muammer'in ağzında bu kadar basitleşen nazariyesinin (ty) / daha fazla adı görünmesi (tn) : belirtili isim tamlaması
Muammer'in ağzında bu kadar basitleşen (s) / nazariye (i) : sıfat tamlaması
Muammer'in ağzında (yt) / bu kadar (z) / basitleşen (y) : sıfat-fiil grubu
Muammer'in (ty) / ağzı (tn) : belirtili isim tamlaması
bu (i) / kadar (çe) : edat grubu
daha fazla adı (z) / görünmesi (y) : isim-fiil grubu
daha fazla (s) / adı (i) : sıfat tamlaması
daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

—Hayır! dedi; elbette ki şekil zarafetine ait bir meselenin altında, her zaman bir kültür meselesi vardır.

şekil zarafetine ait bir meselenin (ty) / altı (tn) : belirtili isim tamlaması
şekil zarafetine ait (s) / bir mesele (i) : sıfat tamlaması
şekil zarafetine (i) / ait (çe) : edat grubu

şekil (ty) / zarafeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

her (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kültür meselesi (i) : sıfat tamlaması

kültür (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Ben "esas" ve "şekil" gibi tasniflerin ancak tahlil için kullanılmasına taraftarım; en mücerret manasında böyle bir ikilik yoktur.

"esas" ve "şekil" gibi tasniflerin (ty) / ancak tahlil için kullanılması (tn) : belirtili isim tamlaması

"esas" ve "şekil" gibi (s) / tasnifler (i) : sıfat tamlaması

"esas" ve "şekil" (i) / gibi (çe) : edat grubu

esas (i) / ve (be) / "şekil (i) : bağlama grubu

tahlil için (z) / kullanılması (y) : isim-fiil grubu

tahlil (i) / için (çe) : edat grubu

en mücerret (s) / mana (i) : sıfat tamlaması

en mücerret (i) : sıfat tamlaması

böyle (s) / bir ikilik (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ikilik (i) : sıfat tamlaması

Neriman'ın yeni şekillere karşı incizabı, yeni bir kültüre karşı incizabı demektir.

Ut ve keman şekillerinin sembolize ettikleri iki ayrı kültür vardır.

Neriman'ın (ty) / yeni şekillere karşı incizabı (tn) : belirtili isim tamlaması

yeni şekillere (i) / karşı (çe) : edat grubu

yeni (s) / şekiller (i) : sıfat tamlaması

yeni bir kültüre (i) / karşı (çe) : edat grubu

yeni (s) / bir kültür (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kültür (i) : sıfat tamlaması

Ut ve keman şekillerinin sembolize ettikleri (s) / iki ayrı kültür (i) : sıfat tamlaması

Ut ve keman şekillerinin (ty) / sembolize ettikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Ut ve keman (ty) / şekilleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Ut (i) / ve (be) / keman (i) : bağlama grubu

Sembolize (i) / et- (yf) : birleşik fiil
iki (s) / ayrı kültür (i) : sıfat tamlaması
ayrı (s) / kültür (i) : sıfat tamlaması

Burada Şeref Bey'le birleşiyoruz. Fakat bizim kadınlarımız, şuursuz olarak beriki kültürü seviyorlar ve onlarda şuurlu bir hale gelen bugünlük yalnız şeklin estetiğidir. Bundan dolayı Garplılaşma temayülleri henüz pek sathîdir.

Şeref Bey (i) / ile (çe) : edat grubu
Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu
bizim (ty) / kadınlarımız (tn) : belirtili isim tamlaması
şuursuz (i) / ol- (yf) : birleşik fiil
beriki (s) / kültür (i) : sıfat tamlaması
onlarda (yt) / şuurlu bir hale (yt) / gelen (y) : sıfat-fiil grubu
bu (s) / günlük (i) : sıfat tamlaması
yalnız şeklin (ty) / estetiği (tn) : belirtili isim tamlaması
Bundan (i) / dolayı (çe) : edat grubu
Garplılaşma (ty) / temayülleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
pek (s) / sathî (i) : sıfat tamlaması

Şeref Bey gibi ben de kaniim ki bu mesele, Şark ve Garp kültürlerinin mücadelesinden başka bir şey değildir.

Şeref Bey (i) / gibi (çe) : edat grubu
Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu
bu (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması
Şark ve Garp kültürlerinin mücadelesinden başka (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması
Şark ve Garp kültürlerinin mücadelesinden (i) / başka (i) : edat grubu
Şark ve Garp kültürlerinin (ty) / mücadelesi (tn) : belirtili isim tamlaması
Şark ve Garp (ty) / kültürleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Şark (i) / ve (be) / Garp (i) : bağlama grubu

O vakide kadar ses çıkaramayan ve yalnız sigarasının külünü silmek için kımıldayan Şinasi birdenbire ayağa kalktı.

O vakide kadar ses çıkaramayan ve yalnız sigarasının külünü silmek için kımıldayan
(s) / *Şinasi* (i) : sıfat tamlaması

O vakide kadar ses çıkaramayan (i) / *ve* (be) / *yalnız sigarasının külünü silmek için*
kımıldayan (i) : bağlama grubu

O vakide kadar (z) / *ses çıkaramayan* (y) : sıfat-fiil grubu

O vakide (i) / *kadar* (çe) : edat grubu

O (s) / *vakit* (i) : sıfat tamlaması

ses (i) / *çıkarmak*- (f) : birleşik fiil

yalnız sigarasının külünü silmek için (z) / *kımıldayan* (y) : sıfat-fiil grubu

yalnız sigarasının külünü silmek (i) / *için* (çe) : edat grubu

yalnız sigarasının külünü (bln) / *silmek* (y) : isim-fiil grubu

sigarasının (ty) / *külü* (tn) : belirtili isim tamlaması

birden (i) / *bire* (i) : kısaltma grubu

ayağa (i) / *kalk-* (f) : birleşik fiil

Hareketinin şiddetine herkes dikkat etmiş olduğu için kendini topladı ve münakaşa eden gruba doğru mutedil birkaç adım attı:

Hareketinin şiddetine herkes dikkat etmiş olduğu (i) / *için* (çe) : edat grubu

Hareketinin şiddetine (yt) / *herkes* (ö) / *dikkat etmiş olduğu* (y) : sıfat-fiil grubu

Hareketinin (ty) / *şiddeti* (tn) : belirtili isim tamlaması

dikkat etmiş (i) / *ol-* (f) : birleşik fiil

dikkat (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

kendini (i) / *topla-* (f) : birleşik fiil

münakaşa eden gruba doğru mutedil (s) / *birkaç adım* (i) : sıfat tamlaması

münakaşa eden gruba (i) / *doğru* (çe) : edat grubu

münakaşa eden (s) / *grup* (i) : sıfat tamlaması

münakaşa (i) / *et-* (yf) : birleşik fiil

mutedil (s) / *birkaç adım* (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / *adım* (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / *kaç* (i) : sıfat tamlaması

adım (i) / *at-* (f) : birleşik fiil

—Ne olursa olsun, dedi, bu... şekilcilik... şekil düşkünlüğü bazı kızlarımızı züppeleştiriyor. Ben Muammer'e hak veriyorum. Faiz Bey başını salladı ve tasdik etti. Şeref Bey münakaşanın yine basitleşmesine karşı duyduğu nefreti susmak ve önüne bakmakla hem gizliyor, hem de ilân ediyordu.

şekil (ty) / düşkünlüğü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bazı (s) / kızlarımız (i) : sıfat tamlaması

hak (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

tasdik (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu

münakaşanın yine basitleşmesine karşı duyduğu (s) / nefret (i) : sıfat tamlaması

münakaşanın yine basitleşmesine karşı (yt) / duyduğu (y) : sıfat-fiil grubu

münakaşanın yine basitleşmesine (i) / karşı (çe) : edat grubu

münakaşanın (ty) / basitleşmesi (tn) : belirtili isim tamlaması

susmak (i) / ve (be) / önüne bakmakla (i) : bağlama grubu

önüne (yt) / bakmakla (y) : zarf-fiil grubu

ilân (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman, doğrudan doğruya kendisine yapılan hücumun karşılığını tehir etmek mecburiyetiyle kendini tuttu; bu türlü münakaşalara alışık değildi.

doğrudan doğruya kendisine yapılan hücumun karşılığını tehir etmek (ty) / mecburiyeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

doğrudan doğruya (z) / kendisine yapılan hücumun karşılığını (bln) / tehir etmek (y) : isim grubu

doğrudan doğruya kendisine yapılan hücumun (ty) / karşılığı (tn) : belirtili isim tamlaması

doğrudan doğruya kendisine yapılan (s) / hücum (i) : sıfat tamlaması

doğrudan doğruya (z) / kendisine (yt) / yapılan (y) : sıfat-fiil grubu

doğrudan (i) / doğruya (i) : kısaltma grubu

tehir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kendini (i) / tut- (f) : birleşik fiil

bu türlü (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / türlü (i) : sıfat tamlaması

Esasen mevzuu pek de kavrayamıyordu. Sonra, babasına ve Şinasi'ye karşı yapmak istediği bir sürprizi hissettirmemek için sustu. Fakat Şinasi daha ileri gitti:

babasına ve Şinasi'ye karşı yapmak istediği bir sürprizi hissettirmemek (i) / için (çe) : edat grubu

babasına ve Şinasi'ye karşı yapmak istediği bir sürprizi (bln) / hissettirmemek (y) : isim-fiil grubu

babasına ve Şinasi'ye karşı yapmak istediği (s) / bir sürpriz (i) : sıfat tamlaması

babasına ve Şinasi'ye karşı (yt) / yapmak istediği (y) : sıfat-fiil grubu

babasına ve Şinasi'ye (i) / karşı (çe) : edat grubu

babasına (i) / ve (be) / Şinasi'ye (i) : bağlama grubu

yapmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / sürpriz (i) : sıfat tamlaması

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ileri (i) / git- (f) : birleşik fiil

—Sade züppeleştirmiyor, sukut ettiriyor!

Neriman saçının birkaç teli birden koparılmış gibi sışradı. Sukut! Şinasi sukuttan bahsediyor! (Bu kelime, Neriman gibi bir kız için daima o romantik şiddetini muhafaza ediyordu.) Sukut! Bu söz bir ceviz katılığıyla beynine girdi.

sukut (i) / et- (yf) : birleşik fiil

saçının birkaç teli birden koparılmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

saçının birkaç teli (ö) / birden (z) / koparılmış (y) : sıfat-fiil grubu

saçının (ty) / birkaç teli (tn) : belirtili isim tamlaması

birkaç (s) / tel (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

bahs (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / kelime (i) : sıfat tamlaması

Neriman gibi bir kız (i) / için (çe) : edat grubu

Neriman gibi (s) / bir kız (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / gibi (çe) : edat grubu
bir (s) / kız (i) : sıfat tamlaması
o (s) / romantik şiddet (i) : sıfat tamlaması
romantik (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması
muhafaza (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Bu (s) / söz (i) : sıfat tamlaması
bir ceviz katılığı (i) / ile (çe) : edat grubu
bir ceviz (ty) / katılığı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bir (s) / ceviz (i) : sıfat tamlaması
beynine (i) / gir- (f) : birleşik fiil

Onu kıramıyor, ezemiyor, hazmedemiyordu. Sukut! Fakat o, Rus kızı gibi zengin Rum dostuna kaçmamıştı, o alçak değildi, baloya gitmekten bile vazgeçmek üzereydi.

Hazım (i) / et- (yf) : birleşik fiil
Rus kızı (i) / gibi (çe) : edat grubu
Rus (ty) / kızı (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Rum (s) / dost (i) : sıfat tamlaması
baloya gitmekten bile vazgeçmek (i) / üzere (çe) : edat grubu
baloya gitmekten (yt) / vazgeçmek (y) : isim-fiil grubu
baloya (yt) / gitmekten (y) : isim-fiil grubu
vaz (i) / geç- (yf) : birleşik fiil

Şinasi bir sukuttan nasıl bahsedebilir? Neriman'ı hâlâ anlamıyorlar, hâlâ... ve kıpkırmızı kesilen yüzünü saklamak için ayağa kalktı, odadan çıktı. Nezahat de arkasından gitmişti.

bir (s) / sukut (i) : sıfat tamlaması
bahis (i) / edebil-- (yf) : birleşik fiil
et- (f) / -e-bil- (yf) : birleşik fiil
kıpkırmızı kesilen yüzünü saklamak (i) / için (çe) : edat grubu
kıpkırmızı kesilen yüzünü (bln) / saklamak (y) : isim-fiil grubu
kıpkırmızı kesilen (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması

kıpkırmızı (z) / kesilen (y) : sıfat-fiil grubu
ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

Ferit'in bir işareti Şinasi'yi susturdu. Herkes kapıya bakıyordu. Neriman daha sakın bir yüzle içeri girdi. Ferit devam ediyordu:

Ferit'in (ty) / bir işareti (tn) : belirtili isim tamlaması
bir (s) / işaret (i) : sıfat tamlaması
daha sakın bir yüz (i) / ile (çe: edat grubu
daha sakın (s) / bir yüz (i) : sıfat tamlaması
daha (s) / sakın (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / yüz (i) : sıfat tamlaması
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Evet... Basite doğru gitmeyelim. Bu, esasında. Şark ve Garp meselesidir.

Avrupa'da hâlâ şiddetle münakaşa ediliyor. Fakat ben her tasnifin tehlikelerini bilirim. İkiye, üçe, beşe ayırmak daima korkunçtur. Unsurları tetkik ederken terkinin mahiyeti gözden kaçır.

Basite (i) / doğru (çe) : edat grubu
Şark ve Garp (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
Şark (i) / ve (be) / Garp (i) : bağlama grubu
münakaşa (i) / et- (yf) : birleşik fiil
her tasnifin (ty) / tehlikeleri (tn) : belirtili isim tamlaması
her (s) / tasnif (i) : sıfat tamlaması
İkiye (yt) / üçe (yt) / beşe (yt) / ayırmak (y) : isim-fiil grubu
Unsurları (bln) / tetkik ederken (y) : zarf-fiil grubu
tetkik (i) / et- (yf) : birleşik fiil
terkinin (ty) / mahiyeti (tn) : belirtili isim tamlaması
gözden (i) / kaç- (f) : birleşik fiil

Kültürleri ve medeniyetleri tasnif ederken, "Şark" ve "Garp" enmuzecelemi ararken beşerî mahiyetleri ihmal edebiliriz.

Kültürleri ve medeniyetleri (bln) / tasnif ederken (y) : zarf-fiil grubu

Kültürleri (i) / ve (be) / medeniyetleri (i) : bağlama grubu

tasnif (i) / et- (yf) : birleşik fiil

"Şark" ve "Garp" enmuzecleri (bln) / ararken (y) : zarf-fiil grubu

"Şark" ve "Garp" (ty) / enmuzecleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

"Şark" (i) / ve (be) / "Garp" (i) : bağlama grubu

beşerî (s) / mahiyetler (i) : sıfat tamlaması

ihmal (i) / edebil- (yf) : birleşik fiil

et- (f) / e-bil- (yf) : birleşik fiil

Şark ve Garp âlemleri, güneşin doğduğu ve battığı cihetler kadar birbirinden ayrı değildirler, "prototipik" vasıflar ararken basitler üzerinde konuşmuş oluruz.

Şark ve Garp (ty) / âlemleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

güneşin doğduğu ve battığı cihetler (i) / kadar (çe) : edat grubu

güneşin doğduğu ve battığı (s) / cihetler (i) : sıfat tamlaması

güneşin (ty) / doğduğu ve battığı (tn) : belirtili isim tamlaması

doğduğu (i) / ve (be) / battığı (i) : bağlama grubu

birbirinden (i) / ayrı (i) : kısaltma grubu

"prototipik" vasıflar (bsn) / ararken (y) : zarf-fiil grubu

prototipik (s) / vasıflar (i) : sıfat tamlaması

basitler (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

konuşmuş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Şark ve Garp insanlığın külçesini terkip ederler, bu itibarla, medeniyet dediğimiz şey yeni terkiplere doğru mütemediyen istihale eder.

Şark (i) / ve (be) / Garp (i) : bağlama grubu

İnsanlığın (ty) / külçesi (tn) : belirtili isim tamlaması

terkip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu itibar (i) / ile (çe) : edat grubu

bu (s) / itibar (i) : sıfat tamlaması

medeniyet dediğimiz (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

medeniyet (bsn) / dediğimiz (y) : sıfat-fiil grubu

yeni terkiplere (i) / doğru (çe) : edat grubu

yeni (s) / terkipler (i) : sıfat tamlaması

istihale (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Buna terakki, tekâmül, değışme, ne dersiniz deyiniz.Ben tabirlerden de korkarım. Hiçbir tabirin sabit bir medlulü yoktur. Garp medeniyetinin içinde Şark unsurları ve Şark medeniyetinin içinde Garp unsurları yok mudur?

Hiçbir tabirin (ty) / sabit bir medlulü (tn) : belirtili isim tamlaması

Hiçbir (s) / tabir (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Sabit (s) / bir medlul (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / medlul (i) : sıfat tamlaması

Garp medeniyetinin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Garp (ty) / medeniyeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şark (ty) / unsurları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şark medeniyetinin (ty) / içi (tn) : belirtili isim tamlaması

Şark (ty) / medeniyeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Garp (ty) / unsurları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fakat her şey bir derece meselesidir. Bugünkü Garp medeniyeti, gittikçe ter kibine daha fazla miktarda karışan çeliği hazmedemiyor ve kusmak istiyor.

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

bir derece (ty) / meselesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

Bugünkü (s) / Garp medeniyeti (i) : sıfat tamlaması

Garp (ty) / medeniyeti (tn) : belirtisiz isim tamlaması

gittikçe ter kibine daha fazla miktarda karışan (s) / çelik (i) : sıfat tamlaması

gittikçe (z) / ter kibine (yt) / daha fazla miktarda (z) / karışan (y) : sıfat-fiil grubu

daha fazla (s) / miktar (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / fazla (i) : sıfat tamlaması

hazı (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kusmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Onu makineleşmekten ve büyük sanayinin barbarlaştırıcı, hayvanlaştırıcı tesirlerinden kurtarmak için, terkinde Şark unsurlarının çoğaltılması lâzımdır.

Onu makineleşmekten ve büyük sanayiın barbarlaştırıcı, hayvanlaştırıcı tesirlerinden kurtarmak (i) / için (çe) : edat grubu

Onu makineleşmekten (i) / ve (be) / büyük sanayiın barbarlaştırıcı, hayvanlaştırıcı tesirlerinden kurtarmak (i) : bağlama grubu

büyük sanayinin (ty) / barbarlaştırıcı, hayvanlaştırıcı tesirleri (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük (s) / sanayi (i) : sıfat tamlaması

barbarlaştırıcı (s) / hayvanlaştırıcı (s) / tesirleri (i) : sıfat tamlaması

Şark unsurlarının (ty) / çoğaltılması (tn) : belirtili isim tamlaması

Şark (ty) / unsurları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Zannederim ki Garp mistiklerinin istedikleri budur ve bu, zaruridir. Mihaniki beşeriyet, Şark'tan biraz muhayyele ve metafizik tasavvurlar dileniyor.

Zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Garp mistiklerinin (ty) / istedikleri (tn) : belirtili isim tamlaması

Garp (ty) / mistikleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Mihaniki (s) / beşeriyet (i) : sıfat tamlaması

Biraz (s) / muhayyele ve metafizik tasavvurlar (i) : sıfat tamlaması

muhayyele ve metafizik (s) / tasavvurlar (i) : sıfat tamlaması

muhayyele (i) / ve (be) / metafizik (i) : bağlama grubu

Çünkü, her gün biraz daha makineleşen zavallı Amerikalının her gün biraz daha kuruyan muhayyelesi, yarım saati icat eden, yahut tayyareyi tasavvur eden bir Şarklının yaratıcı kafasından mahrum kalacaktır.

her gün biraz daha makineleşen zavallı Amerikalının (ty) / her gün biraz daha kuruyan muhayyelesi (tn) : belirtili isim tamlaması

her gün biraz daha makineleşen (s) / zavallı Amerikalı (i) : sıfat tamlaması

her gün (z) / biraz daha (z) / makineleşen (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

zavallı (s) / Amerikalı (i) : sıfat tamlaması

her gün biraz daha kuruyan (s) / muhayyele (i) : sıfat tamlaması

her gün (z) / biraz daha (z) / kuruyan (y) : sıfat-fiil grubu

her (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

biraz (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

saati icat eden, yahut tayyareyi tasavvur eden bir Şarklının (ty) / yaratıcı kafası (tn) : belirtili isim tamlaması

saati icat eden, yahut tayyareyi tasavvur eden (s) / bir Şarklı (i) : sıfat tamlaması

saati icat eden (i) / yahut (be) / tayyareyi tasavvur eden (i) : bağlama grubu

saati (bsn) / icat eden (y) : sıfat-fiil grubu

tayyareyi (bln) / tasavvur eden (y) : sıfat-fiil grubu

icat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

tasavvur (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / Şarklı (i) : sıfat tamlaması

yaratıcı (s) / kafa (i) : sıfat tamlaması

mahrum (i) / kal- (f) : birleşik fiil

Şark ve Garp, mütevasıl kaplardaki su gibi birbirlerinin eksik taraflarını tamamlamak suretiyle, hem bugünkü müthiş kültür buhranını halledecek, hem de yeni terkiplere doğru gideceklerdir.

Şark ve Garp, mütevasıl kaplardaki su gibi birbirlerinin eksik taraflarını tamamlamak sureti (i) / ile (çe) : edat grubu

Şark ve Garp, mütevasıl kaplardaki su gibi birbirlerinin eksik taraflarını tamamlamak (yt) / sureti (yn) : belirtisiz isim tamlaması

birbirlerinin eksik taraflarını (bln) / tamamlamak (y) : isim-fiil grubu

eksik (s) / taraflar (i) : sıfat tamlaması

Şark (i) / ve (be) / Garp (i) : bağlama grubu

mütevasıl kaplardaki su (i) / gibi (çe) : edat grubu

mütevasıl kaplardaki (s) / su (i) : sıfat tamlaması

mütevasıl (s) / kaplar (i) : sıfat tamlaması

bugünkü (s) / müthiş kültür buhranı (i) : sıfat tamlaması

müthiş (s) / kültür buhranı (i) : sıfat tamlaması

kültür (ty) / buhranı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

hal (i) / et- (yf) : birleşik fiil

yeni terkiplere (i) / doğru (çe) : edat grubu

yeni (s) / terkipler (i) : sıfat tamlaması

Şark'la Garp'ın mültekasında olan Türkiye, Garp'tan tesir almakta tereddüt etmemelidir.

Şark'la Garp'ın mültekasında olan (s) / Türkiye (i) : sıfat tamlaması

Şark'la Garp'ın mültekasında (yt) / olan (y) : sıfat-fiil grubu

Şark'la Garp'ın (ty) / mültekası (tn) : belirtili isim tamlaması

Şark' (i) / ile (be) / Garp (i) : bağlama grubu

Garp'tan (yt) / tesir almakta (y) : isim-fiil grubu

tesir (i) / al- (f) : birleşik fiil

tereddüt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ancak, bu tesir, bizim tarafımızdan yapılacak mukabil bir tesiri ihlâl etmeyecek derecede kalmalı, yani kültürümüzün güzel ve halis köklerine kadar nüfuz etmemelidir.

bu (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

bizim tarafımızdan yapılacak mukabil bir tesiri ihlâl etmeyecek (s) / derece (i) : sıfat tamlaması

bizim tarafımızdan yapılacak mukabil bir tesiri (bln) / ihlâl etmeyecek (y) : sıfat-fiil grubu

bizim tarafımızdan yapılacak mukabil (s) / bir tesir (i) : sıfat tamlaması

bizim tarafımızdan (z) / yapılacak (y) : sıfat-fiil grubu

bizim (ty) / tarafımız (tn) : belirtili isim tamlaması

mukabil (s) / bir tesir (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

ihlâl (i) / et- (yf) : birleşik fiil

kültürümüzün güzel ve halis köklerine (i) / kadar (çe) : edat grubu

kültürümüzün (ty) / güzel ve halis kökleri (tn) : belirtili isim tamlaması

güzel ve halis (s) / kökler (i) : sıfat tamlaması

güzel (i) / ve (be) / halis (i) : bağlama grubu
nüfuz (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bunun için Garp'ta Türk musikisine karşı, bilhassa bugün verilen ehemmiyet artarken, Türkiye konservatuvanndan alaturka musiki kısmının kaldırılması çok yanlış bir harekettir.

Bunun (i) / için (çe) : edat grubu

Garp'ta (yt) / Türk musikisine karşı, bilhassa bugün verilen ehemmiyet (bsn) / artarken (y) : zarf-fiil grubu

Türk musikisine (i) / karşı (çe) : edat grubu

Türk (ty) / musikisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bugün verilen (s) / ehemmiyet (i) : sıfat tamlaması

bugün (z) / verilen (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Türkiye konservatuarından alaturka musiki kısmının (ty) / kaldırılması (tn) : belirtili isim tamlaması

Türkiye (ty) / konservatuarı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

alaturka musiki (ty) / kısmı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

alaturka (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

çok yanlış (s) / bir hareket (i) : sıfat tamlaması

çok (s) / yanlış (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

Unutmayalım ki bu kararı verenler ve tatbik edenler, evlerinde ve meclislerinde alaturka musikiden başka bir şey dinlemiyorlar ve kararlarında samimî değil, sadece şekilperesttirler, günün estetik cereyanlarını bilmiyorlar.

bu kararı verenler (i) / ve (be) / tatbik edenler (i) : bağlama grubu

bu kararı (bln) / verenler (y) : sıfat-fiil grubu

bu (s) / karar (i) : sıfat tamlaması

karar (i) / ver- (f) : birleşik fiil

tatbik (i) / et- (yf) : birleşik fiil

evlerinde (i) / ve (be) / meclislerinde (i) : bağlama grubu

alaturka musikiden başka (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

alaturka musikiden (i) / başka (çe) : edat grubu

alaturka (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

başka (s) / bir şey (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

günün (ty) / estetik cereyanları (tn) : belirtili isim tamlaması

estetik (s) / cereyanlar (i) : sıfat tamlaması

Bakınız. Fransa'nın en büyük musiki münekkitlerinden biri, M. Öjen Borel, bu alaturkaalafranga musiki münakaşaları üzerine, mecmualarımızdan birine mektup gönderdi.

Fransa'nın en büyük musiki münekkitlerinden (i) / biri (i) : kısaltma grubu

Fransa'nın (ty) / en büyük musiki münekkitleri (tn) : belirtili isim tamlaması

en büyük (s) / musiki münekkitler (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / musiki münekkitleri (i) : sıfat tamlaması

musiki (ty) / münekkitleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu alaturka alafranga musiki münakaşaları (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bu (s) / alaturka alafranga musiki münakaşaları (i) : sıfat tamlaması

alaturka alafranga musiki (ty) / münakaşaları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

alaturka alafranga (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

alaturka (i) / alafranga (i) : tekrar grubu

mecmualarımızdan (i) / biri (i) : kısaltma grubu

Alaturka musikiyi ne şiddetle müdafaa ettiğini göreceksiniz. Birkaç satır okuyacağım. Ferit bir mecmua buldu ve bazı satırlar okudu:

—Görüyor musunuz? Yirmi seneden beri buhran geçiren Garp musikisi, bizim çeyrek seslerimize muhtaçtır. Bakınız, mektupta daha neler iddia ediyor:

Alaturka musikiyi (bln) / ne şiddetle (z) / müdafaa ettiğini (y) : sıfat-fiil grubu

Alaturka (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

ne şiddet (i) / ile (çe) : edat grubu

müdafaa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Birkaç (s) / satır (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / kaç (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mecmua (i) : sıfat tamlaması

bazı (s) / satırlar (i) : sıfat tamlaması

Yirmi seneden beri buhran geçiren (s) / Garp musikisi (i) : sıfat tamlaması

Yirmi seneden beri (z) / buhran geçiren (y) : sıfat-fiil grubu

Yirmi seneden (i) / beri (çe) : edat grubu

Yirmi (s) / sene (i) : sıfat tamlaması

buhran (i) / geçir- (f) : birleşik fiil

Garp (ty) / musikisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bizim (ty) / çeyrek seslerimiz (tn) : belirtili isim tamlaması

çeyrek (s) / sesler (i) : sıfat tamlaması

daha (s) / neler (i) : sıfat tamlaması

iddia (i) / et- (yf) : birleşik fiil

"Garp sanatı, Şark sanatından ilhamlar alsa çok iyi eder. Her hangi bir Şark sanatı değil, yakınlığı ve mükemmeliyeti itibarıyla bu vazifeye en elverişli olan Türk musikisidir.

Garp (ty) / sanatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Şark (ty) / sanatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ilhamlar (i) / al- (f) : birleşik fiil

Her hangi bir (s) / Şark sanatı (i) : sıfat tamlaması

Her hangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Her (s) / hangi (i) : sıfat tamlaması

Şark (ty) / sanatı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yakınlığı ve mükemmeliyeti itibarıyla bu vazifeye en elverişli olan (s) / Türk musikisi (i) : sıfat tamlaması

yakınlığı ve mükemmeliyeti itibarıyla (z) / bu vazifeye (yt) / en elverişli olan (y) : sıfat-fiil grubu

yakınlığı ve mükemmeliyeti itibarı (i) / ile (çe) : edat grubu

yakınlığı ve mükemmeliyeti (ty) / itibarı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yakınlığı (i) / ve (be) / mükemmeliyeti (i) : bağlama grubu

bu (s) / vazife (i) : sıfat tamlaması

elverişli (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

en (s) / elverişli (i) : sıfat tamlaması

Türk (ty) / musikisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Türklerin mahsulünü vermiş birçok şaheserleri mevcut, tam bir sanatları vardır.

Türklerin (ty) / mahsulünü vermiş birçok şaheserleri (tn) : belirtili isim tamlaması

mahsulünü vermiş (s) / birçok şaheser (i) : sıfat tamlaması

şah (s) / eser (i) : sıfat tamlaması

mahsul (i) / ver- (f) : birleşik fiil

birçok (s) / şaheser (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

tam (s) / bir sanat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sanat (i) : sıfat tamlaması

şah (s) / eser (i) : sıfat tamlaması

Cümleye, son cümleye dikkat ediyor musunuz? Türklerin mahsulünü vermiş, birçok şaheserleri mevcut tam bir sanatları vardır!

son (s) / cümle (i) : sıfat tamlaması

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Türklerin (ty) / mahsulünü vermiş birçok şaheserleri (tn) : belirtili isim tamlaması

mahsulünü vermiş (s) / birçok şaheser (i) : sıfat tamlaması

şah (s) / eser (i) : sıfat tamlaması

mahsul (i) / ver- (yf) : birleşik fiil

Birçok (s) / şaheser (i) : sıfat tamlaması

şah (s) / eser (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

tam (s) / bir sanat (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sanat (i) : sıfat tamlaması

En büyük Garp musiki münekkitlerinden biri tarafından bu cümle yazılırken biz alaturka musikiyi lâğvediyoruz!

En büyük Garp musiki münekkitlerinden biri tarafından (z) / bu cümle (bsn) / yazılırken (y) : zarf-fiil grubu

En büyük Garp musiki münekkitlerinden (i) / biri (i) : kısaltma grubu

En büyük (s) / Garp musiki münekkitleri(i) : sıfat tamlaması

En (s) / büyük (i) : sıfat tamlaması

Garp musiki (ty) / münekkitleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Garp (ty) / musiksi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

alaturka (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

lâğv (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Size bir cümle daha okuyayım: "Türk musikisi her şeyden evvel Avrupalılaşmaktan sakınmaya mecburdur."

bir (s) / cümle (i) : sıfat tamlaması

"Türk (ty) / musikisi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

her şeyden (i) / evvel (çe) : edat grubu

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Avrupalılaşmaktan (yt) / sakınmaya (y) : isim-fiil grubu

Ferit, Şeref Bey'in bir işareti üzerine, mecmuayı göstermek için ilerlerken Muammer ve Şinasi de görmek için koşular.

Şeref Bey'in bir işareti (i) / üzerine (çe) : edat grubu

Şeref Bey'in (ty) / bir işareti (tn) : belirtili isim tamlaması

Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu

bir (s) / işaret (i) : sıfat tamlaması

mecmuayı göstermek için (z) / ilerlerken (y) : zarf-fiil grubu

mecmuayı göstermek (i) / için (çe) : edat grubu

mecmuayı (bln) / göstermek (y) : isim-fiil grubu

Muammer (i) / ve (be) / Şinasi (i) : bağlama grubu

görmek (i) / için (çe) : edat grubu

Faiz Bey de ağır ağır yerinden kalktı ve yeleşinin cebinde gözlüğünü arayarak, mecmua etrafında biriken başların arasında kendine bir yer tedarikine çalıştı. Neriman ve Nezahet kımıldamamışlardı.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

yeleşinin cebinde (yt) / gözlüğünü (bln) / arayarak (y) : zarf-fiil grubu

yeleşinin (ty) / cebi (tn) : belirtili isim tamlaması

mecmua etrafında biriken başların (ty) / arası (tn) : belirtili isim tamlaması

mecmua etrafında biriken (s) / başlar (i) : sıfat tamlaması

mecmua etrafında (yt) / biriken (y) : sıfat-fiil grubu

mecmua (ty) / etrafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

Neriman (i) / ve (be) / Nezahet (i) : bağlama grubu

Faiz Bey, Ferit'in parmağıyla gösterdiği satırları okuduktan sonra, doğruldu:

—Ah efendim, dedi, bizi bizden daha iyi biliyorlar; Mesnevî'yi de, Rubaiyat'ı da, Gazalî'yi de, Farabî'yi de bizden daha çok okuyorlar; bizi bizden daha çok takdir ediyorlar; bizim bizden daha büyük düşmanımız yoktur efendim, yoktur.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Ferit'in parmağıyla gösterdiği satırları okuduktan (i) / sonra (çe) : edat grubu

Ferit'in parmağıyla gösterdiği satırları (bln) / okuduktan (y) : zarf-fiil grubu

Ferit'in parmağıyla gösterdiği (s) / satırlar (i) : sıfat tamlaması

Ferit'in (ty) / parmağıyla gösterdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

parmağı (i) / ile (çe) : edat grubu

Ah (ü) / efendim (i) : ünlem grubu

daha (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

bizden (i) / daha çok (i) : kısaltma grubu

daha (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

takdir (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bizim bizden daha büyük (s) / düşmanımız (i) : sıfat tamlaması

bizden (i) daha büyük (i) : kısaltma grubu

Şinasi de Neriman'a doğru yürüdü:

—Gördün mü? dedi, bunu ben söylemiyorum, renkler söylüyor. Sen hâlâ eline udu alma! Her münakaşa, dönüp dolaşıp Neriman'a karşı ithamla neticeleniyordu. Sanki bütün bu adamlar, onu muhakeme etmek için toplanmışlardı.

Neriman'a (i) / doğru (çe) : edat grubu

Her (s) / münakaşa (i) : sıfat tamlaması

dönüp (f) / dolaş- (f) : birleşik fiil

Neriman'a (i) / karşı (çe) : edat grubu

Bütün (s) / bu adamlar (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / adamlar (i) : sıfat tamlaması

onu muhakeme etmek (i) / için (çe) : edat grubu

onu (bln) / muhakeme etmek (y) : isim-fiil grubu

muhakeme (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Neriman, Gülter haber verdiği zaman da biraz gayri tabî bulduğu bu davetin hakikî sebepleri üzerinde ani bir kuruntuya kapıldı.

biraz gayri tabî bulduğu bu davetin hakikî sebepleri (ty) / üzeri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

haber verdiği (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

haber (i) / ver- (f) : birleşik fiil

biraz gayri tabî bulduğu bu davetin (ty) / hakikî sebepleri (tn) : belirtili isim tamlaması

biraz gayri tabî bulduğu (s) / bu davet (i) : sıfat tamlaması

biraz gayri (z) / tabî bulduğu (y) : sıfat-fiil grubu

biraz (s) / gayri (i) : sıfat tamlaması

tabî (i) / bul- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / davet (i) : sıfat tamlaması

hakikî (s) / sebepler (i) : sıfat tamlaması

ani (s) / bir kuruntu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kuruntu (i) : sıfat tamlaması

kuruntuya (i) / kapıl- (f) : birleşik fiil

Belki de bu münakaşalar, ona ağır bir ders vermek için tertip edilmiş gizli bir mukaddime idi.

bu (s) / münakaşalar (i) : sıfat tamlaması

ona ağır bir ders vermek için tertip edilmiş (s) / gizli bir mukaddime (i) : sıfat tamlaması

ona ağır bir ders vermek için (z) / tertip edilmiş (y) : sıfat-fiil grubu

ona ağır bir ders vermek (i) / için (çe) : edat grubu

ona (yt) / ağır bir ders vermek (y) : isim-fiil grubu

ağır (s) / bir ders (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ders (i) : sıfat tamlaması

ders (i) / ver- (f) : birleşik fiil

tertup (i) / et- (yf) : birleşik fiil

gizli (s) / bir mukaddime (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / mukaddime (i) : sıfat tamlaması

—Elime niçin udu almayacaktım? diye bağırdı. Şinasi, tesirli sükûnetiyle cevap verdi:

— Çünkü artık hiç çalışmıyorsun! Bana sorma, git bir de muallimlerine sor!

— Muallimlerime mi?

Neriman, karşısında yeni bir düşman ordusu daha tevehhüm etti: Bütün muallimler, bütün darülelhan!

Birdenbire ayağa kalktı.

Elime niçin udu almayacaktım? (i) / diye (çe) : edat grubu

tesirli (i) / sükûnet (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

yeni (s) / bir düşman ordusu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / düşman ordusu (i) : sıfat tamlaması

düşman (ty) / ordusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tevehhüm (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Bütün (s) / muallimler (i) : sıfat tamlaması

bütün (s) / darülelhan! (i) : sıfat tamlaması

Birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

Gözleri kararıyordu. Oradaki insanlar, kömür gibi, uzun bir siyah leke haline geldiler.

Gözleri (i) / karar- (f) : birleşik fiil

Oradaki (s) / insanlar (i) : sıfat tamlaması

kömür gibi (s) / uzun bir siyah leke (i) : sıfat tamlaması

kömür (i) / gibi (çe) : edat grubu

uzun (s) / bir siyah leke (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / siyah leke (i) : sıfat tamlaması

siyah (s) / leke (i) : sıfat tamlaması

haline (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Bazılarını hiç görmüyordu. Kendini sayısız ve şekilsiz bir düşman ordusu karşısında o kadar yalnız ve müdafaasız buluyordu ki, ancak müthiş bir çığlık kopararak meramını anlatabilirdi.

sayısız ve şekilsiz bir düşman ordusu (ty) / karşısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sayısız ve şekilsiz (s) / bir düşman ordusu (i) : sıfat tamlaması

sayısız (i) / ve (be) / şekilsiz (i) : bağlama grubu

bir (s) / düşman ordusu (i) : sıfat tamlaması

düşman (ty) / ordusu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

o kadar yalnız (i) / ve (be) / müdafaasız (i) : bağlama grubu

o (i) / kadar (çe) : edat grubu

yalnız (i) / ve (be) / müdafaasız (i) : bağlama grubu

müthiş bir çığlık (bsn) / kopararak (y) : zarf-fiil grubu

müthiş (s) / bir çığlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çığlık (i) : sıfat tamlaması

meramını (i) / anlat- (f) : birleşik fiil

anlat- (f) –a-bil- (yf) : birleşik fiil

Yüzü bir anda tanınmaz bir hale geldi. Bembeyaz kesilen ve derisi, cıgara kâğıdı gibi incelen şakaklarında mavi damarlar kabardı. Tir tir titreyerek bağırdı:

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

tanınmaz bir hale (i) / gel- (f) : birleşik fiil

Bembeyaz kesilen ve derisi, cıgara kâğıdı gibi incelen (s) / şakaklar (i) : sıfat tamlaması

Bembeyaz kesilen (i) / ve (be) / derisi, cıgara kâğıdı gibi incelen şakaklar (i) : bağlama grubu

Bembeyaz (z) / kesilen (y) : sıfat-fiil grubu

derisi (ö) / cıgara kâğıdı gibi (z) / incelen (y) : sıfat-fiil grubu

cıgara kâğıdı (i) / gibi (çe) : edat grubu

cıgara (ty) / kâğıdı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

mavi (s) / damarlar (i) : sıfat tamlaması

Tir tir (z) / titreyerek (y) : zarf-fiil grubu

Tir (i) / tir (i) : tekrar grubu

—Siz bir alçaksınız: Sen ve babam ve sizin gibi düşünenlerin hepsi. Hiçbiriniz beni tanımıyorsunuz! Ben de artık sizi tanımıyorum, artık aranızda bulunmayacağım, hiç hiç...

bir (s) / alçak (i) : sıfat tamlaması

Sen ve babam ve sizin gibi düşünenlerin (ty) / hepsi (tn) : belirtili isim tamlaması

Sen ve babam ve sizin gibi (s) / düşünenler(i) : sıfat tamlaması

Sen ve babam ve sizin (i) / gibi (i) : edat grubu

Sen (i) / ve (be) / babam (i) / ve (be) / sizin gibi düşünenler (i) : bağlama grubu

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Hiç (i) / hiç (i) : tekrar grubu

Ve gidiyorum, şimdi gidiyorum, anladınız mı? Şimdi, hemen, karşıya, Beyoğlu'na... Anladınız mı? Ben züppeyim, sahteyim, cahilim, ben sukut etmişim, anlıyorsunuz değil mi? Ben... Sustu, oda kapısına baktı, çıkmak için bir hareket yapmak istedi. Fakat bütün kuvvetleri bir anda kesilerek sandalyeye çöktü, ağlamaya başladı.

Bey (ty) / oğlu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

sukut (i) / et- (yf) : birleşik fiil

oda (ty) / kapısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yapmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

çıkma (i) / için (çe) : edat grubu

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

bütün kuvvetleri (ö) / bir anda (z) / kesilerek (y) : zarf-fiil grubu

bütün (s) / kuvvetler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

ağlamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

Onu başka bir odaya aldılar. Evvelâ Nezahet, sonra ötekiler birer birer yanına geldiler, yalnız Şeref Bey müsaade isteyerek gitmişti.

başka (s) / bir oda (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

Evvelâ (be) / Nezahet (i) / sonra (be) / ötekiler (i) : bağlama grubu

birer (i) / birer (i) : tekrar grubu

Şeref (i) / Bey (u) : unvan grubu

müsaade (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Neriman, bir kanepenin üstüne, yüzükoyun kapanmış, hıçkırıyordu. Nezahet onu kucakladı. Bir elini tuttu. Öteki eli kanepenin yanından aşağı sarkıyordu.

bir kanepenin (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / kanepesi (i) : sıfat tamlaması

yüzü (i) / koyun (i) : kısaltma grubu

Bir (s) / el (i) : sıfat tamlaması

Öteki (s) / el (i) : sıfat tamlaması

kanepenin (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

Şinasi bir sandalye çekti, kanepenin yanına oturdu, bu sarkan eli avucuna aldı ve hafif hafif okşamaya başladı. Fakat bu şefkat, Neriman'a muhitin merhametine ne kadar muhtaç olduğunu hissettiren felâket duygusunu artırdı. Daha şiddetle ağlıyordu.

bir (s) / sandalyesi (i) : sıfat tamlaması

kanepenin (ty) / yanı (tn) : belirtili isim tamlaması

bu (s) / sarkan el (i) : sıfat tamlaması

sarkan (s) / el (i) : sıfat tamlaması

hafif (i) / hafif (i) : tekrar grubu

okşamaya (i) / başla- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / şefkat (i) : sıfat tamlaması

Neriman'a muhitin merhametine ne kadar muhtaç olduğunu hissettiren (s) / felâket duygusu (i) : sıfat tamlaması

muhitin merhametine ne kadar muhtaç olduğunu (bln) / hissettiren (y) : sıfat-fiil grubu

muhitin (ty) / merhameti (tn) : belirtili isim tamlaması

ne kadar (z) / muhtaç olduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

muhtaç (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Daha (s) / şiddet (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey yaklaştı, kızının üstüne eğildi:

—Neriman, yavrum, Neriman... Benim iyi kalpli kızım! dedi.

Neriman birdenbire doğruldu, kendini kucakların ve ellerin himayesinden kurtardı, ayaklarını kanepeden yere indirdi, kısık bir sesle bağırdı:

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

kızının (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

Benim (ty) / iyi kalpli kızım (tn) : belirtili isim tamlaması

iyi kalpli (s) / kız (i) : sıfat tamlaması

iyi (s) / kalpli (i) : sıfat tamlaması

birden (i) / bire (i) : kısaltma grubu

kucakların ve ellerin (ty) / himayesi (tn) : belirtili isim tamlaması

kucaklar (i) / ve (be) / eller (i) : bağlama grubu

kısık bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

kısık (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

—Baba! Ben baloya gitmeyecektim, anladınız mı? Gitmeyecektim. Gülter'e de söyledim, işte Gülter, sorunuz. Gitmeyecektim, istemiyordum. Sonra başını arkaya bıraktı; yeniden boşalan hıçkırıklar arasında tıkanmış bir sesle, birkaç kere tekrar etti:

tıkanmış bir ses (i) / ile (çe) : edat grubu

yeniden boşalan hıçkırıklar arasında tıkanmış (s) / bir ses (i) : sıfat tamlaması

yeniden boşalan hıçkırıklar arasında (yt) / tıkanmış (y) : sıfat-fiil grubu

yeniden boşalan hıçkırıklar (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yeniden boşalan (s) / hıçkırıklar (i) : sıfat tamlaması

yeniden (z) / boşalan (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / ses (i) : sıfat tamlaması

birkaç (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

tekrar (i) / et- (yf) : birleşik fiil

—Ben alçak değilim, baba, ben alçak değilim, ben alçak değilim...

Gözleri yanıyordu. Çok ağlamıştı. Yalnız kalmak istedi. Çekildiler. Bütün vücudu hâlâ titriyordu. Etrafindakilerin tecessüsünden ve merhametinden kurtulduğuna emin olmak için dört tarafına bakındı. Hepsi gitmiş.

Yalnız kalmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Bütün (s) / vücut (i) : sıfat tamlaması

Etrafindakilerin tecessüsünden ve merhametinden kurtulduğuna emin olmak (i) / için (çe) : edat grubu

Etrafindakilerin tecessüsünden ve merhametinden kurtulduğuna (yt) / emin olmak (y) : isim-fiil grubu

Etrafindakilerin tecessüsünden ve merhametinden (yt) / kurtulduğuna (y) : sıfat-fiil grubu

Etrafindakilerin (ty) / tecessüsü ve merhameti (tn) : belirtili isim tamlaması

Tecessüs (i) / ve (be) / merhamet (i) : bağlama grubu

emin (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

dört (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

Kanepeye uzandı. Gittikçe heyecanları yatışıyordu. Boğazı bir kere daha çırpındı ve hıçkırıkları tamamıyla dindi. Şimdi her şey ona garip ve sade görünüyordu. Demin, kuvvetli bir sarsıntı içinde bulunan ve çalkanan eşya duruldu. Basit şekillerini aldı. Her şey sakin.

bir (s) / kere (i) : sıfat tamlaması

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

garip (i) / ve (be) / sade (i) : bağlama grubu

kuvvetli bir sarsıntı içinde bulunan (s) / ve çalkanan (s) / eşya (i) : sıfat tamlaması

kuvvetli bir sarsıntı içinde bulunan (i) / ve (be) / çalkanan (i) : bağlama grubu

kuvvetli bir sarsıntı içinde (z) / bulunan (y) : sıfat-fiil grubu

kuvvetli bir sarsıntı (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

kuvvetli (s) / bir sarsıntı (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sarsıntı (i) : sıfat tamlaması

Basit (s) / şekiller (i) : sıfat tamlaması

Her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Kulağı çınlıyor, ağzı yarı açık. Hayret içinde, ne olduğunu anlamıyor. Başından korkunç şeyler geçti. Fakat nedir? Ne oldu? Ne zaman? Niçin? Hatırlamaya çalışıyor. Bu felâketler ne zaman başladı? Maksim salonu. Kaç ay evvel? Hayır, daha bir ay bile olmadı, Kaç gün evvel?

Kulağı (i) / çınla- (f) : birleşik fiil

ağzı (i) / yarı açık (i) : kısaltma grubu

Hayret (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

korkunç (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

başından (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Ne (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Hatırlamaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Bu (s) / felâketler (i) : sıfat tamlaması

ne (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Maksim (ty) / salonu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Kaç ay (i) / evvel (çe) : edat grubu

Kaç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

Kaç gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

Kaç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Bunu bulmak için hadiselerin fihristini yapmaya uğraşiyor. Sokakta, ne gün bayılmıştı? Macit'le hangi gün Löbon'da buluştular? O zaman baloya kaç gün vardı? On gün. Baloya kaç gün daha var? Balo yarın akşam, demek hepsi dokuz gün!

hadiselerin fihristini (bln) / yapmaya (y) : isim-fiil grubu

Bunu bulmak (i) / için (çe) : edat grubu

Bunu (bln) / bulmak (y) : isim-fiil grubu

Hadiselerin (ty) / fihristi (tn) : belirtili isim tamlaması

ne (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Macit (i) / ile (çe) : edat grubu

Hangi (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

O (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Kaç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

On (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

kaç (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

yarın (s) / akşam (i) : sıfat tamlaması

dokuz (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Çok şaşı, gayet uzun bir zamanın hatırası vardı Senelerden beri devam etmiş felaketlerin ağır tesiri altında idi.

gayet uzun bir zamanın (ty) / hatırası (tn) : belirtili isim tamlaması

gayet uzun (s) / bir zaman (i) : sıfat tamlaması

gayet (s) / uzun (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Senelerden beri devam etmiş felaketlerin (ty) / ağır tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması

Senelerden beri devam etmiş (s) / felaketler (i) : sıfat tamlaması

Senelerden beri (z) / devam etmiş (y) : sıfat-fiil grubu

Senelerden (i) / beri (çe) : edat grubu

devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ağır (s) / tesir (i) : sıfat tamlaması

Hepsi dokuz on günden mi ibaret? Bu zaman içinde ne oldu? Bayıldığı günden başka bir şey hatırlamıyor. Peki, felâket nedir? Hiç. Ruhun üstünde mahiyeti olmayan bir tazyik. Nedir? Hiç, bir kâbus. Kapı hafifçe açıldı; Nezahet.

dokuz on günden (i) / ibaret (çe) : edat grubu

dokuz on (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

dokuz (i) / on (i) : tekrar grubu

Bu zaman (ty) / içi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Bayıldığı günden (i) / başka (çe) : edat grubu

Bayıldığı (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Ruhun üstünde mahiyeti olmayan (s) / bir tazyik (i) : sıfat tamlaması

Ruhun üstünde (yt) / mahiyeti (bln) / olmayan (y) : sıfat-fiil grubu

Ruhun (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / tazyik (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / kâbus (i) : sıfat tamlaması

—Neriman, gel biraz içeriye... açıldın mı?

Neriman, biraz evvelki aciz görünüşünün tesirlerini silmek isteyen bir çeviklikle doğruldu:

biraz evvelki aciz görünüşünün tesirlerini silmek isteyen bir çeviklik (i) / ile (çe) : edat grubu

biraz evvelki aciz görünüşünün tesirlerini silmek isteyen (s) / bir çeviklik (i) : sıfat tamlaması

biraz evvelki aciz görünüşünün tesirlerini (bln) / silmek isteyen (y) : sıfat-fiil grubu

biraz evvelki aciz görünüşünün (ty) / tesirleri (tn) : belirtili isim tamlaması

biraz evvelki (s) / aciz görünüş (i) : sıfat tamlaması

biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu

aciz (s) / görünüş (i) : sıfat tamlaması

silmek (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / çeviklik (i) : sıfat tamlaması

—İyiyim!

dedi ve ayağa kalktı, yumruklarını sıktı ve gerindi. Biraz tereddüt ediyordu.

Nezahet ona cesaret verdi. Odadan çıktılar. Bitişik odadan akort sesleri geliyordu.

Neriman içeri girince Şinasi ve Muammer, sazları bırakarak ayağa kalktılar.

Şinasi ona doğru birkaç adım attı.

ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

tereddüt (i) / et- (yf) : birleşik fiil

cesaret (i) / ver- (f) : birleşik fiil

Bitişik (s) / oda (i) : sıfat tamlaması

akort (ty) / sesleri (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Neriman (ö) / içeri (z) / girince (y) : zarf-fiil grubu

Şinasi (i) / ve (be) / Muammer (i) : bağlama grubu

sazları (bln) / bırakarak (y) : zarf-fiil grubu

ayağa (i) / kalk- (f) : birleşik fiil

ona (i) / doğru (çe) : edat grubu

adım (i) / at- (f) : birleşik fiil

birkaç (s) / adım (i) : sıfat tamlaması

Neriman bakındı. Saz. İçine büyük bir arzu geldi.

—Bırakmayın!

dedi, sonra Muammer'e doğru koştu:

—Müsaade ederseniz, dedi, ben ut çalmak istiyorum.

Bütün yüzlerde gayet ince bir hayret ve sevinç. Ona derhal udu verdiler.

büyük (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

Muammer'e (i) / doğru (çe) : edat grubu

Müsaade (i) / et- (yf) : birleşik fiil

ut çalmak (i) / iste- (yf) : birleşik fiil

Bütün (s) / yüzler (i) : sıfat tamlaması

gayet ince (s) / bir hayret ve sevinç (i) : sıfat tamlaması

gayet (s) / ince (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hayret ve sevinç (i) : sıfat tamlaması

hayret (i) / ve (be) / sevinç (i) : bağlama grubu

Kucağına udu ilk yerleştirdiği anda, geçirdiği buhranların âmilleri arasında mücessem bir varlığı olan bu sazı kinle ve muhabbetle kendine doğru çekti.

Kucağına udu ilk yerleştirdiği (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Kucağına (yt) / udu (bln) / ilk (z) / yerleştirdiği (y) : sıfat-fiil grubu

geçirdiği buhranların âmilleri arasında mücessem bir varlığı olan (s) / bu saz (i) : sıfat tamlaması

geçirdiği buhranların âmilleri arasında (yt) / mücessem bir varlığı (bsn) / olan (y) : sıfat-fiil grubu

geçirdiği buhranların âmilleri (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

geçirdiği buhranların (ty) / âmilleri (tn) : belirtili isim tamlaması

geçirdiği (s) / buhranlar (i) : sıfat tamlaması

mücessem (s) / bir varlık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / varlık (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / saz (i) : sıfat tamlaması

kin (i) / ile (çe): edat grubu

muhabbet (i) / ile (çe): edat grubu

kinle (i) / ve (be) / muhabbetle (i) : bağlama grubu

kendine (i) / doğru (çe) : edat grubu

Akort için ilk mızrabı vurduğu zaman, saza karşı bir utanç duyuyordu. Herkesin kendine baktığını zannetti ve ric'atinin bu görünüşünden bir tebessümle kurtulmaya çalıştı.

Akort için ilk mızrabı vurduğu (s) / zaman (i) : sıfat tamlaması

Akort için (z) / ilk mızrabı (bln) / vurduğu (y) : sıfat-fiil grubu

Akort (i) / için (çe) : edat grubu

ilk (s) / mızrap (i) : sıfat tamlaması

saza (i) / karşı (çe) : edat grubu

utanç (i) / duy- (f) : birleşik fiil
bir (s) / utanç (i) : sıfat tamlaması
Herkesin (ty) / kendine baktığı (tn) : belirtili isim tamlaması
kendine (yt) / baktığını (y) : sıfat-fiil grubu
Zan (i) / et- (yf) : birleşik fiil
ric'atinin (ty) / bu görünüşü (tn) : belirtisiz isim tamlaması
bu (s) / görünüş (i) : sıfat tamlaması
bir tebessüm (i) / ile (çe) : edat grubu
bir (s) / tebessüm (i) : sıfat tamlaması
kurtulmaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Şinasi, ciddî:

—Nevayı ver! dedi.

Herkeste, biraz evvelki hadiselerin tesiri devam ettiği için, akort esnasında çıkan en basit saz sesi, büyük bir mana ile yüklü görünüyordu.

biraz evvelki hadiselerin tesiri devam ettiği (i) / için (çe) : edat grubu
biraz evvelki hadiselerin (ty) / tesiri (tn) : belirtili isim tamlaması
biraz evvelki (s) / hadiseler (i) : sıfat tamlaması
biraz (i) / evvel (çe) : edat grubu
devam (i) / et- (yf) : birleşik fiil
akort esnasında çıkan (s) / en basit saz sesi (i) : sıfat tamlaması
akort esnasında (z) / çıkan (y) : sıfat-fiil grubu
akort (ty) / esnası (tn) : belirtisiz isim tamlaması
en basit (s) / saz sesi (i) : sıfat tamlaması
en (s) / basit (i) : sıfat tamlaması
saz (ty) / sesi (tn) : belirtisiz isim tamlaması
büyük bir mana (i) / ile (çe) : edat grubu
büyük (s) / bir mana (i) : sıfat tamlaması
bir (s) / mana (i) : sıfat tamlaması

Bir saat kadar çaldılar. Bu musiki, ki imkânsızlıkları anlamanın musikisidir, Neriman'ın o andaki feragat duygularına tam bir cevap veriyordu.

Bir saat (s) / kadar (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Bu (s) / musiki (i) : sıfat tamlaması

imkânsızlıkları anlamanın (ty) / musikisi (tn) : belirtili isim tamlaması

imkânsızlıkları (bln) / anlamanın (y) : isim-fiil grubu

Neriman'ın (ty) / o andaki feragat duyguları (tn) : belirtili isim tamlaması

o andaki (s) / feragat duyguları (i) : sıfat tamlaması

o (s) / an (i) : sıfat tamlaması

feragat (ty) / duyguları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

tam (s) / bir cevap (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / cevap (i) : sıfat tamlaması

Ruhunun üstünden yumuşak bir fırça gibi geçti ve olmayacak şeylere ait arzularını biraz daha süpürdü. Nihayet, sazlar sustu, ağır ağır ve itina ile torbalarına kondu.

Ruhunun (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

yumuşak bir fırça (i) / gibi (çe) : edat grubu

yumuşak (s) / bir fırça (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / fırça (i) : sıfat tamlaması

olmayacak şeylere ait (s) / arzular (i) : sıfat tamlaması

olmayacak şeylere (i) / ait (çe) : edat grubu

olmayacak (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

ağır ağır (i) / ve (be) / itina ile (i) : bağlama grubu

ağır (i) / ağır (i) : tekrar grubu

itina (i) / ile (çe) : edat grubu

Bakıştılar. Faiz Bey ellerini oturduğu koltuğun kenarına dayadı ve kalkmak için bir hareket yaptı. Lâleli apartmanının büyük kapısı önünde durdular. Bir otomobil bekliyorlardı.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

oturduğu koltuğun (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

oturduğu (s) / koltuk (i) : sıfat tamlaması

kalkmak (i) / için (çe) : edat grubu

bir hareket (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

Lâleli apartmanının büyük kapısı (ty) / önü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Lâleli apartmanının (ty) / büyük kapısı (tn) : belirtili isim tamlaması

Lâleli (ty) / apartmanı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

büyük (s) / kapı (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / otomobil (i) : sıfat tamlaması

Bütün cadde bomboş. İnce bir yağmur. Işıklar karıncalanıyor. Her geceye benzeyen gece. Gizli deliklikleri örten zahirî bir sükûn ve yeknesaklık.

Bütün (s) / cadde (i) : sıfat tamlaması

İnce (s) / bir yağmur (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / yağmur (i) : sıfat tamlaması

Her geceye benzeyen (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Her geceye (yt) / benzeyen (y) : sıfat-fiil grubu

Her (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

Gizli deliklikleri örten (s) / zahirî bir sükûn ve yeknesaklık (i) : sıfat tamlaması

Gizli deliklikleri (bln) / örten (y) : sıfat-fiil grubu

Gizli (s) / deliklikler (i) : sıfat tamlaması

zahirî (s) / bir sükûn ve yeknesaklık (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / sükûn ve yeknesaklık (i) : sıfat tamlaması

sükûn (i) / ve (be) / yeknesaklık (i) : bağlama grubu

Öte tarafta, cemaatin diktatörlüğünü ilân eden bir hareketsizlik, sükûnet ve muvazene.

Öte (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

cemaatin diktatörlüğünü ilân eden (s) / bir hareketsizlik (i) / sükûnet ve muvazene (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / hareketsizlik (i) : sıfat tamlaması

sükûnet (i) / ve (be) / muvazene (i) : bağlama grubu

cemaatin diktatörlüğünü (bln) / ilân eden (y) : sıfat-fiil grubu

cemaatin (ty) / diktatörlüğü (tn) : belirtili isim tamlaması
ilân (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Çok beklediler. Nihayet bir otomobil geçti, bindiler.

—**Fatih! dedi bir tanesi.**

Arkalarına yaslandılar, Faiz Bey gözlerini yarı kapadı ve göğsünde sıkışmış hava tabakasını bir nefeste bıraktı. Herkes buna dikkat etmişti ve ona baktılar.

bir (s) / otomobil (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tane (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

göğsünde sıkışmış (s) / hava tabakası (i) : sıfat tamlaması

göğsünde (yt) / sıkışmış (y) : sıfat-fiil grubu

hava (ty) / tabakası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / nefes (i) : sıfat tamlaması

dikkat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey söyledi:

— **Bugün çok yoruldum.**

Kızına yan gözle bakarak:

—**Yarın da yorulacağız galiba, dedi. Neriman kendisine tevcih edilen bu zımnî suale derhal cevap verdi:**

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

Kızına (yt) / yan gözle (z) / bakarak (y) : zarf-fiil grubu

yan göz (i) / ile (çe) : edat grubu

yan (s) / göz (i) : sıfat tamlaması

kendisine tevcih edilen (s) / bu zımnî sual (i) : sıfat tamlaması

kendisine (yt) / tevcih edilen (y) : sıfat-fiil grubu

tevcih (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / zımnî sual (i) : sıfat tamlaması

zımnî (s) / sual (i) : sıfat tamlaması

cevap (i) / ver- (f) : birleşik fiil

—Hayır, baba, artık hiç yorulmayacaksınız. İsbet ki aradığınızı bugün bulamadınız.

Ben vazgeçtim. Söyledim ya fikrimden dönmüyorum. Bu teminatı arayan Faiz Bey:

—Oh, dedi, hay Allah senden razı olsun! Artık hiçbir mesele kalmadı ya?

bu (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

vaz (i) / geç- (f) : birleşik fiil

Bu teminatı arayan (s) / Faiz Bey (i) : sıfat tamlaması

Bu teminatı (bln) / arayan (y) : sıfat-fiil grubu

Bu (s) / teminat (i) : sıfat tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

razı (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

hiçbir (s) / mesele (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

— Kalmadı, baba.

— Üç ay, beş ay da beklemeyeceğiz, değil mi?

— Hayır.

Birbirine çok benzeyen bir tebessüm dudakları etrafında belirdi.

Bu, nikbinlikten ziyade, bir mücadelenin sonundaki rahatlık hissini verdiği tatlı asabı rehavete benziyordu.

Üç (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

beş (s) / ay (i) : sıfat tamlaması

Birbirine çok benzeyen (s) / bir tebessüm (i) : sıfat tamlaması

Birbirine (yt) / çok (z) / benzeyen (y) : sıfat-fiil grubu

bir (s) / tebessüm (i) : sıfat tamlaması

dudakları (ty) / etrafı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

nikbinlikten (i) / ziyade (çe) : edat grubu

bir mücadelenin sonundaki rahatlık hissini verdiği (s) / tatlı asab (i) : sıfat tamlaması

bir mücadelenin sonundaki rahatlık hissini (ty) / verdiği (tn) : belirtili isim tamlaması

bir mücadelenin sonundaki (s) / rahatlık hissi (i) : sıfat tamlaması

bir mücadelenin (ty) / sonu (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / mücadele (i) : sıfat tamlaması

rahatlık (ty) / hissi (tn) : belirtisiz isim tamlaması

tatlı (s) / asab (i) : sıfat tamlaması

Otomobil eğri büğrü sokaklara girdi. Sarsılıyor ve sığıyorlardı. Neriman, bundan... Evet, bundan on gün evvel, gece yarısından sonra Macit'le beraber otomobille bu sokaklara girişini hatırladı.

eğri (i) / büğrü (i) : tekrar grubu

bundan on gün evvel gece yarısından sonra (z) / Macit'le beraber (z) / otomobille (z) / bu sokaklara (yt) / girişini (y) : isim-fiil grubu

on gün (i) / evvel (çe) : edat grubu

on (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

gece yarısından (i) / sonra (çe) : edat grubu

gece (ty) / yarısı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Macit' (i) / ile beraber (çe) : edat grubu

bu (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

O vakit ki müthiş korkusu ve azabı ile şimdiki vicdan rahatlığı arasındaki farkı bir saadet gibi kabul etmeye çalıştı.

O (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

müthiş korkusu ve azabı ile şimdiki vicdan rahatlığı arasındaki (s) / fark (i) : sıfat tamlaması

müthiş korkusu ve azabı ile şimdiki vicdan rahatlığı (ty) / arası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

müthiş korkusu ve azabı (i) / ile (be) / şimdiki vicdan rahatlığı (i) : bağlama grubu

müthiş (s) / korku ve azap (i) : sıfat tamlaması

korku (i) / ve (be) / azap (i) : bağlama grubu

şimdiki (s) / vicdan rahatlığı (i) : sıfat tamlaması

vicdan (ty) / rahatlığı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir saadet (i) / gibi (çe) : edat grubu

bir (s) / saadet (i) : sıfat tamlaması

kabul etmeye (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

kabul (i) / et- (yf) : birleşik fiil

İsyan duygularını takip eden bu intibak, henüz başlangıcında olduğu için, ona yeknesak görünmüyor ve yeni bir his veriyordu.

İsyan duygularını takip eden (s) / bu intibak (i) : sıfat tamlaması

İsyan duygularını (bln) / takip eden (y) : sıfat-fiil grubu

İsyan (ty) / duyguları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

takip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bu (s) / intibak (i) : sıfat tamlaması

başlangıcında olduğu (i) / için (çe) : edat grubu

başlangıcında (yt) / olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

yeni bir his (i) / ver- (f) : birleşik fiil

yeni (s) / bir his (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / his (i) : sıfat tamlaması

Bütün Fatih uykuda. Otomobil, uyuyan bir adamın genzine kaçan sinek gibi, karanlık sokakların derin sükûnunu gıcıklıyor...

Bütün (s) / Fatih (i) : sıfat tamlaması

uyuyan bir adamın genzine kaçan sinek (i) / gibi (çe) : edat grubu

uyuyan bir adamın genzine kaçan (s) / sinek (i) : sıfat tamlaması

uyuyan bir adamın genzine (yt) / kaçan (y) : sıfat-fiil grubu

uyuyan bir adamın (ty) / genzi (tn) : belirtili isim tamlaması

uyuyan (s) / bir adam (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / adam (i) : sıfat tamlaması

karanlık sokakların (ty) / derin sükûnu (tn) : belirtili isim tamlaması

karanlık (s) / sokaklar (i) : sıfat tamlaması

derin (s) / sükûn (i) : sıfat tamlaması

Bu saatte, Fatih'in simsiyah büyük şiltesi üstünde, arzular, büyük hırslar insanlar, hayvanlar ve taşlar, yekpare bir külçe halinde, sızmış gibi, ayılmayacakmış gibi, dirilmeyecekmiş gibi uykuda. Evvelâ Şinasi ve Nezahet indiler.

Bu (s) / saat (i) : sıfat tamlaması

Fatih'in simsiyah büyük şiltesi (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Fatih'in (ty) / simsiyah büyük şiltesi (tn) : belirtili isim tamlaması

simsiyah (s) / büyük şilte (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / şilte (i) : sıfat tamlaması

büyük (s) / hırslar (i) : sıfat tamlaması

hayvanlar (i) / ve (be) / taşlar (i) : bağlama grubu

yekpare bir külçe (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

yekpare (s) / bir külçe (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / külçe (i) : sıfat tamlaması

sızmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

ayılmayacakmış (i) / gibi (çe) : edat grubu

dirilmeyecekmiş (i) / gibi (çe) : edat grubu

Şinasi (i) / ve (be) / Nezahet (i) : bağlama grubu

Şinasi yatak odasına girdiği vakit çok yorulduğunu hissetti. Muayyen hiç bir şey düşünmeden ve zihnine uzun bir tatil vaat ederek, soyundu, yatağa girdi.

yatak odasına girdiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

yatak odasına (yt) / girdiği (y) : sıfat-fiil grubu

yatak (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çok (z) / yorulduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Muayyen hiç bir şey düşünmeden (i) / ve (be) / zihnine uzun bir tatil vaat ederek (i) : bağlama grubu

Muayyen hiç bir şey (bsn) / düşünmeden (y) : zarf-fiil grubu

Muayyen (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

zihnine (yt) / uzun bir tatil (bsn) / vaat ederek (y) : zarf-fiil grubu

uzun (s) / bir tatil (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / tatil (i) : sıfat tamlaması

vaat (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Hiçbir şey muhakeme etmeden, hadiselerin bir anda hesabını yapmıştı.

Hiçbir şey (bsn) / muhakeme etmeden (y) : zarf-fiil grubu

Hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

muhakeme (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hadiselerin (ty) / bir anda hesabı (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / an (i) : sıfat tamlaması

Yekûnlar onu tatmin etti. Galebesinin şerefinden ziyade rahatlığını tadıyordu. On gündür, her gece, saatler geçmeden uyuyamıyordu. Bu gece başını yatağa koyunca hemen uyudu.

tatmin (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Galebesinin şerefinden (i) / ziyade (çe) : edat grubu

Galebesinin (ty) / şerefi (tn) : belirtili isim tamlaması

On (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

her (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

saatler (ö) / geçmeden (y) : zarf-fiil grubu

Bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

başını (bln) / yatağa (yt) / koyunca (y) : zarf-fiil grubu

Neriman da yatak odasına girdiği vakit çok yorulduğunu hissetmişti. Ilık bir ruhî boşluğa doğru hazla giden zihnini uyandırmamak için muayyen hiçbir şey hatırlamamaya çalıştı ve yatağa girdi.

yatak odasına girdiği (s) / vakit (i) : sıfat tamlaması

yatak odasına (yt) / girdiği (y) : sıfat-fiil grubu

yatak (ty) / odası (tn) : belirtisiz isim tamlaması

çok (z) / yorulduğunu (y) : sıfat-fiil grubu

his (i) / et- (yf) : birleşik fiil

Ilık bir ruhî boşluğa doğru hazla giden zihnini uyandırmamak (i) / için (çe) : edat grubu

İlk bir ruhî boşluğa doğru hazla giden zihnini (bln) / uyandırmamak (y) : isim-fiil grubu

İlk bir ruhî boşluğa doğru hazla giden (s) / zihin (i) : sıfat tamlaması

İlk bir ruhî boşluğa doğru (yt) / hazla (z) / giden (y) : sıfat-fiil grubu

İlk bir ruhî boşluğa (i) / doğru (çe) : edat grubu

İlk (s) / bir ruhî boşluk (i) : sıfat tamlaması

Bir (s) / ruhî boşluk (i) : sıfat tamlaması

ruhî (s) / boşluk (i) : sıfat tamlaması

haz (i) / ile (çe) : edat grubu

muayyen (s) / hiçbir şey (i) : sıfat tamlaması

hiçbir (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

hatırlamaya (i) / çalış- (yf) : birleşik fiil

Bütün vücudu kendiliğinden uzandı, yayıldı, sanki şiltenin pamuğuyla karışarak yoğruldu ve ısındı. On gündür, her gece, saatler geçmeden uyuyamıyordu.

Bütün (s) / vücut (i) : sıfat tamlaması

şiltenin pamuğuyla (z) / karışarak (y) : zarf-fiil grubu

şiltenin pamuğu (i) / ile (çe) : edat grubu

şiltenin (ty) / pamuğu (tn) : belirtili isim tamlaması

On (s) / gün (i) : sıfat tamlaması

her (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

saatler (ö) / geçmeden (y) : zarf-fiil grubu

Başını yastığına koyunca, yüksek bir yerden lezzetlerle dolu bir boşluğa kayarak derhal uyudu.

Başını (bln) / yastığına (yt) / koyunca (y) : sıfat-fiil grubu

yüksek bir yerden (yt) / lezzetlerle dolu bir boşluğa (yt) / kayarak (y) : zarf-fiil grubu

yüksek (s) / bir yer (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / yer (i) : sıfat tamlaması

lezzetlerle dolu (s) / bir boşluk (i) : sıfat tamlaması

lezzetlerle (i) / dolu (i) : kısaltma grubu

lezzetler (i) / ile (çe) : edat grubu

bir (s) / boşluk (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey yatağa girince her geceki itiyadına kapılarak, başucundaki dolabın üstünden bir kitap aldı.

yatağa (yt) / girince (y) : zarf-fiil grubu

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

her geceki itiyadına (yt) / kapılarak (y) : zarf-fiil grubu

her geceki (s) / itiyat (i) : sıfat tamlaması

her (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

başucundaki dolabın (ty) / üstü (tn) : belirtili isim tamlaması

başucundaki (s) / dolap (i) : sıfat tamlaması

baş (ty) / ucu (tn) : belirtisiz isim tamlaması

bir (s) / kitap (i) : sıfat tamlaması

Gazali'nin bir tercümesi. Herhangi bir sayfasını açarak, sağ taraftaki ilk satırları kendi falı addetmek gibi çocukça bir arzuya kapıldı.

Gazali'nin (ty) / bir tercümesi (tn) : belirtili isim tamlaması

bir (s) / tercüme (i) : sıfat tamlaması

Herhangi bir sayfasını (bln) / açarak (y) : zarf-fiil grubu

Herhangi bir (s) / sayfa (i) : sıfat tamlaması

Herhangi (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

Her (s) / hangi (i) : sıfat tamlaması

sağ taraftaki ilk satırları kendi falı addetmek gibi (s) / çocukça bir arzu (i) : sıfat tamlaması

sağ taraftaki ilk satırları kendi falı addetmek (i) / gibi (çe) : edat grubu

sağ taraftaki ilk satırları (bln) / kendi falı (bsn) / addetmek (y) : isim-fiil grubu

sağ taraftaki (s) / ilk satırlar (i) : sıfat tamlaması

sağ (s) / taraf (i) : sıfat tamlaması

ilk (s) / satırlar (i) : sıfat tamlaması

kendi (s) / falı (i) : sıfat tamlaması

ad (i) / et- (yf) : birleşik fiil

çocukça (s) / bir arzu (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / arzu (i) : sıfat tamlaması

Gazalî diyor ki:

"Harp bitti. Maktuller harp meydanında yatıyor. Bütün çığlıklar, ıstırap ve kin çığlıkları sustu. Her beşerî kasırgayı takip eden sükût, bütün bu şeylerin ne kadar boş olduğunu ne iyi gösterir!"

harp (ty) / meydanı (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bütün (s) / çığlıklar (i) : sıfat tamlaması

ıstırap ve kin (ty) / çığlıkları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

ıstırap (i) / ve (be) / kin (i) : bağlama grubu

Her beşerî kasırgayı takip eden (s) / sükût (i) : sıfat tamlaması

Her beşerî kasırgayı (bln) / takip eden (y) : sıfat-fiil grubu

Her (s) / beşerî kasırğa (i) : sıfat tamlaması

beşerî (s) / kasırğa (i) : sıfat tamlaması

takip (i) / et- (yf) : birleşik fiil

bütün bu şeylerin (ty) / ne kadar boş olduğu (tn) : belirtili isim tamlaması

bütün (s) / bu şeyler (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / şeyler (i) : sıfat tamlaması

ne kadar (z) / boş olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

ne (i) / kadar (çe) : edat grubu

boş (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

ne (s) / iyi (i) : sıfat tamlaması

Faiz Bey'in göz kapakları ağırlaşıyor ve düşüyordu. Bu gece uykusu çabuk geleceğe benziyor; fakat okudu.

Gazali diyor ki:

"Cihan, o cünûn bizi çok aldattı: Fakat gözlerimizin önünden şekillerin, güzel tayfların geçtiğini gördük ve onları temaşa ederek hülyalara daldık."

Faiz Bey'in (ty) / göz kapakları (tn) : belirtili isim tamlaması

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

göz (ty) / kapakları (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

o (s) / cünûn (i) : sıfat tamlaması

gözlerimizin önünden şekillerin (ty) / güzel tayfların (ty) / geçtiği (tn) : belirtili isim tamlaması

gözlerimizin (ty) / önü (tn) : belirtili isim tamlaması

güzel (s) / tayflar (i) : sıfat tamlaması

onları (bln) / temaşa ederek (y) : zarf-fiil grubu

temaşa (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hülyalara (i) / dal- (f) : birleşik fiil

Faiz Bey gözlerini kapadı. Parlak noktalar ve renkli helezonlar halinde süratle değişen birtakım ince çizgiler görüyordu.

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

Parlak noktalar ve renkli helezonlar halinde süratle değişen (s) / birtakım ince çizgiler (i) : sıfat tamlaması

Parlak noktalar ve renkli helezonlar halinde süratle (z) / değişen (y) : sıfat-fiil grubu

Parlak noktalar ve renkli helezonlar (ty) / hali (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Parlak noktalar (i) / ve (be) / renkli helezonlar (i) : bağlama grubu

Parlak (s) / noktalar (i) : sıfat tamlaması

renkli (s) / helezonlar (i) : sıfat tamlaması

birtakım (s) / ince çizgiler (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / takım (i) : sıfat tamlaması

ince (s) / çizgiler (i) : sıfat tamlaması

Sonra dünyadaki şekillerden hiçbirine tamamıyla benzemeyen canlı birçok hayaller.

dünyadaki şekillerden hiçbirine tamamıyla benzemeyen (s) / canlı birçok hayaller (i) : sıfat tamlaması

dünyadaki şekillerden hiçbirine (yt) / tamamıyla (z) / benzemeyen (y) : sıfat-fiil grubu

dünyadaki şekillerden (i) / hiçbirini (i) : kısaltma grubu

dünyadaki (s) / şekiller (i) : sıfat tamlaması

hiç (s) / bir (i) : sıfat tamlaması

tamamı (i) / ile (çe) : edat grubu

canlı (s) / birçok hayaller (i) : sıfat tamlaması

birçok (s) / hayaller (i) : sıfat tamlaması

bir (s) / çok (i) : sıfat tamlaması

Uygunun mukaddimesini teşkil eden hafif rüya. Fakat yine gözlerini açtı ve okudu.

Gazalî diyor ki:

"Evet, ölüme mahkûm olduğu için, her şey boştur. Bu cihanın kâşanesi kum üstüne yapılmıştır.

Uygunun mukaddimesini teşkil eden (s) / hafif rüya (i) : sıfat tamlaması

Uygunun mukaddimesini (bln) / teşkil eden (y) : sıfat-fiil grubu

Uygunun (ty) / mukaddimesi (tn) : belirtili isim tamlaması

teşkil (i) / et- (yf) : birleşik fiil

hafif (s) / rüya (i) : sıfat tamlaması

ölüme mahkûm olduğu (i) / için (çe) : edat grubu

ölüme (yt) / mahkûm olduğu (y) : sıfat-fiil grubu

mahkûm (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

her (s) / şey (i) : sıfat tamlaması

Bu cihanın (ty) / kâşanesi (tn) : belirtili isim tamlaması

Bu (s) / cihan (i) : sıfat tamlaması

kum (ty) / üstü (tn) : belirtisiz isim tamlaması

Mazi ve istikbal, taraf taraf uçurumdur." "Hararet ve su, benim yatağım ve yastığımdır: yanmak ve boğulmak.

Mazi (i) / ve (be) / istikbal (i) : bağlama grubu

taraf (i) / taraf (i) : tekrar grubu

Hararet (i) / ve (be) / su (i) : bağlama grubu

benim (ty) / yatağım ve yastığım (tn) : belirtili isim tamlaması

yatağım (i) / ve (be) / yastığım (i) : bağlama grubu

yanmak (i) / ve (be) / boğulmak (i) : bağlama grubu

İşte benim ayinim!" Ve gene Gazalî diyordu ki:

"Arz, kayalar, denizler, hattâ parlak yıldızları ve ilahları ve emelleri ve dehası veya bunaklığıyla, beşerin ruhu, cümleten, büyük asumanın göğsünde kaybolmaya mahkûmdur."

benim (ty) / ayinim (tn) : belirtili isim tamlaması

beşerin (ty) / ruhu (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük asumanın göğsünde (yt) / kaybolma (y) : isim-fiil grubu

Arz, kayalar, denizler, hattâ parlak yıldızları (i) / ve (be) / ilahları (i) / ve (be) / emelleri (i) / ve (be) / dehası (i) / veya (be) / bunaklığı (i) : bağlama grubu

parlak (s) / yıldızlar (i) : sıfat tamlaması

bunaklığı (i) / ile (çe) : edat grubu

büyük asumanın (ty) / göğsü (tn) : belirtili isim tamlaması

büyük (s) / asuman (i) : sıfat tamlaması

kayıp (i) / ol- (yf) : birleşik fiil

Faiz Bey, gözlerini bir daha kapadı. Aynı parlak ve renkli helezonlar. Uykunun mukaddimesi olan hafif rüya. Fakat kulağında rubainin ilk kelimeleri: "Arz, kayalar, denizler, hatta parlak yıldızları..."

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

bir (s) / daha (i) : sıfat tamlaması

Aynı parlak ve renkli (s) / helezonlar (i) : sıfat tamlaması

Aynı (s) / parlak ve renk (i) : sıfat tamlaması

Parlak (i) / ve (be) / renkli (i) : bağlama grubu

Uykunun mukaddimesi olan (s) / hafif rüya (i) : sıfat tamlaması

Uykunun mukaddimesi (ö) / olan (y) : sıfat-fiil grubu

Uykunun (ty) / mukaddimesi (tn) : belirtili isim tamlaması

hafif (s) / rüya (i) : sıfat tamlaması

rubainin (ty) / ilk kelimeleri (tn) : belirtili isim tamlaması

ilk (s) / kelimeler (i) : sıfat tamlaması

parlak (s) / yıldızlar (i) : sıfat tamlaması

On gecedir, saatlerce uyumuyordu. Fakat bu gece, gözleri tamamıyla süzülürdü. Kitap elinde kalmıştı. Kendini bırakıyordu. “Arz, kayalar, denizler, hattâ parlak...”

On (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

bu (s) / gece (i) : sıfat tamlaması

tamamı (i) / ile (çe) : edat grubu

süzül- (f) / -ü-ver- (yf) : birleşik fiil

Kendini (i) / bırak- (f) : birleşik fiil

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kelime, dilin anlamlı en küçük birimidir. Tek bir kelimenin bazen anlatacaklarımızı karşılayamadığını görürüz. Birkaç kelimeyi dilbilgisi kurallarına uygun bir şekilde birleştirerek yeni anlamalar için yeni kelimeler, kelime grupları oluştururuz.

Kelime grupları, birden fazla kelimenin bir araya gelmesiyle yeni bir anlam ifade etmek için oluşturulan dil birlikleridir. Kelime grupları bir ihtiyaçtan doğmuştur. Doğal bir süreçten geçmiştir. Oluşmasında dilin mantığı çok önemlidir. Mantığa uymayan kelime grupları fazla yaşamamıştır. Biz bu çalışmamızda şu sonuçlara ulaştık:

* *Fatih Harbiye* romanında birçok kelime ve kelime grubundan oluşan daha uzun cümleler kullanılmaktadır.

Roman gibi edebi türlerde uzun kelime gruplarına rastlamak doğaldır. Özellikle fiilimsi grupları (sıfat-fiil, sim-fiil, zarf-fiil) en çok kelimenin yer aldığı gruplardır. Yine sıfat bölümü sıfat-fiil olan sıfat tamlamaları da kalabalık bir kelime yığına sahiptir. Cümlelerde önce büyük kelime grupları, sonra onları parçaladıkça orta halli kelime grupları ve en sonra da küçük kelime grupları karşımıza çıkmaktadır. İncelemelerimizde şunu çok iyi gözlemledik: Önemsiz olarak gördüğümüz bir edat, bir bağlaç, herhangi bir kelime aslında çok önemlidir. O kelime oraya o cümlenin bir özelliğini belirtmek için konulmuştur. Bu kelimeyi çıkardığımızda cümle eksik kalır. Birçok sebzeden oluşan güzel bir salatanın tuzsuz oluşunu gözler önüne getirerek salatanın tadı hakkında yorum yapalım. Bu durum da bu örneğe benzemektedir.

* *Fatih Harbiye* romanında bazı kelime grupları çok kullanılırken bazıları da çok az kullanılmaktadır.

Fatih Harbiye romanında *sıfat tamlamaları*, *isim tamlamaları*, *fiilimsiler*, *birleşik fiiller*, *edat grupları*, *tekrar grupları*, *bağlama grupları*, *kısaltma grupları* çok sık kullanılmakla birlikte, *unvan grupları*, *sayı grupları*, *ünlem grupları*, *birleşik isim grupları* daha az kullanılmaktadır. Sıfat ve isim tamlamaları en çok kullanılan kelime grupları olarak karşımıza çıkıyor. Tanımlama yaparken sıfat tamlamalarından sıkça

yararlanılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarına ait olan bu romanda birleşik fiillere, özellikle yardımcı fiille kurulan birleşik fiillere sıkça yer verilmiştir. Bununla birlikte uzun cümleler oluşturulurken sıfat-fiil, zarf-fiil ve isim-fiillere sıkça başvurulmuştur.

* Kelime gruplarının ortak bir sınıflandırılması yapılmıştır.

Kelime gruplarının sınıflandırılmasını yaparken ortak bir görüş içinde olmak gerekir. Vereceğimiz örnekler açıklamalarımızla ters düşmeyecek şekilde olmalıdır. Kelime gruplarına verilecek terimler mantıklı ve herkes tarafından benimsenecek bir yapıda olmalıdır. Biz bu çalışmamızda buna dikkat etmeye çalıştık. Kelime gruplarını şu başlıklar altında sınıflandırdık:

1. *İsim Tamlaması*
2. *Sıfat Tamlaması*
3. *Sıfat-Fiil Grubu*
4. *İsim-Fiil Grubu*
5. *Zarf-Fiil Grubu*
6. *Tekrar Grubu*
7. *Edat Grubu*
8. *Bağlama Grubu*
9. *Unvan Grubu*
10. *Birleşik İsim Grubu*
11. *Ünlem Grubu*
12. *Sayı Grubu*
13. *Birleşik Fiil Grubu*
14. *Kısaltma Grubu*

* Tartışmalı konuları Türk dili mantığına uygun bir biçimde çözüme kavuşturmaya çalıştık.

Türkiye Türkçesinde belli başlı kelime grupları vardır. Bunları hiçbir gramerci inkâr etmez. Örneğin *sıfat tamlaması*, *isim tamlaması*, *tekrar grubu*... Bazı kelime grupları hakkında tartışmalar olsa da hemen hemen ortak bir kanaat vardır. Yalnız bu konunun yüzeysel incelendiği de ayrı bir gerçektir. Örneğin *isim tamlamaları* konusu incelenirken *takisiz isim tamlaması* veya *zincirleme isim tamlaması* gibi konu başlıkları

karşımıza çıkar, fakat bunların niçin sınıflandırılmaya gerek duyulduğu hakkında doyurucu bir bilgiye rastlanmaz. Hâlâ *sıfat tamlaması* yapısında olan kelime grupları, *takısız isim tamlaması* başlığı altında incelenir. Açıklaması da “tamlayan tamlamanın neyden yapıldığını belirtir.” şeklindedir.

* Kelime gruplarını bir araya getirerek uzun cümleler kurmak daha çok dil hâkimiyetini göstermektedir:

Aşağıdaki cümle sıradan bir cümledir. Altı tane kelime grubundan oluşan bir yapısı vardır.

“Faiz Bey ellerini oturduğu koltuğun kenarına dayadı ve kalkmak için bir hareket yaptı.”

Faiz (i) / Bey (u) : unvan grubu

oturduğu koltuğun (ty) / kenarı (tn) : belirtili isim tamlaması

oturduğu (s) / koltuk (i) : sıfat tamlaması

kalkmak (i) / için (çe) : edat grubu

bir hareket (i) / yap- (yf) : birleşik fiil

bir (s) / hareket (i) : sıfat tamlaması

* Peyami Safa'nın “Fatih-Harbiye” adlı romanında kullanılan kelime gruplarının cinsine göre sayısı aşağıda çıkarılmıştır:

	Kelime Grubunun İsmi	Metinde Kullanılan Sayısı
1	İsim Tamlaması <i>Belirtili İsim Tamlaması: 922</i> <i>Belirtisiz İsim Tamlaması: 643</i>	1568
2	Sıfat Tamlaması	4119
3	Sıfat-Fiil Grubu	719
4	İsim-Fiil Grubu	309
5	Zarf-Fiil Grubu	407
6	Tekrar Grubu	158
7	Edat Grubu	1068
8	Bağlama Grubu	324

9	Unvan Grubu	120
10	Birleşik İsim Grubu	57
11	Ünlem Grubu	6
12	Sayı Grubu	2
13	Birleşik Fiil	1426
14	Kısaltma Grupları	192
Toplam Kullanılan Kelime Grubu Sayısı		10475

Yukarıdaki sayısal değerlere baktığımızda bir romanda kelime gruplarının cinsine göre aşağı yukarı ne miktarda kullanıldığını da somut bir şekilde gözler önüne sermek istedik.

Çalışmamız sonucu bazı konuların tam olarak aydınlatılmadığını gözlemledik. Bu gözlemlerimizi de bu konuda araştırma yapmak isteyenlere birer öneri şeklinde sıralamak istedik:

* *Tekrar grupları* incelenirken fiillerin oluşturduğu tekrarlar görmezlikten gelinir. Konu anlatımlarında bahsedilmez. Örnek verileceği zaman karşımıza çıkar. *Birleşik fiillerle*, fiillerden oluşan *tekrar grupları* birbirine çok benzer. Bu konuda uzman olmayan birisi bunları birbirine karıştırabilir. “*Sürüp gitmek*” , ile “*arayıp taramak*” kelime grupları arasındaki farkı bilemez. *Sürüp gitmek*, yıllarca süren anlamındadır. Yani anlam yoğunluğu birinci fiil (sürmek) üzerindedir. İkinci fiil (gitmek) sadece *sürmek* fiilinin uzun bir zaman devam ettiğini gösterir. Bu kelime grubu yapı olarak *birleşik fiil* grubuna girer. *Arayıp taramak* ise az önceki yapıya benzemesine rağmen anlam olarak ondan farklıdır. Bu grupta anlam her iki fiilin üzerindedir. Yakın anlamlı bu fiiller yapı olarak *tekrar grubudur*.

* Kısaltma grupları ile edat grupları arasındaki fark biraz daha somutlaştırılmalıdır. “*Başka, karşı, ait*” vb. edatların fonksiyonları iyi bilinmelidir. Bunların kısaltma grupları ile karıştırılmaması gerekir.

* Kelime grupları hakkında birçok araştırma yapılmıştır. Çeşitli başlıklar altında sınıflandırılmalar yapılmıştır. Bu sınıflandırmaların birçoğu birbirine benzemektedir. Birçok araştırmacının üzerinde anlaştığı ortak bir gerçek vardır: Kelime grupları iki unsurdan oluşur. Yardımcı unsur ve ana unsur. Genellikle *yardımcı unsur* başta, *ana unsur* sonda bulunur. Araştırmacılar, *sıfat tamlaması, fiilimsiler, sayı, tekrar, unvan* vb. kelime grupları hakkında ortak düşünce belirtmektedir. Yalnız *isim tamlamaları, aitlik veya iyelik grupları* hakkında farklı görüşler sunulmaktadır.

* *Kısaltma grupları* da tartışmalı bir durum göstermektedir. Bu konu da ayrıntılı işlenmemiştir. Kısaltma gruplarının tam olarak açıklanması yapılmamıştır. Bir de bu konular incelenirken hangi mantığın kullanılacağını iyi seçmemiz gerekir. Gramerciler, dilin mantığıyla hareket etmelidir. Normal mantıkla baktığınızda *eksiltili* her yapı, bazı *edat grubu*, kısaltma grubu gibi durmaktadır. Bunun kurallarını iyi koymak gerekir.

* Bazı *sıfat fiil, isim-fiil* gibi gözüken yapılar aslında *zarf-fiil*dir. Aldıkları ekler (-maksızın, -dığıında, -dıkça, -masından...vb.) bunların yapısını değiştirmektedir. Bu ekler bu fiilimsi gruplarına zaman kavramı katmaktadır. Bu yüzden *zarf-fiil grubu* başlığı altında değerlendirilmelidir.

* *Bağlama grupları* incelerken bazı hususlara dikkat etmemiz gerekir. Cümleleri birbirine bağlayan bağlaçları bu konunun dışında tutmamız gerekir. İkili bağlaçları (hem...hem, ne...ne ..vb.) dikkatli incelemeliyiz. Bunların hangi kelimeleri kapsadığını, hangi kelimeleri ne amaçla birleştirdiğini iyi kavramalıyız.

* *Edat grupları* hakkında kapsamlı bir çalışma yapılmalıdır. “*O kadar*” ile “*onun kadar*” edat grupları arasında küçük de olsa farklar vardır. Ek getirilmesinin veya getirilmemesinin mantığı nedir? Bu konuyu iyi analiz etmeliyiz. Çünkü dil, mantıksız bir yapı üretmez.

* İncelenecek metinlerin çeviri metin olmamasına dikkat edilmelidir. Türkçe yazılmış eserler incelenmelidir.

KAYNAKLAR

- AKSAN, Doğan** , (1983), *Sözcük Türleri*, TDK, Ankara, 2. Baskı
- AKTAN, Bilal**, (2009), *Türkiye Türkçesinin Söz dizimi*, Gazi Yayınevi, Ankara
- AKTUNÇ, H.** (1990), *Büyük Argo Sözlüğü*. İstanbul, Afa Yayınları
- ATABAY, Neşe-ÖZEL, Sevgi -ÇAM, Ayfer**, (1981), *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*, TDK, Ankara, Papatya Yayınları.
- BANGUOĞLU, Tahsin**, (1974), *Türkçenin Grameri*, Baha Matbaası, İstanbul, (TDK Yay. Ankara, 1990)
- BEYTÜR, Gümüş** , (2002), *Türkiye Türkçesi Üzerine Bir Araştırma*, Erciyes Üniv. Sosyal Bil. Enst. s. 278
- BOZ, Erdoğan** (2007), Adın Yükleme (Nesne) Durumu ve Tümcenin Nesne Ögesi Üzerine, [www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k](http://www.turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k)
- BİLGEGİL, Kaya**, (1984), *Türkçe Dilbilgisi*, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- BOZKURT, Fuat**, (1995), *Türkiye Türkçesi*, Cem Yayınevi, İstanbul
- BURDURLU, İbrahim Zeki**, (1982), *Uygulamalı Cümle Çözümlemeleri*, İstanbul.
- DELİCE, H. İbrahim**, (2003), *Türkçe Sözdizimi*, Kitapevi, İstanbul
- DELİCE, H. İbrahim**, (2006) Yükleme Olarak Türkçede Fiil, [www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k](http://www.turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k)
- DEMİR, Nurettin**, (2002) “*Türkçede Vurgu.*” *Türk Gramerinin Sorunları: Türkçede Vurgu*. TDK. Ankara.
- DENY, Jean**, (1941), *Türk Dili Grameri*, (Osmanlı Lehçesi), Çev. ELÖVE, A.U., İstanbul.
- DEVELLİOĞLU, Ferit**, (1995), *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın

Kitabevi, Ankara.

EDİSKUN, Haydar, (1992), *Türk Dilbilgisi, Remzi Kitabevi, İstanbul, 4. Baskı, 407 s.*

EMRE, Ahmet Cevat, (1945), *Türk Dilbilgisi, TDK, İstanbul, XIX+613 s.*

ERDOĞAN, Ergün, (2004), *Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri, Dilara Yayınevi, Trabzon*

EREN, H., (1999), *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü. Ankara, Kendi Yayını*

ERGENÇ, İ., (1995), *Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü. Ankara, Simurg*

ERGİN, Muharrem, (1985), *Türk Dil Bilgisi, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 5. Baskı, XXVIII+407 s.*

ERGİN, Muharrem, (2000), *Türk Dil Bilgisi (Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri İçin), Bayrak Yay., İstanbul.*

GABAIN, Annamarie, (1988), *Eski Türkçenin Grameri, (Çeviren: Mehmet AKALIN), TDK, Ankara, XXIII+313 s.*

GENCAN, Tahir Nejat, (1966), *Dilbilgisi, TDK, İstanbul, XV+412 s, (2001), Ayraç Yayınları.*

GÖKNEL, Yüksel, (1974), *Modern Türkçe Dilbilgisi, İzmir*

GÖKER, Osman, (1997), *Uygulamalı Türkçe Bilgileri, MEB Basımevi, İstanbul*

GÖZ, İ, (2003), *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü, 2. basım, Ankara: Türk Dil Kurumu*

GÜLENSOY, Tuncer, (2000), *Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, 1.baskı Ankara*

GÜNEŞ, Sezai, (2004) *Türk Dili Bilgisi, Çağlayan Matbaası, İzmir.*

HACIEMİNOĞLU, M. Necmettin, (1984), *Türk Dilinde Edatlar, Milli Eğitim Bak., İstanbul, 3. Baskı.*

HATİBOĞLU, Vecihe, (1981), *Türk Dilinde İkileme, TDK, Ankara, 2. Baskı, 120 s.*

- HATİPOĞLU, Vecihe,** (1972), *Türkçenin Sözdizimi*, TDK, Ankara
- HENGİRMEN Mehmet,** (2005), *Türkçe Dilbilgisi*, Engin Yayınevi. 8.Baskı, Ağustos..
- HEPÇİLİNGİRLER Feyza,** (2005), *Türkçe Dilbilgisi*, Remzi Kitabevi. 3.Baskı
- KAPLAN, Mehmet,** (1986), *Kültür ve Dil*, Dergah yay., ist.
- KARAAĞAÇ, Günay,** (2009), *Türkçenin Söz Dizimi*, Kesit yay. İst.
- KARAHAN, Leyla,** (1991), *Türkçede Söz Dizimi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KARAHAN Leyla,** (2007), Belirtisiz Nesnenin Söz Dizimindeki Yeri Üzerine,
www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k
- KESKİN, Raşit,** (2004), *Türkçe Dilbilgisi ve Kompozisyon Bilgileri*, Çizgi Kitabevi
Yay., Konya
- KOÇ, Nurettin,** (1996), *Yeni Dilbilgisi*, İnkılâp Yayınevi, İstanbul.
- KORKMAZ, Zeynep,** (2003), *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*, Türk Dil
Kurumu Yay., Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep,** (2006), Türkiye Türkçesi Üzerindeki Gramer Çalışmaları ve Bu
Çalışmaların Günümüzdeki Durumu www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM /
dilbilim_ana.php_75k
- KÖKLÜGİLLER, A.,** (1990), *Çözümlemeli, Araştırmalı Cümle Bilgisi*, İstanbul
- KUTLUK, İbrahim,** (1976), *Sözcük Türleri I*, (D. AKSAN-N.ATABAY-S.ÖZEL ile),
Ankara
- ÖZEL, Sevgi,** (1976), *Sözcük Türleri II*, (D. AKSAN-N.ATABAY ile), Ankara.
- ÖZEL, Sevgi,** (1977), *Türkiye Türkçesinde Sözcük Türetme ve Birleştirme*, Ankara
- ÖZKAN, Fatma -Bağdagül Musa,** (2007), Yabancı Dillerin Türkçenin Söz Dizimi
Üzerindeki Etkisi www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k
- ÖZKAN, Mustafa-Sevinçli, Veysi,** (2008) *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*, 3F Yayınevi,

İstanbul

ÖZMEN, Mehmet, İsim ve Sıfat Tamlamalarındaki Bozulmalar Üzerine,

www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k

SAĞLAM, S., (1977), *Türkçenin Söz Dizimi*, Diyarbakır

SUÇİN, Mehmet Hakkı, (2007), Türkçe ve Arapça İkilemelerde Sözcük Dizilişi

www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k

ŞİMŞEK, Rasim, (1987), *Örneklerle Türkçe Sözdizimi*, Trabzon.

TDK, (1972), *Dilbilgisi Sorunları*, TDK Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi

TDK, (1988), *Türkçe Sözlük*, TDK, Ankara.

TOKATLI, Suzan, (2007), Anadolu Ağızlarındaki Bağlama Edatı İle Kurulan

Yardımcı Cümleler, www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k

TORUN, Yeter, (2007), Türkçede Unvan Grupları ve Diziliş Özellikleri Üzerine,

www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k

TUNA, Osman Nedim, (1982-1983), “Türkçede Sayıca Eş Heceli İkilemelerinden

Sıralama Kaideleri ve Tabîî Bir Konson Dizisi”, Türk Dili Araştırmaları

Yıllığı Belleten s.163-228

TUNA, Osman Nedim, (1949), “Türkçede Tekrarlar”, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi

c.iii, no: 3-4 (Kowalski Özel Sayısı) ist. S.429-477

YASTI, Mehmet, (2007), Türkçe Deyimlerde Geçen İkilemelerin Ses ve Şekil

Özellikleri, / DILBILIM/dilbilim_ana.php_75k

YILMAZ, Engin, (2007), Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları, www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM / dilbilim_ana.php_75k

www.turkoloji.cu.edu.tr / DILBILIM / dilbilim_ana.php_75k

YÖRÜK, Y., (1978), *Tümce Bilgisi*, “Söz Dizimi” Eğitim Yayınları, Ankara

SÖZLÜK

Addet-: Saymak

Âli: Yüce

Asuman: Gökyüzü

Basü badelmeyti: Öldükten sonra dirilme

Bevrap: Okul hademesi, kapıcı

Cehd: Çaba

Cünun: Delirme

Darülelhan: Darülbeday'i'nin (Konservatuvar'ın) müzik ile uğraşan şubesi

Dekolte: Kollarının, göğüs ve sırtının bir bölümü açık kadın giysisi.

Derunî asayiş: İç huzuru

Enmuzec: Örnek

Esatizei Musikiye: Müzik üstatları, ustaları.

Fevk: Üst

Feveran: Fıskırma, kaynama 2.Birden öfkelenme, köpürme, öfkelenme

Fıtrat: Yaratılış

Filizî: Açık yeşil renk

Fokstrot: Dört tempolu bir dans

Fokstrot oynamak: Dans etmek

Halita: Karma

Hendesî: Geometrik

Hodgâm: Bencil

Hüzal: Zayıflık, bitkinlik

İğtişaş: Karışıklık

İhsas: Duyum

İhtilâç: Çırpınma

İktifa etmek: Yetinmek

İlca: Zorlama

İncizap: Çekilme

İnhiraf: Sapma.

İnsicamsız: Tutarsız

İntibah: Uyanma

İntihab: Seçim, seçme

İrca etmek: Çevirmek, döndürmek

İstihale: Başkalaşma

İstihfaf: Küçük görme

İtiyat: Alışkanlık

İttihaz etme: Benimseme

Lâfzî garabet: Söyleniş tuhaflığı

Lâhn: Kaideye uygun ve güzel ses

Mahut: Bilinen, adı geçen, sözü geçen.

Makule: takım, çeşit, soy

Makûs: Ters

Meddücezri: Uzatma, uzanma

Medlul: Anlam.

Menhus: Uğursuz

Mer'î: Gözle görülen

Meş'üm: Uğursuz, kötü

Meyyal: 1.Çok meyledilen, 2.Çok istekli, düşkün

Mihanikî: Otomatik olarak

Muadele: Denklem

Muarız: Karşı koyan, karşı çıkan

Muaşeret: Görgü

Muayyen: Belirli	Rugan: Ayakkabı ve çanta yapımında kullanılan parlak deri.
Muhakeme etmek: : Karşılaştırmak	Sadedilâne : Sıfırlıkla
Muhtelit: Karışık	Samia: İştme yetisi
Mukaddime: Giriş	Seciye: Huy, tabiat, karakter
Musaffa: Temizlenmiş, arıtılmış	Septik: Kuşkucu
Musahabe: Sohbet.	Serpantin: Eğlencelerde kullanmak için kendi üzerine sarılarak hazırlanan, savrulduğunda çözülen, renkli kâğıttan yapılmış ince ve uzun şeritler.
Mustatil: Dikdörtgen	Sui tefehhüm: Yanlış anlaşılma
Mutad: Alışılmış	Sukut: Aşağı inme, düşme
Muvaffakiyet: Başarı	Sureta: Görünüşte
Muvakkat: Geçici.	Taalluk: İlgisi olma
Muvazene: Denge	Tabiye: Taktik
Mücessem: Cisimlenmiş	Takallüs: Kasılma
Mücerret: Soyut,	Teemmül : İyice, etraflıca düşünme
Mükâleme: Konuşma	Temellük: Kendine mal etme, sahip olma
Mülteka: Kavşak	Tereddi: Yozlaşma
Münebbih: Uyandıran	Teressüm: Resimleşme.
Münteha: Uç nokta	Teşmil etmek: Yaymak
Müphem: Belirsiz	Teşrinisani: Kasım ayı
Mürâî: İkiyüzlü	Tevali: Birbiri arkasından gelme
Mürekkep: Birleşik	Tevcih etmek: Çevirme, yöneltme
Müstağni: Gerekli bulmayan	Tevehhüm: Kuruntuya düşme
Müşahhas: Somut	Tevekkül: İşi Allah'a bırakıp kadere razı olma.
Müteaddi: Saldıran	Tırabzan: Merdiven parmaklığı
Müterafık: Karışık	Vaat etmek: Söz vermek
Mütevasıl: Bitişik	Zillet: Alçaklık, aşağılık
Namütenahi: Sonsuz	
Perversite: Bozukluk	
Pertavsız: Işıksız	
Remiz: Simge.	
Reze: Kapıyı açıp kapamaya yarayan ve baş parmakla basılarak işletilen demiri	
Rikkat: Merhamet	

Özgeçmiş

1977 yılında Tokat ilinde doğdum. İlköğretimimi ailemin yaşadığı, Tokat merkeze bağlı bir kasabada tamamladım. Ortaöğrenimime Tokat Gaziosmanpaşa Lisesi'nde devam ettim. (1993-1997) 1997 yılında girdiğim Üniversiteye giriş sınavında (ÖYS) başarılı oldum. Aynı yıl Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kazandım. Dört yıl boyunca bu bölüme devam ederek 2001 yılında buradan mezun oldum. 2001 yılında girdiğim bir sınavı kazanarak Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında öğretmenlik yapmaya hak kazandım. 2001-2006 yılları arasında çeşitli okullarda Türkçe öğretmenliği yaptım. 2006 yılında tayin yoluyla Tokat Ticaret Meslek Lisesi'ne Edebiyat öğretmeni olarak atamam yapıldı. Hâlâ bu okulda görevime devam etmekteyim.

Ali Rıza DEMİRCİ

2010